

A dramatic painting depicting a city built on a steep, rocky cliff. The city features a large, domed structure at the top, surrounded by various buildings and fortifications. In the foreground, several soldiers in ancient-style armor are visible. One soldier is standing on a rock, holding a shield and a spear, while others are standing nearby. In the background, a large group of soldiers on horseback is visible, suggesting a battle or a military campaign. The overall scene is set in a rugged, mountainous landscape.

JASCHER

KAPITEL 1

1 A Gott sot: Loosst eis de Mënsch no eisem Bild maachen, no eisem Ähnlechkeet, a Gott huet de Mënsch no sengem Bild erschaf.

2 An Gott huet de Mënsch aus der Äerd geformt, an hien huet him den Otem vum Liewen an d'Nues geblosen, an de Mënsch gouf eng lieweg Séil mat der Fäegkeet ze schwätzen.

3 An den Här sot: Et ass net gutt fir de Mënsch eleng ze sinn; Ech wäert him eng Hëllef maachen, déi him passt.

4 An den Här huet en déiwe Schlof op den Adam fale gelooss, an hien ass geschlof, an hien huet eng vu senge Rippen ewechgeholl, an hien huet Fleesch drop gebaut, an huet et geformt a beim Adam bruecht, an den Adam ass aus sengem Schlof erwächt, an do stoung eng Fra virun him.

5 An hien huet gesot: Dëst ass e Schank vu menge Schank, an et soll Fra genannt ginn, well dëst vum Mann geholl gouf; an den Adam huet si Eva genannt, well si d'Mamm vun allem Liewege war.

6 An Gott huet si geseent an hinnen den Dag Adam an Eva genannt, wou hie si geschaf huet, an den Här Gott sot: Sidd fruchtbar a multiplizéiert iech a fëllt d'Äerd.

7 An den Här Gott huet den Adam a seng Fra geholl an huet si an de Gaart vun Eden gesat, fir en ze pflegen an ze bewaachen; an hien huet hinnen den Uerder ginn a gesot: Vun all de Beem am Gaart dierft Dir iessen, awer vum Bam vun der Erkenntnis vu Gut a Béis dierft Dir net iessen, well an deem Dag, wou Dir dovun iesst, wäert Dir sécher stierwen.

8 An nodeems Gott si geseent an hinnen en Uerder ginn hat, ass hien vun hinne fortgaang, an den Adam a seng Fra hunn am Gaart gewunnt, no dem Uerder, deen den Här hinnen en Uerder ginn hat.

9 An d'Schlaang, déi Gott mat hinnen op der Äerd geschaf hat, ass bei si komm, fir si dozou ze bréngen, d'Gebot vu Gott ze iwwertrieden, dat hie hinne gebueden hat.

10 An d'Schlaang huet d'Fra verlockt an iwwerzeegt, vum Bam vun der Erkenntnis ze iessen, an d'Fra huet op d'Stëmm vun der Schlaang gelauschert, an si huet d'Wuert vu Gott iwwertrueden, an huet vum Bam vun der Erkenntnis vu Gut a Béis geholl, an si huet giess, an si huet dovun geholl an och hirem Mann ginn an hien huet giess.

11 An den Adam a seng Fra hunn d'Gebot vu Gott iwwertrueden, dat hie hinne gebueden huet, an Gott wousst et, a säi Roserei ass géint si entflammt an hie verflucht si.

12 An den Här Gott huet si deen Dag aus dem Gaart vun Eden verdréiw, fir de Buedem ze beaarbechten, aus deem si geholl gi waren, an si sinn am Oste vum Gaart vun Eden gaangen a hunn sech gewunnt; an den Adam huet seng Fra Eva kannt, an si huet zwéi Jongen an dräi Duechteren gebuer.

13 An si huet dem Éischtgebuerene Kain genannt a gesot: "Ech hunn e Mann vum Här kritt." An dem aneren huet si Abel genannt, well si gesot huet: "Als Eitelkeet si mir op d'Äerd komm, an als Eitelkeet gi mir dovun geholl."

14 An d'Jonge sinn opgewuess, an hire Papp huet hinnen e Besëtz am Land ginn; an de Kain war e Bauer vum Land, an den Abel e Schofshiert.

15 An et war no e puer Joer, datt si dem Här eng entsprechend Offer bruecht hunn, an de Kain huet vun der

Fruucht vum Buedem bruecht, an den Abel huet vun den Éischtgebuerene vu sengem Trapp aus dem Fett dovun bruecht, an Gott huet sech ëmgedréit an huet sech dem Abel a sengem Offer gewéigt, an e Feier ass vum Här vum Himmel erofkomm an huet et verschlénkt.

16 An den Här huet sech net zum Kain a sengem Offer gedréint, an hien huet sech net dozou gewéigert, well hien aus der männerwäerteger Fruucht vum Buedem virum Här bruecht hat, an de Kain war wéinst deem jalous op säi Brudder Abel, an hien huet e Virwand gesicht fir hien ëmzebréngen.

17 An no enger Zäit sinn de Kain a säi Brudder Abel een Dag op d'Feld gaangen, fir hir Aarbecht ze maachen; an si waren allebéid um Feld, de Kain huet säi Land beaarbecht a geploot, an den Abel huet seng Trapp geheescht; an d'Trapp ass laanscht dat Stéck Land gaangen, dat de Kain geploot hat, an et huet de Kain dofir staark bedrunn.

18 An de Kain ass rosen op säi Brudder Abel zougangen a sot zu him: "Wat ass tëscht mir an dir, datt du kommst fir ze wunnen an deng Trapp matzebréngen, fir a mengem Land ze weiden?"

19 An den Abel huet sengem Brudder Kain geäntwert a gesot: Wat ass tëscht mir an dir, datt du d'Fleesch vu menge Schof ässt a dech mat hirer Woll undoen solls?

20 Also, lee elo d'Woll vu menge Schof aus, mat där du dech ugedoen hues, a belount mir hir Uebst a Fleesch, dat du giess hues, a wann du dat gemaach hues, da ginn ech aus dengem Land fort, wéi du gesot hues?

21 An de Kain sot zu sengem Brudder Abel: "Wann ech dech haut ëmbréngen, wien wäert dann däi Blut vu mir verlaangen?"

22 An den Abel huet dem Kain geäntwert a gesot: „Wéi och ëmmer, Gott, deen eis op der Äerd geschaf huet, wäert mir meng Saach rächen, an hie wäert mäi Blut vun dir verlaangen, wann s du mech ëmbréngs, well den Här ass de Riichter an den Arbitter, an et ass hien, deen de Mënsch no sengem Béisen vergelt, an de Béisen no sengem Béisen, dat hien op der Äerd maache kann.“

23 An elo, wann Dir mech hei ëmbréngt sollt, da kennt Gott sécher Är geheim Meenungen, a wäert Iech fir dat Béist veruerteelen, wat Dir mir haut ugekënnegt hutt, mir unzedoen.

24 Wéi de Kain d'Wierder héieren huet, déi säi Brudder Abel gesot hat, huet de Kain säi Roserei géint säi Brudder Abel entflammt, well hien dës Saach gesot hat.

25 An de Kain huet sech beeilt an ass opgestan, an huet den eisernen Deel vu sengem Plouinstrument geholl, mat deem hien säi Brudder op eemol geschloen an ëmbruecht huet, an de Kain huet d'Blutt vu sengem Brudder Abel op d'Äerd vergoss, an d'Blutt vum Abel ass op d'Äerd gefloss, virun der Trapp.

26 An duerno huet de Kain Reue gemaach, datt hien säi Brudder ëmbruecht hat, an hien huet déif traureg gehandelt, an hien huet iwwer hie geweint, an et huet hien immens geplot.

27 An de Kain ass opgestan an huet e Lach am Feld gegruewen, wou hien de Läch vu sengem Brudder geluecht huet, an hien huet de Stëbs driwwer gedréit.

28 An den Här wousst, wat de Kain sengem Brudder gemaach hat, an den Här ass dem Kain erschéngen a sot zu him: Wou ass den Abel, däi Brudder, deen mat dir war?

29 An de Kain huet sech verstoppt a gesot: "Ech weess net, sinn ech mäi Brudder säi Bewaacher?" An den Här sot zu him: "Wat hues du gemaach? D'Stëmm vum Blut vum dengem Brudder ríft zu mir vum Buedem, wou du hien ëmbruecht hues."

30 Well du hues däi Brudder ëmbruecht an hues dech viru mir verstoppt, an hues dech an dengem Häerz virgestallt, datt ech dech net gesinn hunn, nach all däin Handlungen wousst.

31 Mee du hues dës Saach gemaach an däi Brudder ëmbruecht fir näischt an well hien et richteg mat dir gesot huet, an elo dofir, verflucht sidd du vum Buedem, deen säi Mond opgemaach huet fir d'Blut vum dengem Brudder aus denger Hand ze kréien, an wou du hien begruewe hues.

32 An et wäert sinn, wann Dir et beaarbecht hutt, wäert et Iech seng Kraaft net méi ginn wéi am Ufank, well Dären an Distelen wäert de Buedem produzéieren, an Dir wäert an der Äerd beweegen a wandern bis zum Dag vum Ärem Doud.

33 An zu där Zäit ass de Kain fortgaang, virun der Präsenz vum Här, vum der Plaz wou hie war, an hien ass wandert a wandert am Land Richtung Oste vum Eden, hien a seng ganz Famill.

34 An de Kain huet seng Fra an där Zäit kannt, an si ass schwanger ginn an huet e Jong gebuer, an hien huet him den Numm Henoch genannt a gesot: An där Zäit huet den Här ugefaang him Rou a Rou op der Äerd ze ginn.

35 An zu där Zäit huet de Kain och ugefaangen, eng Stad ze bauen: an hien huet d'Stad gebaut an huet d'Stad Henoch genannt, nom Numm vu sengem Jong; well an deenen Deeg hat den Här him Rou op der Äerd ginn, an hien ass net méi ronderëmgaangen a gewandert wéi am Ufank.

36 An den Irad gouf dem Henoch gebuer, an den Irad huet de Methusael engentran, an de Methusael huet de Methusael engentran.

KAPITEL 2

1 Am honnertdrëssegste Liewensjoer vum Adam op der Äerd huet hien d'Eva, seng Fra, erëm kannt. Si ass schwanger ginn an huet e Jong no sengem Bild a sengem Ähnlechkeet gebuer. Si huet him Seth genannt a gesot: "Gott huet mir en anere Som amplaz vum Abel ernannt, well de Kain hien ëmbruecht huet."

2 An de Seth huet honnertfënnf Joer gelieft, an hien huet e Jong kritt; an de Seth huet säi Jong Enos genannt a gesot: Well zu där Zäit hunn d'Mënschekanner ugefaangen ze multiplizéieren, an hir Séilen an Häerzer ze plagen, andeems se géint Gott iwwertrieden a sech rebelléiert hunn.

3 An et war an den Deeg vum Enos, datt d'Mënsche weiderhi rebelléiert hunn a géint Gott iwwertruede sinn, fir de Roserei vum Här géint d'Mënsche ze verstärken.

4 An d'Mënschejongen sinn higaangen an hunn aner Götter gedéngt, an hunn den Här vergiess, deen se op der Äerd erschaf hat: an an där Zäit hunn d'Mënschejongen Biller aus Messing an Eisen, Holz a Steen gemaach, an si hunn sech erofgebéit an hinnen gedéngt.

5 An all Mënsch huet sech säi Gott gemaach a si hunn sech virun him verbeugt, an d'Mënschekanner hunn den Här verlooss all d'Deeg vum Enos a senge Kanner; an de

Roserei vum Här ass entflammt wéinst hire Wierker an hiren Ofgräiflechkeeten, déi si op der Äerd gemaach hunn.

6 An den Här huet d'Waasser vum Floss Gihon iwwerschwemme gelooss, an hien huet se zerstéiert an verbraucht, an hien huet den Drëttel vum der Äerd zerstéiert, an trotzdem hunn d'Mënschekanner sech net vum hire béise Weeër ofgewend, an hir Hänn ware weider ausgestreckt fir dat Béist an den Ae vum Här ze maachen.

7 An där Zäit gouf weder geséit nach ernt op der Äerd; et gouf kee Liewensmëttel fir d'Mënschekanner, an d'Hongersnout war ganz grouss an där Zäit.

8 An d'Saat, déi si an där Zäit am Buedem geséit hunn, gouf zu Dären, Distelen a Broccoli; well zënter den Deeg vum Adam war dës Ausso iwwer d'Äerd, vum Fluch vu Gott, deen hien d'Äerd verflucht huet, wéinst der Sënn, déi den Adam virum Här gesënnegt huet.

9 An et war, wéi d'Mënsche weiderhi rebelléiert hunn a géint Gott iwwertruede sinn, an hir Weeër verduerwe hunn, datt och d'Äerd verduerwe gouf.

10 Den Enos huet néngzeg Joer gelieft an hien huet de Kenan gebuer;

11 An de Cainan ass opgewuess a war véierzeg Joer al, an hie gouf schlau a hat Wëssen a Geschécklechkeet an all Wäisheet, an hien huet iwwer all Mënschejongen regéiert, an hien huet d'Mënschejongen zu Wäisheet a Wëssen gefouert; well de Cainan war e ganz schlaue Mann a hat Verständnis an all Wäisheet, a mat senger Wäisheet huet hien iwwer Geeschter an Dämonen regéiert;

12 An de Kenan wousst duerch seng Wäisheet, datt Gott d'Mënschekanner zerstéiere géif, well se op der Äerd gesënnegt hunn, an datt den Här an de leschten Deeg d'Waasser vum der Iwwerschwemmung iwwer si brénge géif.

13 An deenen Deeg huet de Kenan op Steentafele geschriwwen, wat an der nächster Zäit geschéie sollt, an hien huet se a seng Schätz verstoppt.

14 An de Kenan huet iwwer déi ganz Äerd regéiert, an hien huet e puer vum de Mënschejongen zum Dénsgscht vu Gott geriicht.

15 An wéi de Cainan siwwenzeg Joer al war, krut hien dräi Jongen an zwou Duechteren.

16 An dëst sinn d'Nimm vum de Kanner vum Kenan: den Numm vum éischte gebuerene Mahallel, den zweeten Enan, an den drëttten Mered, an hir Schwëstere waren Ada a Silla; dëst sinn déi fënnf Kanner vum Kenan, déi him gebuer goufen.

17 An de Lamech, de Jong vum Methusael, ass mam Kenan duerch Bestietnes verwandt ginn, an hien huet seng zwou Duechteren fir sech Fraen geholl, an d'Ada ass schwanger ginn an huet dem Lamech e Jong gebuer, an si huet him Jabal genannt.

18 An si gouf nach eng Kéier schwanger an huet e Jong gebuer, an huet him Jubal genannt; an hir Schwëster Silla war an där Zäit onfruchtbar a hat kee Kand.

19 Well an där Zäit hunn d'Mënschekanner ugefaangen, géint Gott ze schieben an d'Geboter ze iwwertrieden, déi hie dem Adam gebueden hat, fir fruchtbar ze sinn a sech op der Äerd ze multiplizéieren.

20 An e puer vum de Mënschesënn hunn hire Fraen e Schlupp drénken gelooss, deen se onfruchtbar géif

maachen, fir datt se hir Figur behale kéinten an hiert schéint Ausgesinn net verschwannen géif.

21 An wéi d'Mënschejongen e puer vun hire Fraen zum Drénke bruecht hunn, huet d'Zilla mat hinnen gedronk.

22 An déi Fraen, déi Kanner kruten, hunn sech vun hire Männer als Witfraen ofgräifend ugesinn, soulaang hir Männer nach gelieft hunn, well si nëmmen un déi Onfruchtbar gebonne waren.

23 An um Enn vun Deeg a Joren, wéi d'Zillah al gi war, huet den Här hire Schouss opgemaach.

24 An si ass schwanger ginn an huet e Jong gebuer, an huet him den Numm Tubal-Kain ginn, well si gesot huet: Nodeems ech verwinnt war, hunn ech hie vum allmächtige Gott kritt.

25 An si ass erëm schwanger ginn an huet eng Duechter gebuer, an huet hir Naama genannt, well si gesot huet: Nodeems ech verwinnt war, hunn ech Freed a Freed fonnt.

26 An de Lamech war al a fortgeschratt a Joren, a seng Aen ware sou däischter, datt hie net méi konnt gesinn, an den Tubal-Kain, säi Jong, huet hien gefouert. Et war een Dag, datt de Lamech op d'Feld gaangen ass, an den Tubal-Kain, säi Jong, war mat him dobäi. Wéi si um Feld gaange sinn, kouw de Kain, de Jong vum Adam, op si zou; well de Lamech ganz al war a konnt net vill gesinn, an den Tubal-Kain, säi Jong, war ganz jonk.

27 An den Tubal-Kain huet sengem Papp gesot, hie soll säi Bou zéien, an huet mat de Pfeiler de Kain geschloen, deen nach wäit ewech war, an hien huet hien ëmbruecht, well hie fir si wéi en Déier ausgesinn huet.

28 An d'Feiler sinn an de Kain säi Kierper eragaangen, obwuel hie wäit vun hinne ewech war, an hien ass op de Buedem gefall a gestuerwen.

29 An den Här huet dem Kain säi Béises vergelt, no sengem Béises, dat hie sengem Brudder Abel ugedoe hat, no dem Wuert vum Här, dat hie geschwat hat.

30 An et ass geschitt, wéi de Kain gestuerwen war, datt de Lamech an den Tubal gaange sinn, fir dat Déier ze kucken, dat si geschluecht haten, an si hunn gesinn, an do war de Kain, hire Grousspapp, dout op der Äerd gefall.

31 An de Lamech war ganz traureg, well hien dat gemaach hat, an huet an d'Hänn geklappt, an huet säi Jong geschloen a säin Doud verursaacht.

32 An d'Frae vum Lamech hunn héieren, wat de Lamech gemaach hat, a si hunn probéiert, hien ëmzebréngen.

33 An d'Frae vum Lamech hunn hien vun deem Dag un gehaast, well hien de Kain an den Tubal-Kain ëmbruecht hat, an d'Frae vum Lamech hunn sech vun him getrennt a wollten him an deenen Deeg net lauschteren.

34 An de Lamech kouw bei seng Fraen, an hien huet se ugedriwwen, him iwwer dës Saach nozelauschteren.

35 An hien huet zu seng Fraen Ada a Silla gesot: "Héiert meng Stëmm, Dir Frae vum Lamech, passt op meng Wierder op, well elo hutt Dir Iech virgestallt a gesot, datt ech e Mann mat menge Wonnen an e Kand mat menge Schleifen ëmbruecht hunn, well se kee Gewalt ugedoe hunn, awer wësst sécher, datt ech al a gro sinn, a meng Aen duerch den Alter schwéier sinn, an ech hunn dëst ouni et ze wëssen gemaach."

36 An d'Frae vum Lamech hunn him an dëser Saach nogelauschtert, a si sinn op de Rot vun hirem Papp Adam bei hie zrëckgaangen, awer si hunn him vun där Zäit un

keng Kanner méi gebuer, well si woussten, datt Gottes Roserei an där Zäit géint d'Mënschekanner zougeholl huet, fir se mam Waasser vun der Iwwerschwemmung fir hir béis Dote ze zerstéieren.

37 De Mahalalel, de Jong vum Kenan, huet fënnfanzwanzeg Joer gelieft an huet de Jared gebuer; an de Jared huet zweeanzwanzeg Joer gelieft an huet den Henoch gebuer.

KAPITEL 3

1 Den Henoch huet fënnfanzwanzeg Joer gelieft an huet de Methusalem gebuer; an den Henoch ass mat Gott gewandt, nodeems hien de Methusalem gebuer hat, an hien huet dem Här gedéngt an déi béis Weeër vun de Mënsche veruecht.

2 An d'Séil vum Henoch war an d'Instruktioun vum Här agewéckelt, a Wëssen a Versteedsdemech; an hien huet sech klug vun de Mënschekanner zrëckgezunn a sech fir vill Deeg virun hinnen verstoppt.

3 An et war no ville Joren, wéi hien dem Här gedéngt an a sengem Haus virun him gebiet huet, datt en Engel vum Här him vum Himmel geruff huet a gesot huet: "Hei sinn ech."

4 An hien huet gesot: "Stei op, gitt aus dengem Haus a vun der Plaz wou Dir Iech verstoppt, a erschéng de Mënschekanner, fir datt Dir hinnen de Wee léiert, op deen se goe sollen, an d'Aarbecht, déi se maache müssen, fir op d'Weeër vu Gott ze kommen."

5 An den Henoch ass opgestan, no dem Wuert vum Här, an ass aus sengem Haus erausgaang, aus senger Plaz an aus dem Zëmmer, an deem hie sech verstoppt hat; an hien ass bei d'Mënschejongen gaangen an huet hinnen d'Weeër vum Här geléiert, an zu där Zäit huet hien d'Mënschejongen zesummegeruff an hinnen d'Instruktioun vum Här vertraut gemaach.

6 An hien huet bestallt, datt et op all Plazen, wou d'Mënschekanner gewunnt hunn, verkënnegt soll ginn, a gesot: "Wou ass de Mann, deen d'Weeër vum Här a gutt Wierker kenne léiere wëll? Hie soll bei den Henoch kommen."

7 An all d'Mënschejongen hunn sech dunn bei hie versammelt, well all déi, déi dëst wollten, sinn zum Henoch gaangen, an den Henoch huet iwwer d'Mënschejongen no dem Wuert vum Här regéiert, an si koumen a sech virun him verbeugt an hunn säi Wuert héieren.

8 An de Geescht vu Gott war iwwer den Henoch, an hien huet all senge Männer d'Wäisheet vu Gott a seng Weeër geléiert, an d'Mënschekanner hunn dem Här all d'Deeg vum Henoch gedéngt, a si koumen fir seng Wäisheet ze lauschteren.

9 An all d'Kinneke vun de Mënschejongen, déi éischt an déi lescht, zesumme mat hire Prännen a Riichter, koumen zum Henoch, wéi se vu senger Wäisheet héieren hunn, an si hunn sech virun him verbeugt, an si hunn och vum Henoch verlaangt, iwwer si ze regéieren, deem seng Zoustëmmung war.

10 An si hunn sech am Ganzen honnertdrësseg Kinneken a Prännen versammelt, an hunn den Enoch zum Kinnek iwwer si gemaach, an si waren all ënner senger Muecht a sengem Kommando.

11 An den Henoch huet hinnen Wäisheet, Wëssen an d'Weeër vum Här geléiert; an hien huet Fridden ënner hinne gemaach, a Fridden war op der ganzer Äerd während dem Liewe vum Henoch.

12 An den Henoch huet iwwer d'Mënschekanner zweehonnert dräianzwanzeg Joer regéiert, an hien huet Gerechtegkeet a Gerechtegkeet mat sengem ganze Vollek gemaach, an hien huet si op de Weeër vum Här gefouert.

13 An dëst sinn d'Generatiounen vum Henoch, Methusalem, Elisa an Elimelech, dräi Jongen; an hir Schwëstere waren d'Melka an d'Nahma, an de Methusalem huet siweanzwanzeg Joer gelieft an hien huet de Lamech gebuer.

14 An et war am sechsanzwanzegste Liewensjoer vum Lamech, wéi den Adam gestuerwen ass; nënghonnertdrësseg Joer al war hien bei sengem Doud, a seng zwee Jongen, zesumme mam Henoch a sengem Jong Methusalem, hunn hien mat grousser Pracht begruuen, wéi beim Begrieffnes vu Kinneken, an der Hiel, déi Gott him gesot hat.

15 An op där Plaz hunn all Mënschejongen eng grouss Trauer a Gejälz wéinst dem Adam gemaach; dofir ass et bis haut e Brauch ënner de Mënschejongen ginn.

16 An den Adam ass gestuerwen, well hien vum Bam vun der Erkenntnis giess hat, hien a seng Kanner no him, wéi den Här Gott et gesot hat.

17 An et war am Joer vum Adam sengem Doud, dat war dat zweehonnertdräianzwanzegst Joer vun der Herrschaft vum Henoch, zu där Zäit huet den Henoch sech entscheet, sech vun de Mënschekanner ze trennen an sech ze verstoppen, wéi ufanks, fir dem Här ze déngen.

18 An den Henoch huet dat gemaach, awer huet sech net ganz virun hinne verstoppt, mä huet sech dräi Deeg vun de Mënschekanner ewechgehalen an ass dann een Dag bei si gaangen.

19 An déi dräi Deeg, déi hien a sengem Zëmmer war, huet hien zu sengem Gott gebiet a gelueft, an den Dag, un deem hien higaangen ass a senger Bierger erschéngt ass, huet hien hinnen d'Weeër vum Här geléiert, an alles, wat si hien iwwer den Här gefrot hunn, huet hien hinnen erzielt.

20 An hien huet dat vill Jore laang op dës Manéier gemaach, an duerno huet hien sech sechs Deeg verstoppt a sengem Vollek een Dag a siwen erschéngt; an duerno eemol am Mount, an dann eemol am Joer, bis all d'Kinneken, d'Prinzen an d'Mënschejongen hien gesicht hunn a wollten nach eng Kéier dem Enoch säi Gesiicht gesinn a säi Wuert héieren; awer si konnten net, well all d'Mënschejongen grouss Angscht virum Enoch haten, a si Angscht haten, him ze kommen, wéinst der göttlecher Ehrfurcht, déi op sengem Gesiicht louch; dofir konnt kee Mënsch hien ukucken, aus Angscht, datt hie bestrooft géif ginn a stierwe kéint.

21 An all d'Kinneken a Prinzen hunn decidéiert, d'Mënschejongen ze versammelen an zum Henoch ze kommen, well se geduecht hunn, datt si all mat him kéinte schwätzen, wann hie bei hinne géif kommen, an dat hunn si och gemaach.

22 An den Dag kouw, wou den Henoch erausgaangen ass, an si all versammelt sinn a bei hie komm sinn, an den Henoch huet hinnen d'Wierder vum Här gesot, an hien huet hinnen Wäisheet a Wëssen geléiert, an si hunn sech virun

him verbeugt a gesot: "De Kinnek soll liewen! De Kinnek soll liewen!"

23 An no enger Zäit, wéi d'Kinneken, d'Prinzen an d'Mënschejongen mam Henoch geschwat hunn, an den Henoch hinnen d'Weeër vu Gott geléiert huet, huet en Engel vum Här den Henoch vum Himmel geruff a wollt hien an den Himmel bréngen, fir hien do iwwer d'Gottejongen ze regéieren, sou wéi hien iwwer d'Mënschejongen op der Äerd regéiert hat.

24 Wéi den Henoch dat zu där Zäit héieren huet, ass hie fortgaangen an huet all d'Awunner vun der Äerd zesummegeruff, an huet hinnen Wäisheet a Wëssen geléiert a gëtt hinnen göttlech Instruktiounen, an hien huet zu hinnen gesot: "Ech muss an den Himmel eropklammen, dofir weess ech net den Dag vu mengem Opstig."

25 An elo dofir wäert ech dir Wäisheet a Wëssen léieren a wäert dir Instruktiounen ginn, ier ech dech verloossen, wéi Dir op der Äerd handele kënnt, fir datt Dir liewe kënnt; an hien huet dat gemaach.

26 An hien huet hinne Wäisheet a Wëssen geléiert, an hinnen Instruktiounen ginn, an hien huet si gerücht, an hien huet hinne Gesetzer a Geriichter virgeluecht, déi se op der Äerd maache sollten, an hien huet Fridden ënner hinne gemaach, an hien huet hinnen dat éiweg Liewen geléiert, an huet eng Zäit laang mat hinne gewunnt an hinnen all dës Saachen erzielt.

27 An zu där Zäit waren d'Mënschejongen beim Henoch, an den Henoch huet mat hinne geschwat, an si hunn hir Aen opgehuewen an d'Bild vun engem groussen Päerd ass vum Himmel erofkomm, an d'Päerd ass an der Loft gelaf;

28 An si hunn dem Enoch erzielt, wat si gesinn haten, an den Enoch sot zu hinnen: "Wéinst mir kënnt dës Päerd op d'Äerd erof; d'Zäit ass komm, wou ech vun iech fortgoe muss an ech net méi vun iech gesi ginn."

29 An d'Päerd ass zu där Zäit erofkomm a stoung virum Henoch, an all d'Mënschejongen, déi mam Henoch waren, hunn et gesinn.

30 An den Enoch huet dunn nach eng Kéier eng Stëmm bestallt, déi sot: Wou ass de Mann, deen d'Weeër vum Här, sengem Gott, kennenléiere wëll? Loosst hien haut bei den Enoch kommen, ier hien vun eis ewechgeholl gëtt.

31 An all d'Mënschejongen hunn sech versammelt a koumen deen Dag bei den Henoch; an all d'Kinneke vun der Äerd mat hire Prinzen a Conseilleren sinn deen Dag bei him bliwwen; an den Henoch huet dunn de Mënschejongen Wäisheet a Wëssen geléiert, an hinnen göttlech Instruktioun ginn; an hien huet hinnen opgefuerdert, dem Här ze déngen a seng Weeër all Deeg vun hirem Liewen ze goen, an hien huet weider Fridden ënner hinne gemaach.

32 An duerno ass hien opgestan an ass op d'Päerd geridden; an hien ass fortgaang an all d'Mënschejongen sinn him nogaang, ongeféier aachthonnerttausend Männer; a si sinn eng Dagesrees mat him gaangen.

33 An den zweeten Dag sot hien zu hinnen: "Gitt heem an Är Zelter, firwat gitt Dir? Vlächst stierft Dir." An e puer vun hinne sinn fortgaang, an déi, déi bliwwe sinn, sinn eng sechs Deeg Rees mat him gaangen. An den Henoch sot all Dag zu hinnen: "Gitt heem an Är Zelter, fir datt Dir net stierft." Awer si wollten net zrëckkommen, a si sinn mat him gaangen.

34 An um sechsten Dag sinn e puer vun de Männer bliwwen a si hunn sech un hie gehalen, a si soten zu him: Mir ginn mat dir dohin, wou s du higees; sou wéi den Här lieft, nëmmen den Doud wäert eis trennen.

35 An si hunn esou staark ugedréngt, mat him ze goen, datt hien opgehale huet, mat hinne ze schwätzen; an si sinn him nogelaf a wollten net zrëckkommen;

36 An wéi d'Kinneke zrëckkoumen, hunn si eng Vollekszielung ofhale gelooss, fir d'Zuel vun de verbleiwene Männer ze wëssen, déi mam Enoch gaange sinn; an et war um siwenten Dag, datt den Enoch an engem Wirbelwind an den Himmel opgestiegen ass, mat Päerd a Wonnen aus Feier.

37 An um aachten Dag hunn all d'Kinneken, déi mam Henoch gewiescht waren, geschéckt, fir d'Zuel vun de Männer zrëckzebréngen, déi mam Henoch waren, op där Plaz, vu wou aus hien an den Himmel opgestiegen ass.

38 An all déi Kinneke sinn op déi Plaz gaangen an hunn d'Äerd do voller Schnéi fonnt, an um Schnéi ware grouss Schnéisteng, an ee sot zum aneren: Komm, loosst eis duerch de Schnéi briechen a kucken, vläicht sinn d'Männer, déi beim Enoch bliwwe sinn, dout, a leien elo ënner de Schnéisteng, an si hunn gesicht, awer konnten hien net fannen, well hie war an den Himmel opgestiegen.

KAPITEL 4

1 An all d'Deeg, déi den Henoch op der Äerd gelieft huet, waren dräihonnertfënnfanzwanzeg Joer.

2 Wéi den Henoch an den Himmel opgestiegen war, sinn all d'Kinneke vun der Äerd opgestan an hunn säi Jong Methusalem geholl an hien gesalbt, an hunn hien zum Kinnek iwwer si amplaz vu sengem Papp gemaach.

3 An de Methusalem huet éierlech a Gottes Ae gehandelt, sou wéi säi Papp Henoch him geléiert hat, an hien huet de Mënschejungen säi ganzt Liewen laang Wäisheet, Wëssen a Gottesangst bäibruecht, an hien ass weder riets nach lénks vum gudde Wee ofgewichen.

4 Mä an de leschten Deeg vum Methusalem hunn d'Mënschekanner sech vum Här ofgewend, si hunn d'Äerd verduerwe gelooss, si hunn sech géigesäiteg beraubt a geplëmmt, a si hunn sech géint Gott rebelléiert a si hunn iwwertrieden, a si hunn hir Weeër verduerwe gelooss, a wollten net op d'Stëmm vum Methusalem lauschteren, mä hunn sech géint hie rebelléiert.

5 An den Här war ganz rosen op si, an den Här huet weiderhin d'Saat an deenen Deeg zerstéiert, sou datt et weder geséit nach ernt gouf op der Äerd.

6 Wéi si de Buedem geséit hunn, fir Liewensmëttel fir sech z'ënnerhalen, koumen Dornen an Distelen eraus, déi si net geséit hunn.

7 An d'Mënschejungen hunn sech net vun hire béise Weeër ofgewend, an hir Hänn ware weider ausgestreckt fir dat Béist an den Ae vu Gott ze maachen, an si hunn den Här mat hire béise Weeër provozéiert, an den Här war ganz rosen, an huet bereet, datt hie Mënsch geschaf hat.

8 An hien huet geduecht, si ze zerstéieren an ze vernichten, an hien huet et gemaach.

9 Zu där Zäit, wéi de Lamech, de Jong vum Methusalem, honnertsechzeg Joer al war, ass de Seth, de Jong vum Adam, gestuerwen.

10 An all d'Deeg, déi de Seth gelieft huet, waren néng'honnert an zwielef Joer, an dann ass hie gestuerwen.

11 De Lamech war honnertachtzeg Joer al, wéi hien d'Aschmua, d'Duechter vum Elisha, dem Jong vu sengem Monni Henoch, geholl huet, a si ass schwanger ginn.

12 An zu där Zäit hunn d'Mënschekanner de Buedem geséit, an e bësse Liewensmëttel gouf produzéiert, awer d'Mënschekanner hunn sech net vun hire béise Weeër ofgewend, a si hunn iwwertrieden a géint Gott rebelléiert.

13 An d'Fra vum Lamech ass schwanger ginn a krut him e Jong zu där Zäit, bei der Ëmdréiung vum Joer.

14 An de Methusalem huet him den Numm Noah genannt a gesot: D'Äerd war a senge Deeg roueg a fräi vu Verfall, an de Lamech säi Papp huet him den Numm Menachem genannt a gesot: Dëse soll eis an eiser Aarbecht an eiser ellener Aarbecht op der Äerd tréischten, déi Gott verflucht hat.

15 An d'Kand ass opgewuess a gouf entwöhnt, an hien ass op de Weeër vu sengem Papp Methusalem gaangen, perfekt an oprecht mat Gott.

16 An all d'Mënschejungen sinn an deenen Deeg vun de Weeër vum Här ofgewichen, wéi se sech op der Äerd mat Jongen an Duechtere multiplizéiert hunn, an si hunn sech géigesäiteg hir béis Praktike geléiert a si hunn weider géint den Här gesënneg.

17 An all Mënsch huet sech e Gott gemaach, an si hunn all Mënsch säin Noper souwéi säi Verwandte beraubt a geplëmmt, an si hunn d'Äerd verduerwe, an d'Äerd war mat Gewalt gefëllt.

18 An hir Riichter a Herrscher sinn zu den Duechtere vun de Mënsche gaangen an hunn hir Fraen mat Gewalt vun hire Männer geholl, no hirem Choix, an d'Mënschejungen an där Zäit hunn aus dem Véi vun der Äerd, den Déieren um Feld an d'Vullen um Himmel geholl, a geléiert, Déieren vun enger Aart mat der anerer ze vermëschen, fir domat den Här ze provozéieren; a Gott huet déi ganz Äerd gesinn, an si war korrupt, well all Fleesch seng Weeër op der Äerd korrupt hat, all Mënschen an all Déieren.

19 An den Här sot: Ech wäert de Mënsch, deen ech erschaf hunn, vun der Äerd auslëschen, ja, vum Mënsch bis bei d'Vullen um Himmel, zesumme mat dem Véi an den Déieren, déi um Feld sinn, well ech bedauern, datt ech se erschaf hunn.

20 An all d'Mënschen, déi op de Weeër vum Här gaange sinn, sinn an deenen Deeg gestuerwen, ier den Här dat Béist iwwer d'Mënsche bruecht huet, dat hie verkënnegt hat, well dat vum Här kouw, fir datt si dat Béist net gesinn sollten, vun deem den Här iwwer d'Mënschekanner geschwat huet.

21 An den Noah huet Gnod an den Ae vum Här fonnt, an den Här huet hien a seng Kanner erausgewielt, fir aus hinnen Nokommen op der ganzer Äerd ze erhiewen.

KAPITEL 5

1 Am véieranzwanzegsten Joer vum Liewen vum Noah ass den Henoch, de Jong vum Seth, gestuerwen. Hie war néng'honnertfënnf Joer al wéi hien gestuerwen ass.

2 Am honnertzwanzegzénge Joer vum Liewen vum Noah ass de Kenan, de Jong vum Enos, gestuerwen, an all

d'Deeg vum Kenan waren néng'honnertzéng Joer, an hien ass gestuerwen.

3 Am zweehonnert véieranzwanzeg Joer vum Liewen vum Noah ass de Mahallel, de Jong vum Kenan, gestuerwen, an d'Deeg vum Mahallel waren aachthonnertfënnfanzwanzeg Joer, an hien ass gestuerwen.

4 An de Jared, de Jong vum Mahallel, ass an deenen Deeg gestuerwen, am dräihonnertsechszwanzegste Liewensjoer vum Noah; an all d'Deeg vum Jared waren néng'honnertzweeanzwanzeg Joer, an hien ass gestuerwen.

5 An all déi, déi dem Här gefollegt sinn, sinn an deenen Deeg gestuerwen, ier se dat Béist gesinn hunn, wat Gott versprach huet, op der Äerd ze maachen.

6 An no ville Joren, am véierhonnertanzwanzegste Joer vum Liewen vum Noah, wéi all déi Männer, déi dem Här gefollegt waren, aus de Mënschejongen gestuerwe waren, an nëmmen de Methusalem iwwreg bliwwen ass, sot Gott zum Noah a Methusalem:

7 Schwätzt a verkënnegt de Mënschejongen: Sou seet den Här: Kënnst zrëck vun äre béise Weeër a loosst är Wierker op, an den Här wäert sech iwwer dat Béist bekéieren, dat hie versprach huet, iech unzedoen, sou datt et net geschéie soll.

8 Well sou seet den Här: Kuckt, ech ginn iech eng Period vun honnertanzwanzeg Joer; wann Dir Iech zu mir ëmdréit an Är béis Weeër opgitt, da wäert ech mech och vum Béisen ofwenden, dat ech iech gesot hunn, an et wäert net méi do sinn, seet den Här.

9 An den Noah an de Methusalem hunn all d'Wierder vum Här zu de Mënschekanner geschwat, Dag fir Dag, a si hunn stänneg zu hinne geschwat.

10 Mä d'Mënschejongen wollten net op si lauschteren, an hunn hir Oueren net op hir Wieder geriicht, a si ware steifneckeg.

11 An den Här huet hinnen eng Zäit vun honnertanzwanzeg Joer ginn a gesot: Wa si sech zrëckzéien, da wäert Gott sech vum Béisen bekéieren, fir d'Äerd net zerstéieren.

12 Den Noah, de Jong vum Lamech, huet sech an där Zäit dovunner ofgehalen, eng Fra ze huelen, fir Kanner ze kréien, well hie sot: "Elo wäert Gott sécher d'Äerd zerstéieren, firwat soll ech dann Kanner kréien?"

13 An den Noah war e gerechte Mann, hie war perfekt a senger Generatioun, an den Här huet hien erausgesicht, fir aus sengem Som Nokommen op der Äerd ze erhiewen.

14 An den Här sot zum Noah: "Nimm dir eng Fra a kréi Kanner, well ech hunn dech gerecht viru mir an dëser Generatioun gesinn."

15 An du solls Nokommen an deng Kanner mat dir an der Mëtt vun der Äerd opbauen; an den Noah ass gaangen an huet eng Fra geholl, an hien huet d'Naamah, d'Duechter vum Henoah, erausgesicht, an si war fënnf'honnertachtzeg Joer al.

16 Den Noah war véierhonnert aachtanzwanzeg Joer al, wéi hien d'Namah zu Fra geholl huet.

17 An d'Naama ass schwanger ginn an huet e Jong gebuer, an hien huet him Jafet genannt, well hie gesot huet: Gott huet mir op der Äerd vergréissert; an si ass nach eng Kéier schwanger ginn an huet e Jong gebuer, an hien huet him Sem genannt, well hie gesot huet: Gott huet mech zu engem Rescht gemaach, fir Som an der Mëtt vun der Äerd opzestoen.

18 Den Noah war fënnf'honnert an zwee Joer al, wéi d'Naama de Sem gebuer huet, an d'Jong sinn opgewuess a sinn op de Weeër vum Här gaangen, an allem wat hire Papp Methusalem an Noah hinne geléiert hunn.

19 An de Lamech, de Papp vum Noah, ass an där Zäit gestuerwen; awer hie war net mat ganzem Häerz op d'Weeër vu sengem Papp gaangen, an hien ass am honnertfënnfanzwanzegste Liewensjoer vum Noah gestuerwen.

20 An all d'Deeg vum Lamech waren siwehonnertsiwwenzeg Joer, an hien ass gestuerwen.

21 An all d'Mënschejongen, déi den Här kannt hunn, sinn an deem Joer gestuerwen, ier den Här Béises iwwer si bruecht huet; well den Här wollt, datt si stierwen, fir net dat Béises ze gesinn, dat Gott iwwer hir Bridder a Familljemembere brénge géif, sou wéi hie sou versprach hat.

22 Zu där Zäit sot den Här zum Noah a Methusalem: "Trëtt eraus a verkënnegt de Mëschekanner all d'Wieder, déi ech an där Deeg zu iech gesot hunn, vläicht kéieren si sech vun hire béise Weeër ëm, an ech wäert mech dann vum Béisen bekéieren an et net bréngen."

23 An den Noah an de Methusalem sinn opgetrueden a soten an den Oueren vun de Mëschekanner alles, wat Gott iwwer si gesot hat.

24 Mä d'Mëschekanner wollten net lauschteren, an si wollten hir Oueren net op all hir Aussoen lauschteren.

25 An duerno sot den Här zum Noah: "D'Enn vun all Fleesch ass viru mir komm, wéinst hire béise Doten, an ech wäert d'Äerd zerstéieren."

26 An huel dir Gopherholz, gees op eng bestëmmt Plaz a maach eng grouss Ark a setzt se op där Plaz.

27 An esou solls du et maachen: dräihonnert Ell seng Längt, fofzeg Ell breet an drësseg Ell héich.

28 An du solls dir eng Dier maachen, déi vun der Säit op ass, an bis op eng Ell uewen fäerdeg maachen, an se vun bannen a baussen mat Pech bedecken.

29 An ech bréngen d'Waasserflut op d'Äerd, an all Fleesch gëtt zerstéiert, alles wat op der Äerd ass, wäert ënner dem Himmel verkommen.

30 An du a däi Stot gitt hin a sammelt zwee Koppele vun all liewegen Déieren, männlech a weiblech, a bréngt se an d'Ark, fir Som vun hinnen op der Äerd ze erhiewen.

31 A sammel all d'Liewensmëttel, déi vun all den Déieren giess ginn, fir datt et Iessen fir dech an fir si gëtt.

32 An du solls fir deng Jongen dräi Meedercher aus den Duechtere vun de Mënschen auswählen, an déi sollen d'Frae vun dengem Jongen sinn.

33 Den Noah ass opgestan an huet d'Ark op der Plaz gebaut, wou Gott him gebueden hat, an den Noah huet gemaach, wéi Gott him gebueden hat.

34 Am fënnf'honnertfënnfanzwanzegste Joer huet den Noah ugefaangen, d'Ark ze bauen, an hien huet d'Ark a fënnf Joer gebaut, sou wéi den Här et gebueden hat.

35 Dunn huet den Noah déi dräi Duechtere vum Eljakim, dem Jong vum Methusalem, zu Frae fir seng Jongen geholl, sou wéi den Här dem Noah gebueden hat.

36 Zu där Zäit ass de Methusalem, de Jong vum Henoah, gestuerwen, néng'honnertsechzeg Joer al, wéi hien gestuerwen ass.

KAPITEL 6

1 Zu där Zäit, nom Doud vum Methusalem, sot den Här zum Noah: "Géi du mat dengem Stot an d'Ark; ech wäert all d'Déieren vun der Äerd, d'Déieren um Feld an d'Vullen um Himmel bei dir versammelen, an si wäerten all kommen an d'Ark ëmginn."

2 An du solls goen a bei d'Dieren vun der Ark sëtzen, an all d'Déieren, d'Vullen an d'Déieren sollen sech versammelen a sech virun dir stellen, an déi vun hinnen, déi kommen a sech virun dir nidderbéien, solls du huelen an an d'Hänn vun dengem Jongen iwwerginn, déi se an d'Ark bréngen, an all déi, déi virun dir stoen, solls du verlossen.

3 An den Här huet dat den nächsten Dag bewierkt, an Déieren, Villercher a Gefligel koumen a grouss Masse a si hunn d'Ark ëmginn.

4 An den Noah ass gaangen an huet sech bei d'Dier vun der Ark gesat, an huet all Fleesch, dat virun him gebéit war, an d'Ark bruecht, an all, wat virun him stoung, huet hien op der Äerd gelooss.

5 An eng Léiwin koum mat hiren zwee Jonken, e männlecht an e Weibchen, an déi dräi hu sech virum Noah gebéckt, an déi zwee Jonken hunn sech géint d'Léiwin opgestan an hunn si geschloen, a si vun hirer Plaz fortgelaaf, an si ass fortgaang, an si sinn zrëck op hir Plazen gaangen, an hunn sech virum Noah op der Äerd gebéckt.

6 An d'Léiwin ass fortgelaaf a stoung op der Plaz vun de Léiwen.

7 Den Noah huet dat gesinn a sech ganz verwonnert. Hie stoung op, huet déi zwee Welpen geholl an se an d'Ark bruecht.

8 An den Noah huet vun all de liewege Wiesen, déi op der Äerd waren, an d'Ark bruecht, sou datt näischt méi iwwereg bliwwen ass, wat den Noah net an d'Ark bruecht huet.

9 Zweek an zwee koumen zum Noah an d'Ark, awer vun de reinen Déieren an de reinen Gefligel huet hie siwe Koppele bruecht, sou wéi Gott him gebueden hat.

10 An all d'Déieren, d'Vullen an d'Déieren ware nach ëmmer do, an si hunn d'Ark op all Plaz ëmginn, an de Reen war eréischt siwen Deeg méi spéit erofgaangen.

11 An un deem Dag huet den Här déi ganz Äerd beschiedegt, an d'Sonn ass däischter ginn, an d'Grondlage vun der Welt hunn gewütet, an déi ganz Äerd huet sech gewalteg gerëseelt, an d'Blëtzer hunn geblénkt, an den Donner huet gebrëllt, an all d'Quellen op der Äerd sinn opgebrach, sou eppes wéi et de Bewunner virdrun net bekannt war; an Gott huet dës mächtige Dot gemaach, fir d'Mënschekanner ze erschrecken, fir datt et kee Béises méi op der Äerd géif ginn.

12 An d'Mënschejongen hunn sech net vun hire béise Weeër zrëckgezunn, an si hunn de Roserei vum Här zu där Zäit verstärkt, an hunn hir Häerzer net emol op all dat geriicht.

13 An um Enn vu siwen Deeg, am sechshonnertste Liewensjoer vum Noah, koum d'Waasser vun der Iwwerschwemmung iwwer d'Äerd.

14 An all d'Quelle vun der Déift sinn opgaangen, an d'Fënstere vum Himmel sinn opgaangen, an de Reen ass véierzeg Deeg a véierzeg Nuechten op der Äerd gefall.

15 An den Noah a säi Stot, an all déi lieweg Kreaturen, déi mat him waren, sinn an d'Ark komm wéinst dem Waasser vun der Iwwerschwemmung, an den Här huet hien zougemaach.

16 An all d'Mënschekanner, déi op der Äerd iwwereg bliwwe sinn, sinn duerch d'Béises erschöpft wéinst dem Reen, well d'Waasser ëmmer méi staark op d'Äerd koum, an d'Déieren an d'Vullen hunn d'Ark nach ëmmer ëmginn.

17 An d'Mënschejongen hunn sech versammelt, ongeféier siwehonnerttausend Männer a Fraen, a si koumen zum Noah an d'Ark.

18 An si hunn den Noah geruff a gesot: Maach eis op, fir datt mir an der Ark bei dech kommen kënnen – firwat solle mir dann stierwen?

19 An den Noah huet hinnen aus der Ark mat lauter Stëmm geäntwert a gesot: "Hutt Dir net all géint den Här rebelléiert a gesot, datt hien net existéiert? Dofir huet den Här dës Béis iwwer iech bruecht, fir iech ze zerstéieren an vun der Äerd auszeraden."

20 Ass dat net dat, wat ech Iech virun honnertanzwanzeg Joer gesot hunn, an Dir wollt net op d'Stëmm vum Här lauschteren, an elo wëllt Dir op der Äerd liewen?

21 An si soten zum Noah: Mir si prett, zum Här zrëckzekommen; maach eis nëmmen op, fir datt mir liewen a net stierwen.

22 An den Noah huet hinnen geäntwert a gesot: Kuckt elo, wou Dir d'Onrou vun Äre Séilen gesitt, a wëllt Iech zum Här zrëckkéieren; firwat sidd Dir net an dësen honnertanzwanzeg Joer zrëckkomm, déi den Här Iech als festgeluechte Zäit ginn huet?

23 Mee elo kommt Dir a sot mir dat wéinst de Problemer vun Ärer Séil, elo wäert den Här och net op Iech lauschteren, an hien wäert Iech haut net lauschteren, sou datt Dir elo Är Wësch net erfëllen kënt.

24 An d'Mënschejongen koumen no, fir an d'Ark anzubrieche, fir wéinst dem Reen eranzekommen, well si de Reen net konnten ausstoen.

25 An den Här huet all d'Déieren an d'Vullen, déi ronderëm d'Ark stoungen, geschéckt. An d'Déieren hunn se iwwerwältigt a si vun do verdriwwen, an all Mësch ass säi Wee gaangen an si hunn sech erëm op der Äerd verstreut.

26 An de Reen ass weider op d'Äerd erofgaangen, a véierzeg Deeg a véierzeg Nuechte sinn erofgaangen, an d'Waasser huet sech staark op der Äerd gewalteg gemaach; an all Fleesch, dat op der Äerd oder am Waasser war, ass gestuerwen, egal ob Mënschen, Déieren, Villercher, Krabbeldéieren oder Vigel vum Himmel, an nëmmen den Noah an déi, déi mat him an der Ark waren, sinn iwwereg bliwwen.

27 An d'Waasser hunn sech iwwermächtige an et huet sech staark op der Äerd verbreet, an si hunn d'Ark gehewen an se gouf vun der Äerd gehewen.

28 An d'Ark ass op der Waasserfläch geschwomm, an si gouf op d'Waasser gehäit, sou datt all déi lieweg Kreaturen dran sech gedréint hunn wéi e Plat an engem Kessel.

29 An eng grouss Angscht huet all déi lieweg Kreaturen, déi an der Ark waren, gepackt, an d'Ark war wéi wann se géif futti goen.

30 An all déi lieweg Kreaturen, déi an der Ark waren, ware ganz erschreckt, an d'Léiwen hunn gebrëllt, an d'Ochsen

hunn gebrëllt, an d'Wëllef hunn gejaut, an all liewegt Wiesen an der Ark huet an hirer eegener Sprooch geschwat a gekrasch, sou datt hir Stëmmen bis wäit ewech gereecht hunn, an den Noah a seng Jongen hunn an hire Problemer gekrasch a gekrasch; si haten eng grouss Angscht, datt si d'Paarte vum Doud erreecht haten.

31 An den Noah huet zum Här gebiet a wéinst dësem zu him geruff, an hie sot: O Här, hëllef eis, well mir hunn keng Kraaft fir dëst Béist ze droen, dat eis ëmginn huet, well d'Wellen vum Waasser hunn eis ëmginn, béis Stréim hunn eis erschreckt, d'Falle vum Doud sinn virun eis komm; äntwer eis, o Här, äntwer eis, beliicht däi Gesiicht op eis a sidd eis gnädeg, erléis eis a befreit eis.

32 An den Här huet op d'Stëmm vum Noah gelauschtert, an den Här huet sech un hie geduecht.

33 An e Wand ass iwwer d'Äerd gezunn, an d'Waasser ass roueg ginn an d'Ark ass roueg bliwwen.

34 An d'Quelle vun der Déift an d'Fënstere vum Himmel goufen zougemaach, an de Reen vum Himmel gouf zrëckgehalen.

35 An d'Waasser ass an deenen Deeg ofgehol, an d'Ark ass op de Bierger vun Ararat stationéiert.

36 An den Noah huet d'Fënstere vun der Ark opgemaach, an den Noah huet deemools nach ëmmer den Här geruff a gesot: "O Här, deen d'Äerd an den Himmel an alles wat dran ass, bréng eis Séilen aus dëser Gefaangenheet an aus dem Prisong eraus, an deem Dir eis gesat hutt, well ech sinn ganz midd vum Seufzen."

37 An den Här huet dem Noah seng Stëmm gelauschtert a sot zu him: Wann Dir e ganz Joer fäerdeg hutt, da sollt Dir fortgoen.

38 An der Ëmdréiung vum Joer, wéi e ganz Joer eriwwer war, bis den Noah an der Ark gewunnt huet, ass d'Waasser vun der Äerd gedréchent ginn, an den Noah huet den Deckel vun der Ark ofgehol.

39 Zu där Zäit, um siwwenzwanzegsten Dag vum zweete Mount, war d'Äerd dréchen, mä den Noah a seng Jongen, an déi, déi mat him waren, sinn net aus der Ark erausgaang, bis den Här hinnen et gesot hat.

40 An den Dag kouw, wou den Här hinnen gesot huet, si sollen erausgoen, an si sinn all aus der Ark erausgaang.

41 An si sinn gaangen a sinn all op säi Wee a seng Plaz zrëckgaangen, an den Noah a seng Jongen hunn am Land gewunnt, dat Gott hinne gesot hat, an si hunn dem Här all hir Deeg gedéngt, an den Här huet den Noah a seng Jongen geseent, wéi se aus der Ark erausgaange sinn.

42 An hien huet zu hinnen gesot: Sidd fruchtbar a féllt d'ganz Äerd; gitt staark a vergréissert iech op der Äerd a multiplizéiert iech drop.

KAPITEL 7

1 An dëst sinn d'Nimm vun de Jongen vum Noah: Jafet, Ham a Sem; an hinne goufen no der Iwwerschwemmung Kanner gebuer, well si sech virun der Iwwerschwemmung Frae geholl haten.

2 Dëst sinn d'Sënne vum Jafet: Gomer, Magog, Madai, Javan, Tubal, Meschech an Tiras, siwe Sënn.

3 An d'Söhne vum Gomer waren den Askinas, de Refat an den Tegarma.

4 An d'Sënne vum Magog waren den Elichanaf an de Lubal.

5 An d'Kanner vum Madai waren den Achon, de Zeelo, de Chazoni an de Lot.

6 An d'Sënne vum Javan waren den Elisa, den Tarschisch, d'Kittim an den Dudonim.

7 An d'Sënne vum Tubal waren den Ariphi, de Kesed an d'Taari.

8 An d'Sënne vum Meschech waren den Dedon, den Zaron an de Schebashni.

9 An d'Sënne vum Tiras waren de Benib, de Gera, de Lupirion an de Gilak; dat sinn d'Sënne vum Jafet no hire Familljen, an hir Zuel war an där Zäit ongeféier véierhonnertsechzig Männer.

10 An dëst sinn d'Sënne vum Ham: Kusch, Mitzraim, Put a Kanaan, véier Sënn; an d'Sënne vum Kusch waren Seba, Havila, Sabta, Raama a Satecha, an d'Sënne vum Raama waren Scheba an Dedan.

11 An d'Sënne vum Mitzraim waren de Lud, den Anom an de Pathros, de Chaslot an de Chaphtor.

12 An d'Sënne vum Phut waren de Gebul, den Hadan, de Bena an den Adan.

13 Un d'Jongen vu Kanaan waren Zidon, Heth, Amori, Gergashi, Hivi, Arkee, Seni, Arodi, Zimodi a Chamothi.

14 Dëst sinn d'Sënne vum Ham, no hire Familljen, an hir Zuel war an där Zäit ongeféier siwenhonnertdrësseg Männer.

15 An dëst sinn d'Sënne vum Sem: Elam, Assur, Arpachsad, Lud an Aram, fënnf Jongen; an d'Sënne vum Elam waren de Sushan, de Machul an den Harmon.

16 D'Sënne vum Aschar waren de Mirus an de Mokil, an d'Sënne vum Arpachsad waren de Schelach, den Anar an den Aschol.

17 An d'Sënne vum Lud waren de Pethor an de Bisajon, an d'Sënne vum Aram waren den Us, de Chul, de Gather an de Masch.

18 Dëst sinn d'Söhne vum Sem, no hire Familljen; an hir Zuel war an där Zäit ongeféier dräihonnert Männer.

19 Dëst sinn d'Generatiounen vum Sem: De Sem huet den Arpachsad gebuer, an den Arpachsad huet de Schelach gebuer, an de Schelach huet den Eber gebuer, an dem Eber goufen zwéi Kanner gebuer, den Numm vun engem war Peleg, well a senge Deeg goufen d'Mënschekanner gedeelt, an an de leschten Deeg gouf d'Äerd gedeelt.

20 An den Numm vum zweeten war Yoktan, wat bedeit, datt zu senger Zäit d'Liewe vun de Mënschekanner verklengert a méi kleng gouf.

21 Dëst sinn d'Sënne vum Joktan: Almodad, Schelaf, Chazarmovet, Jerach, Hadurom, Ozel, Dikla, Obal, Abimael, Scheba, Ophir, Havila a Jobab; all dëst sinn d'Sënne vum Joktan.

22 A säi Brudder Peleg huet de Jen engendran, an de Jen huet de Serug engendran, an de Serug huet den Nahor engendran, an den Nahor huet den Terach engendran, an den Terach war aachtanzwanzeg Joer al, an hien huet den Haran an den Nahor engendran.

23 An de Kusch, de Jong vum Ham, de Jong vum Noah, huet sech an där Zäit a sengem héijen Alter eng Fra geholl, an si huet e Jong gebuer, an si hunn him den Numm Nimrod ginn, a gesot: Zu där Zäit hunn d'Mënschejongen erëm ugefaangen, sech géint Gott ze rebelléieren an ze iwwertrieden, an d'Kand ass grouss ginn, a säi Papp huet

hien immens gär, well hie säi Jong vu sengem héijen Alter war.

24 An d'Kleeder aus Haut, déi Gott fir den Adam a seng Fra gemaach huet, wéi se aus dem Gaart erausgaange sinn, goufen dem Kusch ginn.

25 Nom Doud vum Adam a senger Fra goufen d'Kleeder dem Henoch, dem Jong vum Jared, ginn, an nodeems den Henoch zu Gott opgeholl gouf, huet hien se sengem Jong Methusalem ginn.

26 An nom Doud vum Methusalem huet den Noah si geholl an an d'Ark bruecht, an si ware bei him, bis hien aus der Ark erausgaangen ass.

27 An wéi si fortgaange sinn, huet den Ham d'Kleeder vum sengem Papp Noah geklaut, an hien huet se geholl a viru senger Bridder verstoppt.

28 An wéi den Ham säin éischte Jong, de Kusch, geworf huet, huet hien him d'Kleeder am Geheimen ginn, an si ware vill Deeg beim Kusch.

29 An de Kusch huet se och viru senger Jongen a Bridder verstoppt, an nodeems de Kusch den Nimrod gebuer hat, huet hien him dës Kleeder aus senger Léift fir hien ginn, an den Nimrod ass grouss ginn, an wéi hien zwanzeg Joer al war, huet hien dës Kleeder ugedoen.

30 An den Nimrod gouf staark, wéi hien d'Kleeder ugedoen huet, a Gott huet him Kraaft a Kraaft ginn, an hie war e mächtege Jeeër op der Äerd, jo, hie war e mächtege Jeeër um Feld, an hien huet d'Déieren gejot an hien huet Altär gebaut, an hien huet d'Déieren op si virum Här geoffert.

31 An den Nimrod huet sech gestärkt, an hien ass aus der Mëtt vu senger Bridder opgestan, an hien huet d'Schluechte vu senger Bridder géint all hir Feinde ronderëm gekämpft.

32 An den Här huet all d'Feinde vu senger Bridder a seng Hänn iwwerginn, a Gott huet him vun Zäit zu Zäit a senger Schluechte guttgeheescht, an hien huet op der Äerd regéiert.

33 Dofir ass et zu där Zäit gängeg ginn, wann e Mann déi erausgefouert huet, déi hie fir d'Schluecht trainéiert hat, sot hien zu hinne: "Sou wéi Gott dem Nimrod gemaach huet, deen e mächtege Jeeër op der Äerd war, an deen an de Schluechte géint senger Bridder erfollegräich war, huet hien si aus den Hänn vun hire Feinde befreit, sou soll Gott eis stäerken a befreien haut."

34 Wéi den Nimrod véierzeg Joer al war, gouf et zu där Zäit e Krich tëscht senger Bridder an de Kanner vum Jafet, sou datt si an der Muecht vun hire Feinde waren.

35 An den Nimrod ass zu där Zäit erausgaangen, an hien huet all d'Söhne vum Kusch an hir Familljen zesummegeruff, ongeféier véierhonnertsechzig Männer, an hien huet och vun e puer vu senger Frënn a Bekannten ongeféier aachtzig Männer engagéiert, an huet hinnen hire Loun ginn, an hien ass mat hinnen an d'Schluecht gaangen, an wéi hien ënnerwee war, huet den Nimrod d'Härzer vun de Leit gestärkt, déi mat him gaange sinn.

36 An hien huet zu hinnen gesot: "Hutt keng Angscht a sidd net erschreckt, well all eis Feinde ginn eis an d'Hänn iwwerginn, an Dir kënnt mat hinne maachen, wat Dir wëllt."

37 An all d'Männer, déi gaange sinn, waren ongeféier fënnfëhonnert, an si hunn géint hir Feinde gekämpft, an si hunn se zerstéiert an ënnerworf, an den Nimrod huet stänneg Offizéier iwwer si op hire jeeeweilege Plazen gesat.

38 An hien huet e puer vun hire Kanner als Sécherheet geholl, an si ware all Dénger vum Nimrod a senger Bridder, an den Nimrod an all d'Leit, déi mat him waren, sinn heemgaangen.

39 An wéi den Nimrod frou aus der Schluecht zrëckkoom, nodeems hien seng Feinde besiegt hat, hunn sech all seng Bridder, zesumme mat deenen, déi hien virdru kannt hunn, versammelt, fir hien zum Kinnek iwwer si ze maachen, an si hunn d'kinneklech Kroun op säi Kapp gesat.

40 An hien huet iwwer seng Ënnertanen a säi Vollek Prännen, Riichter a Herrscher gesat, wéi et bei Kinneke Brauch ass.

41 An hien huet den Terach, de Jong vum Nahor, zum Führer vu sengem Arméi gesat, an hien huet him Eier ginn an hien iwwer all seng Führer erhuewen.

42 An iwwerdeems hien no sengem Häerzenswonsch regéiert huet, nodeems hien all seng Feinde ronderëm besiegt hat, huet hien zesumme mat senger Conseilleren geroden, eng Stad fir säi Palais ze bauen, an dat hunn si och gemaach.

43 An si hunn e grousst Dall vis-à-vis am Osten fonnt, an hunn him eng grouss a grouss Stad gebaut, an den Nimrod huet d'Stad, déi hie gebaut huet, Shinar genannt, well den Här seng Feinde heftig erschüttert an zerstéiert hat.

44 An den Nimrod huet zu Shinar gewunnt, an hien huet sécher regéiert, an hien huet mat senger Feinde gekämpft an hien huet se ënnerworf, an hien hat an all senger Schluechten Erfolleg, a säi Kinnekräich ass ganz grouss ginn.

45 An all Natiounen a Sproochen hunn vu sengem Ruff héieren, an si hunn sech bei him versammelt, an si hunn sech op d'Äerd verbeugt, an si hunn him Offeren bruecht, an hie gouf hiren Här a Kinnek, an si hunn all mat him an der Stad zu Shinar gewunnt, an den Nimrod huet op der Äerd iwwer all d'Söhne vum Noah regéiert, an si waren all ënner senger Muecht a sengem Rot.

46 An déi ganz Äerd hat eng Sprooch a Wieder vun der Eenheet, awer den Nimrod ass net op d'Weeër vum Här gaangen, an hie war méi béis wéi all d'Mënschen, déi virun him waren, vun den Deeg vun der Iwwerschwemmung bis zu deenen Deeg.

47 An hien huet Götter aus Holz a Steen gemaach, an hien huet sech virun hinne verbeugt, an hien huet sech géint den Här rebelléiert, an huet all senger Bierger an de Leit vun der Äerd seng béis Weeër geléiert; a säi Jong Mardon war méi béis wéi säi Papp.

48 An all déi, déi vun de Geschichte vum Mardon, dem Jong vum Nimrod, héieren hunn, hunn iwwer hie gesot: "Vun de Béisen kënnt d'Béisheet eraus." Dofir ass et zu engem Spréchwuert op der ganzer Äerd ginn, dat seet: "Vun de Béisen kënnt d'Béisheet eraus." An et war vun där Zäit bis haut gängeg an de Wieder vun de Mënschen.

49 An den Terach, de Jong vum Nahor, Pränz vum Nimrod sengem Arméi, war zu där Zäit ganz grouss an den Ae vum Kinnek a senger Ënnertanen, an de Kinnek a seng Prännen hunn hien gär gehat, a si hunn hien ganz héich erhuewen.

50 An den Terach huet sech eng Fra geholl, hiren Numm war Amthelo, d'Duechter vum Kornebo; an d'Fra vum Terach ass schwanger ginn an huet him an där Zäit e Jong gebuer.

51 Den Terach war siwwenzeg Joer al, wéi hien hien engagéiert huet, an den Terach huet säi Jong, deen him gebuer gouf, Abram genannt, well de Kinnek hien an där Zäit opgezu hat a méi héich gehalen huet wéi all seng Prinzen, déi mat him waren.

KAPITEL 8

1 An der Nuecht, an där den Abram gebuer gouf, koumen all d'Dénger vum Terach, an all d'Weiser vum Nimrod a seng Zauberer, an hunn am Haus vum Terach giess an gedronk, an hunn sech an där Nuecht mat him gefreet.

2 An wéi all déi weis Männer a Magier aus dem Haus vum Terach erausgaange sinn, hunn si an där Nuecht hir Aen an den Himmel gehuewen, fir d'Stären ze kucken, an si hunn gesinn, an do koum ee ganz grouss Stäer aus dem Osten a ass um Himmel gelaf, an hien huet déi véier Stäre vun de véier Säite vum Himmel verschléckt.

3 An all d'Weiser vum Kinnek a seng Zauberer ware vun dësem Ubléck erstaunt, an d'Weiser hunn dës Saach verstanen, a si woussten hir Bedeitung.

4 An si soten zueneen: "Dëst bedeit nëmmen d'Kand, dat dem Terach dës Nuecht gebuer gouf, dat opwuesse wäert a fruchtbar gëtt, sech multiplizéiert a ganz d'Äerd besëtze wäert, hien a seng Kanner fir ëmmer, an hien a seng Nokommen wäerten grouss Kinneken ëmbréngen an hir Lännereien ierwen."

5 An déi Wäis Männer a Magier sinn déi Nuecht heemgaangen, an de Moie sinn all dës Wäis Männer a Magier fréi opgestan an hunn sech an engem bestëmmten Haus versammelt.

6 An si hunn zueneen geschwat: „Kuckt, dat wat mir gëschter Owend gesinn hunn, ass virum Kinnek verstoppt; et ass him net bekannt ginn.“

7 A wann dëst dem Kinnek an de leschten Deeg bekannt gëtt, da wäert hien eis soen: Firwat hutt Dir dës Saach viru mir verstoppt, an dann wäerte mir all den Doud leiden; dofir, loosst eis elo goen a dem Kinnek dat erzielen, wat mir gesinn hunn, an d'Interpretatioun dovun, an da wäerte mir kloer bleiwen.

8 An si hunn dat gemaach, an si sinn all bei de Kinnek gaangen an hunn sech virun him op de Buedem verbeugt, a si hunn gesot: De Kinnek soll liewen, de Kinnek soll liewen!

9 Mir hunn héieren, datt dem Terach, dem Jong vum Nahor, dem Pränz vun Ärem Arméi, e Jong gebuer gouf, an dofir si mir gëschter Owend bei hien komm, an hunn déi Nuecht mat him giess, gedronk a gefreet.

10 An wéi Är Dénger aus dem Haus vum Terach erausgaange sinn, fir an eis jeeweileg Haiser ze goen, fir do iwwernuecht ze bleiwen, hu mir eis Aen an den Himmel gehuewen, an do hu mir e grouss Stäer aus dem Oste kommen gesinn, an dee selwechte Stäer ass mat grousser Geschwindegkeet gelaf a véier grouss Stäre vun de véier Säite vum Himmel verschléckt.

11 An Är Dénger ware erstaunt iwwer dat, wat mir gesinn hunn, a ware ganz erschreckt, a mir hunn eist Uerteel iwwer dat gemaach, a mir woussten duerch eis Wäisheet déi richteg Interpretatioun dovun, datt dëst sech op dat Kand bezitt, dat dem Terach gebuer gëtt, dat grouss gëtt a sech staark multiplizéiert, a mächtg gëtt, an all d'Kinneke

vun der Äerd ëmbréngen wäert, an all hir Lännereien ierwen, hien a seng Nokommen fir ëmmer.

12 An elo, eisen Här a Kinnek, kuckt, mir hunn Iech wierklech mat deem vertraut gemaach, wat mir iwwer dëst Kand gesinn hunn.

13 Wann et dem Kinnek gutt fënnt, sengem Papp e Wäert fir dëst Kand ze ginn, da wäerte mir hien ëmbréngen, ier hien am Land grouss gëtt a wiisst, a säi Béist géint eis zouhëlt, sou datt mir an eis Kanner duerch säi Béist ëmkommen.

14 An de Kinnek huet hir Wieder héieren, an si ware gutt a senge Ae, an hien huet geschéckt a geruff, an den Terach koum virum Kinnek.

15 An de Kinnek sot zum Terach: „Mir gouf gesot, datt dir gëschter e Jong gebuer gouf, an no dëser Aart a Weis gouf et bei senger Gebuert am Himmel.“

16 Also gitt mir elo d'Kand, fir datt mir et ëmbréngen kënnen, ier säi Béist géint eis opkënnt, an ech ginn dir fir säi Wäert däi Haus voller Sëlwer a Gold.

17 An den Terach huet dem Kinnek geäntwert a gesot: Mäin Här a Kinnek, ech hunn Är Wieder héieren, an Äre Knecht wäert alles maachen, wat säi Kinnek wënscht.

18 Mä mäin Här a Kinnek, ech wäert Iech soen, wat mir gëschter Owend geschitt ass, fir datt ech kucke kann, wéi e Rot de Kinnek sengem Dénger gëtt, an dann äntweren ech dem Kinnek op dat, wat hie grad gesot huet; an de Kinnek sot: Schwätz.

19 An den Terach sot zum Kinnek: Den Ayon, de Jong vum Mored, ass gëschter bei mech komm a sot:

20 Gëff mir dat grousst a schéint Päerd, dat de Kinnek dir ginn huet, an ech ginn dir Sëlwer a Gold, a Stréi a Fudder fir säi Wäert; an ech sot zu him: Waart bis ech de Kinnek iwwer Är Wieder gesinn hunn, a kuckt, wat de Kinnek seet, dat wäert ech maachen.

21 An elo, mäin Här a Kinnek, kuckt, ech hunn Iech dës Saach bekannt gemaach, an de Rot, deen mäi Kinnek sengem Dénger gëtt, deem wäert ech verfolgegen.

22 An de Kinnek huet d'Wieder vum Terach héieren, a säi Roserei ass entflammt an hien huet hien am Liicht vun engem Narr ugesinn.

23 An de Kinnek huet dem Terach geäntwert a gesot: "Bass du sou domm, ignorant oder ouni Verstand, datt du dat méchs, datt du däi schéint Päerd fir Sëlwer a Gold oder souguer fir Stréi a Fudder gees?"

24 Hues du sou wéineg Sëlwer a Gold, datt du dat maache solls, well du kee Stréi a Fudder kréie kanns fir däi Päerd ze fidden? A wat bedeit Sëlwer a Gold fir dech, oder Stréi a Fudder, datt du dat schéint Päerd, dat ech dir ginn hunn, ewechgees solls, wéi et keen anert op der ganzer Äerd gëtt?

25 Wéi de Kinnek opgehalen huet ze schwätzen, huet den Terach dem Kinnek geäntwert a gesot: Sou huet de Kinnek zu sengem Dénger geschwat;

26 Ech bieden Iech, mäin Här a Kinnek, wat ass dat, wat Dir mir gesot hutt: Gëff Äre Jong, fir datt mir hien ëmbréngen kënnen, an ech ginn Iech Sëlwer a Gold fir säi Wäert; wat soll ech mat Sëlwer a Gold maachen, nodeems mäi Jong gestuerwen ass? Wien soll mech ierwen? Sécherlech, bei mengem Doud wäert d'Sëlwer a Gold dann un mäi Kinnek zrëckkommen, deen et mir ginn huet.

27 Wéi de Kinnek d'Wierder vum Terach an d'Parabel héieren huet, déi hie iwwer de Kinnek erzielt huet, huet et him ganz vill Trauer gemaach, an hien war iwwer dës Saach rosen, a säi Roserei huet a sengem Häerz gebrannt.

28 An den Terach huet gesinn, datt de Kinnek géint hie rosen war, an hien huet dem Kinnek geäntwert a gesot: Alles, wat ech hunn, ass an der Muecht vum Kinnek; wat de Kinnek sengem Dénger maache wëll, dat soll hie maachen, jo, souguer mäi Jong, deen ass an der Muecht vum Kinnek, ouni Wäert am Géigenzuch, hien a seng zwee Bridder, déi méi al si wéi hien.

29 An de Kinnek sot zum Terach: Nee, ech kafen däi jéngere Jong fir e Präis.

30 An den Terach huet dem Kinnek geäntwert a gesot: Ech bieden Iech, mäin Här a Kinnek, Äre Knecht e Wuert virun Iech ze soen, an de Kinnek d'Wuert vu sengem Knecht ze héieren. An den Terach sot: Mäi Kinnek soll mir dräi Deeg Zäit ginn, bis ech dës Saach bei mir selwer iwwerdenken an mat menger Famill iwwer d'Wierder vu mengem Kinnek beroden hunn. An hien huet de Kinnek staark ënner Drock gesat, fir deem zouzestemmen.

31 An de Kinnek huet dem Terach nogelauschtert, an hien huet dat gemaach an him dräi Deeg Zäit ginn, an den Terach ass vum Kinnek fortgaang, an hien ass heem bei seng Famill komm an huet hinnen all d'Wierder vum Kinnek erzielt; an d'Leit kruten grouss Angscht.

32 Um drëtten Dag huet de Kinnek dem Terach geschéckt a gesot: "Schéck mir däi Jong fir e Präis, wéi ech dir gesot hunn; a wann s du dat net méchs, da schécken ech alles ëm, wat s du an dengem Haus hues, sou datt s du net emol en Hond méi iwwereg hues."

33 An den Terach huet sech beeilt (well d'Saach vum Kinnek dringend war), an hien huet e Kand vun engem vu senger Dénger geholl, dat seng Déngschtmeedchen him deen Dag gebuer hat, an den Terach huet d'Kand beim Kinnek bruecht a säi Güter dofir ugeholl.

34 An den Här war mat dem Terach an dëser Saach, fir datt den Nimrod net dem Abram säin Doud verursaache sollt, an de Kinnek huet d'Kand vum Terach geholl an huet säi Kapp mat all senger Kraaft op de Buedem geschloen, well hie geduecht huet, et wier den Abram gewiescht; an dës gouf him vun deem Dag un verstoppt, an et gouf vum Kinnek vergiess, well et de Wëlle vun der Providenz war, den Abram säin Doud net ze erleiden.

35 An den Terach huet säi Jong Abram heemlech matgeholl, zesumme mat senger Mamm a senger Krankepfleeg, an hien huet si an enger Hiel verstoppt, an hien huet hinnen all Mount hir Proviant bruecht.

36 An den Här war mam Abram an der Hiel, an hie ass grouss ginn, an den Abram war zéng Joer an der Hiel, an de Kinnek a seng Prinzen, seng Waarsäger a seng Weisheetsmënschen, hunn geduecht, datt de Kinnek den Abram ëmbruecht hätt.

KAPITEL 9

1 An den Haran, de Jong vum Terach, dem Abram sengem eelste Brudder, huet sech an där Zäit eng Fra geholl.

2 Den Haran war nénganzwanzeg Joer al, wéi hien si geholl huet; an dem Haran seng Fra ass schwanger ginn a krut e Jong, an hien huet him Lot genannt.

3 An si ass nach eng Kéier schwanger ginn an huet eng Duechter gebuer, an huet si Milka genannt; an si ass nach eng Kéier schwanger ginn an huet eng Duechter gebuer, an huet si Sarai genannt.

4 Den Haran war zweeanzwanzeg Joer al, wéi hien d'Sarai gebuer huet, dat war am zénfte Liewensjoer vum Abram; an an deenen Deeg sinn den Abram, seng Mamm a seng Krankepfleegerin aus der Hiel erausgaang, well de Kinnek a seng Ënnertanen d'Geschicht vum Abram vergiess haten.

5 Wéi den Abram aus der Hiel erauskoum, ass hie bei den Noah a säi Jong Sem gaangen, an hie blouf bei hinne fir d'Instruktioun vum Här a seng Weeër ze léieren, an et war kee Mënsch, deen wousst, wou den Abram war, an den Abram huet dem Noah a sengem Jong Sem eng laang Zäit gedéngt.

6 An den Abram war nénganzwanzeg Joer am Haus vum Noah, an den Abram huet den Här kannt vun dräi Joer un, an hien ass op de Weeër vum Här gaangen bis zum Dag vu sengem Doud, sou wéi den Noah a säi Jong Sem him geléiert haten; an all d'Kanner vun der Äerd hunn an där Zäit staark géint den Här gescheitert, a si hunn sech géint hie rebelléiert an hunn aner Götter gedéngt, an si hunn den Här vergiess, deen si op der Äerd geschaf hat; an d'Awunner vun der Äerd hunn sech zu där Zäit all Mënsch säi Gott gemaach; Götter aus Holz a Steen, déi weder schwätze konnten, héieren nach retten, an d'Kanner vun de Mënsche hunn hinne gedéngt an si goufen hir Götter.

7 An de Kinnek a seng Dénger, an den Terach mat sengem ganze Stot, waren dunn déi Eischt, déi Götter aus Holz a Steen gedéngt hunn.

8 An den Terach hat zwielef grouss Götter aus Holz a Steen, no den zwielef Méint vum Joer, an hien huet all eenzele Mount gedéngt, an all Mount huet den Terach säi Fleeschoffer an säi Gedränkoffer fir seng Götter bruecht; sou huet den Terach all Dag gemaach.

9 An déi ganz Generatioun war béis an den Ae vum Här, an dofir hunn si all Mënsch zu sengem Gott gemaach, mä si hunn den Här verlooss, deen si erschaf hat.

10 An et gouf an där Zäit kee Mënsch op der ganzer Äerd fonnt, deen den Här kannt huet (well si hunn all Mann sengem eegene Gott gedéngt), ausser den Noah a säi Stot, an all déi, déi ënner sengem Rot waren, hunn den Här an där Zäit kannt.

11 An den Abram, de Jong vum Terach, ass an där Zäit am Haus vum Noah grouss ginn, an et huet kee Mënsch gewosst, an den Här war mat him.

12 An den Här huet dem Abram en verständnisvollt Häerz ginn, an hie wousst, datt all d'Wierker vun där Generatioun ëmsoss waren, an datt all hir Götter ëmsoss waren a vun näischt bruecht hunn.

13 An den Abram huet d'Sonn op der Äerd schéngen gesinn, an den Abram sot zu sech selwer: Sécher, dës Sonn, déi op der Äerd schéngt, ass Gott, an him wäert ech déngen.

14 An den Abram huet der Sonn un deem Dag gedéngt an hien huet zu him gebiet, an wéi den Owend koum, ass d'Sonn wéi gewinnt ënnergaangen, an den Abram sot bei sech: Dat kann awer net Gott sinn?

15 An den Abram huet weider bei sech gesot: Wien ass deen, deen den Himmel an d'Äerd erschaf huet? Deen op der Äerd erschaf huet? Wou ass hien?

16 An d'Nuecht ass iwwer him däischter ginn, an hien huet seng Aen no Westen, Norden, Süden an Osten opgehuewen, an hien huet gesinn, datt d'Sonn vun der Äerd verschwonne war, an den Dag däischter gouf.

17 An den Abram huet d'Stären an de Mound virun him gesinn, an hie sot: Wierklech, dëst ass de Gott, deen déi ganz Äerd souwéi de Mënsch erschaf huet, an dës seng Dénger sinn Götter ronderëm hien. An den Abram huet dem Mound gedéngt a gebiet déi ganz Nuecht zu him.

18 An de Moie wéi et hell gouf an d'Sonn wéi gewinnt op der Äerd geschéngt huet, huet den Abram all d'Saachen gesinn, déi den Här Gott op der Äerd gemaach hat.

19 An den Abram sot zu sech: „Dëst sinn sécher net d'Gëtter, déi d'Äerd an déi ganz Mënschheet erschaf hunn, mä dëst sinn d'Dénger vu Gott. Den Abram ass am Haus vum Noah bliwwen an huet do den Här a seng Weeër kennt.“ An hien huet dem Här all d'Deeg vu sengem Liewen gedéngt. An déi ganz Generatioun huet den Här vergiess an huet aner Gëtter aus Holz a Steen gedéngt a si all hir Deeg rebelléiert.

20 An de Kinnek Nimrod huet sécher regéiert, an déi ganz Äerd war ënner senger Kontroll, an déi ganz Äerd hat eng Sprooch a Wieder vun der Eenheet.

21 An all d'Prinzen vum Nimrod a seng grouss Männer hunn sech berode gelooss; de Phut, de Mitzraim, de Kusch a Kanaan mat hire Familljen, an si soten zueneen: Kommt, loosst eis eis eng Stad bauen an dran en staarken Tuerm, deem seng Spëtzt bis an den Himmel reecht, a mir wäerten eis berühmt maachen, fir datt mir iwwer déi ganz Welt regéiere kënnen, fir datt d'Béises vun eise Feinde virun eis ophält, fir datt mir mächtig iwwer si regéiere kënnen, a fir datt mir net wéinst hire Kricher iwwer d'Äerd verstreet ginn.

22 An si sinn all virum Kinnek gaangen, an hunn dem Kinnek dës Wieder erzielt, an de Kinnek war mat hinnen an dëser Affär averstanen, an hien huet dat gemaach.

23 An all d'Familljen, déi aus ongeféier sechshonnerttausend Männer bestoungen, hunn sech versammelt, an si sinn op e grousst Stéck Land gaangen, fir d'Stad an den Tuerm ze bauen, an si hunn op der ganzer Äerd gesicht, awer si hunn näischt fonnt, wéi een eenzegt Dall am Oste vum Land Shinar, ongeféier zwee Deeg Fousswee, an si sinn dohi gereest a si hunn sech do gewunnt.

24 An si hunn ugefaange Zillen ze maachen a Feier ze brennen, fir d'Stad an den Tuerm ze bauen, deen si sech virgestallt haten, fäerdeg ze maachen.

25 An de Bau vum Tuerm war fir si eng Iwwertriedung an eng Sënn, an si hunn ugefaangen en ze bauen, an iwverdeems si géint den Här Gott vum Himmel gebaut hunn, hunn si sech an hiren Häerzer virgestallt, géint hie ze kämpfen an an den Himmel eropzeklammern.

26 An all dës Leit an all d'Familljen hunn sech an dräi Deeler opgedeelt; déi éischt sot: Mir wäerten an den Himmel opsteigen a géint hie kämpfen; déi zweet sot: Mir wäerten an den Himmel opsteigen a mir wäerten eis eege Götter do opstellen a si déngen; an déi drëtt Deel sot: Mir wäerten an den Himmel opsteigen a hie mat Béi a Speere schloen; a Gott wousst all hir Wierker an all hir béis Gedanken, an hien huet d'Stad an den Tuerm gesinn, deen si gebaut hunn.

27 An wéi se gebaut hunn, hunn si sech eng grouss Stad an en héijen a staarken Tuerm gebaut; an wéinst senger Héicht sinn de Mörtel an d'Zille net bei de Bauhären ukomm, wéi se dohi geklommen sinn, bis déi, déi eropgaange sinn, e ganz Joer fäerdeg haten, an duerno hunn si bei d'Bauhären gegraff a si de Mörtel an d'Zille ginn; sou gouf et all Dag gemaach.

28 An kuckt, dës sinn de ganzen Dag eropgaangen an anerer erofgaangen; a wann e Baksteen hinnen aus den Hänn gefall ass a gebrach gëtt, da géife si all driwwer kräischen, a wann e Mann gefall ass a gestuerwen ass, géif keen vun hinnen hien ukucken.

29 An den Här wousst hir Gedanken, an et ass geschitt, wéi si gebaut hunn, datt si d'Feiler an den Himmel gehäit hunn, an all d'Feiler sinn op si gefall, voller Blut, an wéi si se gesinn hunn, hunn si sech géigesäiteg gesot: Mir hunn sécherlech all déi ëmbruecht, déi am Himmel sinn.

30 Well dëst war vum Här, fir si an de Feiler ze bréngen, an dofir; fir si vun der Uewerfläch vum Buedem ze zerstéieren.

31 An si hunn den Tuerm an d'Stad gebaut, an hunn dat all Dag gemaach, bis vill Deeg a Joer vergaange waren.

32 An Gott sot zu de siwwenzeg Engelen, déi virun him stoungen, zu deenen, déi no bei him waren, a sot: Kommt, loosst eis erofkommen a seng Sproochen duerchernee bréngen, sou datt ee Mënsch d'Sprooch vu sengem Noper net versteet, an dat hunn si och mat hinne gemaach.

33 A vun deem Dag un huet jidderee vun hire Noperen d'Sprooch vergiess, a si konnten net verstoen, wéi een op enger Sprooch schwätzt. Wann de Bauer Kalk oder Steen aus den Hänn vu sengem Noper geholl huet, deen hien net bestallt hat, huet de Bauer et ewechgehäit an op säi Noper gehäit, sou datt hie gestuerwen ass.

34 An dat hunn si Deeg laang gemaach, an hunn der vill op dës Manéier ëmbruecht.

35 An den Här huet déi dräi Divisiounen, déi do waren, geschloen, an hien huet se no hire Wierker a Pläng bestrooft; déi, déi gesot hunn: Mir wäerten an den Himmel eropklammern an eisen Götter déngen, sinn wéi Afen an Elefanten ginn; an déi, déi gesot hunn: Mir wäerten den Himmel mat Pfeiler schloen, den Här huet se ëmbruecht, ee Mann duerch d'Hand vu sengem Noper; an déi drëtt Divisioun vun deenen, déi gesot hunn: Mir wäerten an den Himmel eropklammern a géint hie kämpfen, den Här huet se iwwer d'Äerd verstreet.

36 An déi, déi ënner hinne bliwwe sinn, wéi se dat Béist woussten a verstanen hunn, dat op si koum, hunn d'Gebai opginn, an och si goufen iwwer d'Uewerfläch vun der ganzer Äerd verstreet.

37 An si hunn opgehalen, d'Stad an den Tuerm ze bauen; dofir huet hien déi Plaz Babel genannt, well do huet den Här d'Sprooch vun der ganzer Äerd verwiesselt; et war am Oste vum Land Sinear.

38 An wat den Tuerm ugeet, deen d'Mënschejongen gebaut hunn, huet d'Äerd hire Mond opgemaach an en Drëttel dovun verschléckt, an e Feier ass och vum Himmel erofkomm an huet en aneren Drëttel verbrannt, an den aneren Drëttel ass bis haut iwwreg bliwwen, an et ass vun deem Deel, deen uewen war, a säin Ëmfang ass dräi Deeg Fousswee.

39 A vill Mënschejongen sinn an deem Tuerm gestuerwen, e Vollek ouni Zuel.

KAPITEL 10

1 An de Peleg, de Jong vum Eber, ass an där Zäit gestuerwen, am aachtanzwanzegsten Joer vum Liewe vum Abram, dem Jong vum Terach, an all d'Deeg vum Peleg waren zweehonnertnénganzwanzeg Joer.

2 An nodeems den Här d'Mënschejongen wéinst hiner Sënn um Tuerm verstreet hat, kuckt, si hunn sech a vill Divisiounen verbreet, an all d'Mënschejongen goufen an déi véier Ecker vun der Äerd verstreet.

3 An all d'Familljen goufen all no hiner Sprooch, hirem Land oder hiner Stad.

4 An d'Mënschejongen hunn no hire Familljen vill Stied gebaut, op all de Plazen, wou se gaange sinn, an op der ganzer Äerd, wou den Här se verstreet hat.

5 An e puer vun hinnen hunn Stied op Plazen gebaut, aus deenen se spéider ausgerott goufen, an hunn dës Stied no hiren eegenen Nimm, oder den Nimm vun hire Kanner, oder no hire spezifesch Virkommen genannt.

6 An d'Söhne vum Jafet, dem Jong vum Noah, sinn higaangen a si hunn sech Stied op de Plazen gebaut, wou se verstreet waren, an hunn all hir Stied no hiren Nimm genannt, an d'Söhne vum Jafet waren op der Uewerfläch vun der Äerd a vill Divisiounen a Sproochen opgedeelt.

7 An dës sinn d'Sënn vum Jafet no hire Familljen: Gomer, Magog, Medai, Javan, Tubal, Meschech an Tiras; dës sinn d'Sënn vum Jafet no hire Generatiounen.

8 An d'Kanner vu Gomer, no hire Stied, waren d'Francum, déi am Land Franza wunnen, beim Floss Franza, beim Floss Senah.

9 An d'Kanner vu Rephath sinn d'Bartonim, déi am Land Bartonien beim Floss Ledah wunnen, deem säi Waasser an dat grousst Mier Gihon, dat heescht Okeanos, fléisst.

10 An d'Kanner vun Tugarma sinn zéng Familljen, an dës sinn hir Nimm: Buzar, Parzunac, Balgar, Elicanum, Ragbib, Tarki, Bid, Zebuc, Ongal an Tilmaz; all dës hunn sech verbreet a sech am Norden niddergelooss a sech Stied gebaut.

11 An si hunn hir Stied no hiren eegenen Nimm genannt, dat sinn déi, déi bis haut un de Flëss Hithlah an Italac wunnen.

12 Mä d'Famillje vun Angoli, Balgar a Parzunac, si wunnen um grousse Floss Dubnee; an d'Nimm vun hire Stied sinn och no hiren eegenen Nimm.

13 An d'Kanner vu Javan sinn d'Jawanim, déi am Land Makdonien wunnen, an d'Kanner vu Medaiare sinn d'Orelum, déi am Land Kurson wunnen, an d'Kanner vun Tubal sinn déi, déi am Land Tuskana beim Floss Paschia wunnen.

14 An d'Kanner vu Meschech sinn d'Schibashni an d'Kanner vun Tiras sinn d'Rushasch, d'Kuschni an d'Ongolis; all dës sinn gaangen a si hunn sech Stied gebaut; dat sinn d'Stied, déi um Mier Jabus beim Floss Kura leien, deen am Floss Tragan ausmécht.

15 An d'Kanner vum Elisha sinn d'Almanim, an si sinn och gaangen a si hunn sech Stied gebaut; dat sinn d'Stied, déi tëscht de Bierger vum Job a Shibathmo leien; an zu hinne koumen d'Leit vu Lumbardi, déi vis-à-vis vun de Bierger

vum Job a Shibathmo wunnen, an si hunn d'Land vun Italien eruewert a sinn do bis haut bliwwen.

16 An d'Kanner vun de Kittim sinn d'Roimim, déi am Dall vu Canopia beim Floss Tibreu wunnen.

17 An d'Kanner vun Dudonim sinn déi, déi an de Stied um Mier Gihon wunnen, am Land Bordna.

18 Dës sinn d'Famillje vun de Kanner vum Jafet no hire Stied a Sproochen, wéi se nom Tuerm verstreet waren, an si hir Stied no hiren Nimm an hiren Optriede genannt hunn; an dës sinn d'Nimm vun all hire Stied no hire Familljen, déi si an där Zäit nom Tuerm gebaut hunn.

19 An d'Kanner vum Ham waren Kusch, Mitzraim, Put a Kanaan, no hiner Generatioun a Stied.

20 All dës sinn gaangen a si hunn sech Stied gebaut, sou wéi se passend Plazen fir si fonnt hunn, an hunn hir Stied no den Nimm vun hire Pappen Kusch, Mitzraim, Phut a Kanaan genannt.

21 An d'Kanner vu Mitzraim sinn d'Ludim, d'Ananim, d'Lehabim, d'Naftuchim, d'Pathrusim, d'Kasluchim a d'Kafturim, siwe Familljen.

22 All dës wunnen um Floss Sihor, dat ass de Baach vun Egypten, an si hunn sech Stied gebaut a se no hiren eegenen Nimm genannt.

23 An d'Kanner vu Pathros a Kaslok hunn sech bestuet, an aus hinne koumen d'Pelishtim, d'Azathim, d'Gerarim, d'Githim an d'Ekronim, an alle fënnf Familljen; dës hunn och Stied gebaut, an hunn hir Stied no den Nimm vun hire Pappen genannt bis haut.

24 An d'Kanner vu Kanaan hunn sech och Stied gebaut, an si hunn hir Stied no hiren Nimm genannt, eelef Stied an aner ouni Zuel.

25 A véier Männer aus der Famill vum Ham sinn an d'Land vun der Fläch gaangen; dës sinn d'Nimm vun de véier Männer: Sodom, Gomorra, Adma a Seboim.

26 An dës Männer hunn sech véier Stied am Land vun der Fläch gebaut, an hunn d'Nimm vun hire Stied no hiren eegenen Nimm genannt.

27 An si, hir Kanner an all déi, déi zu hinne gehéiert hunn, hunn an dës Stied gewunnt, a si ware fruchtbar a si hunn sech staark vermehrt a friddlech gelieft.

28 An de Seir, de Jong vum Hur, Jong vum Hivi, Jong vum Kanaan, ass gaangen an huet en Dall vis-à-vis vum Bierg Paran fonnt, an hien huet do eng Stad gebaut, an hien, seng siwe Jongen a säi Stot hunn sech do gewunnt, an hien huet d'Stad, déi hie gebaut hat, Seir genannt, no sengem Numm; dat ass d'Land Seir bis haut.

29 Dës sinn d'Famillje vun de Kanner vum Ham, no hire Sproochen a Stied, wéi se no dem Tuerm an hir Länner verstreet goufen.

30 An e puer vun de Kanner vum Sem, Jong vum Noah, Papp vun all de Kanner vun Eber, sinn och gaangen a si hunn sech Stied op de Plazen gebaut, wou se verstreet waren, an hunn hir Stied no hiren Nimm genannt.

31 D'Söhne vum Sem waren den Elam, den Assur, den Arpachsad, de Lud an den Aram, an si hunn sech Stied gebaut an d'Nimm vun all hire Stied no hiren Nimm genannt.

32 An den Assur, de Jong vum Sem, a seng Kanner a seng Famill sinn zu där Zäit fortgaangen, eng ganz grouss Grupp vun hinnen, an si sinn an e wäit Land gaangen, dat si fonnt hunn, an si sinn op en ganz grousst Dall am Land gestouss,

wou si hi gaange sinn, an hunn sech véier Stied gebaut, an hunn se no hiren eegenen Nimm an Optriede genannt.

33 An dëst sinn d'Nimm vun de Stied, déi d'Kanner vun Assur gebaut hunn: Ninewa, Resen, Kalach a Rehobother; an d'Kanner vun Assur wunnen do bis haut.

34 An d'Kanner vun Aram sinn och gaangen a si hunn sech eng Stad gebaut, an hunn d'Stad no hirem eelste Brudder Us genannt, a si hunn do gewunnt; dat ass d'Land Us bis haut.

35 Am zweete Joer nom Tuerm ass e Mann aus dem Haus vun Assur, deem säin Numm Bela war, aus dem Land Ninive gaangen, fir mat sengem Stot ze wunnen, wou hie Plaz fanne konnt; a si koumen bis vis-à-vis vun de Stied vun der Fläch géint Sodom, a si hunn sech do gewunnt.

36 An de Mann ass opgestan an huet do eng kleng Stad gebaut, an huet se Bela genannt, no sengem Numm; dat ass d'Land Zoar bis haut.

37 An dëst sinn d'Famillje vun de Kanner vum Sem no hirer Sprooch a Stied, nodeems se nom Tuerm op der Äerd verstreet goufen.

38 An all Kinnekräich, Stad a Famill vun de Famillje vun de Kanner vum Noah hunn sech duerno vill Stied gebaut.

39 An si hunn Regierungen an all hire Stied etabléiert, fir no hiren Uerder geregelt ze ginn; sou hunn all d'Famillje vun de Kanner vum Noah fir ëmmer gemaach.

KAPITEL 11

1 Den Nimrod, de Jong vum Kusch, war nach ëmmer am Land Shinar, an hien huet driwwer regéiert a sech do gewunnt, an hien huet Stied am Land Shinar gebaut.

2 An dëst sinn d'Nimm vun de véier Stied, déi hie gebaut huet, an hien huet hinnen Nimm no de Saachen genannt, déi hinne beim Bau vum Tuerm geschitt sinn.

3 An déi éischt huet hien Babel genannt a gesot: Well den Här do d'Sprooch vun der ganzer Äerd verwiesselt huet; an déi zweet huet hien Erech genannt, well Gott se vun do aus verstreet huet.

4 An déi drëtt huet hien Eched genannt, well hie gesot huet, et wier op där Plaz eng grouss Schluecht gewiescht; an déi véiert huet hien Kalna genannt, well seng Prinzen a mächtig Männer do ëmbruecht goufen, an si den Här veruerteelt hunn, si hunn sech rebelléiert a géint hie geschloen.

5 An nodeems den Nimrod dës Stied am Land Shinar gebaut hat, huet hien de Rescht vu sengem Vollek, seng Prännen a seng mächtig Männer, déi a sengem Räich iwwreg bliwwe sinn, dran placéiert.

6 An den Nimrod huet sech zu Babel gewunnt, an do huet hien seng Herrschaft iwwer déi aner vu senger Sujeten erneiert, an hien huet sécher regéiert, an d'Sujeten a Prännen vum Nimrod hunn him den Numm Amraphel genannt, well se gesot hunn, datt um Tuerm seng Prännen a Männer duerch seng Mëttel gefall sinn.

7 An trotzdeem ass den Nimrod net zum Här zrëckgaangen, an hien huet weider Béisheet bewisen a Béisheet de Mënschejongen geléiert; a säi Jong Mardon war méi schlëmm wéi säi Papp, an huet weider zu den Ofgräiflechkeete vu sengem Papp bäigefüügt.

8 An hien huet d'Mënschekanner zum Sënne bruecht, dofir gëtt gesot: Vun de Béisen kënnt d'Béisheet eraus.

9 Zu där Zäit gouf et Krich tëscht de Famillje vun de Kanner vum Ham, well se an de Stied gewunnt hunn, déi se gebaut haten.

10 An de Kedorlaomer, de Kinnek vun Elam, ass vun de Famillje vun de Kanner vum Ham fortgaang, an hien huet géint si gekämpft an hien huet se ënnerworf, an hien ass an déi fënnf Stied vun der Fläch gaangen an huet géint si gekämpft an hien huet se ënnerworf, an si ware ënner senger Kontroll.

11 An si hunn him zwielef Joer gedéngt, an hunn him eng järelech Steuer bezuelt.

12 Zu där Zäit ass den Nahor, de Jong vum Serug, am nénganzwanzegste Liewensjoer vum Abram, dem Jong vum Terach, gestuerwen.

13 Am fofzegste Joer vum Liewe vum Abram, dem Jong vum Terach, ass den Abram aus dem Haus vum Noah erausgaangen an ass an d'Haus vu sengem Papp gaangen.

14 An den Abram huet den Här kannt, an hien ass op seng Weeër a seng Instruktiounen gaangen, an den Här, säi Gott, war mat him.

15 A säi Papp Terach war zu där Zäit nach ëmmer Kapitän vum Kinnek Nimrod sengem Arméi, an hien ass nach ëmmer frieme Götter gefollegt.

16 An den Abram koum an d'Haus vu sengem Papp a gesinn zwielef Götter, déi do an hiren Tempelen stoungen, an den Abram gouf rosen, wéi hien dës Biller a sengem Papp sengem Haus gesinn huet.

17 An den Abram sot: Sou wéi den Här lieft, dës Biller sollen net am Haus vu mengem Papp bleiwen; sou soll den Här, deen mech erschaf huet, mat mir maachen, wann ech se net an dräi Deeg all zerstëieren.

18 An den Abram ass vun hinne fortgaang, a säi Roserei huet a sengem Häerz gebrannt. Den Abram ass séier aus dem Zëmmer an de baussenzege Haff vu sengem Papp gaangen, an hien huet säi Papp am Haff fonnt, an all seng Dénger mat him. Den Abram koum a setzt sech virun him.

19 An den Abram huet säi Papp gefrot a gesot: "Papp, sot mir, wou ass Gott, deen Himmel an Äerd an all Mënschekanner op der Äerd erschaf huet, an deen dech a mech erschaf huet." An den Terach huet sengem Jong Abram geäntwert a gesot: "Kuckt, déi, déi eis erschaf hunn, sinn all mat eis am Haus."

20 An den Abram sot zu sengem Papp: "Mäin Här, weis mir se, ech bieden dech." An den Terach huet den Abram an d'Zëmmer vum banneschten Haff bruecht, an den Abram huet gesinn, an do war de ganze Raum voller Götter aus Holz a Steen, zwielef grouss Biller an aner manner wéi si, ouni Zuel.

21 An den Terach sot zu sengem Jong: "Kuckt, dëst sinn déi, déi alles gemaach hunn, wat Dir op der Äerd gesitt, an déi mech an dech an déi ganz Mënschheet erschaf hunn."

22 An den Terach huet sech virun senger Götter verbeugt, an ass dann vun hinne fortgaang, an den Abram, säi Jong, ass mat him fortgaang.

23 Wéi den Abram vun hinne fortgaangen war, ass hie bei seng Mamm gaangen, huet sech virun hir gesat a sot zu senger Mamm: "Kuckt, mäi Papp huet mir déi gewisen, déi den Himmel an d'Äerd an all d'Mënschekanner erschaf hunn."

24 Also, séier dech elo a bréngt e Béck aus der Trapp a maacht dovun e leckert Iessen, fir datt ech et de Götter vu

mengem Papp als Affer fir si brénge kann; vläicht ginn ech doduerch fir si akzeptabel.

25 Seng Mamm huet dat gemaach, an huet e Béck geholl, dovun e leckert Iessen gemaach, an et dem Abram bruecht. Den Abram huet dat leckert Iessen vu senger Mamm geholl a virun d'Gëtter vu sengem Papp bruecht, an hien ass bei si komm, fir datt si iesse konnten; a säi Papp Terach wousst näischt dovun.

26 An den Abram huet den Dag gesinn, wéi hien ënnert hinne souz, datt si keng Stëmm, kee Gehéier, keng Bewegung haten, a keen vun hinne konnt seng Hand ausstrecken fir ze iessen.

27 An den Abram huet si verspott a gesot: „Dat leckert Iessen, dat ech virbereet hunn, huet si sécher net gefall, oder vläicht war et ze wéineg fir si, an dofir wollten si net iessen; dofir wäert ech muer frëscht leckert Iessen virbereeden, besser a méi reichlech wéi dëst, fir datt ech d'Resultat gesinn kann.“

28 Den nächsten Dag huet den Abram senger Mamm iwwer dat leckert Iessen informéiert, an seng Mamm ass opgestan an huet dräi schéi Kanner aus der Trapp geholl, an huet dovun e gutt leckert Iessen gemaach, sou wéi hire Jong et gär hat, an huet et hirem Jong Abram ginn; an den Terach säi Papp wousst näischt dovun.

29 An den Abram huet dat leckert Iessen vu senger Mamm geholl an et virun de Gëtter vu sengem Papp an d'Zëmmer bruecht; an hien ass bei si komm, fir datt si iesse konnten, an hien huet et virun hinne gestallt, an den Abram huet de ganzen Dag virun hinne gesat a geduecht, si kéinten iessen.

30 An den Abram huet si gekuckt, an do haten si weder eng Stëmm nach eng Héierung, an ee vun hinnen huet seng Hand no dem Iessen ausgestreckt.

31 An owes un deem Dag an deem Haus gouf den Abram mam Geescht vu Gott bekleed.

32 An hien huet geruff a gesot: Wee mengem Papp an dëser béiser Generatioun, där hiert Häerz all zur Eitelkeet geneigt ass, déi dës Gëtzendenger aus Holz a Steen déngen, déi weder iessen, richen, héieren nach schwätzen kënnen, déi Mond ouni ze schwätzen hunn, Aen ouni ze gesinn, Oueren ouni ze héieren, Hänn ouni ze fillen, a Been déi sech net beweegen kënnen; wéi si sinn déi, déi se gemaach hunn an déi op si vertrauen.

33 Wéi den Abram all dës Saache gesinn huet, ass säi Roserei géint säi Papp entflammt, an hien huet sech beeilt an eng Håx an d'Hand geholl, ass an d'Gëtterkammer komm, an huet all d'Gëtter vu sengem Papp zerstéiert.

34 An nodeems hien d'Stammiller zerstéiert hat, huet hien dem grouse Gott, deen do virun hinne war, d'Handhäftel geluecht, an hien ass erausgaang; an den Terach, säi Papp, ass heemkomm, well hien hat un der Dier den Toun vum Schloe vun der Häffel héieren; dofir ass den Terach an d'Haus komm, fir erauszefannen, wat et dorëms geet.

35 An den Terach, wéi hien de Kaméidi vun der Beifel am Zëmmer vun den Ofbildungen héieren hat, ass an d'Zëmmer bei d'Ofbildungen gelaf, an hien huet den Abram begéint, wéi hien erausgaangen ass.

36 An den Terach ass an d'Zëmmer komm a fënnt all d'Idolen erofgefall a gebrach, an d'Häs an der Hand vun der gréisster, déi net gebrach war, an dat leckert Iessen, dat säi Jong Abram gemaach hat, louch nach ëmmer virun hinnen.

37 Wéi den Terach dat gesinn huet, ass säi Roserei staark entflammt, an hien ass séier aus dem Zëmmer bei den Abram gaangen.

38 An hien huet säi Jong Abram nach ëmmer am Haus fonnt; an hien huet zu him gesot: Wat ass dat fir eng Aarbecht, déi Dir mat menge Götter gemaach hutt?

39 Den Abram huet dem Terach sengem Papp geäntwert a gesot: „Net sou, mäin Här, well ech hinne leckert Iessen bruecht hunn, an wéi ech mat dem Iessen bei si komm sinn, hunn si all gläichzäiteg hir Hänn ausgestreckt fir ze iessen, ier de Groussen seng Hand ausgestreckt hat fir ze iessen.“

40 An de Groussen huet hir Wierker gesinn, déi si virun him gemaach hunn, a säi Roserei ass géint si entflammt, an hien ass gaangen an huet d'Häfel geholl, déi am Haus war, ass bei si komm an huet se all gebrach, an kuckt, d'Häfel ass nach ëmmer a senger Hand, wéi Dir gesitt.

41 Wéi den Terach dat gesot huet, gouf hie rosen op säi Jong Abram. An den Terach sot zu sengem Jong Abram a sengem Roserei: "Wat ass dat fir eng Geschicht, déi du erzielt hues? Du schwätz Ligen zu mir."

42 Ass an dës Götter Geescht, Séil oder Kraaft, fir alles ze maachen, wat Dir mir gesot hutt? Sinn se net aus Holz a Steen, an hunn ech se net selwer gemaach, a kënnt Dir sou Ligen erzielen, andeems Dir seet, datt de grouse Gott, deen mat hinne war, se geschloen huet? Dir sidd et, deen him d'Häfel an d'Hänn geluecht hutt, an dann gesot hutt, datt hien se all geschloen huet.

43 Den Abram huet sengem Papp geäntwert a gesot: "Wéi kanns du dann dësen Idolen déngen, op déi et keng Muecht gëtt, eppes ze maachen? Kënnen déi Idolen, op déi du vertraus, dech retten? Kënne si deng Gebieder héieren, wann du se uruffs? Kënne si dech aus den Hänn vun dengem Feinde retten, oder wäerte si deng Schluechte fir dech géint deng Feinde féieren, sou datt du Holz a Steen dénge solls, déi weder schwätzen nach héiere kënnen?"

44 An elo ass et sécherlech net gutt fir dech an och net fir d'Mënschekanner, déi mat dir verbonne sinn, dës Saachen ze maachen; bass du sou domm, sou onwëssend oder sou wéineg Verstand, datt du Holz a Steen déngs an esou handels?

45 A vergiesst den Här Gott, deen Himmel an Äerd erschaf huet, an deen iech op der Äerd erschaf huet, an doduerch e grousst Béisen iwwer är Séilen an dëser Saach bréngt, andeems Dir Steen an Holz déngt?

46 Hunn eis Väter net an aler Zäit an dëser Saach gesënnegt, an den Här Gott vum Universum huet d'Waasser vun der Iwwerschwemmung iwwer si bruecht an déi ganz Äerd zerstéiert?

47 A wéi kënnt Dir dat weider maachen a Götter aus Holz a Steen déngen, déi net héiere kënnen, net schwätzen oder iech vun der Ënnerdréckung befreien, an doduerch de Roserei vum Gott vum Universum op iech erofbréngen?

48 Also, mäi Papp, hält Iech dovunner of, a bréng kee Béisen iwwer Är Séil an d'Séile vun Ärem Stot.

49 An den Abram ass séier fortgelaf a viru sengem Papp fortgesprongen, an huet d'Béis vum gréissten Idol vu sengem Papp geholl, mat deem den Abram se gebrach an ass fortgelaf.

50 An den Terach, wéi hien alles gesinn huet, wat den Abram gemaach hat, ass séier vu sengem Haus fortgaangen, an hien ass bei de Kinnek gaangen an ass virum Nimrod

komm a virun him stoung, an huet sech virum Kinnek verbeugt; an de Kinnek sot: Wat wëlls du?

51 An hien huet gesot: Ech bieden Iech, mäin Här, mir ze lauschteren - elo viru fofzeg Joer ass mir e Kand gebuer ginn, an esou huet hie menge Götter gemaach a sou huet hie geschwat; an elo dofir, mäin Här a Kinnek, schéckt hien no, datt hie virun Iech kënnt a riicht hien no dem Gesetz, fir datt mir vu sengem Béisen befreit kënne ginn.

52 An de Kinnek huet dräi Männer vu senge Dénge geschéckt, an si sinn gaangen an hunn den Abram virum Kinnek bruecht. An den Nimrod a seng all seng Prinzen a Dénge souzen deen Dag virun him, an den Terach souz och virun hinnen.

53 An de Kinnek sot zum Abram: "Wat hues du dann dengem Papp a senge Götter ugedoen?" An den Abram huet dem Kinnek mat de Wieder geäntwert, déi hie sengem Papp gesot hat: "De grouse Gott, deen bei hinnen am Haus war, huet mat hinne gemaach, wat du héieren hues."

54 An de Kinnek sot zum Abram: "Hatten si d'Kraaft ze schwätzen an ze iessen an ze maachen, wat du gesot hues?" An den Abram huet dem Kinnek geäntwert a gesot: "A wann si keng Kraaft hunn, firwat déngs du hinnen dann a verleiss du d'Mënschekanner duerch deng Dommheeten an d'Irre?"

55 Stells du dir vir, datt si dech befreien oder eppes Klengs oder Grousses maache kënne, datt du hinnen dénge solls? A firwat wëlls du de Gott vum ganze Universum net spieren, deen dech erschaf huet a deem seng Muecht et ass, ze ëmbréngen an um Liewen ze halen?

56 O domme, einfache an ignorante Kinnek, wee dir fir ëmmer.

57 Ech hat geduecht, du géifs dengen Dénge de richtege Wee léieren, mee du hues dat net gemaach, mee hues déi ganz Äerd mat dengen Sënnen an de Sënn vum dengem Vollek gefëllt, déi dengen Weeër gefollegt sinn.

58 Weess du net, oder hues du net héieren, datt eis Vorfahren an aler Zäit dëst Béist, wat du maachs, gesënnegt hunn, an den éiwege Gott huet d'Waasser vum der Iwwerschwemmung iwwer si bruecht an si all zerstéiert, an och déi ganz Äerd weinst hinnen zerstéiert? A wäerts du an däi Vollek elo opstoen a sou eppes maachen, fir de Roserei vum Här Gott vum Universum erofzebréngen, an d'Béist iwwer dech an déi ganz Äerd ze bréngen?

59 Also, leet elo dës béis Dot ewech, déi Dir maacht, a déngt dem Gott vum Universum, well Är Séil a senge Hänn ass, an dann wäert et Iech gutt goen.

60 A wann däi béist Häerz net op meng Wieder lauschtert, fir dech dozou ze bréngen, deng béis Weeër opzeginn an dem éiwege Gott ze déngen, da wäerts du an de leschten Deeg a Schimmt stierwen, du, däi Vollek an all déi, déi mat dir verbonne sinn, déi deng Wieder héieren oder op denge béise Weeër goen.

61 Wéi den Abram opgehalen hat virum Kinnek a Prinzen ze schwätzen, huet den Abram seng Aen an den Himmel gehuewen a gesot: "Den Här gesäit all déi Béis, an hie wäert se riichten."

KAPITEL 12

1 Wéi de Kinnek dem Abram seng Wieder héieren huet, huet hien uginn, datt hie soll an de Prisong gesat ginn; an den Abram war zéng Deeg am Prisong.

2 An um Enn vun deenen Deeg huet de Kinnek bestallt, datt all d'Kinneken, d'Prinzen an d'Gouverneuren vun de verschiddene Provënzen an d'Weisen virun hie solle kommen, an si hunn sech virun him gesat, an den Abram war nach ëmmer am Gefaangenhaus.

3 An de Kinnek sot zu de Prinzen a Weisen: Hutt Dir héieren, wat den Abram, de Jong vum Terach, sengem Papp ugedoen huet? Sou huet hien him ugedoen, an ech hunn uginn, datt hie viru mir bruecht soll ginn, an esou huet hie geschwat; säin Häerz huet him net gezéckt, an hie huet sech och net a menger Präsenz geréiert, an elo ass hien am Prisong agespaart.

4 An dofir entscheet, wéi en Uerteel dësem Mann zoustëmmt, deen de Kinnek veruerteelt huet; deen all dat geschwat an gemaach huet, wat Dir héieren hutt.

5 An si hunn all dem Kinnek geäntwert a gesot: De Mann, deen de Kinnek veruerteelt, sollt un engem Bam opgehaange ginn; awer nodeems hien all déi Saachen gemaach huet, déi hie gesot huet, an eis Götter veruecht huet, muss hien dofir verbrannt ginn, well dat ass d'Gesetz an dëser Saach.

6 Wann et dem Kinnek gefällt, dëst ze maachen, da soll hien senge Dénge den Uerder ginn, Dag an Nuecht e Feier an Ärem Zilleuween ze maachen, an dann wäerte mir dëse Mann dran geheien. An de Kinnek huet dat gemaach, an hien huet senge Dénge den Uerder ginn, e Feier fir dräi Deeg an dräi Nuechten am Kinneksuewen, deen zu Kasdim ass, virzebereeden; an de Kinnek huet hinnen den Uerder ginn, den Abram aus dem Prisong ze huelen an hien erauszebréngen, fir verbrannt ze ginn.

7 An all d'Dénge vum Kinnek, Präzen, Hären, Gouverneuren a Riichter, an all d'Awunner vum Land, ongeféier néghonnerttausend Männer, stoungen vis-à-vis vum Uewen fir den Abram ze gesinn.

8 An all d'Fraen an d'Klengkanner hunn sech op d'Diecher an d'Tiirm gedréckt, fir ze kucken, wat mam Abram gemaach gouf, an si stoungen all zesummen op Distanz; an et war kee Mann méi iwwereg, deen net un deem Dag komm ass, fir d'Szen ze kucken.

9 Wéi den Abram ukomm war, hunn d'Magier vum Kinnek an d'Weisen den Abram gesinn, an si hunn de Kinnek ugeruff a gesot: "Eise souveränen Här, dëst ass sécherlech de Mann, vun deem mir wëssen, datt et dat Kand war, bei deem seng Gebuert de grouse Stär déi véier Stäre verschléckt huet, déi mir dem Kinnek elo fofzeg Joer laang erkläert hunn."

10 A kuckt elo, säi Papp huet och Är Geboter iwwertraff a sech iwwer Iech lëscht gemaach, andeems hien Iech en anert Kand bruecht huet, dat Dir ëmbruecht hutt.

11 Wéi de Kinnek hir Wieder héieren huet, gouf hie ganz rosen, an hien huet bestallt, den Terach virun hie bréngen ze loossen.

12 An de Kinnek sot: Hues du héieren, wat d'Magier gesot hunn? So mir elo wierklech, wéi hues du dat gemaach; a wann s du d'Wourecht schwätz, gëss du fräigesprach.

13 Wéi den Terach gesinn huet, datt de Kinnek sou rosen war, sot hien zum Kinnek: "Mäin Här a Kinnek, Dir hutt d'Wourecht héieren, an dat, wat d'Weiser gesot hunn, ass

richteg." An de Kinnek sot: "Wéi kënnt Dir sou eppes maachen, meng Befeele ze verletzen an mir e Kand ze ginn, dat Dir net gebuer hutt, an de Wäert dofir ze huelen?"

14 An den Terach huet dem Kinnek geäntwert: Well meng zäertlech Gefiller fir mäi Jong zu där Zäit opgereegt waren, an ech hunn e Jong vu menger Dénsghtmeedchen geholl an hien zum Kinnek bruecht.

15 An de Kinnek sot: Wien huet dir dat ugeroden? So mir, verstopp näischt viru mir, an dann wäerts du net stierwen.

16 An den Terach war ganz erschreckt virum Kinnek, an hie sot zum Kinnek: Et war den Haran, mäin eelste Jong, deen mir dat geroden huet; an den Haran war zu där Zäit, wou den Abram gebuer gouf, zweeandresseg Joer al.

17 Mä den Haran huet sengem Papp näischt geroden, well den Terach dat dem Kinnek gesot huet, fir seng Séil virum Kinnek ze retten, well hie grouss Angscht hat; an de Kinnek sot zum Terach: Däi Jong Haran, deen dir dat geroden huet, soll mam Abram duerch Feier stierwen; well d'Doudesurteil läit op him, well hien géint de Wonsch vum Kinnek rebelléiert huet, andeems hien dat gemaach huet.

18 An den Haran huet zu där Zäit Loscht gehat, dem Abram seng Weeër ze verfolgegen, mä hien huet et fir sech behalen.

19 An den Haran sot a sengem Häerz: Kuckt, elo huet de Kinnek den Abram wéinst dëse Saachen, déi den Abram gemaach huet, gefaange geholl; an et wäert geschéien, wann den Abram de Kinnek gewënnt, wäert ech him nokommen, awer wann de Kinnek sech gewënnt, wäert ech dem Kinnek nokommen.

20 Wéi den Terach dem Kinnek dat iwwe säi Jong Haran gesot hat, huet de Kinnek bestallt, den Haran zesumme mam Abram ze huelen.

21 An si hunn se béid bruecht, den Abram a säi Brudder Haran, fir se an d'Feier ze geheien; an all d'Awunner vum Land an d'Dénger vum Kinnek a Prännen an all d'Fraen a kleng Kanner waren do, a stoungen deen Dag iwwe si.

22 An d'Dénger vum Kinnek hunn den Abram a säi Brudder geholl an hinnen all hir Kleeder ausgezu, ausser hiren ënneschte Kleeder, déi si unhaten.

23 An si hunn hir Hänn a Féiss mat Léngeschnüre gebonnen, an d'Dénger vum Kinnek hunn se opgehuewen an se béid an den Uewen gehäit.

24 An den Här huet den Abram gär gehat a mat Matgefill mat him gehat, an den Här ass erfokomm an huet den Abram aus dem Feier gerett, an hie gouf net verbrannt.

25 Mä all d'Seeler, mat deenen si hie gebonnen haten, si verbrannt ginn, während den Abram bliwwen ass a sech am Feier ëmgedréit huet.

26 An den Haran ass gestuerwen, wéi se hien an d'Feier gehäit haten, an hie gouf zu Äsche verbrannt, well säin Häerz net perfekt mam Här war; an iwwe déi Männer, déi hien an d'Feier gehäit hunn, huet sech d'Flam vum Feier verbreet, an si goufe verbrannt, an zwielef Männer vun hinne sinn gestuerwen.

27 An den Abram ass dräi Deeg an dräi Nuechten am Feier gaangen, an all d'Dénger vum Kinnek hunn hien am Feier goen gesinn, an si koumen an hunn dem Kinnek gesot: Kuckt, mir hunn den Abram am Feier goen gesinn, an och déi ënnescht Kleeder, déi hien unhat, sinn net verbrannt, mee d'Schnouer, mat där hie gebonnen war, ass verbrannt.

28 Wéi de Kinnek hir Wieder héieren huet, ass säin Häerz schwaach ginn an hie wollt hinnen net gleewen; dofir huet hien aner trei Prinzen geschéckt fir dës Saach ze kucken, an déi sinn gaangen an hunn et gesinn an et dem Kinnek erzielt; an de Kinnek ass opgestan fir ze goen an et ze kucken, an hien huet den Abram an der Mëtt vum Feier hin an hier goen gesinn, an hien huet dem Haran säi Kierper verbrannt gesinn, an de Kinnek huet sech ganz verwonnert.

29 An de Kinnek huet bestallt, den Abram aus dem Feier erauszehuelen; a seng Dénger koumen no, fir hien erauszehuelen, awer si konnten net, well d'Feier ronderëm war an d'Flam aus dem Uewen op si eropgaangen ass.

30 An d'Dénger vum Kinnek sinn dovunner fortgelaf, an de Kinnek huet si geschwuer a gesot: "Maacht séier a bréngt den Abram aus dem Feier eraus, fir datt Dir net stierft."

31 An d'Dénger vum Kinnek koumen erëm bei den Abram fir erauszébréngen, an d'Flammen hunn op si komm a si hunn hir Gesiichter verbrannt, sou datt aacht vun hinne gestuerwen sinn.

32 Wéi de Kinnek gesinn huet, datt seng Dénger net un d'Feier konnten kommen, fir net verbrannt ze ginn, huet de Kinnek den Abram geruff: "O Dénger vum Gott, deen am Himmel ass, gitt aus dem Feier eraus a komm heier bei mech!" An den Abram huet op d'Stëmm vum Kinnek gelauscht, an hien ass aus dem Feier erausgaang, koum a stoung virum Kinnek.

33 Wéi den Abram erauskoum, hunn de Kinnek a seng Dénger den Abram virum Kinnek kommen gesinn, mat senge Kleeder un, well se net verbrannt waren, mä d'Schnouer, mat där hie gebonnen war, war verbrannt.

34 An de Kinnek sot zum Abram: "Wéi kënnt et, datt du net am Feier verbrannt gi bass?"

35 An den Abram sot zum Kinnek: De Gott vum Himmel an der Äerd, op deen ech vertrauen an deen alles a senger Muecht huet, hien huet mech aus dem Feier gerett, an deem du mech gehäit hues.

36 An den Haran, dem Abram säi Brudder, gouf zu Äsche verbrannt, an si hunn no sengem Läch gesicht, an si hunn en verbrannt fonnt.

37 Den Haran war zweeandresseg Joer al, wéi hien am Feier vu Kasdim gestuerwen ass. An de Kinnek, d'Prinzen an d'Awunner vum Land, wéi se gesinn hunn, datt den Abram vum Feier gerett gouf, sinn si komm a si hunn sech virum Abram verbeugt.

38 An den Abram sot zu hinnen: "Béit Iech net viru mir, mä verbéit Iech virum Gott vun der Welt, deen iech erschaf huet, a déngt him a gitt op seng Weeër, well hien ass et, deen mech aus dësem Feier befreit huet, an hien ass et, deen d'Séilen an d'Geeschter vun alle Mënsche geschaf huet, an de Mënsch am Schouss vu senger Mamm geformt huet, an hien an d'Welt bruecht huet, an hien ass et, deen déi, déi op hie vertrauen, vun all Péng befreit."

39 An dës Saach huet sech ganz wonnerbar an den Ae vum Kinnek a Prinzen ugefillt, datt den Abram virum Feier gerett an den Haran verbrannt gouf; an de Kinnek huet dem Abram vill Kaddoe ginn an hien huet him seng zwee Haaptdeger aus dem Haus vum Kinnek ginn; den Numm vun engem war Oni an den Numm vun deem aneren war Eliezer.

40 An all d'Kinneken, d'Prinzen an d'Dénger hunn dem Abram vill Kaddoe vu Sëlwer, Gold a Pärelen ginn, an de

Kinnek a seng Prinzen hunn hien fortgeschéckt, an hie goung a Fridden fort.

41 An den Abram ass a Fridden vum Kinnek fortgaang, a vill vun de Knechten vum Kinnek sinn him nogaang, an ongeféier dräihonnert Männer hunn sech him ugeschloss.

42 An den Abram ass un deem Dag zrëckgaangen an ass an d'Haus vu sengem Papp gaangen, hien an d'Männer, déi him nogaange sinn. Den Abram huet dem Här, sengem Gott, all d'Deeg vu sengem Liewen gedéngt, an hien ass op senge Weeër gaangen a sengem Gesetz gefollegt.

43 An vun deem Dag un huet den Abram d'Häerzer vun de Mënschejongen dozou bruecht, dem Här ze déngen.

44 Zu där Zäit hunn den Nahor an den Abram sech Fraen geholl, d'Duechtere vun hirem Brudder Haran; dem Nahor seng Fra war d'Milka an dem Abram seng Fra war d'Sarai. D'Sarai, d'Fra vum Abram, war onfruchtbar; si hat zu där Zäit keng Nokommen.

45 An no zwee Joer, nodeems den Abram aus dem Feier erausgaangen ass, dat heescht am fofzegfzegste Joer vu sengem Liewen, souz de Kinnek Nimrod zu Babel um Troun, an de Kinnek ass ageschlof an huet gedreemt, datt hie mat senge Truppen an Arméien an engem Dall vis-à-vis vum Uewen vum Kinnek stoung.

46 An hien huet seng Aen opgehewen an huet e Mann am Bild vum Abram aus dem Uewen erauskommen gesinn, an datt hien kouw a virum Kinnek mat sengem gezunnene Schwäert stoung, an dann mat sengem Schwäert op de Kinnek gesprongen ass, wéi de Kinnek virum Mann geflücht ass, well hien Angscht hat; an wéi hien gelaf ass, huet de Mann en Ee op de Kapp vum Kinnek gehäit, an d'Ee ass zu engem grouss Floss ginn.

47 An de Kinnek huet gedreemt, datt all seng Truppen an deem Floss ënnergaange sinn a gestuerwe sinn, an de Kinnek ass mat dräi Männer, déi virun him waren, fortgelaf an hien ass entkomm.

48 An de Kinnek huet dës Männer gekuckt, an si waren a pränzleche Kleeder wéi d'Kleeder vu Kinneken gekleet, an haten d'Erscheinung an d'Majestéit vu Kinneken.

49 An iwwerdeems si lafe gelooss hunn, huet sech de Floss virum Kinnek erëm an en Ee verwandelt, an aus dem Ee kouw e jonke Vogel eraus, deen virum Kinnek kouw, him u de Kapp geflunn ass an dem Kinnek d'A erausgerappt huet.

50 An de Kinnek war traureg iwwer dëse Bléck, an hien ass aus sengem Schlof erwächt a säi Geescht war opgeregt; an hien huet e grouss Schrecken gefillt.

51 An de Moie fréi ass de Kinnek aus Angscht vu sengem Canapé opgestan an huet all de Weise Männer a Magier bestallt, sech bei hie ze stellen, nodeems de Kinnek hinnen säin Dram erzielt huet.

52 An e weise Knecht vum Kinnek, deem säin Numm Anuki war, huet dem Kinnek geäntwert a gesot: Dëst ass näischt anescht wéi d'Béises vum Abram a sengem Nokommen, dat géint mäin Här a Kinnek an de leschten Deeg opkomme wäert.

53 An do kënnt den Dag, wou den Abram a seng Nokommen an d'Kanner vu sengem Haushalt géint mäi Kinnek Krich féieren, a si wäerten all d'Häerzer vum Kinnek a seng Truppen ëmbréngen.

54 An wat dat ugeet, wat Dir iwwer dräi Männer gesot hutt, déi Dir wéi Dir selwer gesinn hutt, an déi geflücht sinn, dat

heescht, datt nëmmen Dir mat dräi Kinneke vun de Kinneke vun der Äerd flüchte wäert, déi mat Iech am Kampf wäerte sinn.

55 An dat, wat Dir vum Floss gesinn hutt, deen sech wéi ufanks an en Ee verwandelt huet, an de jonke Vogel, deen Äert A erausrappt, dat bedeit näischt anescht wéi den Nokommen vum Abram, deen de Kinnek an de leschten Deeg ëmbréngen wäert.

56 Dëst ass den Dram vu mengem Kinnek, an dëst ass seng Interpretatioun, an den Dram ass wouer, an d'Interpretatioun, déi däi Knecht dir ginn huet, ass richtig.

57 Also, mäi Kinnek, wësst Dir sécher, datt et elo zweeandwanzeg Joer hier ass, datt Är Weisen dat bei der Gebuert vum Abram gesinn hunn, a wann mäi Kinnek den Abram op der Äerd liewe léisst, da wäert dat mengem Här a Kinnek zum Schued sinn, well all d'Deeg, déi den Abram leeft, wäerten weder Dir nach Äert Kinnekräich etabléiert ginn, well dat war fréier bei senger Gebuert bekannt; a firwat wäert mäi Kinnek hien net ëmbréngen, fir datt säi Béist an de leschten Deeg virun Iech verhënnert ka ginn?

58 An den Nimrod huet op d'Stëmm vum Anuki gelauschert, an hien huet e puer vu senge Dénger am Geheimen geschéckt, fir den Abram ze fänken an hien virum Kinnek ze bréngen, fir den Doud ze leiden.

59 An den Eliezer, dem Abram säin Dénger, deen de Kinnek him ginn hat, war zu där Zäit a Präsenz vum Kinnek, an hien huet héieren, wat den Anuki dem Kinnek geroden hat, a wat de Kinnek gesot hat, fir dem Abram säin Doud ze verursaachen.

60 An den Eliezer sot zum Abram: "Séier dech, stinn op a rett deng Séil, fir datt du net duerch d'Hänn vum Kinnek stierws, well sou huet hien an engem Dram iwwer dech gesinn, an sou huet den Anuki et interpretéiert, an sou huet den Anuki dem Kinnek och iwwer dech geroden."

61 An den Abram huet op d'Stëmm vum Eliezer gelauschert, an den Abram ass séier an d'Haus vum Noah a sengem Jong Sem gelaf, an huet sech do verstoppt a fonnt eng sécher Plaz; an d'Dénger vum Kinnek koumen an d'Haus vum Abram fir hien ze sichen, awer si konnten hien net fannen, an si hunn duerch d'ganz Land gesicht, an hie war net ze fannen, an si sinn a jiddwer Richtung gesicht, an hie war net ze fannen.

62 Wéi d'Dénger vum Kinnek den Abram net fanne konnten, sinn si zrëck bei de Kinnek gaangen, mä de Roserei vum Kinnek géint den Abram war berouegt, well si hien net fonnt hunn, an de Kinnek huet dës Saach mam Abram aus sengem Kapp verdriwwen.

63 An den Abram war ee Mount laang am Haus vum Noah verstoppt, bis de Kinnek dës Saach vergiess hat, awer den Abram hat nach ëmmer Angscht virum Kinnek; an den Terach ass heemlech bei säi Jong Abram am Haus vum Noah komm, an den Terach war ganz grouss an den Ae vum Kinnek.

64 An den Abram sot zu sengem Papp: Weess du net, datt de Kinnek mengt, mech ëmzebréngen a mäin Numm vun der Äerd ze vernichten, andeems hien de Rot vu senge béise Conseilleren huet?

65 Wien hues du elo hei a wat hues du an dësem Land? Stinn op, loosst eis zesummen an d'Land Kanaan goen, fir datt mir aus senger Hand befreit ginn, fir datt du net och duerch hien an de leschten Deeg ëmgees.

66 Weess du net oder hues du net héieren, datt den Nimrod dir net aus Léift all dës Eier gëtt, mä datt hien dir nëmme fir säi Wuel all dëst Gutt schenkt?

67 A wann hien dir méi Gutt mécht wéi dëst, dann sinn dat sécherlech nëmmen Eitelkeeten vun der Welt, well Räichtum a Räichtum net am Dag vum Zorn a vum Roserei bréngen.

68 Elo also, lauschter op meng Stëmm, a loosst eis opstoen a goen an d'Land Kanaan, ausserhalb vun der Reechwäit vum Nimrod; an déngt dem Här, deen dech op der Äerd erschaf huet, an et wäert dir gutt goen; a werft all déi eidel Saachen ewech, déi du verfollegs.

69 An den Abram huet opgehale ze schwätzen, wéi den Noah a säi Jong Sem dem Terach geäntwert hunn a gesot hunn: "Dat Wuert, wat den Abram zu dir gesot huet, ass wouer."

70 An den Terach huet op d'Stëmm vu sengem Jong Abram gelauschert, an den Terach huet alles gemaach, wat den Abram gesot huet, well dat vum Här war, datt de Kinnek dem Abram säin Doud net verursaache sollt.

KAPITEL 13

1 Den Terach huet säi Jong Abram a säi Jong Lot, de Jong vum Haran, an d'Sarai, seng Schwiegerduechter, d'Fra vu sengem Jong Abram, an all d'Séile vu sengem Stot geholl a mat hinne vun Ur Kasdim an d'Land Kanaan gereest. A wéi se bis an d'Land Haran koumen, si se do bliwwen, well et e ganz gutt Weideland war, a grouss genuch fir déi, déi se begleet hunn.

2 An d'Leit aus dem Land Haran hunn gesinn, datt den Abram gutt a riicht mat Gott a Mënsche war, an datt den Här, säi Gott, mat him war, an e puer vun de Leit aus dem Land Haran sinn komm a sinn dem Abram bäigetrueen, an hien huet hinnen d'Instruktioun vum Här a seng Weeër geléiert; an dës Männer sinn beim Abram a sengem Haus bliwwen a si sinn him bliwwen.

3 Den Abram ass dräi Joer am Land bliwwen, an no dräi Joer ass den Här dem Abram erschéngen a sot zu him: Ech sinn den Här, deen dech aus Ur Kasdim erausgefouert an dech aus den Hänn vun all denge Feinde gerett huet.

4 An elo dofir, wann Dir op meng Stëmm héiert a meng Geboter, meng Statuten a meng Gesetzer hält, da wäert ech Är Feinde virun Iech falen loossen, an ech wäert Äert Nokommen multiplizéieren wéi d'Stäre vum Himmel, an ech wäert mäi Segen op all d'Wierker vun Ären Hänn schécken, an et wäert Iech un näischt feelen.

5 Stinn elo op, huel deng Fra an alles, wat dir gehéiert, a gitt an d'Land Kanaan a bleift do, an ech wäert do fir dir e Gott sinn, an ech wäert dech seenen. An den Abram ass opgestan an huet seng Fra an alles, wat him gehéiert, geholl, an hien ass an d'Land Kanaan gaangen, wéi den Här him gesot hat; an den Abram war fofzeg Joer al, wéi hien aus Haran fortgaangen ass.

6 An den Abram ass an d'Land Kanaan komm a sech an der Stad niddergelooss, an hien huet do säin Zelt ënner de Kanner vu Kanaan, déi d'Land bewunnt hunn, opgeriicht.

7 An den Här ass dem Abram erschéngen, wéi hien an d'Land Kanaan koum, a sot zu him: Dëst ass d'Land, dat ech dir an dengem Nokomme no dir fir ëmmer ginn hunn, an ech wäert däi Nokomme wéi d'Stäre vum Himmel

maachen, an ech wäert dengem Nokomme all d'Länner, déi du gesäis, als Ierfschaft ginn.

8 An den Abram huet en Altar op der Plaz gebaut, wou Gott mat him geschwat hat, an den Abram huet do den Numm vum Här ugeruff.

9 Zu där Zäit, nom Enn vun dräi Joer, wou den Abram am Land Kanaan gewunnt huet, ass den Noah an deem Joer gestuerwen, wat dat aachtanzwanzegst Joer vum Abram sengem Liewe war; an all d'Deeg, déi den Noah gelieft huet, waren néghonnert a fofzeg Joer, an dann ass hien gestuerwen.

10 An den Abram huet am Land Kanaan gewunnt, hien, seng Fra a seng ganz Famill, an all déi, déi hie begleet hunn, zesumme mat deenen, déi sech vun de Leit vum Land bei hie komm sinn; mä den Nahor, dem Abram säi Brudder, an den Terach säi Papp, an de Lot, de Jong vum Haran, an all déi, déi si haten, hunn zu Haran gewunnt.

11 Am fënnefte Joer vum Abram sengem Wunnsätz am Land Kanaan hunn d'Leit vu Sodom a Gomorra an all d'Stied vun der Fläch sech géint d'Muecht vum Kedorlaomer, dem Kinnek vun Elam, opgestallt; well all d'Kinneke vun de Stied vun der Fläch haten dem Kedorlaomer zwielef Joer laang gedéngt a him eng järelech Steier bezuelt, awer an där Zäit, am dräizéngte Joer, hunn si sech géint hie rebelléiert.

12 Am zéngte Joer vum Abram sengem Wunnsätz am Land Kanaan koum et zu Krich tëscht dem Nimrod, dem Kinnek vu Shinar, an dem Kedorlaomer, dem Kinnek vun Elam, an den Nimrod koum fir géint de Kedorlaomer ze kämpfen an hien z'ënnerwerfen.

13 Well de Kedorlaomer war zu där Zäit ee vun de Präzen vun den Arméie vum Nimrod, an nodeems all d'Leit um Tuerm zerstreet waren an déi, déi bliwwe sinn, och op der Äerduewerfläch verstreet waren, ass de Kedorlaomer an d'Land Elam gaangen, huet driwwer regéiert a sech géint säin Här rebelléiert.

14 An deenen Deeg, wéi den Nimrod gesinn huet, datt d'Stied vun der Fläch rebelléiert haten, ass hie mat Stolz a Roserei an de Krich géint de Kedorlaomer komm, an den Nimrod huet all seng Präzen a seng Ënnertanen, ongeféier siwehonnertdausend Männer, versammelt a géint de Kedorlaomer gezunn, an de Kedorlaomer ass mat fënnedausend Männer erausgaang, fir him ze entgéintzetrieden, an si hunn sech op d'Schluecht am Dall vu Babel virbereet, dat tëscht Elam a Sinear läit.

15 An all déi Kinneke hunn do gekämpft, an den Nimrod a säi Vollek goufe virum Vollek vum Kedorlaomer geschloe, an et sinn ongeféier sechshonnertdausend Mann vun den Nimrods Männer gefall, an de Mardon, de Jong vum Kinnek, ass ënner hinne gefall.

16 An den Nimrod ass geflücht a koum a Schimmt a Schand a säi Land zrëck, an hie war laang Zäit dem Kedorlaomer ënnerworf. De Kedorlaomer ass a säi Land zrëckgaangen a schéckt d'Prinzesse vu sengem Arméi bei d'Kinneken, déi ronderëm hie gewunnt hunn, bei den Arioch, de Kinnek vun Elasar, an bei den Tidal, de Kinnek vu Goyim, an huet e Bund mat hinne gemaach, an si hunn all senge Befeeleer gefollegt.

17 An et war am fofzéngte Joer vum Abram sengem Wunnsätz am Land Kanaan, dat ass dat siwwenzegst Joer vum Liewe vum Abram, an den Här ass dem Abram an

deem Joer erschéngen an huet zu him gesot: Ech sinn den Här, deen dech aus Ur Kasdim erausgefouert huet, fir dir dëst Land als Ierfschaft ze ginn.

18 Also, gitt elo viru mir a sidd perfekt a behält meng Geboter, well dir an dengem Nokommen ginn ech dëst Land als Ierfschaft, vum Floss Mitzraim bis zum grouse Floss Euphrat.

19 An du solls a Friden an am gudden Alter bei deng Pappen kommen, an déi véiert Generatioun soll hei an dëst Land zrëckkommen an et fir ëmmer ierwen; an den Abram huet en Altar gebaut, an hien huet den Numm vum Här ugeruff, deen him erschéngen ass, an hien huet dem Här Affer um Altar bruecht.

20 Zu där Zäit ass den Abram zrëck op Haran gaangen, fir säi Papp a seng Mamm an d'Haus vu sengem Papp ze gesinn. Den Abram, seng Fra an alles, wat hie gehéiert huet, sinn zrëck op Haran gaangen. Den Abram huet fënnf Joer zu Haran gewunnt.

21 A vill vun de Leit vun Haran, ongeféier zwee-an-zwanzeg Männer, sinn dem Abram nogaangen, an den Abram huet hinnen d'Instruktioun vum Här a seng Weeër geléiert, an hien huet hinnen den Här kennen geléiert.

22 An där Zäit ass den Här dem Abram zu Haran erschéngen an huet zu him gesot: "Kuckt, ech hunn dir viru ronn zwanzeg Joer gesot:

23 Géi aus dengem Land, aus denger Gebuertsplaz an aus dem Haus vun dengem Papp, an d'Land, dat ech dir gewisen hunn, fir et dir an dengem Kanner ze ginn, well do an deem Land wäert ech dech seenen an dech zu enger grousser Natioun maachen an dän Numm grouss maachen, an an dir wäerten d'Famillje vun der Äerd geseent ginn.

24 Also, stinn elo op, gitt vun dëser Plaz fort, du, deng Fra, an alles wat dir gehéiert, och all déi, déi an dengem Haus gebuer sinn, an all d'Séilen, déi du zu Haran gemaach hues, a bréng se mat dir vun hei eraus, a stinn op fir zrëck an d'Land Kanaan ze goen.

25 Den Abram ass opgestan an huet seng Fra Sarai geholl, an alles wat him gehéiert huet, an all déi, déi him a sengem Haus gebuer goufen, an d'Séilen, déi si zu Haran gemaach haten, an si sinn erausgaang, fir an d'Land Kanaan ze goen.

26 An den Abram ass fortgaangen an ass zrëck an d'Land Kanaan, no dem Wuert vum Här. An de Lot, de Jong vu sengem Brudder Haran, ass mat him gaangen, an den Abram war fënnf-an-zwanzeg Joer al, wéi hien aus Haran fortgaangen ass, fir zrëck an d'Land Kanaan ze goen.

27 An hien ass an d'Land Kanaan komm, no dem Wuert vum Här un den Abram, an hien huet säin Zelt opgeriicht a sech an der Fläch vu Mamre gewunnt, an de Lot, de Jong vu sengem Brudder, an alles wat him gehéiert huet, war mat him.

28 An den Här ass dem Abram erëm erschéngen a sot: "Dengem Nokommen ginn ech dëst Land." An hien huet do dem Här en Altar gebaut, deen him erschéngen ass, an deen nach haut op de Fläche vu Mamre steet.

KAPITEL 14

1 An där Zäit war am Land Shinar e weise Mann, deen all Wäisheet verstanen hat a schéin ausgesinn huet, awer hie war aarm an aarm; säin Numm war Rikajon a hie war schwéier am Ënnerhalt.

2 An hien huet decidéiert, an Ägypten ze goen, bei den Oswiris, dem Jong vum Anom, dem Kinnek vun Ägypten, fir dem Kinnek seng Wäisheet ze weisen; well vläicht kéint hie Gnod a senge Ae fannen, fir hien z'erhiewen an him Ënnerhalt ze ginn; an de Rikajon huet dat gemaach.

3 Wéi de Rikaion an Ägypten koom, huet hien d'Awunner vun Ägypten iwwer de Kinnek gefrot, an d'Awunner vun Ägypten hunn him de Brauch vum Kinnek vun Ägypten erzielt, well et deemools de Brauch vum Kinnek vun Ägypten war, datt hie säi kinnekleche Palais verlooss huet an nëmmen een Dag am Joer dobausse gesi gouf, an duerno ass de Kinnek a säi Palais zrëckgaangen, fir do ze bleiwen.

4 An den Dag wou de Kinnek erausgaangen ass, huet hien en Uerteel am Land gesprach, an all déi, déi e Prozess haten, sinn deen Dag virum Kinnek komm, fir seng Ufro ze kréien.

5 Wéi de Rikajon vum Brauch an Ägypten héieren huet an datt hie net virum Kinnek konnt kommen, huet hie sech staark bedauert a war ganz traureg.

6 An owes ass de Rikaion erausgaangen an huet en Haus a Ruine fonnt, fréier eng Bäckerei an Ägypten, an hien ass do déi ganz Nuecht bliwwen, bitter vun der Séil a vum Hunger geplot, an de Schlof war aus senge Aen ewechgeholl.

7 An de Rikajon huet sech iwwerluecht, wat hie soll an der Stad maachen, bis de Kinnek erschénge, a wéi hie sech do ënnerhale kéint.

8 An hien ass moies opgestan an ass ronderëm gaangen, an huet op sengem Wee deenen begéint, déi Geméis a verschidden Zorte vu Som verkaaft hunn, mat deenen si d'Awunner versuergt hunn.

9 An de Rikajon wollt datselwecht maachen, fir an der Stad Ënnerhalt ze kréien, mä hie war net mat de Brauch vun de Leit vertraut, an hie war wéi e blannen Mann ënner hinnen.

10 An hien ass gaangen a kaaft Geméis fir et ze verkafen fir sech z'ënnerhalen, an d'Publikum huet sech ëm hie versammelt a sech iwwer hie lëschtgegemaach, an huet him säi Geméis ewechgeholl a him näischt gelooss.

11 An hien ass vun do opgestan, bitter vun der Séil, an ass seufzend an d'Bäckerei gaangen, an där hien déi ganz Nuecht virdrun bliwwen hat, an huet do déi zweet Nuecht geschlof.

12 An där Nuecht huet hien nach eng Kéier bei sech iwwerluecht, wéi hie sech virum Hunger retten kéint, an hien huet e Plang ausgeduecht, wéi hie sech verhale soll.

13 An hien ass moies opgestan an huet clever gehandelt, an ass gaangen an huet drësseg staark Männer aus dem Masse engagéiert, déi hir Krichsinstrumenter an den Hänn gedroen hunn, an hien huet se op d'Spëtzt vum egyptesche Graf gefouert, an hien huet se do geluecht.

14 An hien huet hinnen den Uerder ginn a gesot: Sou seet de Kinnek: Stärkt iech a sidd tapfer Männer, a loosst kee Mënsch hei begruewe ginn, bis zweehonnert Sëlwerstécker ginn sinn, an dann där hie begruewe ginn; an déi Männer hunn dat ganz Joer no der Uweisung vum Rikaion mam Vollek vun Ägypten gemaach.

15 An aacht Méint Zäit hunn de Rikajon a seng Männer grouss Räichtum u Sëlwer a Gold gesammelt, an de Rikajon huet eng grouss Quantitéit u Päerd an aner

Déieren geholl, an hien huet méi Männer engagéiert, an hien huet hinnen Päerd ginn an si sinn bei him bliwwen.

16 Wéi d'Joer eriwwer war, zu der Zäit wou de Kinnek an d'Stad gaangen ass, hunn sech all d'Awunner vun Egypten zesumme fonnt, fir mat him iwwer d'Aarbecht vum Rikajon a senge Männer ze schwätzen.

17 An de Kinnek ass um festgeluechten Dag erausgaang, an all d'Ägypter sinn virun him komm a si hunn him ugeruff a gesot:

18 De Kinnek soll fir ëmmer liewen. Wat ass dat fir eng Saach, déi Dir an der Stad mat Äre Dénger maacht, datt Dir keen Doudege begruewe léisst, bis genuch Sëlwer a Gold ginn ass? Gouf sou eppes jeemools op der ganzer Welt gemaach, vun den Deeg vun de fréiere Kinneken, ja souguer vun den Deeg vum Adam, bis haut, datt déi Doudege net nëmme fir e feste Präis begruewe solle ginn?

19 Mir wëssen, datt et de Brauch vun de Kinneke ass, all Joer eng Steuer vun de Liewegen ze huelen, awer Dir maacht dat net nëmme, mä Dir erhieft och all Dag eng Steuer vun den Doudegen.

20 Elo, O Kinnek, mir kënnen dat net méi erdroen, well déi ganz Stad ass dofir zerstéiert, an Dir wësst et net?

21 An wéi de Kinnek alles héieren huet, wat si gesot haten, war hie ganz rosen, a sai Roserei huet iwwer dës Affär a sengem Häerz gebrannt, well hie vun näischt wousst.

22 An de Kinnek sot: Wien a wou ass deen, deen et traut, dës béis Saach a mengem Land ouni mäin Uerder ze maachen? Dir wäert et mir sécherlech soen.

23 An si hunn him all d'Aktiounen vum Rikajon a senge Männer erzielt, an de Kinnek gouf rosen, an hien huet bestallt, de Rikajon a seng Männer virun hie bruecht ze ginn.

24 An de Rikajon huet ongefëier dausend Kanner, Jongen an Duechteren geholl, an huet se a Seid a Broderien ugedoen, an hien huet se op Päerd gesat a se mat senge Männer un de Kinnek geschéckt, an hien huet och eng grouss Quantitéit u Sëlwer a Gold a wäertvolle Steng, an e staarkt a schéint Päerd, als Kaddo fir de Kinnek geholl, mat deem hien virum Kinnek koum an sech virun him op d'Äerd verbeugt huet; an de Kinnek, seng Dénger an all d'Awunner vun Egypten hunn sech iwwer d'Aarbecht vum Rikajon gewonnert, a si hunn sai Räichtum an d'Kaddo gesinn, dat hien dem Kinnek bruecht hat.

25 An et huet dem Kinnek ganz gutt gefall an hien huet sech doriwwer gewonnert; an wéi de Rikajon virun him souz, huet de Kinnek hien no all senge Wierker gefrot, an de Rikajon huet all seng Wierder weis virum Kinnek, seng Dénger an all den Awunner vun Egypten geschwat.

26 Wéi de Kinnek d'Wierder vum Rikajon a seng Wäisheet héieren huet, huet de Rikajon Gnod a senge Ae fonnt, an hien ass mat Gnod a Frëndlechkeet vun all de Dénger vum Kinnek a vun all den Awunner vun Egypten wéinst senger Wäisheet a senge formidable Ried begréisst ginn, an zënter där Zäit hunn si hien immens gär gehat.

27 An de Kinnek huet geäntwert a gesot: "Däin Numm soll net méi Rikajon heeschen, mä Pharaon soll däin Numm sinn, well du eng Steuer vun den Doudegen erhuewe hues; an hien huet him Pharaon genannt."

28 An de Kinnek a seng Ënnertanen hunn de Rikajon wéinst senger Wäisheet gär gehat, an si hunn sech mat all

den Awunner vun Egypten beroden, fir hien zum Präfekt ënner dem Kinnek ze ernnen.

29 An all d'Awunner vun Egypten a seng Wäis Männer hunn dat gemaach, an et gouf zu engem Gesetz an Egypten gemaach.

30 An si hunn de Pharaon Rikajon zum Präfekt ënner dem Oswiris, dem Kinnek vun Egypten, ernannt, an de Pharaon Rikajon huet iwwer Egypten regéiert an all Dag der ganzer Stad Gerechtegkeet geleet, awer de Kinnek Oswiris huet d'Leit vum Land een Dag am Joer geriicht, wann hien erausgaangen ass fir säin Optrëtt ze maachen.

31 An de Pharaon Rikajon huet sech listig d'Regierung vun Egypten iwwerholl, an hien huet eng Steuer vun all den Awunner vun Egypten erhuewen.

32 An all d'Awunner vun Egypten hunn de Pharaon Rikajon ganz gär gehat, an si hunn en Dekret erausginn, all Kinnek, deen iwwer si an hir Nokommen an Egypten regéiere sollt, Pharaon ze nennen.

33 Dofir goufen all d'Kinneken, déi vun där Zäit un an Ägypten regéiert hunn, bis haut Pharaon genannt.

KAPITEL 15

1 An deem Joer gouf et eng schwéier Hongersnout am ganze Land Kanaan, an d'Awunner vum Land konnten net iwwerliewen wéinst der Hongersnout, well se ganz schwéier war.

2 Den Abram an all seng Besëtzer sinn opgestan an hunn sech wéinst der Hongersnout no Ägypten erofgezunn, an wéi si um Baach Mitzraim waren, si si do eng Zäit bliwwen, fir sech vun der Middegkeet vum Wee auszereën.

3 Den Abram an d'Sarai sinn um Ufer vum Baach Mitzraim gaang, an den Abram huet seng Fra Sarai ganz schéin gesinn.

4 An den Abram sot zu senger Fra Sarai: Well Gott dech mat sou engem schéine Gesiicht geschaf huet, hunn ech Angscht virun den Ägypter, datt si mech ëmbréngen an dech ewechhuelen, well d'Angscht viru Gott ass op dës Plazen net.

5 Da solls du sécherlech dës maachen: So zu jidderengem, deen dech frot, datt du meng Schwëster bass, fir datt et mir gutt geet a mir liewen an net ëmbruecht ginn.

6 An den Abram huet datselwecht all deenen gebueden, déi wéinst der Hongersnout mat him an Ägypten komm sinn; an och sengem Neve Lot huet hien dat gebueden: Wann d'Ägypter dech iwwer d'Sarai froen, da sot, si wier d'Schwëster vum Abram.

7 An trotz all dësen Uerder huet den Abram hinnen kee Vertrauen geluecht, mä hien huet d'Sarai geholl an an eng Këscht geluecht a se täsch hire Gefässer verstoppt, well den Abram sech ganz vill Suergen ëm d'Sarai gemaach huet wéinst der Béisheet vun den Ägypter.

8 Den Abram an all seng Besëtzer sinn aus dem Baach Mitzraim opgestan a koumen an Ägypten; a kaum waren se duerch d'Stadpaarten eragaangen, wéi d'Wuechte sech zu hinne geäussert hunn a gesot hunn: "Gitt dem Kinnek den Zéngtel vun deem, wat Dir hutt, an dann kënn Dir an d'Stad kommen." An den Abram an déi, déi mat him waren, hunn dat gemaach.

9 An den Abram kouw mat dem Vollek, dat mat him war, an Ägypten, an hunn d'Këscht bruecht, an där d'Sarai verstoppt war, an d'Ägypter hunn d'Këscht gesinn.

10 An d'Dénger vum Kinnek koumen op den Abram a soten: "Wat hues du hei an dëser Këscht, déi mir net gesinn hunn? Maach elo d'Këscht op a géff dem Kinnek den Zéngtel vun allem, wat dran ass."

11 An den Abram sot: Dës Këscht wäert ech net opmaachen, mä alles wat Dir dovunner verlaangt, ginn ech Iech. An d'Dénger vum Pharaon hunn dem Abram geäntwert a gesot: Et ass eng Këscht mat wäertvolle Steng, gitt eis den Zéngtel dovun.

12 Den Abram sot: Alles wat s du wëlls, ginn ech dir, mee du solls d'Këscht net opmaachen.

13 An d'Offizier vum Kinnek hunn den Abram gedréckt, an si hunn d'Këscht erreecht an se mat Gewalt opgemaach, an si hunn gesinn, an do war eng schéi Fra an der Këscht.

14 Wéi d'Beamte vum Kinnek d'Sarai gesinn hunn, ware si vun hirer Schéinheet beandrockt, an all d'Prinzen an d'Dénger vum Pharaon hunn sech versammelt fir d'Sarai ze gesinn, well si ganz schéin war. An d'Beamte vum Kinnek sinn gerannt an hunn dem Pharaon alles erzielt, wat si gesinn haten, an hunn d'Sarai beim Kinnek gelueft; an de Pharaon huet bestallt, si ze bréngen, an d'Fra kouw vum Kinnek.

15 An de Pharaon huet d'Sarai gesinn, an si huet him immens gefall, an hie war vun hirer Schéinheet beandrockt, an de Kinnek huet sech ganz iwwe si gefreet a Kaddoe fir déi gemaach, déi him d'Nouvelle iwwe si bruecht hunn.

16 Dunn ass d'Fra an d'Haus vum Pharaon bruecht ginn, an den Abram huet wéinst senger Fra gekrasch, an hien huet zum Här gebiet, si aus der Hand vum Pharaon ze befreien.

17 An d'Sarai huet och zu där Zäit gebiet a gesot: "O Här Gott, du hues mengem Här Abram gesot, hie soll vu sengem Land a vu sengem Papp sengem Haus an d'Land Kanaan goen, an du hues versprach, him gutt ze maachen, wann hie deng Geboter géif erfëllen; elo hu mir dat gemaach, wat du eis gebueden hues, a mir hunn eist Land an eis Famillje verlooss, a mir sinn an e friemt Land an zu engem Vollek gaangen, dat mir virdru net kannt hunn."

18 A mir sinn an dëst Land komm, fir der Hongersnout ze entkommen, an dëst béist Ongléck ass mir iwwe fall; elo dofir, Här Gott, befreit eis a rett eis aus der Hand vun dësem Ënnerdrécker, a maacht mir gutt, wéinst Ärer Barmhärzegkeet.

19 An den Här huet op d'Stëmm vun der Sarai gelauschart, an den Här huet en Engel geschéckt fir d'Sarai aus der Hand vum Pharaon ze befreien.

20 An de Kinnek kouw a setzt sech virun der Sarai, an do stoung en Engel vum Här iwwe hinnen. Hie erschéng der Sarai a sot zu hir: "Fäert Iech net, well den Här huet däi Gebied héieren."

21 De Kinnek kouw bei d'Sarai a sot zu hir: "Wat soll dech dee Mann maachen, deen dech heihi bruecht huet?" An si sot: "Hien ass mäi Brudder."

22 An de Kinnek sot: Et ass eis Pflicht, hien grouss ze maachen, hien ze erhiewen an him all dat Gutt ze maachen, wat Dir eis befiehlt; an zu där Zäit huet de Kinnek dem Abram Sëlwer a Gold a wäertvoll Steng a villes geschéckt, zesumme mat Véi, Dénger a Meedercher; an de Kinnek huet bestallt, den Abram ze bréngen, an hie souz am Haff

vum Kinnekshaus, an de Kinnek huet den Abram an där Nuecht staark erhieft.

23 An de Kinnek kouw bei d'Sarai, fir mat him ze schwätzen, an hien huet seng Hand ausgestreckt, fir si unzeréieren, wéi den Engel hien staark geschloen huet, an hien huet Angscht kritt an huet sech net un si gehalten.

24 Wéi de Kinnek bei d'Sarai kouw, huet den Engel hien op de Buedem geschloen an huet déi ganz Nuecht sou mat him gemaach, an de Kinnek krut Angscht.

25 An där Nuecht huet den Engel all d'Dénger vum Kinnek a säi ganzt Haushalt wéinst der Sarai schwéier geschloen, an et gouf déi Nuecht eng grouss Trauerfeier ënnert dem Vollek vum Pharaon sengem Haus.

26 Wéi de Pharaon dat Béist gesinn huet, wat him geschitt ass, sot hien: „Wéi et dëser Fra geet, ass mir dat hei geschitt.“ An hien huet sech op eng Distanz vun hir ewechgeholl a léif Wieder zu hir geschwat.

27 An de Kinnek sot zu der Sarai: So mir w.e.g. eppes iwwe de Mann, mat deem du heiher komm bass; an d'Sarai sot: Dëse Mann ass mäi Mann, an ech hunn dir gesot, datt hie mäi Brudder wier, well ech Angscht hat, datt du hien duerch Béises ëmbrénge géifs.

28 An de Kinnek huet sech vun der Sarai ewechgehale, an d'Plagen vum Engel vum Här hunn him a sengem Haushalt opgehale; an de Pharaon wousst, datt hie wéinst der Sarai geschloen gi war, an de Kinnek war ganz erstaunt driwwer.

29 An de Moie huet de Kinnek den Abram geruff a sot zu him: "Wat hues du mir dat ugedoen? Firwat hues du gesot: 'Si ass meng Schwëster', dofir hunn ech se mir zur Fra geholl, an dofir ass dës schwéier Plag iwwe mech a mäi Stot komm."

30 Hei ass also elo deng Fra, huel si a gitt aus eisem Land, fir datt mir net all wéinst hir stierwen. An de Pharaon huet méi Véi, Dénger a Meedercher, a Sëlwer a Gold geholl, fir dem Abram ze ginn, an hien huet him seng Fra Sarai zrëckginn.

31 An de Kinnek huet eng Jongfra geholl, déi hie mat senger Konkubinen erwuesse krut, an hien huet se der Sarai als Dénsghtmeedche ginn.

32 An de Kinnek sot zu senger Duechter: Et ass besser fir dech, meng Duechter, eng Dénsghtmeedchen an dësem Mann sengem Haus ze sinn, wéi Meeschtesch a mengem Haus ze sinn, nodeems mir dat Béist gesinn hunn, wat eis wéinst dëser Fra geschitt ass.

33 Den Abram ass opgestan, an hien ass mat allem, wat hie gehéiert huet, aus Ägypten fortgaang; an de Pharaon huet e puer vu senger Männer bestallt, hie mat all deenen, déi mat him gaange sinn, ze begleeden.

34 An den Abram ass zrëck an d'Land Kanaan gaangen, op déi Plaz, wou hien den Altor gebaut hat, wou hien ufanks säin Zelt opgeriicht hat.

35 An de Lot, de Jong vum Haran, dem Abram säi Brudder, hat e grouss Véi, Schof, Kéi a Zelter, well den Här si wéinst dem Abram gutt behandelt huet.

36 Wéi den Abram am Land gewunnt huet, hunn d'Hierde vum Lot sech mat den Hierde vum Abram gestridden, well hire Besëtze ze grouss war, fir datt si zesummen am Land bleiwe konnten, an d'Land konnt se wéinst hirem Véi net droen.

37 An wéi dem Abram seng Hierden hir Trapp hi gaange sinn, fir se ze weiden, sinn se net op d'Felder vun de Leit

vum Land gaangen, mä d'Véi vun de Lot senge Hierden hunn anescht gemaach, well se op de Felder vun de Leit vum Land weide konnten.

38 An d'Leit vum Land hunn dat all Dag gesinn, a si koumen bei den Abram a si hunn sech mat him wéinst dem Lot senge Hierden gestriden.

39 An den Abram sot zum Lot: "Wat méchs du mir dat hei un, datt du mech bei den Awunner vum Land veruecht gëss, datt du dengem Hiert d'Uweisung gëss, dāi Véi op de Felder vun anere Vëlker ze weiden? Weess du net, datt ech e Friemen an dësem Land ënner de Kanner vu Kanaan sinn, a firwat méchs du mir dat dann?"

40 An den Abram huet sech all Dag mam Lot doriwwer gestriden, mä de Lot wollt dem Abram net lauschteren, an hien huet weider datselwecht gemaach, an d'Awunner vum Land koumen an hunn et dem Abram erzielt.

41 An den Abram sot zum Lot: "Wéi laang wäerts du mir e Stolpersteen bei den Awunner vum Land sinn? Elo bieten ech dech, loosst et kee Sträit méi tëscht eis ginn, well mir Famill sinn."

42 Mee ech bieten dech, trenn dech vun mir of, gitt a wíelt eng Plaz, wou du mat dengem Véi an allem, wat dir gehéiert, wunne kanns, awer haalt dech op Distanz vu mir, du an dāin Haushalt.

43 An hutt keng Angscht, mech ze verloossen, well wann iergendeen dir eppes Schlechtes zoudoet, da loosst mech et wëssen, an ech wäert him Är Saach rächen; gitt just vu mir ewech.

44 Wéi den Abram all dës Wierder zum Lot gesot hat, ass de Lot opgestan an huet seng Aen op d'Flaach vum Jordan gehuewen.

45 An hien huet gesinn, datt déi ganz Plaz gutt bewässert war, a gutt fir de Mënsch war, souwéi Weid fir d'Véi gebueden huet.

46 An de Lot ass vum Abram op déi Plaz gaangen, an huet do säin Zelt opgeriicht a sech zu Sodom gewunnt, an si goufen vuneneen getrennt.

47 Den Abram huet sech an der Fläch vu Mamre zu Hebron gewunnt, an hien huet do säin Zelt opgeriicht, an den Abram ass vill Jore laang op där Plaz bliwwen.

KAPITEL 16

1 Zu där Zäit huet de Kedorlaomer, de Kinnek vun Elam, all d'Kinneke vun der Nopeschaft geschéckt, un den Nimrod, de Kinnek vu Shinar, deen deemools ënner senger Muecht war, an un den Tidal, de Kinnek vu Gojim, an un den Arioch, de Kinnek vun Elasar, mat deem hien e Bund gemaach huet, a gesot: Kommt bei mech erop a hëlleft mir, fir datt mir all d'Stied vu Sodom a seng Awunner schloe kënnen, well si hunn zënter dräizéng Joer géint mech rebelléiert.

2 An dës véier Kinneke sinn eropgaang mat all hire Lager, ongeféier aachthonnerttausend Männer, an si sinn esou gaangen, wéi se waren, an hunn all Mann ëmbruecht, deen se op hirem Wee fonnt hunn.

3 An déi fënnef Kinneke vu Sodom a Gomorra, de Shinab, de Kinnek vun Adma, de Schember, de Kinnek vu Sebojim, de Bera, de Kinnek vu Sodom, de Bersha, de Kinnek vu Gomorra, an de Bela, de Kinnek vu Zoar, sinn erausgaang,

fir si ze begéinen, an si hunn sech all am Dall vu Siddim versammelt.

4 An dës néng Kinneke hunn am Dall vu Siddim Krich gefouert; an d'Kinneke vu Sodom a Gomorra goufe virun de Kinneke vun Elam geschloe.

5 An d'Dall vu Siddim war voller Kalkgruewen, an d'Kinneke vun Elam hunn d'Kinneke vu Sodom verfollegt, an d'Kinneke vu Sodom mat hire Lager sinn geflücht a sinn an d'Kalkgruewen gefall, an all déi, déi bliwwen sinn, sinn an de Bierg gaangen, fir sech ze schützen, an déi fënnef Kinneke vun Elam sinn hinnen nogefollegt a si bis bei d'Paarte vu Sodom verfollegt, an hunn alles geholl, wat zu Sodom war.

6 An si hunn all d'Stied vu Sodom a Gomorra geplëmmt, an si hunn och de Lot, de Jong vum Brudder vum Abram, a säi Besëtz geholl, an si hunn all d'Gidder vun de Stied vu Sodom beschlagnahmt, a si sinn fortgaang; an den Unic, dem Abram säin Dénge, deen an der Schluecht war, huet dat gesinn, an huet dem Abram alles erzielt, wat d'Kinneke mat de Stied vu Sodom gemaach haten, an datt de Lot vun hinne gefaange geholl gouf.

7 Den Abram huet dat héieren, an hien ass mat ongeféier dräihonnert an uechtzéng Männer opgestan, déi mat him waren, an hien huet dës Kinneken an där Nuecht verfollegt an se geschloe, an si sinn all virum Abram a seng Männer gefall, an et war keen iwwereg ausser de véier Kinneken, déi geflücht sinn, an si sinn all säi Wee gaangen.

8 An den Abram huet all d'Besëtz vu Sodom zeréckkritt, an hien huet och de Lot a säi Besëtz, seng Fraen a kleng Kanner an alles, wat him gehéiert huet, zeréckkritt, sou datt dem Lot un näischt gefeelt huet.

9 An wéi hien vun der Schluecht vun dëse Kinneken zrëckkoum, sinn hien a seng Männer duerch d'Dall vu Siddim gaangen, wou d'Kinneken géinteneen Krich gefouert haten.

10 An de Bera, de Kinnek vu Sodom, an déi aner vu sengen Männer, déi mat him waren, sinn aus de Kalkgruewen erausgaang, an déi se gefall waren, fir dem Abram a sengen Männer ze treffen.

11 Den Adonisedek, de Kinnek vu Jerusalem, dat war de Sem, ass mat sengen Männer erausgaang, fir den Abram a säi Vollek ze begéinen, mat Brout a Wäin, an si sinn zesummen am Dall vum Melech bliwwen.

12 An den Adonisedek huet den Abram geseent, an den Abram huet him en Zéngtel vun allem ginn, wat hie vun der Bait vu sengen Feinde matbruecht hat, well den Adonisedek e Priester viru Gott war.

13 An all d'Kinneke vu Sodom a Gomorra, déi do waren, mat hiren Dénge, sinn op den Abram zougaangen a si hunn hien gebiet, hinnen hir Dénge, déi hie gefaange geholl hat, zrëckzeginn an all hire Besëtz ze huelen.

14 An den Abram huet de Kinneke vu Sodom geäntwert a gesot: Sou wéi den Här leeft, deen Himmel an Äerd erschaf huet, an deen meng Séil aus all Leed befreit huet, an deen mech haut vu menge Feinde befreit huet, an se a meng Hand ginn huet, ech wäert näischt huelen, wat iech gehéiert, fir datt Dir muer net rühme kënnt a soen: Den Abram ass räich ginn duerch eist Besëtz, dat hie gerett huet.

15 Well den Här, mäi Gott, op deen ech vertrauen, huet zu mir gesot: "Dir wäert näischt feelen, well ech wäert dech an all de Wierker vun den Hänn seenen."

16 Also, kuckt elo, hei ass alles wat dir gehéiert, huet et a gitt; sou wéi den Här lieft, ech wäert vun dir näischt huelen, egal ob eng lieweg Séil oder e Schong oder e Fuedem, ausser d'Käschte fir d'essen vun deenen, déi mat mir an d'Schluecht gaange sinn, an och d'Deeler vun de Männer, déi mat mir gaange sinn, Anar, Ashkol a Mamre, si an hir Männer, souwéi déi, déi bliwwe sinn, fir d'Gepäck ze bewaachen, déi sollen hiren Deel vum Beute huelen.

17 An d'Kinneke vu Sodom hunn dem Abram alles ginn, wat hie gesot hat, an si hunn hien ënner Drock gesat, vun deem ze huelen, wat hie gewielt huet, awer hie wollt net.

18 An hien huet d'Kinneke vu Sodom an de Rescht vun hire Männer fortgeschéckt, an hien huet hinnen Uerder iwwer de Lot ginn, an si sinn op hir jeeweileg Plazen gaangen.

19 An de Lot, de Jong vu sengem Brudder, huet hien och mat sengem Besëtzt fortgeschéckt, an hie goung mat hinne fort. De Lot ass zrëck a säin Heemechtsland, op Sodom, an den Abram a säi Vollek sinn zrëck an hiert Heemechtsland, op d'Flaachfläche vu Mamre, déi zu Hebron läit.

20 Zu där Zäit ass den Här dem Abram zu Hebron erëm erschéngen an huet zu him gesot: "Fäert Iech net, däi Loun ass ganz grouss viru mir, well ech wäert dech net verloossen, bis ech dech multiplizéiert an dech geseent hunn an däi Nokommen wéi d'Stäre um Himmell gemaach hunn, déi net gemooss oder gezielt kënnen ginn."

21 An ech ginn dengem Nokommen all des Lännereien, déi du mat dengem Aen gesäis, hinnen ginn ech se als Ierfschaft fir ëmmer; sief nëmme staark a fäert net, wander viru mir a sidd perfekt.

22 Am aachtanzwanzegsten Joer vum Liewen vum Abram ass de Reu, de Jong vum Peleg, gestuerwen, an all d'Deeg vum Reu waren zweehonnertnénganzwanzeg Joer, an hien ass gestuerwen.

23 An d'Sarai, d'Duechter vum Haran, dem Abram senger Fra, war nach onfruchtbar an där Zäit; si huet dem Abram weder Jong nach Duechter gebuer.

24 Wéi si gesinn huet, datt si keng Kanner krut, huet si hir Déngschtmeedchen Hagar geholl, déi de Pharaon hir ginn hat, an huet se hirem Mann Abram zu Fra ginn.

25 Well d'Hagar all d'Weeër vun der Sarai geléiert huet, sou wéi d'Sarai hir et bäibruucht huet, huet si guer net vernoléisst, hire gudder Weeër ze verfollegen.

26 An d'Sarai sot zum Abram: "Kuckt, hei ass meng Déngschtmeedchen Hagar, gitt bei si, datt si op meng Knéie gebuer ka ginn, fir datt ech och Kanner duerch si kréie kann."

27 An no zéng Joer, wou den Abram am Land Kanaan gewunnt huet, dat ass dat fënnfanzwanzegst Liewensjoer vum Abram, huet d'Sarai him d'Hagar ginn.

28 Den Abram huet op d'Stëmm vu senger Fra Sarai gelauschert an huet seng Déngschtmeedchen Hagar geholl. Den Abram koum bei si, an si ass schwanger ginn.

29 Wéi d'Hagar gesinn huet, datt si schwanger war, huet si sech ganz gefreet, an hir Meeschtesch gouf an hiren Ae veruecht, an si sot bei sech selwer: "Dat kann nëmme sinn, datt ech besser viru Gott sinn ewéi meng Meeschtesch Sarai, well all déi Deeg, wou meng Meeschtesch bei mengem Här war, ass si net schwanger ginn, mä mech huet den Här a sou kuerzer Zäit duerch hie schwanger gemaach."

30 Wéi d'Sarai gesinn huet, datt d'Hagar vum Abram schwanger gi war, war si jaloux op hir Déngschtmeedchen, an d'Sarai sot bei sech selwer: Dat ass sécherlech näischt anescht, wéi datt si besser ass wéi ech.

31 An d'Sarai sot zum Abram: Mäi Onrecht ass op dir, well zu där Zäit, wéi du virum Här fir Kanner gebiet hues, firwat hues du net fir mech gebiet, datt den Här mir Nokomme vun dir soll ginn?

32 An wann ech mat der Hagar virum dir schwätzen, veruecht si meng Wieder, well si schwanger ass, an du sees hir näischt; den Här soll tëscht mir an dir riichten, fir dat wat du mir ugedoe hues.

33 An den Abram sot zu der Sarai: "Kuckt, deng Déngschtmeedchen ass an denger Hand, maach mat hir, wat et gutt an dengem Ae schénkt." An d'Sarai huet si geplot, an d'Hagar ass virum hir an d'Wüst geflücht.

34 An en Engel vum Här huet si op der Plaz fonnt, wou si geflücht war, bei engem Brunn, an hie sot zu hir: "Fäert Iech net, well ech wäert däi Nokommen multiplizéieren, well du wäerts e Jong kréien an du solls hien Ismael nennen; elo da gitt zrëck bei d'Sarai, deng Meeschtesch, a werf dech hiren Hänn."

35 An d'Hagar huet d'Plaz vun deem Buer Beer-Lahai-Roi genannt; et ass tëscht Kadesch an der Wüst vu Bered.

36 An d'Hagar ass zu där Zäit an d'Haus vum hirem Meeschter zrëckgaangen, an um Enn vun den Deeg huet d'Hagar dem Abram e Jong gebuer, an den Abram huet säin Numm Ismael genannt; an den Abram war sechszwanzeg Joer al, wéi hien hien gebuer huet.

KAPITEL 17

1 An deenen Deeg, am eenanzwanzegsten Joer vum Liewen vum Abram, hunn d'Kanner vu Kittim Krich mat de Kanner vun Tubal gefouert, well nodeems den Här d'Mënschekanner op der Äerd verstreut hat, sinn d'Kanner vu Kittim gaangen an hunn sech an der Fläch vu Kanopia niddergelooss, an hunn sech do Stied gebaut a sech um Floss Tibreu gewunnt.

2 An d'Kanner vum Tubal hunn zu Tuskana gewunnt, an hir Grenzen hunn de Floss Tibreu erreicht, an d'Kanner vum Tubal hunn eng Stad zu Tuskana gebaut, an hunn d'Stad Sabina genannt, nom Numm vun der Sabina, dem Jong vum Tubal, hirem Papp, a si hunn do bis haut gewunnt.

3 An et war zu där Zäit, datt d'Kanner vu Kittim Krich mat de Kanner vun Tubal gefouert hunn, an d'Kanner vun Tubal goufen virum de Kanner vu Kittim geschloe, an d'Kanner vu Kittim hunn dräihonnertsiwenzeg Männer vun de Kanner vun Tubal fale gelooss.

4 An zu där Zäit hunn d'Kanner vun Tubal de Kanner vu Kittim geschwuer a gesot: Dir däreft Iech net mat eis bestueden, a kee Mann däreft seng Duechter engem vun de Jonge vu Kittim ginn.

5 Well all d'Duechtere vum Tubal waren deemools schéin, well et deemools keng Fra op der ganzer Äerd gouf, déi sou schéin war wéi d'Duechtere vum Tubal.

6 An all déi, déi sech un der Schéinheet vu Frae begeeschtert hunn, sinn bei d'Duechtere vum Tubal gaangen a hunn hir Fraen geholl, an d'Mënschejongen, Kinneken a Prinzen, déi sech staark un der Schéinheet vu

Frae begeeschtert hunn, hunn sech an där Zäit Fraen vun den Duechtere vum Tubal geholl.

7 An no dräi Joer, nodeems d'Kanner vun Tubal de Kanner vu Kittim geschwuer haten, hinnen hir Duechtere net zu Frae ze ginn, sinn ongefëier zwanzeg Männer vun de Kanner vu Kittim gaangen, fir e puer vun den Duechtere vum Tubal ze huelen, awer si hunn keng fonnt.

8 D'Kanner vun Tubal hunn hiren Eed gehalen, sech net mat hinne ze bestueden, an si wollten hiren Eed net brieche.

9 An den Deeg vun der Ernte sinn d'Kanner vun Tubal op hir Felder gaangen, fir hir Ernte anzesammelen. D'jonk Männer vu Kittim hunn sech versammelt a sinn an d'Stad Sabina gaangen. Jiddweree vun hinnen huet eng jonk Fra vun den Duechtere vum Tubal geholl, an si sinn an hir Stied komm.

10 D'Kanner vun Tubal hunn dovunner héieren a si sinn op de Krich gaangen, awer si konnten se net besiegen, well de Bierg vun hinne ganz héich war. Wéi si gesinn hunn, datt si se net besiege konnten, sinn si an hiert Land zrëckgaangen.

11 An zu der Revolutioun vum Joer sinn d'Kanner vun Tubal gaangen an hunn ongefëier zéngtausend Männer aus de Stied, déi an hirer Géigend waren, engagéiert, an si sinn an de Krich mat de Kanner vu Kittim gaangen.

12 An d'Kanner vun Tubal sinn an de Krich mat de Kanner vu Kittim gaangen, fir hiert Land ze zerstëieren an se an Nout ze bréngen, an an dësem Kampf hunn d'Kanner vun Tubal sech iwwer d'Kanner vu Kittim duerchgesat, an d'Kanner vu Kittim, déi gesinn hunn, datt si a grousser Nout waren, hunn d'Kanner, déi si vun den Duechtere vum Tubal kritt haten, op d'Mauer gehuewen, déi gebaut gi war, fir se virun den Ae vun de Kanner vun Tubal ze stellen.

13 An d'Kanner vu Kittim soten zu hinnen: Sidd Dir komm, fir géint Är eege Jongen an Duechteren ze kämpfen, a mir gi vun där Zäit bis elo net als Äert Fleesch a Schanken ugesinn?

14 Wéi d'Kanner vun Tubal dat héieren hunn, hunn si opgehalen, géint d'Kanner vu Kittim ze kämpfen, a si sinn fortgaang.

15 An si sinn an hir Stied zrëckgaangen, an d'Kanner vu Kittim hunn sech zu där Zäit versammelt a zwou Stied um Mier gebaut, an déi eng hunn si Purtu an déi aner Ariza genannt.

16 Den Abram, de Jong vum Terach, war dunn nénganzwanzeg Joer al.

17 Zu där Zäit ass den Här him erschéngen an huet zu him gesot: "Ech wäert mäi Bund tëscht mir an dir maachen, an ech wäert däi Nokommen staark multiplizéieren, an dëst ass de Bund, deen ech tëscht mir an dir maachen: datt all männlecht Kand beschnidden gëtt, du an däi Nokommen no dir."

18 Mat aacht Deeg soll et beschnidden ginn, an dës Bund soll an Ärem Fleesch als e éiwege Bund sinn.

19 An elo soll däin Numm net méi Abram heeschen, mee Abraham, an deng Fra soll net méi Sarai heeschen, mee Sarah.

20 Well ech wäert iech béid seenen, an ech wäert är Nokommen no iech multiplizéieren, sou datt Dir eng grouss Natioun gitt, a Kinneke wäerten aus iech kommen.

KAPITEL 18

1 Den Abraham ass opgestan an huet alles gemaach, wat Gott him gebueden hat. Hie huet d'Männer vu sengem Stot an déi, déi mat sengem Geld kaaft goufen, geholl an huet se beschnidden, sou wéi den Här him gebueden hat.

2 An et war keen eenzegen iwwereg, deen hie net beschnidden huet, an den Abraham a säi Jong Ismael goufen um Fleesch vun hirer Virhaut beschnidden; dräizéng Joer al war den Ismael, wéi hie um Fleesch vu senger Virhaut beschnidden gouf.

3 An um drëttén Dag ass den Abraham aus sengem Zelt erausgaangen a sech un der Dier gesat, fir d'Hëtzt vun der Sonn ze genéissen, während dem Schmerz vu sengem Fleesch.

4 An den Här ass him am Dall vu Mamre erschéngen an huet dräi vu senger Déngerengelen geschéckt fir hien ze besichen, an hie souz un der Dier vum Zelt, an hien huet seng Aen opgehuewen a gesinn, an kuck, dräi Männer koumen aus der Distanz, an hien ass opgestan an ass hinne begéint, an hien huet sech virun hinne verbeugt a si a säin Haus bruecht.

5 An hien huet zu hinnen gesot: "Wann ech elo Gnod an ären Ae fonnt hunn, da gitt eran a iesst e Stéck Brout." An hien huet si gedréckt, an si sinn eran gaang an hien huet hinne Waasser ginn an si hunn hir Féiss gewäsch, an hien huet si ënner engem Bam beim Zeltdier geluecht.

6 An den Abraham ass gelaf an huet e Kalb geholl, méll a gutt, an hien huet et séier geschluecht, an huet et sengem Dénger Eliezer ginn, fir et ze preparéieren.

7 An den Abraham koum bei d'Sara an d'Zelt a sot zu hir: "Maach séier dräi Mooss fein Miel fäerdeg, kniet et a bak Kuchen, fir den Dëppen mam Fleesch ze bedecken." An dat huet si gemaach.

8 An den Abraham huet sech beeilt a virun hinne Botter a Mëllech, Rëndfleesch a Schofsfleesch bruecht, an et hinnen zum Iessen ginn, ier d'Fleesch vum Kalb genuch fäerdeg war, an si hunn giess.

9 Wéi si fäerdeg giess haten, sot ee vun hinne zu him: "Ech kommen no der Zäit vum Liewen bei dech zrëck, an d'Sarah, deng Fra, wäert e Jong hunn."

10 An d'Männer sinn duerno fortgaangen a sinn op hir Rees gaangen, op déi Plazen, wou se geschéckt gi waren.

11 An där Zäit waren all d'Leit vu Sodom a Gomorra, an aus de fënneg Stied, extrem béis a sënnvoll géint den Här, an si hunn den Här mat hiren Ofgräiflechkeeten provozéiert, an si sinn ëmmer méi al ginn, andeems si ofgräiflech a veruechtend virum Här waren, an hir Béisheet a Verbrieche waren an där Zäit grouss virum Här.

12 An si haten an hirem Land en ganz grousst Dall, ongefëier en hallwen Dag Fousswee, an doran gouf et Waasserquellen a vill Kraider ronderëm d'Waasser.

13 An all d'Leit vu Sodom a Gomorra sinn véiermol am Joer dohinner gaangen, mat hire Fraen a Kanner a mat allem, wat hinne gehéiert huet, a si hunn sech do mat Timbrelen an Tänz gefreet.

14 An zu Zäite vun der Freed sinn si all opgestan an hunn d'Frae vun hirem Noper gegräff, an e puer och d'jongfraesch Duechtere vun hiren Noperen, an si hunn se genoss, an all Mann huet seng Fra an Duechter an den Hänn vu sengem Noper gesinn an huet kee Wuert gesot.

15 An dat hunn si vu moies bis owes gemaach, an duerno sinn si all Mann a säin Haus an all Fra an hiert Zelt zrëckgaangen; sou hunn si et ëmmer véier Mol am Joer gemaach.

16 Och wann e Friemen an hir Stied koum a Wueren bruecht huet, déi hie kaaft hat, fir se do ze verkafen, hunn d'Leit vun dëse Stied sech versammelt, Männer, Fraen a Kanner, jonk an al, a si bei de Mann gaangen a seng Wueren mat Gewalt geholl, andeems si jidderengem e bëssen ginn hunn, bis all d'Wueren, déi de Besëtzer an d'Land bruecht hat, opgebraucht waren.

17 A wann de Besëtzer vum Besëtz mat hinne gestriden huet a gesot huet: "Wat ass dat fir eng Aarbecht, déi Dir mir gemaach hutt", da géife si een nom aneren op hie zougoen, an all géif him dat Wichtigst weisen, wat hie geholl huet, a si géife hie verspotten a soen: "Ech hunn nëmmen dat Wichtigst geholl, wat Dir mir ginn hutt." A wann hien dat vun hinnen all héieren huet, géif hien opgestan sinn a mat Trauer a Bitterkeet vun der Séil fortgoen, an dann géife si all opgestan sinn, him nogelaf sinn, an hien mat grousssem Kaméidi an Tumult aus der Stad verdriwwen.

18 An et war e Mann aus dem Land vun Elam, deem roueg ënnerwee war, souz op sengem Iesel, deem e schéine Mantel a verschiddene Faarwen gedroen huet, an de Mantel war mat engem Schnouer um Iesel gebonnen.

19 An de Mann war op senger Rees duerch d'Strooss vu Sodom, wéi d'Sonn owes ënnergaangen ass, an hien ass do bliwwen, fir iwwer d'Nuecht ze bleiwen, awer keen wollt hien a säin Haus loossen; an zu där Zäit war zu Sodom e béise a schelmesche Mann, ee Verstandiges am Béisen, a säin Numm war Hedad.

20 An hien huet seng Aen opgehuewen an de Reesenden op der Strooss vun der Stad gesinn, an hie koum bei hie a sot: "Vu wou kënns du a wou gees du hin?"

21 An de Mann sot zu him: Ech reesen vun Hebron op Elam, wou ech higeheieren, an wéi ech ënnergaange sinn, huet keen mech an säin Haus eran erlaabt, obwuel ech Brout a Waasser a Stréi a Fudder fir mäin Iesel hat, an et mir näischt feelt.

22 An den Hedad huet geäntwert a gesot: Alles wat Dir braucht, wäert ech Iech ginn, awer op der Strooss wäert Dir net déi ganz Nuecht bleiwen.

23 An den Hedad huet hien an säin Haus bruecht, an hien huet dem Iesel de Mantel mat der Schnouer ofgeholl, an huet se an säin Haus bruecht, an hien huet dem Iesel Stréi a Fudder ginn, während de Reesenden am Hedad sengem Haus giess an gedronk huet, an hien ass do déi Nuecht bliwwen.

24 An de Moie ass de Reesenden fréi opgestan, fir seng Rees weiderzeféieren, wéi den Hedad zu him gesot huet: "Waart, tréischt däi Häerz mat engem Stéck Brout a gitt dann." De Mann huet dat gemaach; an hie blouf bei him, an si hunn den Dag iwwer zesumme giess an gedronk, wéi de Mann opgestan ass fir ze goen.

25 An den Hedad sot zu him: Kuckt, den Dag geet op en Enn, du solls besser déi ganz Nuecht bleiwen, fir datt däin Häerz getrëischt ka ginn; an hien huet hien ugedriwwen, datt hien do déi ganz Nuecht bliwwen ass, an den zweeten Dag ass hien fréi opgestan fir fortzagoen, wéi den Hedad hien ugedriwwen huet a gesot huet: Tréischt däin Häerz

mat engem Stéck Brout a gitt dann. An hien ass bliwwen an huet och den zweeten Dag mat him giess, an dann ass de Mann opgestan fir seng Rees weiderzeféieren.

26 An den Hedad sot zu him: Kuckt, den Dag geet op en Enn, bleif bei mir fir däin Häerz ze tréischen, a moies stoe fréi op a gitt fort.

27 An de Mann wollt net bleiwen, mä ass opgestan an huet säin Iesel gesatelt. Wéi hien säin Iesel gesatelt huet, sot d'Fra vum Hedad zu hirem Mann: "Kuckt, dëse Mann ass zwee Deeg bei eis bliwwen, giess an gedronk, an hien huet eis näischt ginn. Elo soll hien eis fortgoen, ouni eppes ze ginn?" An den Hedad sot zu hir: "Sidd roueg."

28 An de Mann huet säin Iesel gesatelt fir ze goen, an hien huet den Hedad gefrot, him d'Seel an de Mantel ze ginn, fir en um Iesel ze bannen.

29 An den Hedad sot zu him: "Wat sees du?" An hien huet zu him gesot: "Du, Här, gëss mir d'Schnouer an de Mantel, deem a verschiddene Faarwen gemaach ass, an deem du bei dir an dengem Haus verstoppt hues, fir datt ech mech drop këmmere."

30 An den Hedad huet dem Mann geäntwert a gesot: Dëst ass d'Interpretatioun vun dengem Dram: D'Schnouer, déi du gesinn hues, bedeit, datt däi Liewe verlängert gëtt wéi eng Schnouer, an nodeems du de Mantel mat alle méigleche Faarwen gesinn hues, bedeit dat, datt du e Wéngert hues, an deem du Beem vun alle méigleche Friichte planze wäerts.

31 An de Reesenden huet geäntwert a gesot: Net sou, mäin Här, well ech war waakreg, wéi ech dir d'Schnouer ginn hunn an och e Mantel, deem a verschiddene Faarwen gewieft war, deem du vum Iesel ofgeholl hues, fir se mir hinzeleeën; an den Hedad huet geäntwert a gesot: Sécherlech hunn ech dir d'Interpretatioun vun dengem Dram gesot, an et ass e gudden Dram, an dëst ass seng Interpretatioun.

32 Elo ginn mir d'Mënschejongen véier Sëlwerstécker, dat ass mäin Optrag fir Dreem z'interpretéieren, an nëmmen vun dir brauch ech dräi Sëlwerstécker.

33 An de Mann gouf iwwer d'Wierder vum Hedad provozéiert, an hien huet batter gekrasch, an hien huet den Hedad zum Serak, Riichter vu Sodom, bruecht.

34 An de Mann huet seng Saach virum Riichter Serak virgeluecht, wéi den Hedad geäntwert huet a gesot huet: "Et ass net sou, mä sou steet d'Saach." An de Riichter sot zum Reesenden: "Dëse Mann Hedad seet dir d'Wourecht, well hie bekannt ass an de Stied fir déi korrekt Interpretatioun vun Dreem."

35 An de Mann huet op d'Wuert vum Riichter geruff a gesot: "Net sou, mäin Här, well et war deem Dag, wou ech him d'Seel an de Mantel ginn hunn, déi um Iesel waren, fir se a sengem Haus ze leeën." An si hunn sech allebéid virum Riichter gestriden, deem een huet gesot: "Sou war d'Saach", an deem aneren huet et net gesot.

36 An den Hedad sot zum Mann: "Gëff mir véier Sëlwerstécker, déi ech fir meng Interpretatioun vun Dreem berechnen; ech wäert keng Tax bezuelen; a gitt mir d'Käschte vun de véier Molzechten, déi Dir a mengem Haus giess hutt."

37 An de Mann sot zum Hedad: Wierklech, ech wäert dir bezuelen fir dat, wat ech an dengem Haus giess hunn; gëff

mir nēmnen d'Schnouer an de Mantel, déi du an dengem Haus verstoppt hues.

38 An den Hedad huet virum Riichter geäntwert a sot zum Mann: "Hunn ech dir net d'Interpretatioun vun dengem Dram gesot? D'Schnouer bedeit, datt deng Deeg wéi eng Schnouer verlängert ginn, an de Mantel, datt du e Wéngert hues, an deem du all Zorte vu Friichtebeem planze wäerts."

39 Dëst ass déi richteg Interpretatioun vun Ärem Dram: gitt mir elo déi véier Sëlwormenzen, déi ech als Entschiedegung brauch, well ech wäert Iech keng Ënnerlag ginn.

40 An de Mann huet op d'Wierder vum Hedad gekrasch an si hunn sech virum Riichter gestriden, an de Riichter huet senge Dénger Uerder ginn, déi se séier aus dem Haus verdriwwen hunn.

41 An si sinn fortgaang, streitend virum Riichter, wéi d'Leit vu Sodom dat héieren hunn, an si hunn sech ëm si versammelt an hunn géint de Friemen geruff, an hunn hien iwwerhaapt aus der Stad verdriwwen.

42 An de Mann ass weider op sengem Iesel mat Bitterkeet vun der Séil gereest, huet gekrasch a gekrasch.

43 An iwwerdeems hie weidergaangen ass, huet hie geweint iwwer dat, wat him an der korrupter Stad Sodom geschitt war.

KAPITEL 19

1 An d'Stied vu Sodom haten véier Riichter zu véier Stied, an dëst waren hir Nimm: Serak an der Stad Sodom, Sharkad a Gomorra, Zabnac an Adma a Menon a Seboim.

2 An den Dénger vum Eliezer Abraham huet hinnen ënnerschiddlech Nimm ginn, an hien huet Serak a Shakra ëmgewandelt, Sharkad a Shakrura, Zebnac a Kezobim, a Menon a Matzlodin.

3 An op de Wonsch vun hire véier Riichter hunn d'Leit vu Sodom a Gomorra Better an de Stroosse vun de Stied opgeriicht gelooss, a wann e Mann op dës Plazen koom, hunn si hien gegruff an an ee vun hire Better bruecht, a mat Gewalt hunn si hien do geluecht.

4 An wéi hie sech néiergeluecht huet, stoungen dräi Männer u sengem Kapp an dräi u senge Féiss a moossen hien no der Längt vum Bett. Wann de Mann méi kleng war wéi d'Bett, hunn dës sechs Männer hien un all Enn gestreckt, an, wann hie si geruff huet, hunn si him net geäntwert.

5 A wann hie méi laang war wéi d'Bett, géife si déi zwou Säite vum Bett un all Enn zesummezéien, bis de Mann d'Paarte vum Doud erreecht hat.

6 A wann hie weiderhi géif no hinne ruffen, géife si him äntweren a soen: Sou soll et mat engem Mann gemaach ginn, deen an eist Land kënnt.

7 Wéi d'Leit vun de Stied vu Sodom all dës Saachen héieren hunn, déi se gemaach hunn, sinn se dohi komm.

8 A wann en aarme Mann an hiert Land koom, hunn si him Sëlwer a Gold ginn, an an der ganzer Stad gouf et ausgeruff, him kee Stéck Brout ze ginn, a wann de Friemen do e puer Deeg bliwwen ass a vum Hunger stierft, well hien net e Stéck Brout kréie konnt, dann sinn all d'Leit vun der Stad bei sengem Doud komm a si hunn hiert Sëlwer a Gold geholl, dat si him ginn haten.

9 An déi, déi d'Sëlwer oder d'Gold, dat si him ginn haten, erkannt hunn, hunn et zrëckgeholl, an no sengem Doud hunn si him och seng Kleeder ausgezu, an si hunn sech ëm si gestriden, an deen, deen säi Noper gewonnen huet, huet se geholl.

10 Duerno hunn si hien gedroen a begruuen ënner e puer vun de Sträicher an der Wüst; sou hunn si all Dag mat jidderengem gemaach, deen bei si koum an an hirem Land gestuerwen ass.

11 An no enger Zäit huet d'Sara den Eliezer op Sodom geschéckt, fir de Lot ze gesinn a sech no sengem Wuelbefannen ze froen.

12 Den Eliezer ass op Sodom gaangen, an hien ass op e Mann aus Sodom gestouss, deen sech mat engem Friemen gestriden huet. De Mann aus Sodom huet dem aarme Mann all seng Kleeder ausgezu a fortgaangen.

13 An dësen aarme Mann huet den Eliezer ugeruff a seng Gonschten ugesot wéinst deem, wat de Mann vu Sodom him ugedoen hat.

14 An hien huet zu him gesot: Firwat méchs du sou mat deem aarme Mann, deen op dāi Land komm ass?

15 An de Mann vu Sodom huet dem Eliezer geäntwert a gesot: Ass dëse Mann dāi Brudder, oder hunn d'Leit vu Sodom dech haut zum Riichter ernannt, well du vun dësem Mann schwätz?

16 An den Eliezer huet sech mam Mann vu Sodom wéinst dem aarme Mann gestriden, an wéi den Eliezer sech dem Mann vu Sodom seng Kleeder ofhuele wollt, huet hien sech beeilt an huet dem Eliezer mat engem Steen op d'Stier geschloen.

17 An d'Blutt ass reichlech vun der Stirn vum Eliezer gefloss, an wéi de Mann d'Blutt gesinn huet, huet hien den Eliezer gegruff a gesot: "Gëff mir mäi Loun, dofir datt ech dëst béist Blut, dat op Ärer Stirn war, vun dir befreit hunn, well sou ass de Brauch an d'Gesetz an eisem Land."

18 An den Eliezer sot zu him: Du hues mech verwonnt a verlaangs, datt ech dir dāi Loun bezuelen; an den Eliezer wollt net op d'Wierder vum Mann vu Sodom lauschten.

19 An de Mann huet den Eliezer gegruff a bei de Riichter Shakra vu Sodom bruecht, fir datt hie sech ëm en Uerteel këmmert.

20 An de Mann sot zum Riichter: „Ech bieden Iech, mäin Här, sou huet dëse Mann gemaach, well ech hien mat engem Steen geschloen hunn, sou datt d'Blutt vu senger Stirn gefloss ass, an hie wëll mir net mäi Loun ginn.“

21 An de Riichter sot zum Eliezer: "Dëse Mann schwätzt d'Wourecht mat dir, gitt him säi Loun, well dat ass de Brauch an eisem Land." Den Eliezer huet d'Wierder vum Riichter héieren, an hien huet e Steen opgehuewen an de Riichter geschloen, an de Steen huet him op d'Stier geschloen, an d'Blutt ass reichlech aus der Stirn vum Riichter gefloss. Den Eliezer sot: "Wann dat dann de Brauch an Ärem Land ass, gitt dësem Mann dat, wat ech him hätt solle ginn, well dat war Är Entscheidung, Dir hutt et decidéiert."

22 An den Eliezer huet de Mann vu Sodom beim Riichter gelooss, an hien ass fortgaang.

23 Wéi d'Kinneke vun Elam Krich mat de Kinneke vu Sodom gefouert haten, hunn d'Kinneke vun Elam all d'Besëtz vu Sodom ageholl, an si hunn de Lot zesumme mat sengem Besëtz gefaange geholl. Wéi dem Abraham

gesot gouf, ass hien gaangen a Krich mat de Kinneke vun Elam gefouert, an hien huet all d'Besëtzt vum Lot an och d'Besëtzt vu Sodom aus hiren Hänn zeréckgehol.

24 Zu där Zäit huet dem Lot seng Fra eng Duechter gebuer, an hien huet si Paltith genannt, well hie gesot huet: Well Gott hien a säi ganzt Haus vun de Kinneke vun Elam gerett hat; an d'Paltith, d'Duechter vum Lot, ass grouss ginn, an ee vun de Männer vu Sodom huet si zu Fra geholl.

25 An en aarme Mann koum an d'Stad fir Ënnerhalt ze sichen, an hien ass e puer Deeg an der Stad bliwwen, an all d'Leit vu Sodom hunn e Gewunnecht verkënnegt, dësem Mann kee Stéck Brout ze ginn, bis hien dout op d'Äerd gefall ass, an dat hunn si och gemaach.

26 An d'Paltith, d'Duechter vum Lot, huet dëse Mann op der Strooss leien gesinn, verhongert vum Hunger, an et gouf him keen eppes, fir hien um Liewen ze halen, an hie war kuerz virum Doud.

27 An hir Séil gouf mat Mitleid wéinst dem Mann erfëllt, an si huet hien Deeg laang heemlech mat Brout gefiddert, an d'Séil vun dësem Mann gouf erëmbeliewt.

28 Well wann si erausgaangen ass fir Waasser ze sichen, huet si d'Brout an d'Waasserkruik gemaach, an wann si dohi komm ass, wou den aarme Mann war, huet si d'Brout aus der Kruik geholl an et him zum Iessen ginn; sou huet si et vill Deeg gemaach.

29 An all d'Leit vu Sodom a Gomorra hunn sech gewonnert, wéi dëse Mann sou vill Deeg Hunger aushale konnt.

30 An si soten zueneen: Dat kann nëmme sinn, datt hie ësst an drénkt, well kee Mënsch kann sou vill Deeg Hunger aushalen oder liewen wéi dëse Mann, ouni datt souguer säi Gesiicht sech ännert; an dräi Männer hunn sech op enger Plaz verstoppt, wou den aarme Mann stationéiert war, fir erauszefannen, wien et war, deen him Brout zum Iessen bruecht huet.

31 An d'Paltith, d'Duechter vum Lot, ass deen Dag erausgang fir Waasser ze sichen, an huet Brout an hir Waasserkruik gemaach, an ass bei d'Haus vum aarme Mann Waasser geschaf, an huet d'Brout aus der Kruik geholl an et dem aarme Mann ginn, an hien huet et giess.

32 An déi dräi Männer hunn gesinn, wat de Paltith dem aarme Mann gemaach huet, a si soten zu hir: "Du bass et dann, déi hien ënnerstëtzt hues, an dofir ass hien net verhongert, huet sech net am Ausgesinn geännert a gestuerwen wéi déi aner."

33 An déi dräi Männer sinn aus der Plaz erausgang, wou se sech verstoppt haten, an hunn de Paltith an d'Brout gegraff, dat dem aarme Mann an der Hand war.

34 An si hunn d'Paltith geholl a si virun hir Riichter bruecht, an déi soten zu hinnen: Sou huet si gemaach, an et ass si, déi dem aarme Mann Brout versuergt huet, dofir ass hien net déi ganz Zäit gestuerwen; erkläert eis elo also d'Strof, déi dëser Fra zoustëmmt, well si eist Gesetz verletzt huet.

35 D'Leit vu Sodom a Gomorra hunn sech versammelt a Feier an der Strooss vun der Stad ugestach, an hunn d'Fra geholl an an d'Feier gehäit, an si ass zu Äsche verbrannt.

36 An an der Stad Adma war eng Fra, mat där si datselwecht gemaach hunn.

37 E Reesenden ass an d'Stad Adma komm, fir do déi ganz Nuecht ze bleiwen, mat der Absicht, moies heem ze goen, an hien huet sech vis-à-vis vun der Hausdier vum Papp vun

der jonker Fra gesat, fir do ze bleiwen, well d'Sonn ënnergaangen ass, wéi hien do ukomm war; an déi jonk Fra huet hien bei der Hausdier sëtze gesinn.

38 An hien huet si ëm e Schlupp Waasser gefrot, an si sot zu him: "Wien bass du?" An hien sot zu hir: "Ech war haut ënnerwee a sinn hei ukomm, wéi d'Sonn ënnergaangen ass, dofir bleiwen ech déi ganz Nuecht hei, an de Moie wäert ech fréi opstoen a meng Rees weiderféieren."

39 An déi jonk Fra ass an d'Haus gaangen an huet dem Mann Brout a Waasser bruecht fir ze iessen an ze drénken.

40 An dës Affär gouf de Leit vun Admah bekannt, an si hunn sech versammelt a bruecht déi jonk Fra virun d'Riichter, fir si fir dës Dot ze verurteilen.

41 An de Riichter sot: „Dës Fra muss den Doudsurteel falen, well si eist Gesetz verstouss huet, an dofir ass dës d'Entscheidung iwwer si.“

42 An d'Leit vun dëse Stied hunn sech versammelt a si hunn déi jonk Fra erausbruecht, an hunn si vu Kapp bis Fouss mat Hunneg gesalbt, wéi de Riichter et decidéiert hat, an si hunn si virun e Schwarm Bienen gestallt, déi deemools an hire Bienenstöck waren, an d'Bienen sinn op si geflunn a si gestochen, sou datt hire ganze Kierper geschwollen ass.

43 An déi jonk Fra huet wéinst de Bienen gekrasch, awer keen huet sech ëm si gekëmmert oder Matleed mat hir fonnt, an hiert Gejätz ass bis an den Himmel eropgaang.

44 An den Här war iwwer dës an iwwer all d'Aarbechten an de Stied vu Sodom rosen, well si haten e Räichtum u Liewensmëttel a Rou ënnert sech, an trotzdem wollten si déi Aarm an déi Bedürfteger net ernähren, an an där Zäit sinn hir béis Doten a Sënn virum Här grouss ginn.

45 An den Här huet zwéi vun den Engelen, déi an d'Haus vum Abraham komm waren, geruff, fir Sodom a seng Stied ze zerstéieren.

46 An d'Engele sinn vun der Dier vum Abraham sengem Zelt opgestan, nodeems se giess an gedronk haten, an owes koumen se zu Sodom un. An de Lot souz dunn am Paart vu Sodom. Wéi hien se gesinn huet, ass hien opgestan, fir se ze begéinen, an huet sech op de Buedem verbeugt.

47 An hien huet se staark ugedriwwen a si a säin Haus bruecht, an hien huet hinnen Iessen ginn, dat si giess hunn, an si sinn déi ganz Nuecht a sengem Haus bliwwen.

48 An d'Engele soten zum Lot: "Stinn op, gitt vun dëser Plaz fort, du an alles wat dir gehéiert, fir datt du net duerch d'Ongerechtegheet vun dëser Stad ëmkomm gëss, well den Här wäert dës Plaz zerstéieren."

49 An d'Engele hunn dem Lot seng Fra, seng Kanner an alles, wat him gehéiert huet, un d'Hand gegraff, an hunn hien erausgefouert a baussent de Stied gestallt.

50 An si soten zum Lot: "Flücht fir däi Liewen!" An hien ass fortgelaf, an alles wat him gehéiert huet.

51 Dunn huet den Här Schwefel a Feier vum Här aus dem Himmel iwwer Sodom, Gomorra an all dës Stied gereent.

52 An hien huet dës Stied ëmgestürzt, déi ganz Fläch an all d'Awunner vun de Stied, an dat wat um Buedem gewuess ass; an d'Ado, d'Fra vum Lot, huet zeréckgekuckt fir d'Zerstéierung vun de Stied ze gesinn, well si Matgefill hat wéinst hiren Duechteren, déi zu Sodom bliwwen sinn, well si net mat hir gaange sinn.

53 An wéi si zeréckgekuckt huet, ass si zu enger Salzsail ginn, an si ass bis haut nach op där Plaz.

54 An d'Ochsen, déi op där Plaz stoungen, hunn d'Salz all Dag bis un d'Féiss ofgeleckt, an all Moie koum et nees eraus, an si hunn et bis haut nach eng Kéier ofgeleckt.

55 An de Lot an zwou vu senge Meedercher, déi bei him bliwwe sinn, sinn an d'Höhl vun Adullam geflücht, an do si si eng Zäit bliwwen.

56 An den Abraham ass fréi moies opgestan fir ze kucken, wat mat de Stied vu Sodom gemaach gi war; an hien huet gekuckt an den Damp vun de Stied eropgaang wéi den Damp vun engem Uewen.

57 An de Lot a seng zwou Duechtere sinn an der Hiel bliwwen, an si hunn hirem Papp Wäin ze drénken ginn, a si hunn bei him geschlof, well si gesot hunn, et géif kee Mënsch op der Äerd ginn, deen aus hinne kéint Somen erzéien, well si geduecht hunn, datt déi ganz Äerd zerstéiert wier.

58 An si hunn allebéid mat hirem Papp geschlof, a si sinn erwuerwe ginn a kruten Jongen, an déi Eischtgebuer huet hire Jong Moab genannt a gesot: Vun mengem Papp hunn ech hie kritt; hie ass de Papp vun de Moabiter bis haut.

59 An déi Jéngst huet hire Jong och Benami genannt; hie ass de Papp vun den Ammoniten bis haut.

60 Duerno sinn de Lot a seng zwou Duechtere vun do fortgaangen, an hien huet sech op der anerer Säit vum Jordan mat senge zwou Duechteren an hire Jongen niddergelooss. D'Jonge vum Lot sinn opgewuess, si sinn erausgaangen a hunn sech Fraen aus dem Land Kanaan geholl, si hunn Kanner kritt, si ware fruchtbar a si hunn sech vermehrt.

KAPITEL 20

1 Zu där Zäit ass den Abraham vun der Fläch vu Mamre gereest, ass an d'Land vun de Philistiner gaangen, an huet zu Gerar gewunnt; am fënnfanzwanzegsten Joer vum Abraham sengem Openthalt am Land Kanaan, an am honnertste Joer vum Abraham sengem Liewen, ass hien op Gerar am Land vun de Philistiner komm.

2 Wéi si an d'Land komm sinn, sot hien zu senger Fra Sara: "So, du bass meng Schwëster", jidderengem, deen dech freet, fir datt mir dem Béisen vun den Awunner vum Land entkommen.

3 Wéi den Abraham am Land vun de Philistiner gewunnt huet, hunn d'Dénger vum Abimelech, dem Kinnek vun de Philistiner, gesinn, datt d'Sara immens schéin war, an hunn den Abraham no hir gefrot, an hie sot: "Si ass meng Schwëster."

4 An d'Dénger vum Abimelech sinn bei den Abimelech gaangen a soten: E Mann aus dem Land Kanaan ass komm fir an d'Land ze wunnen, an hien huet eng Schwëster, déi ganz schéin ass.

5 An den Abimelech huet d'Wierder vu senge Knechten héieren, déi d'Sara bei him gelueft hunn, an den Abimelech huet seng Dénger geschéckt, an déi hunn d'Sara beim Kinnek bruecht.

6 An d'Sara koum an d'Haus vum Abimelech, an de Kinnek huet gesinn, datt d'Sara schéin war, an si huet him ganz gutt gefall.

7 An hien ass bei si komm a sot zu hir: "Wat ass dee Mann fir dech, mat deem du an eist Land komm bass?" An d'Sara huet geäntwert a gesot: "Hien ass mäi Brudder, a mir sinn

aus dem Land Kanaan komm, fir do ze wunnen, wou mir eng Plaz fanne konnten."

8 An den Abimelech sot zu der Sara: "Kuck, mäi Land läit virun dir. Setzt däi Brudder an all Deel vun dësem Land, deen dir gefällt, an et ass eis Pflicht, hien iwwe all d'Leit vum Land ze erhiewen an ze erhiewen, well hie jo däi Brudder ass."

9 An den Abimelech huet Abraham geruff, an den Abraham koum bei den Abimelech.

10 An den Abimelech sot zum Abraham: Kuckt, ech hunn dir den Uerder ginn, datt du sou geéiert solls ginn, wéi s du et wëlls, wéinst denger Schwëster Sara.

11 An den Abraham ass vum Kinnek fortgaang, an d'Geschenk vum Kinnek ass him nogaang.

12 Wéi owes, ier d'Leit sech néierleeën fir ze raschten, souz de Kinnek op sengem Troun, an e déiwe Schlof ass op hien gefall, an hien huet sech op den Troun geluecht a bis de Moie geschlof.

13 An hien huet gedreemt, datt en Engel vum Här mat engem gezunnene Schwäert an der Hand bei hie koum, an den Engel stoung iwwe dem Abimelech a wollt hien mam Schwäert ëmbréngen. De Kinnek krut an sengem Dram Angscht a sot zum Engel: "Wat hunn ech géint dech gesënnegt, datt du komms, fir mech mat dengem Schwäert ëmzebréngen?"

14 An den Engel huet geäntwert a gesot zum Abimelech: Kuckt, du stierws wéinst der Fra, déi du gëschter an däi Haus bruecht hues, well si ass eng bestuete Fra, d'Fra vum Abraham, deen an däi Haus komm ass; also elo gitt deem Mann seng Fra zrëck, well si ass seng Fra; a wann du se net zrëckgëss, da weess, datt du sécher stierwe wäerts, du an alles wat dir gehéiert.

15 An där Nuecht gouf et e grousst Gejälz am Land vun de Philistiner, an d'Awunner vum Land hunn d'Gestalt vun engem Mann gesinn, deen mat engem gezunnene Schwäert an der Hand stoung, an hien huet d'Awunner vum Land mam Schwäert geschloen, jo hien huet weider geschloen.

16 An den Engel vum Här huet dat ganz Land vun de Philistiner an där Nuecht geschloen, an et gouf eng grouss Duercherneen an där Nuecht an de Moien drop.

17 An all hire Schouss gouf zougemaach, an all hir Ausfluss, an d'Hand vum Här war mat hinnen wéinst der Sara, der Fra vum Abraham, déi den Abimelech geholl hat.

18 An de Moie ass den Abimelech mat Panik, Verwirrung a grousser Angscht opgestan, an hien huet seng Dénger geruff, an hien huet hinnen säin Dram erzielt, an d'Leit kruten grouss Angscht.

19 An ee Mann, deen ënnert de Dénger vum Kinnek stoung, huet dem Kinnek geäntwert a gesot: O Kinnek, gitt dës Fra hirem Mann zrëck, well hie jo hire Mann ass, well sou eppes mam Kinnek vun Ägypten geschitt ass, wéi dës Mann an Ägypten komm ass.

20 An hien huet iwwe seng Fra gesot: Si ass meng Schwëster, well sou mécht hie wéi wann hie kënnt an d'Land wou hie friem ass.

21 An de Pharao huet geschéckt a sech dës Fra zur Fra geholl, an den Här huet schwéier Plagen iwwe hie bruecht, bis hien d'Fra hirem Mann zrëckginn huet.

22 Also elo, o souveräne Kinnek, wësst wat gëschter Owend mam ganze Land geschitt ass, well et war eng ganz

grouss Entsetzen a grouss Péng a Gejäiz, a mir wëssen, datt et wéinst der Fra war, déi Dir geholl hutt.

23 Also, gitt dës Fra hirem Mann zrëck, fir datt et eis net esou geschitt wéi et dem Phara, dem Kinnek vun Egypten, a senge Bierger geschitt ass, a mir net stierwen; an den Abimelech huet sech beeilt a geruff a gelooss d'Sara, an si kum virun him, an hie gelooss den Abraham, an hie kum virun him.

24 An den Abimelech sot zu hinnen: Wat ass dat fir eng Aarbecht, déi Dir maacht, andeems Dir sot, datt Dir Brudder a Schwëster sidd, an ech dës Fra zur Fra geholl hunn?

25 An den Abraham sot: Well ech geduecht hunn, ech géif wéinst menger Fra stierwen; an den Abimelech huet Schof a Kéi, Dénger a Meedercher, an dausend Sëlwormëzen geholl, an hien huet se dem Abraham ginn, an hien huet d'Sara him zrëckginn.

26 An den Abimelech sot zum Abraham: "Kuckt, dat ganz Land läit virun dir; wunn do wou s du wëlls."

27 An den Abraham a seng Fra Sarah sinn mat Éier a Respekt virum Kinnek fortgaangen, a si hunn am Land, zu Gerar, gewunnt.

28 An all d'Awunner vum Land vun de Philistiner an d'Dénger vum Kinnek ware nach ëmmer a Péng wéinst der Plag, déi den Engel si déi ganz Nuecht wéinst der Sara ugedoen hat.

29 An den Abimelech huet Abraham geruff a gesot: Biet elo fir Är Dénger beim Här, Ärem Gott, datt hien dës Stierflechte aus eiser Mëtt ewechhuele kann.

30 An den Abraham huet fir den Abimelech a seng Ënnertanen gebiet, an den Här huet dem Abraham säi Gebied héieren, an hien huet den Abimelech a seng ganz Ënnertanen geheelt.

KAPITEL 21

1 Zu där Zäit, um Enn vun engem Joer a véier Méint, nodeems den Abraham am Land vun de Philistiner zu Gerar gewunnt hat, huet Gott d'Sara besicht, an den Här huet un si geduecht, an si ass schwanger ginn a krut dem Abraham e Jong.

2 An den Abraham huet dem Jong, deen him gebuer gouf an deen d'Sara him gekrasch huet, Isaak genannt.

3 An den Abraham huet säi Jong Isaak wéi hien aacht Deeg al war, beschnidden, sou wéi Gott dem Abraham gebueden hat, et mat senge Nokommen no him ze maachen; an den Abraham war honnert Joer al, an d'Sara nonzeg Joer al, wéi den Isaak hinne gebuer gouf.

4 An d'Kand ass opgewuess an et gouf entwöhnt, an den Abraham huet e grousst Fest gemaach den Dag wou den Isaak entwöhnt gouf.

5 An de Sem an den Eber an all déi grouss Leit vum Land, an den Abimelech, de Kinnek vun de Philistiner, a seng Dénger, an de Picol, de Kapitän vu sengem Arméi, koumen fir ze iessen an ze drénken a sech um Fest ze freeën, dat den Abraham gemaach huet, den Dag wou säi Jong Isaak entwöhnt gouf.

6 Och den Terach, de Papp vum Abraham, an den Nahor säi Brudder koumen aus Haran, si an all hir Zuschauer, well si sech ganz gefreet hunn, wéi si héieren hunn, datt der Sarah e Jong gebuer gi war.

7 An si koumen zum Abraham, an hunn um Fest giess an gedronk, dat den Abraham gemaach huet, den Dag wou den Isaak entwöhnt gouf.

8 An den Terach an den Nahor hunn sech mam Abraham gefreet, a si sinn nach vill Deeg mat him am Land vun de Philistiner bliwwen.

9 Zu där Zäit ass de Serug, de Jong vum Reu, am éischte Joer vun der Gebuert vum Isaak, dem Jong vum Abraham, gestuerwen.

10 An all d'Deeg vum Serug waren zweehonnert nénganzwanzeg Joer, an hien ass gestuerwen.

11 An den Ismael, de Jong vum Abraham, war zu där Zäit erwuesse ginn; hie war véierzéng Joer al, wéi d'Sarah dem Abraham den Isaak gebuer huet.

12 An Gott war mam Ismael, dem Jong vum Abraham, an hien ass opgewuess, an hien huet geléiert de Bou ze benotzen a gouf e Béischütz.

13 Wéi den Isaak fënneg Joer al war, souz hien zesumme mam Ismael un der Dier vum Zelt.

14 An den Ismael kum bei den Isaak a setzt sech vis-à-vis vun him, an hien huet de Bou geholl an en gespannt an de Pfeil eran geluecht, an huet virgehat, den Isaak ëmzebréngen.

15 D'Sarah huet gesinn, wat den Ismael hirem Jong Isaak maache wollt, an et huet si ganz vill Trauer gemaach wéinst hirem Jong. Si huet den Abraham geruff a gesot: "Verdriwt dës Déngschtfra an hire Jong, well hire Jong soll net mat mengem Jong ierwen, well sou huet hie sech haut mat him maache gelooss."

16 An den Abraham huet op d'Stëmm vun der Sarah gelauschert, an ass fréi moies opgestan, an huet zwielf Brout an eng Fläsch Waasser geholl, déi hien der Hagar ginn huet, an huet si mat hirem Jong fortgeschéckt, an d'Hagar ass mat hirem Jong an d'Wüst gaangen, an si hunn an der Wüst Paran mat den Awunner vun der Wüst gewunnt, an den Ismael war e Béischütz, an hien huet eng laang Zäit an der Wüst gewunnt.

17 Duerno sinn hien a seng Mamm an d'Land Ägypten gaangen, an hunn do gewunnt, an d'Hagar huet hirem Jong eng Fra aus Ägypten geholl, an hiren Numm war Meriba.

18 An d'Fra vum Ismael ass schwanger ginn a krut véier Jongen an zwou Duechteren, an den Ismael, seng Mamm, seng Fra a seng Kanner sinn duerno an d'Wüst zrëckgaangen.

19 An si hunn sech Zelter an der Wüst opgeriicht, an där si gewunnt hunn, a si sinn weider gereest an hunn dann all Mount an all Joer ausgerout.

20 An Gott huet dem Ismael Schof, Kéi a Zelter wéinst sengem Papp Abraham ginn, an de Mann huet u Vei bäigewuess.

21 An den Ismael huet a Wüsten an Zelter gewunnt, ass laang gereest a sech ausgerout, an hien huet d'Gesicht vu sengem Papp net gesinn.

22 No enger Zäit sot den Abraham zu senger Fra Sara: "Ech ginn elo mäi Jong Ismael gesinn, well ech hie gär gesinn hunn, well ech hie schonn eng Zäit net méi gesinn hunn."

23 An den Abraham ass op engem vu senge Kamellen an d'Wüst geridden, fir säi Jong Ismael ze sichen, well hien héieren huet, datt hien an engem Zelt an der Wüst wunnt mat allem, wat hie gehéiert huet.

24 An den Abraham ass an d'Wüst gaangen, an hien ass géint Mëtteg beim Zelt vum Ismael ukomm, an hien huet no dem Ismael gefrot, an hien huet dem Ismael seng Fra am Zelt mat hire Kanner fonnt, an den Ismael, hire Mann, a seng Mamm waren net dobäi.

25 An den Abraham huet d'Fra vum Ismael gefrot: "Wou ass den Ismael hin?" An si sot: "Hien ass op d'Jeeër op d'Feld gaangen, an den Abraham war nach ëmmer um Kamel, well hie wollt net vum Buedem erofkommen, well hie senger Fra Sara geschwuer hat, datt hie net vum Kamel erofkomme géif."

26 An den Abraham sot zu der Fra vum Ismael: Meng Duechter, géff mir e bësse Waasser, fir datt ech drénken kann, well ech sinn erschöpft vun der Rees.

27 D'Fra vum Ismael huet geäntwert a gesot: "Mir hunn weder Waasser nach Brout." An si ass am Zelt bliwwen an huet den Abraham net gemierkt, a si huet hien och net gefrot, wien hien ass.

28 Mä si huet hir Kanner am Zelt geschloen, a si huet se verflucht, an si huet och hire Mann Ismael verflucht a veruerteelt, an den Abraham huet d'Wierder vun der Fra Ismael zu hire Kanner héieren, an hie war ganz rosen an net zefriden.

29 An den Abraham huet d'Fra geruff, si soll aus dem Zelt bei hie kommen, an d'Fra koum a stoung vis-à-vis vum Abraham, well den Abraham nach ëmmer um Kamel souz.

30 An den Abraham sot zu der Fra vum Ismael: Wann däi Mann Ismael heemkënnt, da sot him dës Wierder:

31 E ganz ale Mann aus dem Land vun de Philistiner ass heihi komm, fir dech ze sichen, an esou war säin Ausgesinn a seng Figur; ech hunn hien net gefrot, wien hie wier, an well du net hei wars, huet hie mat mir geschwat a gesot: Wann den Ismael, däi Mann, zrëckkënnt, da sot him sou: Wann s du heem kënns, huel dësen Nol vum Zelt ewech, deen s du hei opgeriicht hues, a setzt en aneren Nol dran.

32 An den Abraham hat seng Instruktiounen fir d'Fra fäerdeg gemaach, an hien huet sech ëmgedréint a ass um Kamel heemgaang.

33 Duerno koum den Ismael mat senger Mamm vun der Juegd zrëck an d'Zelt, a seng Fra huet him dës Wierder gesot:

34 E ganz ale Mann aus dem Land vun de Philistiner ass komm, fir dech ze sichen, an esou war säin Ausgesinn a seng Figur; ech hunn hien net gefrot, wien hien ass, an well du net doheem wars, sot hien zu mir: Wann däi Mann heemkënnt, sot him: Sou seet den ale Mann: Huel den Nol vum Zelt ewech, deen du hei opgeriicht hues, a setzt en aneren Nol eran.

35 An den Ismael huet d'Wierder vu senger Fra héieren, an hie wousst, datt et säi Papp war, an datt seng Fra him keng Eier gewisen huet.

36 An den Ismael huet d'Wierder vu sengem Papp verstanen, déi hie mat senger Fra gesot hat, an den Ismael huet op d'Stëmm vu sengem Papp gelauschtert, an den Ismael huet déi Fra fortgehäit, an si ass fortgaang.

37 An den Ismael ass duerno an d'Land Kanaan gaangen, an hien huet sech eng aner Fra geholl an hien huet si a säin Zelt op déi Plaz bruecht, wou hien deemools gewunnt huet.

38 An no dräi Joer huet den Abraham gesot: "Ech wäert nach eng Kéier goen a mäi Jong Ismael gesinn, well ech hunn hien schonn eng Zäit net méi gesinn."

39 An hien ass op sengem Kamel geridden an an d'Wüst gaangen, an hien ass géint Mëtteg beim Zelt vum Ismael ukomm.

40 An hien huet no dem Ismael gefrot, a seng Fra koum aus dem Zelt eraus a sot: "Hien ass net hei, mäin Här, well hie gaangen ass op d'Juegd an d'Kamelen ze fidden." An d'Fra sot zum Abraham: "Gitt bei mäin Här an d'Zelt a iesst e Stéck Brout, well Är Séil wäert weinst der Rees midd sinn."

41 An den Abraham sot zu hir: Ech wäert net ophalen, well ech et presséiert hunn, meng Rees weiderzeféieren, awer gitt mir e bësse Waasser ze drénken, well ech Duschts hunn. An d'Fra ass séier an d'Zelt gelaf an huet dem Abraham Waasser a Brout bruecht, dat si viru him gestallt huet an hien ugedriwwen huet ze iessen, an hien huet giess an gedronk, a säin Häerz gouf getréischt, an hien huet säi Jong Ismael geseent.

42 An hien huet säi Molzecht fäerdeg gemaach an den Här gelueft, an hien huet zu der Fra vum Ismael gesot: Wann den Ismael heemkënnt, da sot him dës Wierder:

43 E ganz ale Mann aus dem Land vun de Philistiner ass heihi komm a freet no dir, an du wars net hei; an ech hunn him Brout a Waasser bruecht, an hien huet giess an gedronk, a säin Häerz gouf berouegt.

44 An hien huet dës Wierder zu mir gesot: Wann den Ismael, däi Mann, heemkënnt, da sot zu him: Den Nol vum Zelt, deen s du hues, ass ganz gutt; huel en net vum Zelt ewech.

45 Den Abraham hat der Fra fäerdeg gesot, wéi hien et gesot hat, an hien ass heem an d'Land vun de Philistiner geridden; an den Ismael koum bei säin Zelt, seng Fra ass him mat Freed an engem frëndleche Häerz entgéintgaang.

46 An si sot zu him: En ale Mann ass aus dem Land vun de Philistiner komm, an esou huet hien ausgesinn, an hien huet no dir gefrot, an du wars net hei. Dofir hunn ech Brout a Waasser erausbruecht, an hien huet giess an gedronk, a säin Häerz gouf getréischt.

47 An hien huet dës Wierder zu mir gesot: Wann den Ismael, däi Mann, heemkënnt, da sot zu him: Den Nol vum Zelt, deen s du hues, ass ganz gutt; huel en net vum Zelt ewech.

48 An den Ismael wousst, datt et säi Papp war, an datt seng Fra him Eier ginn hat, an den Här huet den Ismael geseent.

KAPITEL 22

1 Dunn ass den Ismael opgestan an huet seng Fra, seng Kanner, säi Vei an alles, wat him gehéiert huet, matgeholl. Hie ass vun do aus gereest a bei säi Papp an d'Land vun de Philistiner gaangen.

2 An den Abraham huet sengem Jong Ismael erzielt, wat den Ismael mat senger éischter Fra gemaach huet, sou wéi si et gemaach huet.

3 An den Ismael a seng Kanner hunn vill Deeg mam Abraham an deem Land gewunnt, an den Abraham huet eng laang Zäit am Land vun de Philistiner gewunnt.

4 An d'Deeg sinn eropgaangen a si hunn sechsanzwanzeg Joer erreecht, an duerno ass den Abraham mat senger

Knechte an allem, wat him gehéiert huet, aus dem Land vun de Philistiner gaangen a si sinn op eng grouss Distanz geplënnert, a si koumen no bei Hebron, a si sinn do bliwwen, an d'Knechte vum Abraham hunn Waasserquellen gegruewen, an den Abraham an alles, wat him gehéiert huet, hunn um Waasser gewunnt, an d'Knechte vum Abimelech, Kinnek vun de Philistiner, hunn d'Rapport héieren, datt d'Knechte vum Abraham Waasserquellen um Rand vum Land gegruewen haten.

5 An si koumen a si hunn sech mat den Dénger vum Abraham gestriden, an hunn hinnen de grouss Brunn geklaut, deen si gegruewen haten.

6 Den Abimelech, de Kinnek vun de Philistiner, huet vun dëser Affär héieren, an hien ass mam Picol, dem Kapitän vu sengem Arméi, an zwanzeg vu senge Männer bei den Abraham komm. Den Abimelech huet mam Abraham iwwer seng Dénger geschwat, an den Abraham huet den Abimelech wéinst dem Brunn geschimpft, deen seng Dénger him beraubt haten.

7 An den Abimelech sot zum Abraham: Sou wéi den Här lieft, deen déi ganz Äerd erschaf huet, ech hunn bis haut näischt vun deem héieren, wat meng Dénger dengen Dénger ugedoen hunn.

8 An den Abraham huet siwe Schéiflänner geholl a se dem Abimelech ginn a gesot: "Huel dës aus menger Hand, fir datt se mir zu engem Zeie sinn, datt ech dës Brunn gegruewen hunn."

9 An den Abimelech huet déi siwe Schéiflänner geholl, déi den Abraham him ginn hat, well hien him och Véi a Kéi a viles ginn hat, an den Abimelech huet dem Abraham iwwer de Brunn geschwuer, dofir huet hien dee Brunn Beerscheba genannt, well si do béid driwwer geschwuer hunn.

10 An si hunn allebéid e Bund zu Beerscheba gemaach, an den Abimelech ass mam Phikol, dem Kapitän vu sengem Arméi, an all senge Männer opgestan, an si sinn zrëck an d'Land vun de Philistiner gaangen, an den Abraham an all seng Besëtzer hunn zu Beerscheba gewunnt, an hie war eng laang Zäit an deem Land.

11 An den Abraham huet e grouss Gaardengaart zu Beerscheba geplantz, an hien huet véier Paarte gebaut, déi op déi véier Säite vun der Äerd ausgeriicht sinn, an hien huet e Wéngert dran geplantz, sou datt, wann e Reesenden zum Abraham kum, hien an all Paart eragaangen ass, dat a senger Strooss war, an do bliwwen ass an giess an gedronk huet a sech satt huet an dann fortgaangen ass.

12 Well d'Haus vum Abraham war ëmmer op fir d'Mënschekanner, déi laanschtgaange sinn a réckgäנגeg gaange sinn, déi all Dag koumen, fir am Haus vum Abraham ze iessen an ze drénken.

13 An all Mënsch, deen Hunger hat a bei den Abraham kum, huet den Abraham Brout ginn, fir datt hie kéint iessen, drénken a sättigen. An all Mënsch, deen plakeg bei den Abraham kum, huet hie Kleeder ugedoen, déi hie wollt. Hie huet Sëlwer a Gold ginn an him den Här bekannt gemaach, deen hien op der Äerd erschaf hat. Dat huet den Abraham säi ganz Liewe laang gemaach.

14 Den Abraham a seng Kanner an alles, wat him gehéiert huet, hunn zu Beerscheba gewunnt, an hien huet säin Zelt bis op Hebron opgeriicht.

15 An den Abraham säi Brudder Nahor a säi Papp a seng ganz Famill hunn zu Haran gewunnt, well si net mam Abraham an d'Land Kanaan komm sinn.

16 An dem Nahor goufen Kanner gebuer, déi d'Milka, d'Duechter vum Haran, a Schwëster vun der Sara, der Fra vum Abraham, him op d'Welt bruecht huet.

17 An dëst sinn d'Nimm vun deenen, déi him gebuer goufen: Us, Buz, Kemuel, Kesed, Chazo, Pildas, Tidlaf a Bethuel, aacht Jongen; dëst sinn d'Kanner vun der Milka, déi si dem Nahor, dem Brudder vum Abraham, gebuer huet.

18 An den Nahor hat eng Konkubin, hiren Numm war Reuma, a si huet dem Nahor och de Sebach, de Gachas, den Tachas a Maacha gebuer, véier Jongen.

19 An d'Kanner, déi dem Nahor gebuer goufen, waren zwielef Jongen, nieft senge Meedercher, an hinnen goufen och Kanner zu Haran gebuer.

20 D'Kanner vum Us, dem Éischtgebuerene vum Nahor, waren den Abi, de Keref, de Gadin, de Melus an hir Schwëster Deborah.

21 An d'Sënne vum Buz waren de Berachel, de Naamath, de Scheba an de Madonu.

22 An d'Sënne vum Kemuel waren den Aram an de Rechob.

23 An d'Sënne vum Kesed waren den Anamlech, de Mesai, de Benon an de Yifi; an d'Sënne vum Chazo waren de Pildas, de Mechi an den Opher.

24 An d'Sënne vum Pildash waren den Arud, de Chamum, de Mered an de Moloch.

25 An d'Sënne vum Tidlaf waren de Mushan, de Kushan an de Mutsi.

26 An d'Kanner vum Bethuel waren de Sechar, de Laban an hir Schwëster Rebekka.

27 Dëst sinn d'Famillje vun de Kanner vum Nahor, déi hinnen zu Haran gebuer goufen; an den Aram, de Jong vum Kemuel, a säi Brudder Rechob sinn aus Haran fortgaangen, a si hunn en Dall am Land beim Floss Euphrat fonnt.

28 An si hunn do eng Stad gebaut, an hunn d'Stad nom Numm vu Pethor, dem Jong vum Aram, genannt, dat ass Aram Naharayim bis haut.

29 An d'Kanner vu Kesed sinn och gaangen, fir sech ze wunnen, wou se eng Plaz fanne konnten, an si sinn gaangen an hunn en Dall vis-à-vis vum Land Shinar fonnt, an hunn sech do gewunnt.

30 An si hunn sech do eng Stad gebaut, an hunn d'Stad Kesed genannt, nom Numm vun hirem Papp, dat ass d'Land Kasdim bis haut, an d'Kasdim hunn an deem Land gewunnt a si ware fruchtbar a si hunn sech immens multiplizéiert.

31 An den Terach, de Papp vum Nahor an dem Abraham, ass a sengem héijen Alter gaangen an huet sech eng aner Fra geholl, an hiren Numm war Pelila; si ass schwanger ginn an huet him e Jong gebuer, an hien huet him Zoba genannt.

32 An den Terach huet fënnfanzwanzeg Joer gelieft, nodeems hien de Zoba gebuer hat.

33 An den Terach ass an deem Joer gestuerwen, dat ass am fünfundrëssegsten Joer vun der Gebuert vum Isaak, dem Jong vum Abraham.

34 An den Deeg vum Terach waren zweehonnertfënnf Joer, an hie gouf zu Haran begruewen.

35 An de Zoba, de Jong vum Terach, huet drësseg Joer gelieft an hien huet den Aram, d'Achlis an de Merik gebuer.

36 Den Aram, de Jong vum Zoba, de Jong vum Terach, hat dräi Fraen an hien hat zwielef Jongen an dräi Duechteren; an den Här huet dem Aram, dem Jong vum Zoba, Räichtum a Besët, a vill Véi, Schof a Kéi ginn, an de Mann ass staark gewuess.

37 Den Aram, de Jong vum Zoba, ass mat sengem Brudder a sengem ganze Stot aus Haran gereest, a si sinn dohi gaangen, fir sech ze wunnen, wou se eng Plaz fanne konnten, well hire Besët ze grouss war, fir zu Haran ze bleiwen; well si konnten net zesumme mat hire Bridder, de Kanner vum Nahor, zu Haran bleiwen.

38 Den Aram, de Jong vum Zoba, ass mat senge Bridder gaangen, an si hunn en Dall wäit ewech a Richtung Oste fonnt an hunn sech do gewunnt.

39 An si hunn do och eng Stad gebaut, an hunn se Aram genannt, nom Numm vun hirem eelste Brudder; dat ass Aram Zoba bis haut.

40 An den Isaak, de Jong vum Abraham, ass an där Zäit opgewuess, an den Abraham, säi Papp, huet him de Wee vum Här geléiert, fir den Här kennen ze léieren, an den Här war mat him.

41 Wéi den Isaak siwwenanzwanzeg Joer al war, ass säi Brudder Ismael mat him am Zelt ronderëmgaang.

42 An den Ismael huet sech beim Isaak geroscht a gesot: Ech war dräizéng Joer al, wéi den Här zu mengem Papp gesot huet, eis ze beschnidden, an ech hunn no dem Wuert vum Här gemaach, dat hie mengem Papp gesot huet, an ech hunn dem Här meng Séil ginn, an ech hunn säi Wuert net iwwertratt, dat hie mengem Papp gebueden huet.

43 An den Isaak huet dem Ismael geäntwert a gesot: Firwat rühms du mech doriwwer, iwwer e bëssen vun dengem Fleesch, dat du aus dengem Kierper geholl hues, iwwer dat den Här dir gebueden huet?

44 Sou wéi den Här lieft, de Gott vu mengem Papp Abraham, wann den Här zu mengem Papp géif soen: Huel elo däi Jong Isaak a bréng him eng Offer viru mir, da géif ech net ophalen, mee géif frou domat averstane sinn.

45 An den Här huet d'Wuert héieren, dat den Isaak dem Ismael gesot huet, an et huet dem Här gutt gefall, an hien huet geduecht, den Abraham an dëser Saach op d'Prouf ze stellen.

46 An den Dag kouw, wou d'Sënne vu Gott koumen a sech virum Här gestallt hunn, an de Satan kouw och mat de Sënne vu Gott virum Här.

47 An den Här sot zum Satan: "Vu wou kënns du?" An de Satan huet dem Här geäntwert a gesot: "Vun der Äerd hin an hier ze goen, an duerch hir erop an erof ze goen."

48 An den Här sot zum Satan: "Wat ass däi Wuert zu mir iwwer all d'Kanner vun der Äerd?" An de Satan huet dem Här geäntwert a gesot: "Ech hunn all d'Kanner vun der Äerd gesinn, déi dir déngen an un dech denken, wa se eppes vun dir verlaangen."

49 A wann Dir hinnen dat gitt, wat se vun Iech verlaangen, sëtze se roueg a verloossen Iech a si denken net méi un Iech.

50 Hues du den Abraham, de Jong vum Terach, gesinn, deen ufanks keng Kanner hat, an hien huet dir gedéngt an dir Altär opgeriicht, wou e kouw, an hien huet Offeren op

si bruecht, an hien huet däin Numm stänneg all de Kanner vun der Äerd verkënneg.

51 An elo, wou säi Jong Isaak him gebuer ass, huet hien dech verlooss, hien huet e grousst Fest fir all d'Awunner vum Land gemaach, an den Här huet hien vergiess.

52 Well, bei allem wat hie gemaach huet, huet hien dir kee Affer bruecht; weder Brandoffer nach Friddensoffer, weder Ochs, Lämmche nach Geess, vun allem wat hie geschluecht huet, den Dag wou säi Jong entwöhnt gouf.

53 Och vun der Gebuert vu sengem Jong bis elo, wou hien siwwenanzwanzeg Joer al ass, huet hien keen Altor virun dir gebaut oder dir eppes bruecht, well hie gesinn huet, datt du dat gemaach hues, wat hie virun dir gefrot huet, an dofir huet hien dech verlooss.

54 An den Här sot zum Satan: Hues du sou op mäi Knecht Abraham gekuckt? Et gëtt keen op der Äerd wéi hien, e perfekte a riichten Mann viru mir, een deen Gott fäert a vum Béisen ofgeet; sou wéi ech liewen, wann ech zu him géif soen: Bréng däi Jong Isaac viru mir, da géif hie mir hien net zrëckhalen, nach méi wann ech him géif soen, hie soll e Brandoffer vu senge Schof oder Kéi viru mir bréngen.

55 An den Satan huet dem Här geäntwert a gesot: "So elo zum Abraham, wéi du gesot hues, an du wäerts gesinn, ob hie sech haut net géint d'Regele stellt an deng Wieder op d'Säit leet."

KAPITEL 23

1 Zu där Zäit kouw d'Wuert vum Här zum Abraham, an hien huet zu him gesot: Abraham! An hien huet geäntwert: Hei sinn ech.

2 An hien huet zu him gesot: "Huel elo däi Jong, däin eenzege Jong, deen du gär hues, den Isaak, a gitt an d'Land Moria, a bréngt hien do als Brandopfer op engem vun de Bierger, déi dir gewise ginn, well do wäerts du eng Wollek an d'Herrlechkeet vum Här gesinn."

3 An den Abraham sot bei sech: Wéi soll ech mäi Jong Isaak vu senger Mamm Sara trennen, fir hien als Brandopfer virum Här ze bréngen?

4 An den Abraham kouw an d'Zelt, huet sech virun senger Fra Sara gesat, an huet dës Wieder zu hir gesot:

5 Mäi Jong Isaak ass erwuesse ginn an huet schonn eng Zäit laang net méi de Déngscht vu sengem Gott studéiert. Muer ginn ech hien bei de Sem a säi Jong Eber bréngen, an do wäert hien d'Weeër vum Här léieren, well si wäerten him léieren, den Här kennen ze léieren, sou wéi och ze wëssen, datt wann hien dauernd virum Här biet, hie him äntwert, dofir wäert hien do de Wee kennen, fir dem Här sengem Gott ze déngen.

6 An d'Sara sot: "Du hues gutt geschwat, gees, mäin Här, a maach mat him, wéi s du gesot hues, awer huel hien net wäit ewech vu mir, a loosst hien net ze laang do bleiwen, well meng Séil ass a senger Séil gebonnen."

7 An den Abraham sot zu der Sara: „Meng Duechter, loosst eis zum Här, eisem Gott, bieten, datt hie gutt mat eis maahe kann.“

8 An d'Sarah huet hire Jong Isaak geholl, an hien ass déi ganz Nuecht bei hir bliwwen, an si huet hie gekusst an ëmfaasst, a him Instruktiounen ginn bis de Moie.

9 An si sot zu him: „O mäi Jong, wéi kann meng Séil sech vun dir trennen?“ An si huet hien nach ëmmer gekusst an

ëmfaasst, an huet dem Abraham Instruktiounen iwwer hien ginn.

10 An d'Sara sot zum Abraham: "O mäin Här, ech bieden dech, passt op d'Jong op a setzt d'Bléck op hien, well ech hunn keen anere Jong oder Duechter ausser him."

11 Verléisst hien net. Wann hien Honger huet, gitt him Brout, a wann hien Duuscht huet, gitt him Waasser ze drénken; loosst hien net zu Fouss goen, an loosst hien net an der Sonn sëtzen.

12 Loos hien net eleng op der Strooss goen, a forcéier hien net vun deem, wat hie wëll, mä maach mat him, wat hie zu dir seet.

13 An d'Sarah huet déi ganz Nuecht batter geweint wéinst dem Isaak, a si huet him bis de Moie Instruktioun ginn.

14 An de Moie huet d'Sarah e ganz schéint a schéint Kleed aus de Kleeder erausgesicht, déi si am Haus hat, déi den Abimelech hir ginn hat.

15 An si huet dem Isaak, hirem Jong, domat ugedoen, an huet him en Turban op de Kapp geluecht, an huet e wäertvolle Steen uwen um Turban agebaut, an huet hinne Versuergung fir de Wee ginn, an si sinn fortgaang, an den Isaak ass mat sengem Papp Abraham gaangen, an e puer vun hire Dénger hunn si begleet fir si vum Wee ze begleeden.

16 An d'Sarah ass mat hinnen erausgaang, an huet si op de Wee begleet fir si fortzeféieren, an si soten zu hir: "Gitt zrëck an d'Zelt."

17 Wéi d'Sarah d'Wierder vun hirem Jong Isaak héieren huet, huet si batter gekrasch, an den Abraham, hire Mann, huet mat hir gekrasch, an hire Jong huet mat hinne vill gekrasch; och déi, déi mat hinne gaange sinn, hunn vill gekrasch.

18 An d'Sarah huet hire Jong Isaak gegruff, an huet hien an den Äerm gehalten, an huet hien ëmfaasst a weider mat him gekrasch, an d'Sarah sot: Wien weess, ob ech dech no dësem Dag jee erëm gesinn?

19 An si hunn nach ëmmer zesummen gekrasch, den Abraham, d'Sara an den Isaak, an all déi, déi si um Wee begleet hunn, hunn mat hinne gekrasch, an d'Sara huet sech duerno vun hirem Jong ewechgedréit a bitter gekrasch, an all hir Dénger a Meedercher sinn mat hir an d'Zelt zrëckgaangen.

20 An den Abraham ass mat sengem Jong Isaak gaangen, fir hien als Affër virum Här ze bréngen, sou wéi hien him gebueden hat.

21 Den Abraham huet zwéi vu senge jonke Männer matgeholl, den Ismael, de Jong vun der Hagar, an den Eliezer, säi Knecht, an si sinn zesumme mat hinne gaangen, an iwwerdeems si um Wee gaange sinn, hunn déi jonk Männer dës Wierder zu sech selwer gesot:

22 An den Ismael sot zum Eliezer: „Elo geet mäi Papp Abraham mam Isaak, fir hien als Brandopfer dem Här eropzebréngen, sou wéi hien him gebueden huet.“

23 Wann hien elo zrëckkënnt, gëtt hie mir alles, wat hie besëtzt, fir datt ech et no him ierwen, well ech säin Éischtgebuerene sinn.

24 Den Eliezer huet dem Ismael geäntwert a gesot: „Sécher huet den Abraham dech mat denger Mamm fortgeworf a geschwuer, datt du näischt vun allem wat hie besëtzt ierwe solls, a wem soll hie säi ganz Schätz ginn, ausser mir, sengem Dénger, deen a sengem Haus trei war, him Dag an

Nuecht gedéngt huet an alles gemaach huet, wat hie vu mir wollt? Mir soll hie bei sengem Doud alles verierwen, wat hie besëtzt.“

25 Wéi den Abraham mat sengem Jong Isaak um Wee weidergaangen ass, koum den Satan a war dem Abraham an der Gestalt vun engem ganz ale Mann opgetrueden, demüteg a mat engem berouegten Geescht. Hie koum bei den Abraham a sot zu him: "Bass du domm oder onberechenbar, datt du dat haut dengem eenzege Jong undoen wëlls?"

26 Well Gott huet dir e Jong an dengem leschten Deeg, an dengem héijen Alter ginn, an du wäerts hien haut ëmbréngen, well hie kee Gewalt begaangen huet, an du wäerts d'Séil vun dengem eenzege Jong vun der Äerd verléiere loosse?

27 Weess du net a verstees du net, datt dëst net vum Här kënnt? Well den Här kann dem Mënsch net sou e Béist op der Äerd maachen, wann hie géif soen: "Géi schluecht d'äi Kand."

28 An den Abraham huet dat héieren a wousst, datt et d'Wuert vum Satan war, deen hie vum Wee vum Här oflenke wollt, mä den Abraham wollt net op d'Stëmm vum Satan lauschteren, an den Abraham huet hie geschimpft, sou datt hie fortgaangen ass.

29 An de Satan ass zrëckkomm a koum bei den Isaak; an hien ass dem Isaak an der Gestalt vun engem schéine jonke Mann mat engem schéine Gesiicht erschéngen.

30 An hien ass bei den Isaak gaangen a sot zu him: Weess du net a verstees du net, datt d'äin ale, domme Papp dech haut fir näischt zum Schluechten bréngt?

31 Also elo, mäi Jong, lauschter him net a beuecht hien net, well hien ass en dommen ale Mann, a loosst deng wäertvoll Séil a schéi Figur net vun der Äerd verluer goen.

32 Den Isaak huet dat héieren a sot zum Abraham: „Hues du héieren, mäi Papp, wat dës Mann gesot huet? Sou huet hie geschwat.“

33 An den Abraham huet sengem Jong Isaak geäntwert a gesot: Pass op hien op a lauschter net op seng Wierder a lauschter net op hien, well hie ass de Satan, deen eis haut vun de Geboter vu Gott oflenke wëll.

34 An den Abraham huet de Satan weider geruff, an de Satan ass vun hinnen ewechgaang, an well hie gesinn huet, datt hie se net konnt besiegen, huet hie sech virun hinnen verstoppt, an hien ass virun hinnen op der Strooss laanschtgaang; an hien huet sech an e grouse Waasserbaach op der Strooss verwandelt, an den Abraham, den Isaak a seng zwee jonk Männer sinn op där Plaz ukomm, an si hunn e Baach gesinn, dee sou grouss a mächtig war wéi dat mächtig Waasser.

35 An si sinn an de Baach eragaangen a sinn duerch en gaangen, an d'Waasser ass hinnen ufanks bis un d'Been komm.

36 An si sinn déif an de Baach gaangen an d'Waasser koum hinnen bis un den Hals, an si haten all Angscht virum Waasser; an wéi si iwwer de Baach gaange sinn, huet den Abraham déi Plaz erkannt, an hie wousst, datt do virun kee Waasser war.

37 An den Abraham sot zu sengem Jong Isaak: Ech kennen dës Plaz, wou kee Baach a kee Waasser gouf; dofir ass et elo dës Satan, deen eis dat alles mécht, fir eis haut vun de Geboter vu Gott ofzelecken.

38 An den Abraham huet hie geschwuer a gesot: Den Här soll dech schwuerwen, Satan, fort vun eis, well mir no de Geboter vu Gott liewen.

39 An de Satan krut Angscht virun der Stëmm vum Abraham, an hien ass vun hinne fortgaang, an d'Plaz gouf erëm dréchent Land wéi et fréier war.

40 An den Abraham ass mam Isaak op déi Plaz gaangen, déi Gott him gesot hat.

41 Um drëttén Dag huet den Abraham seng Aen opgehuewen an déi Plaz vun wäitem gesinn, déi Gott him gesot hat.

42 An him ass eng Feiersail erschéngen, déi vun der Äerd bis an den Himmel gereecht huet, an eng Wollek vun Herrlechkeet um Bierg, an d'Herrlechkeet vum Här war an der Wollek ze gesinn.

43 An den Abraham sot zum Isaak: Mäi Jong, gesäis du op deem Bierg, deen mir vu wäitem gesinn, dat, wat ech drop gesinn?

44 An den Isaak huet geäntwert a gesot zu sengem Papp: Ech gesinn, an do ass eng Feiersail an eng Wollek, an d'Herrlechkeet vum Här ass op der Wollek ze gesinn.

45 An den Abraham wousst, datt säi Jong Isaak virum Här als Brandopfer ugeholl gouf.

46 An den Abraham sot zum Eliezer a sengem Jong Ismael: "Siest Dir och dat, wat mir um Bierg gesinn, deen an der Distanz ass?"

47 An si hunn geäntwert a gesot: Mir gesinn näischt anescht wéi déi aner Bierger vun der Äerd. An den Abraham wousst, datt si net virum Här ugeholl goufen, fir mat hinnen ze goen, an den Abraham sot zu hinnen: Bleift hei mam Iesel, während ech an den Isaac, mäi Jong, op deem Bierg ginn a mir do virum Här ubidden, an dann zrëck bei iech kommen.

48 An den Eliezer an den Ismael sinn op där Plaz bliwwen, sou wéi den Abraham et gebueden hat.

49 An den Abraham huet Holz fir e Brandoffer geholl an et sengem Jong Isaak opgeluecht, an hien huet d'Feier an d'Messer geholl, an si sinn allebéid dohi gaangen.

50 Wéi si ënnerwee waren, sot den Isaak zu sengem Papp: "Kuckt, ech gesinn hei Feier an Holz, a wou ass dann d'Lämmchen, dat zum Brandoffer virum Här soll sinn?"

51 An den Abraham huet sengem Jong Isaak geäntwert a gesot: Den Här huet dech, mäi Jong, als perfekt Brandopfer amplaz vum Lämmchen erausgesicht.

52 An den Isaak sot zu sengem Papp: Ech wäert alles maachen, wat den Här dir gesot huet, mat Freed a Fridden am Häerz.

53 An den Abraham sot nach eng Kéier zu sengem Jong Isaak: "Ass do an dengem Häerz iergendeen Gedanken oder e Rot doriwwer, deen net richtig ass? So mir et, mäi Jong, ech bieden dech, mäi Jong, verstopp et net viru mir."

54 An den Isaak huet sengem Papp Abraham geäntwert a gesot: "Mäi Papp, sou wéi den Här leeft a sou wéi deng Séil leeft, et gött näischt a mengem Häerz, wat mech dozou bréngt, weder riets nach lénks vum Wuert ofzewäichen, dat hien dir gesot huet."

55 Weder Glied nach Muskel huet sech dobäi geréiert oder geréiert, an a mengem Häerz ass kee Gedanke oder béise Rot doriwwer.

56 Mä ech sinn frou a frou an dëser Saach, an ech soen: Gelueft ass den Här, deen mech haut erausgesicht huet, fir e Brandoffer viru sech ze sinn.

57 An den Abraham huet sech ganz iwwe d'Wierder vum Isaak gefreet, an si sinn weidergaangen a koumen zesummen op déi Plaz, vun där den Här geschwat hat.

58 An den Abraham ass komm, fir op där Plaz den Altor ze bauen, an den Abraham huet gekrasch, an den Isaak huet Steng a Mörtel geholl, bis si den Altor fäerdeg gebaut haten.

59 An den Abraham huet d'Holz geholl an et op den Altor, deen hie gebaut hat, an Uerdnung geluecht.

60 An hien huet säi Jong Isaak geholl a gebonnen, fir hien op d'Holz ze lecën, dat um Altor war, fir hien als Brandopfer virum Här ze schluechten.

61 An den Isaak sot zu sengem Papp: Bind mech fest a setzt mech dann op den Altor, fir datt ech mech net ëmdrënen a mech net beweegen, an ech mech net vun der Kraaft vum Messer op mengem Fleesch befreien an doduerch d'Brandoffer entweihen; an den Abraham huet dat gemaach.

62 An den Isaak sot nach zu sengem Papp: "O mäi Papp, wann s du mech ëmbruecht a mech als Affer verbrannt hues, da huel dat mat, wat vu menger Äsch iwwreg bleift, fir et der Sarah, menger Mamm, ze bréngen, a sot zu hir: 'Dëst ass de séissen Doft vum Isaak; awer sot hir dat net, wann si bei engem Brunn oder op enger Héicht sëtzt, fir datt si hir Séil net hanner mir werfe soll a stierft.'"

63 An den Abraham huet d'Wierder vum Isaak héieren, an hien huet seng Stëmm erhieft a geweint, wéi den Isaak dës Wieder gesot huet; an dem Abraham seng Tréinen sinn iwwe säi Jong Isaak erofgelaft, an den Isaak huet batter geweint, an hien huet zu sengem Papp gesot: "Beeil dech, mäi Papp, a maach mat mir de Wëlle vum Här, eisem Gott, wéi hien dir gebueden huet."

64 An d'Häerzer vum Abraham an dem Isaak hunn sech iwwe dës Saach gefreet, déi den Här hinnen gebueden hat; awer d'Aen hunn batter gekrasch, während d'Häerz sech gefreet huet.

65 An den Abraham huet säi Jong Isaak gebonnen an hien op den Altor, op d'Holz geluecht, an den Isaak huet säin Hals um Altor viru sengem Papp ausgestreckt, an den Abraham huet seng Hand ausgestreckt fir d'Messer ze huelen, fir säi Jong als Brandoffer virum Här ze schluechten.

66 Zu där Zäit koumen d'Engele vun der Barmhärzegkeet virum Här a soten zu him iwwe den Isaak:

67 O Här, du bass e barmhärzege a matleedenden Kinnek iwwe alles, wat du am Himmel an op der Äerd geschaf hues, an du ënnerstëtzt se all; géff dofir Léisegeld a Befreiung amplaz vun dengem Dénger Isaak, a bedauert a verleet den Abraham an dem Isaak säi Jong, déi haut deng Geboter erfëllen.

68 Hues du gesinn, Här, wéi den Isaac, de Jong vun dengem Dénger Abraham, wéi en Déier zum Schlachten gebonnen ass? Loos elo däi Matgefill mat hinnen opwäichen, Här.

69 Zu där Zäit ass den Här dem Abraham erschéngen, huet hien aus dem Himmel geruff a gesot: "Lee deng Hand net op de Jong, a maach him näischt, well elo weess ech, datt

du Gott fäerts, andeems du dës Dot méchs an däi Jong, däin eenzege Jong, mir net zrëckhält."

70 Den Abraham huet seng Aen opgehuewen a gesinn, an do war e Widder an engem Dickschnabel mat senge Hörner hänke bliwwen; dat war de Widder, deen den Här Gott op der Äerd geschaf hat, un deem Dag, wou hien Äerd an Himmel gemaach huet.

71 Well den Här hat dëse Widder vun deem Dag un virbereet, fir e Brandopfer amplaz vum Isaak ze sinn.

72 An dëse Widder ass op den Abraham zoukomm, wéi den Satan hien erwëscht huet a seng Hénger an d'Dickschnitzel verstreet huet, fir datt hien net op den Abraham zoukomme kéint, fir datt den Abraham säi Jong ëmbréngé kéint.

73 An den Abraham, wéi hien de Widder op hie zoukoum an de Satan hien zrëckgehalen huet, huet hien hie geholl a virum Altor bruecht, an hien huet säi Jong Isaak vu senger Bande geléist, an hien huet de Widder a seng Plaz gesat, an den Abraham huet de Widder um Altor geschluecht, an en als Affer amplaz vu sengem Jong Isaak bruecht.

74 An den Abraham huet e bësse vum Blut vum Widder op den Altor gesträift, an hien huet ausgeruff a gesot: Dëst ass op der Plaz vu mengem Jong, an dëst soll haut als Blut vu mengem Jong virum Här ugesi ginn.

75 An alles wat den Abraham bei dëser Geleeënheet beim Altor gemaach huet, huet hie geruff a gesot: Dëst ass am Plaz vu mengem Jong, a soll et haut virum Här am Plaz vu mengem Jong betruecht ginn; an den Abraham huet de ganze Gottesdéngscht virum Altor fäerdeg gemaach, an de Gottesdéngscht gouf virum Här ugeholl, a gouf ugesinn, wéi wann et den Isaak gewiescht wier; an den Här huet den Abraham a seng Nokommen un deem Dag geseent.

76 An den Satan ass bei d'Sara gaangen, an hien ass hir an der Gestalt vun engem ale Mann erschéngen, ganz demüteg a sanftmüteg, an den Abraham war nach ëmmer mam Brandopfer virum Här beschäftegt.

77 An hien huet zu hir gesot: Weess du net all d'Aarbecht, déi den Abraham haut mat dengem eenzege Jong gemaach huet? Hie huet den Isaak geholl an en Altor gebaut, hien ëmbruecht an hien als Affer op den Altor bruecht, an den Isaak huet viru sengem Papp gekrasch a gekrasch, mä hien huet hien net ugekuckt a kee Matgefill mat him gehat.

78 An den Satan huet dës Wierder widderholl, an hien ass vun hir fortgaang, an d'Sarah huet all d'Wierder vum Satan héieren, an si huet sech virgestallt, datt hien en ale Mann ënner de Mënschejongen wier, deen mat hirem Jong zesumme war, an deen hir dës Saache gesot hat.

79 An d'Sarah huet hir Stëmm erhieft a geweint a bitter gekrasch wéinst hirem Jong; an si huet sech op de Buedem geheit a Stëbs op de Kapp gehäit, a si sot: O mäi Jong, Isaak mäi Jong, o wann ech haut amplaz vun dir gestuerwe wier! An si huet weider gekrasch a gesot: Et deet mir Leed ëm dech, o mäi Jong, mäi Jong Isaak, o wann ech haut amplaz vun dir gestuerwe wier.

80 An si huet weider gekrasch a gesot: "Et deet mir Leed ëm dech, nodeems ech dech opgezu an groussgezunn hunn; elo huet sech meng Freed an Trauer ëm dech verwandelt, ech, déi no dech verlaangert hunn, a geruff a gebiet hunn zu Gott, bis ech dech mat néngzeg Joer gebuer hunn; an elo hues du haut fir d'Messer an d'Feier gedéngt, fir als Affer bruecht ze ginn."

81 Mä ech tréischten mech bei dir, mäi Jong, datt et d'Wuert vum Här ass, well du hues de Gebot vun dengem Gott erfëllt; well wien kann d'Wuert vun eisem Gott iwwertrieden, an deem seng Hänn d'Séil vun all liewegem Wiesen ass?

82 Du bass gerecht, Här, eise Gott, well all deng Wierker si gutt a gerecht; well ech freeë mech och iwwer deng Wuert, dat du gebueden hues, a während mäin A batter weint, freet sech mäin Häerz.

83 An d'Sarah huet hire Kapp op d'Broscht vun enger vun hire Dénsghtmeedercher geluecht, an si ass roueg ginn wéi e Steen.

84 Duerno ass si opgestan an ass ronderëmgaang fir nozefroen, bis si zu Hebron koum, an huet all déi gefrot, déi si um Wee begéint ass, an keen konnt hir soen, wat mat hirem Jong geschitt war.

85 An si koum mat hiren Déngerinnen a Männer op Kireath-Arba, dat ass Hebron, a si huet no hirem Jong gefrot, an ass do bliwwen, während si e puer vun hiren Dénger geschéckt huet fir ze sichen, wou den Abraham mam Isaak higaangen ass; si sinn gaangen, fir hien am Haus vum Sem an Eber ze sichen, an si konnten hien net fannen, an si hunn duerch d'ganzt Land gesicht, an hie war net do.

86 An do koum den Satan bei d'Sara a Form vun engem ale Mann, an hien ass komm a stoung virun hir, an hien huet zu hir gesot: Ech hunn dir falsch gesot, well den Abraham säi Jong net ëmbruecht huet an hien ass net dout; an wéi si d'Wuert héieren huet, war hir Freed sou aussergewéinlech heftig wéinst hirem Jong, datt hir Séil vu Freed fortgaangen ass; si ass gestuerwen a gouf zu hirem Vollek versammelt.

87 An nodeems den Abraham säin Dénsght fäerdeg hat, ass hien mat sengem Jong Isaak zrëck bei seng jonk Männer gaangen, an si sinn opgestan an zesummen op Beerscheba gaangen, a si sinn heemkomm.

88 An den Abraham huet no der Sarah gesicht, mä konnt se net fannen, an hien huet no hir gefrot, an si soten zu him: Si ass bis op Hebron gaangen, fir iech zwee ze sichen, wou Dir higaange sidd, well sou gouf hir gesot.

89 An den Abraham an den Isaak sinn zu hir op Hebron gaangen, an wéi si festgestallt hunn, datt si dout war, hunn si hir Stëmm erhuewen a batter iwwer si geweint; an den Isaak ass op d'Gesicht vu senger Mamm gefall a geweint iwwer si, an hie sot: O meng Mamm, meng Mamm, wéi hues du mech verlooss, a wou bass du hin? O wéi, wéi hues du mech verlooss!

90 An den Abraham an den Isaak hunn déck geweint, an all hir Dénger hunn mat hinne wéinst der Sarah geweint, an si hunn eng grouss a schwéier Trauer ëm si gehalten.

KAPITEL 24

1 D'Sara war honnert siwwenzwanzeg Joer al, an duerno ass d'Sara gestuerwen; an den Abraham ass virun senger Doudegen opgestan, fir eng Grafplaz ze sichen, fir seng Fra Sara ze begruewen; an hien ass gaangen a sot zu de Kanner vum Heth, den Awunner vum Land:

2 Ech sinn e Friemen an e Gäste mat iech an Ärem Land; gitt mir e Graf an Ärem Land, fir datt ech meng Doudeg virun mir begruewe kann.

3 An d'Kanner vum Heth soten zum Abraham: Kuckt, d'Land läit virun dir, an der Auswiel vun eisen Griewer begruew dāin Doudegen, well keen wāert dech dovun ofhalen, dāin Doudegen ze begruewen.

4 An den Abraham sot zu hinnen: Wann Dir domat averstane sidd, gitt a frot fir mech den Ephron, de Jong vum Zochar, a frot hien, ob hie mir d'Höhl vu Machpela gëtt, déi um Enn vu sengem Feld läit, an ech kafen se vun him fir dat, wat hie wëll.

5 An den Ephron huet ënner de Kanner vum Heth gewunnt, an si sinn gaangen a hunn hien geruff, an hien ass virum Abraham komm, an den Ephron sot zum Abraham: Kuckt, alles wat Dir vun Ärem Déngeer verlaangt, wāert Dir maachen. An den Abraham sot: Nee, mee ech kafen d'Höhl an d'Feld, dat Dir hutt, fir Wāert, fir datt et fir ëmmer als Grafplaz dénge kann.

6 An den Ephron huet geäntwert a gesot: Kuckt, d'Feld an d'Höhl leien virun dir, gitt mir wat Dir wëllt; an den Abraham sot: Nëmme fir de volle Präis wāert ech et vun Ärer Hand kafen, an vun der Hand vun deenen, déi duerch d'Paart vun Ärer Stad eraginn, an vun der Hand vun Ärem Nokommen fir ëmmer.

7 An den Ephron an all seng Bridder hunn dat héieren, an den Abraham huet dem Ephron véierhonnert Schekel Sëlwer an d'Hänn vum Ephron an an d'Hänn vun all senge Bridder gewien; an den Abraham huet dës Transaktioun opgeschriwwen, an hien huet se opgeschriwwen a mat véier Zeie bezeien.

8 An dëst sinn d'Nimm vun den Zeien: Amigal, de Jong vun der Abischna, dem Hethiter, den Adichorom, de Jong vun der Ashunach, dem Hiwiter, den Abdon, de Jong vun der Achiram, dem Gomeriter, de Bakdil, de Jong vun der Abudisch, dem Sidoniter.

9 An den Abraham huet d'Buch vum Kaf geholl an et a seng Schatzkammer geluecht, an dëst sinn d'Wierder, déi den Abraham am Buch geschriwwen huet, nämlech:

10 Datt d'Höhl an d'Feld, déi den Abraham vum Ephron, dem Hethiter, a vu sengem Nokommen a vun deenen, déi aus senger Stad erausginn, a vun hirem Nokommen fir ëmmer kaaft huet, fir den Abraham a sāi Nokommen a vun deenen, déi aus senger Lende erausginn, als Akaf fir ëmmer e Graf solle sinn; an hien huet e Sigel dropgesat an et mat Zeie bewisen.

11 An d'Feld an d'Höhl, déi dran war, an déi ganz Plaz goufen dem Abraham a sengem Nokommen no him vun de Kanner vum Heth séchergestallt; et ass viru Mamre zu Hebron, dat am Land Kanaan läit.

12 Duerno huet den Abraham seng Fra Sara do begruewen, an déi Plaz mat hirem ganze Grenzberäich gouf dem Abraham a senge Nokommen als Besëtz vun enger Grafplaz.

13 An den Abraham huet d'Sara mat Pracht begruewen, wéi et bei der Baisetzung vu Kinneke gëllt, an si gouf a ganz schéine Kleeder begruewen.

14 An op hirer Lāich stoungen de Sem, seng Jongen Eber an Abimelech, zesumme mam Anar, Ashkol a Mamre, an all d'Gréissten vum Land sinn hirer Lāich nogaangen.

15 An d'Deeg vun der Sarah waren honnertzwanzeg Joer, an si ass gestuerwen, an den Abraham huet eng grouss a schwéier Trauerfeier gemaach, an hien huet siwen Deeg laang d'Trauerzeremonie duerchgefouert.

16 An all d'Awunner vum Land hunn den Abraham a sāi Jong Isaak wéinst der Sarah getréischt.

17 Wéi d'Deeg vun hirer Trauer eriwwer waren, huet den Abraham sāi Jong Isaak fortgeschéckt, an hien ass an d'Haus vum Sem an Eber gaangen, fir d'Weeër vum Här a seng Instruktiounen ze léieren, an den Abraham ass do dräi Joer bliwwen.

18 Zu där Zäit ass den Abraham mat all senge Déngeer opgestan, an si sinn heem op Beerscheba zrëckgaangen, an den Abraham an all seng Déngeer sinn zu Beerscheba bliwwen.

19 An der Revolutioun vum Joer ass den Abimelech, de Kinnek vun de Philistiner, an deem Joer gestuerwen; hie war honnertdräianzwanzeg Joer al wéi hie gestuerwen ass; an den Abraham ass mat sengem Vollek an d'Land vun de Philistiner gaangen, an si hunn dat ganz Haus an all seng Déngeer getréischt, an hien ass dann ëmgedréint an ass heemgaangen.

20 Nom Doud vum Abimelech hunn d'Leit vu Gerar sāi Jong Benmalich geholl, an hien war eréischt zwielef Joer al, an hunn hien a sengem Papp sengem Plaz geluecht.

21 An si hunn him den Numm Abimelech genannt, nom Numm vu sengem Papp, well sou war et hire Brauch zu Gerar, an den Abimelech huet amplaz vu sengem Papp Abimelech regéiert, an hien huet op sengem Troun gesat.

22 An de Lot, de Jong vum Haran, ass och an där Zäit gestuerwen, am nénganzwanzegsten Joer vum Isaak sengem Liewen, an all d'Deeg, déi de Lot gelieft huet, waren honnertvéierzeg Joer, an dann ass hie gestuerwen.

23 An dëst sinn d'Kanner vum Lot, déi him vu senge Meedercher gebuer goufen: Den Numm vun der éischerter war Moab, an den Numm vun der zweeter war Benami.

24 An déi zwee Jongen vum Lot sinn erausgaangen a hunn sech Fraen aus dem Land Kanaan geholl, an hunn hinne Kanner gebuer, an d'Kanner vu Moab waren den Ed, de Mayon, den Tarsus an de Kanvil, véier Jongen, dës sinn d'Pappen vun de Kanner vu Moab bis haut.

25 An all d'Famillje vun de Kanner vum Lot sinn dohi gaangen, fir sech ze wunnen, wou se ukomm sinn, well si ware fruchtbar a si hunn sech vill verbreet.

26 An si sinn gaangen a si hunn sech Stied am Land gebaut, wou se gewunnt hunn, an hunn d'Nimm vun de Stied, déi se gebaut hunn, no hiren eegenen Nimm genannt.

27 An den Nahor, de Jong vum Terach, Brudder vum Abraham, ass zu där Zäit am véierzegste Joer vum Liewen vum Isaak gestuerwen, an all d'Deeg vum Nahor waren honnert zweeanzwanzeg Joer, an hien ass gestuerwen a gouf zu Haran begruewen.

28 Wéi den Abraham héieren huet, datt sāi Brudder dout war, huet hie sech staark bedauert, an hien huet sāi Brudder vill Deeg laang betrauert.

29 An den Abraham huet den Elieser, sāin Haaptdenger, geruff, fir him Uerder iwwer sāi Haus ze ginn, an hien ass komm a stoung virun him.

30 An den Abraham sot zu him: Kuckt, ech sinn al, ech weess net, wéini ech stierwe wāert, well ech schonn an Deeg fortgeschratt sinn; also elo stinn op, gitt fort a huel keng Fra fir māi Jong vun dëser Plaz an aus dësem Land, vun den Duechtere vun de Kanaaniter, ënner deenen mir wunnen.

31 Mee gitt a mäi Land a mäi Gebuerts Haus a huet vun do eng Fra fir mäi Jong. Den Här, Gott vum Himmel an der Äerd, deen mech aus dem Haus vu mengem Papp geholl a mech op dës Plaz bruecht huet a mir gesot huet: "Dengem Nokommen ginn ech dëst Land als Ierfschaft fir ëmmer." Hie wäert säin Engel virun dir schécken an dāi Wee erfollege loosser, fir datt du eng Fra fir mäi Jong aus menger Famill a vum Haus vu mengem Papp fënns.

32 An den Dénger huet sengem Här Abraham geäntwert a gesot: "Kuckt, ech ginn an dāi Gebuertsplaz an an d'Haus vun dengem Papp a sichen eng Fra fir dāi Jong vun do aus; awer wann d'Fra mir net an dëst Land nofolge wëll, soll ech dāi Jong dann zrëck an d'Land vun dengem Gebuertsplaz bréngen?"

33 An den Abraham sot zu him: Pass op, datt s du mäi Jong net méi heiher bréngs, well den Här, virun deem ech gaange sinn, wäert säin Engel virun dir schécken an dāi Wee erfollege loosser.

34 Den Eliezer huet gemaach, wéi den Abraham him bestallt hat, an den Eliezer huet sengem Meeschter Abraham iwwer dës Saach geschwuer; an den Eliezer ass opgestan an huet zéng Kamellen vun de Kamellen vu sengem Meeschter geholl, an zéng Männer vun de Knechten vu sengem Meeschter mat sech, an si sinn opgestan a sinn op Haran gaangen, d'Stad vum Abraham an Nahor, fir eng Fra fir den Isaak, dem Jong vum Abraham, ze sichen; an iwwerdeems si fort waren, huet den Abraham an d'Haus vum Sem an Eber geschéckt, an si hunn säi Jong Isaak vun do bruecht.

35 An den Isaak kouw heem bei säi Papp op Beersheba, während den Eliezer a seng Männer op Haran koumen; an si sinn an der Stad beim Waasserplaz stoe bliwwen, an hien huet seng Kamelen um Waasser knien gelooss, an si sinn do bliwwen.

36 An den Eliezer, dem Abraham säin Dénger, huet gebiet a gesot: O Gott vu mengem Här Abraham; send mir, ech bieden dech, eng gutt Zäit haut a weis mengem Här Frëndlechkeet, datt du haut dem Jong vu mengem Här eng Fra aus senger Famill wähls.

37 An den Här huet dem Eliezer seng Stëmm héieren, fir säi Knecht Abraham, an hien huet zoufälleg d'Duechter vum Bethuel begéint, dem Jong vun der Milka, der Fra vum Nahor, dem Brudder vum Abraham, an den Eliezer kouw bei si an d'Haus.

38 An den Eliezer huet hinnen all seng Suergen erzielt, an datt hie dem Abraham säi Knecht wier, an si hunn sech ganz iwwer hie gefreet.

39 An si hunn all den Här gelueft, deen dëst gemaach huet, a si hunn him d'Rebekka, d'Duechter vum Bethuel, als Fra fir den Isaak ginn.

40 An déi jonk Fra hat e ganz schéint Ausgesinn, si war eng Jongfra, an d'Rebekka war zu där Zäit zéng Joer al.

41 An de Bethuel, de Laban a seng Kanner hunn an där Nuecht e Fest gemaach, an den Eliezer a seng Männer koumen, hunn do giess, gedronk a sech do gefreet.

42 Den Eliezer ass moies opgestan, hien an d'Männer, déi mat him waren, an huet dat ganz Haus vu Bethuel geruff a gesot: "Loosst mech fortgoen, fir datt ech bei mäi Meeschter goe kann." Si sinn opgestan an hunn d'Rebekka an hir Krankschwëster Deborah, d'Duechter vum Us,

fortgeschéckt, an hunn hir Sëlwer a Gold, Dénger a Meedercher ginn, a si hunn si geseent.

43 An si hunn den Eliezer mat senger Männer fortgeschéckt; an d'Dénger hunn d'Rebekka matgeholl, an hien ass gaangen an ass zrëck bei säi Meeschter an d'Land Kanaan gaangen.

44 An den Isaak huet d'Rebekka geholl, an si gouf seng Fra, an hien huet si an d'Zelt bruecht.

45 Den Isaak war véierzeg Joer al, wéi hien d'Rebekka, d'Duechter vu sengem Monni Bethuel, zu Fra geholl huet.

KAPITEL 25

1 Zu där Zäit huet den Abraham sech a sengem héijen Alter nach eng Fra geholl, an hiren Numm war Ketura, aus dem Land Kanaan.

2 An si huet him de Zimran, de Jokshan, de Medan, de Midian, den Jisbak an de Schuach gebuer, sechs Jongen. An d'Kanner vum Zimran waren den Abihen, de Molich an den Narim.

3 D'Sënn vum Jokshan waren d'Scheba an den Dedan, an d'Sënn vum Medan waren d'Amida, de Joab, de Gochi, den Elisa an den Notach; an d'Sënn vum Midian waren d'Epha, den Ephher, de Chanoch, d'Abida an den Eldaach.

4 An d'Sënn vum Ishbak waren de Makiro, de Beyodua an den Tator.

5 D'Söhne vum Schuach waren de Bildad, de Mamdad, de Munan an de Meban; all dat sinn d'Famillje vun de Kanner vun der Ketura, der kanaaneitescher Fra, déi si dem Abraham, dem Hebräer, gebuer huet.

6 An den Abraham huet all dës fortgeschéckt, an hien huet hinne Kaddoe ginn, an si sinn ewech vu sengem Jong Isaak gaangen, fir sech ze niddelloossen, wou se och eng Plaz fanne géifen.

7 An all dës sinn op de Bierg am Osten gaangen, a si hunn sech sech sechs Stied gebaut, an deenen si bis haut gewunnt hunn.

8 Mä d'Kanner vu Scheba an Dedan, d'Kanner vu Jokshan, mat hire Kanner, hunn net mat hire Bridder an hire Stied gewunnt, mä si sinn gereest a ware bis haut an de Länner an an der Wüst campéiert.

9 An d'Kanner vum Midian, dem Jong vum Abraham, sinn an den Oste vum Land Kusch gaangen, an do hunn si en grousst Dall am Oste fonnt, an si sinn do bliwwen a gebaut eng Stad, an hunn sech do gewunnt, dat ass d'Land vu Midian bis haut.

10 An de Midian huet an der Stad gewunnt, déi hie gebaut hat, hie mat senger fënnef Jongen an alles, wat him gehéiert huet.

11 An dëst sinn d'Nimm vun de Jonge vu Midian no hiren Nimm an hire Stied: Efa, Ephher, Chanoch, Abida an Eldaa.

12 D'Sënn vun der Efa waren de Metach, de Meschar, den Avi an den Tsanua, an d'Sënn vun der Efer waren den Efron, den Zur, den Alirun an de Medin, an d'Sënn vum Hanoch waren de Reuel, de Rekem, den Azi, den Aljoschub an den Alad.

13 D'Sënn vun der Abida waren de Chur, de Melud, de Kerury an de Molchi; an d'Sënn vun der Eldaah waren de Miker, de Reba, de Malchia an de Gabol; dat sinn d'Nimm vun de Midianiter no hire Familljen; an duerno hunn sech d'Famillje vu Midian duerch d'ganz Land Midian verbreet.

14 An dëst sinn d'Generatiounen vum Ismael, dem Jong vum Abraham, deen d'Hagar, d'Déngschtmeedche vun der Sara, dem Abraham gebuer huet.

15 An den Ismael huet sech eng Fra aus dem Land Ägypten geholl, an hiren Numm war Ribah, dat heescht Meriba.

16 An d'Ribah huet dem Ismael Nebajot, de Kedar, den Adbeel, de Mibsam an hir Schwëster Bosmat gebuer.

17 An den Ismael huet seng Fra Ribah fortgeworf, an si ass vun him fortgaang a koum zréck an Ägypten an d'Haus vun hirem Papp, an huet do gewunnt, well si ganz schlecht an den Ae vum Ismael a sengem Papp Abraham war.

18 An den Ismael huet sech duerno eng Fra aus dem Land Kanaan geholl, an hiren Numm war Malchut, a si huet him Nisma, Duma, Masa, Chadad, Tema, Jetur, Nafis a Kedma gebuer.

19 Dëst sinn d'Sënne vum Ismael, an dëst sinn hir Nimm, zwoelf Prännen no hire Vëlker; an d'Famillje vum Ismael hunn sech duerno verbreet, an den Ismael huet seng Kanner an all säi Besëtz geholl, zesumme mat de Séile vu sengem Haushalt an allem, wat him gehéiert huet, a si sinn dohi gaangen, wou se eng Plaz fanne sollten.

20 Si sinn gaangen a si hunn sech bei der Wüst Paran gewunnt, an hir Wunnsëtz war vun Havila bis Schur, dat virun Ägypten läit, wou Dir Richtung Assyrien kënnst.

21 An den Ismael a seng Jongen hunn am Land gewunnt, an hinne goufen Kanner gebuer, an si ware fruchtbar a si hunn sech vill verbreet.

22 An dëst sinn d'Nimm vun de Jonge vum Nebajot, dem éischte Jong vum Ismael: Mend, Send, Mayon; an d'Söhne vum Kedar waren den Alyon, de Kezem, de Chamad an den Eli.

23 D'Sënne vum Adbeel waren de Chamad an de Jabin; an d'Sënne vum Mibsam waren den Obadja, den Ebedmelech an de Jeusch; dat sinn d'Famillje vun de Kanner vu Ribah, der Fra vum Ismael.

24 D'Sënne vum Mishma, dem Jong vum Ismael, waren de Schamua, de Sekaryon an den Obed; an d'Sënne vun der Duma waren de Kesed, den Eli, de Machmad an den Amed.

25 D'Sënne vum Masa waren de Melon, de Mula an den Ebidadon; an d'Sënne vum Chadad waren den Azur, de Minzar an den Ebedmelech; an d'Sënne vum Tema waren de Seir, de Sadon an de Jakol.

26 An d'Sënne vum Yetur waren de Merith, de Jaisch, den Alyon an de Pachot; an d'Sënne vum Naphisch waren den Ebed-Tamed, den Abiyasaph an de Mir; an d'Sënne vum Kedma waren de Calip, den Tachtu an den Omir; dëst waren d'Kanner vum Malchut, der Fra vum Ismael, no hire Familljen.

27 All dëst sinn d'Famillje vum Ismael no hire Generatiounen, an si hunn an deene Länner gewunnt, an deenen si sech Stied gebaut haten, bis haut.

28 D'Rebekka, d'Duechter vum Bethuel, d'Fra vum Abraham sengem Jong Isaak, war an där Zäit onfruchtbar; si hat kee Kand; an den Isaak huet mat sengem Papp am Land Kanaan gewunnt; an den Här war mam Isaak; an den Arpaksad, de Jong vum Sem, dem Jong vum Noah, ass an där Zäit gestuerwen, am 48. Joer vum Liewen vum Isaak, an all d'Deeg, déi den Arpaksad gelieft huet, ware véierhonnert 38 Joer, an dann ass hien gestuerwen.

KAPITEL 26

1 Am nénganzwanzegste Liewensjoer vum Isaak, dem Jong vum Abraham, war seng Fra Rebekka nach onfruchtbar zu där Zäit.

2 An d'Rebekka sot zum Isaak: "Ech hunn wierklech héieren, mäin Här, datt Är Mamm Sarah an hiren Deeg onfruchtbar war, bis mäin Här Abraham, Äre Papp, fir si gebiet huet an si vun him schwanger gouf."

3 Also, stinn elo op, biet och du zu Gott, an hie wäert däi Gebied héieren an eis duerch seng Barmhärzegkeet erënneren.

4 An den Isaak huet senger Fra Rebekka geäntwert a gesot: Den Abraham huet scho fir mech zu Gott gebiet, datt hie säi Som multiplizéiere soll, dofir muss dës Onfruchtbarkeit elo vun dir op eis kommen.

5 An d'Rebekka sot zu him: Mä elo stinn du och op a biet, datt den Här däi Gebied héiert a mir Kanner gëtt. An den Isaak huet op d'Wieder vu senger Fra gelauscht, an den Isaak a seng Fra sinn opgestan an an d'Land Moria gaangen, fir do ze bieden an den Här ze sichen. Wéi si do ukomm waren, ass den Isaak opgestan an huet zum Här gebiet wéinst senger Fra, well si onfruchtbar war.

6 An den Isaak sot: O Här, Gott vum Himmel an der Äerd, deem seng Guttheet a Barmhärzegkeet d'Äerd erfëllt, du, deen mäi Papp aus dem Haus vu sengem Papp a vu sengem Gebuertsplaz geholl an hien an dëst Land bruecht hues, an du zu him gesot hues: Dengem Nokommen ginn ech d'Land. An du hues him versprach an him erkläert: Ech wäert däi Nokommen multiplizéieren wéi d'Stäre vum Himmel a wéi de Sand vum Mier. Elo kënnen deng Wieder, déi du zu mengem Papp gesot hues, wouer ginn.

7 Well du bass den Här, eise Gott, eis Aen sinn op dech geriicht, fir eis Nokommen aus de Mënschen ze ginn, sou wéi du eis versprach hues, well du bass den Här, eise Gott, an eis Aen sinn nëmmen op dech geriicht.

8 An den Här huet d'Gebied vum Isaak, dem Jong vum Abraham, héieren, an den Här huet sech vun him erhéiert, an d'Rebekka, seng Fra, ass schwanger ginn.

9 An ongeféier siwe Méint méi spët hunn d'Kanner sech an hir gewiert, an et huet hir ganz vill Péng gemaach, well si wéinst hinnen midd war, an si sot zu all de Fraen, déi deemools am Land waren: "Ass iech sou eppes geschitt wéi mir?" an si soten zu hir: "Nee."

10 An si sot zu hinnen: Firwat sinn ech eleng an dësem Fall ënner all de Fraen, déi op der Äerd waren? An si ass an d'Land Moria gaangen, fir den Här wéinst dësem ze sichen; an si ass bei de Sem a säi Jong Eber gaangen, fir si an dëser Saach ze froen, an datt si den Här an dëser Saach iwwer si froe sollten.

11 An si huet den Abraham och gefrot, den Här no allem ze froen, wat hir geschitt war.

12 An si hunn all den Här iwwer dës Saach gefrot, an hunn hir d'Wuert vum Här bruecht a gesot: Zweek Kanner sinn an dengem Schouss, an zwou Natiounen wäerten aus hinnen opkommen; an eng Natioun wäert méi staark sinn wéi déi aner, an déi méi grouss wäert der Jéngster déngen.

13 Wéi hir Deeg fir ze gebueren erfëllt waren, ass si op d'Knée gefall, an do ware Zwillinge an hirem Schouss, sou wéi den Här hir gesot hat.

14 An den Éischten ass ganz rout erauskomm, wéi e hoeregt Kleet, an all d'Leit vum Land hunn him den Numm Esau genannt a gesot: Dëse war vum Schouss un komplett ginn.

15 Duerno koum säi Brudder, an seng Hand huet dem Esau seng Ferse gegräff, dofir hunn si him den Numm Jakob genannt.

16 An den Isaak, dem Abraham säi Jong, war sechzeg Joer al, wéi hien si geworden huet.

17 An d'Jonge sinn op hirem fofzénge Joer opgewuess, a si koumen an d'Gesellschaft vun de Mënschen. Den Esau war e lëschtege a bedréieresche Mann, an e gudde Jeeër um Feld, an de Jakob war e perfekte a weise Mann, deen an Zelter gewunnt huet, d'Herd gefuedert huet an d'Instruktiounen vum Här an d'Geboter vu sengem Papp a senger Mamm geléiert huet.

18 An den Isaak an d'Kanner vu sengem Stot hunn bei sengem Papp Abraham am Land Kanaan gewunnt, sou wéi Gott et hinne gebueden hat.

19 An den Ismael, de Jong vum Abraham, ass mat senger Kanner an allem, wat hinne gehéiert, gaangen, an si sinn dohinner zrëck an d'Land Havila gaangen, a si hunn sech do gewunnt.

20 An all d'Kanner vun den Abraham senger Konkubinnen sinn an d'Land vum Osten gaangen, fir sech ze wunnen, well den Abraham se vu sengem Jong fortgeschéckt hat a hinne Kaddoe ginn hat, an si sinn fortgaangen.

21 An den Abraham huet sengem Jong Isaak alles ginn, wat hie hat, an hien huet him och all seng Schätz ginn.

22 An hien huet him gebueden a gesot: Weess du net a verstees du net, datt den Här Gott am Himmel an op der Äerd ass, an et gött keen aneren ausser him?

23 An hien, deen mech aus dem Haus vu mengem Papp a vu menger Gebuertsplaz geholl huet a mir all d'Freed op der Äerd ginn huet; hien, deen mech vum Rot vun de Béisen befreit huet, well op hie vertraut ech.

24 An hien huet mech op dës Plaz bruecht, an hien huet mech aus Ur Casdim befreit; an hien huet zu mir gesot: Dengem Nokommen ginn ech all dës Lännereien, an si wäerten se ierwen, wa se meng Geboter, meng Statuten a meng Uerteeler halen, déi ech dir gebueden hunn, an déi ech hinne gebueden wäert.

25 Also, mäi Jong, lauschter op meng Stëmm a behält d'Geboter vum Här, dengem Gott, déi ech dir gebueden hunn. Béit net vum richtege Wee of, weder riets nach lénks, fir datt et dir an denge Kanner no dir fir ëmmer gutt geet.

26 An denkt un déi wonnerbar Wierker vum Här a seng Frëndlechkeet, déi hie géintwuer eis gewisen huet, andeems hien eis aus den Hänn vun eise Feinde befreit huet, an den Här, eise Gott, se an eis Hänn gelooss huet; an elo also haalt alles, wat ech dir gebueden hunn, a wendt Iech net vun de Geboter vun Ärem Gott of, a déngt keen anere wéi him, fir datt et dir an dengem Nokommen no dir gutt geet.

27 Léier denge Kanner an dengem Nokommen d'Instruktiounen vum Här a seng Geboter, a léier hinnen de richtege Wee, op deem se solle goen, fir datt et hinne fir ëmmer gutt geet.

28 Den Isaak huet sengem Papp geäntwert a gesot: "Dat, wat mäin Här gebueden huet, dat wäert ech maachen, an ech wäert net vun de Geboter vum Här, mengem Gott,

ofwäichen; ech wäert alles halen, wat hie mir gebueden huet." An den Abraham huet säi Jong Isaak a seng Kanner geseent; an den Abraham huet dem Jakob d'Instruktiounen vum Här a seng Weeër geléiert.

29 Zu där Zäit ass den Abraham gestuerwen, am fofzénge Liewensjoer vum Jakob an Esau, de Jonge vum Isaak, an all d'Deeg vum Abraham waren honnertséifënfanzwanzeg Joer. Duerno ass hien gestuerwen a gouf a guddem Alter zu senger Leit gesammelt, al a mat Deeg zefridd. Seng Jongen, den Isaak an den Ismael, hunn hien begruuen.

30 Wéi d'Awunner vu Kanaan héieren hunn, datt den Abraham dout war, sinn si all mat hire Kinneken a Prinzen an all hire Männer komm, fir den Abraham ze begruuen.

31 An all d'Awunner vum Land Haran, an all d'Famillje vum Haus vum Abraham, an all d'Prinzen an d'Gréissten, an d'Söhne vum Abraham duerch d'Konkubinen, sinn all komm, wéi se vum Doud vum Abraham héieren hunn, an hunn dem Abraham seng Frëndlechkeet erwidert, an hunn säi Jong Isaak getréischt, an hunn den Abraham an der Hiel begruuen, déi hie vum Ephron dem Hethiter a senger Kanner kaaft hat, fir e Graf ze besëtzen.

32 An all d'Awunner vu Kanaan, an all déi, déi den Abraham kannt hunn, hunn e ganz Joer laang ëm den Abraham gekrasch, a Männer a Fraen hunn ëm hie gekrasch.

33 An all déi kleng Kanner an all d'Awunner vum Land hunn iwwer den Abraham geweint, well den Abraham gutt zu hinnen all war, a well hie mat Gott a Mënschen oprecht war.

34 An et ass kee Mann opgestan, deen esou Gott gefaart huet wéi den Abraham, well hie säi Gott vu senger Jugend un gefaart hat, an dem Här gedéngt huet, an hien ass a sengem Liewen, vu senger Kandheet bis zum Dag vu sengem Doud, all seng Weeër gaangen.

35 An den Här war mat him a befreit hien aus dem Rot vum Nimrod a sengem Vollek, an wéi hien Krich mat de véier Kinneke vun Elam gefouert huet, huet hien se besiegt.

36 An hien huet all d'Kanner vun der Äerd zum Déngscht vu Gott bruecht, an hien huet hinnen d'Weeër vum Här geléiert, a si den Här kennegeléiert.

37 An hien huet e Gaardenhaus geformt an e Wéngert dran ugeplazt, an hien hat ëmmer a sengem Zelt Iessen an Drénken fir déi virbereet, déi duerch d'Land gaange sinn, fir datt se sech a sengem Haus zefridd kéinte stellen.

38 An den Här Gott huet déi ganz Äerd weinst dem Abraham befreit.

39 Nom Doud vum Abraham huet Gott säi Jong Isaak a seng Kanner geseent, an den Här war mam Isaak, sou wéi hie mat sengem Papp Abraham war, well den Isaak all d'Geboter vum Här agehalen huet, sou wéi säi Papp den Abraham him gebueden hat; hie war weder riets nach lénks vum richtege Wee ofgewichen, deen säi Papp him gebueden hat.

KAPITEL 27

1 An den Esau ass zu där Zäit, nom Doud vum Abraham, dacks op d'Jeeërwee gaangen.

2 An den Nimrod, de Kinnek vu Babel, dat war den Amrafel, ass och dacks mat senger mächtege Männer op

d'Juegd gaangen, an ass mat senge Männer an der Keelt vum Dag ronderëm gaang.

3 An den Nimrod huet den Esau all Deeg observéiert, well am Härz vum Nimrod war all Deeg eng Jalousie géint den Esau.

4 Un engem bestëmmten Dag ass den Esau op d'Juegd gaangen, an hien huet den Nimrod fonnt, wéi hien mat senge zwee Männer an der Wüst gespazéiert war.

5 An all seng mächtig Männer a säi Vollek ware mat him an der Wüst, awer si sinn op enger Distanz vum him fortgaang, a si sinn a verschidde Richtungen vum him fortgaang fir op d'Juegd ze goen, an den Esau huet sech fir den Nimrod verstoppt, an hien huet hien an der Wüst verstoppt.

6 An den Nimrod a seng Männer, déi mat him waren, hunn hien net kannt, an den Nimrod a seng Männer sinn dacks um Feld ronderëmgaangen, wann et kill war, fir ze wëssen, wou seng Männer um Feld op der Juegd waren.

7 An den Nimrod an zwee vu senge Männer, déi mat him waren, koumen op d'Plaz, wou se waren, wéi den Esau op eemol vu sengem Versteck fortgesprongen ass, säi Schwäert gezunn huet, an ass séier bei den Nimrod gerannt an huet him de Kapp ofgehaakt.

8 An den Esau huet e verzweifelte Kampf mat den zwee Männer ausgedroen, déi mam Nimrod waren, an wéi si him geruff hunn, huet den Esau sech zu hinne gedréint an si mat sengem Schwäert ëmgeschloen.

9 An all déi mächtig Männer vum Nimrod, déi hien verlooss haten, fir an d'Wüst ze goen, hunn de Ruff aus der Distanz héieren, an si hunn d'Stëmmen vum deenen zwee Männer erkannt, an si sinn gerannt, fir d'Ursach dovunner erauszefannen, wéi si hire Kinnek an déi zwee Männer, déi mat him waren, dout an der Wüst fonnt hunn.

10 Wéi den Esau déi mächtig Männer vum Nimrod aus der Distanz kommen gesinn huet, ass hie geflücht an doduerch entkomm; an den Esau huet dem Nimrod déi wäertvoll Kleeder geholl, déi dem Nimrod säi Papp vermaach hat, a mat deenen den Nimrod sech iwwer dat ganz Land duergesat huet, an hien ass gelaf an huet se a sengem Haus verstoppt.

11 Den Esau huet dës Kleeder geholl a war wéinst dem Nimrod senge Männer an d'Stad gelaf, an hien ass midd an erschöpft vum Kampf an d'Haus vu sengem Papp komm, an hie war prett fir aus Trauer ze stierwen, wéi hien op säi Brudder Jakob zougaangen ass a sech virun him gesat huet.

12 An hien huet zu sengem Brudder Jakob gesot: "Kuckt, ech stierwen haut, a firwat feelt mir dann d'Gebuertsrecht?" An de Jakob huet sech an dëser Saach mat Esau vernünfteg verhalen, an den Esau huet säi Gebuertsrecht un de Jakob verkaaft, well et vum Här sou gemaach gouf.

13 An dem Esau säin Deel an der Hiel vum Feld vu Machpela, dat den Abraham vun den Heth-Kanner als Begrieffnes kaaft hat, huet den Esau och un de Jakob verkaaft, an de Jakob huet dat alles vu sengem Brudder Esau fir e Präis kaaft.

14 An de Jakob huet dat Ganz an e Buch geschriwwen, an hien huet et mat Zeie bezeien, an hien huet et versiegelt, an d'Buch ass an den Hänn vum Jakob bliwwen.

15 Wéi den Nimrod, de Jong vum Kusch, gestuerwen ass, hunn seng Männer hien opgehewen a mat Entsetzen bruecht a si a senger Stad begruuen. An all d'Deeg, déi

den Nimrod gelieft huet, waren zweehonnertfofzëng Joer, an dann ass hien gestuerwen.

16 An d'Deeg, déi den Nimrod iwwer d'Leit vum Land regéiert huet, waren honnertaachtzegfënneg Joer; an den Nimrod ass duerch d'Schwäert vum Esau a Schimmt a Veruechtung gestuerwen, an d'Nokommen vum Abraham hunn säin Doud verursaacht, wéi hien et a sengem Dram gesinn hat.

17 An nom Doud vum Nimrod gouf säi Kinnekräich a vill Divisiounen opgedeelt, an all déi Deeler, iwwer déi den Nimrod regéiert huet, goufen un déi jeeweileg Kinneke vum Land zrëckginn, déi se nom Doud vum Nimrod zrëckkritt hunn, an all d'Leit vum Haus vum Nimrod ware laang Zäit vun all den anere Kinneke vum Land versklavt.

KAPITEL 28

1 An deenen Deeg, nom Doud vum Abraham, an deem Joer huet den Här eng schwéier Hongersnout am Land bruecht, an wéi d'Hongersnout am Land Kanaan gewütet huet, ass den Isaak opgestan, fir wéinst der Hongersnout no Ägypten erofzegen, sou wéi säi Papp Abraham et gemaach hat.

2 An där Nuecht ass den Här dem Isaak erschéngen an huet zu him gesot: "Géi net erof an Ägypten, mä stei op a gitt op Gerar bei den Abimelech, de Kinnek vun de Philistiner, a bleif do, bis d'Hongersnout ophält."

3 Den Isaak ass opgestan an ass op Gerar gaangen, sou wéi den Här him gebueden hat, an hien ass do e ganz Joer bliwwen.

4 Wéi den Isaak op Gerar koum, hunn d'Leit vum Land gesinn, datt seng Fra Rebekka schéin ausgesinn huet, an d'Leit vu Gerar hunn den Isaak no senger Fra gefrot, an hie sot: "Si ass meng Schwëster," well hie gefaart huet ze soen, datt si seng Fra wier, aus Angscht, datt d'Leit vum Land hie wéinst hir ëmbrénge géifen.

5 An d'Prinzess vum Abimelech sinn gaangen an hunn d'Fra beim Kinnek gelueft, awer hien huet hinnen net geäntwert, an hien huet och net op hir Wieder gelauscht.

6 Mä hien huet héieren, wéi se soen, datt den Isaak si fir seng Schwëster erkläert huet, dofir huet de Kinnek dat fir sech selwer reservéiert.

7 Wéi den Isaak dräi Méint am Land bliwwen war, huet den Abimelech aus der Fënster gekuckt an huet gesinn, an do huet den Isaak mat senger Fra Rebekka gespilt, well den Isaak am baussenzege Haus vum Kinnek gewunnt huet, sou datt dem Isaak säi Haus vis-à-vis vum Kinnekshaus war.

8 An de Kinnek sot zum Isaak: "Wat hues du eis dat ugedoen, andeems du vun denger Fra gesot hues: 'Si ass meng Schwëster?' Wéi liicht hätt ee vun de Groussen vum Vollek mat hir kënne schlofen, an du hättst eis Schold bruecht."

9 An den Isaak sot zum Abimelech: Well ech Angscht hat, datt ech wéinst menger Fra stierwe kéint, dofir hunn ech gesot: Si ass meng Schwëster.

10 Zu där Zäit huet den Abimelech all senge Prinzen a Groussmänner Uerder ginn, an si hunn den Isaak a seng Fra Rebekka geholl a si virum Kinnek bruecht.

11 An de Kinnek huet bestallt, datt si si a pränzlech Kleeder undoen sollten, a si duerch d'Stroosse vun der Stad

fueren loossen, a virun hinnen am ganze Land verkënnegen a soen: Dëst ass de Mann an dëst ass seng Fra; jiddereen, deen dëse Mann oder seng Fra beréiert, soll sécherlech stierwen. An den Isaak ass mat senger Fra an d'Haus vum Kinnek zréckgaangen, an den Här war mam Isaak an hie gouf weider grouss an et huet him un näischt gefeelt.

12 An den Här huet dem Isaak Gnod an den Ae vun all senge Ënnertanen fonnt, an den Abimelech huet gutt mam Isaak gehandelt, well den Abimelech sech un den Eed an de Bund erënnert huet, deen tëscht sengem Papp an dem Abraham bestoung.

13 An den Abimelech sot zum Isaak: Kuckt, déi ganz Äerd läit virun dir; wunn do wou et dir gutt virkënn, bis du an dāi Land zréckkéiers; an den Abimelech huet dem Isaak Felder a Wéngerten an dat bescht Stéck vum Land Gerar ginn, fir ze säen, ze ernten an d'Friichten vum Buedem ze iessen, bis d'Deeg vun der Hongersnout eriwwer wieren.

14 An den Isaak huet an deem Land geséit a krut am selwechte Joer honnertfacht, an den Här huet hie geseent.

15 An de Mann gouf grouss, an hien hat Schof a Kéi a vill Dénger.

16 Wéi d'Deeg vun der Hongersnout eriwwer waren, ass den Här dem Isaak erschéngen a sot zu him: "Stee op, gitt vun dëser Plaz fort a gitt zréck an dāi Land, an d'Land Kanaan." Den Isaak ass opgestan an ass zréck op Hebron gaangen, dat am Land Kanaan läit, hien a seng ganz Famill, wéi den Här him gebueden huet.

17 Duerno ass de Schelach, de Jong vun Arpaksad, an deem Joer gestuerwen, wat dat uechtzénzt Joer vum Liewe vum Jakob an Esau ass; an all d'Deeg, déi de Schelach gelieft huet, ware véierhonnert dräianzwanzeg Joer, an dann ass hie gestuerwen.

18 Zu dār Zäit huet den Isaak sāi jéngere Jong Jakob an d'Haus vum Sem an Eber geschéckt, an hien huet d'Instruktione vum Här geléiert, an de Jakob ass zweeanzwanzeg Joer am Haus vum Sem an Eber bliwwen, an den Esau, sāi Brudder, ass net gaangen, well hie net bereet war ze goen, an hien ass am Haus vu sengem Papp am Land Kanaan bliwwen.

19 An den Esau ass dauernd op de Felder op d'Juegd gaangen, fir heem ze bréngen, wat hie kréie konnt, sou huet den Esau all Dag gemaach.

20 An den Esau war e lëschtege a bedréieresche Mann, deen d'Häerzer vun de Mënschen gejot an se bedrunn huet, an den Esau war e tapfere Mann um Feld, an no der Zäit ass hien wéi gewinnt op d'Juegd gaangen; an hien ass bis bei d'Feld vu Seir komm, dat ass Edom.

21 An hien ass ee Joer a véier Méint am Land Seir bliwwen, op der Juegd.

22 An den Esau huet do am Land Seir d'Duechter vun engem Mann aus Kanaan gesinn, an hien Numm war Jehudith, d'Duechter vum Beer, dem Jong vum Ephraim, aus de Famillje vum Heth, dem Jong vu Kanaan.

23 Den Esau huet si zu Fra geholl, an hie koum bei si; véierzeg Joer al war den Esau, wéi hien si geholl huet, an hien huet si op Hebron bruecht, d'Land wou sāi Papp gewonnen huet, an hien huet sech do gewonnen.

24 An deem Joer, am honnertanzéhnte Liewensjoer vum Isaak, dat heescht am fofzegste Liewensjoer vum Jakob, ass de Sem, de Jong vum Noah, gestuerwen; de Sem war sechshonnert Joer al wéi hien gestuerwen ass.

25 Wéi de Sem gestuerwen ass, ass de Jakob bei sāi Papp zréck op Hebron gaangen, dat am Land Kanaan läit.

26 Am sechszwanzegste Liewensjoer vum Jakob koumen d'Leit aus Haran, an der Rebekka gouf vun hirem Brudder Laban, dem Jong vum Bethuel, erzielt.

27 Well dem Laban seng Fra war an dār Zäit onfruchtbar a krut keng Kanner, an all seng Dénsghtmeedercher hunn him keng Kanner gebuer.

28 An duerno huet den Här sech un d'Adina, d'Fra vum Laban, erënnert, an si ass schwanger ginn an huet Zwillinge gebuer, an de Laban huet seng Duechteren den Numm vun der eelster Lea an der jéngster Rachel genannt.

29 An déi Leit koumen an hunn der Rebekka dat erzielt, an d'Rebekka huet sech ganz gefreet, datt den Här hire Brudder besicht hat an datt hie Kanner kritt hat.

KAPITEL 29

1 Den Isaak, de Jong vum Abraham, ass al ginn a viru ville Joren, a seng Aen si schwéier ginn; si ware schwaach a konnten net gesinn.

2 Zu dār Zäit huet den Isaak sāi Jong Esau geruff a gesot: "Huel, ech bieden Iech, deng Waffen, dāi Köcher an dāi Bou, maach dech op a gitt eraus op d'Feld a kaaft mir Wildfleesch, a maacht mir leckert Iessen a bréng et mir, fir datt ech et iesse kann, fir datt ech dech viru mengem Doud seenen kann, well ech elo al a gro gi sinn."

3 An den Esau huet dat gemaach; an hien huet seng Waff geholl an ass eraus op d'Feld gaangen, fir wéi gewinnt, Wëld ze jagen, fir et sengem Papp ze bréngen, wéi hien him bestallt hat, fir datt hie hie seegene kéint.

4 D'Rebekka huet all d'Wierder héieren, déi den Isaak zum Esau gesot hat, an si huet sech beeilt a hire Jong Jakob geruff a gesot: "Sou huet dāi Papp zu dengem Brudder Esau gesot, an esou hunn ech och nogelauschert; elo maach beeilt dech a maach dat, wat ech dir soen wäert."

5 Stéi op a gitt bei d'Herd a bréng mir zwou schéi Geessekäppchen, an ech wäert dat leckert Iessen fir dāi Papp bréngen, an du solls dat leckert Iessen bréngen, fir datt hie kann iessen, ier dāi Brudder vun der Juegd kënnt, fir datt dāi Papp dech seenen kann.

6 An de Jakob huet sech beeilt a gemaach, wéi seng Mamm him gebueden hat, an hien huet dat leckert Iessen gemaach a viru sengem Papp bruecht, ier den Esau vun der Juegd zréckkoum.

7 An den Isaak sot zum Jakob: Wien bass du, māi Jong? An hien sot: Ech sinn dāin éischte Gebuer, Esau. Ech hunn gemaach, wéi du mir bestallt hues. Also, elo stéi op a ies vu menger Juegd, fir datt deng Séil mech seent, wéi du mir gesot hues.

8 An den Isaak ass opgestan an huet giess an gedronk, a sāin Häerz gouf getrëischt, an hien huet de Jakob geseent, an de Jakob ass vu sengem Papp fortgaang; an nodeems den Isaak de Jakob geseent hat an hie vun him fortgaang war, koum den Esau vun der Juegd aus dem Feld, an hien huet och e leckert Iessen gemaach an et sengem Papp bruecht, fir dovun ze iessen an hie ze seenen.

9 An den Isaak sot zum Esau: "Wien war deen, deen e Wëld gefaangen an et mir bruecht huet, ier du kommst, an deen ech geseent hunn?" An den Esau wousst, datt sāi Brudder Jakob dat gemaach hat, an den Esau huet sech

géint säi Brudder Jakob gewot, well hien dat géint hie gemaach hat.

10 An den Esau sot: Heescht een net mat Recht Jakob? Hie war zweimol dobäi, hie hëlt mir mäi Gebuertsrecht ewech an elo hëlt hie mir mäi Segen ewech. An den Esau huet staark gekrasch. Wéi den Isaak d'Stëmm vu sengem Jong Esau héieren huet, wéi hie kräischen huet, sot den Isaak zum Esau: Wat soll ech maachen, mäi Jong? Däi Brudder ass mat List komm an huet däi Segen ewechgeholl. An den Esau huet säi Brudder Jakob gehaast wéinst dem Segen, deen säi Papp him ginn hat, a säi Roserei ass staark géint hie gerëselt.

11 An de Jakob hat ganz vill Angscht viru sengem Brudder Esau, an hien ass opgestan an ass an d'Haus vum Eber, dem Jong vum Sem, geflücht, an huet sech do wéinst sengem Brudder verstoppt. De Jakob war dräisechzeg Joer al, wéi hien aus dem Land Kanaan aus Hebron fortgaangen ass, an de Jakob war véierzéng Joer laang am Haus vum Eber verstoppt wéinst sengem Brudder Esau, an hien huet do weider d'Weeër vum Här a seng Geboter geléiert.

12 Wéi den Esau gesinn huet, datt de Jakob virun him geflücht war, an datt de Jakob de Segen listig kritt hat, huet den Esau sech immens traureg gemaach, an hie war och rosen op säi Papp a seng Mamm; an hien ass och opgestan an huet seng Fra geholl an ass vu sengem Papp a senger Mamm an d'Land Seir gaangen, an hien huet do gewunnt; an den Esau huet do eng Fra vun den Duechtere vum Heth gesinn, där hire Numm Bosmat war, d'Duechter vum Elon, dem Hethiter, an hien huet si zu senger Fra geholl, nieft senger éischter Fra, an den Esau huet si Ada genannt, well hie gesot huet, datt de Segen him zu där Zäit fortgaange wier.

13 An den Esau huet sechs Méint am Land Seir gewunnt, ouni säi Papp a seng Mamm ze gesinn. Duerno huet den Esau seng Fraen geholl, ass opgestan an ass zréck an d'Land Kanaan gaangen. Den Esau huet seng zwou Fraen an d'Haus vu sengem Papp zu Hebron gesat.

14 An d'Frae vum Esau hunn den Isaak an d'Rebekka mat hire Wierker geplot a provoziert, well si net op de Weeër vum Här gaange sinn, mä de Götter vun hirem Papp aus Holz a Steen gedéngt hunn, wéi hire Papp si geléiert hat, a si ware méi béis wéi hire Papp.

15 An si sinn no de béise Begierde vun hirem Häerz gaangen, an hunn den Baalim geopfert a Räucherstäbchen gebrannt, an den Isaak an d'Rebekka kruten d'Middegkeet dovun.

16 An d'Rebekka sot: Ech sinn midd vu mengem Liewen wéinst den Duechtere vum Heth; wann de Jakob eng Fra vun den Duechtere vum Heth hëlt, sou wéi dës, déi aus den Duechtere vum Land sinn, wat bréngt mir dann d'Liewen?

17 An deenen Deeg ass den Ada, d'Fra vum Esau, schwanger ginn a krut him e Jong. Den Esau huet dem Jong, deen him gebuer gouf, Eliphas genannt. Den Esau war fënnfanzwanzeg Joer al, wéi si hien gebuer huet.

18 An den Ismael, de Jong vum Abraham, ass an deenen Deeg gestuerwen, am véieranzwanzegste Joer vum Liewe vum Jakob, an all d'Deeg, déi den Ismael gelieft huet, waren honnertsiwenzwanzeg Joer, an dann ass hien gestuerwen.

19 Wéi den Isaak héieren huet, datt den Ismael dout war, huet hie wéinst him gekrauert, an den Isaak huet vill Deeg iwwer hie gekrauert.

20 An no véierzéng Joer, wou de Jakob am Haus vum Eber gewunnt huet, wollt de Jakob säi Papp a seng Mamm gesinn, an de Jakob koum an d'Haus vu sengem Papp a senger Mamm op Hebron, an den Esau hat an där Zäit vergiess, wat de Jakob him ugedoen hat, andeems hien him de Segen an där Zäit geholl hat.

21 Wéi den Esau de Jakob bei säi Papp a seng Mamm kommen gesinn huet, huet hien sech drun erënnert, wat de Jakob him ugedoen hat, an hie war ganz rosen op hien a wollt hien ëmbréngen.

22 Den Isaak, de Jong vum Abraham, war al a viru laanger Zäit, an den Esau sot: „Elo kënnt d'Zäit vu mengem Papp, datt hie stierwe muss, a wann hie stierft, wäert ech mäi Brudder Jakob ëmbréngen.“

23 Dëst gouf der Rebekka erzielt, an si huet sech beeilt a geschéckt a hire Jong Jakob geruff, a si sot zu him: "Steig op, gitt a flücht op Haran zu mengem Brudder Laban, a bleift do eng Zäit, bis de Roserei vun Ärem Brudder vun dir ofgewend ass, an dann kënns du zréck."

24 An den Isaak huet de Jakob geruff a gesot: "Huel keng Fra vun den Duechtere vu Kanaan, well sou huet eisen Papp Abraham eis gebueden, no dem Wuert vum Här, dat hien him gebueden hat, a gesot: Dengem Nokommen ginn ech dëst Land; wann deng Kanner mäi Bund halen, deen ech mat dir gemaach hunn, da wäert ech och denge Kanner dat erfëllen, wat ech dir gesot hunn, an ech wäert se net verlossen."

25 Also, mäi Jong, lauschter op meng Stëmm, op alles wat ech dir gebueden hunn, an huel keng Fra vun den Duechtere vu Kanaan; stinn op, gitt op Haran an d'Haus vum Bethuel, dem Papp vun Ärer Mamm, an huel dir do eng Fra vun den Duechtere vum Laban, dem Brudder vun Ärer Mamm.

26 Dofir passt op, datt Dir den Här, Äre Gott, a seng Weeër am Land, an deem Dir gitt, net vergiesst, an datt Dir Iech net mat de Leit vum Land verbënnt, der Eitelkeet verfolgegt an den Här, Äre Gott, net verlosst.

27 Mee wann Dir an d'Land kommt, da sollt Dir dem Här do déngen. Da wäicht net riets oder lénks vum Wee of, deen ech Iech gebueden hunn a wat Dir geléiert hutt.

28 An den allmächtege Gott soll dir Gunst an den Ae vun de Leit vun der Äerd ginn, fir datt du do eng Fra no denger Wiel fënns; eng, déi gutt an oprecht op de Weeër vum Här ass.

29 A Gott soll dir an dengem Nokommen de Segen vun dengem Papp Abraham ginn, a soll dech fruchtbar maachen a multiplizéieren, an datt du eng Villzuel vu Leit am Land gëss, wou du hingees, a Gott soll dech mat Kanner a mat grousssem Räichtum, mat Freed a mat Genoss an dëst Land zréckbréngen, d'Land wou dengem Papp gewunnt huet.

30 An den Isaak huet dem Jakob seng Geboter an hire Seegen fäerdeg gemaach, an hien huet him vill Kaddoe ginn, dorënner Sëlwer a Gold, an hien huet hien fortgeschéckt; an de Jakob huet op säi Papp a seng Mamm gelauschtert; hie huet si gekësst an ass opgestan an ass op Paddan-Aram gaangen; an de Jakob war siwenzeg Joer al,

wéi hien aus dem Land Kanaan vu Beerscheba fortgaangen ass.

31 Wéi de Jakob fortgaangen ass, fir op Haran ze goen, huet den Esau säi Jong Eliphaz geruff a heemlech mat him geschwat a gesot: "Elo séier, huel däi Schwäert an d'Hand, verfolleg de Jakob, gitt virun him op der Strooss a lauert op hien, a schluecht hien mat dengem Schwäert an engem vun de Bierger ëm, huel alles wat him gehéiert a komm zrëck."

32 Den Eliphaz, de Jong vum Esau, war e kämpferesche Mann a kompetent mam Bou, sou wéi säi Papp him dat geléiert hat, an hie war e bekannte Jeeër um Feld an e tapfere Mann.

33 Den Eliphaz huet gemaach, wéi säi Papp him gebueden hat, an den Eliphaz war zu där Zäit dräizéng Joer al, an den Eliphaz ass opgestan an ass gaangen, huet zéng Bridder vu senger Mamm matgeholl an huet de Jakob verfollegt.

34 An hien ass dem Jakob enk nogaangen, an huet sech op hien um Grenz vum Land Kanaan vis-à-vis vun der Stad Sichem verstoppt.

35 An de Jakob huet gesinn, wéi den Eliphaz a seng Männer hien verfollegen, an de Jakob ass do stoe bliwwen, wou hie gaangen ass, fir ze wëssen, wat dat war, well hie wousst näischt dovun; an den Eliphaz huet säi Schwäert gezunn an ass weidergaangen, hie a seng Männer, op de Jakob zou; an de Jakob sot zu hinnen: Wat geet et iech un, datt Dir heihi komm sidd, a wat bedeit et, datt Dir mat äre Schwäerter verfollegt?

36 Den Eliphaz koud bei de Jakob, an hien huet geäntwert a gesot: „Sou huet mäi Papp mir d'Geboter ginn, an elo wäert ech net vun den Uerder ofwäichen, déi mäi Papp mir ginn huet.“ Wéi de Jakob gesinn huet, datt den Esau dem Eliphaz gesot hat, hie soll Gewalt uwenden, ass de Jakob bei den Eliphaz a seng Männer gaangen, an huet him gebiet: 37 Kuckt alles, wat ech hunn a wat mäi Papp a meng Mamm mir ginn hunn, dat huel Dir a gitt vu mir fort, a bring mech net ëm, an dës Saach soll Iech als Gerechtegheet ugesi ginn.

38 An den Här huet dem Jakob Gnod an den Ae vum Eliphaz, dem Jong vum Esau, a senger Männer fonnt, an si hunn op d'Stëmm vum Jakob gelauschert an hien net ëmbruecht. Den Eliphaz a seng Männer hunn alles wat dem Jakob gehéiert huet, zesumme mam Sëlwer a Gold, dat hie vu Beerscheba matbruecht hat, matgeholl; si hunn him näischt iwwerlooss.

39 Den Eliphaz a seng Männer sinn him fortgaangen a si sinn zrëck bei den Esau op Beersheba gaangen, an hunn him alles erzielt, wat hinne mam Jakob geschitt war, an hunn him alles ginn, wat si vum Jakob geholl haten.

40 An den Esau war rosen op säi Jong Eliphaz a seng Männer, déi mat him waren, well si de Jakob net ëmbruecht haten.

41 An si hunn dem Esau geäntwert a gesot: Well de Jakob eis an dëser Saach gebiet huet, hien net ëmzebréngen, huet eis Matleed mat him opgeweckt, an dofir hu mir alles geholl, wat him gehéiert huet, a si dir bruecht; an den Esau huet all d'Sëlwer a Gold geholl, dat den Eliphaz dem Jakob geholl hat, an huet et a sengem Haus geluecht.

42 Zu där Zäit, wéi den Esau gesinn huet, datt den Isaak de Jakob geseent an him gebueden hat: "Du solls keng Fra aus den Duechtere vu Kanaan huelen", an datt d'Duechtere vu

Kanaan schlecht an den Ae vum Isaak a vun der Rebekka waren,

43 Dunn ass hien an d'Haus vu sengem Monni Ismael gaangen, an nieft senger méi ale Fraen huet hien d'Mahlath, d'Duechter vum Ismael, d'Schwëster vum Nebajot, zu Fra geholl.

KAPITEL 30

1 An de Jakob ass weider op de Wee op Haran gaangen, an ass bis bei de Bierg Moria komm, an hien ass do déi ganz Nuecht bei der Stad Luz bliwwen; an den Här ass do dem Jakob an där Nuecht erschéngen, an hien huet zu him gesot: Ech sinn den Här, Gott vum Abraham an de Gott vun dengem Papp Isaak; d'Land, op deem du liefs, ginn ech dir an dengem Nokommen.

2 An ech sinn mat dir a wäert dech iwwerall bewahren, wou s du higees, an ech wäert däi Nokommen multiplizéieren wéi d'Stare vum Himmel, an ech wäert all deng Feinde virun dir falen loossen; a wann se Krich mat dir féieren, wäerte se dech net iwwerwältegen, an ech wäert dech mat Freed, mat Kanner a mat grousem Räichtum zrëck an dëst Land bréngen.

3 An de Jakob ass aus sengem Schlof erwächt an huet sech iwwer d'Visioun, déi hie gesinn hat, ganz gefreet; an hien huet déi Plaz Bethel genannt.

4 An de Jakob ass vun där Plaz opgestan, ganz frou, an wéi hie gaangen ass, hunn seng Féiss sech liicht ugefillt vu Freed, an hie gong vum do an d'Land vun de Kanner vum Osten, an hien ass zrëck op Haran gaangen an huet sech beim Schäferbuer gesat.

5 An do huet hien e puer Männer fonnt, déi vu Haran gaange sinn, fir hir Trapp ze weiden, an de Jakob huet si gefrot, an si soten: Mir sinn aus Haran.

6 An hien huet zu hinnen gesot: "Kennt Dir de Laban, de Jong vum Nahor?" An si soten: "Mir kennen hien, a kuckt, seng Duechter Rachel kënnt fir d'Herd vun hirem Papp ze weiden."

7 Wéi hien nach mat hinne geschwat huet, koud d'Rachel, d'Duechter vum Laban, fir d'Schof vun hirem Papp ze weiden, well si eng Schäferin war.

8 Wéi de Jakob d'Rachel, d'Duechter vum Laban, dem Brudder vu senger Mamm, gesinn huet, ass hie gelaf a si gekësst, an huet seng Stëmm erhieft a gekrasch.

9 An de Jakob huet der Rachel erzielt, datt hie de Jong vun der Rebekka, der Schwëster vun hirem Papp, wier, an d'Rachel ass gelaf an huet et hirem Papp erzielt, an de Jakob huet weider gekrasch, well hien näischt dobäi hat, fir an d'Haus vum Laban ze bréngen.

10 Wéi de Laban héieren huet, datt de Jakob, de Jong vu senger Schwëster, komm war, ass hie gelaf, huet hie gekësst, huet hien an d'Äerm geholl, huet hien an d'Haus bruecht a Brout ginn, an hien huet giess.

11 An de Jakob huet dem Laban erzielt, wat säi Brudder Esau him ugedoen hat, a wat säi Jong Eliphaz him um Wee ugedoen hat.

12 An de Jakob ass ee Mount am Laban sengem Haus gewunnt, an de Jakob huet am Laban sengem Haus giess an gedronk. Duerno sot de Laban zum Jakob: So mir, wéi vill Loun Dir verdénge sollt, well wéi kënnt Dir mir fir näischt déngen?

13 An de Laban hat keng Jongen, nëmmen Duechteren, a seng aner Fraen a Déngschtmeedercher waren nach onfruchtbar an där Zäit; an dëst sinn d'Nimm vun de Duechteren vum Laban, déi seng Fra Adina him gebuer hat; den Numm vun der Eelster war Lea an den Numm vun der Jéngster war Rachel; an d'Lea hat zäertlech Aen, awer d'Rachel war schéin a gutt ausgeriicht, an de Jakob huet si gär.

14 An de Jakob sot zum Laban: Ech wäert dir siwe Joer fir d'Rachel, deng jéngst Duechter, déngen; an de Laban huet deem zougestëmmt, an de Jakob huet de Laban siwe Joer fir seng Duechter Rachel gedéngt.

15 Am zweete Joer vum Jakob sengem Wunnsätz zu Haran, dat heescht am nénganzwanzegsten Joer vum Liewe vum Jakob, ass an deem Joer den Eber, de Jong vum Sem, gestuerwen. Hie war véierhonnert véieranzwanzeg Joer al wéi hie gestuerwen ass.

16 Wéi de Jakob héieren huet, datt den Eber dout war, huet hie sech immens gekrasch, an hien huet vill Deeg iwwer hie gekrasch.

17 Am drëtte Joer, wou de Jakob zu Haran gewunnt huet, huet d'Bosmath, d'Duechter vum Ismael, der Fra vum Esau, him e Jong gebuer, an den Esau huet him Reuel genannt.

18 An am véierte Joer vum Jakob sengem Wunnsätz am Haus vum Laban huet den Här de Laban besicht an huet sech un hie geduecht wéinst dem Jakob, an him goufen Jongen gebuer, a säin éischte Jong war de Beor, säin zweeten war den Alib, an den drëtten war de Chorasch.

19 An den Här huet dem Laban Räichtum an Eier, Jongen an Duechteren ginn, an de Mann ass wéinst dem Jakob immens gewuess.

20 An de Jakob huet an där Zäit dem Laban bei all Zorte vun Aarbecht gedéngt, am Haus an um Feld, an de Segen vum Här war iwwer alles, wat dem Laban am Haus an um Feld gehéiert huet.

21 Am fënnefte Joer ass d'Jehudith, d'Duechter vum Beeri, der Fra vum Esau, am Land Kanaan gestuerwen, an hatt hat keng Jongen, nëmmen Duechteren.

22 An dëst sinn d'Nimm vun hiren Duechteren, déi si dem Esau gebuer huet: Den Numm vun der eelster war Marzith, an den Numm vun der jéngster war Puith.

23 Wéi de Jehudith gestuerwen ass, ass den Esau opgestan an ass op Seir gaangen, fir op d'Juegd ze goen, wéi gewinnt, an den Esau huet eng laang Zäit am Land Seir gewunnt.

24 Am sechste Joer huet den Esau, nieft senge Fraen, d'Ahlibama, d'Duechter vum Sebeon, dem Hiwit, zu Fra geholl, an den Esau huet si an d'Land Kanaan bruecht.

25 An d'Ahlibama ass schwanger ginn a krut dem Esau dräi Jongen: Jeus, Jaalan a Korach.

26 An där Zäit gouf et am Land Kanaan e Sträit tëscht den Hierden vum Esau an den Hierden vun den Awunner vum Land Kanaan, well dem Esau seng Véi a Besëtz ze vill waren, fir datt hie kéint am Land Kanaan, a sengem Papp sengem Haus, bleiwen, an d'Land Kanaan konnt hien net droen wéinst senge Véi.

27 Wéi den Esau gesinn huet, datt säi Sträit mat den Awunner vum Land Kanaan ëmmer méi grouss gouf, ass hien opgestan an huet seng Fraen, seng Jongen a seng Duechteren, an alles, wat hie gehéiert huet, an d'Véi, dat hie besëtzt huet, an all säi Besëtz, dat hien am Land Kanaan gesammelt hat, geholl. Hie goug vun den

Awunner vum Land fort an d'Land Seir. Den Esau an alles, wat hie gehéiert huet, hunn sech am Land Seir gewunnt.

28 Mä vun Zäit zu Zäit ass den Esau gaangen, fir säi Papp a seng Mamm am Land Kanaan ze besichen, an den Esau huet sech mat den Horiten bestuet, an hien huet seng Duechteren de Jonge vum Seir, dem Horiter, ginn.

29 An hien huet seng eelst Duechter Marzith der Ana ginn, dem Jong vum Sebeon, dem Brudder vu senger Fra, an d'Puith huet hien dem Azar, dem Jong vum Bilhan, dem Horiter, ginn; an den Esau huet sech am Bierg gewunnt, hien a seng Kanner, a si ware fruchtbar a si hunn sech vermehrt.

KAPITEL 31

1 Am siwente Joer, wéi dem Jakob säin Déngscht, an deem hien dem Laban gedéngt hat, fäerdeg war, sot de Jakob zum Laban: "Gëff mir meng Fra, well d'Deeg vu mengem Déngscht sinn erfëllt." De Laban huet dat gemaach, an de Laban an de Jakob hunn all d'Leit vun där Plaz zesummegeruff a si hunn e Fest gemaach.

2 An owes kouw de Laban an d'Haus, an duerno kouw de Jakob mat de Leit vum Fest dohinner, an de Laban huet all d'Luuchten am Haus ausgeläsch.

3 An de Jakob sot zum Laban: „Firwat méchs du eis dat un?“ An de Laban huet geäntwert: „Sou ass et bei eis an dësem Land.“

4 Duerno huet de Laban seng Duechter Lea geholl a si zum Jakob bruecht. Hie kouw bei si, an de Jakob wousst net, datt si d'Lea war.

5 An de Laban huet senger Duechter Lea, seng Déngschtmeedchen Zilpa, als Déngschtmeedchen ginn.

6 An all d'Leit um Fest woussten, wat de Laban mam Jakob gemaach hat, mä si hunn et dem Jakob net erzielt.

7 An all d'Noperen koumen déi Nuecht an d'Haus vum Jakob, an si hunn giess an gedronk a sech gefreet, a virun der Lea op Timbrelen a mat Tänz gespillt, an hunn virum Jakob geäntwert: Helea, Helea.

8 An de Jakob huet hir Wieder héieren, mä hien huet hir Bedeitung net verstanen, mä hie geduecht, datt sou hire Brauch an dësem Land kéint sinn.

9 An d'Noperen hunn dës Wieder an der Nuecht virum Jakob geschwat, an all d'Luuchten, déi am Haus waren, huet de Laban an där Nuecht ausgeläsch.

10 An de Moie, wéi et Dag gouf, huet sech de Jakob zu senger Fra gedréint an huet gesinn, an do war et d'Lea, déi a senger Broscht gelunn hat. De Jakob sot: "Kuckt, elo weess ech, wat d'Noperen gëschter Owend gesot hunn, Helea", hunn si gesot, "an ech wousst et net."

11 An de Jakob huet de Laban geruff a sot zu him: "Wat hues du mir dat ugedoen? Ech hunn dir sécherlech fir d'Rachel gedéngt, a firwat hues du mech bedrunn a mir d'Lea ginn?"

12 An de Laban huet dem Jakob geäntwert a gesot: „Sou ass et bei eis net geübt, déi Jéngst virun der Eelster ze ginn, wann s du also hir Schwëster och wëlls huelen, da huel si fir den Déngscht, deen s du mir nach siwe Joer laang dénge wäerts.“

13 An de Jakob huet dat gemaach, an hien huet och d'Rachel zur Fra geholl, an hien huet dem Laban nach siwe Joer gedéngt, an de Jakob ass och bei d'Rachel komm, an

hien huet d'Rachel méi gär wéi d'Lea, an de Laban huet hir seng Déngschtmeedchen Bilha zur Déngschtmeedchen ginn.

14 Wéi den Här gesinn huet, datt d'Lea gehaast gouf, huet den Här hire Schouss opgemaach, an si ass schwanger ginn a krut dem Jakob véier Jongen an deenen Deeg.

15 An dëst sinn hir Nimm: Ruben, Simeon, Levi a Juda; an duerno huet si opgehalen, Kanner ze kréien.

16 Zu där Zäit war d'Rachel onfruchtbar a si hat kee Kand, an d'Rachel huet hir Schwëster Lea beneit. Wéi d'Rachel gesinn huet, datt si dem Jakob keng Kanner krut, huet si hir Déngschtmeedchen Bilha geholl, an si huet dem Jakob zwéi Jongen gebuer, den Dan an den Naftali.

17 Wéi d'Lea gesinn huet, datt si opgehalen huet ze kréien, huet si och hir Déngschtmeedchen Zilpa geholl a si dem Jakob zur Fra ginn. An de Jakob ass och bei d'Zilpa komm, an si huet dem Jakob och zwéi Jongen gebuer, de Gad an den Asher.

18 An d'Lea ass nach eng Kéier schwanger ginn an huet dem Jakob an deenen Deeg zwéi Jongen an eng Duechter gebuer, an dëst sinn hir Nimm: Issachar, Sebulon an hir Schwëster Dina.

19 An d'Rachel war nach onfruchtbar an där Zäit, an d'Rachel huet zu där Zäit zum Här gebiet a gesot: "O Här Gott, denk un mech a besicht mech, ech bieden dech, well elo wäert mäi Mann mech ofweisen, well ech him keng Kanner op d'Welt bruecht hunn."

20 Elo, Här Gott, héier meng Bidden virun dir, a kuckt meng Leed un, a géff mir Kanner wéi eng vun den Déngschtmeedercher, fir datt ech meng Schimpf net méi droe kann.

21 An Gott huet hir verhéiert an hire Schouss opgemaach, an d'Rachel ass schwanger ginn an huet e Jong gebuer, a si sot: Den Här huet meng Schimmt ewechgeholl, an si huet him den Numm Josef genannt a gesot: De Här soll mir nach e Jong ginn. An de Jakob war eenanzwanzeg Joer al, wéi si hien gebuer huet.

22 Zu där Zäit huet dem Jakob seng Mamm, d'Rebekka, hir Krankschwëster Deborah, d'Duechter vum Us, an zwee vun den Dénger vum Isaak zum Jakob geschéckt.

23 Si koumen zum Jakob an Haran a soten zu him: "D'Rebekka huet eis bei dech geschéckt, fir datt du an d'Haus vun dengem Papp an d'Land Kanaan zrëckkéiers." An de Jakob huet op si gelauschtert, wat seng Mamm gesot hat.

24 Zu där Zäit waren déi aner siwe Joer, déi de Jakob dem Laban fir d'Rachel gedéngt hat, eriwwer, an et war um Enn vu véierzéng Joer, déi hien zu Haran gewunnt hat, datt de Jakob zum Laban sot: "Géff mir meng Fraen a loosst mech fort, fir datt ech a mäi Land goe kann, well kuckt, meng Mamm huet mir aus dem Land Kanaan geschéckt, datt ech zrëck an d'Haus vu mengem Papp soll goen."

25 An de Laban sot zu him: Net sou, ech bieden dech; wann ech Gunst an dengen Ae fonnt hunn, da verléisst mech net; bestëmmt mir däi Loun, an ech ginn en, a bleift bei mir.

26 An de Jakob sot zu him: Dëst ass wat Dir mir als Loun gitt, datt ech haut duerch Är ganz Trapp goen an all Lämmche vun hinnen ewechhuelen, dat gesprenkelt a gefleckt ass, a wat brong ass ënner de Schof an ënner de

Geessen. A wann Dir dat fir mech maacht, ginn ech zrëck an erhiewen Är Trapp a bewaache se wéi fréier.

27 An de Laban huet dat gemaach, an de Laban huet alles, wat de Jakob gesot hat, aus senger Trapp ewechgeholl a him alles ginn.

28 An de Jakob huet alles, wat hie vu Laban senger Trapp ewechgeholl hat, senge Jongen iwwerginn, an de Jakob huet déi reschtlech Trapp vum Laban geweiht.

29 Wéi dem Isaak seng Dénger, déi hie bei de Jakob geschéckt hat, gesinn hunn, datt de Jakob net mat hinnen an d'Land Kanaan bei säi Papp zrëckkoum, sinn si vun him fortgaangen a si sinn heem an d'Land Kanaan zrëckgaangen.

30 An d'Debora ass beim Jakob zu Haran bliwwen, an si ass net mat den Dénger vum Isaak an d'Land Kanaan zrëckgaangen, an d'Debora ass mat de Fraen a Kanner vum Jakob zu Haran gewunnt.

31 An de Jakob huet dem Laban nach sechs Joer gedéngt, an wéi d'Schof giess goufen, huet de Jakob déi gesprenkelt a gefleckt vun hinnen ewechgeholl, sou wéi hie mam Laban decidéiert hat, an de Jakob huet dat sechs Joer laang beim Laban gemaach, an de Mann ass immens gewuess an hien hat Véi a Meedercher a Knechte, Kamelen an Ieselen.

32 An de Jakob hat zweehonnert Kéihäck, a seng Kéi ware grouss a schéin ausgesinn a ganz produktiv, an all d'Famillje vun de Mënschejongen wollten e puer vun de Kéi vum Jakob kréien, well se ganz räich waren.

33 A vill Mënschejongen koumen, fir e puer vun de Schof vum Jakob ze kafen, an de Jakob huet hinnen e Schof als Dénger oder eng Déngschtmeedchen oder als Iesel oder e Kamel ginn, oder wat de Jakob och ëmmer vun hinne wollt, si hunn him ginn.

34 An de Jakob huet sech duerch dës Geschäfte mat de Mënschekanner Räichtum, Eier a Besëtzwuerwen, an d'Kanner vum Laban hunn hien op dës Eier beneit.

35 An no enger Zäit huet hien d'Wierder vun de Laban senge Jongen héieren, déi gesot hunn: De Jakob huet alles geholl, wat eisem Papp gehéiert huet, an aus deem, wat eisem Papp gehéiert huet, huet hien all dës Herrlechkeet kritt.

36 An de Jakob huet d'Gesicht vum Laban a senge Kanner gesinn, an et war an där Zäit net méi sou zu him wéi virdrun.

37 An den Här ass dem Jakob no sechs Joer erschéngen a sot zu him: "Stei op, gitt aus dësem Land fort a gitt zrëck an d'Land vun dengem Gebuertsplaz, an ech wäert mat dir sinn."

38 An de Jakob ass zu där Zäit opgestan an huet seng Kanner a Fraen an alles, wat hie gehéiert, op Kamelen gesat, an hien ass fortgaang, fir an d'Land Kanaan bei säi Papp Isaak ze goen.

39 An de Laban wousst net, datt de Jakob fortgaange war, well de Laban war deen Dag Schof schéieren.

40 An d'Rachel huet d'Biller vun hirem Papp geklaut, an huet se geholl a verstoppt um Kamel, op deem si souz, an ass weidergaang.

41 An dëst ass d'Aart a Weis vun de Biller: andeems een e Mann hält, deen den Éischtgebuerenen ass, an hien ëmbréngt, d'Hoer vum Kapp ofhëlt, Salz hält, de Kapp salzt an en mat Ueleg salbt, dann eng kleng Kofferplack oder eng Goldplack hält an den Numm drop schreift, d'Plack

ënner seng Zong leet, de Kapp mat der Plack ënner d'Zong hëlt an an d'Haus leet, Luuchten virun him unzündt a sech virun him verbeugt.

42 An zu der Zäit, wou se sech virun him verbéien, schwätzt et zu hinnen an all de Saachen, déi se him froen, duerch d'Kraaft vum Numm, deen dran geschriwwen steet.

43 An e puer maachen se a Form vu Männercher, aus Gold a Sëlwer, a ginn zu hinnen an Zäiten, déi hinne bekannt sinn, an d'Figuren kréien den Afloss vun de Stären a soen hinnen zukünftig Saachen, an op dës Manéier waren d'Biller, déi d'Rachel hirem Papp geklaut huet.

44 An d'Rachel huet dës Biller geklaut, déi hirem Papp gehéiert hunn, fir datt de Laban net duerch si wësse sollt, wou de Jakob higaangen ass.

45 An de Laban koud heem a freet no dem Jakob a sengem Stot, awer hie war net ze fannen. De Laban huet seng Steng gesicht fir ze wëssen, wou de Jakob higaange war, awer konnt se net fannen. Hie goung bei aner Steng a freet no hinnen, an si hunn him gesot, datt de Jakob virun him a säi Papp geflücht war, an d'Land Kanaan.

46 Dunn ass de Laban opgestan an huet seng Bridder a seng Dénger matgeholl, an ass fortgaang an huet de Jakob verfolgegt, an hien huet hien um Bierg Gilead ageholl.

47 An de Laban sot zum Jakob: "Wat hues du mir dat ugedoen, datt du fortgelaf bass a mech bedrunn bass a meng Duechteren an hir Kanner als Gefaangenen, déi vum Schwäert geholl goufen, matgefouert hues?"

48 An du hues mir net erlaabt, si ze kussen a mat Freed fortzuschécken, an du hues meng Götter geklaut a bass fortgaang.

49 An de Jakob huet dem Laban geäntwert a gesot: Well ech Angscht hat, datt s du deng Duechtere mat Gewalt vun mir hëlls; an elo, bei deem s du deng Götter fënns, dee soll stierwen.

50 An de Laban huet no de Biller gesicht an all dem Jakob seng Zelter a Miwwelen ënnersicht, mä hie konnt se net fannen.

51 An de Laban sot zum Jakob: Mir maachen zesummen e Bund, an et soll e Zeienausso tëscht mir an dir sinn; wann s du meng Duechtere bedrängs oder aner Fraen nieft menge Duechtere hues, dann soll Gott Zeie tëscht mir an dir an dëser Saach sinn.

52 An si hunn Steng geholl a si hunn en Koup gemaach, an de Laban sot: Dësen Koup ass en Zeien tëscht mir an dir; dofir huet hien en Gilead genannt.

53 An de Jakob an de Laban hunn um Bierg Affer bruecht, an si hunn do beim Koup giess, an si sinn déi ganz Nuecht um Bierg bliwwen, an de Laban ass fréi moies opgestan, an hien huet mat senger Meedercher geweint an hien huet se gekësst, an hien ass op seng Plaz zrëckgaangen.

54 An hien huet sech beeilt a säi Jong Beor, deen siwwenzéng Joer al war, mam Abichorof, dem Jong vum Us, dem Jong vum Nahor, fortgeschéckt, an zéng Männer mat hinne waren dobäi.

55 An si hunn sech beeilt a sinn virum Jakob laanscht d'Strooss gaangen, a si koumen iwwer eng aner Strooss an d'Land Seir.

56 An si koumen bei den Esau a soten zu him: Sou seet däi Brudder a Verwandte, de Brudder vun denger Mamm, de Laban, de Jong vum Bethuel:

57 Hues du héieren, wat däi Brudder Jakob mir ugedoen huet, deen als éischt plakeg a bar bei mech koud, an ech sinn him entgéintgaangen, an hunn hien mat Eier a mäin Haus bruecht, an ech hunn hien grouss gemaach, an ech hunn him meng zwou Duechteren zu Frae ginn an och zwou vu meng Meedercher.

58 An Gott huet hien weinst mir geseent, an hien ass immens gewuess, an hien hat Jongen, Duechteren a Meedche.

59 Hie besëtzt och e risege Stock u Schof a Kéi, Kamelen an Ieselen, a vill Sëlwer a Gold; an wéi hie gesinn huet, datt säi Räichtum zougeholl huet, huet hie mech verlooss, während ech meng Schof schéiere gaange sinn, an hien ass opgestan an ass am Geheimen fortgelaf.

60 An hien huet seng Fraen a Kanner op Kamellen gehuewen, an hien huet all säi Véi a säi Besëtzt, dat hien a mengem Land gesammelt hat, fortgefouert, an hien huet säi Gesiicht opgehuewen, fir bei säi Papp Isaak an d'Land Kanaan ze goen.

61 An hien huet mir net erlaabt, meng Duechteren an hir Kanner ze kussen, an hien huet meng Duechteren als Gefaangenen, déi vum Schwäert geholl goufen, gefouert, an hien huet och meng Götter geklaut an ass fortgelaf.

62 An elo hunn ech hien um Bierg vum Baach Jabuk hannerlooss, hien a seng ganz Famill; et feelt him un näischt.

63 Wann et däi Wëlle ass, bei hie ze goen, da gitt dohin, du wäerts hien fannen, an du kanns mat him maachen, wat deng Séil begeeschtert; an d'Bote vum Laban koumen an hunn dem Esau all dës Saache erzielt.

64 Den Esau huet all d'Wierder vun de Bote vum Laban héieren, a säi Roserei ass staark géint de Jakob entflammt, an hien huet sech un säin Hass erënnert, a säi Roserei ass a sengem Häerz gebrannt.

65 An den Esau huet sech beeilt a seng Kanner a seng Dénger an d'Séile vu sengem Haushalt geholl, siechzeg Männer, an hien ass gaangen an huet all d'Kanner vu Seir, dem Horiter, an hiert Vollek zesummegeruff, dräihonnert a véierzeg Männer, an huet all dës Zuel vu véierhonnert Männer mat gezunnene Schwärter geholl, an hien ass bei de Jakob gaangen, fir hien ze schloen.

66 An den Esau huet dës Zuel a verschidden Deeler opgedeelt, an hien huet déi siechzeg Männer vu senger Kanner a Knechten an d'Séile vu sengem Haushalt als ee Kapp geholl, an huet se dem Eliphaz, sengem eelste Jong, iwwerginn.

67 An déi reschtlech Käpp huet hien de sechs Jongen vum Seir, dem Horiter, iwwerginn, an hien huet all Mann iwwer seng Generatiounen a Kanner gesat.

68 An de ganze Lager ass fortgaang, wéi et war, an den Esau ass ënnert si op de Jakob zougaaen, an hien huet si mat Geschwindegkeet begleet.

69 An d'Bote vum Laban sinn vum Esau fortgaang a sinn an d'Land Kanaan gaangen, a si koumen an d'Haus vun der Rebekka, der Mamm vum Jakob an Esau.

70 An si hunn hir gesot: "Kuckt, däi Jong Esau ass mat véierhonnert Mann géint säi Brudder Jakob gaangen, well hien huet héieren, datt hie kéim, an hien ass elo fortgaangen, fir géint hie Krich ze féieren, hien ze schloen an alles ze huelen, wat hie huet."

71 An d'Rebekka huet sech beeilt a siwwenzeg Männer vun den Déngeer vum Isaak geschéckt, fir dem Jakob um Wee ze entgéintzetrieden; well si sot: Vlächicht kéint den Esau um Wee Krich féieren, wann hien him begéint.

72 An des Boten sinn op de Wee gaangen, fir dem Jakob ze treffen, an si sinn him um Wee vum Baach op der anerer Säit vum Baach Jabuk begéint, an de Jakob sot, wéi hien si gesinn huet: Dëst Lager ass mir vu Gott bestëmmt. An de Jakob huet där Plaz Machnajim genannt.

73 An de Jakob kannte all d'Leit vu sengem Papp, an hien huet se gekësst an an d'Äerm geholl a koum mat hinne. An de Jakob huet se no sengem Papp a senger Mamm gefrot, an si soten: "Et geet hinne gutt."

74 An des Boten hunn zum Jakob gesot: D'Rebekka, deng Mamm, huet eis bei dech geschéckt a gesot: Ech hunn héieren, mäi Jong, datt däi Brudder Esau mat Männer aus de Kanner vu Seir, dem Horiter, géint dech op de Wee gaangen ass.

75 An dofir, mäi Jong, lauschter op meng Stëmm a kuckt mat Ärem Rot, wat Dir maache wëllt, a wann hie bei Iech kënnt, da biet hien un, a schwätzt net iwwersiichtlech mat him, a gitt him e Kaddo vun deem, wat Dir hutt, a vun deem, wat Gott Iech gönschteg gemaach huet.

76 A wann hien dech no dengem Affären freet, verstoppt näischt virun him, vlächicht kéint hie sech vu sengem Roserei géint dech ëmdréinen an du wäerts doduerch deng Séil retten, du an alles wat dir gehéiert, well et ass deng Pflicht, hien ze éieren, well hien däin eelere Brudder ass.

77 Wéi de Jakob d'Wierder vu senger Mamm héieren huet, déi d'Bote zu him gesot haten, huet de Jakob seng Stëmm erhuewen a bitterlech gekrasch, an huet gemaach, wéi seng Mamm him dunn gebueden hat.

KAPITEL 32

1 Zu där Zäit huet de Jakob Boten zu sengem Brudder Esau an d'Land Seir geschéckt, an hien huet him Bidden geriicht.

2 An hien huet hinnen d'Gebot ginn a gesot: "Sou solls du zu mengem Här, zu Esau, soen: Sou seet däi Knecht Jakob: Mäin Här soll net mengen, datt de Segen vu mengem Papp, mat deem hie mech geseent huet, mir gutt bewisen huet."

3 Ech sinn elo zwanzeg Joer beim Laban, an hien huet mech bedrunn a mäi Loun zéngmol geännert, sou wéi et mengem Här scho gesot gouf.

4 An ech hunn him ganz ustrengend a sengem Haus gedéngt, an Gott huet duerno meng Leed, meng Aarbecht an d'Aarbecht vu menge Hänn gesinn, an hien huet mir Gnod a Gunst a senge Ae fonnt.

5 An ech hunn duerno duerch Gottes grouss Barmhärzegkeet a Frëndlechkeet Ochsen, Ieselen a Véi, souwéi Déngeer a Dénsgchtmeecher kaaft.

6 An elo kommen ech a mäi Land a mäin Heemechtsland bei mäi Papp a meng Mamm, déi am Land Kanaan sinn; an ech hunn mengem Här dat alles matgedeelt, fir datt hie Gnod an den Ae vu mengem Här fënnt, fir datt hie sech net mengt, datt ech aus mir selwer Räichtum erwuerwe wier, oder datt de Segen, mat deem mäi Papp mech geseent huet, mir guttgeduecht huet.

7 An déi Boten sinn bei den Esau gaangen a si hunn hien op de Grenze vum Land Edom fonnt, wou en op Jakob zougaangen ass, an véierhonnert Männer vun de Kanner

vum Seir, dem Horiter, stoungen do mat gezunnene Schwärter.

8 An d'Bote vum Jakob hunn dem Esau all d'Wierder erzielt, déi de Jakob zu hinne iwwer den Esau gesot hat.

9 An den Esau huet hinne mat Stolz a Veruechtung geäntwert a gesot: „Ech hunn sécherlech héieren, an et gouf mir wierklech erzielt, wat de Jakob dem Laban gemaach huet, deen hien a sengem Haus héichgehalen an him seng Duechtere zu Frae ginn huet, an hien huet Jongen an Duechtere kritt, an huet duerch seng Mëttelen u Räichtum a Räichtum am Laban sengem Haus gewonnen.“

10 Wéi hie gesinn huet, datt säi Räichtum grouss a säi Räichtum grouss war, ass hie mat allem, wat hie gehéiert, aus dem Haus vum Laban geflücht, an hien huet dem Laban seng Duechtere virum Gesiicht vun hirem Papp ewechgefouert, wéi Gefaangen, déi vum Schwäert geholl goufen, ouni him dovun ze erzielen.

11 An net nëmmen dem Laban huet de Jakob dat gemaach, mä och mir huet hien dat gemaach an huet mech zweemol ersat, a soll ech roueg bleiwen?

12 Dofir sinn ech haut mat menge Lager him entgéint komm, an ech wäert mat him maachen, wat mäin Häerz wëll.

13 An d'Bote koumen zréck a koumen zum Jakob a soten zu him: Mir sinn bei däi Brudder, bei Esau, komm, a mir hunn him all däi Wierder erzielt, an esou huet hien eis geäntwert, an elo kënnt hie mat véierhonnert Mann op dech op.

14 Elo da weess a kuckt, wat Dir maache sollt, a biet zu Gott, datt hien Iech vun him befreit.

15 Wéi hien d'Wierder vu sengem Brudder héieren huet, déi hien zu de Bote vum Jakob gesot hat, krut de Jakob grouss Angscht an hien war angschtvoll.

16 An de Jakob huet zum Här, sengem Gott, gebiet a gesot: "Här, Gott vu menge Pappen, Abraham an Isaak, du hues mir gesot, wéi ech aus dem Haus vu mengem Papp fortgaange sinn:

17 Ech sinn den Här, de Gott vun dengem Papp Abraham, an de Gott vum Isaak. Dir ginn ech dëst Land an däin Nokommen no dir. Ech maachen däin Nokommen wéi d'Stäre vum Himmel, an du wäerts dech op déi véier Säite vum Himmel ausbreeden. An dir an dengem Nokommen sollen all Famillje vun der Äerd geseent ginn.

18 An du hues deng Wierder erfëllt a mir Räichtum, Kanner a Véi ginn, sou wéi ech déi gréisst Wësch vu mengem Häerz hat, hues du dengem Déngeer ginn; du hues mir alles ginn, wat ech vun dir gefrot hunn, sou datt et mir un näischt gefeelt huet.

19 An du hues mir duerno gesot: Géi zréck bei deng Elteren an op däi Gebuertsplaz, an ech wäert et dir weider gutt maachen.

20 An elo wou ech komm sinn, an du mech vum Laban befreit hues, falen ech an d'Hänn vum Esau, deen mech ëmbrénge wäert, jo, zesumme mat de Mamme vu menge Kanner.

21 Elo also, Här Gott, befreit mech och aus der Hand vu mengem Brudder Esau, well ech hunn grouss Angscht virun him.

22 A wann et keng Gerechtegkeet a mir gött, da maacht et fir den Abraham a fir mäi Papp Isaak.

23 Well ech weess, datt ech duerch Frëndlechkeet a Barmhärzegkeet dëse Räichtum erwuerwe hunn; dofir bieten ech dech elo, mech haut mat denger Frëndlechkeet ze befreien an mir ze äntweren.

24 An de Jakob huet opgehalen, zum Här ze bieten, an hien huet d'Leit, déi mat him waren, mat den Hénger a Véi an zwou Lager opgedeelt, an hien huet d'Hallschent dem Damesek, dem Jong vum Eliezer, dem Déngeer vum Abraham, als Lager mat senge Kanner ginn, an déi aner Hallschent huet hien dem Brudder Elianus, dem Jong vum Eliezer, als Lager mat senge Kanner ginn.

25 An hien huet hinnen gebueden a gesot: "Halt iech mat äre Lager op Distanz a kommt net ze no beieneen, well wann den Esau op ee Lager kënnt an en ëmbréngt, da kann den anere Lager, den op Distanz ass, him entkommen."

26 An de Jakob ass do déi Nuecht bliwwen, an déi ganz Nuecht laang huet hien senge Déngeer Instruktione betreffend d'Truppen a seng Kanner ginn.

27 An den Här huet dem Jakob säi Gebied un deem Dag héieren, an den Här huet de Jakob aus der Hand vu sengem Brudder Esau gerett.

28 An den Här huet dräi Engelen vun den Engelen vum Himmel geschéckt, an si sinn virum Esau gaangen a koumen bei hie.

29 An dës Engelen erschéngen dem Esau a sengem Vollek wéi zweedausend Männer, déi op Päerd mat all méigleche Krichsinstrumenter reiden, an si erschéngen virun den Ae vum Esau a senge Männer a véier Lager opgedeelt, mat véier Cheffen.

30 An ee Lager ass weidergaangen an si hunn den Esau fonnt, den mat véierhonnert Mann op säi Brudder Jakob zoukum, an dëse Lager ass op den Esau a säi Vollek zougelaf an huet se erschreckt, an den Esau ass vir Panik vum Päerd gefall, an all seng Männer hunn sech op där Plaz vun him getrennt, well si ganz Angscht haten.

31 An de ganze Lager huet hinnen nogeruff, wéi se virum Esau geflücht sinn, an all déi kriegegesch Männer hunn geäntwert a gesot:

32 Mir sinn zwar d'Déngeer vum Jakob, den de Déngeer vu Gott ass, a wien kann dann géint eis bestoen? An den Esau sot zu hinnen: "Oh, dann ass mäin Här a Brudder Jakob ären Här, den ech zënter zwanzeg Joer net méi gesinn hunn, an elo, wou ech haut komm sinn, fir hien ze gesinn, behandelt Dir mech dann esou?"

33 An d'Engele hunn him geäntwert a gesot: "Sou wéi den Här lieft, wann de Jakob, vun deem du schwätzt, net däi Brudder wier, da hätten mir keen eenzege vun dir an dengem Vollek iwwreg gelooss, mä nëmme wéinst dem Jakob wäerte mir hinnen näischt maachen."

34 An dëse Lager ass vum Esau a senge Männer fortgaangen, an den Esau a seng Männer ware ronng eng Meil vun hinne fortgaangen, wéi den zweete Lager mat allerlee Waffen op hie koum, an si hunn och mam Esau a senge Männer gemaach, wéi den éischte Lager mat hinne gemaach hat.

35 An wéi se et verlooss haten fir weiderzegoen, kuckt, den drëtten Lager koum op hie zou, an si waren all erschreckt, an den Esau ass vum Päerd gefall, an de ganze Lager huet geruff a gesot: "Mir sinn sécherlech d'Déngeer vum Jakob, den ass de Déngeer vu Gott, a wien kann géint eis bestoen?"

36 Den Esau huet hinne geäntwert a gesot: "O, dann, de Jakob, mäin Här an ären Här, ass mäi Brudder, an zwanzeg Joer laang hunn ech säi Gesiicht net gesinn an hunn haut net héieren, datt hie kënnt. Ech sinn haut gaangen, fir him ze treffen, an da maacht Dir mir sou eppes?"

37 An si hunn him geäntwert a gesot: „Sou wéi den Här lieft, wann de Jakob net däi Brudder war, wéi du gesot hues, hätten mir kee Rescht vun dir an dengem Männer iwwerlooss, mä wéinst dem Jakob, vun deem du sees, datt hien däi Brudder ass, wäerte mir eis net mat dir oder dengem Männer améschen.“

38 An den drëtten Lager ass och vun hinne fortgaang, an hie war weider mat senge Männer Richtung Jakob gaangen, wéi de véierte Lager op hie koum, an si hunn och mat him a senge Männer gemaach, wéi déi aner et gemaach haten.

39 Wéi den Esau dat Béist gesinn huet, wat déi véier Engelen him a senge Männer ugedoe haten, krut hien eng grouss Angscht viru sengem Brudder Jakob, an hien ass him a Friden entgéintgaang.

40 An den Esau huet säin Hass géint de Jakob verstoppt, well hie wéinst sengem Brudder Jakob Angscht ëm säi Liewen hat, a well hie sech virgestallt huet, datt déi véier Lager, op déi hie sech getraff hat, dem Jakob seng Déngeer wieren.

41 An de Jakob ass déi Nuecht mat senge Déngeer an hire Lager bliwwen, an hien huet sech mat senge Déngeer beschloss, dem Esau e Kaddo vun allem ze ginn, wat hie mat sech hat, a vu sengem ganze Besët; an de Jakob ass moies opgestan, hien a seng Männer, an hunn aus dem Véi e Kaddo fir den Esau erausgesicht.

42 An dëst ass d'Quantitéit vum Kaddo, déi de Jakob aus senger Trapp erausgesicht huet, fir sengem Brudder Esau ze ginn: an hien huet zweehonnert a véierzeg Kéi aus de Trapp erausgesicht, an hien huet aus de Kamellen an den Ieselen drësseg Kéi vun all erausgesicht, an aus den Häerden huet hien fofzeg Kéi erausgesicht.

43 An hien huet se all an zéng Hüppen zesummegesat, an hien huet all Zort fir sech gesat, an hien huet se an d'Hänn vun zéng vu senge Knechten iwwerginn, all Hüp fir sech.

44 An hien huet hinnen den Uerder ginn a gesot: "Halt Iech op Distanz vuneneen a maacht e Plaz tëscht den Hütten. Wann den Esau an déi, déi mat him sinn, Iech begéinen a froen: 'Wéi ee gehéiert Dir, wouhi gitt Dir hin, a wem gehéiert dat alles virun Iech,' da sot zu hinnen: 'Mir sinn d'Déngeer vum Jakob, a mir kommen den Esau a Friden entgéint, a kuckt, de Jakob kënnt hannert eis.'"

45 An dat, wat virun eis läit, ass e Kaddo, dat vum Jakob un säi Brudder Esau geschéckt gouf.

46 A wann si zu dir soen: Firwat zéckt hien hannert dir, fir säi Brudder ze treffen a säi Gesiicht ze gesinn, dann solls du zu hinnen soen: Sécher kënnt hie frou hannert eis, fir säi Brudder ze treffen, well hie sot: Ech wäert hie mat dem Kaddo, dat him kënnt, berouegen, an duerno wäert ech säi Gesiicht gesinn, vläicht wäert hie vu mir akzeptéieren.

47 Sou ass dat ganz Kaddo an d'Hänn vu senge Déngeer weidergaangen, a si sinn him den Dag virausgaangen, an hien huet déi Nuecht mat senge Lager um Rand vum Baach Jabuk iwwernuecht, an hien ass an der Mëtt vun der Nuecht opgestan, an hien huet seng Fraen a seng Déngeeschmeedercher, an alles wat hie gehéiert, matgeholl, an hien ass déi Nuecht iwwer d'Fuert Jabuk gefuer.

48 An wéi hien alles, wat hie gehéiert huet, iwwer de Baach gaangen ass, ass de Jakob eleng bliwwen, an e Mann ass him begéint, an hien huet déi Nuecht mat him geroden, bis den Dag ukomm ass, an d'Huel vum Jakob sengem Oberschenkel war duerch de Rätsel mat him aus dem Gelenk geroden.

49 An um Sonnenopgang huet de Mann de Jakob do gelooss, an hien huet hie geseent a fortgaang, an de Jakob ass um Sonnenopgang iwwer de Baach gaangen, an hien ass op sengem Oberschenkel gebéckt.

50 An d'Sonn ass opgaangen, wéi hien duerch de Baach gaangen ass, an hien ass bei d'Plaz vu sengem Véi a senge Kanner komm.

51 An si sinn bis Mëtteg weidergaangen, an iwwerdeems si ënnerwee waren, ass d'Kaddo virun hinne virugaangen.

52 An de Jakob huet seng Aen opgehuewen a gekuckt, an do war den Esau wäit ewech, mat ville Männer, ongeféier véierhonnert, an de Jakob hat grouss Angscht viru sengem Brudder.

53 An de Jakob huet sech beeilt a seng Kanner ënner seng Fraen a seng Déngschtmeedercher verdeelt, an seng Duechter Dina huet hien an eng Këscht geluecht, an huet se senge Dénger iwwerginn.

54 An hien ass viru senge Kanner a Fraen sengem Brudder gaangen, an huet sech bis op de Buedem verbeugt, jo, hie huet sech siwe Mol verbeugt, bis hien op säi Brudder zoukoum, an Gott huet dem Jakob Gnod a Gunst an den Ae vum Esau a senge Männer fonnt, well Gott dem Jakob säi Gebied héieren hat.

55 An d'Angscht vum Jakob a seng Schrecken sinn op säi Brudder Esau gefall, well den Esau hat grouss Angscht virum Jakob wéinst deem, wat d'Engele vu Gott mam Esau ugedoe haben, an den Esau säi Roserei géint de Jakob huet sech a Frëndlechkeet verwandelt.

56 Wéi den Esau de Jakob op hie lafen gesinn huet, ass hien och op hie zougelaf an huet hien an d'Äerm geholl, ass him ëm den Hals gefall, si hunn sech gekësst a geweint.

57 An Gott huet Angscht a Frëndlechkeet géint iwwer dem Jakob an d'Häerzer vun de Männer geluecht, déi mat dem Esau komm sinn, an si hunn de Jakob och gekësst an hien an d'Äerm geholl.

58 An och den Eliphas, de Jong vum Esau, mat senge véier Bridder, Jonge vum Esau, hunn zesumme mam Jakob geweint, an hunn hien gekësst an ëmfaasst, well d'Angscht virum Jakob op si all gefall war.

59 An den Esau huet seng Aen opgehuewen a gesinn, wéi d'Frae mat hiren Nokommen, d'Kanner vum Jakob, hannert dem Jakob gaange sinn a sech laanscht de Wee virum Esau verbeugt hunn.

60 An den Esau sot zum Jakob: Wien sinn dës mat dir, mäi Brudder? Sinn dat deng Kanner oder deng Dénger? An de Jakob huet dem Esau geäntwert a gesot: Si sinn meng Kanner, déi Gott dengem Dénger gnädeg ginn huet.

61 An iwwerdeems de Jakob mam Esau a senge Männer geschwat huet, huet den Esau dat ganz Lager gesinn, an hie sot zum Jakob: "Wou hues du dat ganz Lager hier, dat ech gëschter begéint sinn?" An de Jakob sot: "Datt ech Gnod an den Ae vu mengem Här fannen, dat ass dat, wat Gott dengem Dénger gnädeg ginn huet."

62 D'Kaddo koum virum Esau, an de Jakob huet den Esau ugedriwwen a gesot: "Huel, ech bieten dech, d'Kaddo, dat

ech mengem Här bruecht hunn." An den Esau sot: "Firwat soll ech dat maachen? Behält dat, wat s du hues, fir dech selwer."

63 An de Jakob sot: Et ass meng Pflicht, dat alles ze ginn, well ech däi Gesiicht gesinn hunn, datt du nach ëmmer a Fridden lieft.

64 Den Esau huet refuséiert, d'Kaddo unzehuelen, an de Jakob sot zu him: "Ech bieten dech, mäin Här, wann ech elo Gnod an dengen Ae fonnt hunn, da nennt mäi Kaddo aus menger Hand, well ech hunn dofir däi Gesiicht gesinn, wéi wann ech e göttlecht Gesiicht gesinn hätt, well du mir zefridden wars."

65 Den Esau huet d'Kaddo geholl, an de Jakob huet dem Esau och Sëlwer, Gold a Bdeillum ginn, well hie sou staark op hie gedréckt hat, datt hien se geholl huet.

66 An den Esau huet d'Véi, déi am Lager waren, opgedeelt, an d'Hallschent huet hien de Männer ginn, déi mat him komm waren, well si waren als Léin komm, an déi aner Hallschent huet hien senge Kanner ginn.

67 An d'Sëlwer, d'Gold an d'Bdeillum huet hien dem Eliphaz, sengem eelste Jong, ginn, an den Esau sot zum Jakob: "Loosst eis bei dir bleiwen, a mir wäerte lues a lues mat dir weidergoen, bis du bei mir komms, fir datt mir do zesumme wunne kënnen."

68 An de Jakob huet sengem Brudder geäntwert a gesot: Ech géif maachen, wat mäin Här mir seet, mä mäin Här weess, datt d'Kanner zännlech sinn, an d'Herd an d'Kéi mat hire Jonken, déi bei mir sinn, ginn nëmme lues, well wa se séier géife goen, géife se all stierwen, well du hir Laascht an hir Middegkeet kennt.

69 Dofir soll mäin Här viru sengem Dénger virgoen, an ech wäert lues a lues weidergoen, fir d'Kanner an d'Herd, bis ech bei mengem Här zu Seir ukommen.

70 An den Esau sot zum Jakob: "Ech wäert dir e puer vun de Leit, déi mat mir sinn, setzen, fir dech um Wee ze versueren an deng Middegkeet an däi Laascht ze droen." An hie sot: "Wat brauch dat, mäin Här, wann ech Gnod an dengen Ae fannen?"

71 Kuckt, ech kommen bei dech op Seir, fir do zesummen ze wunnen, wéi du gesot hues; gees du dann mat dengem Vollek, well ech wäert dir nokommen.

72 An de Jakob sot dat zum Esau, fir den Esau a seng Männer vun him ewech ze kréien, fir datt de Jakob duerno an d'Haus vu sengem Papp an d'Land Kanaan kéint goen.

73 An den Esau huet op d'Stëmm vum Jakob gelauschtert, an den Esau ass mat de véierhonnert Männer zrëckkomm, déi mat him op hirem Wee op Seir waren. An de Jakob an all seng Besëtzer sinn deen Dag bis un d'Enn vum Land Kanaan a senge Grenzen gaangen, an hien ass do eng Zäit bliwwen.

KAPITEL 33

1 No enger Zäit ass de Jakob vun de Grenze vum Land fortgaangen, an hien ass an d'Land Schalem komm, dat ass d'Stad Sichem, déi am Land Kanaan läit, an hien huet sech virun der Stad ausgerout.

2 An hien huet e Stéck vum Feld kaaft, dat do war, vun de Kanner vum Hamor, dem Vollek vum Land, fir fënnef Schekel.

3 An de Jakob huet sech do en Haus gebaut, an hien huet do säin Zelt opgeriicht, an hien huet Hütten fir säi Vei gemaach, dofir huet hien déi Plaz Suckoth genannt.

4 An de Jakob ass ee Joer a sechs Méint zu Sukkot bliwwen.

5 Zu där Zäit sinn e puer vun de Frae vun den Awunner vum Land an d'Stad Sichem gaangen, fir mat den Duechtere vun de Leit vun der Stad ze danzen a sech ze freeën, an wéi se erausgaange sinn, sinn d'Rachel an d'Lea, d'Frae vum Jakob, mat hire Familljen och gaangen, fir d'Freed vun den Duechtere vun der Stad ze gesinn.

6 An d'Dina, d'Duechter vum Jakob, ass och mat hinne gaangen an huet d'Duechtere vun der Stad gesinn, an si sinn do virun dësen Duechtere bliwwen, während all d'Leit vun der Stad nieft hinne stoungen, fir hir Freed ze gesinn, an all déi grouss Leit vun der Stad waren do.

7 An de Sichem, de Jong vum Hamor, de Pränz vum Land, stoung och do fir si ze gesinn.

8 An de Sichem huet d'Dina, d'Duechter vum Jakob, mat hirer Mamm virun den Duechtere vun der Stad gesinn, an d'Meedche huet him ganz gutt gefall. Do huet hien seng Frënn a säi Vollek gefrot: "Wéi eng Duechter ass déi, déi ënnert de Fraen sëtzt an ech an dëser Stad net kennen?"

9 An si soten zu him: Dëst ass sécherlech d'Duechter vum Jakob, dem Jong vum Isaak, dem Hebräer, déi schonn eng Zäit an dëser Stad wunnt, an wéi et gemellt gouf, datt d'Duechtere vum Land erausgoe fir sech ze freeën, ass si mat hirer Mamm a Meedercher gaangen, fir sech ënnert hinne ze setzen, wéi Dir gesitt.

10 An de Sichem huet d'Dina, d'Duechter vum Jakob, gesinn, an wéi hien si ugekuckt huet, huet seng Séil sech op d'Dina festgehalen.

11 An hien huet geschéckt a si mat Gewalt huelen gelooss, an d'Dina koum an d'Haus vum Sichem an huet si mat Gewalt gegräff a mat hir geschlof an si gedemütigt, an hien huet si immens gär gehat a si a säin Haus gesat.

12 An si koumen an hunn dem Jakob dat erzielt, an wéi de Jakob héieren huet, datt de Sichem seng Duechter Dina entweiht hat, huet de Jakob zwielf vu senge Knechten geschéckt, fir d'Dina aus dem Haus vum Sichem ze huelen, an si sinn an d'Haus vum Sichem gaangen, fir d'Dina vun do ewechzehuelen.

13 Wéi si koumen, ass de Sichem mat senge Männer bei si erausgaangen an huet si aus sengem Haus verdriwwen, an hie wollt hinnen net erlaben, virun d'Dina ze kommen, mä de Sichem souz mat der Dina a kësst an ëmfaasst si virun hiren Aen.

14 An d'Dénger vum Jakob koumen zréck a soten him: Wéi mir komm sinn, hunn hien a seng Männer eis fortgedriwwen, an esou huet de Sichem mat der Dina virun eisen Ae gemaach.

15 An de Jakob wousst nach méi, datt de Sichem seng Duechter entweiht hat, mä hie sot näischt, a seng Jongen hunn seng Vei um Feld geweiht, an de Jakob ass roueg bliwwen, bis si zréckkoumen.

16 Ier seng Jongen heemkoumen, huet de Jakob zwou Meedercher vun den Duechtere vu senge Knechte geschéckt, fir sech ëm d'Dina am Haus vum Sichem ze këmmen a bei hir ze bleiwen. An de Sichem huet dräi vu senge Frënn bei säi Papp Hamor, de Jong vum Kiddekem,

de Jong vum Pered, geschéckt a gesot: "Kritt mir dës Meedercher als Fra."

17 Den Hamor, de Jong vum Kiddekem, dem Hiwit, koum an d'Haus vu sengem Jong Sichem, an hien huet sech virun him gesat. Den Hamor sot zu sengem Jong: Sichem, gëtt et dann keng Fra ënner den Duechtere vun Ärem Vollek, datt Dir eng Hebräesch Fra huele géift, déi net vun Ärem Vollek ass?

18 An de Sichem sot zu him: „Dir musst mir nëmmen hir kafen, well si ass mir eng Freed.“ An den Hamor huet gemaach, wat säi Jong gesot huet, well hie ganz gär hat.

19 An den Hamor ass bei de Jakob gaangen, fir mat him iwwer dës Saach ze schwätzen, an nodeems hien aus dem Haus vu sengem Jong Sichem fortgaangen war, ier hien bei de Jakob komm war, fir mat him ze schwätzen, koumen d'Söhne vum Jakob vum Feld, soubal si héieren hunn, wat de Sichem, de Jong vum Hamor, gemaach hat.

20 An d'Männer ware ganz traureg ëm hir Schwëster, an si koumen all voller Roserei heem, ier et Zäit war, hiert Vei ze sammelen.

21 An si koumen a sëtzen virun hirem Papp a soten zu him, ganz rosen, a soten: "Dës Mann a säi Stot sollen den Doud verdéngen, well den Här, Gott vun der ganzer Äerd, dem Noah a senge Kanner gebueden huet, datt de Mënsch ni raubt oder Ehebrich maache soll; elo, kuckt, de Sichem huet eis Schwëster verwüst a mat hir gehurtet, an net ee vun all de Leit vun der Stad huet e Wuert zu him gesot."

22 Du weess sécherlech a verstees, datt dem Sichem, sengem Papp an der ganzer Stad den Doudsurteel zoustëmmt wéinst deem, wat hie gemaach huet.

23 An iwwerdeems si virun hirem Papp iwwer dës Saach geschwat hunn, kuck, den Hamor, de Papp vum Sichem, koum fir dem Jakob d'Wieder vu sengem Jong iwwer d'Dina ze soen, an hie souz virum Jakob a viru senge Jongen.

24 An den Hamor huet zu hinnen gesot: D'Séil vu mengem Jong Sichem verlaangert no ärer Duechter; ech bieden Iech, gitt him si zu Fra a bestuet Iech mat eis; gitt eis är Duechteren, a mir ginn iech eis Duechteren, an Dir kënnt mat eis an eiem Land wunnen, a mir wäerte wéi ee Vollek am Land sinn.

25 Well eist Land ass ganz grouss, also wunnt dran a handelt dran a kritt Besëtz dran, a maacht doran, wat Dir wëllt, a keen soll Iech dovunner ofhalen, andeems hien e Wuert zu Iech seet.

26 Den Hamor huet opgehalen, mam Jakob a senge Jongen ze schwätzen, an do koum säi Jong Sichem him no, an hie souz virun hinne.

27 An de Sichem huet virum Jakob a senge Jongen gesot: "Méich ech Gnod an ären Ae fannen, datt Dir mir Är Duechter gitt, an alles wat Dir mir seet, dat maachen ech fir hatt."

28 Frot mech ëm eng grouss Mitgift a Kaddoen, an ech ginn et Iech, an alles wat Dir mir seet, dat maachen ech, a wien och ëmmer géint Är Uerder rebelléiert, dee soll stierwen; gitt mir nëmmen d'Meedchen als Fra.

29 An de Simeon an de Levi hunn dem Hamor a sengem Jong Sichem bedréieresch geäntwert a gesot: Alles wat Dir eis gesot hutt, maache mir fir Iech.

30 A kuck, eis Schwëster ass an Ärem Haus, awer bleift vun hir ewech, bis mir eiem Papp Isaak iwwer dës Saach

eng Schéckung schécken, well mir kënnen näischt maachen ouni seng Zoustëmmung.

31 Hie kennt jo d'Weeër vun eisem Papp Abraham, an alles wat hie eis seet, wäerte mir iech soen, mir wäerten näischt virun iech verstoppen.

32 An de Simeon an de Levi hunn dëst zum Sichem a sengem Papp gesot, fir e Virwand ze fannen a fir e Rot ze froen, wat mat Sichem a senger Stad an dëser Saach gemaach soll ginn.

33 Wéi de Sichem a säi Papp d'Wierder vum Simeon a Levi héieren hunn, war et hinnen gutt gefall, an de Sichem a säi Papp sinn erausgaangen, fir heem ze goen.

34 Wéi si fort waren, soten d'Söhne vum Jakob zu hirem Papp: "Kuckt, mir wëssen, datt den Doud dëse Béisen an hirer Stad zoustëmmt, well si dat iwwertraff hunn, wat Gott dem Noah a senge Kanner a sengem Nokomme no hinne gebueden hat."

35 An och well de Sichem eiser Schwëster Dina dat ugedoen huet, andeems hien si veronreinigt huet, well sou eng Schimmt soll ni bei eis gemaach ginn.

36 Also, wësst elo a kuckt, wat Dir maache wäert, a sicht no Rot a Virwand, wat mat hinne gemaach soll ginn, fir all d'Awunner vun dëser Stad ëmzebréngen.

37 An de Simeon sot zu hinnen: Hei ass e richtege Rot fir iech: Sot hinnen, si sollen all männlech Leit ënner hinne beschnidden, sou wéi mir beschnidden sinn, a wa se dat net wëllen, da huelen mir eis Duechter vun hinnen a goen fort.

38 A wann si averstane sinn, dëst ze maachen, a wann si et maachen, da wäerte mir si, wa se vu Péng zesumme gesunken sinn, mat eise Schwäerter attackéieren, wéi géint een, deen roueg a friddlech ass, a mir wäerten all männlech Persoun ënner hinnen ëmbréngen.

39 An dem Simeon säi Rot huet hinne gefall, an de Simeon an de Levi hunn decidéiert, mat hinnen ze maachen, wéi et virgeschloen gi war.

40 An den nächsten Moien koumen de Sichem an den Hamor, säi Papp, erëm bei de Jakob a seng Jongen, fir iwwer d'Dina ze schwätzen an ze héieren, wéi d'Jakobs Jongen op hir Wiederder äntwerten géifen.

41 An d'Söhne vum Jakob hunn hinnen bedrunn a gesot: Mir hunn eisem Papp Isaak all Är Wiederder erzielt, an Är Wiederder hunn him gefalen.

42 Mä hien huet zu eis gesot: Sou huet säi Papp Abraham him vum Gott, dem Här vun der ganzer Äerd, gebueden: Jidderee Mann, deen net zu senge Nokommen ass a wëll eng vu senge Meedercher huelen, soll all männlecht Kand, dat zu him gehéiert, beschnidden, sou wéi mir beschnidden sinn, an dann könne mir him eis Duechter zur Fra ginn.

43 Elo hu mir dir all eis Weeër bekannt gemaach, déi eise Papp eis gesot huet, well mir kënnen dat net maachen, wat du eis gesot hues, eis Duechter engem Onbeschniddene Mann ze ginn, well et eng Schand fir eis ass.

44 Mee hei wäerte mir Iech zoustëmmen, Iech eis Duechter ze ginn, an och Är Duechtere wäerte mir fir eis huelen, a mir wäerten ënnert Iech wunnen a ee Vollek sinn, wéi Dir gesot hutt, wann Dir op eis lauschtert a wéi mir zoustëmmt, all männlecht ze sinn, dat zu Iech gehéiert, sou wéi mir beschnidden sinn.

45 A wann Dir net op eis lauschtert, fir all männlech Persoun ze beschnidden, sou wéi mir beschnidden sinn,

wéi mir et gebueden hunn, da komme mir bei Iech, huelen eis Duechter vun Iech a ginn fort.

46 An de Sichem a säi Papp Hamor hunn d'Wierder vun de Jonge vum Jakob héieren, an d'Saach huet hinne ganz gutt gefall, an de Sichem a säi Papp Hamor hunn sech beeilt, dem Wëlle vun de Jonge vum Jakob nozekommen, well de Sichem d'Dina ganz gär hat, a seng Séil war un hir verléift.

47 De Sichem a säi Papp Hamor sinn séier bei d'Stadpaart gaangen, an hunn all d'Männer vun hirer Stad zesummegeruff a si hunn hinnen d'Wierder vun de Jonge vum Jakob erzielt a gesot:

48 Mir koumen bei dës Männer, d'Söhne vum Jakob, a mir hunn mat hinnen iwwer hir Duechter geschwat, an dës Männer wäerten averstane sinn, no eise Wënsch ze maachen, an kuckt, eist Land ass fir si ganz grouss, a si wäerten dran wunnen, an domat handeln, a mir wäerten ee Vollek sinn; mir wäerten hir Duechtere huelen, an eis Duechtere wäerte mir hinnen zu Frae ginn.

49 Mä nëmmen ënner dëser Bedingung wäerten dës Männer averstane sinn, dëser Saach ze maachen, datt all männlech ënner eis beschnidden gëtt, sou wéi si beschnidden sinn, wéi hire Gott hinnen gebueden huet, a wann mir no hiren Instruktioun gemaach hunn, fir beschnidden ze ginn, da wäerte si bei eis wunnen, zesumme mat hirem Véi a Besët, a mir wäerte mat hinne wéi ee Vollek sinn.

50 Wéi all d'Männer vun der Stad d'Wierder vum Sichem a sengem Papp Hamor héieren hunn, waren all d'Männer vun hirer Stad dësem Virschlag averstanen, an si hunn nogelauschtert fir beschnidden ze ginn, well de Sichem a säi Papp Hamor vun hinne ganz héich geschätzt goufen, well se d'Prinzesse vum Land waren.

51 Den nächsten Dag sinn de Sichem a säi Papp Hamor fréi moies opgestan an hunn all d'Männer aus hirer Stad an d'Mëtt vun der Stad versammelt. Si hunn d'Söhne vum Jakob geruff, déi all männlech Leit, déi zu hinne gehéiert hunn, un deem Dag an dem nächsten Dag beschnidden hunn.

52 An si hunn de Sichem an den Hamor, säi Papp, an déi fënnef Bridder vu Sichem beschnidden, an dann sinn all opgestan an heemgaangen, well dës Saach vum Här géint d'Stad Sichem war, an de Rot vum Här war de Simeon an dëser Saach, fir datt den Här d'Stad Sichem an d'Hänn vun de zwéi Jongen vum Jakob kéint ginn.

KAPITEL 34

1 An d'Zuel vun all de Männer, déi beschnidden goufen, war sechshonnertfënnefanzwanzeg Männer a zweehonnertsechszwanzeg Kanner.

2 Mä de Kiddekem, de Jong vum Pered, dem Papp vum Hamor, a seng sechs Bridder, wollten dem Sichem a sengem Papp Hamor net lauschteren, a si wollten sech net beschnidden, well de Virschlag vun de Jonge vum Jakob an hiren Ae widdeg war, an hire Roserei war doriwwer staark opgewühlt, datt d'Leit vun der Stad net op si gelauschtert haten.

3 An den Owend vum zweeten Dag hunn si aacht kleng Kanner fonnt, déi net beschnidden gi waren, well hir Mammen se virum Sichem a sengem Papp Hamor a virum de Männer vun der Stad verstoppt haten.

4 An de Sichem a säi Papp Hamor hunn geschéckt, fir si virun si ze bréngen, fir datt se beschnidden ginn, wéi de Kiddekem a seng sechs Bridder mat hire Schwäerter op si gestürzt sinn a versicht hunn, se ëmzebréngen.

5 An si hunn och versicht, de Sichem a säi Papp Hamor ëmzebréngen, an si hunn versicht, d'Dina mat hinnen ëmzebréngen, wéinst dëser Saach.

6 An si soten zu hinnen: Wat ass dat fir eng Saach, déi Dir gemaach hutt? Gëtt et keng Fraen ënner den Duechteren vun Äre Bridder, de Kanaaniter, datt Dir Iech Duechteren vun den Hebräer wëllt huelen, déi Dir virdru net kannt hutt, a wëllt dës Saach maachen, déi Är Pappen Iech ni gebueden hunn?

7 Mengs du, datt du duerch dës Aktioun, déi du gemaach hues, erfollegräich wäerts sinn? A wat wäerts du an dëser Affär denge Bridder, de Kanaaniter, äntweren, déi muer kommen an dech no dëser Saach froen?

8 A wann är Handlung net gerecht a gutt an hiren Ae schéngt, wat wäert Dir dann fir äert Liewen maachen, an ech fir eist Liewen, well Dir net op eis Stëmme gelauschert hutt?

9 A wann d'Awunner vum Land an all Är Bridder, d'Kanner vum Ham, vun Ärer Aktioun héieren a soen:

10 Wéinst enger hebräescher Fra hunn de Sichem an de Papp Hamor an all d'Awunner vun hirer Stad dat gemaach, wat se net kannt haten a wat hir Vorfahren hinnen ni gebueden hunn. Wou wäert Dir dann flüchten oder wou verstoppt Dir Är Schimmt, all Är Deeg virun Äre Bridder, den Awunner vum Land Kanaan?

11 Dofir kënne mir elo dat, wat Dir gemaach hutt, net ausstoen, an dëst Joch, dat eis Vorfahren eis net gebueden hunn, kënne mir och net op eis leeën.

12 Kuckt, muer ginn mir a sammelen all eis Bridder, déi kanaaneesch Bridder, déi am Land wunnen, a mir kommen all a schloe dech an all déi, déi op dech vertrauen, sou datt kee Rescht vun dir oder vun hinnen iwwreg bleift.

13 Wéi den Hamor a säi Jong Sichem an all d'Leit vun der Stad d'Wierder vum Kiddekem a senge Bridder héieren hunn, kruten si schrecklech Angscht ëm hiert Liewen wéinst hire Wierder, an si hunn dat Bescheed gemaach, wat se gemaach haten.

14 An de Sichem a säi Papp Hamor hunn hirem Papp Chiddekem a senge Bridder geäntwert a gesot: "All d'Wierder, déi Dir eis gesot hutt, sinn wouer."

15 Sot elo net, a stellt Iech net vir, datt mir aus Léift zu den Hebräer dës Saach gemaach hunn, déi eis Vorfahren eis net gebueden hunn.

16 Mee well mir gesinn hunn, datt et net hir Absicht a Wonsch war, eise Wënsch betreffend hir Duechter nozekommen, wat eis d'Huele vun hir ugeet, ausser ënner dëser Bedingung, dofir hu mir op hir Stëmme gelauschert an dës Dot gemaach, déi Dir gesinn hutt, fir eise Wonsch vun hinnen z'erreechen.

17 A wann mir eis Ufro vun hinne kritt hunn, da wäerte mir bei si zréckkommen a mat hinnen dat maachen, wat Dir eis seet.

18 Mir bieden iech also, ze waarden a bis eist Fleesch geheelt ass a mir erëm staark ginn, an da wäerte mir zesummen géint si goen, a mat hinnen dat maachen, wat an ären Härzer an an eisem ass.

19 An d'Dina, d'Duechter vum Jakob, huet all dës Wierder héieren, déi de Kiddekem a seng Bridder geschwat haten, a wat den Hamor a säi Jong Sichem an d'Leit vun hirer Stad hinne geäntwert haten.

20 An si huet sech beeilt a schéckt eng vun hire Meedercher, déi hire Papp geschéckt hat, fir sech am Haus vu Sichem ëm si ze këmmen, bei hire Papp Jakob an bei hir Bridder a sot:

21 Sou hunn de Kiddekem a seng Bridder iwwer iech geroden, an esou hunn den Hamor, de Sichem an d'Leit vun der Stad hinnen geäntwert.

22 Wéi de Jakob dës Wierder héieren huet, gouf hie mat Roserei erfüllt, an hie war rosen op si, a säi Roserei ass géint si entflammt.

23 An de Simeon an de Levi hunn geschwuer a gesot: „Sou wéi den Här lieft, de Gott vun der ganzer Äerd, muer bis zu dëser Zäit wäert kee Rescht an der ganzer Stad iwwreg bleiwen.“

24 An zwanzeg jonk Männer, déi net beschnidden waren, haten sech verstoppt, an dës jonk Männer hunn géint de Simeon an de Levi gekämpft, an de Simeon an de Levi hunn uechtzëng vun hinnen ëmbruecht, an zwee sinn virun hinne geflücht a sinn an e puer Kalkgruewen an der Stad geflücht, an de Simeon an de Levi hunn no hinne gesicht, awer konnten se net fannen.

25 An de Simeon an de Levi sinn weider an der Stad ronderëmgaangen, an hunn all d'Leit vun der Stad um Schwäert ëmbruecht, an hunn keen iwwereg gelooss.

26 An et gouf eng grouss Zerstéierung an der Stad, an d'Geschrei vun de Leit vun der Stad ass an den Himmel eropgaang, an all d'Fraen a Kanner hunn haart gekrasch.

27 An de Simeon an de Levi hunn déi ganz Stad ëmbruecht; si hunn net ee Mann an der ganzer Stad iwwreg gelooss.

28 An si hunn den Hamor a säi Jong Sichem um Schwäert ëmbruecht, an hunn d'Dina aus dem Haus vum Sichem bruecht a si sinn vun do fortgaang.

29 An d'Söhne vum Jakob sinn gaangen a sinn zréckkomm, si sinn op déi Doudeg komm a hunn all hiert Besëtz geplëmmt, dat an der Stad an um Feld war.

30 An iwwerdeems si d'Beute geholl hunn, sinn dräihonnert Männer opgestan, hunn Stëbs op si gehäit a si mat Steng geschloen, wéi de Simeon sech géint si gedréint huet an hien si all mat der Schwäertschneit ëmbruecht huet, an de Simeon huet sech virum Levi gedréint a koum an d'Stad.

31 An si hunn hir Schof, hir Ochsen an hir Ranner, an och de Rescht vun de Fraen a kleng Kanner, ewechgeholl, an si hunn all dës fortgefouert, an si hunn e Paart opgemaach a sinn erausgaang a koumen mat Kraaft bei hire Papp Jakob.

32 Wéi de Jakob alles gesinn huet, wat si mat der Stad gemaach haten, an de Beute gesinn hunn, deen si hinne geholl hunn, war de Jakob ganz rosen op si, an hie sot zu hinnen: "Wat hutt Dir mir dat ugedoen? Kuckt, ech hunn Rou fonnt ënnert de kanaaniteschen Awunner vum Land, an keen vun hinnen huet sech mat mir amëscht."

33 An elo hues du mech bei den Awunner vum Land, ënner de Kanaaniter an de Periziter, lästeg gemaach, an ech sinn nëmmen zu enger klenger Zuel, an si wäerten sech all géint mech versammelen a mech ëmbréngen, wa se vun denger Aarbecht mat hire Bridder héieren, an ech a mäi Stot wäerten ëmbruecht ginn.

34 An de Simeon, de Levi an all hir Bridder mat hinnen hunn hirem Papp Jakob geäntwert a gesot: "Kuckt, mir wunnen am Land, a soll de Sichem dat mat eiser Schwöster maachen? Firwat bass du roueg bei allem, wat de Sichem gemaach huet? A soll hie mat eiser Schwöster ëmgoen, wéi mat enger Prostituëierterin op der Strooss?"

35 An d'Zuel vun de Fraen, déi de Simeon an de Levi aus der Stad Sichem gefaange geholl hunn, awer net ëmbruecht hunn, war fënnfanzwanzeg, déi kee Mann kannt haten.

36 An ënner hinne war eng jonk Duechter mat engem schéine Gesiicht a guddem Ausgesinn, där hiren Numm Bunah war, an de Simeon huet si zu Fra geholl, an d'Zuel vun de Männer, déi si gefaange geholl hunn an net ëmbruecht hunn, war siwwenzeg Männer, an déi aner hunn si ëmbruecht.

37 An all déi jonk Männer a Fraen, déi de Simeon an de Levi aus der Stad Sichem gefaange geholl haten, ware Knechte vun de Jonge vum Jakob an hire Kanner no hinnen, bis zu deem Dag, wou d'Jonge vum Jakob aus dem Land Ägypten erausgaange sinn.

38 Wéi de Simeon an de Levi aus der Stad erausgaange waren, sinn déi zwee jonk Männer, déi iwwreg bliwwe waren a sech an der Stad verstoppt haten an net ënnert de Leit vun der Stad gestuerwe sinn, opgestan. Dës jonk Männer sinn an d'Stad gaangen a sinn dran gaang. Si hunn d'Stad ouni Mënschen an nëmme Fraen fonnt, déi gekrasch hunn. An dës jonk Männer hunn geruff a gesot: "Kuckt, dat ass dat Béist, wat d'Söhne vum Jakob, dem Hebräer, dëser Stad ugedoen hunn, andeems si haut eng vun de kanaaneitesche Stied zerstéiert hunn an net ëm hiert Liewen am ganze Land Kanaan gefaart hunn."

39 An dës Männer hunn d'Stad verloooss a sinn an d'Stad Tapnach gaangen, an si sinn dohi komm an hunn den Awunner vun Tapnach alles erzielt, wat hinne geschitt war, an alles, wat d'Söhne vum Jakob mat der Stad Sichem gemaach haten.

40 D'Nouvelle kouw beim Jaschub, Kinnek vun Tapnach, un, an hien huet Männer an d'Stad Sichem geschéckt, fir déi jonk Männer ze gesinn, well de Kinnek huet hinnen dës Geschicht net gegléift a gesot: "Wéi kënnen zwee Männer sou eng grouss Stad wéi Sichem zerstéieren?"

41 D'Bote vum Jaschub koumen zréck a soten him: "Mir sinn an d'Stad komm, an si ass zerstéiert, et ass kee Mann do; nëmme Fraen, déi kräischen; et gëtt keng Schof oder Ranner do, well alles, wat an der Stad war, hunn d'Söhne vum Jakob matgeholl."

42 An de Jaschub huet sech doriwwer gewonnert a gesot: "Wéi kéinten zwéi Männer sou eppes maachen, fir sou eng grouss Stad ze zerstéieren, an net ee Mann kéint géint si standhalen?"

43 Well sou eppes war et net méi zënter den Deeg vum Nimrod, an net emol zënter der wäitster Zäit ass sou eppes geschitt; an de Jaschub, de Kinnek vun Tapnach, sot zu sengem Vollek: Sidd couragéiert a mir wäerten goen a géint dës Hebräer kämpfen, a mir wäerten hinnen esou maachen, wéi si mat der Stad gemaach hunn, a mir wäerten eis fir d'Saach vun de Leit vun der Stad rächen.

44 An de Jaschub, de Kinnek vun Tapnach, huet sech mat senger Conseilleren iwwer dës Saach beroden, a seng Conseilleren hunn zu him gesot: "Eleng wäerts du

d'Hebräer net duerchsetzen, well si musse mächtig sinn, fir dës Aarbecht un der ganzer Stad ze maachen."

45 Wann zwee vun hinnen déi ganz Stad zerstéieren, an et keen géint si géif stoen, dann, wann Dir géint si gitt, wäerten si all géint eis opstoen an eis och zerstéieren.

46 Mee wann s du all d'Kinneke schécks, déi eis ëmginn, a se zesummekomme loosse, da gi mir mat hinne a kämpfe géint d'Sënne vum Jakob; dann wäerts du se iwwerwältegen.

47 An de Jaschub huet d'Wierder vu senger Conseilleren héieren, an hir Wierder hunn him a sengem Vollek gefall, an hien huet dat gemaach; an de Jaschub, de Kinnek vun Tapnach, huet un all d'Kinneke vun den Amoriter geschéckt, déi Sichem an Tapnach ëmginn hunn, a gesot:

48 Gitt mat mir erop a hëlleft mir, a mir wäerten de Jakob, den Hebräer, a seng Jongen ëmbréngen an se vun der Äerd ausrotten, well sou huet hien mat der Stad Sichem gemaach, an Dir wësst et net?

49 An all d'Kinneke vun den Amoriter hunn dat Béist héieren, wat d'Söhne vum Jakob der Stad Sichem ugedoe haten, a si ware ganz erstaunt iwwer si.

50 An déi siwe Kinneke vun den Amoriter hunn sech mat all hiren Arméien versammelt, ongeféier zéngtausend Männer mat gezunnene Schwärter, a si koumen fir géint d'Sënne vum Jakob ze kämpfen; an de Jakob huet héieren, datt d'Kinneke vun den Amoriter sech versammelt haten, fir géint seng Jongen ze kämpfen, an de Jakob hat grouss Angscht, an et huet him Angscht gemaach.

51 An de Jakob huet géint de Simeon an de Levi geruff a gesot: "Wat ass dat fir eng Saach, déi Dir gemaach hutt? Firwat hutt Dir mir Schued gemaach, datt Dir all d'Kanner vu Kanaan géint mech bruecht hutt, fir mech a mäi Stot ze zerstéieren? Ech war jo a Rou, ech a mäi Stot, an Dir hutt mir dat ugedoen an d'Awunner vum Land duerch Är Handlungen géint mech provoziert."

52 An de Juda huet sengem Papp geäntwert a gesot: War et ëmsoss, datt meng Bridder Simeon a Levi all d'Awunner vu Sichem ëmbruecht hunn? Sécher war et well Sichem eis Schwöster erniedregt huet an d'Gebot vun eisem Gott dem Noah a senger Kanner iwwertrueden huet, well Sichem eis Schwöster mat Gewalt ewechgeholl huet an Ehebriech mat hir begaangen huet.

53 An de Sichem huet all dat Béist gemaach, an net ee vun den Awunner vu senger Stad huet sech géint hie gestallt a gesot: "Firwat méchs du dat? Dofir sinn meng Bridder gaangen an hunn d'Stad geschloen, an den Här huet se hinnen an d'Hänn ginn, well hir Awunner d'Geboter vun eisem Gott iwwertruede waren. Ass et dann ëmsoss, datt si dat alles gemaach hunn?"

54 A firwat hues du elo Angscht oder Suergen, a firwat bass du rosen op meng Bridder, a firwat ass däi Roserei géint si entflammt?

55 Eise Gott, deen d'Stad Sichem an hir Awunner an hir Hand ginn huet, wäert och all déi kanaaneesch Kinneken, déi géint eis kommen, an eis Hänn ginn, a mir wäerten mat hinne maachen, wéi meng Bridder et mat Sichem gemaach hunn.

56 Sidd elo roueg iwwer si a werft Är Angscht ewech, awer vertraut op den Här, eise Gott, a biet zu him, datt hien eis hëlleft a befreit, an eis Feinde an eis Hänn iwwergëtt.

57 An de Juda huet zu engem vun de Dénge vu sengem Papp geruff: "Gitt elo a kuckt, wou déi Kinneken, déi géint eis kommen, mat hiren Arméie sinn."

58 An den Dénge ass gaangen a wäit ewech gekuckt, an ass géintwuer dem Bierg Sihon eropgaangen, an huet all d'Lager vun de Kinneken op de Felder gesinn, an hien ass zrëck a Juda gaangen a sot: Kuckt, d'Kinneke leien op de Felder mat all hire Lager, e ganz villfältegt Vollek, wéi de Sand um Mierufer.

59 An de Juda sot zu Simeon a Levi, an zu all senge Bridder: "Stärkt iech a gitt tapfer Jongen, well den Här, eise Gott, ass mat eis; fäert se net."

60 Trëtt all Mann op, gërdt mat senge Krichswaffen, sengem Bou a sengem Schwäert, a mir wäerte goen a géint dës onbeschnitten Männer kämpfen; den Här ass eise Gott, hie wäert eis retten.

61 An si sinn opgestan, an all hunn seng Krichswaffen ugedoen, grouss a kleng, eelef Jongen vum Jakob, an all d'Dénge vum Jakob mat hinnen.

62 An all d'Dénge vum Isaak, déi beim Isaak zu Hebron waren, koumen all mat all Zorte vu Krichsinstrumenter bei si ausgerëscht, an d'Söhne vum Jakob an hir Dénge, honnertzwielef Männer, sinn op dës Kinneke zougaangen, an de Jakob ass och mat hinne gaangen.

63 An d'Söhne vum Jakob hunn hirem Papp Isaak, dem Jong vum Abraham, op Hebron geschéckt, dat ass Kireath-Arba, a gesot:

64 Mir bieden dech fir eis beim Här, eisem Gott, datt Dir eis virun den Hänn vun de Kanaaniter, déi géint eis kommen, schützt a si an eis Hänn iwwergëtt.

65 An den Isaak, de Jong vum Abraham, huet zum Här fir seng Jongen gebiet a gesot: "O Här Gott, du hues mengem Papp versprach a gesot: 'Ech wäert däi Nokommen esou multiplizéieren wéi d'Stare vum Himmel', an du hues mir och versprach an däi Wuert erfëllt, elo wou d'Kinneke vu Kanaan zesummekommen, fir Krich mat menge Kanner ze fëieren, well si keng Gewalt begaangen hunn."

66 Dofir elo, Härgott, Gott vun der ganzer Äerd, verdréit de Rot vun dëse Kinneken, fir datt se net géint meng Jongen kämpfen.

67 An d'Häerzer vun dëse Kinneken an hirem Vollek mat dem Schrecken vu menge Jongen beandrooken an hiren Stolz erofsetzen, sou datt si sech vu menge Jongen ofwenden.

68 A mat denger staarker Hand an ausgestreckter Aarm befreit meng Jongen an hir Dénge virun hinnen, well d'Muecht an d'Kraaft sinn an dengen Hänn fir all dat ze maachen.

69 An d'Söhne vum Jakob a seng Dénge sinn op dës Kinneke zougaangen, an si hunn op den Här, hire Gott, vertraut, an iwwerdeems si ënnerwee waren, huet de Jakob, hire Papp, och zum Här gebiet a gesot: O Här Gott, mächtigen an erhiewten Gott, deem zënter aler Zäit regéiert huet, vun do un bis elo a fir ëmmer;

70 Du bass Deejeinegen, deem Kricher opstéisst a se ophält, an denger Hand ass Kraaft a Muecht fir ze erhiewen an ze néierzesetzen; o, mäi Gebied soll virun dir akzeptabel sinn, datt du dech mat denger Barmhärzegkeet zu mir kënns, fir d'Häerzer vun dëse Kinneken an hirem Vollek mat der Angscht vu menge Jongen ze beandrooken, an si an hir Lager ze erschrecken, a mat denger grousser Frëndlechkeet

all déi ze befreien, déi op dech vertrauen, well du bass et, deem d'Vëlker ënner eis brénge kanns an d'Natiounen ënner eis Muecht setzen kanns.

KAPITEL 35

1 An all d'Kinneke vun den Amoriter koumen a stoungen um Feld, fir mat hire Conseillere ze beroden, wat mat de Jonge vum Jakob ze dinn hätt, well si nach ëmmer Angscht virun hinnen haten a gesot hunn: Kuckt, zwee vun hinnen hunn déi ganz Stad Sichem ëmbruecht.

2 An den Här huet d'Gebieder vum Isaak a vum Jakob héieren, an hien huet d'Häerzer vun all de Beroder vun dëse Kinneke mat grousser Angscht a Schrecken gefëllt, sou datt si eenheetlech ausgeruff hunn:

3 Bass du haut domm, oder ass do kee Verständnis an dir, datt du géint d'Hebräer kämpfe wäerts, a firwat wäerts du dech haut iwwer deng eegen Ënnergang freeën?

4 Kuckt, zwee vun hinne koumen ouni Angscht oder Schrecken an d'Stad Sichem, an si hunn all d'Awunner vun der Stad ëmbruecht, sou datt kee Mann géint si opgestan ass, a wéi wäerts du fäeg sinn, géint si all ze kämpfen?

5 Dir wësst sécher, datt hire Gott si immens gär huet a mächtig Saachen fir si gemaach huet, wéi et zënter fréiere Deeg net méi gemaach gouf, an ënner all de Götter vun den Natiounen gëtt et keen, deem esou mächtig Dote maache kann.

6 Sécher huet hien hire Papp Abraham, den Hebräer, aus der Hand vum Nimrod a vu sengem ganze Vollek gerett, dat hien oft ëmbrénge wollt.

7 Hien huet hien och vum Feier gerett, an deem de Kinnek Nimrod hien gehäit hat, a säi Gott huet hien dovunner gerett.

8 A wien kann dat nach maachen? Et war sécherlech den Abraham, deem déi fënnf Kinneke vun Elam ëmbruecht huet, wéi se de Jong vu sengem Brudder ugegraff haten, deem deemools zu Sodom gewunnt huet.

9 An hien huet säi Knecht geholl, deem a sengem Haus trei war, an e puer vu senge Männer, an si hunn d'Kinneke vun Elam an enger Nuecht verfollegt an ëmbruecht, an hunn dem Jong vu sengem Brudder säi ganz Besëtz zrëckginn, dat si him geholl haten.

10 An Dir wësst sécher, datt de Gott vun dësen Hebräer ganz frou iwwer si ass, an si sinn och frou iwwer hie, well si wëssen, datt hie si vun all hire Feinde gerett huet.

11 An duerch seng Léift zu sengem Gott huet den Abraham säin eenzeg a wäertvolle Jong geholl a wollt hien als Brandoffer fir säi Gott bréngen, an wann et net Gott gewiescht wier, deem hien dovunner ofgehalen hätt, dann hätt hien et duerch seng Léift zu sengem Gott gemaach.

12 An Gott huet all seng Wierker gesinn, an huet him geschwuer, a versprach him, datt hie seng Jongen a seng ganz Nokommen aus all Leed befreien géif, déi si géife betreffen, well hien dëst gemaach hat, an duerch seng Léift zu sengem Gott säi Matgefill fir säi Kand ënnerdréckt hat.

13 An hutt Dir net héieren, wat hire Gott dem Pharaon, dem Kinnek vun Egypten, an dem Abimelech, dem Kinnek vu Gerar, gemaach huet, andeems hien d'Fra vum Abraham geholl huet, deem iwwer si gesot huet: "Si ass meng Schwëster", fir datt se hien net wéinst hir ëmbrénge kéinten,

an drun denken, si zur Fra ze huelen? A Gott huet hinnen an hirem Vollek alles gemaach, wat Dir héieren hutt.

14 A kuckt, mir selwer hunn mat eisen Aen gesinn, datt den Esau, de Brudder vum Jakob, mat véierhonnert Mann bei hie komm ass, mat der Absicht, hien émzebréngen, well hie sech drun erënnert huet, datt hie him de Segen vu sengem Papp ewechgeholl hat.

15 An hien ass him entgéintgaangen, wéi hien aus Syrien koom, fir d'Mamm mat de Kanner ze schloen, a wien huet hien aus senger Hänn gerett ausser säi Gott, op deem hie vertraut huet? Hie huet hien aus der Hand vu sengem Brudder a vun de Feinde gerett, an hie wäert se sécherlech erëm schützen.

16 Wien weess net, datt et hire Gott war, deem hinnen d'Kraaft ginn huet, fir der Stad Sichem dat Béist unzedoen, vun deem Dir héieren hutt?

17 Kéinten dann zwéi Männer mat hirer eegener Kraaft sou eng grouss Stad wéi Sichem zerstéieren, wann et net hire Gott gewiescht wier, op deem si vertraut hunn? Hie sot an huet dat alles mat hinnen gemaach, fir d'Awunner vun der Stad an hirer Stad émzebréngen.

18 A kënnt Dir dann déi besiegen, déi zesumme aus Ärer Stad erauskomm sinn, fir géint si all ze kämpfen, och wann dausendmol sou vill méi Iech zur Hëllef kommen?

19 Sécher wësst Dir a verstitt, datt Dir net kommt fir géint si ze kämpfen, mä Dir kommt fir géint hire Gott ze kämpfen, deem si erausgesicht huet, an dofir sidd Dir all haut komm fir zerstéiert ze ginn.

20 Also, vermeit dëst Béist, dat Dir Iech selwer brénge wëllt, an et wier besser fir Iech, net géint si an d'Krich ze goen, och wann se nëmme wéineg sinn, well hire Gott mat hinnen ass.

21 Wéi d'Kinneke vun den Amoriter all d'Wierder vun hire Beroder héieren hunn, sinn hir Häerzer mat Angscht gefëllt ginn, an si haten Angscht virun de Jonge vum Jakob a wollten net géint si kämpfen.

22 An si hunn hir Oueren op d'Wierder vun hire Beroder geriicht, an si hunn op all hir Wieder gelauschert, an d'Wierder vun de Beroder hunn de Kinneke ganz gutt gefall, an si hunn dat gemaach.

23 An d'Kinneke hunn sech émgedréint a sech vun de Jonge vum Jakob zrëckgezunn, well si sech net getraut hunn, hinnen ze entgéintzekommen, fir géint si ze kämpfen, well si grouss Angscht virun hinnen haten, an hir Häerzer sinn aus hirer Angscht virun hinnen an hinne geschmolz.

24 Well dëst koom vum Här zu hinnen, well hien d'Gebieder vu senger Knechte Isaac a Jakob héieren huet, well si op hie vertraut hunn; an all dës Kinneke sinn deem Dag mat hire Lager zrëckgaangen, jidderee a seng eege Stad, an si hunn deemools net mat de Jonge vum Jakob gekämpft.

25 An d'Söhne vum Jakob hunn deem Dag bis den Owend vis-à-vis vum Bierg Sihon opgestallt, an nodeems se gesinn hunn, datt dës Kinneke net komm sinn, fir géint si ze kämpfen, sinn d'Söhne vum Jakob heemgaangen.

KAPITEL 36

1 Zu där Zäit ass den Här dem Jakob erschéngen a sot: "Stei op, gitt op Bethel a bleift do, a baut do en Altar fir

den Här, deem dir erschéngt ass, deem dech an deng Jongen aus der Leed befreit huet."

2 An de Jakob ass opgestan mat senger Jongen an allem, wat him gehéiert huet, an si sinn no Bethel komm, no dem Wuert vum Här.

3 An de Jakob war nénganzwanzeg Joer al, wéi hien op Bethel gaangen ass, an de Jakob a seng Jongen an all d'Leit, déi mat him waren, sinn zu Bethel zu Luz bliwwen, an hien huet do en Altar fir den Här gebaut, deem him erschéngen ass, an de Jakob a seng Jongen sinn sechs Méint zu Bethel bliwwen.

4 Zu där Zäit ass d'Deborah, d'Duechter vum Us, d'Krankschwëster vun der Rebekka, gestuerwen, déi beim Jakob gewiescht war; an de Jakob huet si ënner Bethel ënner enger Eech begruuewen, déi do stoung.

5 An d'Rebekka, d'Duechter vum Bethuel, der Mamm vum Jakob, ass och zu där Zäit zu Hebron gestuerwen, dat heescht Kireath-Arba, a si gouf an der Hiel vu Machpela begruuewen, déi den Abraham vun de Kanner vum Heth kaaft hat.

6 An d'Rebekka huet honnertdräianzwanzeg Joer gelieft, an si ass gestuerwen. Wéi de Jakob héieren huet, datt seng Mamm Rebekka dout war, huet hie batter ëm seng Mamm geweint a grouss Trauer ëm si an ëm d'Debora, hir Krankschwëster, ënnert der Eech gemaach. An hien huet där Plaz Allon-Bachut genannt.

7 An de Laban, de Syrer, ass an där Zäit gestuerwen, well Gott hien geschloen huet, well hien de Bund tëscht him an dem Jakob gebrauch hat.

8 An de Jakob war honnert Joer al, wéi den Här him erschéngen ass, an hien geseent huet a säin Numm Israel genannt huet, an d'Rachel, dem Jakob seng Fra, ass an deenen Deeg schwanger ginn.

9 Zu där Zäit ass de Jakob a seng ganz Famill vu Bethel gereest, fir an d'Haus vu sengem Papp op Hebron ze goen.

10 Wéi si ënnerwee waren, an et nach just e kuerze Wee bis bei Efrath war, huet d'Rachel e Jong gebuer, an si hat schwéier Wehen a si ass gestuerwen.

11 An de Jakob huet si um Wee op Efrath, dat ass Bethlehem, begruuewen, an hien huet eng Steenhauf op hirem Graf geriicht, dat do bis haut ass; an d'Rachel huet 45 Joer gelieft, an duerno ass si gestuerwen.

12 An de Jakob huet säi Jong, deem him gebuer gouf an deem d'Rachel him gedroen huet, Benjamin genannt, well hie war him am Land op der rietser Säit gebuer.

13 Nom Doud vun der Rachel huet de Jakob säin Zelt am Zelt vun hirer Dénsgschtmeechen Bilha opgeriicht.

14 An de Ruben war wéinst deem jalous op seng Mamm Lea, an hie gouf mat Roserei erfëllt, an hien ass a sengem Roserei opgestan an ass an d'Zelt vun der Bilha eragaangen an huet do d'Bett vu sengem Papp ewechgeholl.

15 Zu där Zäit gouf den Deel vum Gebuertsrecht, zesumme mat de kinneklechen an priesterlechen Ämter, de Jonge vum Ruben ewechgeholl, well hien d'Bett vu sengem Papp entweiht hat, an d'Gebuertsrecht gouf dem Joseph ginn, d'kinneklech Ämte dem Juda, an d'Priesterschaft dem Levi, well de Ruben d'Bett vu sengem Papp entweiht hat.

16 An dëst sinn d'Generatiounen vum Jakob, déi him a Paddan-Aram gebuer goufen, an dem Jakob seng Jongen waren zwoelf.

17 D'Söhne vun der Lea waren de Ruben, den éischte Gebuer, an de Simeon, de Levi, de Juda, den Issachar, de Sebulon an hir Schwëster Dina; an d'Söhne vun der Rachel waren de Josef an de Benjamin.

18 D'Sënne vun der Zilpa, der Déngschtmeedchen vun der Lea, waren de Gad an den Aser, an d'Sënne vun der Bilha, der Déngschtmeedchen vun der Rachel, waren den Dan an den Naftali; dat sinn d'Sënne vum Jakob, déi him a Paddan-Aram gebuer goufen.

19 An de Jakob a seng Jongen an alles, wat him gehéiert huet, sinn op d'Rees gaangen a koumen zu Mamre, dat ass Kireath-Arba, dat zu Hebron ass, wou den Abraham an den Isaak als Asylbewunner gewunnt hunn, an de Jakob mat senge Jongen an allem, wat him gehéiert huet, huet bei sengem Papp zu Hebron gewunnt.

20 A säi Brudder Esau a seng Jongen, an alles wat him gehéiert huet, sinn an d'Land Seir gaangen a si hunn sech do gewunnt, an hunn am Land Seir Besëtz kritt, an d'Kanner vum Esau ware fruchtbar a si hunn sech immens vill am Land Seir verbreet.

21 An dëst sinn d'Generatioun vum Esau, déi him am Land Kanaan gebuer goufen, an dem Esau seng Jongen waren fënnf.

22 An den Ada huet dem Esau säin éischte Jong, den Eliphas, gebuer, an si huet him och Reuel gebuer, an den Ahlibama huet him de Jeusch, de Jaelam an de Korach gebuer.

23 Dëst sinn d'Kanner vum Esau, déi him am Land Kanaan gebuer goufen; an d'Sënne vum Eliphas, dem Jong vum Esau, waren den Teman, den Omar, de Sefo, de Gatam, de Kenas an den Amalex, an d'Sënne vum Reuel waren den Nachat, de Serach, d'Schama an de Missa.

24 D'Sënne vum Jeusch waren den Timna, den Alwa an de Jetet; an d'Sënne vum Jaalam waren den Ala, de Pinor an de Kenas.

25 D'Séi vum Korach waren den Teman, de Mibzar, de Magdiel an den Eram; dat sinn d'Famillje vun de Séi vum Esau no hiren Herzogtum am Land Seir.

26 An dëst sinn d'Nimm vun de Jonge vum Seir, dem Horiter, Awunner vum Land Seir: Lotan, Schobal, Sibeon, Ana, Dishan, Ezer an Dishon, siwe Jongen.

27 D'Kanner vum Lotan waren den Hori, den Heman an hir Schwëster Timna, dat ass Timna, déi bei de Jakob a seng Jongen komm ass, an déi wollten hir net lauschteren, an si ass gaangen a gouf eng Konkubin vum Eliphas, dem Jong vum Esau, an huet him den Amalek gebuer.

28 D'Séi vum Schobal waren den Alwan, de Manahath, den Ebal, de Schefo an den Onam, an d'Séi vum Sibeon waren den Aja an d'Ana. Dat war den Ana, deen d'Jemim an der Wüst fonnt huet, wéi hien d'Esele vu sengem Papp Sibeon gefiddert huet.

29 An iwwerdeems hien d'Ieselen vu sengem Papp gefiddert huet, huet hien se zu verschiddenen Zäiten an d'Wüst gefouert fir se ze fidderen.

30 An et war enges Daags, wou hien se an eng vun den Wüsten um Mierufer bruecht huet, vis-à-vis vun der Wüst vun de Leit, an wéi hien se gefiddert huet, koum e ganz staarke Sturm vun der anerer Säit vum Mier an ass op d'Ieselen komm, déi do gegraast hunn, an si sinn all stoe bliwwen.

31 An duerno koumen ongeféier honnertzwanzeg grouss an schrecklech Déieren aus der Wüst op der anerer Säit vum Mier eraus, an si koumen all op d'Plaz wou d'Ieselen waren, an hunn sech do gestallt.

32 An dës Déieren, vun hirer Mëtt no ënnen, haten d'Gestalt vun de Mënschekanner, a vun hirer Mëtt no uewen, haten e puer d'Ähnlechkeet vu Bieren, an e puer d'Ähnlechkeet vun de Keephas, mat Schwänz hannert hinnen tëscht hire Schëlleren, déi bis op d'Ärd erofgeréckelt sinn, wéi d'Schwänz vum Ducheephath, an dës Déieren koumen a sinn op dës Ieselen eropgeridden a geridden, a si hunn se fortgefouert, an si sinn bis haut fortgaang.

33 An ee vun dësen Déieren ass op d'Anah zougaangen an huet him mat sengem Schwanz geschloen, an ass dann vun där Plaz fortgelaf.

34 Wéi hien dës Aarbecht gesinn huet, hat hien eng grouss Angscht ëm säi Liewen, an hien ass geflücht an an d'Stad geflücht.

35 An hien huet senge Jongen a Bridder alles erzielt, wat him geschitt war, a vill Männer sinn no den Ieselen gaangen, awer konnten se net fannen, an den Ana a seng Bridder sinn vun deem Dag un net méi op déi Plaz gaangen, well si grouss Angscht ëm hiert Liewen haten.

36 D'Kanner vun der Ana, dem Jong vum Seir, waren den Dishon a seng Schwëster Ahlibama, an d'Kanner vun der Dishon waren den Hemdan, den Eschban, den Jitran an de Keran, an d'Kanner vun der Eser waren de Bilhan, de Saawan an den Akan, an d'Kanner vun der Dishon waren den Us an den Aran.

37 Dëst sinn d'Famillje vun de Kanner vum Seir, dem Horiter, no hiren Herzogtum am Land Seir.

38 An den Esau a seng Kanner hunn am Land vum Seir, dem Horiter, gewunnt, dem Awunner vum Land, a si haten Besëtz dran a ware fruchtbar a si hunn sech immens multiplizéiert. An de Jakob a seng Kanner an alles, wat hinne gehéiert huet, hunn bei hirem Papp Isaak am Land Kanaan gewunnt, sou wéi den Här dem Abraham, hirem Papp, gebueden hat.

KAPITEL 37

1 Am honnertaaffënnfte Liewensjoer vum Jakob, dat ass dat néngt Joer, wou de Jakob mat senge Kanner am Land Kanaan gewunnt huet, koum hien aus Paddan-Aram.

2 An deenen Deeg ass de Jakob mat senge Kanner vun Hebron gereest, an si sinn zréck an d'Stad Sichem gaangen, si an alles wat hinnen gehéiert huet, an hunn do gewunnt, well d'Kanner vum Jakob gutt a fruchtbar Weideland fir hiert Véi an der Stad Sichem fonnt hunn, nodeems d'Stad Sichem deemools nei opgebaut gi war, an et ongeféier dräihonnert Männer a Fraen do waren.

3 An de Jakob a seng Kanner an alles, wat him gehéiert huet, hunn op deem Stéck vum Feld gewunnt, dat de Jakob vum Hamor, dem Papp vum Sichem, kaaft hat, wéi hien aus Paddan-Aram koum, ier de Simeon an de Levi d'Stad besiegt haten.

4 An all déi Kinneke vun de Kanaaniter an Amoriter, déi d'Stad Sichem ëmginn hunn, hunn héieren, datt d'Söhne vum Jakob erëm op Sichem komm waren a sech do gewunnt hunn.

5 An si soten: Sollen d'Sënne vum Jakob, dem Hebräer, nach eng Kéier an d'Stad kommen a sech do wunnen, nodeems si hir Awunner geschloen an verdríwwen hunn? Sollen si elo zrécckkommen an och déi, déi an der Stad wunnen, verdríwwen oder ëmbréngen?

6 An all d'Kinneke vu Kanaan hunn sech erëm versammelt, an si koumen zesummen, fir géint de Jakob a seng Jongen Krich ze féieren.

7 An de Jaschub, de Kinnek vun Tapnach, huet och un all seng Nopeschkinneke geschéckt, un den Elan, de Kinnek vu Gaasch, an un den Ihuri, de Kinnek vu Silo, an un de Parathon, de Kinnek vu Chazar, an un de Susi, de Kinnek vu Sarton, an un de Laban, de Kinnek vu Beth-Choran, an un de Schabir, de Kinnek vun Othnay-ma, a gesot:

8 Kommt bei mech erop a hëlleft mir, a loosst eis de Jakob, den Hebräer, a seng Jongen an alles, wat him gehéiert, ëmbréngen, well si sinn erëm op Sichem komm, fir et an d'Besëtz ze huelen an seng Awunner ëmzebréngen, wéi virdrun.

9 An all dës Kinneke sinn zesummekomm a koumen mat all hire Lager, e Vollek, dat immens villfältig war wéi de Sand um Mierufer, an si ware all vis-à-vis vun Tapnach.

10 An de Jaschub, de Kinnek vun Tapnach, ass mat senger ganzer Arméi géint si erausgaangen, an hien huet sech mat hinne vis-à-vis vun Tapnach baussent der Stad belagert, an all dës Kinneke hunn si a siwe Divisiounen opgedeelt, siwe Lager géint d'Sënne vum Jakob.

11 An si hunn dem Jakob a sengem Jong eng Erklärung geschéckt a gesot: "Kommt all bei eis, fir datt mir eis op der Fläch treffen a fir d'Räche vun de Männer vu Sichem huelen, déi Dir an hirer Stad ëmbruecht hutt. Elo gitt Dir erëm an d'Stad Sichem zrécck, wunnt do a bréngt hir Awunner ëm, wéi virdrun."

12 An d'Söhne vum Jakob hunn dat héieren an hire Roserei ass iwwer d'Wierder vun de Kinneke vu Kanaan ganz entflammt, an zéng vun de Söhne vum Jakob hunn sech beeilt a sinn opgestan, an all vun hinnen hunn seng Krichswaffen ugedoen; an et waren honnert an zwee vun hire Knechte mat hinnen a Schluechtformatioun.

13 An all dës Männer, d'Söhne vum Jakob mat hiren Dénger, sinn op dës Kinneke zougaangen, an hire Papp Jakob war mat hinnen, an si stoungen all um Hiwwel vu Sichem.

14 An de Jakob huet zum Här fir seng Jongen gebiet, an hien huet seng Hänn zum Här ausgestreckt a gesot: O Gott, du bass en allmächtige Gott, du bass eise Papp, du hues eis geformt a mir sinn d'Wierker vun dengen Hänn; ech bieden dech, befreit meng Jongen duerch deng Barmhärzegkeet aus der Hand vun hire Feinde, déi haut kommen, fir géint si ze kämpfen, a rett se aus hirer Hand, well an denger Hand ass Muecht a Kraaft, fir déi Wéineg vun de Villen ze retten.

15 A géff menge Jongen, Äre Knechte, Häerzkraaft a Kraaft, fir géint hir Feinde ze kämpfen, se z'ënnerwerfen an hir Feinde virun hinne falen ze loossen, a loosst meng Jongen an hir Knechte net duerch d'Hänn vun de Kanner vu Kanaan stierwen.

16 Mee wann et Iech gutt schéngt, menge Jongen an hiren Dénger d'Liewe ewechzehuelen, da gräift se an Ärer grousser Barmhärzegkeet duerch d'Hänn vun Äre Dénger, fir datt se haut net duerch d'Hänn vun de Kinneke vun den Amoriter ëmkommen.

17 An wéi de Jakob opgehalen huet zum Här ze bieden, huet d'Äerd vun hirer Plaz geziddert, an d'Sonn ass däischter ginn, an all dës Kinneke kruten Angscht an eng grouss Entsetzen huet si gepackt.

18 An den Här huet dem Jakob säi Gebied héieren, an den Här huet d'Häerzer vun all de Kinneken an hiren Arméie mat der Angscht an der Ehrfurcht vun de Jakobs Jongen beandrockt.

19 Well den Här huet si d'Stëmm vun de Wonnen héieren gelooss, an d'Stëmm vun de mächtige Päerd vun de Jonge vum Jakob, an d'Stëmm vun enger grousser Arméi, déi si begleet huet.

20 An dës Kinneke goufe mat grousser Angscht virun de Jonge vum Jakob erwëscht, an iwwerdeems se an hire Quartieren stoungen, kuckt, d'Jonge vum Jakob koumen op si zou, mat honnertzwielef Männer, mat engem grouse a riesege Geschrei.

21 Wéi d'Kinneke gesinn hunn, wéi d'Söhne vum Jakob op si zoukoumen, goufe si nach méi panesch, a si ware geneigt, sech virun de Söhne vum Jakob zrécckzezéien, wéi ufanks, an net géint si ze kämpfen.

22 Mä si sinn net zrécckgezunn a soten: Et wier eng Schimmt fir eis, sou zweemol virun den Hebräer zrécckzezéien.

23 An d'Söhne vum Jakob koumen nobäi a sinn géint all dës Kinneken an hir Arméie virgerannt, an si hunn gesinn, an et war e ganz mächtigt Vollek, sou villfältig wéi de Sand um Mier.

24 An d'Söhne vum Jakob hunn den Här geruff a gesot: Hëllef eis, Här, hëlleft eis a äntwer eis, well mir vertrauen op dech, a loosst eis net duerch d'Hänn vun dësen onbeschniddene Männer stierwen, déi haut géint eis komm sinn.

25 An d'Söhne vum Jakob hunn hir Krichswaffen ugegäert, an all Mann huet säi Schëld a säi Speer an d'Hänn geholl, an si sinn an d'Schluecht gaangen.

26 An de Juda, de Jong vum Jakob, ass viru senger Bridder gelaf, an zéng vu senger Dénger mat him, an hien ass op dës Kinneke zougaangen.

27 An de Jaschub, de Kinnek vun Tapnach, ass och als éischt mat senger Arméi viru Juda erauskomm, an de Juda huet de Jaschub a seng Arméi op hie kommen gesinn, an de Roserei vum Juda ass entflammt, a säi Roserei huet an him gebrannt, an hien ass an d'Schluecht gaangen, an där de Juda säi Liewe riskéiert huet.

28 An de Jaschub a seng ganz Arméi sinn op Juda virgerutscht, an hie war op engem ganz staarken a mächtige Päerd geridden, an de Jaschub war e ganz tapfere Mann, a vu Kapp bis Fouss mat Eisen a Messing bedeckt.

29 An iwwerdeems hien um Päerd war, huet hien mat béide Hänn Feiler vu vir an hannen geschoss, wéi et seng Gewunnecht a senger Schluechte war, an hien huet ni déi Plaz verpasst, op déi hien seng Feiler geriicht huet.

30 Wéi de Jaschub géint Juda komm ass a vill Pfeiler géint Juda geschoss huet, huet den Här dem Jaschub seng Hand gebonnen, an all d'Pfeiler, déi hie geschoss huet, sinn op seng eege Männer zrécckgefall.

31 An trotzdeem ass de Jaschub weider op de Juda zougerannt, fir hien mat de Pfeiler erauszefuerderen, awer den Ofstand tëscht hinnen war ongeféier drësseg Ell, an wéi de Juda gesinn huet, wéi de Jaschub seng Pfeiler op hie

geheit huet, ass hien mat senger rosen-opgereegter Kraaft op hie zougelaf.

32 An de Juda huet e grouse Steen vum Buedem opgehuewen, deem säi Gewiicht siechzeg Schekel war, an de Juda ass op de Jaschub zougelaf, an huet mam Steen him säi Schëld getraff, sou datt de Jaschub vum Schlag erschütterert war, an hien ass vu sengem Päerd op de Buedem gefall.

33 An de Schëld ass aus der Hand vum Jaschub gerappt, an duerch d'Kraaft vum Schlag ass en ongeféier fofzëng Ell wäit gesprongen, an de Schëld ass virum zweete Lager gefall.

34 An d'Kinneken, déi mam Jaschub komm sinn, hunn aus der Distanz d'Stärkt vum Juda, dem Jong vum Jakob, gesinn a wat hien dem Jaschub gemaach hat, an si haten schrecklech Angscht virum Juda.

35 An si hunn sech beim Jaschub sengem Lager versammelt, wéi si seng Verwirrung gesinn hunn, an de Juda huet säi Schwäert gezunn an 42 Männer aus dem Jaschub sengem Lager ëmbruecht, an de ganze Jaschub sengem Lager ass viru Juda geflücht, a kee Mann konnt him géintstoen, an si hunn de Jaschub verlooss a virun him geflücht, an de Jaschub louch nach ëmmer um Buedem.

36 Wéi de Jaschub gesinn huet, datt all d'Männer vu sengem Lager virun him geflücht waren, huet hie sech beeilt a sech mat Panik géint Juda opgestan, an huet sech op seng Been vis-à-vis vu Juda gestallt.

37 An de Jaschub hat e Kampf géint de Juda, wou hien ee Schëld géint deen aneren opgestallt huet, an d'Männer vum Jaschub sinn all fortgelaf, well si grouss Angscht virum Juda haten.

38 An de Jaschub huet säi Speer an d'Hand geholl, fir dem Juda säi Kapp ze treffen, mä de Juda hat säi Schëld séier géint dem Jaschub seng Speer u säi Kapp geluecht, sou datt de Schëld vum Juda de Schlag vum Jaschub senger Speer krut, an de Schëld ass och opgebrach.

39 Wéi de Juda gesinn huet, datt säi Schëld gerëss war, huet hien séier säi Schwäert gezunn an dem Jaschub un d'Knöchel geschloen, him d'Féiss ofgehaakt, sou datt de Jaschub op de Buedem gefall ass, an d'Spies aus senger Hand gefall ass.

40 An de Juda huet séier dem Jaschub seng Speer opgehuewen, mat där hien him de Kapp ofgeschloen an en nieft seng Féiss gehäit huet.

41 Wéi d'Söhne vum Jakob gesinn hunn, wat de Juda mam Jaschub gemaach hat, sinn si all an d'Reie vun den anere Kinneke gerannt, an d'Söhne vum Jakob hunn géint d'Arméi vum Jaschub an d'Armée vun all de Kinneke gekämpft, déi do waren.

42 An d'Söhne vum Jakob hunn fofzëngtausend vun hire Männer zum Fall bruecht, an si hunn se geschloen, wéi wann se op Kürbissen géife schloen, an de Rescht ass fir hiert Liewe geflücht.

43 An de Juda stoung nach ëmmer beim Läich vum Jaschub a huet dem Jaschub säi Panzermantel ausgezu.

44 An de Juda huet och d'Eisen an d'Mess ewechgeholl, dat ëm Jaschub war, an do koumen néng Männer vun de Kapitäne vum Jaschub fir géint Juda ze kämpfen.

45 An de Juda huet sech beeilt an e Steen vum Buedem opgehuewen, an domat ee vun hinnen op de Kapp

geschloen, sou datt säi Schädel gebrach gouf, an de Kierper ass och vum Päerd op de Buedem gefall.

46 An déi aacht Kapitänen, déi bliwwe sinn, hunn d'Stärkt vu Juda gesinn a si hunn grouss Angscht kritt a si sinn fortgelaf, an de Juda mat senger zéng Männer huet si verfollegt, an si hunn si iwwerholl an ëmbruecht.

47 An d'Söhne vum Jakob hunn nach ëmmer d'Armée vun de Kinneke geschloen, an si hunn der vill ëmbruecht, awer dës Kinneke hunn sech mat hire Kapitänen trei gehalen a sinn net vun hire Plazen zrëckgezunn, an si hunn géint déi vun hiren Armée geruff, déi virun de Söhne vum Jakob geflücht sinn, awer keen huet hinne gelauschert, well si Angscht ëm hiert Liewen haten, datt si stierwe sollten.

48 An all d'Söhne vum Jakob, nodeems si d'Armée vun de Kinneke besiegt haten, sinn zrëckkomm a koumen viru Juda, an de Juda huet nach ëmmer déi aacht Kapitäne vum Jaschub ëmbruecht an hinnen hir Kleeder ausgezu.

49 An de Levi huet den Elon, de Kinnek vu Gaasch, mat senger véierzéng Kapitänen op hie zoukommen gesinn, fir hien ze schloen, mä de Levi wusst et net sécher.

50 An den Elon mat senger Kapitäne koumen méi no, an de Levi huet sech ëmkuckt a gesinn, datt hien am Réck eng Schluecht hat, an de Levi ass mat zwielef vu senger Déngeer gelaf, an si sinn gaangen an hunn den Elon a seng Kapitäne mat der Schwäert ëmbruecht.

KAPITEL 38

1 An den Ihuri, de Kinnek vu Silo, kouw erop fir dem Elon ze hëllefen, an hien ass bei de Jakob komm, wéi de Jakob säi Bou gezunn huet, deen a senger Hand war, an huet mat engem Pfeil den Ihuri getraff, wat him zum Doud gefouert huet.

2 Wéi den Ihuri, de Kinnek vu Silo, gestuerwen war, sinn déi véier verbleiwen Kinneke mat de reschtliche Kapitäne vun hirem Stand geflücht, an si hunn probéiert sech zrëckzezéien a gesot: Mir hunn keng Kraaft méi bei den Hebräer, nodeems si déi dräi Kinneke an hir Kapitäne ëmbruecht hunn, déi méi mächtig waren ewéi mir.

3 Wéi d'Söhne vum Jakob gesinn hunn, datt déi verbleiwen Kinneke vun hirer Plaz fortgaange waren, hunn si se verfollegt, an de Jakob kouw och vum Koup vu Sichem, vun der Plaz wou hie stoung, an si sinn de Kinneke verfollegt a si sinn mat hiren Déngeer op si zougaangen.

4 An d'Kinneken an d'Kapitänen mat dem Rescht vun hiren Arméien, wéi se gesinn hunn, datt d'Söhne vum Jakob op si zoukoumen, haten si Angscht ëm hiert Liewen a si sinn geflücht, bis se an d'Stad Chasar ukomm sinn.

5 An d'Söhne vum Jakob hunn si bis bei d'Paart vun der Stad Chazar verfollegt, an si hunn eng grouss Schluecht ënner de Kinneken an hiren Arméien zougeschloen, ongeféier véierdausend Mann, an iwwerdeems si d'Arméi vun de Kinneken geschloe hunn, war de Jakob mat sengem Bou beschäftigt a beschränkt sech op d'Schloe vun de Kinneken, an hien huet si all ëmbruecht.

6 An hien huet de Parathon, de Kinnek vu Chazar, um Paart vun der Stad Chazar ëmbruecht, an duerno huet hien de Susi, de Kinnek vu Sarton, de Laban, de Kinnek vu Bethchorin, an de Shabir, de Kinnek vu Machnayma, ëmbruecht, an hien huet se all mat Pfeiler ëmbruecht, e Pfeil fir all eenzel vun hinnen, an si sinn gestuerwen.

7 An d'Söhne vum Jakob, wéi se gesinn hunn, datt all d'Kinneke dout waren an datt se zerstéiert waren a sech zrëckgezunn hunn, hunn si weider mat den Arméie vun de Kinneke vis-à-vis vum Paart vum Chazar geschluecht, an hunn nach ëmmer ongefëier véierhonnert vun hire Männer ëmbruecht.

8 An dräi Männer vun de Knechte vum Jakob sinn an där Schluecht gefall, an wéi de Juda gesinn huet, datt dräi vu senge Knechte gestuerwe waren, huet et him ganz vill Trauer gemaach, a säi Roserei géint d'Amoriter ass a sengem Häerz gebrannt.

9 An all d'Männer, déi aus den Arméie vun de Kinneke bliwwen sinn, haten eng grouss Angscht ëm hiert Liewen, si sinn gelaf an hunn d'Paart vun de Mauere vun der Stad Chazar opgebrach, an si sinn all an d'Stad a Sécherheet komm.

10 An si hunn sech an der Stad Chazar verstoppt, well d'Stad Chazar ganz grouss a wäit verbreet war, an nodeems all dës Arméien an d'Stad erakoumen, sinn d'Söhne vum Jakob hinnen an d'Stad nogelaf.

11 A véier mächtig Männer, erfuerene am Kampf, sinn aus der Stad erausgaangen a stoungen virum Agank vun der Stad, mat gezunnene Schwärter a Speeren an den Hänn, an hunn sech vis-à-vis vun de Jonge vum Jakob opgestallt a wollten hinnen net erlaben, an d'Stad eranzekommen.

12 An den Naftali ass gerannt an tëscht si komm an huet mat sengem Schwäert zwéin vun hinnen ëmbruecht an hinnen op eemol d'Käpp ofgeschloen.

13 An hien huet sech zu den aneren zwee gedréint, an do ware si fortgelaf, an hien huet se verfolgegt, ageholl, geschloen an ëmbruecht.

14 An d'Söhne vum Jakob koumen an d'Stad a hunn gesinn, an do war nach eng Mauer bei der Stad, an si hunn no dem Paart vun der Mauer gesicht, awer konnten et net fannen, an de Juda ass op d'Spëtz vun der Mauer gesprongen, an de Simeon an de Levi sinn him nogaangen, an si sinn all dräi vun der Mauer an d'Stad erofgaangen.

15 An de Simeon an de Levi hunn all d'Männer ëmbruecht, déi sech an d'Stad geflücht sinn, an och d'Awunner vun der Stad mat hire Fraen a kleng Kanner, hunn si mat der Schwäert ëmbruecht, an d'Geschrei vun der Stad ass bis an den Himmel eropgaangen.

16 An den Dan an den Naftali sinn op d'Mauer gesprongen, fir ze kucken, wat de Klauen verursaacht huet, well d'Söhne vum Jakob sech Suergen ëm hir Bridder gemaach hunn, an si hunn d'Awunner vun der Stad mat Gejälz a Bidden héieren schwätzen a soen: "Huelt alles, wat mir an der Stad hunn, a gitt fort, nëmmen bréngt eis net ëm."

17 Wéi de Juda, de Simeon an de Levi opgehalen haten, d'Awunner vun der Stad ze schloen, sinn si op d'Mauer eropgaangen a si hunn den Dan an den Naftali, déi op der Mauer waren, an och de Rescht vun hire Bridder geruff. De Simeon an de Levi hunn hinnen iwwer den Entrée an d'Stad informéiert, an all d'Söhne vum Jakob koumen, fir d'Beute ofzehuelen.

18 An d'Söhne vum Jakob hunn d'Beute vun der Stad Chazar geholl, d'Schof an d'Rënd, an de Besëtz, an hunn alles geholl, wat gefaange konnt ginn, a sinn deen Dag aus der Stad fortgaang.

19 An den nächsten Dag sinn d'Söhne vum Jakob op Sarton gaangen, well si héieren hunn, datt d'Männer vu Sarton, déi

an der Stad bliwwen waren, sech versammelt hunn, fir géint si ze kämpfen, well se hire Kinnek ëmbruecht haten, an de Sarton war eng ganz héich a befestegt Stad, an et hat eng déif Wall ëm d'Stad.

20 An d'Sail vun der Wall war ongefëier fofzeg Ell grouss a seng Breet véierzeg Ell, an et war kee Plaz fir e Mann an d'Stad ze kommen wéinst der Wall. An d'Söhne vum Jakob hunn d'Wall vun der Stad gesinn, a si hunn en Agank dran gesicht, awer konnten en net fannen.

21 Den Agank an d'Stad war nämlech hannen, an all Mënsch, deen an d'Stad wollt kommen, ass iwwer dee Wee komm an huet déi ganz Stad ëmkreest, an duerno ass hien an d'Stad erakomm.

22 Wéi d'Söhne vum Jakob gesinn hunn, datt si de Wee net an d'Stad fanne konnten, ass hire Roserei staark entflammt, an d'Awunner vun der Stad hunn gesinn, datt d'Söhne vum Jakob bei si koumen, well si vun hirer Kraaft héieren haten a wat si mam Chazar gemaach haten.

23 An d'Awunner vun der Stad Sarton konnten net op d'Söhne vum Jakob erausgoen, nodeems se sech an der Stad versammelt haten, fir géint si ze kämpfen, aus Angscht datt se doduerch an d'Stad kéinte kommen. Wéi se gesinn hunn, datt se op si zoukoumen, haten se grouss Angscht virun hinnen, well se vun hirer Kraaft héieren haten a wat se mam Chazar gemaach haten.

24 D'Awunner vu Sarton hunn d'Bréck vun der Strooss vun der Stad séier vun hirer Plaz ewechgeholl, ier d'Söhne vum Jakob koumen, a si hunn se an d'Stad bruecht.

25 An d'Söhne vum Jakob koumen a sichen de Wee an d'Stad, awer konnten en net fannen, an d'Awunner vun der Stad sinn op d'Spëtz vun der Mauer eropgaangen a gesinn, an do hunn d'Söhne vum Jakob en Entrée an d'Stad gesicht.

26 An d'Awunner vun der Stad hunn d'Söhne vum Jakob vun der Spëtz vun der Mauer ofveruerteelt a si verflucht, an d'Söhne vum Jakob hunn d'Veuerteelungen héieren, a si ware ganz rosen, an hire Roserei huet an hinne gebrannt.

27 An d'Söhne vum Jakob ware rosen op si, an si sinn all opgestan an iwwer de Wall gesprongen mat der Kraaft vun hirer Kraaft, an duerch hir Kraaft sinn si déi véierzeg Ell Breet vum Wall iwwerwonnen.

28 An nodeems si d'Wall passéiert haten, stoungen si ënnert der Stadmauer, an si hunn all d'Paarte vun der Stad mat Eisendieren zougemaach fonnt.

29 An d'Söhne vum Jakob koumen no, fir d'Dieren vun de Stadpaarten opzebriechen, an d'Awunner hunn et hinnen net erlaabt, well vun uewen op der Mauer hunn si Steng a Feiler op si gehäit.

30 An d'Zuel vun de Leit, déi op der Mauer waren, war ongefëier véierhonnert Mann, an wéi d'Söhne vum Jakob gesinn hunn, datt d'Männer vun der Stad hinnen d'Paarte vun der Stad net opmaache gelooss hunn, sinn si gesprongen an hunn d'Spëtz vun der Mauer eropgaang, an de Juda ass als éischt an den ëstlechen Deel vun der Stad eropgaang.

31 An de Gad an den Aser sinn him no an d'westlech Eck vun der Stad eropgaangen, de Simeon an de Levi am Norden, an den Dan an de Ruben am Süden.

32 An d'Männer, déi uewen op der Mauer waren, d'Awunner vun der Stad, hunn gesinn, datt d'Söhne vum Jakob op si zoukoumen, si sinn all vun der Mauer fortgelaf,

an d'Stad erofgaangen a sech an der Mëtt vun der Stad verstoppt.

33 An den Issachar an den Naftali, déi ënnert der Mauer bliwwe sinn, koumen no, hunn d'Paarte vun der Stad opgebrach an hunn e Feier un de Paarte vun der Stad ugestach, sou datt d'Eisen geschmolz ass. An all d'Söhne vum Jakob koumen an d'Stad, si an all hir Männer, a si hunn géint d'Awunner vun der Stad Sarton gekämpft a si mat der Schwäertschneit geschloen, an et huet kee Mënsch géint si opgestan.

34 An ongefëier zweehonnert Männer sinn aus der Stad geflücht, an si sinn all gaangen an hunn sech an engem bestëmmten Tuerm an der Stad verstoppt, an de Juda huet si bis bei den Tuerm verfollegt an hien huet den Tuerm ofgebrach, deen op d'Männer gefall ass, an si sinn all gestuerwen.

35 An d'Söhne vum Jakob sinn de Wee vum Daach vun deem Tuerm eropgaangen, an si hunn gesinn, an do war en aneren staarken an héijen Tuerm wäit ewech an der Stad, an d'Spëtzt dovun huet bis an den Himmel gereecht, an d'Söhne vum Jakob sinn séier erofgaangen, a si sinn mat all hire Männer op dësen Tuerm gaangen, a si hunn en mat ongefëier dräihonnert Männer, Fraen a klenge Kanner gefëllt fonnt.

36 An d'Söhne vum Jakob hunn e grouse Schlag ënner de Männer am Tuerm gemaach an si sinn fortgelaf a virun hinne geflücht.

37 An de Simeon an de Levi hunn si verfollegt, wéi zwielef mächtig a tapfer Männer vun der Plaz, wou si sech verstoppt haten, op si zoukoumen.

38 An déi zwielef Männer hunn e staarke Kampf géint de Simeon an de Levi gefouert, an de Simeon an de Levi konnten net géint si gewannen, an déi tapfer Männer hunn d'Schëlde vum Simeon a Levi gebrach, an ee vun hinnen huet dem Levi mat sengem Schwäert an de Kapp geschloen, wéi de Levi séier seng Hand op säi Kapp geluecht huet, well hie virum Schwäert Angscht hat, an d'Schwäert huet dem Levi seng Hand getraff, an et huet nëmme wéineg gefeelt, bis dem Levi seng Hand ofgeschnidden gouf.

39 An de Levi huet d'Schwäert vum tapferen Mann an der Hand gegraff, et him mat Gewalt geholl, an domat huet hien dem staarken Mann op de Kapp geschloen, an hien huet him de Kapp ofgeschloen.

40 An eelef Männer koumen op de Wee fir géint de Levi ze kämpfen, well si gesinn hunn, datt ee vun hinnen ëmbruecht gouf, an d'Söhne vum Jakob hunn gekämpft, awer d'Söhne vum Jakob konnten se net duerchsetzen, well déi Männer ganz mächtig waren.

41 Wéi d'Söhne vum Jakob gesinn hunn, datt si se net konnten iwwerwältegen, huet de Simeon e laute a staarke Gejätz ginn, an déi eelef mächtig Männer ware vum Gejätz vum Simeon erstaunt.

42 An de Juda huet d'Stëmm vum Simeon sengem Gejätz aus der Distanz erkannt, an den Naftali an de Juda sinn mat hire Schëlde bei de Simeon an de Levi gelaf, a si hunn se beim Kampf mat dëse mächtige Männer fonnt, déi net fäeg waren, se ze besiegen, well hir Schëlde futti waren.

43 An den Naftali huet gesinn, datt d'Schëlde vum Simeon a Levi futti waren, an hien huet zwéi Schëlde vu senger Dénge geholl a se dem Simeon a Levi bruecht.

44 An de Simeon, de Levi an de Juda hunn un deem Dag all dräi géint déi eelef mächtig Männer gekämpft, bis zum Sonnenënnergang, awer si konnten se net besiegen.

45 An dëst gouf dem Jakob erzielt, an hien huet sech déif bedrunn, an hien huet zum Här gebiet, an hien an säi Jong Naftali sinn géint dës mächtig Männer gaangen.

46 An de Jakob ass méi no komm, huet säi Bou gespannt, ass bei déi staark Männer komm an huet dräi vun hire Männer mam Bou ëmbruecht. Déi aacht reschtlech sinn zrëckgaangen, an do huet de Krich géint si vir an hinnen gefouert. Si haten grouss Angscht ëm hiert Liewen a konnten net virun de Jonge vum Jakob stoen, soudatt si virun hinne fortgelaf sinn.

47 An op hirer Flucht sinn si dem Dan an dem Asher begéint, déi op si zoukoumen, an si sinn op eemol op si agefall, hunn géint si gekämpft an zwee vun hinnen ëmbruecht, an de Juda a seng Bridder hunn si verfollegt, an déi aner vun hinnen ëmbruecht.

48 An all d'Söhne vum Jakob sinn zrëckgaangen a sinn duerch d'Stad gaangen, fir ze sichen, ob se Männer kéinte fannen, an si hunn ongefëier zwanzeg jonk Männer an enger Hiel an der Stad fonnt, an de Gad an den Asher hunn se all ëmbruecht, an den Dan an den Naftali sinn op déi aner Männer gestouss, déi geflücht waren a vum zweeten Tuerm entkomm sinn, an hunn se all ëmbruecht.

49 An d'Söhne vum Jakob hunn all d'Awunner vun der Stad Sarton ëmbruecht, awer d'Fraen an d'Klengkanner hunn si an der Stad gelooss an net ëmbruecht.

50 An all d'Awunner vun der Stad Sarton ware mächtig Männer, ee vun hinne géif dausend verfolgegen, an zwee vun hinne géife virun zéngdausend vun de reschtliche Männer net flüchten.

51 An d'Söhne vum Jakob hunn all d'Awunner vun der Stad Sarton mat der Schneid vum Schwäert ëmbruecht, sou datt kee Mann géint si opgestan ass, an si hunn d'Fraen an der Stad gelooss.

52 An d'Söhne vum Jakob hunn all d'Beute vun der Stad geholl, a gefaange geholl, wat se wollten, an si hunn Schof, Kéi a Besëtz aus der Stad geholl, an d'Söhne vum Jakob hunn dem Sarton a senger Bewunner gemaach, sou wéi se dem Chazar a senger Bewunner gemaach haten, a si sinn ëmgedréint a fortgaang.

KAPITEL 39

1 Wéi d'Söhne vum Jakob aus der Stad Sarton fortgaange sinn, waren si ongefëier zweehonnert Ell wäit gaangen, wéi si d'Awunner vun Tapnach begéint sinn, déi op si zoukoumen, well si erausgaange sinn, fir géint si ze kämpfen, well si de Kinnek vun Tapnach a seng ganz Männer geschloen haten.

2 Also sinn all déi, déi an der Stad Tapnach bliwwe sinn, erauskomm, fir géint d'Söhne vum Jakob ze kämpfen, an si hunn geduecht, hinnen d'Beute an d'Beute zrëckzecrien, déi si vu Chazar a Sarton geholl haten.

3 An déi aner Männer vun Tapnach hunn op där Plaz mat de Jonge vum Jakob gekämpft, an d'Jonge vum Jakob hunn se geschloe, an si sinn virun hinne geflücht, an si hunn se bis an d'Stad Arbelan verfollegt, an si sinn all virun de Jonge vum Jakob gefall.

4 An d'Söhne vum Jakob sinn zrëckgaangen a koumen op Tapnach, fir d'Beute vum Tapnach ewechzehuelen, an wéi se op Tapnach koumen, hunn se héieren, datt d'Leit vum Arbelan erausgaange waren, fir hinnen d'Beute vum hire Bridder ze retten, an d'Söhne vum Jakob hunn zéng vum hire Männer zu Tapnach hannerlooss, fir d'Stad ze plëndern, an si sinn op d'Leit vum Arbelan erausgaangen.

5 An d'Männer vum Arbelan sinn mat hire Fraen erausgaang, fir géint d'Söhne vum Jakob ze kämpfen, well hir Fraen erfuerene am Kampf waren, an si sinn erausgaang, ongeféier véierhonnert Männer a Fraen.

6 An all d'Söhne vum Jakob hunn mat lauter Stëmm geruff, an si sinn all op d'Awunner vum Arbelan zougelaf, a mat enger grousser an enormer Stëmm.

7 An d'Awunner vum Arbelan hunn de Kaméidi vum Gejâiz vun de Jonge vum Jakob héieren, an hiert Gebrill wéi de Kaméidi vu Léiwen a wéi d'Gebrill vum Mier a senge Wellen.

8 An Angscht a Schrecken hunn hir Häerzer wéinst de Jonge vum Jakob besat, an si haten schrecklech Angscht virun hinnen, an si sinn zrëckgezunn a virun hinnen an d'Stad geflücht, an d'Jonge vum Jakob hunn si bis zum Stadpaart verfollegt, an si sinn an der Stad op si zoukomm.

9 An d'Söhne vum Jakob hunn an der Stad mat hinnen gekämpft, an all hir Frae ware beschäftegt, géint d'Söhne vum Jakob ze schleiden, an de Kampf war de ganzen Dag bis den Owend ganz haart tëscht hinnen.

10 An d'Sënne vum Jakob konnten se net besiegen, an d'Sënne vum Jakob ware bal an där Schluecht ëmkomm, an d'Sënne vum Jakob hunn zum Här geruff a géint den Owend staark u Kraaft gewonnen, an d'Sënne vum Jakob hunn all d'Awunner vum Arbelan mam Schwäert geschloen, Männer, Fraen a kleng Kanner.

11 An och déi reschtlech Leit, déi aus Sarton geflücht waren, hunn d'Söhne vum Jakob zu Arbelan geschloen, an d'Söhne vum Jakob hunn dem Arbelan an dem Tapnach gemaach, sou wéi se dem Chazar an dem Sarton gemaach haten, an wéi d'Frae gesinn hunn, datt all d'Männer dout waren, sinn si op d'Diecher vum der Stad gaangen an hunn d'Söhne vum Jakob geschloen, andeems se Steng wéi Reen erofgehäit hunn.

12 An d'Söhne vum Jakob sinn séier an d'Stad komm, hunn all d'Frae gegruff a si mat der Schwäert geschloen, an d'Söhne vum Jakob hunn all d'Beute a Bait, d'Herd, d'Kéi an d'Vei gefaangen.

13 An d'Söhne vum Jakob hunn mat Machnayma gemaach, sou wéi se mat Tapnach, Chazar a Shiloh gemaach haten, an si sinn vun do ewechgaangen a sinn fortgaangen.

14 An um fënneften Dag hunn d'Söhne vum Jakob héieren, datt d'Leit vu Gaasch géint si versammelt waren, fir ze kämpfen, well si hire Kinnek an hir Kapitän ëmbruecht haten, well et véierzéng Kapitän an der Stad Gaasch gewiescht waren, an d'Söhne vum Jakob haten se all an der éischter Schluecht ëmbruecht.

15 An d'Söhne vum Jakob hunn sech deen Dag hir Krichswaffen ugedoen a si sinn an de Kampf géint d'Awunner vu Gaasch marschéiert, an zu Gaasch war e staarkt a mächtegt Vollek vun den Amoriter, a Gaasch war déi stäerkst a bescht befestegt Stad vun all de Stied vun den Amoriter, an et hat dräi Maueren.

16 An d'Söhne vum Jakob koumen op Gaasch a si hunn d'Paarte vun der Stad zougespaart fonnt, an ongeféier fënnefhonnert Männer stoungen uewen op der baussenzeger Mauer, an e Vollek sou vill wéi de Sand um Mierufer huet d'Söhne vum Jakob vun ausserhalb vun der Stad hannert hir am Hinterhalt geluecht.

17 An d'Söhne vum Jakob koumen derbäi, fir d'Paarte vun der Stad opzemaachen, an iwwerdeems se méi no koumen, koumen déi, déi am Hinterland vun der Stad am Hinterhalt waren, vun hire Plazen eraus an hunn d'Söhne vum Jakob ëmginn.

18 An d'Söhne vum Jakob ware tëscht de Leit vu Gaasch agegrenzt, an d'Schluecht war souwuel virun wéi och hannen, an all d'Männer, déi op der Mauer waren, hunn vun der Mauer aus Feiler a Steng op si gehäit.

19 An de Juda, wéi hie gesinn huet, datt d'Männer vu Gaasch ze schwéier fir si goufen, huet e ganz dréngenden a staarke Gejâiz erausgehäit, an all d'Männer vu Gaasch kruten eng Angscht virum Gejâiz vum Juda, an d'Männer sinn duerch säi staarke Gejâiz vun der Mauer gefall, an all déi, déi vun dobaussen an an der Stad waren, haten eng grouss Angscht ëm hiert Liewen.

20 An d'Söhne vum Jakob koumen nach ëmmer no, fir d'Dieren vun der Stad opzebriechen, wéi d'Männer vu Gaasch vun der Spëtzt vun der Mauer Steng a Feiler op si gehäit hunn, a si virum Paart fortgelaf sinn.

21 An d'Söhne vum Jakob sinn zrëck géint d'Männer vu Gaasch, déi vun ausserhalb vun der Stad mat hinne waren, an hunn se schrecklech geschloen, wéi wann ee géint Kürbis géif schloen, an si konnten net géint d'Söhne vum Jakob standhalen, well Angscht a Schrecken si vum Geschrei vu Juda gegruff haten.

22 An d'Söhne vum Jakob hunn all déi Männer ëmbruecht, déi baussent der Stad waren, an d'Söhne vum Jakob sinn nach ëmmer no komm, fir an d'Stad eranzekommen an ënnert de Stadmaueren ze kämpfen, awer si konnten net, well all d'Awunner vu Gaasch, déi an der Stad bliwwe waren, d'Mauere vu Gaasch a jiddwer Richtung ëmginn haten, sou datt d'Söhne vum Jakob net fäeg waren, d'Stad ze errechen, fir géint si ze kämpfen.

23 An d'Söhne vum Jakob koumen op eng Eck fir ënnert der Mauer ze kämpfen, d'Awunner vu Gaasch hunn Feiler a Steng op si gehäit wéi Reenschauer, an si sinn ënnert der Mauer fortgelaf.

24 An d'Leit vu Gaasch, déi op der Mauer waren, wéi se gesinn hunn, datt d'Söhne vum Jakob net géint si vun ënner der Mauer konnte gewannen, hunn si d'Söhne vum Jakob mat dëse Wieder virgeworf a gesot:

25 Wat ass mat dir an der Schluecht lass, datt du net gewënne kanns? Kënns du dann mat der mächtger Stad Gaasch an hiren Awunner esou maachen, wéi du mat de Stied vun den Amoriter gemaach hues, déi net sou mächtig waren? Sécher hues du mat deene Schwachen ënner eis dat gemaach an hues se am Agank vun der Stad ëmbruecht, well si keng Kraaft haten, wéi se vum Klang vun dengem Gejâiz erschreckt goufen.

26 A kënnt Dir elo op dëser Plaz kämpfen? Sécherlech wäert Dir all hei stierwen, a mir wäerten eis fir d'Saach vun deene Stied rächen, déi Dir zerstéiert hutt.

27 An d'Awunner vu Gaasch hunn d'Söhne vum Jakob staark veruerteelt a si mat hire Götter veruerteelt, a si hunn weiderhin Feiler a Steng vun der Mauer op si gehäit.

28 An de Juda a seng Bridder hunn d'Wierder vun den Awunner vu Gaasch héieren, an hire Roserei ass staark opgewühlt ginn, an de Juda war jalous op säi Gott an dëser Saach, an hien huet geruff a gesot: "O Här, hëllef, schéck eis an eise Bridder Hëllef."

29 An hien ass mat all senger Kraaft aus der Distanz gerannt, mat sengem gezunnene Schwäert an der Hand, an ass vun der Äerd gesprongen an duerch seng Kraaft iwwer d'Mauer geklommen, an säi Schwäert ass him aus der Hand gefall.

30 An de Juda huet op der Mauer geruff, an all d'Männer, déi op der Mauer waren, kruten Angscht, an e puer vun hinne sinn vun der Mauer an d'Stad gefall a sinn gestuerwen. An déi, déi nach op der Mauer waren, hunn d'Stärkt vum Juda gesinn, a si hunn grouss Angscht kritt a si sinn an d'Stad geflücht, fir hiert Liewen ze retten.

31 An e puer hunn sech de Courage ginn, géint de Juda op der Mauer ze kämpfen, an si koumen no bei hien, fir hien ëmzebréngen, wéi si gesinn hunn, datt kee Schwäert an der Hand vum Juda war, an si hunn drun geduecht, hien vun der Mauer op seng Bridder ze geheien, an zwanzeg Männer aus der Stad koumen erop, fir hinnen ze hëllef, an si hunn de Juda ëmginn an all iwwer hie geruff, a si sinn him mat gezunnene Schwärter zougaangen, an si hunn de Juda erschreckt, an de Juda huet vun der Mauer aus zu senge Bridder geruff.

32 An de Jakob a seng Jongen hunn de Bou ënnert der Mauer erausgezunn an dräi vun de Männer geschloen, déi uewen op der Mauer waren, an de Juda huet weider geruff an hie sot: "O Här, hëllef eis, o Här, befreit eis!" An hie rufft mat lauter Stëmm op der Mauer, an de Ruff gouf vu wäitem héieren.

33 An no dësem Gejähz huet hien nach eng Kéier geruff, an all d'Männer, déi Juda uewen op der Mauer ëmginn hunn, kruten Angscht, an all si hunn hiert Schwäert aus der Hand gehäit, wéi de Juda geruff an geziddert huet, a si sinn fortgelaf.

34 An de Juda huet d'Schwerter geholl, déi hinnen aus den Hänn gefall waren, an de Juda huet mat hinne gekämpft an zwanzeg vun hire Männer op der Mauer ëmbruecht.

35 An ongeféier achtzeg Männer a Frae sinn nach ëmmer vun der Stad aus op d'Mauer eropgaangen an hunn all Juda ëmginn, an den Här huet d'Angscht vu Juda an hiren Härzer ageprägt, sou datt si net fäeg waren, him ze kommen.

36 An de Jakob an all déi, déi mat him waren, hunn de Bou ënnert der Mauer ewechgezunn, an si hunn zéng Männer op der Mauer ëmbruecht, an si sinn ënnert der Mauer virum Jakob a senge Jongen gefall.

37 Wéi d'Leit op der Mauer gesinn hunn, datt zwanzeg vun hire Männer gefall waren, sinn si weiderhin mat gezunnene Schwärter op Juda zougelaf, mä si konnten him net méi no kommen, well si ganz erschreckt waren virun der Stärkt vu Juda.

38 An ee vun hire mächtige Männer, deem säin Numm Arud war, ass op de Wee komm, fir dem Juda mat sengem Schwäert op de Kapp ze schloen, wéi de Juda séier säi

Schëld op säi Kapp geluecht huet, an d'Schwäert huet de Schëld getraff, an et ass an zwee gedeelt ginn.

39 An dëse mächtige Mann, nodeems hien de Juda geschloen hat, ass viru senger Angscht virum Juda ëm säi Liewe geflücht, a seng Féiss sinn op d'Mauer gerutscht an hien ass ënner de Jonge vum Jakob gefall, déi ënnert der Mauer waren, an d'Jonge vum Jakob hunn hien geschloen an ëmbruecht.

40 An dem Juda säi Kapp huet him vum Schlag vum mächtige Mann Péng gemaach, an de Juda war bal dovunner gestuerwen.

41 An de Juda huet géint d'Mauer gekrasch wéinst dem Péng, deem duerch de Schlag verursaacht gouf, wéi den Dan hien héieren huet, a säi Roserei huet a him gebrannt, an hien ass och opgestan an ass aus der Distanz gaangen, ass gerannt a vun der Äerd gesprongen an ass mat senger rosener Kraaft op d'Mauer geklommen.

42 Wéi den Dan op d'Mauer bei Juda koum, sinn all d'Männer op der Mauer geflücht, déi géint Juda gestallt haten, an si sinn op déi zweet Mauer eropgaangen, an hunn Pfeiler a Steng vun der zweeter Mauer op den Dan an de Juda gehäit, a probéiert se vun der Mauer ze verdreiwen.

43 An d'Feiler a Steng hunn den Dan an de Juda getraff, an si ware bal op der Mauer ëmbruecht ginn, an iwwerall wou den Dan an de Juda vun der Mauer fortgelaf sinn, goufe si mat Feiler a Steng vun der zweeter Mauer attackéiert.

44 An de Jakob a seng Jongen ware nach ëmmer um Agank vun der Stad ënnert der éischter Mauer, a si konnten hire Bou net géint d'Awunner vun der Stad zéien, well si se net gesi konnten, well se op der zweeter Mauer waren.

45 An den Dan an de Juda, wéi se d'Steng an d'Pfeiler, déi vun der zweeter Mauer op si gefall sinn, net méi erdroe konnten, sinn se allebéid op déi zweet Mauer bei d'Leit vun der Stad gesprongen, an d'Leit vun der Stad, déi op der zweeter Mauer waren, hunn gesinn, datt den Dan an de Juda op déi zweet Mauer bei si komm waren, hunn se all geruff a sinn tëscht de Mauere erofgefall.

46 An de Jakob a seng Jongen hunn de Kaméidi vum Gejähz vun de Leit vun der Stad héieren, an si ware nach ëmmer um Stadeingang, a si ware besuergt ëm den Dan an de Juda, déi vun hinne net gesi goufen, well si op der zweeter Mauer waren.

47 An den Naftali ass mat senger rosener, opgereegter Kraaft eropgaangen an ass op déi éischt Mauer gesprongen, fir ze kucken, wat de Geräisch vum Gejähz verursaacht huet, deem se an der Stad héieren haten, an den Issachar an de Sebulon sinn nokomm, fir d'Dieren vun der Stad opzebriechen, an hunn d'Paarte vun der Stad opgemaach a sinn an d'Stad komm.

48 An den Naftali ass vun der éischter Mauer op déi zweet gesprongen, a koum senge Bridder an den Awunner vu Gaasch, déi op der Mauer waren, hëllef. Well hien gesinn huet, datt den Naftali den drëtten war, deem eropkomm war, fir senge Bridder ze hëllef, sinn si all geflücht an an d'Stad erofgaangen, an de Jakob a seng Jongen an all hir jonk Männer sinn an d'Stad bei si komm.

49 An de Juda, den Dan an den Naftali sinn vun der Mauer an d'Stad erofgaangen a verfollegt d'Awunner vun der Stad. De Simeon an de Levi koumen och vun ausserhalb vun der Stad a woussten net, datt d'Paart op war. Si sinn vun do op

d'Mauer eropgaangen a sinn bei hir Bridder an d'Stad erofkomm.

50 An d'Awunner vun der Stad waren all an d'Stad erofkomm, an d'Söhne vum Jakob koumen a verschiddene Richtungen op si zou, an d'Schluecht huet sech vun vir an hannen géint si ausgedroen, an d'Söhne vum Jakob hunn si schrecklech geschloen an ongeféier zwanzegtausend Männer a Fraen ëmbruecht, keen eenzege vun hinne konnt géint d'Söhne vum Jakob standhalen.

51 An d'Blutt ass reichlech an der Stad gefloss, an et war wéi e Baach Waasser, an d'Blutt ass wéi e Baach bis an den äusseren Deel vun der Stad gefloss, an huet d'Wüst vu Bethchorin erreecht.

52 An d'Leit vu Bethchorin hunn aus der Distanz d'Blutt gesinn, dat aus der Stad Gaasch fléisst, an ongeféier siwwenzeg Männer vun hinne sinn gerannt fir d'Blutt ze kucken, a si koumen op déi Plaz wou d'Blutt war.

53 An si sinn dem Wee vum Blut nogaangen a koumen bei d'Mauer vun der Stad Gaasch, an hunn d'Bluttlëss aus der Stad gesinn, an hunn d'Stëmm vum Gejälz vun den Awunner vu Gaasch héieren, well et an den Himmel opgestiegen ass, an d'Blutt ass weider reichlech gefloss wéi e Baach Waasser.

54 An all d'Söhne vum Jakob hunn d'Awunner vu Gaasch nach ëmmer geschloen, a si waren bis den Owend beschäftigt, ongeféier zwanzegtausend Männer a Fraen, an d'Leit vu Chorin hunn gesot: "Dat ass sécherlech d'Aarbecht vun den Hebräer, well si féieren nach ëmmer Krich an all de Stied vun den Amoriter."

55 An des Leit hunn sech beeilt a sinn op Bethchorin gerannt, an all hunn seng Krichswaffen geholl, an si hunn all d'Awunner vu Bethchorin geruff, déi och hir Krichswaffen ugedoen hunn, fir géint d'Söhne vum Jakob ze kämpfen.

56 Wéi d'Söhne vum Jakob d'Awunner vu Gaasch geschloe hatten, sinn si duerch d'Stad gaangen, fir all déi Doudeg ze plënderen. Wéi si an den banneschten Deel vun der Stad koumen a weider dobäi koumen, sinn si op dräi ganz mächtig Männer gestouss, an et war kee Schwäert an hirer Hand.

57 An d'Söhne vum Jakob koumen op d'Plaz, wou se waren, an déi mächtig Männer sinn fortgelaf, an ee vun hinnen hat de Sebulon geholl, deen hie gesinn huet, datt et e jonke Bouf a vu klenger Statur war, an huet hien mat senger Kraaft op de Buedem geschloen.

58 An de Jakob ass mat sengem Schwäert bei hie gelaf, an de Jakob huet hien ënner de Lenden mat dem Schwäert geschloen an hien duerch zwee geschnitten, an de Kierper ass op de Sebulon gefall.

59 An den Zweeten ass méi no komm a huet de Jakob gegruff, fir hien op de Buedem ze falen. De Jakob huet sech zu him gedréint a geruff, während de Simeon an de Levi gelaf sinn, hien mat dem Schwäert op d'Hëfte geschloen an hien op de Buedem gefall hunn.

60 An de mächtige Mann ass mat Roserei a Kraaft vum Buedem opgestan, an de Juda ass bei hie komm, ier hien op de Fouss war, an huet him mam Schwäert op de Kapp geschloen, sou datt säi Kapp gebrach ass an hien gestuerwen ass.

61 An den drëtten mächtige Mann, wéi hien gesinn huet, datt seng Begleeder ëmbruecht gi waren, ass virun de

Jonge vum Jakob fortgelaf, an d'Jonge vum Jakob hunn hien an der Stad verfollegt; an iwwerdeems de mächtige Mann geflücht ass, huet hien ee vun de Schwäerter vun den Awunner vun der Stad fonnt, an hien huet et opgehewen an huet sech zu de Jonge vum Jakob gedréint a mat deem Schwäert géint si gekämpft.

62 An de staarke Mann ass bei Juda gelaf, fir him mam Schwäert op de Kapp ze schloen, an et war kee Schëld an der Hand vum Juda; an wéi hien him wollt schloen, huet den Naftali séier säi Schëld geholl an en dem Juda op de Kapp geluecht, an d'Schwäert vum staarke Mann huet de Schëld vum Naftali getraff, an de Juda ass virum Schwäert entkomm.

63 An de Simeon an de Levi sinn mat hire Schwäerter op de mächtige Mann gestouss a mat hire Schwäerter géint hie geschloen, an déi zwee Schwäerter sinn an de Kierper vum mächtige Mann eragaangen an hunn en an der Längt an zwee gedeelt.

64 An d'Söhne vum Jakob hunn déi dräi mächtig Männer zu där Zäit zesumme mat all den Awunner vu Gaasch geschloen, an den Dag war um Enn.

65 An d'Söhne vum Jakob sinn ëm Gaasch gaangen a hunn all d'Beute vun der Stad geholl, souguer déi kleng Kanner a Fraen hunn si net lieue gelooss, an d'Söhne vum Jakob hunn dem Gaasch sou gemaach, wéi se dem Sarton a Shiloh gemaach hatten.

KAPITEL 40

1 An d'Söhne vum Jakob hunn all d'Beute vu Gaasch ewechgefouert a sinn an der Nuecht aus der Stad erausgaangen.

2 Si sinn erausgaangen a Richtung Schloss vu Bethchorin marschéieren, an d'Awunner vu Bethchorin sinn an d'Schloss gaangen, fir hinnen ze treffen, an an där Nuecht hunn d'Söhne vum Jakob géint d'Awunner vu Bethchorin an der Schloss vu Bethchorin gekämpft.

3 An all d'Awunner vu Bethchorin ware mächtig Männer, ee vun hinne wollt net virun dausend Männer flüchten, an si hunn an där Nuecht op der Buerge gekämpft, an hir Rühren goufen an där Nuecht vu wäitem héieren, an d'Äerd huet bei hirem Rühren geziddert.

4 An all d'Söhne vum Jakob hatten Angscht virun dese Männer, well se net gewinnt waren, am Däischteren ze kämpfen, a si ware ganz duercherneen, an d'Söhne vum Jakob hunn den Här geruff a gesot: Hëllef eis, Här, befreit eis, fir datt mir net duerch d'Hänn vun desen onbeschniddene Männer stierwen.

5 An den Här huet op d'Stëmm vun de Jonge vum Jakob gelauscht, an den Här huet grouss Angscht a Verwirrung bei de Leit vu Bethchorin bruecht, an si hunn an der Däischtert vun der Nuecht ënner sech gekämpft a sech géigesäiteg a grousser Zuel geschloen.

6 An d'Söhne vum Jakob, well se woussten, datt den Här e Geescht vun der Perversitéit ënner dese Männer bruecht hat, an datt si all Mann mat sengem Noper gekämpft hunn, sinn si aus de Bande vun de Leit vu Bethchorin erausgang a bis bei den Ofgrond vun der Festung Bethchorin gaangen, a weider, an si hunn do sécher mat hire jonke Männer an där Nuecht bliwwen.

7 An d'Leit vu Bethchorin hunn déi ganz Nuecht gekämpft, ee Mann mat sengem Brudder, an deen anere mat sengem Noper, an si hunn aus all Richtung op d'Schlass geruff, an hire Geschrei gouf vu wäitem héieren, an déi ganz Äerd huet bei hirer Stëmm geziddert, well si méi staark waren wéi all d'Leit vun der Äerd.

8 An all d'Awunner vun de Stied vun de Kanaaniter, den Hethiter, den Amoriter, den Hiwiter an all d'Kinneke vu Kanaan, an och déi, déi op der anerer Säit vum Jordan waren, hunn de Kaméidi vum Gejáz an där Nuecht héieren.

9 An si soten: Dëst sinn tatsächlech d'Schluechte vun den Hebräer, déi géint déi siwe Stied kämpfen, déi bei si komm sinn; a wien kann géint dës Hebräer bestoen?

10 An all d'Awunner vun de Stied vun de Kanaaniter, an all déi, déi op der anerer Säit vum Jordan waren, haten eng grouss Angscht virun de Jonge vum Jakob, well si soten: Kuckt, datselwecht gött mat eis gemaach, wéi mat dëse Stied gemaach gouf, well wien kann géint hir grouss Kraaft standhalen?

11 An d'Geschrei vun de Choriniten war an där Nuecht ganz grouss, an et ass weider zougeholl; an si hunn sech géigesäiteg bis de Moie geschloen, an et goufen eng ganz Rëtsch vun hinne ëmbruecht.

12 An de Moien ass opgedaucht, an all d'Söhne vum Jakob sinn am Sonnenopgang opgestan an an d'Schlass eropgaangen, an hunn déi, déi vun de Choriniten iwwereg bliwwe sinn, op eng schrecklech Manéier geschloen, an si goufen all an der Schlass ëmbruecht.

13 An den sechsten Dag kouw, an all d'Awunner vu Kanaan hunn aus der Distanz all d'Leit vu Bethchorin dout an der Festung vu Bethchorin leien gesinn, verstreet wéi d'Kadavere vu Lämmcher a Geessen.

14 An d'Söhne vum Jakob hunn all d'Beute gefouert, déi si vu Gaasch geholl haten, a si sinn op Betchorin gaangen, an hunn d'Stad voller Leit fonnt wéi de Sand vum Mier, an si hunn géint si gekämpft, an d'Söhne vum Jakob hunn si do bis owes geschloen.

15 An d'Söhne vum Jakob hunn mat Bet-Chorin gemaach, sou wéi se mat Gaasch an Tapnach gemaach haten, a sou wéi se mat Chazar, Sarton a Silo gemaach haten.

16 An d'Söhne vum Jakob hunn d'Beute vu Betchorin an all d'Beute vun de Stied matgeholl, an un deem Dag sinn si heem op Sichem gaangen.

17 An d'Söhne vum Jakob koumen heem an d'Stad Sichem, a si sinn ausserhalb vun der Stad bliwwen, an hunn sech do vum Krich ausgerout a sinn do déi ganz Nuecht bliwwen.

18 An all hir Dénger zesumme mat all dem Beute, deen si aus de Stied geholl haten, hunn si ausserhalb vun der Stad gelooss, an si sinn net an d'Stad eragaangen, well si gesot hunn: Vlächet gött et nach méi Kämpf géint eis, a si kommen eis zu Sichem belageren.

19 An de Jakob, seng Jongen an hir Dénger sinn déi Nuecht an den nächsten Dag op deem Stéck Feld bliwwen, dat de Jakob vum Hamor fir fënnef Schekel kaaft hat, an alles, wat si gefaange geholl haten, war bei hinnen.

20 An all d'Beute, déi d'Söhne vum Jakob geholl haten, war um Stéck vum Feld, immens sou grouss wéi de Sand um Mierufer.

21 An d'Awunner vum Land hunn se vu wäitem observéiert, an all d'Awunner vum Land haten Angscht

virun de Jonge vum Jakob, déi dat gemaach haten, well kee Kinnek zënter fréieren Deeg sou eppes gemaach hat.

22 An déi siwe Kinneke vun de Kanaaniter hunn decidéiert, Fridde mat de Jonge vum Jakob ze maachen, well si grouss Angscht ëm hiert Liewen haten, wéinst de Jonge vum Jakob.

23 Un deem Dag, well et de siwenten Dag war, huet de Japhia, de Kinnek vun Hebron, heemlech un de Kinnek vun Ai, an un de Kinnek vu Gibeon, an un de Kinnek vu Schalem, an un de Kinnek vun Adulam, an un de Kinnek vu Lachish, an un de Kinnek vu Chasar, an un all déi kanaaneesch Kinneken, déi ënner hirer Ënneruerdnung stoungen, geschéckt a gesot:

24 Gitt mat mir erop, a kommt bei mech, fir datt mir bei d'Söhne vum Jakob kënne goen, an ech wäert Fridden mat hinne maachen an en Traité mat hinne schléissen, fir datt net all Är Lännereien duerch d'Schwärter vun de Söhne vum Jakob zerstäert ginn, sou wéi se et mat Sichem an de Stied ronderëm gemaach hunn, wéi Dir héieren a gesinn hutt.

25 A wann Dir bei mech kommt, da kommt net mat vill Männer, mä all Kinnek soll seng dräi Haaptkapitänen an all Kapitän dräi vu senger Beamten bréngen.

26 A kommt all op Hebron, da gi mir zesummen bei d'Söhne vum Jakob a bieten si, e Friddensvertrag mat eis ze schléissen.

27 An all déi Kinneke hunn dat gemaach, wat de Kinnek vun Hebron hinne geschéckt hat, well si all ënner sengem Rot a sengem Kommando stoungen, an all d'Kinneke vu Kanaan hunn sech versammelt, fir bei d'Söhne vum Jakob ze goen, fir Fridde mat hinne ze maachen; an d'Söhne vum Jakob sinn zrëckgaangen a sinn op dat Stéck vum Feld gaangen, dat zu Sichem war, well si kee Vertrauen an d'Kinneke vum Land gesat hunn.

28 An d'Söhne vum Jakob sinn zrëckkomm a si zéng Deeg um Stéck Feld bliwwen, an et kouw keen, fir géint si ze kämpfen.

29 Wéi d'Söhne vum Jakob gesinn hunn, datt et kee Krich gouf, hunn si sech all versammelt a sinn an d'Stad Sichem gaangen, an d'Söhne vum Jakob sinn zu Sichem bliwwen.

30 No véierzeg Deeg sinn all d'Kinneke vun den Amoriter aus all hire Plazen zesummekomm a koumen op Hebron, bei Jafia, de Kinnek vun Hebron.

31 An d'Zuel vun de Kinneken, déi op Hebron koumen, fir Fridden mat de Jonge vum Jakob ze maachen, war eenanzwanzeg Kinneken, an d'Zuel vun de Kapitänen, déi mat hinne koumen, war nénganzwanzeg, an hir Männer waren honnertanachtzeg, an all dës Kinneken an hir Männer hunn sech um Bierg Hebron ausgerout.

32 An de Kinnek vun Hebron ass mat senger dräi Kapitänen an néng Männer erausgaang, an dës Kinneke hunn decidéiert, bei d'Söhne vum Jakob ze goen, fir Fridden ze schléissen.

33 An si soten zum Kinnek vun Hebron: "Géi du mat dengem Männer virun eis a schwätzt fir eis mat de Jonge vum Jakob, a mir wäerten dir nokommen a deng Wiederer bestätegen." An de Kinnek vun Hebron huet dat gemaach.

34 An d'Söhne vum Jakob hunn héieren, datt all d'Kinneke vu Kanaan sech versammelt haten a sech zu Hebron ausgerout hunn, an d'Söhne vum Jakob hunn véier vun hire Knechten als Spionen geschéckt a gesot: Gitt a spionéiert

dës Kinneken, a sicht a verhéiert hir Männer, ob et wéineg oder vill sinn, a wann et nëmme wéineg sinn, zielt se all a kommt zrëck.

35 An d'Dénger vum Jakob sinn heemlech bei dës Kinneke gaangen a si hunn dat gemaach, wat d'Sënne vum Jakob hinne gebueden haten. Un deem Dag koumen si zrëck bei d'Sënne vum Jakob a soten zu hinnen: "Mir sinn bei dës Kinneke komm, an et sinn der nëmme wéineg, a mir hunn se all gezielt, a kuckt, si waren zwouhonnert aachtanzwanzeg, Kinneken a Männer."

36 An d'Söhne vum Jakob soten: Si sinn nëmme wéineg an der Zuel, dofir wäerte mir net all bei si erausgoen; an de Moie sinn d'Söhne vum Jakob opgestan an hunn zweeanzwanzeg vun hire Männer erausgesicht, an zéng vun de Söhne vum Jakob sinn mat hinne gaangen; an si hunn hir Krichswaffen ugedoen, well si soten: Si kommen, fir Krich mat eis ze féieren, well si woussten net, datt si koumen, fir Fridde mat hinne ze maachen.

37 An d'Söhne vum Jakob sinn mat hiren Dénger bei d'Paart vu Sichem gaangen, op déi Kinneken zou, an hire Papp Jakob war mat hinnen.

38 Wéi si erauskoumen, koumen de Kinnek vun Hebron a seng dräi Kapitänen an néng Männer mat him laanscht de Wee géint d'Söhne vum Jakob. D'Söhne vum Jakob hunn hir Aen opgehuewen a gesinn, wéi de Japhia, de Kinnek vun Hebron, a seng Kapitänen aus der Distanz op si zoukoumen. D'Söhne vum Jakob hunn sech beim Paart vu Sichem opgestallt a sinn net weidergaangen.

39 An de Kinnek vun Hebron ass weider virukomm, hien a seng Kapitänen, bis hien no bei de Jonge vum Jakob koom, an hien a seng Kapitänen hunn sech virun hinnen op de Buedem verbeugt, an de Kinnek vun Hebron huet sech mat senge Kapitänen virum Jakob a senge Jongen gesat.

40 An d'Söhne vum Jakob soten zu him: Wat ass dir geschitt, Kinnek vun Hebron? Firwat bass du haut bei eis komm? Wat verlaangs du vun eis? An de Kinnek vun Hebron sot zum Jakob: Ech bieden dech, mäin Här, all d'Kinneke vun de Kanaaniter sinn haut komm, fir Fridde mat dir ze maachen.

41 An d'Söhne vum Jakob hunn d'Wierder vum Kinnek vun Hebron héieren, an si wollten net mat senge Virschléi averstane sinn, well d'Söhne vum Jakob kee Vertrauen an hie gehat hunn, well si sech geduecht hunn, datt de Kinnek vun Hebron bedrunn mat hinne geschwat hätt.

42 An de Kinnek vun Hebron wousst aus de Wierder vun de Jonge vum Jakob, datt si senge Wierder net gegreeft hunn, an de Kinnek vun Hebron ass méi no bei de Jakob komm a sot zu him: Ech bieden Iech, mäin Här, sécher ze sinn, datt all dës Kinneke friddlech bei Iech komm sinn, well si sinn net mat all hire Männer komm, an si hunn och net hir Krichswaffen matbruecht, well si sinn komm, fir Fridden mat mengem Här a senge Jongen ze sichen.

43 An d'Söhne vum Jakob hunn dem Kinnek vun Hebron geäntwert a gesot: Schéck du all dës Kinneken, a wann du eis d'Wourecht sees, da loosst se all eenzel virun eis kommen, a wann se onbewaffnet bei eis kommen, da wësse mir, datt se Fridden vun eis sichen.

44 An de Japhia, de Kinnek vun Hebron, huet ee vu senge Männer bei d'Kinneke geschéckt, an si sinn all virun de Jonge vum Jakob komm a sech virun hinnen op de Buedem

verbeugt, an dës Kinneke souzen virum Jakob a senge Jongen a soten zu hinnen:

45 Mir hunn alles héieren, wat Dir de Kinneke vun den Amoriter mat Ärem Schwäert an Ärem ganz mächtigen Aarm ugedoen hutt, sou datt kee Mënsch virun Iech standhale konnt, a mir haten Angscht virun Iech, fir eist Liewen ze retten, datt et eis net esou géif geschéien, wéi et hinne geschitt ass.

46 Mir sinn also bei Iech komm, fir e Friddensvertrag tëscht eis ze schléissen, an elo maacht Dir mat eis e Friddens- a Wourechtspakt, datt Dir Iech net mat eis amëscht, well mir eis och net mat Iech amëscht hunn.

47 An d'Söhne vum Jakob woussten, datt si wierklech komm waren, fir Fridden vun hinne ze sichen, an d'Söhne vum Jakob hunn hinnen nogelauschtert a mat hinne e Bund geschloss.

48 An d'Söhne vum Jakob hunn hinne geschwuer, datt si sech net mat hinne géife beméien, an all d'Kinneke vun de Kanaaniter hunn hinnen och geschwuer, an d'Söhne vum Jakob hunn si vun deem Dag un zur Schold gestallt.

49 An duerno koumen all d'Kapitäne vun dëse Kinneke mat hire Männer virum Jakob, mat Kaddoe fir de Jakob a seng Jongen an den Hänn, an si hunn sech viru him op de Buedem verbeugt.

50 An dës Kinneke hunn d'Söhne vum Jakob ugedriwwen a si gebiet, all d'Beute zrëckzeginn, déi se aus de siwe Stied vun den Amoriter geholl haten, an d'Söhne vum Jakob hunn dat gemaach, an si hunn alles zrëckginn, wat se geholl haten, d'Fraen, d'Klengkanner, d'Véi an all d'Beute, déi se geholl haten, an si hunn se fortgeschéckt, an si sinn all a seng Stad gaangen.

51 An all dës Kinneke hunn sech erëm virun de Jonge vum Jakob verbeugt, an si hunn hinnen an deenen Deeg vill Kaddoe geschéckt oder bruecht, an d'Sënne vum Jakob hunn dës Kinneke a seng Männer fortgeschéckt, an si sinn friddlech vun hinnen an hir Stied gaangen, an d'Sënne vum Jakob sinn och an hiert Heemechtsland, op Sichem, zrëckgaangen.

52 An et war Fridden vun deem Dag un tëscht de Jonge vum Jakob an de Kinneke vun de Kanaaniter, bis d'Kanner vun Israel d'Land Kanaan ierwen.

KAPITEL 41

1 An der Revolutioun vum Joer sinn d'Söhne vum Jakob vu Sichem gereest, a si koumen op Hebron bei hire Papp Isaak, a si hunn do gewunnt, awer hir Trapp a Kéi hunn si all Dag zu Sichem geweiht, well do deemools gutt a räich Weide gouf, an de Jakob a seng Söhne a ganz hiert Haus hunn am Dall vun Hebron gewunnt.

2 An deem Joer, am honnertsechste Liewensjoer vum Jakob, am zéngte Joer nodeems de Jakob aus Paddan-Aram koom, ass d'Lea, dem Jakob seng Fra, gestuerwen; si war eeanzwanzeg Joer al, wéi si zu Hebron gestuerwen ass.

3 An de Jakob a seng Jongen hunn si an der Hiel vum Feld vu Machpela begruewen, déi zu Hebron ass, déi den Abraham vun den Heth-Kanner als Graf kaaft hat.

4 An d'Söhne vum Jakob hunn mat hirem Papp am Dall vun Hebron gewunnt, an all d'Awunner vum Land hunn hir Stärkt kannt an hire Ruff ass duerch d'ganz Land gaangen.

5 An de Josef, de Jong vum Jakob, a säi Brudder Benjamin, d'Söhne vun der Rachel, der Fra vum Jakob, waren nach jonk zu där Zäit, an si sinn net mat hire Bridder erausgaangen, während hire Schluechten an all de Stied vun den Amoriter.

6 Wéi de Joseph d'Stärkt vu senge Bridder a seng Gréisst gesinn huet, huet hien si gelueft a geëiert, mä hie war méi grouss wéi si a sot sech iwwer si; a säi Papp Jakob huet hien och méi gär wéi all seng Jongen, well hie war e Jong vu sengem Alter, an duerch seng Léift zu him huet hien him e Mantel a ville Faarwen gemaach.

7 Wéi de Joseph gesinn huet, datt säi Papp hie méi gär hat wéi seng Bridder, huet hie sech weider iwwer seng Bridder erhuewen, an hien huet sengem Papp schlecht Gerichte iwwer si erzielt.

8 An d'Söhne vum Jakob, wéi de Joseph sech géint iwwer hinne verhale huet, a wéi hire Papp hie méi gär hat wéi all aner vun hinnen, hunn si hie gehaast a konnten déi ganz Deeg net friddlech mat him schwätzen.

9 An de Joseph war siwwenzéng Joer al, an hien huet sech nach ëmmer iwwer seng Bridder verherrecht, an huet geduecht, sech iwwer si ze erhiewen.

10 Zu där Zäit huet hien en Dram gedreemt, an hien ass bei seng Bridder komm an huet hinnen säin Dram erzielt, an hien huet zu hinnen gesot: Ech hat en Dram gedreemt, an do ware mir all um Feld um Garb ze bannen, a mäi Garb ass opgestan an huet sech um Buedem gestallt, an är Garb hunn en ëmginn a sech virun him verbeugt.

11 Seng Bridder hunn him geäntwert a gesot: "Wat bedeit dësen Dram, deen du gedreemt hues? Du hues dech am Häerz vir, iwwer eis ze regéieren oder ze regéieren?"

12 An hien ass nach ëmmer komm an huet sengem Papp Jakob dat erzielt, an de Jakob huet de Joseph gekusst, wéi hien dës Wierder aus sengem Mond héieren huet, an de Jakob huet de Joseph geseent.

13 Wéi d'Söhne vum Jakob gesinn hunn, datt hire Papp de Joseph geseent an hie gekësst hat, an datt hien hien immens gär hat, sinn si jalous op hien ginn a si hunn hien nach méi gehaast.

14 Duerno huet de Joseph en aneren Dram gedreemt an den Dram sengem Papp a Präsenz vu senge Bridder erzielt. De Joseph sot zu sengem Papp a senge Bridder: "Kuckt, ech hunn nach eng Kéier en Dram gedreemt, an d'Sonn, de Mound an déi eelef Stäre hunn sech viru mir verbeugt."

15 Wéi säi Papp d'Wierder vum Joseph an säin Dram héieren huet, an de Jakob gesinn huet, datt seng Bridder de Joseph wéinst dëser Saach gehaast hunn, huet hien de Joseph viru senge Bridder wéinst dëser Saach geschimpft a gesot: "Wat bedeit dësen Dram, deen du gedreemt hues, an datt du dech virun denge Bridder verherrecht, déi méi al si wéi du?"

16 Stells du dir an dengem Häerz vir, datt ech, deng Mamm an deng eelef Bridder kommen a mir virun dir nidderbéien, well du dat sees?

17 A seng Bridder ware jalous op hien wéinst senge Wierder an Dreem, a si hunn hien weider gehaast, an de Jakob huet d'Dreem a sengem Häerz bewaart.

18 An d'Söhne vum Jakob sinn een Dag gaangen, fir d'Herd vun hirem Papp op Sichem ze weiden, well si deemools nach Hierden waren; an iwwerdeems d'Söhne vum Jakob deen Dag op Sichem geweiden hunn, hunn si

gewaart, an d'Zäit fir d'Vei ze sammelen war eriwuer, an si waren nach net ukomm.

19 An de Jakob huet gesinn, datt seng Jongen zu Sichem verspéit waren, an de Jakob huet bei sech gesot: Vlächicht sinn d'Leit vu Sichem opgestan, fir géint si ze kämpfen, dofir hunn si sech haut verspéit ze kommen.

20 An de Jakob huet säi Jong Joseph geruff an him de Befehl ginn: "Kuckt, deng Bridder weiden haut zu Sichem, a si sinn nach net zrëckkomm; gitt elo a kuckt, wou se sinn, a bréngt mir Bescheed iwwer d'Wuelbefannen vun denge Bridder an dem Wuelbefannen vun der Trapp."

21 An de Jakob huet säi Jong Joseph an d'Dall vun Hebron geschéckt, an de Joseph ass seng Bridder op Sichem geholl, awer konnt se net fannen. De Joseph ass ëm d'Feld bei Sichem gaangen, fir ze kucken, wou seng Bridder ofgebéit waren. Hien huet säi Wee an der Wüst verpasst a wousst net, wéi e sollt goen.

22 An en Engel vum Här huet hien fonnt, wéi hien um Wee Richtung Feld gewandert ass, an de Joseph sot zum Engel vum Här: "Ech sichen meng Bridder; hues du net héieren, wou se sech weiden?" An den Engel vum Här sot zum Joseph: "Ech hunn deng Bridder hei weiden gesinn, an ech hunn héieren, wéi se soen, si géifen zu Dothan weiden goen."

23 An de Joseph huet op d'Stëmm vum Engel vum Här gelauschert, an hien ass bei seng Bridder zu Dothan gaangen, an hien huet si zu Dothan fonnt, wou se d'Herd geweiden hunn.

24 An de Joseph ass bei seng Bridder gaangen, an ier hien no bei si komm war, haten si sech virgeholl, hien ëmzebréngen.

25 An de Simeon sot zu senge Bridder: Kuckt, de Mann vun den Dreem kënnt haut bei eis, also kommt elo a loosst eis hien ëmbréngen an an eng vun de Lächer an der Wüst geheien, a wann säi Papp hien bei eis sicht, da wäerte mir soen, datt e béist Déier et verschlénge huet.

26 An de Ruben huet d'Wierder vu senge Bridder iwwer de Josef héieren, an hien huet zu hinnen gesot: Dir sollt dat net maachen, well wéi kënne mir op eise Papp Jakob opkucken? Werft hien an dës Lach, fir datt hie do stierft, awer streckt keng Hand op hie fir säi Blut ze vergoss. An de Ruben huet dat gesot, fir hien aus hirer Hand ze befreien a fir hien zrëck bei säi Papp ze bréngen.

27 Wéi de Joseph bei seng Bridder kouw, huet hie sech virun hinne gesat, an si sinn op hie gestuerwe, hunn hie gegräff a geschloen, an hunn him säi faarwege Mantel, deen hie unhat, ausgezu.

28 An si hunn hien geholl a gehäit an eng Lach, an an der Lach war kee Waasser, just Schlaangen a Skorpiounen. An de Joseph hat Angscht virun de Schlaangen a Skorpiounen, déi an der Lach waren. An de Joseph huet mat lauter Stëmm geruff, an den Här huet d'Schlaangen an d'Skorpiounen an de Säite vun der Lach verstoppt, an si hunn dem Joseph kee Schued gemaach.

29 De Joseph huet aus dem Gruet seng Bridder geruff a sot zu hinnen: "Wat hunn ech iech ugedoen, a woumat hunn ech gesënnegt? Firwat fäert Dir den Här net wéinst mir? Sinn ech net aus ärem Fleesch a Schanken, an ass de Jakob net Äre Papp, mäi Papp? Firwat maacht Dir mir dat haut un, a wéi kënnt Dir op eise Papp Jakob opkucken?"

30 An hien huet weider geruff a seng Bridder aus dem Gruef ugeruff, an hie sot: O Juda, Simeon a Levi, meng Bridder, hieft mech aus der Däischtert op, an där Dir mech gesat hutt, a kommt haut fir Iech mat mir ze bedauern, Dir Kanner vum Här a Jonge vu mengem Papp Jakob. A wann ech Iech géintiwwer gesënnegt hunn, sidd Dir net d'Jonge vum Abraham, Isaak a Jakob? Wann si e Weesen gesinn hunn, hunn si mat him bedauert, oder een deen Hunger hat, hunn si him Brout zum Iessen ginn, oder engem deen Duuscht hat, hunn si him Waasser zum Drénken ginn, oder een deen plakeg war, hunn si him mat Kleeder zougedeckt!

31 A wéi wäerts du dann däi Mitleid virun dengem Brudder zrëckhalen, well ech aus dengem Fleesch a Schanken sinn, a wann ech dir gesënnegt hunn, wäerts du dat sécherlech wéinst mengem Papp maachen!

32 An de Joseph huet dës Wierder aus dem Gruef geschwat, a seng Bridder konnten him net lauschteren, nach hir Oueren op d'Wierder vum Joseph lauschteren, an de Joseph huet am Gruef gekrasch a gekrasch.

33 An de Joseph sot: "O, wann mäi Papp haut gewosst hätt, wat meng Bridder mir ugedoen hunn, an d'Wierder, déi si mir haut gesot hunn."

34 An all seng Bridder hunn säi Gejälz a säi Gejälz an der Gruef héieren, an seng Bridder sinn erausgaangen a sinn aus der Gruef erausgaangen, fir datt si dem Joseph säi Gejälz a säi Gejälz an der Gruef net héiere sollten.

KAPITEL 42

1 Si sinn op déi aner Sait gaangen a souzen sech ongefëier sou wäit wéi e Bouschéiss, an hunn sech do souzen fir Brout ze iessen, an iwwerdeems si giess hunn, hunn si sech beroden, wat mat him gemaach soll ginn, ob se hie sollen ëmbréngen oder hie bei säi Papp zrëckbréngen.

2 Si hunn de Rot gehalen, wéi si hir Aen opgehuewen hunn a gesinn hunn, an do kum eng Grupp Ismaeliten aus der Distanz iwwer de Wee vu Gilead, op dem Wee no Ägypten.

3 An de Juda sot zu hinnen: Wat wäert et eis bréngen, wa mir eise Brudder ëmbréngen? Vlächcht wäert Gott hien vun eis verlaangen; dëst ass dann de Rot, deen Dir iwwer hie virgeschloen hutt, deen Dir mat him maache sollt: Kuckt dës Grupp Ismaeliten, déi an Ägypten erofgoen,

4 Also, kommt, loosst eis hien hinnen zur Verfügung stellen, a loosst eis Hand net un him sinn, a si wäerten hien mat sech féieren, an hie wäert ënnert de Leit vum Land verluer goen, a mir wäerten hien net mat eisen eegenen Hänn ëmbréngen. An de Virschlag huet senge Bridder gefall, an si hunn no dem Wuert vum Juda gemaach.

5 An iwwerdeems si iwwer dës Saach diskutéiert hunn, an ier d'Kompanie vun den Ismaeliten bei si komm war, sinn siwe Midianer Händler laanscht si gaangen, an wéi se laanschtgaange sinn, haten si Duuscht, an si hunn hir Aen opgehuewen a gesinn, an där de Joseph verstoppt war, an si hunn gekuckt, an all Zorte vu Vullen waren op him.

6 An dës Midianiter sinn an d'Lach gerannt fir Waasser ze drénken, well si geduecht hunn, datt et Waasser dran wier, an wéi si virum Lach koumen, hunn si d'Stëmm vum Joseph héieren, wéi hien an der Lach gekrasch an gekrasch huet, an si hunn an d'Lach erofgekuckt, a si hunn gesinn, an do war e jonke Mann mat engem schéinen Ausgesinn a schéine Gesiicht.

7 An si hunn hien geruff a gesot: "Wien bass du, a wien huet dech heihi bruecht, a wien huet dech an dëser Lach an der Wüst gesat?" An si hunn all gehollef, de Joseph opzeriichten, an si hunn hien erausgezunn, an hien aus der Lach eropgeholl, an hunn hien matgeholl a sinn op hire Wee gaangen a si laanscht seng Bridder gaangen.

8 An dës soten zu hinnen: Firwat maacht Dir dat, eisen Dénger vun eis ewechzehuelen a fortzegoen? Mir hunn dës jonke Mann sécher an de Gruef gesat, well hie sech géint eis rebelléiert huet, an Dir kommt a bréngt hien erop a féiert hien ewech; gitt eis elo eise Dénger zrëck.

9 An d'Midianiter hunn zu de Jonge vum Jakob geäntwert a gesot: "Ass dat äre Knecht, oder déngt dës Mann iech? Vlächcht sidd Dir all seng Knechter, well hie méi schéin a méi gutt vun Uerdnung ass wéi all iech, a firwat schwätzt Dir all Falschheet mat eis?"

10 Dofir wäerte mir elo net op Är Wierder lauschteren, a mir wäerte net op Iech oppassen, well mir de jonke Mann an der Lach an der Wüst fonnt hunn, a mir hunn hien geholl; dofir wäerte mir weidergoen.

11 An all d'Söhne vum Jakob koumen op si zou, sinn op si opgestan a soten zu hinnen: "Gitt eis eisen Dénger zrëck, firwat wëllt Dir dann all um Schwäert stierwen?" An d'Midianiter hunn géint si geruff, an hunn hir Schwäerter gezunn a sinn op si zougaaen, fir géint d'Söhne vum Jakob ze kämpfen.

12 An do ass de Simeon vu sengem Stull géint si opgestan, ass op de Buedem gesprongen, huet säi Schwäert gezunn an ass op d'Midianiter zougaaen, an huet e schrecklecht Gejälz virun hinnen erausgelooss, sou datt säi Gejälz vu wäitem héieren gouf, an d'Äerd huet beim Simeon sengem Gejälz geziddert.

13 An d'Midianiter kruten Angscht virum Simeon a wéinst dem Kaméidi vu sengem Geschrei, an si sinn op d'Gesicht gefall a ware ganz erschreckt.

14 An de Simeon sot zu hinnen: Wierklech, ech sinn de Simeon, de Jong vum Jakob, dem Hebräer, deen, nëmme mat mengem Brudder, d'Stad Sichem an d'Stied vun den Amoriter zerstéiert huet; sou soll Gott och mat mir maachen, datt, wann all Är Bridder, d'Leit vu Midian, an och d'Kinneke vu Kanaan, mat Iech géife kommen, si net géint mech kéinte kämpfen.

15 Also, gitt eis elo de Jong zrëck, deen Dir geholl hutt, fir datt ech Äert Fleesch net de Vullen um Himmel an den Déieren op der Äerd ginn.

16 An d'Midianiter haten nach méi Angscht virum Simeon, a si sinn mat Schrecken a Schrecken op d'Söhne vum Jakob zougaaen, a mat trauregen Wierder, a soten:

17 Sécher hutt Dir gesot, datt de jonke Mann Äre Knecht ass, an datt hie géint Iech rebelléiert huet, an dofir hutt Dir hien an de Gruef gesat; wat maacht Dir dann mat engem Knecht, deen géint säi Meeschter rebelléiert? Elo also verkaaft hien un eis, a mir ginn Iech alles, wat Dir fir hie braucht; an den Här huet dat gär gemaach, fir datt d'Söhne vum Jakob hire Brudder net ëmbréngen sollten.

18 An d'Midianiter hunn gesinn, datt de Joseph schéin ausgesinn huet a gutt vun Uerden hat; si hunn hien an hirem Häerz begeeschtert a wollten hien dréngend vu sengen Bridder kafen.

19 An d'Söhne vum Jakob hunn op d'Midianiter gelauschtert a si hunn hire Brudder Joseph fir zwanzeg

Sëlworménzen un si verkaaft, an hire Brudder Ruben war net mat hinnen, an d'Midianiter hunn de Joseph matgeholl a si weider op Gilead gereest.

20 Si ware laanscht de Wee ënnerwee, an d'Midianiter hunn dat Reue vun deem kritt, wat se gemaach haten, andeems se de jonke Mann kaaft haten, an deen een zum aneren sot: "Wat ass dat fir eng Saach, déi mir gemaach hunn, dëse jonke Mann vun den Hebräer ze huelen, deen e schéint Ausgesinn an e schéine Gesiicht huet?"

21 Vlächet ass dëse jonke Mann aus dem Land vun den Hebräer geklaut ginn, a firwat hu mir dat dann gemaach? A wann hie gesicht a fonnt gëtt, da stierwe mir duerch hie.

22 Elo sécherlech hunn haart a mächtig Männer hien eis verkaaft, d'Kraaft vun engem vun deem Dir haut gesinn hutt; vlächet hunn si hien mat hirer Kraaft a mat hirem mächtigen Aarm aus sengem Land geklaut, an dofir hien eis fir de kleng Wäert verkaaft, deen mir hinne ginn hunn.

23 An iwwerdeems si sou matenee geschwat hunn, hunn si gekuckt, an do koom d'Kompanie vun den Ismaeliten, déi als éischt koom, an déi d'Söhne vum Jakob gesinn hunn, op d'Midianiter zougeréckelt ass, an d'Midianiter soten zueneen: "Kommt, loosst eis dëse jonke Mann un d'Kompanie vun den Ismaeliten verkafen, déi op eis zoukommen, a mir huelen dat wéineg fir hien, wat mir fir hie ginn hunn, a mir gi vu sengem Béisen befreit."

24 An si hunn dat gemaach, an si sinn bei den Ismaeliten ukomm, an d'Midianiter hunn de Joseph un d'Ismaeliten fir zwanzeg Sëlwerstécker verkaaft, déi si senge Bridder fir hie ginn haten.

25 An d'Midianiter sinn op hirem Wee no Gilead gaangen, an d'Ismaeliten hunn de Joseph matgeholl a si hunn hien op ee vun de Kamellen reiden gelooss, a si hunn hien an Ägypten gefouert.

26 An de Joseph huet héieren, datt d'Ismaeliter op Ägypten ënnerwee waren, an de Joseph huet gekrasch a geweint iwwer dës Saach, datt hie sou wäit vum Land Kanaan, vu sengem Papp ewech war, an hien huet batter geweint, während hien um Kamel geridden ass, an ee vun hire Männer huet hien observéiert, an huet hien vum Kamel erofgelooss a zu Fouss goe gelooss, an trotzdem huet de Joseph weider gekrasch a geweint, an hie sot: O mäi Papp, mäi Papp.

27 An ee vun den Ismaeliten ass opgestan an huet dem Joseph op d'Wank geschloen, an hien huet weidergekräisch; an de Joseph war um Wee midd, a konnt net weidergoen wéinst der Bitterkeet vu senger Séil, an si hunn hien all um Wee geschloen a geplot, an si hunn hien erschreckt, fir datt hien ophale kéint mam Kräischen.

28 An den Här huet dem Joseph seng Ambitioun a seng Problemer gesinn, an den Här huet Däischtert a Verwirrung iwwer déi Männer erofbruecht, an d'Hand vun all deenen, déi hie geschloen hunn, ass verwinnt.

29 An si soten zueneen: "Wat huet Gott eis domat um Wee gemaach?" An si woussten net, datt dat hinne wéinst dem Josef geschitt ass. An d'Männer sinn um Wee weidergaangen a si sinn laanscht de Wee vun Efrath gaangen, wou d'Rachel begruewe war.

30 An de Joseph ass bei d'Graf vu senger Mamm ukomm, an de Joseph ass séier bei d'Graf vu senger Mamm gelaf, an ass op d'Graf gefall a geweint.

31 An de Joseph huet haart um Graf vu senger Mamm geruff a gesot: "O meng Mamm, meng Mamm, o du, déi mech gebuer hues, waach elo op, stéi op a kuckt däi Jong, wéi hie fir e Sklav verkaaft gouf, an et kee gëtt, deen him Matleed huet."

32 O, stéi op a kuckt däi Jong, Kräisch mat mir wéinst meng Problemer, a kuckt d'Häerz vu meng Bridder.

33 Weck meng Mamm op, weck op, weck op aus dengem Schlof fir mech, a setzt deng Kämpf géint meng Bridder an. Wéi hunn si mir mäi Mantel ausgezu, a mech schonn zweemol als Sklav verkaaft, a mech vu mengem Papp getrennt, an et gëtt keen, deen mech bedauert.

34 Erwäch a lee deng Plainte géint si viru Gott, a kuckt, wien Gott am Uerteel gerechtfäerdigt a wien hie veruerteelt.

35 Stéi op, o meng Mamm, stéi op, erwäch aus dengem Schlof a kuckt mengem Papp, wéi seng Séil haut mat mir ass, a tréisch hien a berouegt säin Häerz.

36 An de Joseph huet weider dës Wieder geschwat, an de Joseph huet haart gekrasch a bitterlech um Graf vu senger Mamm gekrasch; an hien huet opgehalen ze schwätzen, an aus Bitterkeet vum Häerz ass hie roueg ginn wéi e Steen um Graf.

37 An de Joseph huet eng Stëmm vun ënnen um Buedem mat him schwätzen héieren, déi him mat engem batteren Häerz an enger Stëmm vum Tréinen a Gebied mat dëse Wieder geäntwert huet:

38 Mäi Jong, mäi Jong Joseph, ech hunn d'Stëmm vun dengem Gejääz an d'Stëmm vun dengem Klagen héieren; ech hunn deng Tréinen gesinn; ech kennen deng Problemer, mäi Jong, an et deet mir Leed ëm dech, an nach méi Leed gëtt menger Leed bäigefügt.

39 Also, mäi Jong, mäi Jong Joseph, hoff op den Här, waart op hien a fährt net, well den Här ass mat dir, hie wäert dech aus all Nout befreien.

40 Stéi op, mäi Jong, gitt mat dengen Hären erof an Ägypten, a fährt net, well den Här ass mat dir, mäi Jong. "An si huet weider sou Wieder zum Josef geschwat, an si war roueg.

41 An de Joseph huet dat héieren, an hien huet sech ganz doriwwer gewonnert, an hien huet weider gekrasch; an duerno huet ee vun den Ismaeliten hien um Graf gesinn, wéi hien gekrasch an gekrasch huet, a säi Roserei ass géint hien entflammt, an hien huet hien vun do ewechgedriwwen, an hien huet hien geschloen a verflucht.

42 An de Joseph sot zu de Männer: "Mécht ech Gnod an ären Ae fannen, fir mech zrëck an d'Haus vu mengem Papp ze bréngen, an hie wäert iech vill Räichtum ginn."

43 An si hunn him geäntwert a gesot: "Bass du kee Sklav, a wou ass däi Papp? A wann s du e Papp häss, wiers du net schonn zweemol als Sklav fir sou wéineg Wäert verkaaft ginn; an hire Roserei war nach ëmmer géint hien opgeregt, an si hunn hien weider geschloen a bestrofen, an de Joseph huet batter gekrasch.

44 An den Här huet dem Joseph seng Leed gesinn, an den Här huet dës Männer nach eng Kéier geschloen a gestrooft, an den Här huet Däischtert iwwer d'Äerd gehüllt, an de Blëtz huet geblénkt an den Donner huet gebrëllt, an d'Äerd huet beim Donnerschlag an dem staarke Wand geziddert, an d'Männer haten Angscht a woussten net, wou se hi sollten.

45 An d'Déieren an d'Kamelen stoungen stoen, an hunn se gefouert, awer si wollten net goen, si hunn se geschloen, an si hunn sech op de Buedem gebéit; an d'Männer soten zueneen: Wat huet Gott eis dat ugedoen? Wat sinn eis Iwwertrëter, a wat sinn eis Sënnen, datt eis dat sou geschitt ass?

46 An ee vun hinnen huet geäntwert a gesot: "Vläicht ass eis dat haut wéinst der Sënn, dëse Knecht ze plagen, geschitt; elo also, biet hien dréngend, eis ze verzeien, an da wäerte mir wëssen, wéinst wem eis dëst Béist geschitt, a wann Gott Matgefill mat eis huet, da wäerte mir wëssen, datt dat alles wéinst der Sënn, dëse Knecht ze plagen, iwwer eis kënnt."

47 An d'Männer hunn dat gemaach, an hunn de Joseph gebiet a vun him gedréckt, hinnen ze verzeien; a si soten: Mir hunn dem Här a géint dech gesënnegt, also elo kanns du dir Gott froen, dësen Doud aus eiser Mëtt ewechzehuelen, well mir géint hie gesënnegt hunn.

48 An de Joseph huet no hire Wierder gemaach, an den Här huet dem Joseph gelauschtert, an den Här huet d'Pescht ewechgeholl, déi hien dëse Männer wéinst dem Joseph ugedoen hat, an d'Déieren sinn aus dem Buedem opgestan an si hunn se gefouert, an si sinn weidergaangen, an de rosen Stuerm huet sech berouegt an d'Äerd gouf roueg, an d'Männer hunn hir Rees weidergefouert fir erof an Egypten ze goen, an d'Männer woussten, datt dëst Béist si wéinst dem Joseph getraff hat.

49 An si soten zueneen: "Kuckt, mir wëssen, datt et wéinst sengem Leed war, datt dëst Béist eis geschitt ass; firwat solle mir elo dësen Doud iwwer eis Séilen bréngen? Loosst eis eis beroden, wat mir mat dësem Knecht maache sollen."

50 An een huet geäntwert a gesot: Sécher huet hien eis gesot, mir solle hien zrëck bei säi Papp bréngen; also kommt elo, loosst eis hien zrëckhuelen a mir ginn op déi Plaz, déi hie eis seet, a mir huelen de Präis, deen mir fir hie bezuelt hunn, vu senger Famill of, an da ginn mir fort.

51 An een huet nach eng Kéier geäntwert a gesot: Kuckt, dëse Rot ass ganz gutt, awer mir kënnen dat net maachen, well de Wee ganz wäit vun eis ewech ass, a mir kënnen net vun eisem Wee ofwäichen.

52 An nach een huet geäntwert a gesot zu hinnen: Dëst ass de Rot, deen mir solle verfollegen, mir wäerten net dovun ofwäichen; mir ginn haut an Ägypten, a wann mir an Ägypten ukommen, wäerte mir hien do zu engem héije Präis verkafen, a mir wäerte vu sengem Béisen befreit ginn.

53 An dës Saach huet de Männer gefall, an si hunn dat gemaach, an si hunn hir Rees mat dem Joseph no Ägypten weidergefouert.

KAPITEL 43

1 Wéi d'Söhne vum Jakob hire Brudder Joseph un d'Midianiter verkaaft haten, gouf hiert Häerz wéinst him geschloen, an si hunn hir Dote bereet, an si hunn no him gesicht, fir hien zrëckzebréngen, awer konnten hien net fannen.

2 An de Ruben ass zrëck an d'Lach gaangen, an där de Joseph geluecht gi war, fir hien erauszehuelen a sengem Papp zrëckzebréngen. An de Ruben stoung beim Lach, an hien huet kee Wuert héieren, an hien huet de Joseph geruff! Joseph! An keen huet geäntwert oder e Wuert gesot.

3 An de Ruben sot: De Joseph ass duerch Angscht gestuerwen, oder eng Schlaang huet him den Doud verursaacht; an de Ruben ass an d'Lach erofgaang, an hien huet de Joseph gesicht, awer konnt hien net an der Lach fannen, an hien ass erëm erauskomm.

4 An de Ruben huet seng Kleeder zerräissen a gesot: "D'Kand ass net do, a wéi soll ech mäi Papp ëm hie versöhnen, wann et dout ass?" An hien ass bei seng Bridder gaangen an huet se fonnt, wéi se wéinst dem Joseph trauernd waren, an zesumme geroden hunn, wéi se hire Papp ëm hie versöhnen sollten. An de Ruben sot zu sengem Bridder: "Ech sinn bei d'Lach komm, an de Joseph war net do, wat solle mir dann zu eisem Papp soen? Mäi Papp wäert de Jong nëmme vu mir sichen."

5 An seng Bridder hunn him geäntwert a gesot: Sou an esou hu mir gemaach, an eis Häerzer hunn eis duerno wéinst dëser Dot geschloen, an elo sëtze mir fir e Virwand ze sichen, wéi mir eise Papp domat versöhnen kënnen.

6 An de Ruben sot zu hinnen: "Wat hutt Dir gemaach, fir eisen Papp seng gro Hoer mat Trauer an d'Graf ze bréngen? Dat ass net gutt, wat Dir gemaach hutt."

7 An de Ruben huet sech mat hinne gesat, an si sinn all opgestan an hunn sech géigesäiteg geschwuer, dëst dem Jakob net ze soen, an si hunn all gesot: Dee Mann, deen dëst eisem Papp oder sengem Stot erzielt, oder deen dëst engem vun de Kanner vum Land erzielt, dee wäerte mir all géint hie opstoen an hie mam Schwäert ëmbréngen.

8 An d'Söhne vum Jakob haten sech géigesäiteg an dëser Saach gefaart, vum Jéngsten bis zum Eelsten, an et gouf kee Wuert gesot, an si hunn d'Saach an hiren Häerzer verstoppt.

9 An duerno hunn si sech gesat, fir ze entscheiden an eppes auszedenken, wat si hirem Papp Jakob iwwer all dës Saachen soe kéinten.

10 An den Issachar sot zu hinnen: Hei ass e Rot fir iech, wann et gutt an ären Ae schénkt, dëst ze maachen: Huelt de Mantel, deen dem Joseph gehéiert, a rässt en op, a schluecht e Geessebéi a taucht et an säi Blut.

11 A schéckt et un eise Papp, a wann hien et gesäit, da seet hien, datt e béist Déier hien verschlénkt huet. Dofir rässt säi Mantel op, a säi Blut wäert op sengem Mantel sinn. Doduerch wäerte mir vum Gemurrel vun eisem Papp befreit sinn.

12 An dem Issachar säi Rot huet hinne gefall, an si hunn op hie gelauschtert an hunn no dem Wuert vum Issachar gemaach, dat hie hinne geroden hat.

13 An si hunn sech beeilt a dem Joseph säi Mantel geholl an en zerräissen, an hunn e Geessekand geschluecht an de Mantel am Blut vum Geessekand getippt, an dann am Stëbs getrëppelt, an hunn de Mantel un hire Papp Jakob duerch d'Hand vum Naftali geschéckt, an hunn him gebueden, dës Wierder ze soen:

14 Mir haten d'Vei zesumme gesammelt a ware bis op de Wee op Sichem a weider komm, wéi mir dëse Mantel um Wee an der Wüst fonnt hunn, deen a Blut a Stëbs gedränkt war; also wësst elo, ob et de Mantel vun Ärem Jong ass oder net.

15 An den Naftali ass gaangen a bei säi Papp komm, an hien huet him de Mantel ginn, an hien huet him all d'Wierder gesot, déi seng Bridder him gebueden haten.

16 An de Jakob huet dem Joseph säi Mantel gesinn an hien huet en erkannt, an hien ass op de Buedem gefall a gouf roueg wéi e Steen. Duerno ass hien opgestan an huet mat enger lauter, kräischender Stëmm geruff a gesot: "Et ass de Mantel vu mengem Jong Joseph!"

17 An de Jakob huet sech beeilt an ee vu senge Dénge bei seng Jongen geschéckt, déi bei si gaange sinn a si mat der Trapp um Wee fonnt hunn.

18 An d'Söhne vum Jakob koumen owes bei hire Papp, an do ware hir Kleeder zerräissen an et war Stëbs op hire Käpp, an si hunn hire Papp fonnt, wéi hien haart gekrasch a gekrasch huet.

19 An de Jakob sot zu senge Jongen: "Sot mir wierklech, wat fir e Béist Dir mir haut op eemol ugedoen hutt?" An si hunn hirem Papp Jakob geäntwert a gesot: "Mir sinn haut ënnerwee, nodeems d'Herd agezammelt gi war, a mir koumen bis bei d'Stad Sichem um Wee an der Wüst, an do hu mir dëse Mantel mat Blutt um Buedem fonnt, a mir woussten et a mir hunn Iech geschéckt, ob Dir et wësse kënnt."

20 An de Jakob huet d'Wierder vu senge Jongen héieren an huet mat lauter Stëmm geruff a gesot: "Et ass de Mantel vu mengem Jong, e béist Déier huet hien giess; de Joseph ass a Stécker gerappt, well ech hien haut geschéckt hunn, fir ze kucken, ob et gutt mat dir an de Schof geet, a fir mir vun dir ze soen, ob et gutt geet. An hien ass gaangen, wéi ech him gebueden hunn, an dat ass him haut geschitt, während ech geduecht hunn, mäi Jong wier bei dir."

21 An d'Söhne vum Jakob hunn geäntwert a gesot: Hie ass net bei eis komm, a mir hunn hien och net gesinn, vun der Zäit un, wou mir vun dir fortgaange sinn, bis elo.

22 Wéi de Jakob hir Wieder héieren huet, huet hien nach eng Kéier haart geruff, an hien ass opgestan an huet seng Kleeder gerappt, an hien huet Sackduch ëm seng Lenden geluecht, an hien huet batter gekrasch an huet seng Stëmm am Gejälz erhiewen an huet ausgeruff a gesot:

23 Josef, mäi Jong, o mäi Jong Josef, ech hunn dech haut geschéckt, fir d'Wuel vun denge Bridder ze hëllefen, an du bass a Stécker gerappt ginn; duerch meng Hand ass dat mengem Jong geschitt.

24 Et deet mir Leed ëm dech, mäi Jong Joseph, et deet mir Leed ëm dech; wéi séiss wars du mir während mengem Liewen, a wéi aussergewéinlech batter ass elo dän Doud fir mech.

25 O, datt ech an dengem Plaz, mäi Jong Joseph, gestuerwen wier, well et deet mir déif traureg ëm dech, mäi Jong, o mäi Jong, mäi Jong. Joseph, mäi Jong, wou bass du, a wou bass du gezunn ginn? Erwäch, erwäch vun denger Plaz, a komm a kuckt mäi Leed ëm dech, o mäi Jong Joseph.

26 Kommt elo a zielt d'Tréinen, déi aus mengen Aen eroflafen, a bréngt se virum Här erop, fir datt säi Roserei sech vu mir ofwendt.

27 O Joseph, mäi Jong, wéi bass du duerch d'Hand vun engem gefall, duerch deen nach keen vun Ufank vun der Welt bis haut gefall ass? Du bass duerch d'Schloe vun engem Feind ëmbruecht ginn, mat Grausamkeet ugedoe ginn, awer ech weess sécher, datt dat dir geschitt ass, wéinst der Villzuel vu menge Sënnen.

28 Erwäch elo a kuckt, wéi batter meng Leed ëm dech ass, mäi Jong, obwuel ech dech net erzunn, nach geformt, nach

Otem a Séil ginn hunn, mee Gott war et, deen dech geformt an deng Schanken opgebaut an se mat Fleesch bedeckt huet, an deng Nues den Otem vum Liewen agebloemt huet, an dann huet hien dech mir ginn.

29 Elo wierklech, Gott, deen dech mir ginn huet, huet dech mir geholl, an esou ass dir dann och geschitt.

30 An de Jakob huet weider sou Wieder iwwe de Joseph geschwat, an hien huet batter gekrasch; hien ass op de Buedem gefall a gouf roueg.

31 An all d'Söhne vum Jakob, wéi se d'Schwiergekeete vun hirem Papp gesinn hunn, hunn si sech vun deem bekéiert, wat se gemaach haten, an hunn och batter geweint.

32 An de Juda ass opgestan an huet de Kapp vu sengem Papp vum Buedem gehuewen, en op säi Schouss geluecht, an hien huet d'Tréinen vu sengem Papp vu senge Wangen ofgewëscht, an de Juda huet ganz staark gekrasch, während de Kapp vu sengem Papp op sengem Schouss louch, roueg wéi e Steen.

33 An d'Söhne vum Jakob hunn d'Leed vun hirem Papp gesinn, an si hunn hir Stëmm gehuewen a weider gekrasch, an de Jakob louch nach ëmmer roueg wéi e Steen um Buedem.

34 An all seng Jongen, seng Dénge a seng Kanner sinn opgestan a stoungen ëm hie fir hien ze tréischten, an hie wollt sech net tréischten looslen.

35 An dat ganz Haus vum Jakob ass opgestan an huet eng grouss Trauerfeier wéinst dem Joseph an dem Problem vun hirem Papp gehalen. D'Nouvelle kum dem Isaak, dem Jong vum Abraham, dem Papp vum Jakob, un. Hie huet batter geweint wéinst dem Joseph, hien a säi ganz Haus. Hie gong vum Hebron ewech, wou hie gewunnt huet, an hien huet säi Jong Jakob getréischt. Mä hie wollt sech net tréischten looslen.

36 An duerno ass de Jakob vum Buedem opgestan, an d'Tréinen sinn him iwwe d'Wangen gelaf, an hien huet zu senge Jongen gesot: "Stinn op, huet är Schwäerter an är Béi, a gitt eraus op d'Feld, a sicht no, ob Dir de Läch vu mengem Jong fannt a bréngt en mir, fir datt ech en begruewe kann."

37 Sicht och, ech bieden iech, no den Déieren a jäzt se, an dat wat als Éischt kënnt, ier Dir et gräift a mir bréngt. Vläch wäert den Här haut meng Leed bedauern an dat virun iech virbereeden, wat mäi Jong a Stécker gerappt huet, a mir et bréngen, an ech wäert mech fir d'Saach vu mengem Jong rächen.

38 Seng Jongen hunn dat gemaach, wat hire Papp hinnen gebueden hat, an si sinn fréi moies opgestan, an all hunn säi Schwäert a säi Bou an d'Hand geholl, an si sinn op d'Feld gaangen, fir d'Déieren ze jueden.

39 An de Jakob huet nach ëmmer haart gekrasch a gekrasch a war am Haus hin an hier gaangen, an huet sech d'Hänn zesummegegeschloen a gesot: "Joseph, mäi Jong, Joseph, mäi Jong!"

40 An d'Söhne vum Jakob sinn an d'Wüst gaangen, fir d'Déieren ze fänken, an do koum e Wollef op si zou, an si hunn hien gegräff a bei hire Papp bruecht, a si soten zu him: Dëst ass deen Éischten, deen mir fonnt hunn, a mir hunn hien bei dir bruecht, wéi du eis gebueden hues, an de Läch vun dengem Jong konnten mir net fannen.

41 An de Jakob huet d'Déier aus den Hänn vu senge Jongen geholl, an hien huet mat enger haarder,

kräischender Stëmm geruff, d'Déier an der Hand gehalten, an hien huet mat engem battere Häerz zum Déier gesot: Firwat hues du mäi Jong Joseph verschlängt, a wéi hues du keng Angscht virum Gott vun der Äerd oder viru menger Schwiereregkeet fir mäi Jong Joseph gehat?

42 An du hues mäi Jong fir näischt verschlängt, well hien keng Gewalt begaangen huet, an du hues mech doduerch wéinst him schëlleg gemaach, dofir wäert Gott deen, deen verfollegt gött, verlaangen.

43 An den Här huet dem Déier de Mond opgemaach, fir de Jakob mat senge Wierder ze tréischten, an et huet dem Jakob geäntwert a sot him dës Wierder:

44 Sou wéi Gott lieft, deen eis op der Äerd geschaf huet, a sou wéi Är Séil lieft, mäi Här, ech hunn Äre Jong net gesinn, an ech hunn hien och net zerräissen, mee aus engem wäitem Land sinn ech och komm, fir mäi Jong ze sichen, deen haut vun mir fortgaangen ass, an ech weess net, ob hie lieft oder dout ass.

45 An ech sinn haut op d'Feld komm fir mäi Jong ze sichen, an Är Jongen hunn mech fonnt, mech gegraff a mäi Leed verstärkt, an hunn mech haut virun Iech bruecht, an ech hunn elo all meng Wierder zu Iech gesot.

46 An elo dofir, Mënschejong, ech sinn an dengen Hänn, a maach mat mir haut, wat et gutt an dengen Ae schéngt, awer souwäit Gott lieft, deen mech erschaf huet, ech hunn däi Jong net gesinn, nach hunn ech hien a Stécker gerappt, an d'Fleesch vun engem Mënsch ass all d'Deeg vu mengem Liewen net a mäi Mond komm.

47 Wéi de Jakob d'Wierder vum Déier héieren huet, war hie ganz erstaunt, an huet d'Déier aus senger Hand erausgeschéckt, an si ass fortgaang.

48 An de Jakob huet nach ëmmer Dag fir Dag haart gekrasch a gekrasch ëm de Joseph, an hien huet Deeg laang ëm säi Jong gekrasch.

KAPITEL 44

1 An d'Söhne vum Ismael, déi de Joseph vun de Midianiter kaaft haten, déi hien vu senge Bridder kaaft haten, sinn mam Joseph an Ägypten gaangen, an si koumen un d'Grenze vun Ägypten, an wéi si no bei Ägypten koumen, hunn si véier Männer vun de Söhne vum Medan, dem Jong vum Abraham, begéint, déi aus dem Land Ägypten op hirer Rees fortgaange waren.

2 An d'Ismaelitter soten zu hinnen: "Wëllt Dir dës Sklav vun eis kafen?" an si soten: "Gitt hien eis iwwer." An si hunn de Joseph hinnen iwwerginn, an si hunn gesinn, datt hie e ganz schéine jonke Mann war, an hunn hien fir zwanzeg Schekel kaaft.

3 An d'Ismaelitter sinn op hirer Rees no Ägypten weidergaangen, an d'Medanim sinn och deen Dag no Ägypten zrëckkomm, an d'Medanim hunn zueneen gesot: "Kuckt, mir hunn héieren, datt de Potifar, en Offizéier vum Pharaon, Kapitän vun der Garde, e gudde Knecht sicht, deen virun him steet, fir him ze déngen, an hien zum Opsichtsman iwwer säin Haus an alles, wat him gehéiert, ze maachen."

4 Also kommt, loosst eis hien him verkafen fir dat, wat mir wëllen, wa hie fäeg ass, eis dat ze ginn, wat mir fir hie brauchen.

5 An dës Medanim sinn an d'Haus vum Potifar komm a soten zu him: Mir hunn héieren, datt Dir e gudde Knecht sicht, deen Iech hëllef kann. Kuckt, mir hunn e Knecht, deen Iech gefalen wäert, wann Dir eis dat gitt, wat mir wënschen, a mir verkafen hien un Iech.

6 An de Potifar sot: Bréngt hien bei mech, ech wäert hien gesinn, a wann et him gefält, ginn ech Iech dat, wat Dir fir hie braucht.

7 D'Medanim sinn gaangen, hunn de Joseph bruecht a virum Potifar gestallt. Hie huet hien gesinn, an hien huet him ganz gutt gefall. De Potifar sot zu hinnen: "Sot mir, wat Dir fir dës jonke Mann braucht?"

8 An si soten: Véierhonnert Sëlwormenzen brauche mir fir hie. An de Potifar sot: Ech ginn se dir, wann s du mir d'Beweis vu sengem Verfaf un dech bréngs, a mir seng Geschicht erziels, well vläicht ass hie geklaut ginn, well dës jonke Mann ass weder e Sklav nach de Jong vun engem Sklav, mee ech gesinn un him d'Erscheinung vun engem schéine Mann.

9 D'Medanim sinn gaangen a hunn d'Ismaeliten, déi hien u si verkaaft haten, bei hie bruecht, an si hunn him gesot: "Hien ass e Sklav a mir hunn hien u si verkaaft."

10 An de Potifar huet d'Wierder vun den Ismaelitter héieren, wéihien de Medanim d'Sëlwer ginn huet, an d'Medanim hunn d'Sëlwer geholl a sinn op hir Rees gaangen, an d'Ismaelitter sinn och heemgaangen.

11 De Potifar huet de Joseph geholl a bei sech bruecht, fir him ze déngen. De Joseph huet dem Potifar seng Gunst fonnt. Hie vertraut him a mécht hien zum Opsichtsman iwwer säin Haus. Alles, wat him gehéiert huet, huet hien him iwwerginn.

12 An den Här war mam Joseph, an hie gouf e räiche Mann, an den Här huet dem Potifar säi Haus fir de Joseph geseent.

13 An de Potifar huet alles, wat hie hat, dem Joseph an d'Hand gelooss, an de Joseph war ee vun deenen, déi d'Saachen eran- a erausgelooss hunn, an alles gouf no sengem Wëllen am Haus vum Potifar geregelt.

14 An de Joseph war uechtzéng Joer al, e jonke Mann mat schéinen Aen a schéinem Ausgesinn, an esou war hien net am ganze Land vun Ägypten.

15 Zu där Zäit, wéi hien am Haus vu sengem Meeschter war, eran an erausgaangen ass a säi Meeschter betreit huet, huet d'Zelica, d'Fra vu sengem Meeschter, hir Aen op de Joseph opgehuewen an huet hien ugekuckt, an do war hie e schéine jonke Mann mat engem schéine Gesiicht.

16 An si huet seng Schéinheet an hirem Häerz begeeschtert, an hir Séil war um Joseph fest, an si huet hien Dag fir Dag verlockt, an d'Zelica huet de Joseph all Dag iwwerzeegt, awer de Joseph huet seng Aen net opgehuewen fir d'Fra vu sengem Meeschter ze kucken.

17 An d'Zelica sot zu him: Wéi schéin ass däi Ausgesinn a wéi schéin däin Gestalt ass! Ech hunn all d'Sklaven ugekuckt, awer nach ni sou eng schéin Sklavin gesinn wéi du. An de Joseph sot zu hir: Wierklech, deen, deen mech am Schouss vu menger Mamm erschaf huet, huet déi ganz Mënschheet erschaf.

18 An si sot zu him: Wéi schéin sinn deng Aen, mat deenen du all d'Awunner vun Ägypten, Männer a Fraen, verblend hues; an hien sot zu hir: Wéi schéin si sinn, während mir nach liewen, awer wann s du se am Graf gesäis, géifs du sécherlech vun hinne fortgoen.

19 An si sot zu him: Wéi schéin a gefälleg sinn all deng Wierder; huel elo, ech bieden dech, d'Harf, déi am Haus ass, a spill mat dengem Hänn, a loosst eis deng Wierder lauschteren.

20 An hien huet zu hir gesot: Wéi schéin a gefälleg sinn meng Wierder, wann ech mäi Gott a seng Herrlechkeet luewen; an si sot zu him: Wéi schéin sinn d'Hoer vun Ärem Kapp, kuck de gëllene Kamm, deen am Haus ass, huel en, ech bieden dech, a krull d'Hoer vun Ärem Kapp.

21 An hien huet zu hir gesot: Wéi laang wäerts du dës Wierder nach schwätzen? Héiert op, dës Wierder zu mir ze soen, a stéi op a këmmer dech ëm deng Hausaffären.

22 An si sot zu him: Et ass keen a mengem Haus, an et gött näischt méi, wat ech maache kann, ausser deng Wierder an deng Wësch; awer trotz all deem konnt si de Joseph net bei si bréngen, an hien huet och net op si gekuckt, mä huet seng Aen op de Buedem geriicht.

23 An d'Zelica huet de Joseph an hirem Häerz verlaangt, datt hie mat hir schléift, an zu der Zäit, wou de Joseph am Haus souz a seng Aarbecht gemaach huet, koum d'Zelica a setzt sech virun him, an si huet hien all Dag mat hirem Ried verlockt, mat hir ze schléifen oder si jee unzekucken, awer de Joseph wollt hir net lauschteren.

24 An si sot zu him: Wann s du net no menge Wierder méchs, da wäert ech dech mam Doud bestrofen an en eisernen Joch op dech leeën.

25 An de Joseph sot zu hir: "Wéi och ëmmer, Gott, deen de Mënsch erschaf huet, léist d'Fessere vun de Prisonéier, an et ass hien, deen mech aus dengem Prisong a vun dengem Uerteel befreit."

26 An wéi si hien net iwwerzeege konnt, an hir Séil nach ëmmer op hie festgehalten huet, huet hir Begierde si an eng schwéier Krankheet gestürzt.

27 An all d'Frae vun Egypten koumen hatt besichen, a si soten zu hir: Firwat bass du an dësem schlechten Zoustand? Du, deen näischt feelt; sécherlech ass däi Mann e groussen a geschätzte Pränz an den Ae vum Kinnek, sollt dir eppes vun deem feelen, wat däin Häerz begeeschtert?

28 An d'Zelica huet hinnen geäntwert a gesot: "Haut soll iech bekannt ginn, wouhier dës Onrou kënnt, an där Dir mech gesitt." An si huet hire Déngschtmeedercher gebueden, Iessen fir all d'Fraen ze preparéieren, an huet e Banquet fir si gemaach, an all d'Fraen hunn am Haus vun der Zelica giess.

29 An si huet hinne Messer ginn, fir d'Zitrounen ze schielen, fir se ze iessen, an huet hinnen den Uerder ginn, de Joseph a wäertvoll Kleeder unzedoen, an datt hie virun hinne soll erschéngen, an de Joseph koum virun hiren Aen an all d'Fraen hunn de Joseph gekuckt, a konnten hir Aen net vun him ofhuelen, an si hunn sech all d'Hänn mat de Messer geschnidden, déi si an hiren Hänn haten, an all d'Zitrounen, déi an hiren Hänn waren, ware voller Blut.

30 An si woussten net, wat se gemaach haten, mä si hunn weiderhin dem Joseph seng Schéinheet gekuckt an hunn hir Ae net vun him ofgedréit.

31 D'Zelica huet gesinn, wat si gemaach haten, a si sot zu hinnen: "Wat ass dat fir eng Aarbecht, déi Dir gemaach hutt? Kuckt, ech hunn iech Zitrounen zum Iessen ginn, an Dir hutt Iech all d'Hänn geschnidden."

32 An all d'Fraen hunn hir Hänn gesinn, an do ware se voller Blut, an hiert Blut ass op hir Kleeder erofgefloss,

an si soten zu hir: "Dës Sklavin an dengem Haus huet eis iwwerwonnen, a mir konnten eis Aelidden net vun him ofwenden wéinst senger Schéinheet."

33 An si sot zu hinnen: „Dat ass iech sécherlech an deem Moment geschitt, wou Dir hien ugekuckt hutt, an Dir Iech net virun him konnt zrëckhalen; wéi kann ech mech dann dovunner ofhalen, wann hien dauernd a mengem Haus ass, an ech hien Dag fir Dag a mengem Haus eran an erausgoen gesinn? Wéi kann ech mech dann dovunner ofhalen, ze verléieren oder souguer ze stierwen?“

34 An si soten zu hir: D'Wierder si wouer, well wien kann dës schéi Gestalt am Haus gesinn a sech vun him zrëckhalen, an ass hien net däi Sklav a Begleeder an dengem Haus, a firwat erziels du him net, wat an dengem Häerz ass, a léisst deng Séil duerch dës Saach vergoen?

35 An si sot zu hinnen: Ech probéieren hien all Dag ze iwwerzeegen, an hie wëll menge Wësch net zoustëmmen, an ech hunn him alles versprach, wat gutt ass, an trotzdem konnt ech näischt vun him zrëckkréien; dofir sinn ech an engem schlechten Zoustand, wéi Dir gesitt.

36 An d'Zelica ass ganz krank ginn wéinst hirer Verlaangen no dem Joseph, a si war verzweifelt verléift wéinst him, an all d'Leit vum Haus vun der Zelica an hirem Mann woussten näischt vun dëser Saach, datt d'Zelica wéinst hirer Léift zum Joseph krank war.

37 An all d'Leit vun hirem Haus hunn si gefrot: "Firwat bass du krank a schlecht, an et feelt dir un näischt?" An si sot zu hinnen: "Ech weess net, wat mech all Dag méi schwéier mécht."

38 An all d'Fraen an hir Frëndinnen koumen all Dag fir si ze gesinn, an si hunn mat hir geschwat, an si sot zu hinnen: Dëst kann nëmme duerch d'Léift vum Joseph geschéien; an si soten zu hir: Verlock hien a gräif hien heemlech, vläicht kéint hie op dech lauschteren, an dësen Doud virun dir ofsetzen.

39 An d'Zelica ass ëmmer méi schlecht ginn duerch hir Léift zum Joseph, an si ass weider zrëckgaangen, bis si kaum Kraaft hat fir ze stoen.

40 Un engem bestëmmten Dag huet de Joseph d'Aarbecht vu sengem Meeschter am Haus gemaach, an d'Zelica koum heemlech a war op eemol op hie gefall, an de Joseph huet sech géint si opgestan, an hie war méi mächtig wéi si, an hien huet si op de Buedem erofgehäit.

41 An d'Zelica huet wéinst dem Wonsch vun hirem Häerz no him gekrasch, an si huet hien mat Gejälz ugeflunn, an hir Tréinen sinn hir Wangen erofgelaft, an si huet mat enger Stëmm vun der Ufro an a batterer Séil zu him geschwat a gesot:

42 Hues du jeemools vun enger sou schéiner Fra wéi ech héieren, gesinn oder gewosst, déi besser ass wéi ech selwer, déi all Dag mat dir schwätzt, aus Léift zu dir an en Réckgang fällt, dir all dës Eier schenkt, an trotzdem wëlls du net op meng Stëmm lauschteren?

43 A wann et aus Angscht virun Ärem Meeschter ass, datt hien Iech net bestrofe kann, sou wéi de Kinnek lieft, wäert Iech kee Schued vun Ärem Meeschter duerch dës Saach geschéien; elo, dofir, lauschter mir zou, a stëmmt zou fir d'Eier, déi ech Iech ginn hunn, a setzt dësen Doud vu mir ewech, a firwat soll ech fir Iech stierwen? An si huet opgehale ze schwätzen.

44 An de Joseph huet hir geäntwert a gesot: "Halt Iech vu mir ewech a loosst dës Saach mengem Här iwwer; mäi Här weess net, wat bei mir am Haus ass, well alles, wat him gehéiert, huet hien mir a meng Hand ginn, a wéi soll ech dat dann am Haus vu mengem Här maachen?"

45 Well hien huet mech och a sengem Haus grouss geéiert, an hien huet mech och zum Opsiichtsmann iwwer säin Haus gemaach, an hien huet mech erhiewt, an et gött keen an dësem Haus méi grouss wéi ech, a mäi Meeschter huet mir näischt zrëckgehalen, ausser du, déi seng Fra bass, wéi kanns du dann dës Wieder zu mir soen, a wéi kann ech dëst grousst Béises a Sënn Gott an dengem Mann maachen?

46 Also, haalt Iech elo vun mir of a schwätzt keng sou Wieder méi, well ech wäert net op Är Wieder lauschteren. Mä d'Zelica wollt net op de Joseph lauschteren, wéi hien dës Wieder zu hir gesot huet, mä si huet hien all Dag verlockt, op si ze lauschteren.

47 An duerno war de Baach vun Egypten iwwer all seng Säiten gefëllt, an all d'Awunner vun Egypten sinn erausgaangen, an och de Kinnek a Prinzen sinn erausgaangen mat Timbrelen an Dänz, well et eng grouss Freed an Egypten war, an e Feierdag zur Zäit vun der Iwwerschwemmung vum Mier Sihor, an si sinn dohi gaangen fir sech de ganzen Dag ze freeën.

48 Wéi d'Ägypter, wéi et hire Gewunnecht war, bei de Floss erausgaange sinn, fir sech ze freeën, sinn all d'Leit aus dem Haus vum Potifar mat hinne gaangen, mä d'Zelica wollt net mat hinne goen, well si gesot huet: "Ech sinn net bereet." Si ass eleng am Haus bliwwen, an et war keen anere Mënsch bei hir am Haus.

49 An si ass opgestan an an hiren Tempel an d'Haus eropgaang, an huet sech a pränzlech Kleeder ugedoen, an huet wäertvoll Onyx-Steng op hire Kapp geluecht, a mat Sëlwer a Gold agebett, an huet hiert Gesiicht an hir Haut mat all Zorte vu fraeweilege Reinigungsflëssegkeeten verschéinert, an huet den Tempel an d'Haus mat Kassia a Weihrauch parfüméiert, an huet Myrrhe an Aloe verstreet, an duerno huet si sech am Agank vum Tempel gesat, am Duerchgank vum Haus, duerch deen de Joseph gaangen ass fir seng Aarbecht ze maachen, an do koum de Joseph vum Feld, an ass an d'Haus gaangen fir d'Aarbecht vu sengem Meeschter ze maachen.

50 An hien ass op déi Plaz komm, duerch déi hie goe musst, an hien huet all d'Aarbecht vum Zelica gesinn, an hien ass zrëckgaangen.

51 An d'Zelica huet gesinn, wéi de Joseph sech vun hir zrëckgedrëit huet, an si huet him nogeruff a gesot: "Wat lass dir, Joseph? Komm bei deng Aarbecht, an ech maachen dir Plaz, bis du op d'äi Sëtz komms bass."

52 An de Joseph ass zrëckkomm an an d'Haus komm, an ass vun do aus op seng Plaz gaangen, an huet sech gesat fir d'Aarbecht vu sengem Meeschter wéi gewinnt ze maachen, an do koum d'Zelica bei hie a stoung virun him a fürstleche Kleeder, an de Geroch vun hire Kleeder huet sech bis an d'Wäit verbreet.

53 An si huet sech beeilt an huet de Joseph a seng Kleeder gegruff, a si sot zu him: Sou wéi de Kinnek leeft, wann s du meng Ufro net erfëlls, da stierws du haut. An si huet sech beeilt an hir aner Hand ausgestreckt an e Schwäert ënner hire Kleeder gezunn, an huet et dem Joseph um Hals

geluecht, a si sot: Stéi op a erfëll meng Ufro, a soss stierws du haut.

54 An de Joseph hat Angscht virun hir, well si dat gemaach huet, an hien ass opgestan fir virun hir ze flüchten, an si huet d'Front vu senge Kleeder gegruff, an an der Angscht vu senger Flucht ass d'Kleed, dat de Zelica gegruff huet, gerappt ginn, an de Joseph huet d'Kleed an der Hand vum Zelica gelooss, an hie ass fortgelaf a fortgaang, well hie Angscht hat.

55 Wéi d'Zelica gesinn huet, datt dem Joseph säi Kleed zerräisst war, an datt hien et an hirer Hand gelooss hat a fortgelaf war, huet si Angscht ëm hiert Liewen gehat, datt d'Nouvelle sech iwwer si verbreet hätt, an si ass opgestan an huet sech listig verhalten, an huet d'Kleeder ausgedoen, an déi si ugehat hat, an huet hir aner Kleeder ugedoen.

56 An si huet dem Joseph säi Kleed geholl, an huet et nieft sech geluecht, an ass gaangen an huet sech op déi Plaz gesat, wou si an hirer Krankheet souz, ier d'Leit vun hirem Haus bei de Floss erausgaange waren, an huet e jonke Bouf geruff, deen deemools am Haus war, an huet him den Uerder ginn, d'Leit vum Haus bei sech ze ruffen.

57 Wéi si se gesinn huet, sot si mat lauter Stëmm a mat enger Trauer zu hinnen: "Kuckt, wat fir en Hebräer äre Meeschter mir an d'Haus bruecht huet, well hie koum haut bei mir schlofen."

58 Wéi du erausgaange bass, ass hien an d'Haus komm, an huet gesinn, datt kee Mënsch am Haus war, ass hien op mech komm, huet mech festgehalen, fir mat mir ze schlofen.

59 An ech hunn seng Kleeder gegruff, se zerräissen a mat lauter Stëmm géint hie geruff, an wéi ech meng Stëmm erhuewen hat, hat hien Angscht ëm säi Liewen a léisst säi Kleed viru mir stoen a ass fortgelaf.

60 An d'Leit vun hirem Haus hunn näischt gesot, mä hire Roserei war ganz staark géint de Joseph entflammt, an si sinn bei säi Meeschter gaangen an hunn him d'Wieder vu sengem List erzielt.

61 De Potifar koum rosen heem, a seng Fra huet him nogeruff a gesot: "Wat hues du mir dat ugedoen, andeems du e Knecht a mäin Haus bruecht hues? Hie koum haut bei mech, fir mat mir ze spillen. Sou huet hie mir haut ugedoen."

62 De Potifar huet d'Wieder vu senger Fra héieren an huet de Joseph mat schwéiere Schléi bestrooft, an dat hunn si him och gemaach.

63 An iwwerdeems si hien geschloen hunn, huet de Joseph mat lauter Stëmm geruff, an hien huet seng Aen an den Himmel gehuewen, a sot: O Här Gott, du weess, datt ech un all dësen Saachen onschëlleg sinn, a firwat soll ech haut duerch Falschheet stierwen, duerch d'Hand vun dësen onbeschniddenen, béise Männer, déi du kennt?

64 An iwwerdeems d'Männer vum Potifar de Joseph geschloen hunn, huet hie weider gekrasch a gekrasch, an do war e Kand, dat eelef Méint al war, an den Här huet dem Kand de Mond opgemaach, an hien huet dës Wieder viru de Männer vum Potifar gesot, déi de Joseph geschloen hunn, a gesot:

65 Wat wëllt Dir vun dësem Mann, a firwat maacht Dir him dëst Béist un? Meng Mamm schwätzt Falschheet a seet Ligen; sou war et.

66 An d'Kand huet hinnen genee alles erzielt, wat geschitt ass, an all d'Wierder vum Zelicah un de Joseph Dag fir Dag huet hien hinnen erkläert.

67 An all d'Männer hunn d'Wierder vum Kand héieren a si hunn sech staark iwwer d'Wierder vum Kand gewonnenert, an d'Kand huet opgehalen ze schwätzen a gouf roueg.

68 De Potifar huet sech ganz vill geschummt iwwer d'Wierder vu sengem Jong, an hien huet senge Männer gebueden, de Joseph net méi ze schloen, an d'Männer hunn opgehalen, de Joseph ze schloen.

69 An de Potifar huet de Josef geholl an huet bestallt, hie virun d'Priester, déi Riichter vum Kinnek waren, viru Geriicht ze bréngen, fir hien iwwer dës Affär ze riichten.

70 De Potifar an de Josef koumen virun d'Priester, déi d'Riichter vum Kinnek waren, an hie sot zu hinnen: "Entscheet, ech bieden iech, wéi en Uerteel engem Denger zoustëmmt, well sou huet hie gemaach."

71 An d'Priester soten zum Joseph: Firwat hues du dengem Meeschter dat ugedoen? An de Joseph huet hinnen geäntwert: Net sou, meng Hären, sou war d'Saach; an de Potifar sot zum Joseph: Sécherlech hunn ech deng Hänn alles uvertraut, wat mir gehéiert huet, an ech hunn dir näischt zrëckgehalen ausser menger Fra, a wéi konnts du dat Béises maachen?

72 An de Joseph huet geäntwert a gesot: Net sou, mäin Här, sou wéi den Här lieft, a sou wéi Är Séil lieft, mäin Här, d'Wuert, dat Dir vun Ärer Fra héieren hutt, ass falsch, well sou war d'Saach haut.

73 E Joer ass vergaangen, zënter ech an Ärem Haus war; hues du iergendeng Ongerechtegkeet a mir gesinn, oder eppes, wat dech dozou brénge kéint, mäi Liewe ze fuerderen?

74 An d'Priester soten zum Potifar: "Schéckt mir Iech, si sollen eis dem Joseph säi gerappte Kleed bréngen, a loosst eis de Rëss dran gesinn. Wann de Rëss virum Kleed ass, dann huet säi Gesiicht sech vis-à-vis vun hir gewiescht, an hatt huet hie festgehalen, fir bei si ze kommen. Deng Fra huet alles mat Bedruch gemaach, wat si gesot huet.

75 An si hunn dem Joseph säi Kleed virun d'Priister bruecht, déi Riichter waren, an si hunn gesinn, an do war d'Tréin virum Joseph, an all d'Riichterpriister woussten, datt si hien ënner Drock gesat hat, a si soten: "Dëse Knecht ass net zoustänneg, well hien näischt gemaach huet, mä säin Uerteel ass, datt hie wéinst dem Bericht, dat duerch hie géint Är Fra erauskoum, an de Prisong gesat soll ginn."

76 De Potifar huet hir Wieder héieren an hien an d'Gefangengehaus gesat, wou d'Gefangener vum Kinnek agespaart sinn, an de Joseph war zwielef Joer an der Gefangengehaus.

77 An trotzdeem huet d'Fra vu sengem Meeschter sech net vun him ofgedréit, an si huet net opgehalen, Dag fir Dag mat him ze schwätzen, fir op si ze lauschteren, an no dräi Méint ass d'Zelicah weider Dag fir Dag bei de Joseph an d'Haus vun der Haft gaangen, an si huet hien verlockt, op si ze lauschteren, an d'Zelicah sot zum Joseph: Wéi laang wäerts du an dësem Haus bleiwen? Mä lauschter elo op meng Stëmm, an ech bréngen dech aus dësem Haus eraus.

78 An de Joseph huet hir geäntwert a gesot: "Et ass besser fir mech an dësem Haus ze bleiwen, wéi op Är Wieder ze lauschteren a géint Gott ze sënnegen." An si sot zu him: "Wann Dir mäi Wonsch net erfëllt, da räissen ech Är Aen

aus, leeën Är Féiss mat Fesselen a wäerten Iech an d'Hänn vun deenen iwweginn, déi Dir virdru net kannt hutt."

79 An de Joseph huet hir geäntwert a gesot: Kuckt, de Gott vun der ganzer Äerd ass fäeg mech vun allem ze befreien, wat Dir mir maache kënnt, well hie mécht d'Aen vun de Blannen op, a léisst déi Gefaange fräi, a schützt all Friemen, déi d'Land net kennen.

80 An wéi d'Zelicah de Joseph net iwwerzeege konnt, op si ze lauschteren, huet si opgehalen, hien ze verfëieren; an de Joseph war nach ëmmer am Gefaangenhais agespaart. An de Jakob, de Papp vum Joseph, an all seng Bridder, déi am Land Kanaan waren, hunn an deenen Deeg nach ëmmer wéinst dem Joseph gekrasch a gekrasch, well de Jakob refuséiert huet, sech ëm säi Jong Joseph tréischen ze loossen, an de Jakob huet haart gekrasch, gekrasch a gekrasch all déi Deeg.

KAPITEL 45

1 Zu där Zäit am Joer, dem Joer wou de Joseph no Ägypten erofgaangen ass, nodeems seng Bridder hien verkaaft haten, ass de Ruben, de Jong vum Jakob, op Timna gaangen an huet sech den Eliuram, d'Duechter vum Avi, dem Kanaaniter, zu Fra geholl, an hie kouw bei si.

2 Den Eliuram, d'Fra vum Ruben, ass schwanger ginn a gebuer him den Hanoch, de Palu, den Chetzron an de Karmi, véier Jongen; a säi Brudder Simeon huet seng Schwëster Dina zu Fra geholl, a si huet him de Memuel, de Yamin, den Ohad, de Jachin an de Zochar, fënnef Jongen, gebuer.

3 Duerno koum hien zur Buna, der kanaaneitescher Fra; dat ass d'Buna, déi de Simeon aus der Stad Sichem gefaange geholl huet. D'Buna war virun der Dina a war bei hir do. De Simeon koum bei hir, an si huet him de Saul gebuer.

4 An de Juda ass zu där Zäit op Adulam gaangen, an hien ass bei e Mann aus Adulam komm, deem säin Numm Hira war, an de Juda huet do d'Duechter vun engem Mann aus Kanaan gesinn, deem säin Numm Aliyath war, d'Duechter vum Shua, an hien huet si geholl a bei si komm, an d'Aliyath huet dem Juda dräi Jongen gebuer: Er, Onan a Shiloh.

5 An de Levi an den Issachar sinn an d'Land vum Osten gaangen, an hunn sech d'Duechtere vum Jobab, dem Jong vum Joktan, dem Jong vum Eber, zu Frae geholl; an de Jobab, dem Jong vum Joktan, hat zwou Duechteren; den Numm vun der eelster war Adina, an den Numm vun der Jéngster war Arida.

6 An de Levi huet den Adina geholl, an den Issachar huet den Arida geholl, an si koumen an d'Land Kanaan, an d'Haus vun hirem Papp, an den Adina huet dem Levi dräi Jongen gebuer: de Gerschon, de Kehath an de Merari.

7 An d'Arida huet dem Issachar véier Jongen gebueden: Tola, Puva, Job a Schormon; an den Dan ass an d'Land Moab gaangen an huet sech d'Aflaeth, d'Duechter vum Chamudan, dem Moabiter, zu Fra geholl, an hien huet si an d'Land Kanaan bruecht.

8 An d'Aphlalet war onfruchtbar, si hat kee Nokommen, an duerno huet Gott sech un d'Aphlalet, d'Fra vum Dan, erënnert, an si ass schwanger ginn an huet e Jong gebuer, an si huet him den Numm Kushim genannt.

9 An de Gad an den Naftali sinn op Haran gaangen an hunn do d'Duechtere vum Amuram, dem Jong vum Us, dem Jong vum Nahor, zu Fraen geholl.

10 An d'äst sinn d'Nimm vum den Duechtere vum Amuram: den Numm vum der eelster war Merima, an den Numm vum der jéngster Usith; an den Naftali huet d'Merima geholl, an de Gad huet d'Usith geholl; an huet si an d'Land Kanaan bruecht, an d'Haus vun hirem Papp.

11 D'Merima huet dem Naftali véier Jongen gebueden: Jakzeel, Guni, Jaser a Schalem; an d'Uzit huet dem Gad siwe Jongen: Sefion, Chagi, Schuni, Ezbon, Eri, Arodi an Arali.

12 Den Aser ass erausgaangen an huet den Adon, d'Duechter vum Aflal, dem Jong vum Hadad, dem Jong vum Ismael, zu senger Fra geholl, an hien huet si an d'Land Kanaan bruecht.

13 An den Adon, d'Fra vum Asher, ass an där Zäit gestuerwen: si hat kee Nokommen; an et war nom Doud vum Adon, datt den Asher op déi aner Säit vum Floss gaangen ass an d'Hadura, d'Duechter vum Abimael, dem Jong vum Eber, dem Jong vum Sem, zur Fra geholl huet.

14 An déi jonk Fra hat e schéint Ausgesinn a war eng Fra mat Verstand, a si war d'Fra vum Malkiel, dem Jong vum Elam, dem Jong vum Sem, gewiescht.

15 An d'Hadura huet dem Malkiel eng Duechter gebuer, an hien huet si Serach genannt, an d'Malkiel ass duerno gestuerwen, an d'Hadura ass gaangen a blouf am Haus vun hirem Papp.

16 Nom Doud vun der Fra zu Asher ass hie gaangen an huet d'Hadura zu senger Fra geholl, an huet si an d'Land Kanaan bruecht, an hir Duechter Serach huet hien och matbruecht, an si war dräi Joer al, an d'Meedchen ass am Haus vum Jakob opgewuess.

17 An d'Meedche war schéin vun Ausgesinn, an si ass op déi geheiligte Weeër vun de Kanner vum Jakob gaangen; et huet hir un näischt gefeelt, an den Här huet hir Wäisheet a Versteedsdemech ginn.

18 An d'Hadura, d'Fra vum Asher, ass schwanger ginn a krut him d'Jimna, d'Jischwa, d'Jischvi an d'Beria, véier Jongen.

19 An de Sebulon ass no Midian gaangen, an huet d'Merisha, d'Duechter vum Molad, dem Jong vun der Abida, dem Jong vum Midian, zu Fra geholl, an huet si an d'Land Kanaan bruecht.

20 Un Merusha huet dem Zebulon Sered, Elon a Yachleel gebaart; dräi Jongen.

21 An de Jakob huet no Aram geschéckt, de Jong vum Zoba, de Jong vum Terach, an hien huet fir säi Jong de Benjamin Mechalia, d'Duechter vum Aram, geholl, an si koum an d'Land Kanaan an d'Haus vum Jakob; an de Benjamin war zéng Joer al, wéi hien d'Mechalia, d'Duechter vum Aram, zu Fra geholl huet.

22 An d'Mechalia ass schwanger ginn a krut dem Benjamin Bela, Becher, Asbel, Gera an Naaman fénnef Jongen; an de Benjamin ass duerno gaangen an huet sech d'Aribath, d'Duechter vum Schormon, dem Jong vum Abraham, zu Fra geholl, an hien war uechtzéng Joer al; an d'Aribath huet dem Benjamin Achi, Vosch, Mupim, Chupim an Ord fénnef Jongen gebuer.

23 An där Zäit ass de Juda an d'Haus vum Sem gaangen an huet d'Tamar, d'Duechter vum Elam, dem Jong vum Sem, zur Fra fir säin éischte Jong, den Er, geholl.

24 An den Er koum bei seng Fra Tamar, an si gouf seng Fra, an wéi hien bei si koum, huet hien seng Nokommen äusserlech zerstéiert, a säi Wierk war béis an den Ae vum Här, an den Här huet hien ëmbruecht.

25 Nom Doud vum Er, dem Juda sengem éischte Jong, sot de Juda zum Onan: "Géi bei d'Fra vun dengem Brudder a bestuet si als déi nächst Famill, a riicht dengem Brudder Nokommen op."

26 An den Onan huet d'Tamar zur Fra geholl an ass bei si komm, an den Onan huet och d'Aarbecht vu sengem Brudder gär gemaach, well seng Aarbecht béis an den Ae vum Här war, an hien huet hien och ëmbruecht.

27 Wéi den Onan gestuerwen ass, sot de Juda zu der Tamar: "Bleif am Haus vun dengem Papp, bis mäi Jong Shiloh grouss ass." An de Juda huet d'Tamar net méi gär gehat, fir si dem Shiloh ze ginn, well hie gesot huet: "Vläicht stierft och hie wéi seng Bridder."

28 D'Tamar ass opgestan an ass gaangen a blouf am Haus vun hirem Papp, an d'Tamar war eng Zäit laang am Haus vun hirem Papp.

29 An bei der Revolutioun vum Joer ass d'Aliyath, d'Fra vum Juda, gestuerwen; an de Juda gouf ëm seng Fra getréischt, an nom Doud vum Aliyath ass de Juda mat sengem Frënd Hira op Timna gaangen, fir hir Schof ze schéieren.

30 An d'Tamar huet héieren, datt de Juda op Timna gaangen ass fir d'Schof ze schéieren, an datt de Shilo erwuesse war, an de Juda keng Freed un hir hat.

31 D'Tamar ass opgestan an huet d'Kleeder vun hirer Witfraschaft ausgedoen, an huet sech e Schleier ugedoen, an huet sech ganz zougedeckt, an ass gaangen an huet sech op déi ëffentlech Strooss gesat, déi um Wee op Timna läit.

32 An de Juda ass laanschtgaangen, huet si gesinn, huet si geholl an ass bei si komm, an si ass vun him schwanger ginn. An zur Zäit vun der Gebuert waren Zwillinge an hirem Schouss. Hien huet dem éischte Perez an dem zweeten Zarah genannt.

KAPITEL 46

1 Zu där Zäit war de Joseph nach ëmmer am Prisong am Land vun Egypten agespaart.

2 Zu där Zäit stoungen d'Dénger vum Pharaon virun him, den Chef vun de Schenkmänner an de Chef vun de Bäcker, déi dem Kinnek vun Egypten gehéiert hunn.

3 An de Schnëtzer huet Wäin geholl an en dem Kinnek zum Drénken gestallt, an de Bäcker huet dem Kinnek Brout zum Iessen gestallt, an de Kinnek huet vum Wäin gedronk a vum Brout giess, hien a seng Dénger a Minister, déi um Dësch vum Kinnek giess hunn.

4 An iwwerdeems si giess an gedronk hunn, sinn de Butler an de Bäcker do bliwwen, an d'Dénger vum Pharaon hunn vill Mécken am Wäin fonnt, deen de Butler matbruecht hat, an et goufen Salpetersteng am Brout vum Bäcker fonnt.

5 An de Kapitän vun der Garde huet de Josef als Dénger fir d'Beamte vum Pharaon gesat, an d'Beamte vum Pharaon ware ee Joer laang a Gefaangenschaft.

6 An um Enn vum Joer hunn si béid an enger Nuecht Dreem gedreemt, an der Haftplaz wou si waren, an de Moie koum de Joseph bei si fir sech wéi gewinnt ëm si ze këmmen, an hien huet si gesinn, an kuckt, hir Gesiichter ware bedréckt an traureg.

7 An de Joseph huet si gefrot: Firwat sinn är Gesiichter haut traureg an enttäuscht? An si soten zu him: Mir hunn en Dram gedreemt, an et gött keen, deen en erkläre kann; an de Joseph sot zu hinnen: Erzielt mir ären Dram, a Gott wäert iech eng Äntwert vum Friden ginn, wéi Dir wëllt.

8 An de Schnëtzer huet dem Joseph säin Dram erzielt, an hie sot: Ech hunn a mengem Dram gesinn, an do stoung eng grouss Rebe viru mir, an op där Rebe hunn ech dräi Äscht gesinn, an d'Rebe ass séier opgebléit an huet eng grouss Héicht erreecht, an hir Traube sinn reif ginn a goufen zu Drauwe.

9 An ech hunn d'Drauwe geholl an an eng Taass gepresst, an hunn se dem Pharaon an d'Hand geluecht, an hien huet gedronk; an de Joseph sot zu him: Déi dräi Äscht, déi um Rebe waren, sinn dräi Deeg.

10 Awer bannent dräi Deeg wäert de Kinnek befehlen, datt Dir erausgefouert gitt, an hien wäert Iech erëm an Äert Amt setzen, an Dir sollt dem Kinnek säi Wäin drénken, wéi fréier, wéi Dir säi Butler waart; awer loosst mech Gunst an Ären Ae fannen, datt Dir mech beim Pharaon denkt, wann et Iech gutt geet, a mir Guttheet beweisen, a mech aus dësem Prisong erausbréngen, well ech aus dem Land Kanaan geklaut gouf a fir e Sklav op dëser Plaz verkaaft gouf.

11 An och dat, wat dir iwwer d'Fra vu mengem Meeschter gesot gouf, ass falsch, well si hunn mech fir näischt an dëse Verlies gesat; an de Butler huet dem Joseph geäntwert a gesot: Wann de Kinnek gutt mat mir handelt wéi ufanks, wéi du mir et fir d'lescht interpretéiert hues, da maachen ech alles, wat du wëlls, an dech aus dësem Verlies erausbréngen.

12 An de Bäcker, wéi hie gesinn huet, datt de Joseph den Dram vum Schnëtzknecht richteg interpretéiert hat, ass och bei hie komm an huet dem Joseph säin ganzen Dram erzielt.

13 An hien huet zu him gesot: "An mengem Dram hunn ech dräi wäiss Kuerf op mengem Kapp gesinn, an ech hunn gekuckt, an am ieweschte Kuerf waren all Zorte vu gebakene Platen fir de Pharaon, an d'Vullen hunn se vu mengem Kapp giess."

14 An de Joseph sot zu him: Déi dräi Kuerf, déi du gesinn hues, sinn dräi Deeg, awer an dräi Deeg wäert de Pharaon dāi Kapp ofhuelen an dech un engem Bam ophänken, an d'Vulle wäerten dāi Fleesch vun dir iessen, wéi du et an dengem Dram gesinn hues.

15 An där Zäit war d'Kinnigin amgaang gebuer ze ginn, an un deem Dag huet si dem Kinnek vun Ägypten e Jong gebuer, an si hunn ugekënnegt, datt de Kinnek säin éischte gebuerene Jong kritt hat, an all d'Leit vun Ägypten zesumme mat den Offizéier an Dénge vum Pharaon hunn sech ganz gefreet.

16 An um drëttan Dag vu senger Gebuert huet de Pharaon e Fest fir seng Offizéier a Knechte gemaach, fir d'Häre vum Land Zoar an dem Land Ägypten.

17 An all d'Leit vun Ägypten an d'Dénge vum Pharaon koumen, fir mam Kinnek um Fest vu sengem Jong ze iessen an ze drénken, a fir sech iwwer d'Freed vum Kinnek ze freeën.

18 An all d'Offizéier vum Kinnek a seng Dénge hunn sech zu där Zäit aacht Deeg laang um Fest gefreet, a si hunn aacht Deeg laang mat all Zorte vu Musekinstrumenter, mat Timbrelen an Tänz am Kinnekshaus gefeiert.

19 An de Schnëtzknecht, deem de Joseph säin Dram interpretéiert hat, huet de Joseph vergiess, an hien huet hien net beim Kinnek ernimmt, wéi hie versprach hat, well dës Saach vum Här war, fir de Joseph ze bestrofen, well hie sech op d'Mënsche vertraut hat.

20 An de Joseph ass duerno zwee Joer am Prisong bliwwen, bis hien zwielef Joer fäerdeg hat.

KAPITEL 47

1 Den Isaak, de Jong vum Abraham, huet nach zu där Zäit am Land Kanaan gelieft; hie war ganz al, honnertaachtzeg Joer al, an den Esau, säi Jong, de Brudder vum Jakob, war am Land Edom, an hien a seng Jongen haten do Besëtz ënner de Kanner vu Seir.

2 Den Esau huet héieren, datt d'Zäit vu sengem Papp bal komm ass, fir ze stierwen, an hien ass mat senger Jongen a sengem Haus an d'Land Kanaan komm, an d'Haus vu sengem Papp. De Jakob a seng Jongen sinn aus dem Plaz, wou se zu Hebron gewunnt hunn, fortgaangen, an si sinn all bei hire Papp Isaak komm, an hunn den Esau a seng Jongen am Zelt fonnt.

3 An de Jakob a seng Jongen hunn sech viru sengem Papp Isaak gesat, an de Jakob huet nach ëmmer ëm säi Jong Josef getrauert.

4 An den Isaak sot zum Jakob: Bréng mir deng Jongen heiher, an ech wäert se seenen; an de Jakob huet seng eelef Kanner viru sengem Papp Isaak bruecht.

5 An den Isaak huet seng Hänn op all dem Jakob seng Jongen geluecht, an hien huet se gegräff an ëmfaasst, a se een nom aneren gekësst, an den Isaak huet se un deem Dag geseent, a sot zu hinnen: De Gott vun äre Pappen soll iech seenen an är Nokommen sou vill maachen wéi d'Stäre vum Himmel.

6 An den Isaak huet och d'Sënne vum Esau geseent a gesot: Gott soll iech zu enger Angscht an engem Schrecken fir all déi maachen, déi iech gesinn, an fir all Är Feinde.

7 An den Isaak huet de Jakob a seng Jongen geruff, an si sinn all komm a sech virum Isaak gesat. Den Isaak sot zum Jakob: Den Här, de Gott vun der ganzer Äerd, huet zu mir gesot: Dengem Nokommen ginn ech dëst Land als Ierfschaft, wann deng Kanner meng Gesetzer a meng Weeër halen, an ech wäert hinnen den Eed halen, deen ech dengem Papp Abraham geschwuer hunn.

8 Also, mäi Jong, léiert deng Kanner an deng Kandskanner, den Här ze fäerten an de gudde Wee ze goen, deen dem Här, dengem Gott, gefält, well wann Dir d'Weeër vum Här a seng Gesetzer hält, da wäert den Här och säi Bund mam Abraham fir Iech halen an et wäert Iech an dengem Nokommen all Dag gutt maachen.

9 Wéi den Isaak dem Jakob a senger Kanner d'Geboter fäerdeg hat, ass hien opgeginn, ass gestuerwen a gouf zu sengem Vollek versammelt.

10 An de Jakob an den Esau sinn op d'Gesicht vun hirem Papp Isaak gefall a si hunn gekrasch. Den Isaak war honnertachtzeg Joer al, wéi hien am Land Kanaan, zu Hebron, gestuerwen ass. Seng Jongen hunn hien an d'Höhl

vu Machpela gedroen, déi den Abraham vun den Hethierer als Graf kaaft hat.

11 An all d'Kinneke vum Land Kanaan sinn mam Jakob an dem Esau gaangen, fir den Isaak ze begruuen, an all d'Kinneke vu Kanaan hunn dem Isaak bei sengem Doud grouss Eier erwise.

12 An d'Söhne vum Jakob an d'Söhne vum Esau si barfuss ronderëm gaangen, hunn gekrasch a gekrasch, bis si zu Kireath-Arba ukomm sinn.

13 An de Jakob an den Esau hunn hire Papp Isaak an der Hiel vu Machpela zu Kireath-Arba an Hebron begruuen, an hunn hien mat ganz grousser Eier begruuen, wéi bei der Begriefnes vun de Kinneken.

14 An de Jakob a seng Jongen, an den Esau a seng Jongen, an all d'Kinneke vu Kanaan hunn eng grouss a schwéier Trauer gemaach, an hunn hien begruuen a vill Deeg ëm hie gekrauert.

15 Wéi den Isaak gestuerwen ass, huet hien seng Véi, säi Besëtz an alles, wat hie gehéiert huet, senge Jongen iwwerlooss; an den Esau sot zum Jakob: "Kuckt, ech bieten dech, alles, wat eise Papp hannerlooss huet, wäerte mir an zwee Deeler deelen, an ech wäert d'Wiel hunn." An de Jakob sot: "Mir wäerten dat maachen."

16 An de Jakob huet alles geholl, wat den Isaak am Land Kanaan hannerlooss hat, d'Véi an d'Besëtz, an hien huet se an zwee Deeler virum Esau a senge Jongen geluecht, an hien huet zum Esau gesot: "Kuckt, dat läit alles virun dir, wielt du fir dech d'Hallschent, déi du wëlls huelen."

17 An de Jakob sot zum Esau: Lauschter, ech bieten dech, wat ech zu dir soen wäert: Den Här, Gott vum Himmel an der Äerd, huet zu eise Pappen Abraham an Isaak geschwat a gesot: Dengem Nokommen ginn ech dëst Land als Ierfschaft fir ëmmer.

18 Elo läit also alles, wat eise Papp iwwreg gelooss huet, virun dir, a kuckt, dat ganz Land läit virun dir; wielt du aus hinnen, wat du wëlls.

19 Wann s du dat ganz Land begeeschters, huel et fir dech an deng Kanner fir ëmmer, an ech huelen dëse Räichtum, an wann s du de Räichtum begeeschters, huel en dir, an ech huelen dëst Land fir mech a meng Kanner, fir et fir ëmmer ze ierwen.

20 An den Nebajot, de Jong vum Ismael, war deemools mat senge Kanner am Land, an den Esau ass deen Dag gaangen an huet sech mat him beroden a gesot:

21 Sou huet de Jakob zu mir geschwat, an esou huet hie mir geäntwert: Gitt elo dāi Rot, a mir lauschteren him.

22 An den Nebajoth sot: Wat ass dat, wat de Jakob zu dir gesot huet? Kuckt, all d'Kanner vu Kanaan wunnen sécher an hirem Land, an de Jakob seet, hie wäert et mat sengem Nokommen all Deeg ierwen.

23 Géi also elo a huel all d'Räichtum vun dengem Papp a looss dāi Brudder Jakob am Land, wéi hie gesot huet.

24 Den Esau ass opgestan an ass zréck bei de Jakob gaangen, an huet alles gemaach, wat den Nebajoth, de Jong vum Ismael, him geroden hat; an den Esau huet all de Räichtum geholl, deen den Isaac hannerlooss hat, d'Séilen, d'Déieren, d'Véi an de Besëtz, an all de Räichtum; hie huet sengem Brudder Jakob näischt ginn; an de Jakob huet dat ganz Land Kanaan geholl, vum Baach vun Ägypten bis zum Floss Euphrat, an hien huet et als éiwege Besëtz

ageholl, a fir seng Kanner a fir säi Nokommen no him fir ëmmer.

25 De Jakob huet och vu sengem Brudder Esau d'Höhl vu Machpela zu Hebron geholl, déi den Abraham vum Efron kaaft hat, fir e Graf fir sech a seng Nokommen fir ëmmer ze besëtzen.

26 An de Jakob huet all dës Saachen an de Kafbuch geschriwwen, an hien huet et ënnerschiwwen, an hien huet dat alles mat véier treie Zeie bezeien.

27 An dëst sinn d'Wierder, déi de Jakob am Buch geschriwwen huet: D'Land Kanaan an all d'Stied vun den Hethiter, den Hiwiter, de Jebusiten, den Amoriter, de Pereziten an de Gergashiter, all déi siwe Vëlker vum Floss vun Ägypten bis zum Floss Euphrat.

28 An d'Stad Hebron Kireath-Arba, an d'Höhl, déi dran ass, dat Ganzt huet de Jakob vu sengem Brudder Esau fir Wäert kaaft, als Besëtz an als Ierfschaft fir seng Nokommen no him fir ëmmer.

29 An de Jakob huet d'Kafbuch an d'Ënnerschrëft, den Uerder an d'Gesetzer an dat opgedeckt Buch geholl, an hien huet se an en Äerdgefäss geluecht, fir datt se laang bleiwe sollten, an hien huet se senge Kanner iwwerginn.

30 Den Esau huet alles geholl, wat säi Papp him no sengem Doud vu sengem Brudder Jakob hannerlooss hat, an hien huet all säi Besëtz geholl, vu Mënsch an Déier, Kamel an Iesel, Ochs a Lämmchen, Sëlwer a Gold, Steng a Bdeellium, an all de Räichtum, deen dem Isaak, dem Jong vum Abraham, gehéiert huet; et war näischt iwwreg, wat den Esau net fir sech geholl huet, vun allem, wat den Isaak no sengem Doud hannerlooss hat.

31 An den Esau huet dat alles matgeholl, an hien a seng Kanner sinn heem an d'Land vum Seir, dem Horiter, fort vu sengem Brudder Jakob a senge Kanner gaangen.

32 An den Esau hat Besëtz ënnert de Kanner vu Seir, an den Esau ass vun deem Dag un net méi an d'Land Kanaan zréckgaangen.

33 An dat ganz Land Kanaan ass fir d'Kanner vun Israel en Ierfschaft ginn, fir ewigt Ierfschaft, an den Esau mat all senge Kanner huet de Bierg Seir ierft.

KAPITEL 48

1 An där Zäit, nom Doud vum Isaak, huet den Här eng Hongersnout iwwer déi ganz Äerd gebueden an domat veruersaacht.

2 Zu där Zäit souz de Pharao, de Kinnek vun Ägypten, op sengem Troun am Land vun Ägypten, an hien huet a sengem Bett geluecht an Dreem gedreemt, an de Pharao huet a sengem Dram gesinn, datt hien um Ufer vum Floss vun Ägypten stoung.

3 An iwwerdeems hie stoung, huet hie gesinn, a kuck, siwe fettfleescheg a schéin ausgesinn Kéi koumen aus dem Floss erop.

4 An siwe aner Kéi, mager a schlecht ausgesinn, koumen no hinnen erop, an déi siwe schlecht ausgesinn Kéi hunn déi schéin verschléckt, an hiert Ausgesinn war nach ëmmer schlecht wéi am Ufank.

5 An hien ass erwächt, an hien huet erëm geschlof an hien huet en zweete Mol gedreemt, an hien huet gesinn a kuck, siwe Kären koumen op engem Sträich op, räich a gutt, an siwe dënn Äere, déi vum Ostewand verbrannt waren,

koumen no hinnen op, an déi dënn Äere verschlénkt déi voll, an de Pharaos ass aus sengem Dram erwächt.

6 An de Moie koum de Kinnek un seng Dreem erënnert, a säi Geescht war wéinst senge Dreem bedauerlech opgereegt, an de Kinnek huet sech beeilt a geschéckt a geruff all d'Magier vun Ägypten an d'Weis Männer, an si koumen a stoungen virum Pharaos.

7 An de Kinnek sot zu hinnen: Ech hunn Dreem gedreemt, an et gëtt keen, deen se erkläre kann; an si soten zum Kinnek: Erziel deng Dreem dengen Dénger a loosst eis se héieren.

8 An de Kinnek huet hinne seng Dreem erzielt, an si hunn all mat enger Stëmm zum Kinnek geäntwert a gesot: "De Kinnek soll fir ëmmer liewen!" An dëst ass d'Interpretatioun vun Ären Dreem.

9 Déi siwe gutt Kéi, déi Dir gesinn hutt, bedeiten siwe Meedercher, déi Dir an de leschten Deeg gebuer ginn, an déi siwe Kéi, déi Dir no hinne kommen an se verschléckt hutt, sinn en Zeechen, datt d'Meedercher, déi Dir gebuer ginn, all am Liewe vum Kinnek stierwe wäerten.

10 An dat, wat Dir am zweeten Dram gesinn hutt, vu siwe volle gudde Kären, déi op engem Sträich opgewuess sinn, dat ass hir Interpretatioun, datt Dir Iech an de leschten Deeg siwe Stied am ganze Land vun Egypten opbaue wäert; an dat, wat Dir vun de siwe verbrannte Kären gesinn hutt, déi no hinnen opgewuess sinn a se verschléckt hunn, während Dir se mat Ären Aen gekuckt hutt, ass en Zeechen, datt d'Stied, déi Dir opbaue wäert, all an de leschten Deeg, am Liewe vum Kinnek, zerstëiert ginn.

11 An wéi si dës Wieder geschwat hunn, huet de Kinnek säi Ouer net op hir Wieder geriicht, an hien huet säi Häerz net op si geriicht, well de Kinnek a senger Wäisheet wousst, datt si keng richteg Interpretatioun vun den Dreem ginn hunn; an nodeems si virum Kinnek fäerdeg geschwat haten, huet de Kinnek hinnen geäntwert a gesot: Wat ass dat fir eng Saach, déi Dir mir gesot hutt? Dir hutt sécherlech Falschheet a Ligen geschwat; dofir gitt elo déi richteg Interpretatioun vu menge Dreem, fir datt Dir net stierft.

12 An de Kinnek huet duerno befaol, an hien huet nach eng Kéier aner Weis Männer geruff, an déi koumen a stoungen virum Kinnek, an de Kinnek huet hinne seng Dreem erzielt, an si hunn him all no der éischter Interpretatioun geäntwert, an de Kinnek ass rosen ginn an hie war ganz rosen, an de Kinnek sot zu hinnen: Sécher schwätzt Dir Ligen a sief Falschheet mat deem wat Dir gesot hutt.

13 An de Kinnek huet bestallt, datt eng Proklamatioun am ganze Land vun Egypten erausginn soll ginn, déi seet: Et ass vum Kinnek a senge Groussmänner decidéiert, datt all weise Mann, deen d'Interpretatioun vun Dreem kennt a versteet, a sech haut net virum Kinnek stellt, stierwe soll.

14 An dee Mann, deen dem Kinnek déi richteg Interpretatioun vu senge Dreem erkläert, deem gëtt alles, wat hie vum Kinnek verlaangt. An all d'Weis Männer aus dem Land vun Egypten koumen virum Kinnek, zesumme mat all de Magier an Zauberer, déi an Egypten a Gosen, zu Rameses, zu Tachpanches, zu Zoar an op all de Grenze vun Egypten waren, an si hunn all virum Kinnek gestallt.

15 An all d'Adel, d'Prinzen an d'Dénger vum Kinnek koumen aus all de Stied vun Egypten zesummen, an si hunn sech all virum Kinnek gesat, an de Kinnek huet seng Dreem virum de Weise Männer an de Prinzen erzielt, an all

déi, déi virum Kinnek souzen, ware vun der Visioun erstaunt.

16 An all déi weis Männer, déi virum Kinnek stoungen, ware sech iwwer hir Interpretatioun vu senge Dreem ganz auserneegesat; e puer vun hinnen hunn se dem Kinnek interpretéiert a gesot: Déi siwe gutt Kéi sinn siwe Kinneken, déi aus dem Nokomme vum Kinnek iwwer Ägypten ervirgeruff ginn.

17 An déi siwe béis Kéi sinn siwe Prännen, déi sech an de leschten Deeg géint si opstellen an se zerstëieren; an déi siwe Kären sinn déi siwe grouss Prännen, déi zu Ägypten gehéieren, déi an de Kricher vun eisem Här dem Kinnek an d'Hänn vun de siwe manner mächtege Prännen vun hire Feinde falen.

18 An e puer vun hinnen hunn dem Kinnek dës Interpretatioun ginn a gesot: Déi siwe gutt Kéi sinn déi staark Stied vun Ägypten, an déi siwe schlecht Kéi sinn déi siwe Natiounen aus dem Land Kanaan, déi an de leschten Deeg géint déi siwe Stied vun Ägypten kommen an se zerstëieren.

19 An dat, wat Dir am zweeten Dram gesinn hutt, vu siwe gudden a schlechte Kären, ass en Zeechen, datt d'Herrschaft vun Ägypten erëm zu Ärem Nokommen zrëckkënnt wéi fréier.

20 An ënner senger Herrschaft wäerten d'Leit vun de Stied vun Egypten sech géint déi siwe Stied vu Kanaan wenden, déi méi staark si wéi si, a si zerstëieren, an d'Herrschaft vun Egypten wäert op Är Nokommen zrëckkommen.

21 An e puer vun hinne soten zum Kinnek: Dëst ass d'Interpretatioun vun Ären Dreem; déi siwe gutt Kéi sinn siwe Kinniginnen, déi Dir an de leschten Deeg zu Frae wäert huelen, an déi siwe schlecht Kéi bedeiten, datt dës Fraen all am Liewe vum Kinnek stierwe wäerten.

22 An déi siwe gutt a schlecht Kären, déi Dir am zweeten Dram gesinn hutt, si véierzéng Kanner, an et wäert an de leschten Deeg sinn, datt si sech opstellen a géinteneen kämpfen, a siwe vun hinne wäerten déi siwe méi mächtig schloen.

23 An e puer vun hinnen hunn dës Wieder zum Kinnek gesot: Déi siwe gutt Kéi bedeiten, datt siwe Kanner dir gebuer ginn, an si wäerten siwe vun Äre Kannerkanner an de leschten Deeg ëmbréngen; an déi siwe gutt Kären, déi Dir am zweeten Dram gesinn hutt, sinn déi Prännen, géint déi siwe aner manner mächtig Prännen an de leschten Deeg kämpfen an zerstëieren, an d'Saach vun Äre Kanner rächen, an d'Regierung wäert erëm op Är Nokommen zrëckkommen.

24 An de Kinnek huet all d'Wieder vun de Weise vun Egypten an hir Interpretatioun vu senge Dreem héieren, an näischt dovun huet dem Kinnek gefall.

25 An de Kinnek wousst a senger Wäisheet, datt si net ganz richteg an all dës Wieder geschwat hunn, well dëst vum Här war, fir d'Wieder vun de Weise vun Egypten ze vereiteln, fir datt de Joseph aus dem Haus vun der Gefaangenschaft erausgoe kéint, fir datt hien an Egypten grouss sollt ginn.

26 An de Kinnek huet gesinn, datt keen ënner all de Weisen a Magier vun Egypten richteg mat him geschwat huet, an de Kinnek huet sech rosen gemaach, a säi Roserei huet a sengem Häerz gebrannt.

27 An de Kinnek huet bestallt, datt all déi weis Männer a Magier virun him erausgoe sollten, an si sinn all mat Schimmt a Schand virum Kinnek fortgaang.

28 An de Kinnek huet befaol, datt eng Proklamatioun duerch ganz Ägypten geschéckt soll ginn, fir all d'Magier, déi an Ägypten waren, ëmzebréngen, an datt keen eenzege vun hinne sollt liewen.

29 An d'Kapitäne vun de Garde vum Kinnek sinn opgestan, an all Mann huet säi Schwäert gezunn, an hunn ugefaangen d'Magier vun Ägypten an d'Weis Männer ze schloen.

30 Duerno koum de Merod, den ieweschte Schenkmeeschter vum Kinnek, an huet sech virum Kinnek verbeugt a sech virun him gesat.

31 An de Schnëtzer sot zum Kinnek: "De Kinnek soll fir ëmmer liewen, a seng Herrschaft soll am Land erhuewe ginn."

32 Du waars deemools, elo virun zwee Joer, rosen op däi Knecht a hues mech an d'Pflege gesat, an ech war eng Zäit laang an der Pflege, ech an de Chef vun de Bäcker.

33 An et war mat eis en hebräesche Knecht vum Kapitän vun der Garde, säin Numm war Joseph, well säi Meeschter rosen op hie war an hien an d'Gefangenhais gesat hat, an hien huet eis do betreit.

34 An no enger Zäit, wéi mir an der Arrest waren, hu mir an enger Nuecht Dreem gedreemt, ech an de Chef vun de Bäcker; mir hunn gedreemt, jidderee Mann no der Interpretatioun vu sengem Dram.

35 An de Moie koumen mir a mir hunn et deem Dénge erzielt, an hien huet eis eis Dreem interpretéiert, jidderengem no sengem Dram, huet hien et richtig interpretéiert.

36 An et ass geschitt, wéi hien et eis interpretéiert huet, sou ass et och geschitt; näischt vu senger Wieder ass op de Buedem gefall.

37 An elo, mäin Här a Kinnek, ëmbréngt d'Leit vun Ägypten net fir näischt; kuckt, dee Sklav ass nach ëmmer am Haus vum Kapitän vun der Garde, sengem Meeschter, am Gefaangenhais agespaart.

38 Wann et dem Kinnek gefällt, da soll hie bei dech ruffen, fir datt hie bei dir kënnt, an hie soll dir déi richtig Interpretatioun vum Dram bekannt maachen, deem du gedreemt hues.

39 An de Kinnek huet d'Wieder vum Chef-Schenkhändler héieren, an de Kinnek huet bestallt, datt d'Weiser vun Ägypten net ëmbruecht solle ginn.

40 An de Kinnek huet senger Dénge bestallt, de Joseph virun hie ze bréngen, an de Kinnek sot zu hinnen: Gitt bei hien a maacht him keng Angscht, fir datt hie net duerchernee kënnt a net richtig schwätze kann.

41 An d'Dénge vum Kinnek sinn zum Joseph gaangen, an hunn hien séier aus dem Verlies bruecht, an d'Dénge vum Kinnek hunn hien raséiert, an hien huet seng Prisongskleedung geännert an ass virum Kinnek komm.

42 An de Kinnek souz op sengem kinneklechen Troun an engem prénzleche Kleed, ëmginn mat engem gëllene Efod, an dat fein Gold, dat drop war, huet geblénkt, an de Karbunkel, de Rubin an den Smaragd, zesumme mat all de wäertvolle Steng, déi um Kapp vum Kinnek waren, hunn d'A geblendet, an de Joseph huet sech staark iwwer de Kinnek gewonnert.

43 An den Troun, op deem de Kinnek souz, war mat Gold a Sëlwer a mat Onyxsteng bedeckt, an en hat siwwenzeg Träpen.

44 An et war hire Brauch am ganze Land vun Ägypten, datt all Mann, deem kum fir mam Kinnek ze schwätzen, egal ob et e Prénz oder een war, deem am A vum Kinnek geschätzt gouf, op den Troun vum Kinnek eropgaang ass bis op déi eenandressegst Trap, an de Kinnek ass op déi sechsandressegst Trap erofgaangen a mat him geschwat.

45 Wann hien ee vun den einfache Leit war, ass hien op déi drëtt Trap eropgaang, an de Kinnek ass op déi véiert eropgaang a mat him geschwat, an hire Brauch war ausserdem, datt all Mann, deem all siwwenzeg Sprooche verstanen huet, déi siwwenzeg Trap eropgaang ass, an eropgaang ass a geschwat huet, bis hien beim Kinnek ukomm ass.

46 A jiddereen, deem déi siwwenzeg net fäerdeg bruecht huet, ass sou vill Stufen eropgaang, wéi d'Sproochen, déi hie schwätze konnt.

47 An et war an där Zäit an Ägypten üblech, datt keen iwwer si regéiere sollt, deem net siwwenzeg Sprooche schwätze konnt.

48 An wéi de Joseph virum Kinnek kum, huet hie sech virum Kinnek op de Buedem verbeugt, an ass op déi drëtt Trap eropgaang, an de Kinnek huet sech op déi véiert Trap gesat a mam Joseph geschwat.

49 An de Kinnek sot zum Joseph: Ech hunn en Dram gedreemt, an et gëtt keen Interpret, deem en richtig ausdrécke kann, an ech hunn haut den Uerder ginn, datt all d'Magier an d'Weiser vun Ägypten bei mech kommen sollen, an ech hunn hinne meng Dreem erzielt, an keen huet se mir richtig ausdrécke kënnen.

50 An duerno hunn ech haut vun dir héieren, datt du e weise Mann bass, an all Dram, deem du héiers, richtig erkläre kanns.

51 An de Joseph huet dem Pharaon geäntwert a gesot: Loosst de Pharaon seng Dreem erzielen, déi hie gedreemt huet; sécherlech gehéieren d'Interpretatiounen Gott; an de Pharaon huet dem Joseph seng Dreem erzielt, den Dram vun de Kéi an den Dram vun de Kären, an de Kinnek huet opgehale ze schwätzen.

52 An de Joseph gouf dunno mam Geescht vu Gott virum Kinnek bekleed, an hie wousst alles, wat dem Kinnek vun deem Dag un geschéie géif, an hie wousst déi richtig Interpretatioun vum Dram vum Kinnek, an hie schwätzt virum Kinnek.

53 An de Joseph huet Gnod an den Ae vum Kinnek fonnt, an de Kinnek huet seng Oueren a säin Häerz geriicht, an hien huet all d'Wieder vum Joseph héieren. An de Joseph sot zum Kinnek: "Stellt Iech net vir, datt et zwou Dreem sinn, well et ass nëmmen een Dram, fir dat wat Gott gewielt huet am ganze Land ze maachen, huet hien dem Kinnek a sengem Dram gewisen, an dëst ass déi richtig Interpretatioun vun Ärem Dram:

54 Déi siwe gutt Kéi an Äer sinn siwe Joer, an déi siwe schlecht Kéi an Äer sinn och siwe Joer; et ass een Dram.

55 Kuckt, déi siwe Joer, déi kommen, et wäert eng grouss Iwwerfloss am ganze Land sinn, an duerno kommen déi siwe Joer Hongersnout, eng ganz schwéier Hongersnout; an all d'Iwwerfloss wäert aus dem Land vergiess ginn, an d'Hongersnout wäert d'Awunner vum Land opfressen.

56 De Kinnek hat een Dram gedreemt, an den Dram gouf dofir dem Pharaon widderholl, well d'Saach vu Gott bestëmmt ass, a Gott wäert se geschwënn erfëllen.

57 Elo dofir ginn ech dir Rot a retten deng Séil an d'Séile vun den Awunner vum Land virum Béisen vun der Hongersnout, datt du an dengem ganze Kinnekräich no engem ganz diskreten a weise Mann sicht, deen all d'Affäre vun der Regierung kennt, an hien zum Opsicht iwwer d'Land Ägypten ernenns.

58 A loosst de Mann, deen Dir iwwer Ägypten setzt, Offizéier ënner sech setzen, fir datt si all d'Liewensmëttel vun de gudde Joren, déi kommen, sammelen, a loosst si Kären oplageren an et an Äre bestëmmte Lagerraim deposéieren.

59 A loosst si dat Iessen fir déi siwe Joer Hongersnout opbewahren, fir datt et fir Iech, Äert Vollek an Äert ganz Land fonnt ka ginn, an datt Dir an Äert Land net vum Hongersnout ausgerott gitt.

60 All d'Awunner vum Land sollen och ugewise ginn, datt si, jidderee vu senger Felder, all Zorte vu Liewensmëttel, an de siwe gudde Joren zesummesammelen, an datt si et an hir Virräte leeën, fir datt et fir si an den Deeg vun der Hongersnout fonnt ka ginn a fir datt si dovunner liewen kënnen.

61 Dëst ass déi richteg Interpretatioun vun Ärem Dram, an dëst ass de Rot, deen Dir kritt, fir Äre Séil an d'Séile vun all Äre Sujeten ze retten.

62 An de Kinnek huet dem Joseph geäntwert a gesot: Wien seet a wien weess, datt deng Wieder richteg sinn? An hien huet zum Kinnek gesot: Dëst soll dir e Zeechen sinn, wat all meng Wieder ugeet, datt se wouer sinn a mäi Rot gutt fir dech ass.

63 Kuckt, Äre Fra sëtzt haut um Gebuertsstull, a si wäert Iech e Jong op d'Welt bréngen, an Dir wäert Iech mat him freeën; wann Äert Kand aus dem Schouss vu senger Mamm erauskënnt, wäert Äre Jong, deen virun zwee Joer gebuer gouf, stierwen, an Dir wäert am Kand getréischt sinn, dat Iech haut gebuer gëtt.

64 An de Joseph hat dës Wieder zum Kinnek geschwat, an hien huet sech virum Kinnek verbeugt an ass erausgaang, an nodeems de Joseph aus der Präsenz vum Kinnek erausgaang war, sinn déi Zeeche, déi de Joseph dem Kinnek gesot hat, un deem Dag erfëllt ginn.

65 An d'Kinnigin huet un deem Dag e Jong gebuer, an de Kinnek huet déi gutt Noriicht iwwer säi Jong héieren, an hie war frou, an wéi de Schreier aus der Präsenz vum Kinnek erausgaangen ass, hunn d'Dénger vum Kinnek den éischte gebuerene Jong vum Kinnek dout um Buedem fonnt.

66 An et gouf e grousst Gejälz a Kaméidi am Kinnekshaus, an de Kinnek huet et héieren, an hie sot: Wat ass dat fir e Kaméidi a wat fir e Gejälz, dat ech am Haus héieren hunn? An si hunn dem Kinnek gesot, datt säin éischte Jong gestuerwen ass; dann wouss de Kinnek, datt all d'Wieder vum Joseph, déi hie gesot hat, richteg waren, an de Kinnek huet sech ëm säi Jong getréischt duerch dat Kand, dat him un deem Dag gebuer gouf, wéi de Joseph gesot hat.

KAPITEL 49

1 Nom dës Saachen huet de Kinnek all seng Offizéier a Dénger, an all d'Prinzen an d'Adel, déi dem Kinnek gehéiert hunn, zesummegeruff, an si sinn all virum Kinnek komm.

2 An de Kinnek sot zu hinnen: Kuckt, Dir hutt all d'Wieder vun dësem Hebräesche Mann gesinn an héieren, an all d'Zeechen, déi hie gesot huet, datt se erfëllt géife ginn, an näischt vu senger Wieder ass op de Buedem gefall.

3 Dir wësst, datt hien dem Dram eng richteg Interpretatioun ginn huet, an et wäert sécherlech geschéien, also elo maacht e Rot a wësst, wat Dir maache sollt a wéi d'Land vum Hongersnout befreit gëtt.

4 Sicht elo no a kuckt, ob een ähnleche Mënsch fënnt, deen an deem sengem Häerz Wäisheet a Wëssen ass, an ech wäert hien iwwer d'Land setzen.

5 Well Dir hutt héieren, wat den Hebräer doriwwer geroden huet, fir d'Land domat virun der Hongersnout ze retten, an ech weess, datt d'Land net virun der Hongersnout gerett gëtt, ouni mam Rot vum Hebräer, deem, deen mir geroden huet.

6 An si hunn all dem Kinnek geäntwert a gesot: De Rot, deen den Hebräer an dëser Hisiicht ginn huet, ass gutt; dofir, eisen Här a Kinnek, kuckt, dat ganz Land ass an Ärer Hand, maach dat, wat Iech gutt schéngt.

7 Deejeinegen, deen Dir auswilt, a vun deem Dir a Ärer Wäisheet wësst, datt en weis ass a fäeg ass, d'Land mat senger Wäisheet ze befreien, dee soll de Kinnek ernennen, fir ënner sech iwwer d'Land ze stoen.

8 An de Kinnek sot zu all den Offizéier: Ech mengen, zënter Gott dem Hebräer alles bekannt gemaach huet, wat hie gesot huet, gëtt et keen esou schlauen a weise Mënsch am ganze Land wéi hien; wann et iech gutt virkënnt, da setzen ech hien iwwer d'Land, well hie wäert d'Land mat senger Wäisheet retten.

9 An all d'Offizéier hunn dem Kinnek geäntwert a gesot: Mä et steet sécherlech an de Gesetzer vun Ägypten geschriwwen, an et dierf net verletzt ginn, datt kee Mann iwwer Ägypten regéiere soll, nach den zweeten nom Kinnek sinn, ausser een, deen all Sprooch vum de Mënschekanner kennt.

10 Also, eisen Här a Kinnek, kuckt, dësen Hebräer kann nëmmen déi Hebräesch Sprooch schwätzen, a wéi kann hien dann iwwer eis sinn, den zweeten ënner eiser Regierung, e Mann, deen net emol eis Sprooch kennt?

11 Mir bieten Iech elo, schéckt hien no, a loosst hien virun Iech kommen, a bewäert hien a jidderengem, a maacht wat Dir fir gutt hält.

12 An de Kinnek sot: Et wäert muer gemaach ginn, an dat wat Dir gesot hutt ass gutt; an all d'Offizéier koumen deen Dag virum Kinnek.

13 An där Nuecht huet den Här ee vu senger Déngerengelen geschéckt, an hien ass an d'Land Ägypten zum Joseph komm, an den Engel vum Här stoung iwwer dem Joseph, an do louch de Joseph an der Nuecht am Bett am Haus vu sengem Meeschter am Verlies, well säi Meeschter hien wéinst senger Fra zréck an de Verlies gesat hat.

14 An den Engel huet hien aus sengem Schlof erwächt, an de Joseph ass opgestan an huet sech op seng Been gestallt, an do stoung den Engel vum Här vis-à-vis vun him; an den Engel vum Här huet mam Joseph geschwat, an hien huet

him all Sprooche vun de Mënschen an där Nuecht geléiert, an hien huet him den Numm Joseph genannt.

15 An den Engel vum Här ass vun him fortgaang, an de Joseph ass zrëckkomm a geluecht op säi Bett, an de Joseph war erstaunt iwwer d'Visioun, déi hie gesinn huet.

16 An et ass moies geschitt, datt de Kinnek all seng Offizéier a Dénge geruff huet, an si sinn all komm a sech virum Kinnek gesat, an de Kinnek huet bestallt, de Joseph ze bréngen, an d'Dénge vum Kinnek sinn gaangen an hunn de Joseph virum Pharao bruecht.

17 An de Kinnek koum eraus an ass d'Trapen vum Troun eropgaang, an de Joseph huet mam Kinnek an alle Sprooche geschwat, an de Joseph ass bei hie gaangen a mam Kinnek geschwat, bis hien op der siwwenzegster Trap virum Kinnek ukomm ass, an hien huet sech virum Kinnek gesat.

18 An de Kinnek huet sech ganz vill iwwer de Joseph gefreet, an all d'Offizéier vum Kinnek hunn sech ganz vill mam Kinnek gefreet, wéi si all d'Wierder vum Joseph héieren hunn.

19 An d'Saach huet dem Kinnek an den Offizéier gutt gefall, de Joseph zum zweeten nom Kinnek iwwer dat ganz Land vun Egypten ze ernennen, an de Kinnek huet zum Joseph gesot:

20 Elo hues du mir de Rot ginn, e weise Mann iwwer d'Land Ägypten ze ernennen, fir mat senger Wäisheet d'Land virum der Hongersnout ze retten; elo also, well Gott dir dat alles an all d'Wierder, déi du geschwat hues, bekannt gemaach huet, gëtt et am ganze Land keen intelligenten a weise Mann wéi du.

21 An dāin Numm soll net méi Joseph heeschen, mä Zaphnath Paaneah soll dāin Numm sinn; du solls den zweeten no mir sinn, an no dengem Wuert sollen all d'Affäre vu menger Regierung geschéien, an no dengem Wuert soll mäi Vollek erausgoen an erakommen.

22 Och meng Dénge a Beamten sollen aus Ärer Hand hire Gehalt kréien, deen hinne monatlech gëtt, an Dir sollt all d'Leit vum Land sech nidderbéien; nëmmen op mengem Troun wäert ech méi grouss sinn wéi Dir.

23 An de Kinnek huet säi Rank vun senger Hand ofgeholll an en dem Joseph un d'Hand geluecht, an de Kinnek huet dem Joseph e prënzlecht Kleed ugedoen, an hien huet him eng gëllen Kroun op de Kapp gesat, an hien huet him eng gëllen Kette ëm den Hals gebonnen.

24 An de Kinnek huet senge Dénge den Uerder ginn, an si hunn hien op dem zweete Won vum Kinnek fueren gelooss, deen vis-à-vis vum Won vum Kinnek gefuer ass, an hien huet hien op engem grouss a staarke Pærd vun de Pærd vum Kinnek fueren gelooss, an hien duerch d'Stroosse vum Land Ägypten gefouert.

25 An de Kinnek huet bestallt, datt all déi, déi op Timbrelen, Harfen an aner Musekinstrumenter gespillt hunn, mam Joseph erausgoe sollten; dausend Timbrelen, dausend Mecholoth an dausend Nebalim sinn him nogaangen.

26 A fënnefdausend Männer, mat gezunnene Schwäerter, déi an hiren Hänn blénken, sinn marschéiert a virum Joseph gespillt, an zwanzegdausend vun de Groussmänner vum Kinnek, ëmgerënnt mat Gürtel aus Lieder, déi mat Gold bedeckt waren, sinn op der rietser Säit vum Joseph marschéiert, an zwanzegdausend op senger lénkscher Säit, an

all d'Fraen an d'Meedercher sinn op d'Diecher gaangen oder stoungen an de Stroossen a spillen a freeën sech iwwer de Joseph, a kucken dem Joseph seng Erscheinung a seng Schéinheet un.

27 An d'Leit vum Kinnek sinn virum him an hannert him gaangen, hunn d'Strooss mat Weihrauch a Kassia a mat all Zorte vu schéine Parfum parfüméiert, a Myrrhe an Aloe laanscht d'Strooss gestreet, an zwanzeg Männer hunn dës Wieder virum him am ganze Land mat lauter Stëmm geruff:

28 Gesäis du dëse Mann, deen de Kinnek als säin zweete Mann gewielt huet? All d'Regierungsangelegenheete gi vun him geregelt, an deen, deen seng Befehler iwwertrëtt oder sech net virum him op de Buedem verbéit, soll stierwen, well hie sech géint de Kinnek a säin zweete Mann rebelléiert.

29 Wéi d'Herolden opgehalen haten ze verkënnegen, hunn sech all d'Leit vun Egypten virum Joseph op de Buedem verbeugt a gesot: "De Kinnek soll liewen, a säin zweete soll liewen!" An all d'Awunner vun Egypten hunn sech laanscht de Wee verbeugt, an wéi d'Herolden op si zoukoumen, hunn si sech verbeugt a si hunn sech mat all Zorte vu Timbrelen, Mechol an Nebal virum Joseph gefreet.

30 An de Joseph op sengem Pærd huet seng Aen an den Himmel gehuewen, geruff a gesot: Hie riicht den Aarme vum Stëbs, hie hieft den Bedürftegen vum Dreck. O Här vun den Arméien, glécklech ass de Mann, deen op dech vertraut.

31 An de Josef ass mat de Dénge an den Offizéier vum Pharao duerch d'Land vun Egypten gereest, an si hunn him dat ganz Land vun Egypten an all d'Schätz vum Kinnek gewisen.

32 An de Joseph ass zrëckkomm an ass un deem Dag virum Pharao komm, an de Kinnek huet dem Joseph e Besëtz am Land Ägypten ginn, e Besëtz vu Felder a Wéngerten, an de Kinnek huet dem Joseph dräidausend Talenter Sëlwer an dausend Talenter Gold, an Onyxsteng a Bdelium a vill Kaddoe ginn.

33 An den nächsten Dag huet de Kinnek all de Leit vun Egypten befaol, dem Joseph Offeren a Kaddoe ze bréngen, an datt deen, deen de Kommando vum Kinnek verletzt huet, stierwe sollt; an si hunn eng Héicht an der Strooss vun der Stad gemaach, an hunn do Kleeder ausgebreit, an all déi, déi dem Joseph eppes bruecht hunn, hunn et op d'Héicht geluecht.

34 An all d'Leit vun Egypten hunn eppes op d'Héicht gehäit, ee Mann en Ouerréng aus Gold, an deen aneren Réng an Ouerréng, a verschidde Geschir aus Gold a Sëlwer, an Onyxsteng a Bdelium huet hien op d'Héicht gehäit; jidderee huet eppes vun deem ginn, wat hie besëtzt.

35 An de Joseph huet all dës Saachen geholl an a seng Schatzkammer geluecht, an all d'Offizéier an d'Adel, déi dem Kinnek gehéiert hunn, hunn de Joseph geéiert, a si hunn him vill Kaddoe ginn, well de Kinnek hien als säin zweete gewielt hat.

36 An de Kinnek huet dem Potifera, dem Jong vum Ahiham, dem Priester vun On, geschéckt, an hien huet seng jonk Duechter Osnath geholl a si dem Joseph zu Fra ginn.

37 An d'Meedche war ganz schéin, eng Jongfra, eng déi de Mënsch net kannt hat, an de Joseph huet si zu Fra geholl; an de Kinnek sot zum Joseph: Ech sinn de Pharao, ausser dir wäert keen et trauen, seng Hand oder säi Fouss ze

hiewen, fir mäi Vollek am ganze Land vun Egypten ze reguléieren.

38 De Joseph war drësseg Joer al, wéi hie virum Pharao stoung, an de Joseph ass vum Kinnek fortgaang, an hie gouf dem Kinnek säin zweete Mann an Ägypten.

39 An de Kinnek huet dem Joseph honnert Dénge ginn, fir him a sengem Haus ze déngen, an de Joseph huet och vill Dénge geschéckt a kaaft, an si sinn am Haus vum Joseph bliwwen.

40 De Joseph huet sech dunn e ganz prächtigt Haus gebaut, ähnlech wéi d'Haiser vu Kinneken, virum Haff vum kinnekleche Palais, an hien huet am Haus en groussen Tempel gebaut, ganz elegant am Ausgesinn a praktesch fir seng Residenz; dräi Joer huet de Joseph säin Haus gebaut.

41 An de Joseph huet sech en ganz elegante Troun aus vill Gold a Sëlwer gemaach, an hien huet en mat Onyxsteng a Bdeium bedeckt, an hien huet drop d'Bild vum ganze Land vun Egypten gemaach, an d'Bild vum Floss vun Egypten, deen dat ganz Land vun Egypten bewässert; an de Joseph souz sécher op sengem Troun a sengem Haus an den Här huet dem Joseph seng Wäisheet vergréissert.

42 An all d'Awunner vun Egypten an d'Dénge vum Pharao a seng Prinzen hunn de Joseph immens gär gehat, well des Saach vum Här zum Joseph war.

43 An de Joseph hat eng Arméi, déi Krich gefouert huet, a Kräften a Truppen op véierzegtausendsechshonnert Männer erausgaangen, déi Waffen droe konnten, fir dem Kinnek an dem Joseph géint de Feind ze hëllefen, zousätzlech zu den Offizéier vum Kinnek a seng Dénge an den Awunner vun Egypten ouni Zuel.

44 An de Joseph huet senge mächtege Männer a sengem ganze Militär Schëlde a Speeren, Käpp a Panzermäntel a Steng fir ze werfen ginn.

KAPITEL 50

1 Zu där Zäit sinn d'Kanner vun Tarschisch géint d'Söhne vum Ismael komm a hunn Krich mat hinne gefouert, an d'Kanner vun Tarschisch hunn d'Ismaeliter fir eng laang Zäit ausgeplëmt.

2 An d'Kanner vum Ismael ware wéineg an där Zäit, a si konnten d'Kanner vun Tarsis net iwwerwältigen, a si goufe schwéier ënnerdréckt.

3 An déi al Männer vun den Ismaeliten hunn dem Kinnek vun Egypten e Protokoll geschéckt a gesot: Schéckt, ech bieden dech, Äre Dénge Offizéier an Arméien, fir eis ze hëllefen, géint d'Kanner vun Tarsis ze kämpfen, well mir sinn schonn zënter laanger Zäit amgaang ze zerstéieren.

4 An de Pharao huet de Joseph mat de mächtege Männer a sengem Arméi geschéckt, déi mat him waren, an och seng mächtig Männer aus dem Kinnekshaus.

5 An si sinn an d'Land Havila bei d'Kanner vum Ismael gaangen, fir hinnen géint d'Kanner vun Tarschisch ze hëllefen, an d'Kanner vum Ismael hunn géint d'Kanner vun Tarschisch gekämpft, an de Joseph huet d'Tarschischer geschloen an huet hiert ganz Land ënnerworf, an d'Kanner vum Ismael wunnen do bis haut.

6 Wéi d'Land Tarschisch ënnerworf gouf, sinn all d'Tarschischer fortgelaf a koumen op d'Grenz vun hire Bridder, de Kanner vu Javan, an de Joseph ass mat all

senge mächtege Männer a sengem Arméi zréck an Ägypten gaangen, keen eenzege Mann vun hinnen ass vermësst.

7 An der Revolutioun vum Joer, am zweete Joer vun der Herrschaft vum Joseph iwwer Ägypten, huet den Här siwe Joer laang vill iwwerall am ganze Land ginn, sou wéi de Joseph gesot hat, well den Här huet an deenen Deeg siwe Joer laang all d'Produktioun vun der Äerd geseent, an si hunn giess a ware ganz satt.

8 An de Joseph hat zu där Zäit Offizéier ënner sech, an si hunn all d'Liewensmëttel vun de gudde Jore gesammelt, a Joer fir Joer Kären opgestapelt, an hunn et an d'Schatzkammere vum Joseph geluecht.

9 An zu all Moment, wa se d'Essen gesammelt hunn, huet de Joseph gebueden, datt se d'Kären an den Oueren an och e bëssen vun der Äerd vum Feld matbrénge sollten, fir datt et net verduerwe sollt.

10 An de Joseph huet Joer fir Joer esou gemaach, an hien huet Kären esou vill wéi Sand um Mier gesammelt, well seng Virräte sou grouss waren, datt se net ze zielen waren.

11 An och all d'Awunner vun Egypten hunn an de siwe gudde Joren all méiglech Liewensmëttel an hire Virraten a grousser Iwwerfloss gesammelt, awer si hunn net domat gemaach, wéi de Joseph et gemaach huet.

12 An all d'Liewensmëttel, déi de Joseph an d'Ägypter an de siwe Joer vum Iwwerfloss gesammelt haten, goufen fir d'Land a Virraten fir déi siwe Joer vum Hongersnout geséichert, fir d'ganz Land z'ënnerhalen.

13 An d'Awunner vun Egypten hunn all Mann säi Virrat a säi Verstoppt mat Kären gefëllt, fir se während der Hongersnout z'ënnerstëtzen.

14 An de Joseph huet all d'Essen, dat hie gesammelt hat, an all Stied vun Egypten verdeelt, an hien huet all d'Lager zougemaach a Wuechter iwwer si gesat.

15 An dem Joseph seng Fra Osnath, d'Duechter vum Potifera, huet him zwéi Jongen gebuer, de Manasse an den Ephraim, an de Joseph war véieranzwanzeg Joer al, wéi hien si geworden huet.

16 An d'Jonge sinn opgewuess a si sinn op seng Weeër a seng Instruktiounen gaangen, si sinn net vum Wee ofgewichen, deen hire Papp hinne geléiert huet, weder no riets nach no lénks.

17 An den Här war mat de Jonge, an si sinn opgewuess a kruten Verständnis a Geschécklechkeet an all Wäisheet an an all de Regierungsangelegenheeten, an all d'Offizéier vum Kinnek a seng Groussmänner vun den Awunner vun Egypten hunn d'Jonge geéiert, an si goufen ënner de Kanner vum Kinnek opgewuess.

18 An déi siwe Joer vum Iwwerfloss, déi am ganze Land waren, waren eriwuer, an déi siwe Joer vum Hongersnout koumen duerno, wéi de Joseph gesot hat, an d'Hongersnout war am ganze Land.

19 An all d'Leit vun Egypten hunn gesinn, datt d'Hongersnout am Land vun Egypten ugefaangen hat, an all d'Leit vun Egypten hunn hir Kären opgemaach, well d'Hongersnout sech iwwer si gewaltig hat.

20 An si hunn all d'Liewensmëttel, dat an hire Lagerraim war, voll mat Ongedéier fonnt an net géeege fir ze iessen, an d'Hongersnout huet sech am ganze Land herrscht, an all d'Awunner vun Egypten sinn komm a virum Pharao geruff, well d'Hongersnout schwéier op si war.

21 An si soten zum Pharao: "Gëff dengen Dénger Iessen, firwat solle mir dann virun dengen Aen aus Honger stierwen, mir an eis kleng Kanner?"

22 An de Pharao huet hinne geäntwert a gesot: Firwat rufft Dir mech un? Huet de Joseph net gebueden, datt d'Korn während de siwe Joer vum Iwwerfloss fir d'Jore vum Hongersnout gelagert soll ginn? A firwat hutt Dir net op seng Stëmm gelauschtert?

23 An d'Leit vun Egypten hunn dem Kinnek geäntwert a gesot: Sou wéi Är Séil leeft, eisen Här, Är Dénger hunn alles gemaach, wat de Joseph bestallt huet, well Är Dénger hunn och all d'Fruucht vun hire Felder an de siwe Joer vum Iwwerfloss gesammelt an an d'Lager geluecht, bis haut.

24 An wéi d'Hongersnout iwver Är Dénger geplot ass, hu mir eis Lager opgemaach, an hues de gesinn, datt eis ganz Uebst voller Ongedéier war a net méi géeegeent war fir ze iessen.

25 Wéi de Kinnek alles héieren huet, wat d'Awunner vun Egypten erlieft hat, krut hien eng grouss Angscht wéinst der Hongersnout, an hien huet sech ganz erschreckt; an de Kinnek huet dem Vollek vun Egypten geäntwert a gesot: Well dat alles iech geschitt ass, gitt bei de Joseph, maacht alles, wat hie iech seet, iwwertrëtt seng Geboter net.

26 An all d'Leit vun Egypten sinn erausgaang a koumen zum Joseph a soten zu him: "Gëff eis Iessen, firwat solle mir virun dir vum Honger stierwen? Mir hunn eis Uebst an de siwe Joer gesammelt, wéi Dir et gebueden hutt, a mir hunn et gelagert, an esou ass et eis geschitt.

27 Wéi de Joseph all d'Wierder vum Vollek vun Egypten héieren huet a wat mat hinne geschitt war, huet de Joseph all seng Uebst a Geméis opgemaach an un d'Leit vun Egypten verkaaft.

28 An d'Hongersnout huet sech am ganze Land herrscht, an et war an alle Länner, awer am Land Ägypten gouf et Uebst ze verkafen.

29 An all d'Awunner vun Egypten koumen bei de Joseph fir Kären ze kafen, well d'Hongersnout iwver si gewalteg war, an all hiert Kären war verduerwe ginn, an de Joseph huet et all Dag un all d'Leit vun Egypten verkaaft.

30 An all d'Awunner vum Land Kanaan an d'Philister, an déi iwver de Jordan eraus, an d'Kanner vum Osten an all d'Stied vun de Länner wäit an no hunn héieren, datt et Kären an Ägypten gouf, an si sinn all an Ägypten komm fir Kären ze kafen, well d'Hongersnout iwver si gewalteg war.

31 An de Joseph huet d'Kärelager opgemaach an huet Beamten iwver si gesat, an si sinn all Dag do bliwwen a hunn un all déi verkaaft, déi koumen.

32 An de Joseph wousst, datt seng Bridder och an Ägypten géife kommen, fir Kären ze kafen, well d'Hongersnout iwverall op der Welt gewiescht ass. An de Joseph huet sengem ganze Vollek bestallt, datt si et am ganze Land vun Ägypten verkënnegen loossen a soen:

33 Et ass d'Wëlle vum Kinnek, sengem zweete Mann a vun hire Groussmänner, datt jiddereen, deen a Egypten Kären akafe wëll, net seng Dénger an Egypten schéckt fir ze kafen, mee seng Jongen, an och all Ägypter oder Kanaaniter, deen aus engem vun de Geschäfte kënnt, wou hien Kären an Egypten kaaft huet, a geet a verkeeft, dee soll stierwen, well keen kaaft ausser fir d'Ënnerhalt vu sengem Stot.

34 A jiddwereen, deen zwee oder dräi Déieren féiert, soll stierwen, well e Mënsch dierf nëmme säin eegent Déier féieren.

35 An de Joseph huet Wuechter un d'Paarte vun Egypten gestallt an hinnen den Uerder ginn: "Jiddereen, deen kënnt fir Kären ze kafen, soll net eran goen, bis säin Numm, den Numm vu sengem Papp an den Numm vu sengem Papp opgeschriwwe sinn. A wat och ëmmer iwver Dag geschriwwe gëtt, soll mir owes seng Nimm schécken, fir datt ech seng Nimm kennen."

36 An de Joseph huet Offizéier am ganze Land vun Egypten placéiert, an hien huet hinnen den Uerder ginn, all dës Saachen ze maachen.

37 An de Joseph huet all dës Saachen gemaach an dës Gesetzer opgestallt, fir datt hie wësse sollt, wéini seng Bridder an Ägypten sollte kommen, fir Kären ze kafen; an d'Leit vun Joseph hunn et all Dag an Ägypten verkënnegt, no dëse Wierder a Gesetzer, déi de Joseph gebueden hat.

38 An all d'Awunner vum Osten a Westen, an vun der ganzer Äerd, hunn vun de Gesetzer a Reglementer héieren, déi de Joseph an Ägypten festgeluecht hat, an d'Awunner vun den Enden vun der Äerd koumen a si hunn Dag fir Dag Kären an Ägypten kaaft, an dann sinn si fortgaang.

39 An all d'Offizéier vun Egypten hunn dat gemaach, wat de Joseph gebueden hat, an all déi, déi an Egypten koumen, fir Kären ze kafen, hunn d'Paartewuechter hir Nimm an d'Nimm vun hire Pappen opgeschriwwen, an hunn se all Dag owes virum Joseph bruecht.

KAPITEL 51

1 De Jakob huet duerno héieren, datt et Kären an Ägypten gouf, an hien huet seng Jongen geruff, fir an Ägypten ze goen, fir Kären ze kafen, well och bei hinne war d'Hongersnout iwverwältegend, an hien huet seng Jongen geruff a gesot:

2 Kuckt, ech héieren, datt et Kären an Ägypten gëtt, an all d'Vëlker vun der Äerd ginn dohinner fir ze kafen. Firwat géift Dir Iech elo virun der ganzer Welt zefridden weisen? Gitt och Dir erof an Ägypten a kaaft eis e bëssen Kären ënner deenen, déi dohinner kommen, fir datt mir net stierwen.

3 An d'Söhne vum Jakob hunn op d'Stëmm vun hirem Papp gelauschtert, an si sinn opgestan, fir no Ägypten erofzegoen, fir Kären ënner deenen aneren ze kafen, déi dohi komm sinn.

4 An hire Papp Jakob huet hinnen gebueden a gesot: Wann Dir an d'Stad kommt, gitt net zesummen duerch een eenzeg Paart eran, wéinst den Awunner vum Land.

5 An d'Söhne vum Jakob sinn erausgaangen an si sinn an Ägypten gaangen, an d'Söhne vum Jakob hunn alles gemaach, wat hire Papp hinnen gebueden hat, an de Jakob huet de Benjamin net geschéckt, well hie gesot huet, datt him net en Accident um Wee kéint geschéien, wéi säi Brudder; an zéng vu Jakob senge Söhne sinn erausgaangen.

6 An iwverdeems d'Söhne vum Jakob ënnerwee waren, hunn si sech berouegt iwver dat, wat si dem Joseph ugedoe hatten, an si hunn zueneen geschwat a gesot: "Mir wëssen, datt eise Brudder Joseph an Ägypten erofgaangen ass, an elo wäerte mir hien sichen, wou mir higoen, a wa mir hie fannen, da wäerte mir hie vu sengem Meeschter als

Léisegeld huelen, a wann net, da mat Gewalt, a mir wäerte fir hie stierwen."

7 An d'Söhne vum Jakob hunn dëser Saach zougestëmmt a sech wéinst dem Josef gestärkt, fir hien aus der Hand vu sengem Meeschter ze befreien, an d'Söhne vum Jakob sinn an Ägypten gaangen; an wéi se no bei Ägypten koumen, hunn se sech vuneneen getrennt, an si sinn duerch zéng Paarte vun Ägypten gaangen, an d'Paartewuechter hunn hir Nimm un deem Dag opgeschriwwen, an hunn se owes beim Josef bruecht.

8 An de Joseph huet d'Nimm aus der Hand vun de Paartewuechter vun der Stad gelies, an hien huet festgestallt, datt seng Bridder duerch déi zéng Paarte vun der Stad eragaange waren, an de Joseph huet zu där Zäit befaol, datt et am ganze Land vun Egypten verkënnegt soll ginn a gesot:

9 Gitt eraus, all Dir Lagerwuechter, maacht all d'Kornlager zou a loosst nëmmen een op bleiwen, fir datt déi, déi kommen, dovunner kafen kënnen.

10 An all d'Offizéier vum Joseph hunn dat zu där Zäit gemaach, an si hunn all d'Geschäfte zougemaach a just een opgemaach.

11 An de Joseph huet dem ginn, deem iwwer de Buttek gesat war, déi geschriwwen Nimm vu senge Bridder, an hien huet zu him gesot: "Wien och ëmmer bei dech kënnt fir Kären ze kafen, frot no sengem Numm, a wann d'Männer mat dësen Nimm bei dech kommen, da gräift se a schéckt se." An dat hunn si och gemaach.

12 Wéi d'Söhne vum Jakob an d'Stad koumen, hunn si sech an der Stad zesummegeedoen, fir de Joseph ze sichen, ier si sech Kären kaaft hunn.

13 An si sinn op d'Mauere vun den Huren gaangen, an hunn de Joseph dräi Deeg laang an de Mauere vun den Huren gesicht, well si geduecht hunn, datt de Joseph an d'Mauere vun den Huren géif kommen, well de Joseph ganz schéin a gutt ausgesinn huet, an d'Söhne vum Jakob hunn de Joseph dräi Deeg laang gesicht, awer si konnten hien net fannen.

14 An de Mann, deem iwwer de Buttek gesat war, huet no den Nimm gesicht, déi de Joseph him ginn hat, awer hien huet se net fonnt.

15 An hien huet dem Joseph geschéckt a gesot: "Dräi Deeg sinn elo vergaangen, an déi Männer, deenen hir Nimm du mir ginn hues, sinn net komm; an de Joseph huet Dénger geschéckt, fir d'Männer an ganz Ägypten ze sichen an se virum Joseph ze bréngen."

16 An dem Joseph seng Dénger sinn fortgaang a koumen an Ägypten, awer konnten se net fannen, a si sinn op Gosen gaangen, awer si waren net do, an duerno sinn si an d'Stad Rameses gaangen, awer konnten se net fannen.

17 An de Joseph huet weider siechzéng Dénger geschéckt fir seng Bridder ze sichen, an si sinn gaangen an hunn sech an de véier Ecken vun der Stad verdeelt, a véier vun den Dénger sinn an d'Haus vun den Huren gaangen, an si hunn déi zéng Männer do fonnt, déi hire Brudder gesicht hunn.

18 An déi véier Männer hunn se geholl a virun hie bruecht, an si hunn sech virun him op de Buedem verbeugt, an de Joseph souz op sengem Troun a sengem Tempel, a fürstleche Kleeder gekleet, an op sengem Kapp war eng grouss Kroun aus Gold, an all déi mächtig Männer souzen ronderëm hien.

19 An d'Söhne vum Jakob hunn de Joseph gesinn, a seng Gestalt, seng Schéinheet a seng Dignitéit hunn an hiren Aen wonnerbar ausgesinn, an si hunn sech erëm virun him op de Buedem verbeugt.

20 An de Joseph huet seng Bridder gesinn, an hien huet se erkannt, awer si hunn hien net erkannt, well de Joseph ganz grouss an hiren Ae war, dofir hunn si hien net erkannt.

21 An de Joseph sot zu hinnen: "Vu wou kënnt Dir?" An si hunn all geäntwert a gesot: "Är Dénger sinn aus dem Land Kanaan komm, fir Kären ze kafen, well d'Hongersnout am ganze Land herrscht, an Är Dénger hunn héieren, datt et Kären an Ägypten gëtt, dofir sinn si ënner déi aner Leit komm, fir Kären ze kafen, fir sech z'ënnerhalen."

22 An de Joseph huet hinnen geäntwert a gesot: "Wann Dir komm sidd fir ze kafen, wéi Dir sot, firwat kommt Dir dann duerch zéng Paarte vun der Stad? Et kann nëmme sinn, datt Dir komm sidd fir d'Land ze spionéieren."

23 An si hunn all zesummen dem Josef geäntwert a gesot: Net sou, mäin Här, mir hunn Recht, Är Dénger sinn keng Spionen, mee mir si komm fir Kären ze kafen, well Är Dénger sinn all Bridder, d'Sënne vun engem Mann am Land Kanaan, an eise Papp huet eis gebueden a gesot: Wann Dir an d'Stad kommt, gitt net zesummen duerch een eenzeg Paart eran, wéinst den Awunner vum Land.

24 An de Joseph huet hinnen nach eng Kéier geäntwert a gesot: Dat ass dat, wat ech iech gesot hunn: Dir sidd komm, fir d'Land ze spionéieren, dofir sidd Dir all duerch zéng Paarte vun der Stad komm; Dir sidd komm, fir d'Nacktheit vum Land ze gesinn.

25 Sécher, jiddereen, deem kënnt fir Kären ze kafen, geet säi Wee, an Dir sidd schonn dräi Deeg am Land, a wat maacht Dir an de Mauere vun de Prostituéierten, an deenen Dir dës dräi Deeg waart? Sécherlech maachen Spionen esou Saachen.

26 An si soten zum Joseph: "Et ass wäit ewech vun eisem Här, sou ze schwätzen, well mir sinn zwielf Bridder, d'Söhne vun eisem Papp Jakob, am Land Kanaan, dem Jong vum Isaak, dem Jong vum Abraham, dem Hebräer, an de Jéngsten ass haut bei eisem Papp am Land Kanaan, an ee vun hinnen ass net méi do, well hie bei eis verluer war, a mir hunn geduecht, hie kéint vläicht an dësem Land sinn, dofir sichen mir hien am ganze Land, a mir sinn souguer an d'Haiser vun de Prostituéierte komm, fir hien do ze sichen."

27 An de Joseph sot zu hinnen: "Hutt Dir hien dann op der ganzer Äerd gesicht, datt nëmmen Ägypten iwwreg bliwwen ass, fir datt Dir hien do sicht? A wat sollt Äre Brudder och an den Haiser vun de Prostituéierten maachen, obwuel hien an Ägypten ass? Hutt Dir net gesot: 'Du bass vun de Jonge vum Isaak, dem Jong vum Abraham,' a wat sollen d'Jonge vum Jakob dann an den Haiser vun de Prostituéierten maachen?'"

28 An si soten zu him: Well mir héieren hunn, datt d'Ismaeliter hien eis geklaut hunn, an et gouf eis gesot, datt si hien an Ägypten verkaaft hunn, an Äre Knecht, eise Brudder, ass ganz schéin a gutt vun Uerdnung, dofir hu mir geduecht, datt hie sécher an den Haiser vun de Prostituéierten wier, dofir sinn Är Knechte dohi gaangen, fir hien ze sichen a Léisegeld dofir ze bezuelen.

29 An de Joseph huet hinne weider geäntwert a gesot: "Dir schwätzt sécherlech Falschheet a Ligen, andeems Dir vun iech selwer sot, datt Dir d'Kanner vum Abraham sidd; sou

wéi de Pharao lieft, Dir sidd Spionen, dofir sidd Dir an d'Haiser vun de Prostituéierte komm, fir datt Dir net bekannt gitt."

30 An de Joseph sot zu hinnen: "Wann Dir hien elo fannt a säi Meeschter e grouse Präis vun Iech verlaangt, gitt Dir en dann dofir?" An si soten: "Et soll ginn."

31 An hien huet zu hinnen gesot: "A wann säi Meeschter net averstane ass, sech fir e groussen Präis vun him ze trennen, wat maacht Dir dann mat him wéinst him?" An si hunn him geäntwert a gesot: "Wann hie eis hien net gëtt, da wäerte mir hien ëmbréngen, eise Brudder huelen a fortgoen."

32 An de Joseph sot zu hinnen: Dat ass dat, wat ech iech gesot hunn; Dir sidd Spionen, well Dir sidd komm fir d'Awunner vum Land ëmzebréngen, well mir héieren hunn, datt zwee vun Äre Bridder all d'Awunner vu Sichem am Land Kanaan wéinst Ärer Schwëster ëmbruecht hunn, an elo kommt Dir fir datselwecht an Ägypten wéinst Ärem Brudder ze maachen.

33 Nëmme doduerch wäert ech wëssen, datt Dir richtig Männer sidd: wann Dir een aus Ärer Mëtt heemschéckt, fir Äre jéngste Brudder vun Ärem Papp ofzehuelen an hien hei bei mech ze bréngen, an andeems ech dëst maachen, wäert ech wëssen, datt Dir Recht hutt.

34 An de Joseph huet siwvenzeg vu senge mächtege Männer geruff a gesot: "Huel dës Männer a bréngt se an d'Géigend."

35 An déi mächtege Männer hunn déi zéng Männer geholl, si hunn se gegraff an an d'Garage gesat, an si ware dräi Deeg an der Garage.

36 An um drëften Dag huet de Joseph si aus dem Zwangsvollstreck erausbréngelooss, an hie sot zu hinnen: "Maacht dat fir iech selwer, wann Dir richtig Männer sidd, fir datt Dir lieve kënnt. Ee vun Äre Bridder gëtt an dem Zwangsvollstreck agespaart, während Dir gitt a fir Äert Stot d'Kären an d'Land Kanaan bréngt, an Äre jéngste Brudder bréngt a bei mech bréngt, fir datt ech weess, datt Dir richtig Männer sidd, wann Dir dat maacht."

37 An de Joseph ass vun hinne fortgaang an an d'Zëmmer komm, an huet vill gekrasch, well hie Matleed mat hinne gehat huet, an hien huet sech d'Gesicht gewäsch, a kouw erëm bei si zréck, an hien huet de Simeon vun hinne geholl an huet bestallt, hie soll gebonne ginn, awer de Simeon wollt dat net maachen, well hie war e ganz mächtege Mann a si konnten hien net bannen.

38 An de Joseph huet seng staark Männer geruff, an siwvenzeg tapfer Männer koumen virun him mat gezunnene Schwärter an den Hänn, an d'Söhne vum Jakob haten Angscht virun hinnen.

39 An de Joseph sot zu hinnen: "Gräift dëse Mann a späert hien am Prisong, bis seng Bridder bei hie kommen." An dem Joseph seng tapfer Männer hunn sech beeilt an hunn all de Simeon gegraff, fir hien ze bannen. De Simeon huet e laute a schreckleche Schrei gelooss, an de Schrei gouf vu wäitem héieren.

40 An all déi tapfer Männer vum Joseph kruten eng Angscht beim Klang vum Gejätz, sou datt si op d'Gesicht gefall sinn, an si kruten eng grouss Angscht a sinn fortgelaf.

41 An all d'Männer, déi mam Joseph waren, sinn geflücht, well si grouss Angscht ëm hiert Liewen haten, an nëmme de Joseph a säi Jong Manasse sinn do bliwwen, an de

Manasse, de Jong vum Joseph, huet d'Stärkt vum Simeon gesinn, an hie war ganz rosen.

42 De Manassah, de Jong vum Joseph, ass géint de Simeon opgestan, an de Manassah huet him e schwéiere Schlag mat der Faust géint den Hals geschloen, sou datt de Simeon seng Roserei verstummt huet.

43 An de Manasse huet de Simeon gegraff, hien huet hien gewaltsam gegraff, hien gebonnen an an d'Gefangenhais bruecht, an all d'Söhne vum Jakob ware erstaunt iwwer d'Aktioun vum Jong.

44 An de Simeon sot zu senge Bridder: "Kee vun iech dierf soen, datt dëst d'Schloe vun engem Ägypter ass, mee et ass d'Schloe vum Haus vu mengem Papp."

45 An duerno huet de Joseph bestallt, deen ze ruffen, deen iwwer de Lagerhaus gesat war, fir hir Säck mat Kären ze fëllen, sou vill wéi se konnten droen, an all Mann säi Geld zeréck an säi Sak ze leeën, a fir hinnen Proviant fir de Wee ze ginn, an esou huet hien mat hinne gemaach.

46 An de Joseph huet hinnen gebueden a gesot: Passt op, datt Dir meng Uerder net iwwertrëtt, Äre Brudder ze bréngen, wéi ech Iech gesot hunn. Wann Dir Äre Brudder bei mech bréngt, da wäert ech wëssen, datt Dir richtig Männer sidd, an Dir kënnt am Land handeln, an ech wäert Äre Brudder zréckginn, an Dir kënnt a Friden zu Ärem Papp zréckkommen.

47 An si hunn all geäntwert a gesot: "Sou wéi eisen Här seet, sou wäerte mir maachen." An si hunn sech virun him op de Buedem verbeugt.

48 An all Mann huet säi Kären op sengem Iesel gehuewen, an si sinn erausgaang fir an d'Land Kanaan bei hire Papp ze goen; a si koumen an d'Wunneng an de Levi huet säi Sak ausgebreit fir sengem Iesel Fudder ze ginn, wéi hien gesinn huet a gesinn huet, datt säi Geld a voller Gewiicht nach a sengem Sak war.

49 An de Mann hat grouss Angscht a sot zu senge Bridder: „Mäi Geld ass zeréck, a kuck, et ass souguer a mengem Sak.“ D'Männer haten grouss Angscht a soten: „Wat huet Gott eis dat ugedoen?“

50 An si hunn all gesot: "Wou ass dann d'Gutt vum Här mat eise Pappen, mam Abraham, dem Isaak an dem Jakob, datt den Här eis haut an d'Hänn vum Kinnek vun Ägypten iwwerginn huet, fir géint eis ze plangen?"

51 An de Juda sot zu hinnen: „Mir si sécherlech schëlleg Sënner virum Här, eise Gott, well mir eise Brudder, eist eegent Fleesch, verkaaft hunn. Firwat sot Dir dann: „Wou ass d'Gutt vum Här mat eise Pappen?“

52 An de Ruben sot zu hinnen: Ech hunn iech net gesot: Sëndlech net géint de Jong, an Dir wollt mir net lauschten? Elo verlaangt Gott hien vun eis, a wéi kënnt Dir soen: Wou ass d'Gutt vum Här mat eise Pappen, während Dir géint den Här gesënnegt hutt?

53 An si sinn iwwer Nuecht op där Plaz bliwwen, a si sinn fréi moies opgestan an hunn hir Ieselen mat hirem Kären belueden, an hunn se gefouert a weidergefouert a koumen an d'Haus vun hirem Papp am Land Kanaan.

54 An de Jakob a säi Stot sinn erausgaang fir seng Jongen ze begéinen, an de Jakob huet gesinn, a kuckt, hire Brudder Simeon war net mat hinnen. An de Jakob sot zu senge Jongen: "Wou ass Äre Brudder Simeon, deen ech net gesinn?" A seng Jongen hunn him alles erzielt, wat hinnen an Ägypten geschitt ass.

KAPITEL 52

1 Si sinn an hiert Haus eragaangen, an all Mann huet säi Sak opgemaach a gesinn, an do louch all säi Bündel Suen, wourop si a hire Papp ganz erschreckt waren.

2 An de Jakob sot zu hinnen: "Wat hutt Dir mir dat ugedoen? Ech hunn Äre Brudder Joseph geschéckt fir no Ärem Wuelbefannen ze froen, an Dir sot zu mir: E wëll Déier huet hien giess."

3 An de Simeon ass mat iech gaangen, fir Iessen ze kafen, an Dir sot, de Kinnek vun Ägypten hätt hien am Prisong agespaart, an Dir wëllt de Benjamin mathuelen, fir och säin Doud ze verursaachen, a meng gro Hoer mat Trauer an d'Graf erofbréngen, wéinst dem Benjamin a sengem Brudder Joseph.

4 Mäi Jong soll elo net mat iech erofgoen, well säi Brudder ass dout an hie bleift eleng iwwreg, an et kéint him eppes Schlechtes op deem Wee geschéien, op deem Dir gitt, sou wéi et sengem Brudder geschitt ass.

5 An de Ruben sot zu sengem Papp: Du solls meng zwee Jongen ëmbréngen, wann ech däi Jong net bréngen an hien net virun dir stellen; an de Jakob sot zu senger Jongen: Bleift hei a gitt net erof an Ägypten, well mäi Jong soll net mat iech erof an Ägypten goen a stierwen net wéi säi Brudder.

6 An de Juda sot zu hinnen: "Halt Iech vun him of, bis d'Kären eriwuer sinn." Dann seet hien: "Huet Äre Brudder erof!" Wann säi Liewen an d'Liewe vu sengem Haushalt duerch d'Hongersnout a Gefor sinn.

7 An deenen Deeg war d'Hongersnout staark am ganze Land, an all d'Vëlker vun der Äerd sinn an Ägypten komm fir Liewensmëttel ze kafen, well d'Hongersnout staark ënner hinne war, an d'Söhne vum Jakob sinn ee Joer an zwee Méint a Kanaan bliwwen, bis hire Kären opgebraucht war.

8 An et ass geschitt, nodeems hire Kären opgebraucht war, datt dem Jakob säi ganzt Haushalt vum Hunger geplot war, an all d'Kand vun de Jakobs Jongen koumen zesummen a si koumen op de Jakob zou, an hunn hien all ëmginn, a si soten zu him: "Gëff eis Brout, firwat solle mir dann all virun denger Präsenz vum Hunger ëmkommen?"

9 De Jakob huet d'Wierder vun de Kanner vu sengem Jong héieren, an hien huet e staarkt Gejälz ugefaangen, an hie krut Matleed mat hinnen, an de Jakob huet seng Jongen geruff, an si sinn all komm a sech virun him gesat.

10 An de Jakob sot zu hinnen: Hutt Dir net gesinn, wéi Är Kanner haut iwwer mech kräischen a soen: 'Gitt eis Brout, an et gëtt kee méi?' Also gitt elo zrëck a kaaft eis e bëssen Iessen.

11 An de Juda huet geäntwert a gesot zu sengem Papp: Wann s du eise Brudder mat eis schécks, da gi mir erof a kafen dir Kären, a wann s du hien net schécks, da gi mir net erof, well de Kinnek vun Ägypten huet eis sécherlech ausdrécklech ugewisen a gesot: Dir dierft mäi Gesiicht net gesinn, ausser Äre Brudder ass mat iech, well de Kinnek vun Ägypten ass e staarke a mächtige Kinnek, a kuckt, wa mir ouni eise Brudder bei hie ginn, gi mir all ëmbruecht.

12 Weess du net a hues du net héieren, datt dëse Kinnek ganz mächtig a weis ass, an et gëtt keen ähnleche Kinnek op der ganzer Äerd? Kuckt, mir hunn all d'Kinneke vun der

Äerd gesinn, a mir hunn keen esou Kinnek gesinn, de Kinnek vun Ägypten; sécherlech gëtt et ënner all de Kinneke vun der Äerd keen, deen méi grouss ass wéi den Abimelech, de Kinnek vun de Philistiner, awer de Kinnek vun Ägypten ass méi grouss a méi mächtig wéi hien, an den Abimelech kann nëmme mat engem vu senger Beamten verglach ginn.

13 Papp, du hues säi Palais a säin Troun net gesinn, an all seng Dénger, déi virun him stoen; du hues de Kinnek net op sengem Troun a sengem Glanz a sengem kinneklechen Optritt gesinn, gekleet a senger kinnekleche Kleeder mat enger grousser gëllener Kroun um Kapp; du hues d'Éier an d'Herrlechkeet net gesinn, déi Gott him ginn huet, well et gëtt keen ähnlechen op der ganzer Äerd.

14 Papp, du hues d'Weisheet, d'Verständnis an d'Wëssen, déi Gott a sengem Häerz ginn huet, net gesinn, an du hues seng léif Stëmm net héieren, wéi hien zu eis geschwat huet.

15 Mir wëssen net, Papp, wien him eis Nimm a alles wat mat eis geschitt ass, bekannt gemaach huet, awer hien huet och no dir gefrot: "Lieft däi Papp nach, a geet et him gutt?"

16 Du hues d'Affäre vun der Regierung vun Ägypten net gesinn, wéi hie se geregelt huet, ouni de Pharao, sengem Här, ze froen; du hues d'Ehrfurcht an d'Angscht net gesinn, déi hien all den Ägypter ausgedréckt huet.

17 An och wéi mir vun him fortgaange sinn, hu mir gedreet, mat Ägypten ze handeln, wéi mat de Rescht vun de Stied vun den Amoriter, a mir ware ganz rosen op all seng Wieder, déi hie iwwer eis als Spionen geschwat huet, an elo, wann mir erëm virun hie kommen, wäert säin Terror op eis all falen, an net ee vun eis wäert fäeg sinn, him weder e klenzt nach e grousst Wuert ze soen.

18 Also, Papp, schéck de Jong mat eis, da kënne mir erofgoen a Liewensmëttel kafen, fir datt mir eis ënnerhalen, an net vum Hunger stierwen. An de Jakob sot: Firwat hues du mir sou schlecht behandelt, andeems du dem Kinnek gesot hues, datt du e Brudder hues? Wat hues du mir dat ugedoen?

19 An de Juda sot zu sengem Papp Jakob: "Gëff mir de Jong a meng Suerg, da wäerte mir opstoen a goen an Ägypten erof fir Kären ze kafen, an dann zrëckkommen. Wann de Jong net méi bei eis ass, da wäert ech fir ëmmer Är Schold droen, wann mir zrëckkommen."

20 Hues du all eis Kanner gesinn, déi iwwer dech vir Hunger kräischen, an et keng Kraaft an denger Hand ass, se ze sättigen? Loos elo däi Mitleid mat hinnen opwächen a schéckt eise Brudder mat eis, da gi mir fort.

21 Wéi wäert sech d'Guttheet vum Här géintwuer eisen Vorfahren dir weisen, wann s du sees, datt de Kinnek vun Ägypten däi Jong ewechhuele wäert? Sou wéi den Här lieft, ech wäert hien net verloossen, bis ech hien bruecht an virun dir gestallt hunn; mee biet fir eis zum Här, datt hie gutt mat eis handelt, fir datt mir vum Kinnek vun Ägypten a senger Männer gutt a frëndlech opgeholl ginn, well wann mir net gewaart hätten, wiere mir elo sécher en zweete Kéier mat däi Jong zrëckkomm.

22 An de Jakob sot zu senger Jongen: Ech vertrauen op den Här Gott, datt hie iech befreie kann a Gnod an den Ae vum Kinnek vun Ägypten a vun all senger Männer schenke kann.

23 Also elo, stinn op a gitt bei de Mann, an huet him e Kaddo vun deem wat am Land ze kréien ass, a bréngt et him vir. Den allmächtige Gott soll iech Barmhärzegkeet

viru sech schenken, fir datt hien är Bridder de Benjamin an de Simeon mat iech schéckt.

24 An all d'Männer sinn opgestan, an hunn hire Brudder Benjamin matgeholl, an hunn e grousst Kaddo vum Beschte vum Land matgeholl, an och eng duebel Portioun Sëlwer.

25 An de Jakob huet senge Jongen streng iwwer de Benjamin gebueden a gesot: Passt op hien op, op deem Wee Dir gitt, a trennt Iech net vun him op der Strooss, weder an Ägypten.

26 An de Jakob ass vu senge Jongen opgestan, huet seng Hänn ausgestreckt an huet zum Här fir seng Jongen gebiet a gesot: "O Här, Gott vum Himmel an der Äerd, erënner dech un däi Bund mat eisem Papp Abraham, erënner dech drun mat mengem Papp Isaak a sief gutt zu menge Jongen a gitt se net an d'Hänn vum Kinnek vun Ägypten; maach et, ech bieten dech, o Gott, fir däi Barmhärzegkeetswëllen, a befreit all meng Kanner a rett se aus der egyptescher Muecht a schéck hinnen hir zwee Bridder."

27 An all d'Frae vun de Jonge vum Jakob an hir Kanner hunn hir Aen an den Himmel gehuewen an hunn all virum Här gekrasch a geruff, datt hie seng Väter aus der Hand vum Kinnek vun Ägypten befreie soll.

28 An de Jakob huet dem Kinnek vun Ägypten e Protokoll geschriwwen an et dem Juda an de senge Jongen fir de Kinnek vun Ägypten ginn, a gesot:

29 Vum dengem Dénger Jakob, dem Jong vum Isaak, dem Jong vum Abraham dem Hebräer, dem Pränz vu Gott, un de mächtege a weise Kinnek, deen d'Geheimnisser opdeckt, de Kinnek vun Ägypten, e Gréiss.

30 Mäin Här, dem Kinnek vun Ägypten, soll et bekannt sinn, datt d'Hongersnout am Land Kanaan schwéier iwwer eis war, an ech hunn meng Jongen bei dech geschéckt, fir eis e bëssen Iessen vun dir ze kafen, fir eis z'ënnerhalen.

31 Well meng Jongen mech ëmginn hunn, an ech, well ech ganz al sinn, kann net mat mengen Aen gesinn, well meng Aen duerch d'Joer ganz schwéier gi sinn, an ech kräischen deeglech ëm mäi Jong, ëm de Joseph, deen virun mir verluer gaangen ass, an ech hunn menge Jongen gebueden, datt si net duerch d'Paarte vun der Stad sollten eragoen, wa se an Ägypten koumen, wéinst den Awunner vum Land.

32 An ech hunn hinnen och gebueden, duerch Ägypten ze goen, fir mäi Jong Joseph ze sichen, vläicht kéinte si hien do fannen, an dat hunn si gemaach, an du hues si als Spionen vum Land ugesinn.

33 Hunn mir net vun dir héieren, datt du dem Pharaos säin Dram interpretéiert hues an d'Wourecht zu him geschwat hues? Wéi kanns du dann net mat denger Wäisheet wëssen, ob meng Jongen Spionen sinn oder net?

34 Elo also, mäin Här a Kinnek, kuckt, ech hunn mäi Jong virun Iech geschéckt, sou wéi Dir menge Jongen gesot hutt; ech bieten Iech, Är Aen op hien ze riichten, bis hien a Fridden mat senge Bridder bei mech zrëckkënn.

35 Weess du net, oder hues du net héieren, wat eise Gott dem Pharaos gemaach huet, wéi hien meng Mamm Sara geholl huet, a wat hien dem Abimelech, dem Kinnek vun de Philistiner, wéinst hir gemaach huet, a wat eise Papp Abraham den néng Kinneke vun Elam gemaach huet, wéi hien se all mat e puer Männer, déi mat him waren, geschloen huet?

36 A wat meng zwee Jongen Simeon a Levi mat den aacht Stied vun den Amoriter gemaach hunn, wéi se se wéinst hirer Schwëster Dina zerstéiert hunn?

37 An och wéinst hirem Brudder Benjamin hunn si sech iwwer de Verloscht vu sengem Brudder Joseph getréischt; wat wäerte si dann fir hie maachen, wa si gesinn, datt d'Hand vun engem Vollek sech iwwer si gewënnt, fir säi Wuel?

38 Weess du dann net, Kinnek vun Ägypten, datt d'Kraaft vu Gott mat eis ass, an datt Gott och ëmmer eis Gebieder héiert an eis net all Dag verléisst?

39 An wéi meng Jongen mir vun dengem Ëmgang mat hinnen erzielt hunn, hunn ech den Här net wéinst dir ugeruff, well dann wiers du mat dengem Männer ëmkomm, ier mäi Jong Benjamin virun dir komm ass. Mee ech hunn geduecht, well mäi Jong Simeon an dengem Haus war, kéints du him vläicht gutt behandeln. Dofir hunn ech dir dat net ugedoen.

40 Kuckt elo, mäi Jong Benjamin kënnt mat menge Jongen bei dech. Pass op hien op a loosst deng Aen op hien geriicht sinn, an dann wäert Gott seng Aen op dech an op däi ganz Räich leeën.

41 Elo hunn ech dir alles erzielt, wat a mengem Häerz ass, a kuckt, meng Jongen kommen mat hirem Brudder bei dech, ënnersicht d'ganz Äerd fir si a schéck se a Fridden zrëck mat hire Bridder.

42 An de Jakob huet d'Opzeechnung senge Jongen an d'Ofwier vum Juda ginn, fir datt se se dem Kinnek vun Ägypten géife ginn.

KAPITEL 53

1 D'Söhne vum Jakob sinn opgestan an hunn de Benjamin an all d'Geschenker matgeholl, an si sinn gaangen a koumen an Ägypten a si hunn sech virum Joseph gestallt.

2 An de Joseph huet säi Brudder Benjamin mat hinne gesinn an hien huet si begréisst, an des Männer koumen an dem Joseph säin Haus.

3 An de Joseph huet dem Hausdirekter gebueden, senge Bridder z'iessen ze ginn, an hien huet dat och mat hinne gemaach.

4 An um Mëtteg huet de Joseph d'Männer geruff, fir mat dem Benjamin bei hie ze kommen, an d'Männer hunn dem Hausdirekter vum Joseph iwwer d'Sëlwer erzielt, dat an hire Säck zrëckkouw, an hien huet zu hinnen gesot: "Et wäert gutt mat iech goen, keng Angscht!" An hien huet hire Brudder Simeon bei si bruecht.

5 An de Simeon sot zu senge Bridder: Den Här vun den Ägypter huet mir ganz gutt behandelt; hie huet mech net gefaange gehalen, wéi Dir mat Ären Aen gesinn hutt. Wéi Dir aus der Stad erausgaange sidd, huet hie mech fräigelooss a mir a sengem Haus gutt behandelt.

6 An de Juda huet de Benjamin bei der Hand geholl, an si koumen virum Joseph, an hunn sech virun him op de Buedem verbeugt.

7 An d'Männer hunn dem Joseph d'Kaddo ginn an si hunn sech all virun him gesat, an de Joseph sot zu hinnen: "Geet et gutt mat iech, geet et gutt mat äre Kanner, geet et gutt mat ärem ale Papp?" an si soten: "Et geet gutt," an de Juda huet d'Schreiwes geholl, dat de Jakob geschéckt hat, an et dem Joseph ginn.

8 An de Joseph huet de Bréif gelies a wousst, wat säi Papp geschriwwen huet, an hie wollt kräischen, an hien ass an en bannenzegt Zëmmer gaangen an huet e staarkt Gejäiz gehat; an hien ass erausgaang.

9 An hien huet seng Aen opgehuewen a säi Brudder Benjamin gesinn, an hie sot: Ass dat däi Brudder, vun deem Dir mat mir geschwat hutt? An de Benjamin koum bei de Joseph, an de Joseph huet seng Hand op säi Kapp geluecht a sot zu him: Mee Gott dir gnädeg sinn, mäi Jong.

10 Wéi de Joseph säi Brudder, de Jong vu senger Mamm, gesinn huet, wollt hien erëm kräischen, an hien ass an d'Zëmmer gaangen, an huet do geweint, an hien huet sech d'Gesicht gewäsch, an ass erausgaangen an huet opgehalen ze kräischen, an hien huet gesot: Macht Iessen vir.

11 An de Joseph hat eng Taass, aus där hie gedronk huet, an si war aus Sëlwer, schéin agesat mat Onyxsteng a Bdeium, an de Joseph huet d'Taass virun den Ae vu senger Brudder geschloen, wéi se mat him souzen fir ze iessen.

12 An de Josef sot zu de Männer: "Ech weess aus dësem Becher, datt de Ruben, den Eischtgebuerenen, de Simeon, de Levi an de Juda, den Issachar an de Sebulon Kanner vun enger Mamm sinn. Setzt iech no ärer Gebuert zum Iessen."

13 An hien huet och déi aner no hire Gebuerten opgedeelt, an hie sot: Ech weess, datt dëse jéngste Brudder vun dir kee Brudder huet, an ech, genau wéi hien, hunn kee Brudder, dofir soll hie sech mat mir setzen fir ze iessen.

14 An de Benjamin ass virum Joseph eropgaangen a sech op den Troun gesat, an d'Männer hunn d'Aktioun vum Joseph gesinn, a si ware beandrockt driwwer; an d'Männer hunn zu där Zäit mam Joseph giess an gedronk, an hien huet hinnen dann Kaddoe ginn, an de Joseph huet dem Benjamin ee Kaddoe ginn, an de Manasse an den Ephraim hunn d'Aktioun vum hirem Papp gesinn, an si hunn him och Kaddoe ginn, an den Osnath huet him ee Kaddoe ginn, an et waren fënnf Kaddoe an der Hand vum Benjamin.

15 An de Joseph huet hinne Wäin erausbruecht fir ze drénken, awer si wollten net drénken, a si soten: Vum Dag un, wou de Joseph verluer gaangen ass, hu mir kee Wäin gedronk oder iergendeng Spezialitéit giess.

16 An de Joseph huet hinnen e Schwéier ginn, an hien huet se staark ugedriwwen, an si hunn deen Dag vill mat him gedronk, an de Joseph huet sech duerno zu sengem Brudder Benjamin gedréint fir mat him ze schwätzen, an de Benjamin souz nach ëmmer um Troun virum Joseph.

17 An de Joseph sot zu him: Hues du Kanner kritt? An hien sot: Äre Knecht huet zéng Jongen, an dëst sinn hir Nimm: Bela, Becher, Asbal, Gera, Naaman, Achi, Rosch, Mupim, Chupim an Ord, an ech hunn se no mengem Brudder genannt, deen ech net gesinn hunn.

18 An hien huet hinnen ugewisen, seng Kaart vun de Stären virun him ze bréngen, op där de Joseph all d'Zäiten kannt huet, an de Joseph sot zum Benjamin: Ech hunn héieren, datt d'Hebräer mat all Wäisheet vertraut sinn, weess du eppes dovunner?

19 An de Benjamin sot: "Äre Knecht weess och all déi Wäisheet, déi mäi Papp mir geléiert huet." An de Joseph sot zum Benjamin: "Kuckt elo op dëst Instrument a verstitt, wou däi Brudder Joseph an Ägypten ass, vun deem Dir gesot hutt, datt hien an Ägypten erofgaangen ass."

20 An de Benjamin huet dat Instrument mat der Kaart vun de Stäre vum Himmel gesinn, an hie war schlau a kuckt

doran, fir ze wëssen, wou säi Brudder war, an de Benjamin huet dat ganz Land vun Ägypten a véier Deeler opgedeelt, an hie fënnt eraus, datt deen, deen virun him um Troun souz, säi Brudder Joseph war, an de Benjamin huet sech ganz gewonnert, an wéi de Joseph gesinn huet, datt säi Brudder Benjamin sou erstaunt war, sot hien zum Benjamin: Wat hues du gesinn, a firwat bass du erstaunt?

21 An de Benjamin sot zum Joseph: Ech kann doraus gesinn, datt mäi Brudder Joseph hei mat mir um Troun sëtzt. An de Joseph sot zu him: Ech sinn de Joseph, däi Brudder, verréit dës Saach net dengen Brudder; kuckt, ech schécken dech mat hinnen, wa se fortgoen, an ech wäert se befielen, se zrëck an d'Stad ze bréngen, an ech wäert dech vun hinnen ewechhuelen.

22 A wann si hiert Liewe riskéieren a fir dech kämpfen, dann wäert ech wëssen, datt si sech vun deem bereien, wat si mir ugedoen hunn, an ech wäert mech hinne bekannt maachen, a wann si dech verlossen, wann ech dech huelen, dann wäerts du bei mir bleiwen, an ech wäert mat hinne streiden, a si wäerten fortgoen, an ech wäert hinne net bekannt ginn.

23 Zu där Zäit huet de Joseph sengem Offizier befaol, hir Säck mat Iessen ze fëllen, an d'Suen vun all Mann a säi Sak ze leeën, an de Becher an de Sak vum Benjamin ze leeën, a si hinnen Iessen fir de Wee ze ginn, an dat hunn si mat hinne gemaach.

24 Den nächsten Dag sinn d'Männer fréi moies opgestan, hunn hir Ieselen mat hirem Kären belueden, an si sinn mam Benjamin fortgaangen, an si sinn mat hirem Brudder Benjamin an d'Land Kanaan gaangen.

25 Si waren nach net wäit vun Ägypten ewech, wéi de Joseph sengem Hausbeamten den Uerder ginn huet: "Stinn op, verfolge dës Männer, ier se ze wäit vun Ägypten ewech kommen, a frot hinnen: Firwat hutt Dir de Becher vu mengem Här geklaut?"

26 An dem Joseph säin Offizier ass opgestan an huet bei si gegräff an hinnen all d'Wierder vum Joseph erzielt; an wéi si dat héieren hunn, goufe si ganz rosen a soten: Dee bei deem de Becher vun Ärem Meeschter fonnt gëtt, dee soll stierwen, a mir wäerte och Sklaven ginn.

27 Si hunn sech beeilt an all Mann huet säi Sak vu sengem Iesel erofgeholl, an hunn an hire Säck gekuckt an de Becher gouf a Benjamin senger Täsch fonnt, an si hunn all hir Kleeder zerräissen an si sinn zrëck an d'Stad gaangen, an hunn de Benjamin op der Strooss geschloen, ëmmer erëm geschloen bis hien an d'Stad koum, an si hunn sech virum Joseph gestallt.

28 An de Juda ass rosen ginn, an hie sot: "Dëse Mann huet mech nëmmen haut zrëckbruecht, fir Ägypten ze zerstéieren."

29 D'Männer koumen an d'Haus vum Joseph, an hunn de Joseph op sengem Troun fonnt, an all déi mächtig Männer stoungen zu senger rietser a lénsen Säit.

30 An de Joseph sot zu hinnen: "Wat ass dat fir eng Saach, déi Dir gemaach hutt, datt Dir mäi sëlwere Becher ewechgeholl hutt a fortgaange sidd? Mä ech weess, datt Dir mäi Becher geholl hutt, fir doduerch ze wëssen, a wéi engem Deel vum Land Äre Brudder war."

31 An de Juda sot: Wat solle mir zu eisem Här soen, wat solle mir schwätzen a wéi solle mir eis rechtfertigen? Gott

huet haut d'Ongerechtegkeet vun all Äre Knechte fonnt, dofir huet hien eis dat haut ugedoen.

32 De Joseph ass opgestan, huet de Benjamin gegruff an hien mat Gewalt vu senge Bridder ewechgeholl. Hie koum an d'Haus a späert d'Dier virun hinnen zou. De Joseph huet deem, deen iwwer säi Haus gesat war, bestallt, datt hie zu hinne soe soll: "Sou seet de Kinnek: Gitt a Friden zu Ärem Papp, kuckt, ech hunn de Mann geholl, an deem seng Hand mäi Becher fonnt gouf."

KAPITEL 54

1 Wéi de Juda gesinn huet, wéi de Joseph mat hinnen ëmgaangen ass, ass de Juda op hie zougaangen, huet d'Dier opgemaach an ass mat senge Bridder virum Joseph komm.

2 An de Juda sot zum Joseph: "Et soll mäi Här net schlecht fannen, därff däi Knecht, ech bieden dech, e Wuert virun dir schwätzen?" An de Joseph sot zu him: "Schwätz."

3 An de Juda huet virum Joseph geschwat, an seng Bridder stoungen do virun hinnen; an de Juda sot zum Joseph: Sécher, wéi mir fir d'éischt bei eisen Här komm sinn, fir Iessen ze kafen, hues du eis als Spionen vum Land ugesinn, an dofir hu mir de Benjamin virun dech bruecht, an du maachs eis haut nach ëmmer lëschtég.

4 Loos elo de Kinnek meng Wieder héieren, a schéckt eisen Brudder, datt hie mat eis bei eise Papp geet, fir datt Är Séil haut net mat all de Séile vun den Awunner vun Egypten ëmgeet.

5 Weess du net, wat zwee vu menge Bridder, de Simeon an de Levi, mat der Stad Sichem a mat siwe Stied vun den Amoriter wéinst eiser Schwëster Dina gemaach hunn, a wat si och fir hire Brudder Benjamin maache wollten?

6 An ech, mat menger Kraaft, déi méi grouss a méi mächtig si wéi si béid, kommen haut op dech an op däi Land, wann s du net bereet bass, eise Brudder ze schécken.

7 Hues du net héieren, wat eise Gott, deen eis erausgesicht huet, dem Pharaon gemaach huet wéinst der Sara, eiser Mamm, déi hie vun eise Papp ewechgeholl huet, datt hien hien a säi Stot mat schwéiere Plagen geschloen huet, sou datt d'Ägypter sech bis haut dëst Wonner erzielen? Sou wäert eise Gott dir maachen wéinst dem Benjamin, deen du haut vu sengem Papp ewechgeholl hues, a wéinst dem Béisen, dat du haut an dengem Land iwwer eis ugedoen hues; well eise Gott wäert sech un säi Bund mat eise Papp Abraham erënneren a Béisen iwwer dech bréngen, well du d'Séil vun eise Papp haut bedrunn hues.

8 Lauschter elo meng Wieder, déi ech haut zu dir gesot hunn, a schéckt eise Brudder fort, fir datt hien net du an d'Leit vun dengem Land duerch d'Schwäert stierwen, well Dir kënnt mech net all iwwerwältegen.

9 An de Joseph huet dem Juda geäntwert a gesot: Firwat hues du däi Mond wäit opgemaach a firwat bréizs du iwwer eis a sees: 'D'Kraaft ass mat dir?' Sou wéi de Pharaon lieft, wann ech all menge tapfere Männer befielen, géint iech ze kämpfen, da géifs du an dës, deng Bridder, am Dreck ënnergoen.

10 An de Juda sot zum Joseph: Et ass sécherlech ubruecht fir dech an däi Vollek, mech ze fäerten; sou wéi den Här lieft, wann ech mäi Schwäert eemol zéien, da wäert ech et net méi an d'Sched zéien, bis ech haut ganz Ägypten

zerstéiert hunn, an ech wäert mat dir ufänken a mat Pharaon, dengem Här, fäerdeg sinn.

11 An de Joseph huet geäntwert a gesot: "Sécherlech gehéiert d'Kraaft net eleng dir; ech sinn méi staark a méi mächtig wéi du, sécherlech, wann s du däi Schwäert zitts, da leeën ech et dir op den Hals an op d'Hälsen vun all denge Bridder."

12 An de Juda sot zu him: "Wann ech haut mäi Mond géint dech opmaachen, géif ech dech sécher verschlécken, sou datt du vun der Äerd zerstéiert gëss an haut aus dengem Räich ënnergees." An de Joseph sot: "Wann s du däi Mond opmaachs, hunn ech d'Muecht an d'Kraaft, däi Mond mat engem Steen zouzemaachen, bis s du kee Wuert méi aussoe kanns; kuckt, wéi vill Steng virun eis leien, ech kann wierklech e Steen huelen an en an däi Mond drécken an däi Kiefer brieche."

13 An de Juda sot: Gott ass Zeie tëscht eis, datt mir bis elo net wollten, géint dech ze kämpfen; gitt eis nëmmen eise Brudder, a mir wäerte vun dir fortgoen. An de Joseph huet geäntwert a gesot: Sou wéi de Pharaon lieft, wann all d'Kinneke vu Kanaan mat iech zesummekommen, sollt Dir hien net aus menger Hand huelen.

14 Also, gitt elo bei Äre Papp, an Äre Brudder soll mir e Sklav sinn, well hien d'Haus vum Kinnek beraubt huet. An de Juda sot: "Wat geet et Iech un oder wat geet et dem Kinnek un, datt de Kinnek sécherlech vu sengem Haus aus, duerch d'ganz Land, Sëlwer a Gold schéckt, entweder als Kaddoen oder als Ausgaben, an Dir schwätzt ëmmer nach vun Ärem Becher, deen Dir an d'Täsch vun eise Brudder geluecht hutt, a sot, datt hien en Iech geklaut huet?"

15 Gott verbitt, datt eise Brudder Benjamin oder iergendeen aus dem Nokommen vum Abraham sou eppes maache soll, fir dir oder iergendeen aneren ze klauen, egal ob et e Kinnek, e Pränz oder iergendeen anere Mënsch ass.

16 Also, elo, héiert dës Uklo op, fir datt déi ganz Welt net Är Wieder héiert, déi soen: "Fir e bësse Sëlwer huet de Kinnek vun Ägypten sech mat de Männer gestriden, an hien huet se ugeklot an hire Brudder als Sklav geholl."

17 An de Joseph huet geäntwert a gesot: "Huel dëse Becher a gitt vu mir ewech a loosst Äre Brudder als Sklav stoen, well et ass d'Uerteel vun engem Déif, e Sklav ze sinn."

18 An de Juda sot: Firwat schums du dech net fir deng Wieder, eise Brudder ze verlossen an däi Becher ze huelen? Wann s du eis däi Becher gëss, oder dausendmol sou vill, da wäerte mir eise Brudder net fir d'Sëlwer verlossen, dat iergendeen an der Hand huet, fir datt mir net fir hie stierwe wäerten.

19 An de Joseph huet geäntwert: Firwat hues du däi Brudder verlooss a bis haut fir zwanzeg Sëlwerminen verkaaft, a firwat méchs du dann net datselwecht mat dësem, däi Brudder?

20 An de Juda sot: Den Här ass Zeie tëscht mir an dir, datt mir deng Schluechte net wëllen; gitt eis elo eise Brudder, a mir wäerte vun dir fortgoen, ouni ze streiden.

21 An de Joseph huet geäntwert a gesot: Wann all d'Kinneke vum Land sech versammelen, kënne si Äre Brudder net aus menger Hand huelen. An de Juda sot: Wat solle mir zu eise Papp soen, wann hie gesäit, datt eise Brudder net mat eis kënnt, a sech ëm hien trauert?

22 An de Joseph huet geäntwert a gesot: Dëst ass d'Saach, déi Dir Ärem Papp soe sollt: D'Seel ass dem Eemer nogaangen.

23 An de Juda sot: „Du bass sécherlech e Kinnek, a firwat schwätz du sou Saachen, andeems du e falscht Uerteel oflees? Wee dem Kinnek, deen esou ass wéi du.“

24 An de Josef huet geäntwert a gesot: Et ass kee falscht Uerteel an deem Wuert, dat ech wéinst Ärem Brudder Josef geschwat hunn, well Dir all hien un d'Midianiter fir zwanzeg Sëlworménzen verkaaft hutt, an Dir all hutt et Ärem Papp verleegeen a gesot: E béist Déier huet hien giess, de Josef ass a Stécker gerappt ginn.

25 An de Juda sot: Kuckt, d'Feier vum Sem brennt a mengem Häerz, elo wäert ech Äert ganzt Land mat Feier verbrennen; an de Joseph huet geäntwert a gesot: Sécher, Är Schwéiesch Tamar, déi Är Jongen ëmbruecht huet, huet d'Feier vu Sichem geläsch.

26 An de Juda sot: Wann ech een eenzegt Hoer aus mengem Fleesch erauszéien, da wäert ech ganz Ägypten mat sengem Blut fëllen.

27 De Joseph huet geäntwert a gesot: Sou ass et äre Brauch, dat ze maachen, wéi s du mat dengem Brudder gemaach hues, deen s du verkaaft hues, an du hues säi Mantel a Blut gedaucht an et dengem Papp bruecht, fir datt hie kéint soen, datt e béist Déier et verschlénkt huet an hei ass säi Blut.

28 Wéi de Juda dat héieren huet, war hie ganz rosen, a säi Roserei huet a sengem Häerz gebrannt. Viru him louch op där Plaz e Steen, deem säi Gewiicht ongeféier véierhonnert Schekel war. De Juda huet sech a Roserei entflammt, an hien huet de Steen an enger Hand geholl, en an den Himmel gehäit a mat senger lénks Hand gefaangen.

29 An duerno huet hien et ënner seng Been geluecht, an hien huet sech mat all senger Kraaft dropgesat, an de Steen ass duerch d'Muecht vu Juda zu Stëbs verwandelt ginn.

30 De Joseph huet d'Aktioun vum Juda gesinn an hie krut ganz vill Angscht, mä hien huet sengem Jong Manasse gebueden, an hien huet och mat engem anere Steen gemaach, wéi et mam Juda geschitt ass. An de Juda sot zu senger Bridder: "Kee vun iech soll soen: 'Dëse Mann ass en Ägypter,' mä duerch seng Handlung ass hien aus der Famill vun eisem Papp."

31 An de Joseph sot: Net nëmmen dir gött d'Kraaft ginn, well mir och mächtig Männer sinn, firwat wäerts du dann iwver eis all rühmen? An de Juda sot zum Joseph: Schéck, ech bieten dech, eise Brudder a ruinéier däi Land haut net.

32 De Joseph huet geäntwert a gesot zu hinnen: Gitt a sot Ärem Papp, datt e béist Déier hien giess huet, wéi Dir iwver Äre Brudder Joseph gesot hutt.

33 An de Juda huet mat sengem Brudder Naftali geschwat a gesot: "Maach séier, gitt elo a zielt all d'Stroosse vun Egypten a komm a sot mir et." An de Simeon sot zu him: "Loosst Iech dës Saach net stéieren; elo ginn ech op de Bierg a huelen ee grouss Steen vum Bierg op a schloen en op jiddereen an Egypten, an ëmbréngen all déi, déi dran sinn."

34 An de Joseph huet all dës Wieder héieren, déi seng Bridder virun him gesot hunn, an si woussten net, datt de Joseph se verstanen huet, well si sech geduecht hunn, hie kéint kee Hebräesch schwätzen.

35 De Joseph hat grouss Angscht virun de Wieder vu senger Bridder, datt si Egypten zerstéiere sollten, an hien

huet sengem Jong Manasse gebueden a gesot: "Gitt elo séier a sammelt all d'Awunner vun Egypten an all déi tapfer Männer bei mech, a loosst se elo op Päerd an zu Fouss a mat all Zorte vu Musekinstrumenter bei mech kommen." An de Manasse ass gaangen an huet dat gemaach.

36 An den Naftali ass gaangen, wéi de Juda him gebueden hat, well den Naftali war liichtféisseg wéi ee vun de schnelle Hirschen, an hie ass op d'Kären gelaf, an déi sinn net ënner him gebrach.

37 An hien ass gaangen an huet all Stroosse vun Egypten gezielt, an huet et zwielef fonnt, an hien ass séier komm an huet Juda erzielt, an de Juda sot zu senger Bridder: "Beeilt iech a leet jidderee säi Schwäert un d'Lenden, an da wäerte mir iwver Egypten kommen, si all schloe, a kee Rescht iwweg loossen."

38 An de Juda sot: Kuckt, ech wäert dräi Stroosse mat menger Kraaft zerstéieren, an Dir wäert all eng Strooss zerstéieren; an wéi de Juda dëst Wuert geschwat huet, koumen d'Awunner vun Ägypten an all déi mächtig Männer mat all Zorte vu Musekinstrumenter a mat lauter Gejälz op si zou.

39 An hir Zuel war fënnhonnert Kavallerie an zéngtausend Infanterie, a véierhonnert Männer, déi ouni Schwäert oder Speer kämpfe konnten, nëmme mat hiren Hänn a Kraaft.

40 An all déi mächtig Männer koumen mat grousser Stuerm a Geschrei, an si hunn all d'Sënne vum Jakob ëmginn an hunn se erschreckt, an de Buedem huet beim Toun vun hirem Geschrei geziddert.

41 Wéi d'Söhne vum Jakob dës Truppen gesinn hunn, kruten si grouss Angscht ëm hiert Liewen, an de Josef huet dat gemaach, fir d'Söhne vum Jakob ze erschrecken an ze berouegen.

42 Wéi de Juda gesinn huet, datt e puer vu senger Bridder erschreckt waren, sot hien zu hinnen: "Firwat hutt Dir Angscht, während d'Gnod vu Gott mat eis ass?" A wéi de Juda gesinn huet, datt all d'Leit vun Egypten si op Uerder vum Joseph ëmginn hunn, fir se ze erschrecken, huet nëmmen de Joseph hinnen de Gebot ginn: "Réiert keen vun hinnen un."

43 Dunn huet de Juda sech beeilt, säi Schwäert gezunn, e laute a batteren Schrei geheit, an hien huet mat sengem Schwäert geschloen, an hien ass op de Buedem gesprongen an huet weider géint all d'Vollek geruff.

44 Wéi hien dës Saach gemaach huet, huet den Här den Angscht vu Juda a senger Bridder op déi tapfer Männer an all d'Leit, déi si ëmginn hunn, fale gelooss.

45 An si sinn all beim Klang vum Gejälz geflücht, an si kruten Angscht a sinn een op deen aneren gefall, a vill vun hinne sinn dout, wéi se gefall sinn, an si sinn all virum Juda a senger Bridder a virum Joseph geflücht.

46 An iwverdeems si geflücht sinn, hunn de Juda a seng Bridder si bis an d'Haus vum Pharaon verfolgegt, an si sinn all geflücht, an de Juda huet sech erëm virum Joseph gesat a wéi e Léiw op hie gebrëllt, an huet e grousst an enormt Gejälz op hie ginn.

47 An d'Geschrei gouf vu wäitem héieren, an all d'Awunner vu Sukkot hunn et héieren, an ganz Egypten huet beim Klang vum Geschrei geziddert, an och d'Mauere vun Egypten a vum Land Gosen sinn duerch

d'Äerdzidderen zesummegefall, an de Pharaos ass och vu sengem Troun op de Buedem gefall, an och all déi schwanger Fraen vun Egypten a Gosen hunn e Fehlgeburt gehat, wéi se d'Geschrei vum Zidderen héieren hunn, well se schrecklech Angscht haten.

48 An de Pharaos huet geschéckt a gesot: "Wat ass dat fir eng Saach, déi haut am Land vun Egypten geschitt ass?" Si koumen an hunn him alles vun Ufank bis Enn erzielt, an de Pharaos gouf erschreckt an huet sech iwwerrascht a krut grouss Angscht.

49 A seng Angscht ass méi grouss ginn, wéi hien all dës Saachen héieren huet, an hien huet dem Joseph geschéckt a gesot: "Du hues mir d'Hebräer bruecht, fir ganz Ägypten ze zerstëieren; wat wëlls du mat deem déiwe Sklav maachen? Schéck hien fort a loosst hien mat senger Bridder goen, a loosst eis net duerch hiert Béist ëmkommen, mir, du an ganz Ägypten."

50 A wann Dir dëst net maache wëllt, da werft all meng wäertvoll Saachen ewech a gitt mat hinnen an hiert Land, wann Dir Freed drun hutt, well si wäerten haut mäi ganz Land zerstëieren an all mäi Vollek ëmbréngen; souguer all d'Frae vun Egypten hunn duerch hiert Gejälz eng Fehlgeburt kritt; kuckt wat si gemaach hunn, just mat hirem Gejälz a Schwätzen, a wann si mam Schwäert kämpfen, wäerte si d'Land zerstëieren; wielt elo dofir dat, wat Dir wëllt, ob ech oder d'Hebräer, ob Egypten oder d'Land vun den Hebräer.

51 An si koumen a soten dem Joseph all d'Wierder vum Pharaos, déi hie iwwer hie gesot hat, an de Joseph hat grouss Angscht virun de Wieder vum Pharaos, an de Juda a seng Bridder stoungen nach ëmmer virum Joseph, rosen a rosen, an all d'Söhne vum Jakob hunn iwwer de Joseph gebrëllt, wéi d'Brëllen vum Mier a senger Wellen.

52 An de Joseph hat grouss Angscht viru senger Bridder a wéinst dem Pharaos, an de Joseph huet e Virwand gesicht, fir sech senger Bridder bekannt ze maachen, fir datt si net ganz Ägypten zerstëiere géifen.

53 An de Joseph huet sengem Jong Manasseh de Befehl ginn, an de Manasseh ass gaangen an ass bei de Juda komm, huet seng Hand op seng Schëller geluecht, an de Roserei vum Juda huet sech berouegt.

54 An de Juda sot zu senger Bridder: "Kee vun iech soll soen, datt dëst d'Aktioun vun engem egyptesche Jong ass, well dëst ass d'Aarbecht vu mengem Papp sengem Haus."

55 An de Joseph, wéi hien gesinn a wousst, datt dem Juda säi Roserei gestillt war, ass hie bei de Juda komm, fir eng mëll Sprooch mat him ze schwätzen.

56 An de Joseph sot zum Juda: „Du schwätzs sécherlech d'Wourecht an hues haut deng Aussoen iwwer deng Stärkt bestätegt, an däi Gott, deen un dir Freed huet, soll däi Wuelbefannen erhéijen; awer sot mir wierklech, firwat du vun all dengem Bridder mat mir wéinst dem Jong streits, well keen vun hinnen ee Wuert iwwer hie mat mir gesot huet.“

57 An de Juda huet dem Josef geäntwert a gesot: Du weess sécherlech, datt ech dem Jong säi Papp Buergärt war, well ech gesot hunn: Wann ech hien net bei hie brénge géif, géif ech fir ëmmer seng Schold droen.

58 Dofir sinn ech vun all mengem Bridder op dech zougaangen, well ech gesinn hunn, datt du net wollts, datt hien vun dir fortgoe géifs; elo muss ech Gnod an dengem

Ae fannen, datt du hien schécks, fir mat eis ze goen, an ech bleiwen als Ersatz fir hien, fir dir an allem ze déngen, wat du wëlls, well wou du mech schécks, wäert ech goen, fir dir mat grousser Energie ze déngen.

59 Schéck mech elo zu engem mächtege Kinnek, deen géint dech rebelléiert huet, an du solls wëssen, wat ech mat him a sengem Land maachen wäert; och wann hien Kavallerie an Infanterie oder e ganz mächtegt Vollek huet, wäert ech se all ëmbréngen an de Kapp vum Kinnek virun dech bréngen.

60 Weess du net oder hues du net héieren, datt eise Papp Abraham mat sengem Dénger Eliezer all d'Kinneke vun Elam mat hiren Arméien an enger Nuecht geschloen hunn, si hunn net een iwwereg gelooss? An zënter deem Dag gouf eis d'Kraaft vun eisem Papp als Ierfschaft ginn, fir eis an eis Nokommen fir ëmmer.

61 An de Joseph huet geäntwert a gesot: Du schwätzs d'Wourecht, an d'Ligen ass net an dengem Mond, well et gouf eis och gesot, datt d'Hebräer Muecht hunn an datt den Här, hire Gott, vill Freed un hinne huet, a wien kann dann virun hinne bestoen?

62 Mä ënner dëser Bedingung schécken ech Äre Brudder, wann Dir säi Brudder, de Jong vu senger Mamm, viru mir bréngt, vun deem Dir gesot hutt, datt hie vun Iech erof an Ägypten gaangen ass; an et wäert geschéien, wann Dir säi Brudder bei mech bréngt, da wäert ech hien a senger Plaz huelen, well keen vun Iech war Gärtner fir hie bei Ärem Papp, a wann hie bei mech kënnt, da schécken ech säi Brudder mat Iech, fir deen Dir Gärtner waart.

63 An de Juda huet sech géint de Joseph entflammt, wéi hien dës Wuert gesot huet, a seng Aen hunn Blut gedrép, an hien huet zu senger Bridder gesot: "Wéi kann dës Mann sech haut selwer an déi vu ganz Ägypten ëmbréngen?"

64 An de Simeon huet dem Joseph geäntwert a gesot: „Hunn mir dir net ufanks gesot, datt mir net woussten, wou hie gaangen ass, a ob hie dout oder lieweg ass, a firwat schwätzt mäin Här sou?“

65 An de Joseph, wéi hien dem Juda säi Gesiicht gesinn huet, huet gemierkt, datt säi Roserei ugefaangen huet ze entflammen, wéi hien zu him gesot huet: Bréngt mir ären anere Brudder amplaz vun dësem Brudder.

66 An de Joseph sot zu senger Bridder: Sidd Dir sécherlech dout oder verluer, Äre Brudder wier. Wann ech hien haut géif ruffen an hie géif virun Iech kommen, géift Dir hien mir amplaz vu sengem Brudder ginn?

67 An de Joseph huet ugefaange ze schwätzen a ze ruffen: Joseph, Joseph, komm haut bei mech, a erschéng bei dengem Bridder a setzt Iech virun hinnen.

68 An wéi de Joseph dës Saach virun hinne gesot huet, hunn si sech all an eng aner Richtung gekuckt, fir ze kucken, wou de Joseph virun hinne kéim.

69 An de Joseph huet all hir Dote observéiert a sot zu hinnen: Firwat kuckt Dir hei an do? Ech sinn de Joseph, deen Dir an Ägypten verkaaft hutt; loosst et Iech also net trauern, datt Dir mech verkaaft hutt, well als Ënnerstëtzung während der Hongersnout huet Gott mech virun Iech geschéckt.

70 A seng Bridder ware ganz erschreckt virun him, wéi si d'Wierder vum Joseph héieren hunn, an de Juda war ganz erschreckt virun him.

71 Wéi de Benjamin d'Wierder vum Joseph héieren huet, war hie virun hinnen am banneschten Deel vum Haus, an de Benjamin ass bei säi Brudder Joseph gelaf, huet hien an d'Äerm geholl an ass him um Hals gefall, an si hunn gekrasch.

72 Wéi dem Joseph seng Bridder gesinn hunn, datt de Benjamin sengem Brudder ëm den Hals gefall war a mat him gekrasch huet, hunn si sech och ëm de Joseph gekrasch an hien an d'Äerm geholl, an hunn e grouse Gejäiz mam Joseph ugefaangen.

73 An d'Stëmm gouf am Haus vum Joseph héieren, datt si dem Joseph seng Bridder wieren, an et huet dem Pharaon ganz gutt gefall, well hie virun hinnen Angscht hat, datt si Egypten zerstéiere géifen.

74 An de Pharaon huet seng Dénge zum Joseph geschéckt, fir him fir seng Bridder ze gratuléieren, déi bei hie komm waren, an all d'Chef vun den Arméien an Truppen, déi an Ägypten waren, koumen, fir sech mam Joseph ze freeën, an ganz Ägypten huet sech ganz iwwer dem Joseph seng Bridder gefreet.

75 An de Pharaon huet seng Dénge zum Joseph geschéckt a gesot: So dengen Bridder, si sollen alles huelen, wat hinne gehéiert, a loosst se bei mech kommen, an ech wäert se am beschten Deel vum Land vun Egypten placéieren. An dat hunn se gemaach.

76 An de Joseph huet sengem Hausbeamten den Uerder ginn, senge Bridder Kaddoen a Kleeder erauszébréngen, an hien huet hinne vill Kleeder, Kinnekskleeder a vill Kaddoen, erausbruecht, an de Joseph huet se ënner senge Bridder verdeelt.

77 An hien huet jidderengem vu senge Bridder eng Auswiesselung vu Gold- a Sëlwerkleeder an dräihonnert Sëlworménzen ginn, an de Joseph huet hinnen all gebueden, dës Kleeder unzedoen an virum Pharaon bruecht ze ginn.

78 An de Pharaon huet gesinn, datt all d'Bridder vum Joseph tapfer Männer waren a schéin ausgesinn hunn, an hie war ganz frou.

79 An duerno sinn si vum Pharaon fortgaang, fir an d'Land Kanaan ze goen, bei hire Papp, an hire Brudder Benjamin war mat hinnen.

80 An de Joseph ass opgestan an huet hinnen eelef Won vum Pharaon ginn, an de Joseph huet hinnen säi Won ginn, op deem hien den Dag vu senger Kréinung an Ägypten gefuer ass, fir säi Papp an Ägypten ze bréngen; an de Joseph huet all de Kanner vu senge Bridder Kleeder no hirer Zuel geschéckt, an honnert Sëlworménzen un all eenzel vun hinnen, an hien huet och Kleeder un d'Frae vu senge Bridder aus de Kleeder vun de Frae vum Kinnek geschéckt, an hien huet se geschéckt.

81 An hien huet jidderengem vu senge Bridder zéng Männer ginn, fir mat hinnen an d'Land Kanaan ze goen, fir hinnen ze déngen, fir hire Kanner an allem ze déngen, wat hinnen gehéiert, wann se an Ägypten koumen.

82 An de Joseph huet sengem Brudder Benjamin zéng Kleeder fir seng zéng Jongen geschéckt, en Undeel iwwer déi aner Kanner vun de Jonge vum Jakob.

83 An hien huet jidderengem fofzeg Sëlworménzen an zéng Wonnen op Uerder vum Pharaon geschéckt, an hien huet sengem Papp zéng Ieselen, déi mat all de Luxusartikelen aus Ägypten belueden waren, an zéng Ieselen, déi mat Kären, Brout a Liewensmëttel fir säi Papp

an all déi mat him waren, als Versuergung fir de Wee geschéckt.

84 An hien huet senger Schwëster Dina Kleeder aus Sëlwer a Gold, Weihrauch a Myrrhe, Aloe a Fraegeschenker a grousser Villfalt geschéckt, an hien huet déiselwecht vun de Frae vum Pharaon un d'Frae vum Benjamin geschéckt.

85 An hien huet all senge Bridder, och hire Fraen, all Zorte vun Onyxsteng a Bdellium ginn, an vun all de wäertvolle Saachen ënnert dem grouse Vollek vun Egypten ass näischt vun all de wäertvolle Saachen iwwereg bliwwen, ausser dat wat de Joseph an d'Haus vu sengem Papp geschéckt huet.

86 An hien huet seng Bridder fortgeschéckt, an si sinn gaangen, an hien huet säi Brudder Benjamin mat hinne geschéckt.

87 An de Joseph ass mat hinnen erausgaang, fir si op dem Wee bis bei d'Grenze vun Egypten ze begleeden, an hien huet hinnen iwwer säi Papp a säi Stot den Uerder ginn, an Egypten ze kommen.

88 An hien huet zu hinnen gesot: Sträit net um Wee, well dës Saach war vum Här, fir e grousst Vollek virum Honger ze schützen, well et nach fënnef Joer Hongersnout am Land wäert sinn.

89 An hien huet hinnen gebueden a gesot: Wann Dir an d'Land Kanaan kommt, da kommt net op eemol viru mengem Papp an dëser Affär, mä handelt no Ärer Wäisheet.

90 An de Joseph huet opgehalen, hinnen ze befeelen, an hien ass zrëck an Ägypten gaangen, an d'Söhne vum Jakob sinn mat Freed a Friden an d'Land Kanaan bei hire Papp Jakob gaangen.

91 An si koumen un d'Grenze vum Land, a si soten zueneen: Wat solle mir an dëser Saach virun eisem Papp maachen? Wa mir op eemol bei hie kommen an him d'Saach erzielen, da wäert hie sech iwwer eis Wierder ganz erschrecken an eis net gleewen.

92 An si sinn weidergaang, bis si bei hir Haiser koumen, an hunn de Serach, d'Duechter vum Asher, fonnt, wéi hien hinne begéint ass, an d'Meedche war ganz gutt a schlau, a wousst, wéi een op der Harf spillt.

93 An si hunn hatt geruff, an si koum virun si, an si huet si gekësst, an si hunn hatt geholl a gi hir eng Harf a gesot: "Gitt elo virun eisem Papp, a setzt Iech virun him, a schléit op d'Harf, a schwätzt dës Wierder."

94 An si hunn hir gebueden, an hiert Haus ze goen, an si huet d'Harf geholl a sech virun hinne beeilt, an ass komm a sech bei de Jakob gesat.

95 An si huet gutt gespilt a gesongen, a mat der Séissheet vun hire Wierder gesot: De Joseph, mäi Monni, lieft, an hie regéiert iwwer d'Land Ägypten, an ass net dout.

96 An si huet weider dës Wierder widderholl a gesot, an de Jakob huet hir Wierder héieren an si ware fir hie gutt.

97 Hie lauschtert, wéi si se zweemol an dräimol widderholl huet, a Freed ass am Häerz vum Jakob iwwer d'Séissheet vun hire Wierder erakomm, an de Geescht vu Gott war op him, an hie wousst, datt all hir Wierder wouer waren.

98 An de Jakob huet d'Serach geseent, wéi si dës Wierder virun him gesot huet, an hien huet zu hir gesot: Meng Duechter, den Doud soll dech ni iwwerwältigen, well du hues mäi Geescht erëmbeliewt; schwätz nëmmen nach virun mir, wéi du gesot hues, well du hues mech mat all denge Wierder erfreet.

99 An si huet weider dës Wierder gesongen, an de Jakob huet gelauschtert an et huet him gefall, an hie war frou, an de Geescht vu Gott war op him.

100 Wéi hien nach mat hir geschwat huet, koumen seng Jongen bei hie mat Päerd a Wonnen a kinnekleche Kleeder, an Dénge sinn virun hinne gelaf.

101 An de Jakob ass opgestan, fir hinnen ze entgéintzetrieden, an huet seng Jongen a kinnekleche Kleeder gesinn, an hien huet all d'Schätz gesinn, déi de Joseph hinne geschéckt hat.

102 An si soten zu him: "Sidd informéiert, datt eise Brudder Joseph leeft, an et ass hien, deen am ganze Land vun Egypten regéiert, an et ass hien, deen mat eis geschwat huet, wéi mir dir gesot hunn."

103 An de Jakob huet all d'Wierder vu sengen Jongen héieren, a säin Häerz huet bei hire Wierder geklappt, well hie konnt hinnen net gleewen, bis hien alles gesinn huet, wat de Joseph hinne ginn hat a wat hien him geschéckt hat, an all d'Zeechen, déi de Joseph zu hinne gesot hat.

104 An si hunn virun him opgemaach a weisen him alles, wat de Joseph geschéckt hat. Si hunn jidderengem ginn, wat de Joseph him geschéckt hat, an hie wousst, datt si d'Wourecht gesot haten, an hie war ganz frou iwwer säi Bericht.

105 An de Jakob sot: Et ass mir genuch, datt mäi Jong Joseph nach leeft, ech wäert hie besichen, ier ech stierwen.

106 Seng Jongen hunn him alles erzielt, wat hinne geschitt war, an de Jakob sot: Ech ginn an Ägypten erof, fir mäi Jong a seng Nokommen ze gesinn.

107 An de Jakob ass opgestan an huet d'Kleeder ugedoen, déi de Joseph him geschéckt hat, an nodeems hien sech gewäsch an ofgeraast hat, huet hien den Turban, deen de Joseph him geschéckt hat, op de Kapp geluecht.

108 An all d'Leit vum Jakob sengem Haus an hir Fraen hunn d'Kleeder ugedoen, déi de Joseph hinne geschéckt hat, a si hunn sech iwwer de Joseph ganz gefreet, datt hien nach ëmmer leeft an an Ägypten regéiert huet,

109 An all d'Awunner vu Kanaan hunn dovunner héieren, a si koumen a freeë sech ganz vill mam Jakob, datt hien nach ëmmer leeft.

110 An de Jakob huet dräi Deeg laang e Fest fir si gemaach, an all d'Kinneke vu Kanaan an d'Adel vum Land hunn giess an gedronk a sech am Haus vum Jakob gefreet.

KAPITEL 55

1 Duerno sot de Jakob: Ech ginn elo mäi Jong an Ägypten besichen, an dann zréck an d'Land Kanaan, vun deem Gott dem Abraham geschwat hat, well ech kann d'Land vu menger Gebuert net verloossen.

2 Kuckt, d'Wuert vum Här kouw zu him a sot: "Géi mat dengem ganze Stot erof an Egypten a wunn do; fäert net, erof an Egypten ze goen, well ech maachen dech do zu enger grousser Natioun."

3 An de Jakob sot zu sech: Ech wäert goen a mäi Jong kucken, ob d'Angscht viru sengem Gott nach a sengem Häerz ass, ënner all den Awunner vun Egypten.

4 An den Här sot zum Jakob: "Fäert Iech net virum Josef, well hie bleift nach ëmmer onschëlleg a déngt mir, sou wéi et Iech gutt virkënn." An de Jakob huet sech iwwer säi Jong ganz vill gefreet.

5 Zu där Zäit huet de Jakob sengen Jongen a sengem ganze Stot gebueden, no Ägypten ze goen, sou wéi den Här him gesot hat. De Jakob ass mat sengen Jongen a sengem ganzen Stot opgestan an ass aus dem Land Kanaan, vu Beerscheba, mat Freed a Freed am Häerz erausgaangen, an si sinn an d'Land Ägypten gaangen.

6 Wéi si bei Ägypten ukomm sinn, huet de Jakob de Juda viru sech bei de Joseph geschéckt, fir him d'Situatioun an Ägypten ze weisen. De Juda huet no dem Wuert vu sengem Papp gemaach. Hie war séier um Lafen a kouw bei de Joseph. Si hunn hinnen eng Plaz am Land Gosen fir säi ganzt Haushalt zougewisen. De Juda ass zréckgaangen a kouw laanscht de Wee bei säi Papp.

7 An de Joseph huet de Won gespaart, an hien huet all seng mächtge Männer a seng Dénge an all d'Offizéier vun Egypten zesummegeruff, fir sengem Papp Jakob ze treffen, an de Joseph säi Mandat gouf an Egypten ausgeruff, a gesot: All déi, déi net dem Jakob entgéintgoen, solle stierwen.

8 An den nächsten Dag ass de Josef mat ganz Ägypten erausgaang, enger grousser a mächtger Arméi, all gekleet a Kleeder aus feinem Léngen a Purpur a mat Instrumenter aus Sëlwer a Gold a mat hire Krichsinstrumenter.

9 An si sinn all dem Jakob entgéintgaangen, mat allerlee Musekinstrumenter, mat Trommelen a Timbrelen, a si hunn Myrrhe an Aloe laanscht de ganze Wee verstreet, an si sinn all op dës Manéier gaangen, an d'Äerd huet bei hirem Gejätz geziddert.

10 An all d'Frae vun Egypten sinn op d'Diecher vun Egypten an op d'Mauere geklommen, fir dem Jakob ze entgéintzetrieden, an um Kapp vum Josef war d'Kroun vum Pharao, well de Pharao se him geschéckt hat, fir se unzeden, wéi hie säi Papp entgéintgaangen ass.

11 Wéi de Joseph fofzeg Ell vu sengem Papp ewech war, ass hien aus dem Won geklommen an ass op säi Papp zougaaen. Wéi all d'Offizéier vun Egypten an d'Adel gesinn hunn, datt de Joseph zu Fouss op säi Papp zougaaen ass, sinn och si geklommen an zu Fouss op de Jakob zougaaen.

12 Wéi de Jakob dem Joseph säi Lager méi no kouw, huet de Jakob de Lager gesinn, deen zesumme mam Joseph op hie kouw, an et huet him gefall, an de Jakob war erstaunt driwwer.

13 An de Jakob sot zum Juda: Wien ass dee Mann, deen ech am Lager vun Egypten gesinn, a kinnekleche Kleeder mat engem ganz rouden Kleed un an enger kinneklecher Kroun um Kapp, deen aus sengem Won geklommen ass a bei eis kënnt? An de Juda huet sengem Papp geäntwert a gesot: Hie ass däi Jong Joseph, de Kinnek; an de Jakob huet sech gefreet, wéi hien d'Herrlechkeet vu sengem Jong gesinn huet.

14 An de Joseph kouw bei säi Papp a verbeugt sech viru sengem Papp, an all d'Männer vum Lager hunn sech mat him virum Jakob op de Buedem verbeugt.

15 An do ass de Jakob gelaf an huet sech séier zu sengem Jong Joseph geheit, ass him ëm den Hals gefall a huet hie gekësst, an si hunn gekrasch, an de Joseph huet och säi Papp ëmfassst a gekësst, an si hunn gekrasch, an all d'Leit vun Egypten hunn mat hinne gekrasch.

16 An de Jakob sot zum Josef: "Elo wäert ech frou stierwen, nodeems ech däi Gesiicht gesinn hunn, well du nach ëmmer lieft a voller Herrlechkeet."

17 An d'Söhne vum Jakob, hir Fraen, hir Kanner, hir Dénger, an de ganze Stot vum Jakob hunn dem Joseph ganz vill geweint, an si hunn hie gekësst a vill mat him gegeweint.

18 An de Joseph a säi ganzt Vollek sinn duerno heem an Egypten zrëckgaangen, an de Jakob a seng Jongen an all d'Kanner vu sengem Stot koumen mam Joseph an Egypten, an de Joseph huet si am beschten Deel vun Egypten, am Land Gosen, placéiert.

19 An de Joseph sot zu sengem Papp a senge Bridder: Ech ginn erop a wäert dem Pharao soen: Meng Bridder a mäi Papp säi Stot a seng ganz Famill si bei mech komm, a si sinn am Land Gosen.

20 An de Josef huet dat gemaach an huet vu senge Bridder Ruben, Issachar, Sebulon a sengem Brudder Benjamin geholl an huet se virum Pharao gestallt.

21 An de Josef huet zum Pharao gesot: „Meng Bridder a mäi Papp säi Stot a seng ganz Famill, zesumme mat hire Schof a Véi, si vu Kanaan aus bei mech komm, fir an Ägypten ze wunnen, well d'Hongersnout sou staark war.“

22 An de Pharao sot zum Josef: "Loosst däi Papp a Bridder am beschten Deel vum Land wunnen; hält hinnen net alles zrëck, wat gutt ass, a loosst si vum Fette vum Land iessen."

23 An de Joseph huet geäntwert a gesot: Kuckt, ech hunn si am Land Gosen stationéiert, well si sinn Hierde. Dofir solle si zu Gosen bleiwen, fir hir Trapp ze weiden, ausser fir d'Ägypter.

24 An de Pharao sot zum Joseph: Maach mat denge Bridder alles, wat se dir soen; an d'Söhne vum Jakob hunn sech virum Pharao verbeugt a si sinn a Friden vun him fortgaang, an de Joseph huet duerno säi Papp virum Pharao bruecht.

25 An de Jakob kouw a verbeugt sech virum Pharao, an de Jakob huet de Pharao geseent, an duerno ass hien erausgaang; an de Jakob a seng Jongen a säi ganzt Haus hunn am Land Gosen gewunnt.

26 Am zweete Joer, dat ass am honnertdrëssegste Joer vum Liewe vum Jakob, huet de Joseph säi Papp a seng Bridder an de ganze Stot vu sengem Papp mat Brout no hire klenge Kanner ënnerhalen, all d'Deeg vun der Hongersnout; si hunn un näischt gefeelt.

27 An de Joseph huet hinnen dat Bescht vum ganze Land ginn; dat Bescht vun Egypten haten si all d'Deeg vum Joseph; an de Joseph huet hinnen an dem ganze Stot vu sengem Papp Joer fir Joer Kleeder a Gewand ginn; an d'Söhne vum Jakob si sécher an Egypten all d'Deeg vun hirem Brudder bliwwen.

28 An de Jakob huet ëmmer um Dësch vum Josef giess, de Jakob a seng Jongen hunn dem Josef säin Dësch weder Dag nach Nuecht verlooss, ausser deem wat dem Jakob seng Kanner an hiren Haiser giess hunn.

29 An all Ägypter hunn an den Deeg vun der Hongersnout Brout vum Haus vum Josef giess, well all d'Ägypter alles verkaaft hunn, wat hinne gehéiert huet, wéinst der Hongersnout.

30 An de Joseph huet all d'Länner a Felder vun Egypten fir Brout op Kont vum Pharao kaaft, an de Joseph huet ganz Egypten mat Brout versuergt all d'Deeg vun der

Hongersnout, an de Joseph huet all d'Sëlwer a Gold gesammelt, dat him fir d'Kären kouw, dat se am ganze Land kaaft hunn, an hien huet vill Gold a Sëlwer gesammelt, nieft enger immenser Quantitéit un Onyxsteng, Bdelium a wäertvolle Kleeder, déi se dem Joseph aus all Deel vum Land bruecht hunn, wéi hiert Geld opgebraucht war.

31 An de Joseph huet all d'Sëlwer a Gold geholl, dat him a seng Hand kouw, ongefëier zweeandwanzeg Talenter Gold a Sëlwer, an och Onyxsteng a Bdelium a grousser Iwwerfloss, an de Joseph ass gaangen an huet se a véier Deeler verstoppt, an hien huet een Deel an der Wüst beim Roude Mier verstoppt, an een Deel beim Floss Perath, an den drëtt an de véierten Deel huet hien an der Wüst vis-à-vis vun der Wüst vu Persien a Medien verstoppt.

32 An hien huet en Deel vum Gold a Sëlwer geholl, dat iwwreg bliwwen ass, an et all senge Bridder an dem ganze Stot vu sengem Papp an all de Fraen aus dem Stot vu sengem Papp ginn, an de Rescht huet hien an d'Haus vum Pharao bruecht, ongefëier zwanzeg Talenter Gold a Sëlwer.

33 An de Joseph huet dem Pharao all d'Gold a Sëlwer ginn, dat nach iwwreg bliwwen ass, an de Pharao huet et an d'Schatzkammer geluecht, an d'Deeg vun der Hongersnout hunn duerno am Land opgehalen, an si hunn am ganze Land geséit an ernt, an hunn hir üblech Quantitéit Joer fir Joer kritt; et huet hinnen un näischt gefeelt.

34 An de Joseph huet sécher an Ägypten gewunnt, an dat ganzt Land war ënner sengem Rot, a säi Papp a seng all Bridder hunn am Land Gosen gewunnt an et a Besëtz geholl.

35 An de Joseph war ganz al, viru laanger Zäit, a seng zwee Jongen, den Ephraim an de Manasse, sinn stänneg am Haus vum Jakob bliwwen, zesumme mat de Kanner vun de Jonge vum Jakob, hire Bridder, fir d'Weeër vum Här a säi Gesetz ze léieren.

36 An de Jakob a seng Jongen hunn am Land vun Egypten am Land Gosen gewunnt, an hunn et a Besëtz geholl, a si ware fruchtbar a si hunn sech do vermëscht.

KAPITEL 56

1 An de Jakob huet siwwenzéng Joer am Land vun Ägypten gelieft, an d'Deeg vum Jakob, an d'Jore vu sengem Liewen, waren honnertsiwwenzéng Joer.

2 Zu där Zäit gouf de Jakob vun där Krankheet betraff, un där hie gestuerwen ass, an hien huet säi Jong Joseph aus Ägypten geruff, a säi Jong Joseph kouw aus Ägypten, an de Joseph kouw bei säi Papp.

3 An de Jakob sot zum Joseph a senge Jongen: "Kuckt, ech stierwen, an de Gott vun äre Vorfahren wäert iech besichen a wäert iech zrëck an d'Land bréngen, dat den Här mat engem Schwéierversprieche iech an äre Kanner no iech géif ginn. Wann ech dout sinn, begrueft mech an der Hiel zu Machpela an Hebron am Land Kanaan, bei menge Vorfahren."

4 An de Jakob huet seng Jongen schwieren gelooss, hie zu Machpela, zu Hebron, ze begruewen, a seng Jongen hunn him iwwer dës Saach geschwuer.

5 An hien huet hinnen den Uerder ginn a gesot: Dénkt dem Här, Ärem Gott, well deen, deen Är Väter gerett huet, wäert iech och aus all Nout befreien.

6 An de Jakob sot: Ruft all är Kanner bei mech, an all d'Kanner vun de Jakob senge Jongen koumen a sätzen virun him, an de Jakob huet si geseent, an hie sot zu hinnen: Den Här, de Gott vun äre Pappen, wäert iech dausendfach sou vill ginn a seenen, an hie soll iech de Segen vun ärem Papp Abraham ginn; an all d'Kanner vun de Jakob senge Jongen sinn un deem Dag erausgaangen, nodeems hien si geseent hat.

7 An den nächsten Dag huet de Jakob seng Jongen nach eng Kéier geruff, an si sinn all zesummekomme a koumen bei hie a souzen virun him. De Jakob huet deen Dag seng Jongen viru sengem Doud geseent, jidderee vun hinnen huet no sengem Segen geseent; et steet am Buch vum Gesetz vum Här iwver Israel geschriwwen.

8 An de Jakob sot zum Juda: Ech weess, mäi Jong, datt du e mächtege Mann fir deng Bridder bass; regéier iwver si, an deng Jongen sollen fir ëmmer iwver hir Jongen regéieren.

9 Léier dengen Jongen nëmmen de Bou an all d'Krichswaffen, fir datt si d'Schluechte vun hirem Brudder kënne féieren, deen iwver seng Feinde regéiere wäert.

10 An de Jakob huet seng Jongen nach eng Kéier un deem Dag gebueden a gesot: Kuckt, ech ginn haut zu mengem Vollek versammelt; bréngt mech aus Ägypten erop a begruew mech an der Hiel vu Machpela, wéi ech Iech gebueden hunn.

11 Awer passt op, datt keen vun Äre Jongen mech dréit, nëmmen Dir selwer, an esou sollt Dir mat mir maachen, wann Dir mäi Kierper dréit, fir mat him an d'Land Kanaan ze goen, fir mech ze begruewen,

12 Juda, Issachar a Sebulon sollen meng Läich op der Ostseite droen; Ruben, Simeon a Gad am Süden, Ephraim, Manasse a Benjamin am Westen, Dan, Asher an Naftali am Norden.

13 Loosst de Levi net mat Iech droen, well hien a seng Jongen d'Ark vum Bund vum Här mat den Israeliten am Lager droen, an de Joseph, mäi Jong, soll och net droen, well wéi e Kinnek soll seng Herrlechkeet sinn; awer Ephraim a Manasse sollen an hirer Plaz sinn.

14 Sou solls du mat mir maachen, wann s du mech fortféiers; vernoléisseg näischt vun allem, wat ech dir gebueden hunn; an et soll geschéien, wann s du dat mat mir méchs, datt den Här dech an deng Kanner no dir fir ëmmer gutt drun denkt.

15 An Dir, meng Jongen, éiert jidderee säi Brudder a säi Verwandte, a befiehlt Äre Kanner an Äre Kandskanner no Iech, dem Här, dem Gott vun Äre Vorfahren, all Deeg ze déngen.

16 Fir datt Dir Är Deeg am Land verlängert, Dir an Är Kanner an Är Kandskanner fir ëmmer, wann Dir maacht wat gutt an gerecht ass an den Ae vum Här Äre Gott, andeems Dir op all seng Weeër gitt.

17 An du, mäi Jong Joseph, verzeih, ech bieden dech, d'Scholden vun dengen Bridder an all hir Mëssdoten, well Gott et fir deng an deng Kanner virgesinn huet.

18 An, mäi Jong, loosst Är Bridder net bei d'Awunner vun Ägypten iwver a verletzt hir Gefiller net, well kuckt, ech iwverginn se an d'Hand vu Gott an an Är Hand, fir se virun den Ägypter ze schützen; an d'Söhne vum Jakob hunn hirem Papp geäntwert a gesot: "O, eise Papp, alles

wat Dir eis gebueden hutt, sou wäerte mir maachen; Gott nëmme soll mat eis sinn."

19 An de Jakob sot zu sengen Jongen: "Sou soll Gott mat iech sinn, wann Dir all seng Weeër befollegt; wendt Iech net vu sengen Weeër of, weder no riets nach no lénks, andeems Dir dat maacht, wat gutt a gerecht a sengen Ae ass."

20 Well ech weess, datt vill a schwéier Problemer an de leschten Deeg iech am Land treffen wäerten, jo, Är Kanner a Kandskanner, déngt nëmmen dem Här, an hie wäert iech virun all Problemer retten.

21 An et wäert geschéien, wann Dir Gott noheet, fir him ze déngen, a wann Dir Är Kanner no Iech an Är Kannerkanner léiert, den Här kennen ze léieren, dann wäert den Här Iech an Äre Kanner e Knecht aus der Mëtt vun Äre Kanner erhiewen, an den Här wäert Iech duerch seng Hand aus all Leed befreien, an Iech aus Ägypten erausféieren an Iech zréck an d'Land vun Äre Pappen bréngen, fir et sécher ze ierwen.

22 An de Jakob huet opgehalen, sengen Jongen Uerder ze ginn, an hien huet seng Féiss an d'Bett gezunn, hie gestuerwen a gouf zu sengem Vollek versammelt.

23 An de Joseph ass op säi Papp gefall an huet gekrasch a geweint iwver hie; hien huet hie gekësst, an hien huet mat enger batterer Stëmm geruff a gesot: "O mäi Papp, mäi Papp!"

24 D'Frae vu sengen Jongen a säi ganz Haus sinn komm a sinn op de Jakob gefall, an hunn iwver hie geweint a ganz haart iwver de Jakob gekrasch.

25 An all d'Söhne vum Jakob sinn zesammen opgestan, hunn hir Kleeder zerräissen, hunn all Säcckleeder ëm d'Lenden geluecht, sinn op d'Gesicht gefall a Stëbs op d'Käpp Richtung Himmel gehäit.

26 D'Saach gouf der Osnath, der Fra vum Joseph, erzielt, an si ass opgestan an huet e Sak ugedoen, an si ass mat all den egyptesche Fraen komm, huet ëm de Jakob gekrasch a geweint.

27 An och all d'Leit vun Ägypten, déi de Jakob kannt hunn, sinn un deem Dag komm, wéi se dat héieren hunn, an ganz Ägypten huet Deeg laang gekrasch.

28 An och aus dem Land Kanaan koumen d'Fraen an Ägypten, wéi se héieren hunn, datt de Jakob dout war, an si hunn siwwenzeg Deeg laang an Ägypten ëm hie geweint.

29 An duerno huet de Joseph sengen Knechten, den Dokter, bestallt, säi Papp mat Myrrhe a Weihrauch a mat all Zorte vu Weihrauch a Parfum ze balsaméieren, an d'Dokteren hunn de Jakob gebalsaméiert, sou wéi de Joseph et hinnen bestallt hat.

30 An all d'Leit vun Ägypten an déi Eelst an all d'Awunner vum Land Gosen hunn ëm de Jakob gekrasch a gekrasch, an all sengen Jongen an d'Kanner vu sengem Stot hunn Deeg laang ëm hire Papp Jakob gekrasch a gekrasch.

31 Nodeem d'Deeg vu sengem Gejääz eriwwe waren, no siwwenzeg Deeg, sot de Joseph zum Pharao: "Ech ginn erop a begruewen mäi Papp am Land Kanaan, sou wéi hie mech schwieren gelooss huet, an dann ginn ech zréck."

32 An de Pharao huet de Joseph geschéckt a gesot: "Géi erop a begruewen däi Papp, wéi hie gesot huet, a wéi hien dech schwieren gelooss huet." An de Joseph ass mat all sengen Bridder opgestan, fir an d'Land Kanaan ze goen, fir

hire Papp Jakob ze begruuen, wéi hien hinnen gebueden hat.

33 An de Pharao huet bestallt, datt et an ganz Ägypten ausgeruff soll ginn a gesot huet: Wien net mam Joseph a senge Bridder an d'Land Kanaan eropgeet fir de Jakob ze begruuen, dee soll stierwen.

34 An ganz Ägypten huet vun der Ukënnegung vum Pharao héieren, an si sinn all zesummen opgestan, an all d'Dénger vum Pharao, an d'Eelst vu sengem Haus, an all d'Eelst vum Land Ägypten sinn mam Joseph eropgaang, an all d'Offizéier an d'Adel vum Pharao sinn eropgaang wéi d'Dénger vum Joseph, a si sinn gaangen fir de Jakob am Land Kanaan ze begruuen.

35 An d'Söhne vum Jakob hunn d'Lach gedroen, op där hie louch; sou wéi hire Papp hinnen gebueden huet, sou hunn seng Söhne mat him gemaach.

36 An d'Bar war aus purem Gold, an et war ronderëm mat Onyxsteng a Bdeium ageluecht; an den Deckel vun der Bar war aus Gold gewebt, verbonnen mat Fuedem, an driwwer waren Haken aus Onyxsteng a Bdeium.

37 An de Joseph huet sengem Papp Jakob eng grouss gellen Kroun op de Kapp geluecht, an hien huet him e gellene Zepter an d'Hand ginn, an si hunn d'Lach emginn, wéi et de Kinneke während hirem Liewe Brauch war.

38 An all d'Truppe vun Egypten sinn virun him an dëser Reiefolleg gaangen, fir d'éischt all déi mächtig Männer vum Pharao, an déi mächtig Männer vum Joseph, an duerno de Rescht vun den Awunner vun Egypten, an si waren all mat Schwäerter begürtelt a mat Panzermäntel ekipéiert, an d'Krichsausrüstung war op hinnen.

39 An all d'Weiner an d'Trauerer sinn op enger Distanz vis-à-vis vun der Läch gaangen, hunn gekrasch a gekrasch, an de Rescht vum Vollek ass der Läch nogaangen.

40 An de Joseph a säi Stot sinn zesummen bei d'Lach gaangen, barfuss a kräischend, an déi aner Dénger vum Joseph sinn em hie gaangen; jidderee vun hinnen hat seng Bijouen un, an si waren all mat hire Krichswaffen bewaffnet.

41 A fofzeg vun de Knechten vum Jakob sinn virun der Lächer gaangen, an hunn Myrrhe an Aloe an all Zorte vu Parfum laanscht d'Strooss verstreet, an all d'Sënne vum Jakob, déi d'Lächer gedroen hunn, sinn op der Parfumerie gaangen, an d'Knechten vum Jakob sinn virun hinne gaangen an hunn d'Parfum laanscht d'Strooss verstreet.

42 An de Joseph ass mat engem schwéiere Lager eropgaang, an dat hunn si all Dag gemaach, bis si am Land Kanaan ukomm sinn, an op den Dreschplaz vun Atad koumen, deen op der anerer Säit vum Jordan läit, an hunn do eng aussergewöhnlech grouss a schwéier Trauer gefeiert.

43 An all d'Kinneke vu Kanaan hunn dovun héieren an si sinn all fortgaang, jidderee vu sengem Haus, eenandresseg Kinneke vu Kanaan, an si sinn all mat hire Männer komm fir iwver de Jakob ze trauern an ze kräischen.

44 An all dës Kinneke hunn dem Jakob seng Lächer gesinn, an d'Kroun vum Josef war drop, an si hunn och hir Krounen op d'Lächer geluecht an se mat Krounen emginn.

45 An all dës Kinneken hunn op där Plaz eng grouss a schwéier Trauerfeier mat de Jonge vum Jakob an Ägypten iwver de Jakob gemaach, well all d'Kinneke vu Kanaan de Courage vum Jakob a senge Jongen kannten.

46 An d'Nouvelle koum beim Esau: De Jakob ass an Ägypten gestuerwen, a seng Jongen a ganz Ägypten bréngen hien an d'Land Kanaan, fir hien ze begruuen.

47 Den Esau huet dat héieren, wéi hien um Bierg Seir gewunnt huet, an hien ass mat senge Jongen a sengem ganze Vollek a sengem ganze Stot opgestan, engem ganz grouss Vollek, an si koumen fir iwver de Jakob ze trauern an ze kräischen.

48 An et ass geschitt, wéi den Esau ukomm ass, huet hien em säi Brudder Jakob gekrauert, an ganz Ägypten a ganz Kanaan sinn erëm opgestan an hunn zesumme mam Esau op där Plaz eng grouss Trauer em de Jakob gekrauert.

49 An de Joseph a seng Bridder hunn hire Papp Jakob vun do bruecht, an si sinn op Hebron gaangen, fir de Jakob an der Hiel bei senge Pappen ze begruuen.

50 Si koumen op Kireath-Arba, an d'Höhl, an wéi si koumen, huet den Esau sech mat senge Jongen géint de Joseph a seng Bridder an der Höhl gestallt a gesot: "De Jakob soll do net begruue ginn, well se eis an eise Papp gehéiert."

51 An de Joseph a seng Bridder hunn d'Wierder vun den Esau senge Jongen héieren, a si ware ganz rosen, an de Joseph ass bei den Esau gaangen a sot: "Wat ass dat fir eng Saach, déi si gesot hunn? Mäi Papp Jakob huet et sécherlech vun dir fir e grouss Räichtum kaaft, nodeems den Isaak gestuerwen ass, viru fënnfanzwanzeg Joer, an och dat ganz Land Kanaan huet hien vun dir a vun denge Jongen an denge Nokommen no dir kaaft."

52 An de Jakob huet et fir seng Jongen a säi Nokommen no him als Ierfschaft fir emmer kaaft, a firwat schwätzts du dat haut?

53 An den Esau huet geäntwert a gesot: Du schwätz Falschheet a Ligen, well ech hunn näischt verkaaft, wat mir gehéiert, an dësem ganze Land, wéi du sees, a mäi Brudder Jakob huet och näischt kaaft, wat mir gehéiert, an dësem Land.

54 An den Esau huet dës Saache gesot, fir de Joseph mat senge Wieder ze täuschen, well den Esau wousst, datt de Joseph net dobäi war an deenen Deeg, wéi den Esau alles, wat hie gehéiert huet am Land Kanaan, un de Jakob verkaaft huet.

55 An de Joseph sot zum Esau: Mäi Papp huet dës Saachen sécherlech bei dir an de Kafbericht ageschriwwen an d'Bericht mat Zeie bestäetgt, an et ass bei eis an Ägypten.

56 An den Esau huet geäntwert a gesot zu him: Bréng d'Schrëft, alles wat s du an der Schrëft fënns, sou wäerte mir maachen.

57 An de Joseph huet säi Brudder Naftali geruff a gesot: "Beeil dech séier, waart net, a laaf, ech bieten dech, an Ägypten a bréngt all d'Opzeechnungen; d'Opzeechnung vum Kaf, dat versiegelt an dat oppent Opzeechnung, an och all déi éischt Opzeechnungen, an deenen all d'Transaktiounen vum Gebuertsrecht geschriwwen sinn, bréng du."

58 An du solls se eis heihi bréngen, fir datt mir vun hinne all d'Wierder vum Esau a senge Jongen héieren, déi si haut gesot hunn.

59 An den Naftali huet op d'Stëmm vum Joseph gelauschert an ass séier erof an Egypten gelaf, an den Naftali war méi liicht zu Fouss wéi all d'Hirschen, déi an

der Wüst waren, well hie wollt op Äerm goen, ouni se ze zerbiechen.

60 Wéi den Esau gesinn huet, datt den Naftali fort war, fir d'Opzeechnungen ze huelen, hunn hien a seng Jongen hire Widderstand géint d'Höhl verstärkt, an den Esau a säi ganz Vollek hunn sech géint de Joseph a seng Bridder zum Kampf opgestan.

61 An all d'Söhne vum Jakob an d'Leit vun Egypten hunn géint den Esau a seng Männer gekämpft, an d'Söhne vum Esau a säi Vollek goufe virun de Söhne vum Jakob geschloe, an d'Söhne vum Jakob hunn véierzeg Männer aus dem Vollek vum Esau ëmbruecht.

62 An de Chushim, de Jong vum Dan, dem Jong vum Jakob, war zu där Zäit bei de Jongen vum Jakob, awer hie war ongeféier honnert Ell vun der Schluechtplaz ewech, well hie bei de Kanner vu senge Jongen beim Jakob senger Lach bliwwen ass, fir se ze bewaachen.

63 An de Chushim war domm an daf, awer hie konnt d'Stëmm vun der Entsetzen ënner de Mënsche verstinn.

64 An hien huet gefrot: Firwat begrueft Dir déi Doudeg net, a wat ass dës grouss Entsetzen? An si hunn him d'Wieder vum Esau a senge Jongen geäntwert; an hien ass bei den Esau an der Mëtt vun der Schluecht gelaf, an hien huet den Esau mat engem Schwäert ëmbruecht, an hien huet him de Kapp ofgeschnidden, an et ass wäit ewech gesprongen, an den Esau ass ënner de Leit vun der Schluecht gefall.

65 Wéi de Chushim dat gemaach huet, hunn d'Söhne vum Jakob sech iwwer d'Söhne vum Esau duerchgesat, an d'Söhne vum Jakob hunn hire Papp Jakob mat Gewalt an der Hiel begruewen, an d'Söhne vum Esau hunn et gesinn.

66 An de Jakob gouf zu Hebron begruewen, an der Hiel vu Machpela, déi den Abraham vun de Jonge vum Heth als Graf kaaft hat, an hie gouf a ganz wäertvolle Kleeder begruewen.

67 A kee Kinnek krut sou eng Eier wéi de Joseph sengem Papp bei sengem Doud, well hien hien mat grousser Eier begruewen huet, wéi et bei Kinneke gëllt.

68 An de Joseph a seng Bridder hunn siwen Deeg laang fir hire Papp Trauer gehalten.

KAPITEL 57

1 Duerno hunn d'Söhne vum Esau Krich mat de Söhne vum Jakob gefouert, an d'Söhne vum Esau hunn zu Hebron mat de Söhne vum Jakob gekämpft, an den Esau louch nach ëmmer dout a war net begruewen.

2 An d'Schluecht war schwéier tëscht hinnen, an d'Söhne vum Esau goufen virun de Söhne vum Jakob geschloe, an d'Söhne vum Jakob hunn aachtzeg Männer vun de Söhne vum Esau ëmbruecht, an net ee vun de Söhne vum Jakob ass gestuerwen; an d'Hand vum Josef war iwwer all d'Söhne vun Esau, an hien huet de Zepho, de Jong vum Eliphas, dem Jong vum Esau, a fofzeg vu senge Männer gefaange geholl, an hien huet se mat Eisenketten gebonnen, an huet se an d'Hand vu senge Dénger iwwerginn, fir se an Ägypten ze bréngen.

3 An et ass geschitt, wéi d'Söhne vum Jakob den Zepho a säi Vollek gefaange geholl haten, hunn all déi, déi bliwwe sinn, grouss Angscht ëm hiert Liewen virum Haus vum Esau kritt, fir datt si och gefaange geholl géife ginn, an si sinn all mam Eliphas, dem Jong vum Esau, a sengem

Vollek, mam Läich vum Esau geflücht, a si sinn op hire Wee op de Bierg Seir gaangen.

4 Si koumen op de Bierg Seir a begruewen den Esau zu Seir, mä si haten säi Kapp net mat op Seir bruecht, well e war do begruewen, wou d'Schluecht zu Hebron stattfonnt hat.

5 An et ass geschitt, wéi d'Söhne vum Esau virun de Söhne vum Jakob geflücht waren, hunn d'Söhne vum Jakob si bis un d'Grenze vu Seir verfollegt, awer si hunn keen eenzege Mann ëmbruecht, wéi se se verfollegt hunn, well dem Esau säi Kierper, deen se mat sech gedroen hunn, huet hinnen Duercherneen opgeworf. Dofir si se geflücht an d'Söhne vum Jakob sinn virun hinnen zrëckgaangen a sinn op d'Plaz komm, wou hir Bridder zu Hebron waren, an si sinn do deen Dag an den nächsten Dag bliwwen, bis se sech vun der Schluecht ausgerout hunn.

6 An et ass geschitt, datt si um drëtten Dag all d'Söhne vum Seir, dem Horiter, zesummegeruff hunn, an si hunn all d'Kanner vum Osten zesummegeruff, eng Villzuel vu Vëlker wéi de Sand vum Mier, an si sinn erofgaangen an Egypten erofkomm fir géint de Joseph a seng Bridder ze kämpfen, fir hir Bridder ze befreien.

7 An de Josef an all d'Söhne vum Jakob hunn héieren, datt d'Söhne vum Esau an d'Kanner vum Osten géint si komm waren, fir hir Bridder ze befreien.

8 An de Joseph, seng Bridder an déi staark Männer vun Egypten sinn erausgaangen a si an der Stad Rameses gekämpft, an de Joseph a seng Bridder hunn de Jonge vum Esau an de Kanner vum Osten e grouse Schlag zougebruecht.

9 An si hunn sechshonnerttausend Männer vun hinne geschloen, an si hunn ënner hinnen all déi mächtig Männer vun de Kanner vum Seir, dem Horiter, geschloen; et waren nëmmen e puer vun hinne iwwer, an si hunn och eng grouss Zuel vun de Kanner vum Osten an de Kanner vum Esau geschloen; an den Eliphas, de Jong vum Esau, an d'Kanner vum Osten sinn all virum Joseph a senge Bridder geflücht.

10 An de Joseph a seng Bridder hunn si verfollegt, bis si op Sukkot koumen, an si hunn nach ëmmer drësseg vun hinnen zu Sukkot ëmbruecht, an déi aner sinn entkomm an si sinn all a seng Stad geflücht.

11 An de Joseph a seng Bridder an déi mächtig Männer vun Egypten sinn mat Freed a Friden am Häerz vun hinne zrëckgaangen, well si all hir Feinde besiegt haten.

12 An den Zepho, de Jong vum Eliphas, a seng Männer ware nach ëmmer Sklaven an Ägypten bei de Jonge vum Jakob, an hir Péng ass ëmmer méi grouss ginn.

13 Wéi d'Söhne vum Esau an d'Söhne vum Seir an hiert Land zrëckkoumen, hunn d'Söhne vum Seir gesinn, datt si all an d'Hänn vun de Söhne vum Jakob an dem Vollek vun Egypten gefall waren, wéinst der Schluecht vun de Söhne vum Esau.

14 An d'Séi vu Seir soten zu de Séi vum Esau: Dir hutt gesinn, dofir wësst Dir, datt dëst Lager wéinst Iech war, an et ass kee staarke Mann oder e Krichsfachmann iwwerig bliwwen.

15 Also gitt elo aus eisem Land fort, gitt vun eis an d'Land Kanaan an d'Land wou äre Pappen wounen; firwat sollen ăr Kanner d'Besëtz vun eise Kanner an de leschten Deeg ierwen?

16 An d'Kanner vun Esau wollten net op d'Kanner vu Seir lauschteren, an d'Kanner vu Seir hunn iwverluecht, géint si ze kämpfen.

17 An d'Kanner vum Esau hunn heimlech un den Angeas, de Kinnek vun Afrika, dat ass Dinhabah, geschéckt a gesot:

18 Schéckt eis e puer vun Äre Männer, a loosst se bei eis kommen, da wäerte mir zesumme mat de Kanner vu Seir, den Horiter, kämpfen, well si hunn decidéiert, mat eis ze kämpfen, fir eis aus dem Land ze verdreiwen.

19 An den Angeas, de Kinnek vun Dinhabah, huet dat gemaach, well hie war zu där Zäit frëndlech zu de Kanner vum Esau, an den Angeas huet fënneshonnert tapfer Infanterie an aachthonnert Kavallerie un d'Kanner vum Esau geschéckt.

20 An d'Kanner vu Seir hunn un d'Kanner vum Osten an un d'Kanner vu Midian geschéckt a gesot: Dir hutt gesinn, wat d'Kanner vun Esau eis ugedoen hunn, wéinst deenen mir bal all zerstéiert gi sinn, an hirer Schluecht géint d'Kanner vum Jakob.

21 Also kommt elo bei eis a hëllef eis, a mir wäerten zesummen géint si kämpfen, a mir wäerten se aus dem Land verdreiwen a eis fir d'Saach vun eise Bridder rächen, déi fir si an hirer Schluecht mat hire Bridder, de Jonge vum Jakob, gestuerwe sinn.

22 An all d'Kanner vum Osten hunn op d'Kanner vu Seir gelauschtert, an si koumen ongefëier aachthonnert Männer mat gezunnene Schwäerter bei si, an d'Kanner vum Esau hunn zu där Zäit an der Wüst vu Paran géint d'Kanner vu Seir gekämpft.

23 An d'Kanner vu Seir hunn sech dunn iwver d'Kanner vum Esau duerchgesat, an d'Kanner vu Seir hunn un deem Dag vun de Kanner vum Esau an där Schluecht ongefëier zweehonnert Mann vum Vollek vum Angeas, dem Kinnek vun Dinhabah, ëmbruecht.

24 An um zweeten Dag koumen d'Kanner vum Esau erëm fir en zweete Kéier géint d'Kanner vu Seir ze kämpfen, an d'Schluecht war dëst zweete Kéier haart fir d'Kanner vum Esau, an et huet si staark geplot wéinst de Kanner vu Seir.

25 Wéi d'Kanner vun Esau gesinn hunn, datt d'Kanner vu Seir méi mächtig waren ewéi si, hunn e puer Männer vun den Kanner vun Esau sech ëmgedréit an hunn de Kanner vu Seir, hire Feinde, gehollef.

26 An nach aachtanzwanzeg Männer vum Vollek vun den Esau-Kanner sinn an der zweeter Schluecht bei Angeas, dem Kinnek vun Dinhabah, gefall.

27 Um drëtten Dag hunn d'Kanner vum Esau héieren, datt e puer vun hire Bridder sech vun hinne ofgedréit haben, fir an der zweeter Schluecht géint si ze kämpfen; an d'Kanner vum Esau hunn gekrasch, wéi se dat héieren hunn.

28 An si soten: Wat solle mir mat eise Bridder maachen, déi sech vun eis ofgewend hunn, fir de Kanner vu Seir, eise Feinde, ze hëllef? An d'Kanner vum Esau hunn nach eng Kéier un den Angeas, de Kinnek vun Dinhabah, geschéckt a gesot:

29 Schéckt eis nach eng Kéier aner Männer, fir datt mir mat hinne géint d'Kanner vu Seir kämpfe kënnen, well si ware scho duebel sou schwéier wéi mir.

30 An den Angeas huet erëm ongefëier sechshonnert tapfer Männer un d'Kanner vum Esau geschéckt, an si koumen, fir d'Kanner vum Esau ze hëllef.

31 An zéng Deeg méi spéit hunn d'Kanner vum Esau erëm Krich mat de Kanner vu Seir an der Wüst vu Paran gefouert, an d'Schluecht war ganz schwéier géint d'Kanner vu Seir, an d'Kanner vum Esau hunn sech zu dëser Zäit iwver d'Kanner vu Seir duerchgesat, an d'Kanner vu Seir goufen virun de Kanner vum Esau geschloe, an d'Kanner vum Esau hunn ongefëier zweedausend Männer vun hinne ëmbruecht.

32 An all déi mächtig Männer vun de Kanner vu Seir sinn an dëser Schluecht gestuerwen, an et goufen nëmmen hir kleng Kanner, déi an hire Stied iwweg bliwwen sinn.

33 An all Midian an d'Kanner vum Osten hunn sech aus der Schluecht geflücht, an si hunn d'Kanner vu Seir verlooss a sinn fortgelaf, wéi se gesinn hunn, datt d'Schluecht schwéier virun hinne war, an d'Kanner vum Esau hunn all d'Kanner vum Osten verfolgegt, bis se an hiert Land ukomm sinn.

34 An d'Kanner vum Esau hunn nach ongefëier zweehonnert a fofzeg Männer ëmbruecht, an aus dem Vollek vun den Kanner vun Esau sinn an där Schluecht ongefëier drësseg Männer gefall, awer dëst Béist ass iwver si komm, well hir Bridder sech vun hinne ofgewend hunn, fir de Kanner vum Seir, dem Horiter, ze hëllef, an d'Kanner vum Esau hunn erëm vun de béise Verhandlung vum hire Bridder héieren, an si hunn erëm wéinst dëser Saach gekrasch.

35 An et ass geschitt, datt d'Kanner vum Esau no der Schluecht zréckgaange sinn a heem op Seir koumen, an d'Kanner vum Esau hunn déi ëmbruecht, déi am Land vun de Kanner vu Seir bliwwen waren; si hunn och hir Fraen a kleng Kanner ëmbruecht, si hunn keng Séil lieweg gelooss ausser fofzeg jonk Jongen a Meedercher, déi si liewen gelooss hunn, an d'Kanner vum Esau hunn se net ëmbruecht, an d'Jongen sinn hir Sklaven ginn, an d'Meedercher hunn si zu Fraen geholl.

36 An d'Kanner vum Esau hunn zu Seir gewunnt, op der Plaz vun de Kanner vu Seir, an hunn hiert Land ierft an et a Besëtz geholl.

37 An d'Kanner vum Esau hunn de Kanner vu Seir alles geholl, wat am Land gehéiert huet, och hir Trapp, hir Ochsen an hiert Besëtz, an alles, wat de Kanner vu Seir gehéiert huet, hunn d'Kanner vum Esau geholl, an d'Kanner vum Esau hunn zu Seir gewunnt, op der Plaz vun de Kanner vu Seir, bis haut, an d'Kanner vum Esau hunn d'Land an Deeler ënner déi fënneg Jongen vum Esau opgedeelt, no hire Familljen.

38 An et ass an deenen Deeg geschitt, datt d'Kanner vum Esau sech entscheet hunn, e Kinnek iwver sech ze kréinen an deem Land, dat si a Besëtz geholl hunn. An si soten zueneen: "Net sou, well hie soll iwver eis an eise Land regéieren, a mir wäerten ënner sengem Rot sinn an hie soll eis Schluechte géint eis Feinde féieren," an dat hunn si och gemaach.

39 An all d'Kanner vum Esau hunn geschwuer a gesot: "Kee vun hire Bridder soll jee iwver si regéieren, ausser e frieme Mann, deen net zu hire Bridder gehéiert." Well d'Séile vun all de Kanner vum Esau ware verbittert géint säi Jong, säi Brudder a säi Frënd, wéinst dem Béisen, dat si vun hire Bridder erlidden hunn, wéi si géint d'Kanner vu Seir gekämpft hunn.

40 Dofir hunn d'Söhne vum Esau geschwuer a gesot: Vun deem Dag un géife si kee Kinnek aus hire Bridder wielen, mä een aus engem frieme Land bis haut.

41 An do war e Mann aus dem Vollek vun Angeas, dem Kinnek vun Dinhabah; säin Numm war Bela, de Jong vum Beor, deen e ganz tapfere Mann war, schéin a schéin a schlau a jidder Wäisheet, an e Mann vu Verstand a Rot; an et gouf kee vum Vollek vun Angeas wéi hien.

42 An all d'Kanner vum Esau hunn hien geholl, hien gesalbt a si hunn hien zum Kinnek gekréint, an si hunn sech virun him verbeugt a gesot: "De Kinnek soll liewen, de Kinnek soll liewen!"

43 An si hunn d'Lächer ausgebreit, an hunn him jidderengem Ouerréng aus Gold a Sëlwer oder Réng oder Armbänner bruecht, an hunn hien ganz räich u Sëlwer a Gold, u Onyxsteng a Bdelium gemaach, an hunn him en kinneklechen Troun gemaach, an hunn him eng kinneklech Kroun op de Kapp gesat, an hunn him e Palais gebaut, an hien huet sech do gewunnt, an hie gouf Kinnek iwwer all d'Kanner vum Esau.

44 An d'Leit vun Angeas hunn hire Loun fir hire Kampf vun de Kanner vum Esau ugeholl, an si sinn zu där Zäit bei hiren Här zu Dinhabah zrëckgaangen.

45 An de Bela huet drësseg Joer iwwer d'Kanner vum Esau regéiert, an d'Kanner vum Esau hunn am Land amplaz vun de Kanner vu Seir gewunnt, a si hunn bis haut sécher an hirer Plaz gewunnt.

KAPITEL 58

1 An et ass geschitt, am zweeunddrëssegsten Joer vun der Rees vun den Israeliten an Egypten, dat heescht am eenundsechzegsten Joer vum Liewe vum Joseph, an deem Joer ass de Pharaos, de Kinnek vun Egypten, gestuerwen, a säi Jong Magron ass a sengem Plaz regéiert.

2 An de Pharaos huet dem Joseph viru sengem Doud gebueden, e Papp fir säi Jong Magron ze sinn, an datt de Magron ënner der Opsicht vum Joseph a sengem Rot sollt sinn.

3 An ganz Ägypten huet dëser Saach zougestëmmt, datt de Joseph Kinnek iwwer si soll sinn, well all d'Ägypter de Joseph vun Ufank un gär haten, nëmmen de Magron, de Jong vum Pharaos, souz um Troun vu sengem Papp, an hien ass zu där Zäit Kinnek ginn a sengem Papp senger Plaz.

4 De Magron war eenanzwanzeg Joer al, wéi hien ugefaangen huet ze regéieren, a véierzeg Joer huet hien an Egypten regéiert, an ganz Egypten huet him Pharaos nom Numm vu sengem Papp genannt, sou wéi et hire Brauch war, an Egypten mat all Kinnek ze maachen, deen iwwer si regéiert huet.

5 An et ass geschitt, wéi de Pharaos a sengem Papp senger Plaz regéiert huet, huet hien dem Joseph d'Gesetzter vun Egypten an all d'Regierungsagencen an d'Hand geluecht, sou wéi säi Papp him gebueden hat.

6 An de Joseph gouf Kinnek iwwer Egypten, well hie ganz Egypten iwwerwaacht huet, an ganz Egypten war ënner senger Opsicht a sengem Rot, well ganz Egypten sech nom Doud vum Pharaos dem Joseph geneigt huet, an si hunn hien immens gär iwwer si regéiert.

7 Mä et gouf Leit ënner hinnen, déi hien net gär haten a gesot hunn: "Kee Friemen därer iwwer eis regéieren."

Trotzdem ass déi ganz Regierung vun Egypten an där Zäit dem Joseph iwwergaangen, nom Doud vum Pharaos, well hie selwer de Reglementer war an am ganze Land gemaach huet, wat hie wollt, ouni datt iergendeen sech agemëscht huet.

8 An ganz Ägypten war ënner dem Opsicht vum Joseph, an de Joseph huet Krich mat all senger Géigner ronderëm gefouert, an hien huet se ënnerworf; och dat ganz Land an all d'Philister, bis un d'Grenze vu Kanaan, huet de Joseph ënnerworf, an si waren all ënner senger Muecht an si hunn dem Joseph eng järelech Steuer bezuelt.

9 An de Pharaos, de Kinnek vun Egypten, souz op sengem Troun amplaz vu sengem Papp, mä hie stoung ënner der Kontroll a vum Rot vum Joseph, sou wéi hien ufanks ënner der Kontroll vu sengem Papp war.

10 Hie war net nëmmen am Land Ägypten, ënner dem Rot vum Josef, mä de Josef huet zu där Zäit iwwer dat ganz Land regéiert, vun Ägypten bis zum grouss Floss Perath.

11 An de Joseph war op all senger Weeër erfollegräich, an den Här war mat him, an den Här huet dem Joseph zousätzlech Wäisheet, Eier, Herrlechee a Léift zu him an den Härzer vun den Ägypter an am ganze Land ginn, an de Joseph huet véierzeg Joer iwwer dat ganz Land regéiert.

12 An all d'Länner vun de Philistiner a Kanaan a Sidon, an op der anerer Säit vum Jordan, hunn dem Joseph seng ganz Deeg Kaddoe bruecht, an dat ganz Land war an der Hand vum Joseph, an si hunn him eng järelech Tribut bruecht, wéi et virgeschriwwen war, well de Joseph géint all seng Ëmgéigend Feinde gekämpft an se ënnerworf hat, an dat ganz Land war an der Hand vum Joseph, an de Joseph souz sécher op sengem Troun an Egypten.

13 An och all seng Bridder, d'Söhne vum Jakob, hunn sécher am Land gewunnt, all d'Deeg vum Josef, a si ware fruchtbar a si hunn sech immens vill am Land verbreet, a si hunn dem Här all hir Deeg gedéngt, sou wéi hire Papp Jakob hinnen gebueden hat.

14 An et ass geschitt, no ville Deeg a Joren, wéi d'Kanner vum Esau roueg an hirem Land mat hirem Kinnek Bela gelieft hunn, datt d'Kanner vum Esau fruchtbar waren a sech am Land vermehrt hunn, an si hunn decidéiert, géint d'Söhne vum Jakob an ganz Ägypten ze kämpfen, an hire Brudder Zepho, de Jong vum Eliphas, a seng Männer ze befreien, well si nach zu där Zäit Sklaven vum Joseph waren.

15 An d'Kanner vum Esau hunn all d'Kanner vum Osten geschéckt, an déi hunn Fridde mat hinne gemaach, an all d'Kanner vum Osten koumen bei si, fir mat de Kanner vum Esau an Ägypten ze goen, fir ze kämpfen.

16 An et koumen och Leit aus dem Vollek vun Angeas, dem Kinnek vun Dinhabah, bei si, an si hunn och un d'Kanner vum Ismael geschéckt, an déi koumen och bei si.

17 An all dëst Vollek huet sech versammelt a koum op Seir, fir de Kanner vum Esau an hirer Schluecht ze hëllefen, an dëst Lager war ganz grouss a voller Leit, sou vill wéi de Sand vum Mier, ongeféier aachthonnerttausend Männer, Infanterie a Kavallerie, an all dës Truppen sinn an Ägypten erofgaang, fir géint d'Söhne vum Jakob ze kämpfen, an si hunn e Lager bei Rameses opgeschloen.

18 An de Joseph ass mat senger Bridder mat de mächtege Männer vun Egypten erausgaang, ongeféier sechshonnert Männer, a si hunn géint si am Land Rameses gekämpft; an

d'Söhne vum Jakob hunn zu där Zäit erëm géint d'Kanner vum Esau gekämpft, am fofzegste Joer vun de Jonge vum Jakob, déi an Egypten erofgaange sinn, dat ass dat drëssegste Joer vun der Herrschaft vum Bela iwwer d'Kanner vum Esau zu Seir.

19 An den Här huet all déi mächtig Männer vum Esau an de Kanner vum Osten an d'Hand vum Joseph a senge Bridder ginn, an d'Leit vun de Kanner vum Esau an d'Kanner vum Osten goufen virum Joseph geschloe.

20 An aus dem Vollek vum Esau an de Kanner vum Osten, déi ëmbruecht goufen, sinn ongeféier zweehonnerttausend Männer virun de Kanner vum Jakob gefall, an hire Kinnek Bela, de Jong vum Beor, ass mat hinnen an der Schluecht gefall. Wéi d'Kanner vum Esau gesinn hunn, datt hire Kinnek an der Schluecht gefall war a gestuerwen ass, sinn hir Hänn am Kampf schwaach ginn.

21 An de Joseph a seng Bridder an ganz Ägypten hunn nach ëmmer d'Leit vum Haus vum Esau geschloen, an all d'Leit vum Esau haten Angscht virun de Jonge vum Jakob a sinn virun hinne geflücht.

22 An de Joseph a seng Bridder a ganz Ägypten hunn si eng Dagesrees verfolgegt, an si hunn nach ëmmer ongeféier dräihonnert Männer ëmbruecht, andeems si weiderhin um Wee se geschloe hunn; an duerno sinn si vun hinnen zrëckgaangen.

23 An de Joseph a seng Bridder sinn zrëck an Ägypten gaangen, net ee Mann huet vun hinne gefeelt, mä vun den Ägypter sinn zwielf Männer gefall.

24 An wéi de Joseph an Ägypten zrëckkoom, huet hien den Zepho a seng Männer zousätzlech gefesselt, an si hunn se an Eisen gefesselt an hir Trauer nach méi grouss gemaach.

25 An all d'Leit vun den Esau-Kanner an d'Kanner vum Osten sinn all beschämt a seng Stad zrëckgaangen, well all déi mächtig Männer, déi mat hinne waren, an der Schluecht gefall waren.

26 Wéi d'Kanner vum Esau gesinn hunn, datt hire Kinnek an der Schluecht gestuerwen ass, hunn si sech beeilt a si hunn e Mann aus dem Vollek vun de Kanner vum Osten geholl; säin Numm war Jobab, de Jong vum Zarach, aus dem Land Botzra, an hunn hien zum Herrscher iwwer si amplaz vum Bela, hirem Kinnek, gemaach.

27 An den Jobab souz um Troun vu Bela als Kinnek a sengem Plaz, an den Jobab huet zéng Joer laang an Edom iwwer all d'Kanner vum Esau regéiert, an d'Kanner vum Esau sinn vun deem Dag un net méi géint d'Kanner vum Jakob gekämpft, well d'Kanner vum Esau de Courage vun de Kanner vum Jakob kannt hunn, a si haten eng grouss Angscht virun hinnen.

28 Mä vun deem Dag un hunn d'Kanner vum Esau d'Söhne vum Jakob gehaast, an den Haass an d'Feindschaft ware ganz staark tëscht hinnen all Deeg, bis haut.

29 An et ass geschitt, datt duerno, no zéng Joer, de Jobab, de Jong vum Zarach, aus Botzra, gestuerwen ass, an d'Kanner vum Esau hunn e Mann geholl, deem säin Numm Chusham war, aus dem Land Teman, a si hunn hien zum Kinnek iwwer si amplaz vum Jobab gemaach, an de Chusham huet zwanzeg Joer laang an Edom iwwer all d'Kanner vum Esau regéiert.

30 An de Josef, Kinnek vun Egypten, a seng Bridder, an all d'Kanner vun Israel hunn an där Zäit sécher an Egypten gewunnt, zesumme mat all de Kanner vum Josef a senge

Bridder, ouni Hindernis oder béisen Zoufall, an d'Land vun Egypten war zu där Zäit a Rou vum Krich an den Deeg vum Josef a senge Bridder.

KAPITEL 59

1 An dëst sinn d'Nimm vun de Jonge vun Israel, déi an Ägypten gewunnt hunn, déi mam Jakob komm waren; all d'Söhne vum Jakob sinn an Ägypten komm, jidderee mat sengem Stot.

2 D'Kanner vun der Lea waren de Ruben, de Simeon, de Levi, de Juda, den Issachar an de Sebulon, an hir Schwëster Dina.

3 An d'Söhne vun der Rachel waren de Joseph an de Benjamin.

4 An d'Sënne vun der Zilpa, der Déngschtmeedchen vun der Lea, waren de Gad an den Asher.

5 An d'Sënne vun der Bilha, der Déngschtmeedchen vun der Rachel, waren den Dan an den Naftali.

6 An dëst waren hir Nokommen, déi hinnen am Land Kanaan gebuer goufen, ier se mat hirem Papp Jakob an Ägypten koumen.

7 D'Söhne vum Ruben waren de Chanoch, de Pallu, den Chetzron an de Karmi.

8 An d'Sémons Jongen waren de Jemuel, de Jamin, den Ohad, de Jachin, de Zochar an de Saul, de Jong vun der kanaaneitescher Fra.

9 D'Kanner vum Levi waren de Gerschon, de Kehath an de Merari, an hir Schwëster Jochebed, déi hinne gebuer gouf, wéi si an Egypten erofgaange sinn.

10 An d'Söhne vum Juda waren den Er, den Onan, de Sela, de Peres an de Sarach.

11 Den Er an den Onan sinn am Land Kanaan gestuerwen; an d'Sënne vum Perez waren den Chesron an de Chamul.

12 An d'Sënne vum Issachar waren den Tola, de Puwa, den Job an de Schormon.

13 D'Séi vum Sebulon waren de Sered, den Elon an de Jachleel, an de Jong vum Dan war de Kuschim.

14 An d'Sënne vum Naftali waren de Jachseel, de Guni, de Jetzer an de Schilam.

15 An d'Sënne vum Gad waren de Sifion, de Chaggi, de Schuni, den Ezbon, den Eri, den Arodi an den Areli.

16 D'Kanner vum Asher waren de Jimna, de Jischwa, de Jischvi, de Berija an hir Schwëster Serach; an d'Söhne vum Berija waren de Cheber an de Malchiel.

17 An d'Sënne vum Benjamin waren de Bela, de Becher, d'Aschbel, de Gera, den Naaman, den Achi, de Rosch, de Mupim, de Chupim an den Ord.

18 An d'Söhne vum Josef, déi him an Ägypten gebuer goufen, ware Manasse an Ephraim.

19 An all d'Séilen, déi aus dem Jakob sengem Lenden erausgaange sinn, waren siwwenzeg Séilen; dat sinn déi, déi mat hirem Papp Jakob an Ägypten komm sinn, fir do ze wunnen: an de Joseph an all seng Bridder hunn sécher an Ägypten gelieft, an si hunn dat Bescht vun Ägypten giess, all d'Deeg vum Liewe vum Joseph.

20 An de Josef huet dräianzwanzeg Joer am Land vun Egypten gelieft, an de Josef huet aachtzeg Joer iwwer ganz Egypten regéiert.

21 Wéi dem Joseph seng Deeg méi no koumen, datt hie stierwe sollt, huet hie seng Bridder an d'ganz Famill vu

sengem Papp geruff, an si sinn all zesummekomm a si virun him gesat.

22 An de Joseph sot zu senge Bridder an zu dem ganze Stot vu sengem Papp: "Kuckt, ech stierwen, a Gott wäert iech sécher besichen an iech aus dësem Land an d'Land bréngen, dat hien äre Pappen mat engem Schwéierversprieche huet, hinnen ze ginn."

23 A wann Gott iech besiche wäert, fir iech vun hei an d'Land vun äre Pappen ze bréngen, da bréngt meng Schanken vun hei mat iech erop.

24 An de Josef huet d'Kanner vun Israel fir hir Nokommen no hinnen e Schwéier bruecht a gesot: Gott wäert iech sécher besichen, an Dir sollt meng Schanken vun hei mat iech eropbréngen.

25 An duerno ass de Joseph an deem Joer gestuerwen, dem eenanzwanzegsten Joer vun den Israeliten, déi an Ägypten erofgaange sinn.

26 An de Joseph war honnertzéng Joer al, wéi hien am Land vun Egypten gestuerwen ass, an all seng Bridder an all seng Dénger sinn opgestan an hunn de Joseph gebalsaméiert, wéi et hire Brauch war, a seng Bridder a ganz Egypten hunn siwwenzeg Deeg iwwer hie gekrasch.

27 An si hunn de Joseph an e Sarg geluecht, gefëllt mat Gewierzer an all Zorte vu Parfum, an hunn hien um Ufer vum Floss begruewen, dat ass de Sihor, zesumme mat senge Jongen an all senge Bridder, an de ganze Stot vu sengem Papp huet siwen Deeg laang fir hien trauert.

28 An et ass geschitt, datt nom Doud vum Joseph all d'Ägypter an där Zäit ugefaangen hunn, iwwer d'Kanner vun Israel ze regéieren, an de Pharao, Kinnek vun Egypten, deen a sengem Papp senger Plaz regéiert huet, huet all d'Gesetzer vun Egypten iwwerholl an déi ganz Regierung vun Egypten ënner sengem Rot gefouert, an hien huet sécher iwwer säi Vollek regéiert.

KAPITEL 60

1 Wéi d'Joer ëmgaangen ass, dat war dat zweeanzwanzegst Joer zënter datt d'Israeliten an Ägypten erofgaange sinn, nom Doud vum Josef, ass de Zepho, de Jong vum Eliphas, de Jong vum Esau, aus Ägypten geflücht, hie mat senge Männer, a si sinn fortgaang.

2 An hien ass an Afrika komm, dat ass Dinhabah, bei den Angeas, de Kinnek vun Afrika, an den Angeas huet si mat grousser Eier empfaangen, an hien huet de Zepho zum Kapitän vu sengem Arméi ernannt.

3 An den Zepho huet Gunst an den Ae vum Angeas a vu sengem Vollek fonnt, an den Zepho war vill Deeg laang Kapitän vun der Arméi vum Angeas, Kinnek vun Afrika.

4 An den Zepho huet den Angeas, de Kinnek vun Afrika, verlockt, seng ganz Arméi ze sammeln, fir géint d'Ägypter an d'Söhne vum Jakob ze kämpfen, an sech fir d'Saach vu senge Bridder un hinnen ze rächen.

5 Mä den Angeas wollt dem Zepho net lauschteren, fir dës Saach ze maachen, well den Angeas d'Stärkt vun de Jonge vum Jakob kannt huet, a wat si senger Arméi an hirem Krich mat de Kanner vum Esau ugedoe haten.

6 An den Zepho war zu där Zäit ganz grouss an den Ae vum Angeas a vu sengem ganze Vollek, an hien huet se ëmmer erëm verlockt, Krich géint Ägypten ze fëieren, awer si wollten net.

7 An et ass geschitt, datt an där Zäit am Land vu Kittim e Mann an der Stad Puzimna war, deem säin Numm Uzu war, an hien ass vun de Kanner vu Kittim degeneréiert ginn, an de Mann ass gestuerwen an hat kee Jong, nëmmen eng Duechter, déi Jania genannt huet.

8 An d'Meedche war aussergewéinlech schéin, léif an intelligent, et gouf keng sou Schéinheets- a Wäisheetsweis wéi si am ganze Land gesinn.

9 An d'Leit vum Angeas, dem Kinnek vun Afrika, hunn si gesinn a si koumen a si bei him gelueft, an den Angeas huet un d'Kanner vu Chittim geschéckt, an hie wollt si sech zu Fra huelen, an d'Leit vu Chittim hunn zougestëmmt, si him zu Fra ze ginn.

10 An wéi d'Bote vun Angeas aus dem Land Chittim fortgaange sinn, fir op hir Rees ze goen, kuckt, d'Bote vum Turnus, Kinnek vu Bibentu, koumen op Chittim, well den Turnus, Kinnek vu Bibentu, och seng Bote geschéckt huet, fir d'Jania fir sech ze froen, fir sech zu Fra ze huelen, well all seng Männer si och bei him gelueft haten, dofir huet hien all seng Dénger bei si geschéckt.

11 An d'Dénger vum Turnus koumen op Kittim, a si hunn d'Jania gefrot, fir bei hirem Kinnek Turnus als Fra geholl ze ginn.

12 An d'Leit vu Kittim soten zu hinnen: Mir kënnen hatt net ginn, well den Angeas, de Kinnek vun Afrika, wollt, datt si sech zu Fra géif huelen, ier Dir komm sidd, an datt mir hatt him sollten ginn, an dofir kënne mir elo net sou maachen, dem Angeas d'Meedchen ze huelen, fir hatt dem Turnus ze ginn.

13 Mir hunn elo grouss Angscht virum Angeas, datt hie géint eis kéint schluechten an eis zerstéieren, an den Turnus, Äre Meeschter, wäert eis net aus senger Hand retten kënnen.

14 Wéi d'Bote vum Turnus all d'Wierder vun de Kanner vu Kittim héieren hunn, sinn si zrëck bei hire Meeschter gaangen an hunn him all d'Wierder vun de Kanner vu Kittim erzielt.

15 An d'Kanner vu Kittim hunn dem Angeas eng Erënnerung geschéckt a gesot: Kuckt, den Turnus huet d'Jania no him geschéckt, fir si zu senger Fra ze huelen, an esou hu mir him geäntwert; a mir hunn héieren, datt hie seng ganz Arméi zesummegeruff huet, fir géint dech an de Krich ze goen, an hie wëll iwwer de Wee vu Sardunien fueren, fir géint däi Brudder Lucus ze kämpfen, an duerno wäert hie kommen, fir géint dech ze kämpfen.

16 An den Angeas huet d'Wierder vun de Kanner vu Kittim héieren, déi si him am Protokoll geschéckt hunn, a säi Roserei ass entflammt an hien ass opgestan an huet seng ganz Arméi zesummegestallt a kouw duerch d'Insele vum Mier, de Wee op Sardunien, bei säi Brudder Lucus, de Kinnek vu Sardunien.

17 An den Niblos, de Jong vum Lucus, huet héieren, datt säin Onkel Angeas kouw, an hien ass him mat enger schwéierer Arméi entgéintgaang, an hien huet hien gekësst an ëmfaasst, an den Niblos sot zum Angeas: Wann s du mäi Papp no sengem Wuelbefannen froes, wann ech mat dir goe fir géint den Turnus ze kämpfen, da froes hien, ob hien mech zum Kapitän vu sengem Arméi maache kann. An den Angeas huet dat gemaach, an hien ass bei säi Brudder komm, a säi Brudder ass him entgéintkomm, an hien huet hien no sengem Wuelbefannen gefrot.

18 An den Angeas huet säi Brudder Lucus gefrot, wéi et him gutt geet, a säi Jong Niblos zum Kapitän vu sengem Arméi ze ernennen, an de Lucus huet dat gemaach, an den Angeas a säi Brudder Lucus sinn opgestan an hunn sech op den Turnus zum Kampf getraff, an do war eng grouss Arméi an e staarkt Vollek mat hinnen.

19 An hien ass mat Schëffer komm, an si koumen an d'Provënz Ashtorash, an do kum den Turnus op si zou, well hie fortgaangen ass op Sardunien, an hat d'Intentioun, et ze zerstëieren an duerno vun do aus op Angeas ze goen, fir géint hie ze kämpfen.

20 An den Angeas a säi Brudder Lucus hunn den Turnus am Dall vu Canopia begéint, an d'Schluecht war staark a mächtig tëscht hinnen op där Plaz.

21 An d'Schluecht war schwéier géint de Lucus, Kinnek vu Sardunien, a seng ganz Arméi ass gefall, an och säi Jong Niblos ass an där Schluecht gefall.

22 A säin Onkel Angeas huet senge Dénger den Uerder ginn, an si hunn e gëllene Sarg fir den Niblos gemaach an hien dran geluecht, an den Angeas huet erëm géint den Turnus geschluecht, an den Angeas war méi staark wéi hien, an hien huet hien ëmbruecht, an hien huet säi ganzt Vollek mat der Schwäert geschloen, an den Angeas huet sech fir d'Saach vum Niblos, dem Jong vu sengem Brudder, an d'Saach vun der Arméi vu sengem Brudder Lucus rächt.

23 An wéi den Turnus gestuerwen ass, sinn d'Hänn vun deenen, déi d'Schluecht iwwerlieft hunn, schwach ginn, an si sinn virum Angeas a sengem Brudder Lucus geflücht.

24 An den Angeas a säi Brudder Lucus hunn si bis op d'Hauptstrooss verfollegt, déi tëscht Alphanu a Romah läit, an hunn déi ganz Arméi vum Turnus mat der Schwäertschneit ëmbruecht.

25 An de Lukus, de Kinnek vu Sardunien, huet senge Dénger den Uerder ginn, e Sarg aus Messing ze maachen, an de Kierper vu sengem Jong Niblos dran ze leeën, an hien op där Plaz ze begruuen.

26 An si hunn drop en héijen Tuerm op der Hauptstrooss gebaut, an hunn säin Numm Niblos bis haut genannt, an si hunn och den Turnus, de Kinnek vu Bibentu, do op där Plaz mam Niblos begruuen.

27 A kuckt, op der Hauptstrooss tëscht Alphanu a Romah ass d'Graf vum Niblos op der enger Säit an d'Graf vum Turnus op der anerer, an et ass bis haut e Buedem tëscht hinnen.

28 An nodeems den Niblos begruewe gouf, ass säi Papp Lucus mat senger Arméi a säi Land Sardunien zrëckgaangen, an den Angeas, säi Brudder, de Kinnek vun Afrika, ass mat sengem Vollek an d'Stad Bibentu gaangen, dat ass d'Stad Turnus.

29 An d'Awunner vu Bibentu hunn vu sengem Ruff héieren an haten eng grouss Angscht virun him, a si sinn him mat Gejäiz a Bidden entgéintgaangen, an d'Awunner vu Bibentu hunn Angeas gebiet, si net ëmzebréngen oder hir Stad ze zerstëieren; an hien huet dat gemaach, well Bibentu zu där Zäit als eng vun de Stied vun de Kanner vu Kittim gezielt gouf; dofir huet hien d'Stad net zerstëiert.

30 Mä vun deem Dag un sinn d'Truppe vum Kinnek vun Afrika op Kittim gaangen, fir et ze plënderen an ze plënderen, an ëmmer wann se gaange sinn, ass den Zepho, de Kapitän vum Angeas-Arméi, mat hinne gaangen.

31 An duerno huet den Angeas sech mat senger Arméi ëmgedréint an si koumen an d'Stad Puzimna, an den Angeas huet vun do aus d'Janja, d'Duechter vum Uzu, zu Fra geholl a si a seng Stad an Afrika bruecht.

KAPITEL 61

1 Zu där Zäit huet de Pharaon, de Kinnek vun Egypten, sengem ganze Vollek den Uerder ginn, him e feste Palais an Egypten ze bauen.

2 An hien huet och de Jonge vum Jakob beoptraagt, den Ägypter beim Bau ze hëllefen, an d'Ägypter hunn e schéint an elegant Palais fir eng kinneklech Wunneng gebaut, an hien huet sech do gewunnt an hien huet seng Regierung erneiert an hien huet sécher regéiert.

3 An de Sebulon, de Jong vum Jakob, ass an deem Joer gestuerwen, dat ass dat zweeandwanzegst Joer nom Ofrees vun den Israeliten an Ägypten, an de Sebulon ass am Alter vu honnert a véierzéng Joer gestuerwen, an ass an e Sarg geluecht a senge Kanner iwwerginn ginn.

4 An am siwwenzegfzegste Joer ass säi Brudder Simeon gestuerwen, hie war honnertanzwanzeg Joer al wéi hien gestuerwen ass, an hien ass och an e Sarg geluecht ginn a senge Kanner iwwerginn ginn.

5 An den Zepho, de Jong vum Eliphas, dem Jong vum Esau, Kapitän vun der Arméi vum Angeas, Kinnek vun Dinhabah, huet den Angeas nach ëmmer all Dag verlockt, sech op d'Schluecht virzebereeden, fir géint d'Söhne vum Jakob an Ägypten ze kämpfen, an den Angeas wollt dat net maachen, well seng Dénger him all d'Muecht vun de Söhne vum Jakob erzielt haten, wat si hinnen an hirer Schluecht géint d'Söhne vum Esau ugedoe haten.

6 An de Zepho huet an där Zäit den Angeas all Dag verlockt, géint d'Söhne vum Jakob ze kämpfen.

7 An no enger Zäit huet den Angeas op d'Wierder vum Zepho gelauschtert an him zougestëmmt, géint d'Söhne vum Jakob an Ägypten ze kämpfen, an den Angeas huet säi ganzt Vollek an Uerdnung bruecht, e Vollek sou vill wéi de Sand um Mier, an hien huet sech virgeholl, an Ägypten ze goen, fir ze kämpfen.

8 An ënner de Knechten vum Angeas war e jonke Mann vu fofzéng Joer, säi Numm war Bileam, de Jong vum Beor, an dee jonke Mann war ganz schlau a verstanen d'Konscht vun der Hexerei.

9 An den Angeas sot zum Bileam: "Beschweier eis, ech bieden dech, mat der Hexerei, fir datt mir wëssen, wien an dëser Schluecht, an där mir elo virугоen, de Succès huet."

10 An de Balaam huet bestallt, datt si him Wachs brénge sollten, an hien huet dovun d'Bild vu Wonnen a Reider gemaach, déi d'Arméi vun Angeas an d'Arméi vun Egypten representéieren, an hien huet se an dat geschicklech virbereet Waasser gesat, dat hien dofir hat, an hien huet d'Äscht vu Myrtebeem an d'Hand geholl, an hien huet seng Schluheet ausgeübt, an hien huet se iwwer d'Waasser zesummegegoen, an et sinn him am Waasser déi ähnlech Biller vun den Arméie vun Angeas opgetaucht, déi virun den ähnliche Biller vun den Ägypter an de Jonge vum Jakob gefall sinn.

11 An de Bileam huet dem Angeas dës Saach erzielt, an den Angeas huet verzweifelt an huet sech net bewaffnet fir

an Ägypten ze goen an ze kämpfen, an hien ass a senger Stad bliwwen.

12 Wéi de Zepho, de Jong vum Eliphaz, gesinn huet, datt den Angeas d'Verzweiflung net gepackt huet, géint d'Ägypter an d'Krich ze goen, ass de Zepho virum Angeas aus Afrika geflücht, an hien ass gaangen a koum op Kittim.

13 An all d'Leit vu Kittim hunn hien mat grousser Eier empfaangen, an si hunn hien engagéiert fir hir Schluechten all déi Deeg ze fëieren, an den Zepho ass an där Zäit aussergewéinlech räich ginn, an d'Truppe vum Kinnek vun Afrika hunn sech an där Zäit nach ëmmer verbreet, an d'Kanner vu Kittim hunn sech versammelt a sinn op de Bierg Cuptizia gaangen wéinst den Truppe vum Angeas, dem Kinnek vun Afrika, déi op si virgeréckelt sinn.

14 An et war eenes Daags, datt den Zepho eng jonk Kéi verluer huet, an hien ass gaangen, fir se ze sichen, an hien huet se ronderëm de Bierg rauschen héieren.

15 An den Zepho ass gaangen an huet gesinn, an do war eng grouss Höhl um Fouss vum Bierg, an do war e grouss Steen um Agank vun der Höhl, an den Zepho huet de Steen opgespléckt an ass an d'Höhl komm an huet gekuckt, an do war e grousst Déier, dat den Ochs verschlénkt huet; vun der Mëtt no uewen huet et engem Mënsch ausgesinn, a vun der Mëtt no ënnen huet et engem Déier ausgesinn, an den Zepho huet sech géint d'Déier opgestan an et mat senge Schwäerter ëmbruecht.

16 D'Awunner vu Kittim hunn dovunner héieren a si ware ganz frou a soten: "Wat solle mir mat dësem Mann maachen, deen dëst Déier ëmbruecht huet, dat eis Véi giess huet?"

17 An si hunn sech all versammelt, fir him een Dag am Joer ze widmen, an hunn den Dag Zepho no sengem Numm genannt, an hunn him Joer fir Joer un deem Dag Gedränksoffere bruecht, a si hunn him Kaddoe bruecht.

18 Zu där Zäit ass d'Janja, d'Duechter vum Uzu, der Fra vum Kinnek Angeas, krank ginn, an hir Krankheet gouf vum Angeas a senge Beamten staark gespuert, an den Angeas sot zu senge Wäise Männer: "Wat soll ech mat der Janja maachen a wéi soll ech si vun hirer Krankheet heelen?" A seng Wäise Männer soten zu him: "Well d'Loft vun eisem Land net wéi d'Loft vum Land Chittim ass, an eist Waasser net wéi hiert Waasser ass, dofir ass d'Kinnigin krank ginn."

19 Well duerch de Wiessel vu Loft a Waasser ass si krank ginn, an och well si an hirem Land nëmmen d'Waasser gedronk huet, dat vu Purma koum, dat hir Vorfahren mat Brécke gebrauchen haten.

20 An den Angeas huet senge Dénger den Uerder ginn, an si hunn him a Gefässer d'Waasser vu Purma bruecht, déi zu Chittim gehéiert hunn, an si hunn dëst Waasser mat all de Waasser vum Land vun Afrika gewien, an si hunn festgestallt, datt dëst Waasser méi liicht war wéi d'Waasser vun Afrika.

21 An den Angeas huet dëst gesinn, an hien huet all senge Beamten den Uerder ginn, d'Steinhäcksler an Dausenden an Zéngdausenden ze versammelen, an si hunn onzueleg Steng gehackt, an d'Bauarbechter koumen a si hunn eng aussergewéinlech staark Bréck gebaut, an si hunn d'Waasserquell aus dem Land Chittim an Afrika gefouert, an dëst Waasser war fir d'Kinnigin Janja a fir all hir Suergen, fir doraus ze drénken a fir ze baken, ze wäschen

an ze bueden, an och fir all Som domat ze bewässeren, aus deem Liewensmëttel kritt kënne ginn, an all Uebst vum Buedem.

22 An de Kinnek huet bestallt, datt si e Stéck vum Buedem vu Kittim a grouss Schëffer bréngen, an si hunn och Steng bruecht fir domat ze bauen, an d'Bauarbechter hunn Palaiser fir d'Kinnigin Janja gebaut, an d'Kinnigin gouf vun hirer Krankheet geheelt.

23 An bei der Revolutioun vum Joer sinn d'Truppen vun Afrika weider an d'Land vu Kittim komm fir ze plëndern, wéi gewinnt, an de Zepho, Jong vum Eliphaz, huet hire Bericht héieren, an hien huet Uerder iwwer si ginn an hien huet géint si gekämpft, an si sinn virun him geflücht, an hien huet d'Land vu Kittim vun hinne befreit.

24 An d'Kanner vu Kittim hunn de Courage vum Zepho gesinn, an d'Kanner vu Kittim hunn sech entschloss a si hunn de Zepho zum Kinnek iwwer si gemaach, an hie gouf Kinnek iwwer si, an iwwerdeems hien regéiert huet, si si gaangen, fir d'Kanner vun Tubal an all déi ëmleind Inselen z'ënnerwerfen.

25 An hire Kinnek Zepho ass virun hinnen gaangen a si hunn Krich mat Tubal an den Inselen gefouert, an si hunn se ënnerworf, an wéi se aus der Schluecht zrëckkoumen, hunn si seng Regierung fir hien erneiert, an si hunn him e ganz grouss Palais fir seng kinneklech Wunneng a Sëtz gebaut, an si hunn him en groussen Troun gemaach, an de Zepho huet fofzeg Joer iwwer dat ganz Land Kittim an iwwer d'Land Italien regéiert.

KAPITEL 62

1 An deem Joer, dat war dat nénganzwanzegst Joer vun der Zäit, wou d'Israeliten an Ägypten erofgaange sinn, ass de Ruben, de Jong vum Jakob, am Land Ägypten gestuerwen. De Ruben war honnertfënnfanzwanzeg Joer al, wéi hie gestuerwen ass, an si hunn hien an e Sarg geluecht, an hie gouf a seng Kanner iwwerginn.

2 Am aachtzegste Joer ass säi Brudder Dan gestuerwen; hie war honnertanzwanzeg Joer al, wéi hien gestuerwen ass, an och hie gouf an e Sarg geluecht an a seng Kanner iwwerginn.

3 An deem Joer ass de Chusham, de Kinnek vun Edom, gestuerwen, an no him huet den Hadad, de Jong vum Bedad, fënnfanzwanzeg Joer regéiert; an am eenanzwanzegsten Joer ass den Issachar, de Jong vum Jakob, an Ägypten gestuerwen, an den Issachar war honnertzwanzeg Joer al wéi hien gestuerwen ass, an hien ass an Ägypten an e Sarg geluecht ginn a senge Kanner iwwerginn.

4 Am zweeanzwanzegsten Joer ass säi Brudder Aser gestuerwen. Hie war honnert dräianzwanzeg Joer al, an hien ass an Ägypten an e Sarg geluecht ginn a senge Kanner iwwerginn.

5 Am dräianzwanzegsten Joer ass de Gad gestuerwen. Hie war honnertfënnfanzwanzeg Joer al, wéi hien gestuerwen ass. Hie gouf an Ägypten an e Sarg geluecht a senge Kanner iwwerginn.

6 An et ass geschitt am véieranzwanzegste Joer, dat ass dat fofzegste Joer vun der Herrschaft vum Hadad, dem Jong vum Bedad, Kinnek vun Edom, datt den Hadad all d'Kanner vum Esau zesummegeruff huet, an hien huet seng

ganz Arméi prett gemaach, ongeféier véierhonnerttausend Mann, an hien huet sech op de Wee an d'Land Moab gemaach, an hien ass gaangen fir géint Moab ze kämpfen an se him Schold ze ginn.

7 D'Kanner vu Moab hunn dat héieren, an si kruten eng grouss Angscht, an hunn un d'Kanner vu Midian geschéckt, fir hinnen ze hëllefen, géint den Hadad, de Jong vum Bedad, de Kinnek vun Edom, ze kämpfen.

8 An den Hadad koum an d'Land vu Moab, an d'Moabitten an d'Kanner vu Midian sinn him entgéintgaangen, an hunn sech géint hie um Feld vu Moab a Schluechtformatioun opgestallt.

9 An den Hadad huet géint Moab gekämpft, an et sinn vun de Kanner vu Moab a vu Midian vill Doudeger gefall, ongeféier zweehonnerttausend Männer.

10 An d'Schluecht war ganz schwéier géint Moab, an wéi d'Kanner vu Moab gesinn hunn, datt d'Schluecht schwéier géint si war, hunn si hir Hänn geschwächt a sech ëmgedréit, an hunn d'Kanner vu Midian de Kampf weiderféiere gelooss.

11 An d'Kanner vu Midian woussten net, wat d'Moabitten ugeet, mä si hunn sech an der Schluecht gestärkt a géint den Hadad a säin ganzen Arméi gekämpft, an all Midianer sinn virun him gefall.

12 An den Hadad huet all Midianer mat engem schwéiere Schlag geschloen, an hien huet se mat der Schneit vum Schwäert ëmbruecht, hien huet keen iwwereg gelooss vun deenen, déi komm sinn fir de Moab ze hëllefen.

13 Wéi all d'Kanner vu Midian an der Schluecht ëmkomm waren, an d'Kanner zu Moab geflücht waren, huet den Hadad deemools ganz Moab him Schold ginn, an si koumen ënner seng Hand, an si hunn eng järelech Steuer bezuelt, wéi et virgeschriwwen war, an den Hadad ass zréck a säi Land gaangen.

14 An der Revolutioun vum Joer, wéi de Rescht vum Vollek vu Midian, dat am Land war, héieren huet, datt all hir Bridder an der Schluecht mam Hadad fir d'Moabiter gefall waren, well d'Kanner vu Moabiter sech an der Schluecht de Réck gedréit an d'Midianer verlooss haten, hunn fënnf vun de Prinzess vu Midian sech mat de Reschter vun hire Bridder, déi an hirem Land bliwwen sinn, beschloss, géint d'Moabiter ze kämpfen, fir sech fir d'Saach vun hire Bridder ze rächen.

15 An d'Kanner vu Midian hunn all hir Bridder, d'Kanner vum Osten, an all hir Bridder geschéckt, all d'Kanner vu Ketura sinn komm fir Midian ze hëllefen am Kampf géint Moab.

16 D'Kanner vu Moab hunn dat héieren, an si haten eng grouss Angscht, datt all d'Kanner vum Osten sech géint si zum Kampf versammelt haten, an d'Kanner vu Moab hunn dem Hadad, dem Jong vum Bedad, eng Erënnerung un d'Land Edom geschéckt a gesot:

17 Kommt elo bei eis a hëlleft eis, a mir wäerten d'Midianer schloe, well si hunn sech all zesummegeedoen a si mat all hire Bridder, de Kanner aus dem Osten, géint eis komm, fir sech fir d'Saach vun de Midianer ze rächen, déi an der Schluecht gefall sinn.

18 Den Hadad, de Jong vum Bedad, de Kinnek vun Edom, ass mat senger ganzer Arméi erausgaangen an ass an d'Land Moab gaangen, fir géint Midian ze kämpfen. D'Midianer an d'Kanner vum Osten hunn am Feld vu Moab

géint d'Moabiter gekämpft, an d'Schluecht war ganz haart tëscht hinnen.

19 An den Hadad huet all d'Kanner vu Midian an d'Kanner vum Osten mat der Schwäertschneit geschloen, an den Hadad huet zu där Zäit Moab aus der Hand vun de Midianer gerett, an déi, déi vu Midian an de Kanner vum Osten iwwereg bliwwen sinn, sinn virum Hadad a senger Arméi geflücht, an den Hadad huet si an hiert Land verfollegt an huet si mat engem ganz schwéiere Schluecht geschloen, an d'Gestuerwener sinn op der Strooss gefall.

20 An den Hadad huet Moab aus der Hand vun de Midianer befreit, well all d'Kanner vu Midian um Schwäert gefall waren, an den Hadad huet sech ëmgedréit a goung zréck a säi Land.

21 Vun deem Dag un hunn d'Kanner vu Midian d'Kanner vu Moab gehaast, well se fir si an der Schluecht gefall waren, an et gouf all Dag eng grouss a mächtig Feindschaft tëscht hinnen.

22 An all déi vu Midian um Wee vum Land Moab fonnt goufen, sinn duerch d'Schwäert vu Moab ëmkomm, an all déi vu Moab um Wee vum Land Midian fonnt goufen, sinn duerch d'Schwäert vu Midian ëmkomm; sou hunn d'Midian mat de Moab gemaach, a Moab mat de Midian, vill Deeg laang.

23 Zu där Zäit ass de Juda, de Jong vum Jakob, an Ägypten gestuerwen, am sechszwanzegste Joer nodeems de Jakob an Ägypten erofgaangen ass. De Juda war honnertnénganzwanzeg Joer al wéi hien gestuerwen ass. Si hunn hien balsaméiert an an e Sarg geluecht, an hien ass senge Kanner iwwerginn ginn.

24 Am nénganzwanzegsten Joer ass den Naftali gestuerwen, hien war honnertzweieandresseg Joer al, an hien ass an e Sarg geluecht a senge Kanner iwwerginn ginn.

25 An et ass geschitt, am eenanzwanzegsten Joer vun der Rees vun den Israeliten an Ägypten, dat heescht am drëssegsten Joer vun der Herrschaft vum Zepho, dem Jong vum Eliphaz, dem Jong vum Esau, iwwer d'Kanner vu Kittim, datt d'Kanner vun Afrika op d'Kanner vu Kittim komm sinn, fir se wéi gewinnt ze plënderen, awer si waren zënter dräizéng Joer net op si komm.

26 An dat Joer koumen si bei si, an den Zepho, de Jong vum Eliphaz, ass mat e puer vu senge Männer bei si erausgaangen an huet si verzweifelt geschloen, an d'Truppe vun Afrika sinn virum Zepho geflücht an déi Doudeg sinn virun him gefall, an den Zepho a seng Männer hunn si verfollegt, si sinn weidergaangen an hunn si geschloen, bis si no bei Afrika waren.

27 An den Angeas, de Kinnek vun Afrika, huet héieren, wat de Zepho gemaach hat, an et huet hien immens opgereegt, an den Angeas hat all Dag Angscht virum Zepho.

KAPITEL 63

1 Am dräianzwanzegsten Joer ass de Levi, de Jong vum Jakob, an Ägypten gestuerwen, an de Levi war honnertsiwenzwanzeg Joer al, wéi hie gestuerwen ass, an si hunn hien an e Sarg geluecht an hie gouf a seng Kanner iwwerginn.

2 An et ass geschitt, nom Doud vum Levi, wéi ganz Ägypten gesinn hunn, datt d'Söhne vum Jakob, d'Bridder

vum Josef, dout waren, hunn all d'Ägypter ugefaangen, d'Söhne vum Jakob ze plagen an hiert Liewe vun deem Dag bis zum Dag vun hirem Ausgang aus Ägypten ze verbitteren. Si hunn all d'Wéngerten a Felder, déi de Josef hinne ginn hat, an all déi schéin Haiser, an deenen d'Leit vun Israel gewunnt hunn, an all dat räicht Land vun Ägypten, alles hunn d'Ägypter an där Zäit vun de Söhne vum Jakob geholl.

3 An d'Hand vun ganz Egypten ass an där Zäit nach méi schwéier géint d'Kanner vun Israel ginn, an d'Ägypter hunn d'Israeliten blesséiert, bis d'Kanner vun Israel wéinst den Ägypter vun hirem Liewen midd waren.

4 An et ass geschitt an deenen Deeg, am honnertanzwanzegsten Joer nodeems Israel an Ägypten erofgaangen ass, ass de Pharaos, de Kinnek vun Ägypten, gestuerwen, a säi Jong Melol ass a sengem Plaz regéiert ginn, an all déi mächtig Männer vun Ägypten an déi ganz Generatioun, déi de Joseph a seng Bridder kannt huet, sinn an deenen Deeg gestuerwen.

5 An eng aner Generatioun ass a hirer Plaz opgestan, déi d'Söhne vum Jakob net kannt hat an net all dat Gutt, wat si hinne gemaach haten, an all hir Muecht an Ägypten.

6 Dofir huet ganz Ägypten vun deem Dag un ugefaangen, d'Liewe vun de Jonge vum Jakob ze verbitteren an se mat all Zorte vun haarder Aarbecht ze plagen, well se hir Vorfahren net kannt haten, déi se an den Deeg vun der Hongersnout gerett haten.

7 An d'äst war och vum Här, fir d'Kanner vun Israel, fir hinnen an hire leschten Deeg ze hëllefen, fir datt all d'Kanner vun Israel den Här, hire Gott, kenne léiere kéinten.

8 An fir d'Zeechen an d'Wonner ze kennen, déi den Här an Ägypten wéinst sengem Vollek Israel maache géif, fir datt d'Kanner vun Israel den Här, de Gott vun hire Vorfahren, fäerten a sou op all senger Weeër goe kéinten, si an hir Nokommen no hinnen all d'Deeg.

9 De Melol war zwanzeg Joer al, wéi hien ugefaangen huet ze regéieren, an hien huet véieranzwanzeg Joer regéiert, an ganz Ägypten hunn him de Numm Pharaos nom Numm vu sengem Papp genannt, sou wéi et hire Brauch war, mat all Kinnek ze maachen, deen iwwer si an Ägypten regéiert huet.

10 Zu där Zäit sinn all d'Truppe vum Angeas, Kinnek vun Afrika, erausgaang, fir sech wéi gewinnt duerch d'Land Chittim ze verbreed, fir ze plënderen.

11 An de Zepho, de Jong vum Eliphaz, dem Jong vum Esau, huet hire Bericht héieren, an hien ass mat senger Arméi géint si gaangen, an huet do um Wee géint si gekämpft.

12 An den Zepho huet d'Truppe vum Kinnek vun Afrika mat der Schneid vum Schwäert geschloen, an huet keen vun hinne iwwereg gelooss, an net emol ee ass bei säi Meeschter an Afrika zrëckkomm.

13 An den Angeas huet héieren, wat den Zepho, de Jong vum Eliphaz, mat all senger Truppen ugedoe hat, datt hien se zerstéiert hat, an den Angeas huet all seng Truppen zesummegeruff, all d'Männer vum Land vun Afrika, e Vollek sou villfältig wéi de Sand um Mierufer.

14 An den Angeas huet sengem Brudder Lucus geschéckt a gesot: "Komm mat all dengem Männer bei mech a hëllef mir, den Zepho an all d'Kanner vu Kittim, déi meng

Männer zerstéiert hunn, ze besiegen." An de Lucus koum mat senger ganzer Arméi, enger ganz grousser Trupp, fir dem Angeas sengem Brudder ze hëllefen, géint den Zepho an d'Kanner vu Kittim ze kämpfen.

15 An den Zepho an d'Kanner vu Kittim hunn dat héieren, an si kruten eng grouss Angscht, an e grouse Schrecken ass iwwer hir Häerzer gefall.

16 An de Zepho huet och e Bréif an d'Land Edom geschéckt un den Hadad, de Jong vum Bedad, de Kinnek vun Edom, an un all d'Kanner vun Esau, a sot:

17 Ech hunn héieren, datt den Angeas, Kinnek vun Afrika, mat sengem Brudder bei eis kënnt fir géint eis ze kämpfen, a mir hunn grouss Angscht virun him, well seng Arméi ganz grouss ass, besonnesch well hie mat sengem Brudder a senger Arméi géint eis kënnt.

18 Also kommt och Dir mat mir erop a hëllef mir, a mir wäerten zesammen géint den Angeas a säi Brudder Lucus kämpfen, an Dir wäert eis aus hiren Hänn retten, awer wann net, wësst Dir, datt mir all stierwe wäerten.

19 An d'Kanner vum Esau hunn e Bréif un d'Kanner vu Kittim an un hire Kinnek Zepho geschéckt, an deem stoung: Mir kënnen net géint Angeas a säi Vollek kämpfen, well e Friddenspakt zënter ville Joren tëscht eis besteet, zënter den Deeg vum Bela, dem éischte Kinnek, an zënter den Deeg vum Josef, dem Jong vum Jakob, dem Kinnek vun Ägypten, mat deem mir op der anerer Säit vum Jordan gekämpft hunn, wéi hien säi Papp begruuewen huet.

20 Wéi de Zepho d'Wierder vu senger Bridder, de Kanner vum Esau, héieren huet, huet hie sech dovunner ofgehalen, an de Zepho hat grouss Angscht virum Angeas.

21 An den Angeas a säi Brudder Lucus hunn all hir Truppen, ongeféier aachthonnertausend Mann, géint d'Kanner vu Kittim opgestallt.

22 An all d'Kanner vu Kittim soten zum Zepho: Biet fir eis zum Gott vun Äre Vorfahren, vläicht kéint hien eis aus der Hand vum Angeas a senger Arméi retten, well mir hunn héieren, datt hien e grouse Gott ass an datt hien all déi rett, déi op hie vertrauen.

23 An de Zepho huet hir Wieder héieren, an de Zepho huet den Här gesicht a gesot:

24 Här, Gott vum Abraham an dem Isaak, menge Vorfahren, haut weess ech, datt du e richteg Gott bass, an all d'Götter vun de Vëlker sinn eidel an nützlos.

25 Denk elo haut un däi Bund mat eisem Papp Abraham, deen eis Vorfahren eis gemaach hunn, a bewäert mir haut Gnod fir eis Väter Abraham an Isaak, a rett mech an d'Kanner vu Kittim aus der Hand vum Kinnek vun Afrika, deen géint eis zum Kampf kënnt.

26 An den Här huet op d'Stëmm vum Zepho gelauschtert, an hien huet sech ëm hie gekëmmert wéinst dem Abraham an dem Isaak, an den Här huet de Zepho an d'Kanner vu Kittim aus der Hand vum Angeas a sengem Vollek befreit.

27 An de Zepho huet deen Dag géint den Angeas, de Kinnek vun Afrika, a säi ganz Vollek gekämpft, an den Här huet all d'Leit vun Angeas an d'Hänn vun de Kanner vu Kittim ginn.

28 An d'Schluecht war schwéier géint Angeas, an den Zepho huet all d'Männer vum Angeas a säi Brudder Lucus mat der Schwäertschneit geschloen, an et sinn bis den Owend vun deem Dag ongeféier véierhonnertausend Männer vun hinne gefall.

29 An wéi den Angeas gesinn huet, datt all seng Männer ëmkomm sinn, huet hien e Bréif un all d'Awunner vun Afrika geschéckt, fir bei hie ze kommen, fir him an der Schluecht ze hëllefen, an hien huet an de Bréif geschriwwen: "All déi, déi an Afrika fonnt ginn, sollen vun zéng Joer un bei mech kommen; sollen all bei mech kommen, a wann hie net kënnt, da stierft hie, an alles, wat hie besëtzt, mat sengem ganze Stot, dat wäert de Kinnek huelen."

30 An all déi aner Awunner vun Afrika kruten eng Angscht virun de Wieder vum Angeas, an ongefëier dräihonnerttausend Männer a Jongen, vun zéng Joer un, sinn aus der Stad erausgaangen, a si koumen op Angeas.

31 An no zéng Deeg huet den Angeas d'Schluecht géint de Zepho an d'Kanner vu Kittim erneiert, an d'Schluecht war ganz grouss a staark tëscht hinnen.

32 An aus der Arméi vum Angeas a Lucus huet de Zepho vill vun de Verwonden a seng Hand geschéckt, ongefëier zweedausend Mann, an de Sosiphtar, de Kapitän vum Arméi vum Angeas, ass an där Schluecht gefall.

33 An wéi de Sosiphtar gefall war, hunn déi afrikanesch Truppen de Réck gedréit fir ze flüchten, an si sinn geflücht, an den Angeas a säi Brudder Lucus ware mat hinnen.

34 An den Zepho an d'Kanner vu Kittim hunn si verfollegt, an si hunn se nach ëmmer schwéier um Wee geschloen, ongefëier zweehonnert Mann, an si hunn den Azdrubal, de Jong vum Angeas, verfollegt, deen mat sengem Papp geflücht war, an si hunn zwanzeg vu senge Männer um Wee geschloen, an den Azdrubal ass virun de Kanner vu Kittim entkomm, an si hunn hien net ëmbruecht.

35 An den Angeas a säi Brudder Lucus sinn zesumme mat hire Männer fortgelaf, si sinn entkomm a koumen mat Angscht a Bestörung an Afrika, an den Angeas huet all d'Deeg gefaart, datt de Zepho, de Jong vum Eliphaz, mat him a Krich géif goen.

KAPITEL 64

1 De Bileam, de Jong vum Beor, war zu där Zäit mam Angeas an der Schluecht, an wéi hie gesinn huet, datt de Zepho sech géint den Angeas duerchgesat huet, ass hie vun do geflücht a koom op Kittim.

2 An de Zepho an d'Kanner vu Kittim hunn hien mat grousser Eier empfangen, well de Zepho d'Weisheet vum Bileam kannt huet, an de Zepho huet dem Bileam vill Kaddoe ginn, an hie blouf bei him.

3 Wéi de Zepho aus dem Krich zrëckkoom, huet hien all d'Kanner vu Kittim gezielt, déi mat him an d'Schluecht gaange waren, an do gouf keen eenzege vermësst.

4 An den Zepho huet sech iwwer dës Saach gefreet, an hien huet säi Kinnekräich erneiert, an hien huet e Fest fir all seng Ënnertanen organiséiert.

5 Mä de Zepho huet sech net un den Här erënnert a war net drun erënnert, datt den Här him an der Schluecht gehollef hat, an datt hien hien a säi Vollek aus der Hand vum Kinnek vun Afrika befreit hat, mä hien ass ëmmer nach op de Weeër vun de Kanner vu Kittim an de béise Kanner vun Esau gaangen, fir aner Götter ze déngen, déi seng Bridder, d'Kanner vun Esau, him geléiert haten; dofir gëtt gesot: Vun de Béise kënnt d'Béis eraus.

6 An de Zepho huet sécher iwwer all d'Kanner vu Kittim regéiert, awer hie kannte den Här net, deen hien a säi ganz Vollek aus der Hand vum Kinnek vun Afrika befreit hat; an d'Truppe vun Afrika koumen net méi op Kittim fir ze plënderen, wéi gewinnt, well si d'Muecht vum Zepho kannten, deen se all um Schwäert geschloen hat, dofir hat den Angeas all d'Deeg Angscht virum Zepho, dem Jong vum Eliphaz, an de Kanner vu Kittim.

7 Zu där Zäit, wéi de Zepho aus dem Krich zrëckkoom, a wéi de Zepho gesinn hat, wéi hien iwwer all d'Leit vun Afrika gewonnen huet an se an der Schluecht um Schwäert geschloen hat, huet de Zepho de Kanner vu Kittim geroden, an Ägypten ze goen, fir géint d'Söhne vum Jakob an de Pharaon, de Kinnek vun Ägypten, ze kämpfen.

8 Well de Zepho héieren huet, datt déi mächtig Männer vun Ägypten dout waren, an datt de Joseph a seng Bridder, d'Söhne vum Jakob, dout waren, an datt all hir Kanner, d'Kanner vun Israel, an Ägypten bliwwen sinn.

9 An de Zepho huet sech virgeholl, géint si a ganz Ägypten ze kämpfen, fir sech fir d'Saach vu senge Bridder, de Kanner vum Esau, ze rächen, déi de Joseph mat senge Bridder a ganz Ägypten am Land Kanaan geschloen haten, wéi se eropgaange sinn, fir de Jakob zu Hebron ze begrüen.

10 An de Zepho huet Boten un den Hadad, de Jong vum Bedad, de Kinnek vun Edom, an un all seng Bridder, d'Kanner vum Esau, geschéckt a gesot:

11 Hues du net gesot, datt du net géint de Kinnek vun Afrika kämpfe géifs, well hie Member vun dengem Bund ass? Kuckt, ech hunn mat him gekämpft an hien a säi ganz Vollek geschloen.

12 Dofir hunn ech elo decidéiert, géint Ägypten an d'Kanner vum Jakob, déi do sinn, ze kämpfen, an ech wäert mech un hinne rächen fir dat, wat de Joseph, seng Bridder a seng Virfahren eis am Land Kanaan ugedoen hunn, wéi se eropgaange sinn, fir hire Papp zu Hebron ze begrüen.

13 Wann Dir dann bereet sidd, bei mech ze kommen, fir mir beim Kampf géint si an Ägypten ze hëllefen, da solle mir eis fir d'Saach vun eise Bridder rächen.

14 An d'Kanner vum Esau hunn op d'Wieder vum Zepho gelauschert, an d'Kanner vum Esau hunn sech versammelt, e ganz grousst Vollek, a si sinn erausgaangen, fir dem Zepho an de Kanner vu Kittim an der Schluecht ze hëllefen.

15 An de Zepho huet un all d'Kanner vum Osten an un all d'Kanner vum Ismael geschéckt mat Wieder wéi dës, an si hunn sech versammelt a koumen dem Zepho an de Kanner vu Kittim am Krich géint Ägypten zur Hëllef.

16 An all dës Kinneken, de Kinnek vun Edom an d'Kanner vum Osten, an all d'Kanner vum Ismael, an de Sepho, de Kinnek vu Kittim, sinn erausgaang an hunn all hir Arméien zu Hebron opgestallt.

17 An d'Lager war ganz dicht, et huet sech iwwer eng Distanz vun dräi Deeg erstreckt, e Vollek sou villfälteg wéi de Sand um Mierufer, deen net ze zielen ass.

18 An all dës Kinneken an hir Arméie sinn erofgaangen a sinn géint ganz Ägypten an d'Schluecht komm, an hunn zesummen am Dall vu Pathros campéiert.

19 An ganz Ägypten hunn hire Bericht héieren, an si hunn sech och versammelt, all d'Leit aus dem Land Ägypten an aus all de Stied, déi zu Ägypten gehéiert hunn, ongefëier dräihonnerttausend Männer.

20 An d'Männer vun Egypten hunn och un d'Kanner vun Israel geschéckt, déi deemools am Land Gosen waren, fir bei si ze kommen, fir géint dës Kinneken ze kämpfen.

21 An d'Männer vun Israel hunn sech versammelt a waren ongefëier honnert a fofzeg Mann, an si sinn an d'Schluecht gaangen, fir den Ägypter ze hëllefen.

22 An d'Männer vun Israel an Egypten sinn erausgaang, ongefëier dräihonnerttausend Männer an honnertaaffzeg Männer, an si sinn op dës Kinneke zougaangen, fir ze kämpfen, an hunn sech vun ausserhalb vum Land Gosen vis-à-vis vu Pathros opgestallt.

23 An d'Ägypter hunn net un Israel gegleeft, fir mat hinnen an hire Lager zesummen an d'Krich ze goen, well all d'Ägypter gesot hunn: Vlächcht wäerten d'Kanner vun Israel eis an d'Hand vun de Kanner vum Esau an dem Ismael iwwerginn, well si hir Bridder sinn.

24 An all d'Ägypter soten zu de Kanner vun Israel: Bleift hei zesummen op ärer Plaz, a mir wäerte goen a géint d'Kanner vum Esau an dem Ismael kämpfen. A wann dës Kinneke sech iwwer eis duerchsetzen, da kommt all zesummen op si a hëlleft eis. An d'Kanner vun Israel hunn dat gemaach.

25 An de Sepho, de Jong vum Eliphas, dem Jong vum Esau, dem Kinnek vu Kittim, an den Hadad, de Jong vum Bedad, dem Kinnek vun Edom, an all hir Lager, an all d'Kanner vum Osten, an d'Kanner vum Ismael, e Vollek sou zahlräich wéi Sand, hunn zesummen am Dall vu Pathros vis-à-vis vun den Takpanches gelagert.

26 An de Bileam, de Jong vum Beor, dem Syrer, war do am Lager vum Zepho, well hie mat de Kanner vu Kittim an d'Schluecht komm ass, an de Bileam war e Mann, deen an den Ae vum Zepho a senge Männer héich geëiert gouf.

27 An de Zepho sot zum Bileam: "Versicht et eis mat Divinatiounen, fir datt mir wëssen, wien an der Schluecht gewënnt, mir oder d'Ägypter."

28 An de Bileam ass opgestan an huet d'Konscht vun der Divinatioun probéiert, an hie war gutt am Wëssen dovun, awer hie war duercherneen an d'Wierk war a senger Hand zerstiört.

29 An hien huet et nach eng Kéier probéiert, mee et ass net gelongen, an de Bileam huet sech verzweifelt, huet et opginn an et net fäerdeg gemaach, well dat vum Här war, fir de Zepho a säi Vollek an d'Hand vun de Kanner vun Israel ze falen, déi am Krich op den Här, de Gott vun hire Vorfahren, vertraut haten.

30 An de Zepho an den Hadad hunn hir Truppen a Schluechtform opgestallt, an all d'Ägypter sinn eleng géint si gaangen, ongefëier dräihonnerttausend Mann, an net ee Mann vun Israel war mat hinne.

31 An all d'Ägypter hunn géint dës Kinneken géintiwuer Pathros an Tachpanches gekämpft, an d'Schluecht géint d'Ägypter war schwéier.

32 An d'Kinneke ware méi staark wéi d'Ägypter an där Schluecht, an ongefëier honnertaachtzeg Männer vun Ägypten sinn un deem Dag gefall, an ongefëier drësseg Männer vun den Truppen vun de Kinneken, an all d'Männer vun Ägypten sinn virun de Kinneken geflücht, sou datt d'Kanner vum Esau an dem Ismael d'Ägypter verfollegt hunn a weiderhin se geschloen hunn, bis do wou d'Lager vun de Kanner vun Israel war.

33 An all d'Ägypter hunn d'Kanner vun Israel geruff a gesot: "Kommt séier bei eis a hëlleft eis a rett eis aus der Hand vum Esau, dem Ismael an de Kanner vu Kittim."

34 An déi honnert a fofzeg Männer vun de Kanner vun Israel sinn vun hirer Plaz an d'Lager vun dës Kinneken gelaf, an d'Kanner vun Israel hunn den Här, hire Gott, geruff, fir si ze befreien.

35 An den Här huet op Israel gelauschert, an den Här huet all d'Männer vun de Kinneken an hir Hand ginn, an d'Kanner vun Israel hunn géint dës Kinneken gekämpft, an d'Kanner vun Israel hunn ongefëier véierdausend vun de Männer vun de Kinneken ëmbruecht.

36 An den Här huet eng grouss Schrecklechkeet am Lager vun de Kinneken ausgeléist, sou datt d'Angscht vun de Kanner vun Israel op si gefall ass.

37 An all d'Häre vun de Kinneke sinn virun de Kanner vun Israel geflücht, an d'Kanner vun Israel hunn se verfollegt a weiderhin bis un d'Grenze vum Land Kusch geschloe.

38 An d'Kanner vun Israel hunn nach zwou Dausend Männer um Wee ëmbruecht, an net ee vun de Kanner vun Israel ass gefall.

39 Wéi d'Ägypter gesinn hunn, datt d'Kanner vun Israel mat sou wéineg Männer géint d'Kinneke gekämpft haten, an datt d'Schluecht géint si sou schwéier war,

40 All d'Ägypter haten duerch déi staark Schluecht grouss Angscht ëm hiert Liewen, an all Ägypter sinn fortgelaf, all Mann huet sech virun den Truppen verstoppt, an si hunn sech op der Strooss verstoppt, an hunn d'Israeliten zum Kampf gelooss.

41 An d'Kanner vun Israel hunn de Männer vun de Kinneken e schreckleche Schlag zougefouert, an si sinn zrëck vun hinnen zrëckgaangen, nodeems se se op d'Grenz vum Land Kusch verdriwwen haten.

42 An all Israel wousst, wat d'Männer vun Egypten hinne gemaach haten, datt si virun hinnen an der Schluecht geflücht waren a si eleng kämpfe gelooss haten.

43 D'Kanner vun Israel hunn och mat Schluheet gehandelt, an wéi d'Kanner vun Israel aus der Schluecht zrëckkamen, hunn si e puer vun den Ägypter um Wee fonnt an hunn se do ëmbruecht.

44 An iwwerdeems si se ëmbruecht hunn, hunn si dës Wieder zu hinne gesot:

45 Firwat sidd Dir vun eis fortgaangen a sidd mat eis e puer Leit bliwwen, fir géint dës Kinneken ze kämpfen, déi e grousst Vollek haten, fir eis ze schloen, fir doduerch Är eege Séilen ze retten?

46 An iwwer e puer, déi d'Israeliten um Wee begéint sinn, hunn d'Kanner vun Israel sech géigesäiteg gesot: Schléit, schléit, well hie ass en Ismaeliter, oder en Edomiter, oder aus de Kanner vu Kittim. An si hunn sech iwwer hie gestallt an hien ëmbruecht, a si woussten, datt hie en Ägypter war.

47 An d'Kanner vun Israel hunn dës Saachen listig géint d'Ägypter gemaach, well se se an der Schluecht verlooss haten a virun hinne geflücht waren.

48 An d'Kanner vun Israel hunn op dës Manéier ongefëier zweehonnert Männer vun Egypten op der Strooss ëmbruecht.

49 An all d'Männer vun Egypten hunn dat Béist gesinn, wat d'Kanner vun Israel hinne gemaach haten, dofir hat ganz Egypten grouss Angscht virun de Kanner vun Israel,

well si hir grouss Kraaft gesinn haten, an datt net ee Mann vun hinne gefall war.

50 Sou sinn all d'Kanner vun Israel mat Freed op hire Wee no Gosen zrëckgaangen, an de Rescht vun Egypten ass all Mann op seng Plaz zrëckgaangen.

KAPITEL 65

1 No dësen Saachen hunn sech all d'Conseillere vum Pharaon, dem Kinnek vun Egypten, an all déi Eelst vun Egypten versammelt a si virum Kinnek komm, hunn sech op de Buedem verbeugt a si hunn sech virum him gesat.

2 An d'Conseillere an d'Eelst vun Egypten hunn zum Kinnek geschwat a gesot:

3 Kuckt, d'Vollek vun den Israeliten ass méi grouss a méi mächtig wéi mir, an du weess all dat Béist, wat si eis um Wee ugedoen hunn, wéi mir aus der Schluecht zrëckkamen.

4 An Dir hutt och hir staark Kraaft gesinn, well dës Kraaft kennt hinnen vun hire Pappen, well nëmmen e puer Männer sech géint e Vollek opgehalen hunn, dat sou vill wéi de Sand war, an hunn se um Schnëtt vum Schwäert geschloen, an net ee vun hinnen ass gefall, sou datt, wa se vill gewiescht wieren, se se komplett zerstéiert hätten.

5 Also gitt eis elo e Rot, wat mir mat hinne maache sollen, bis mir se lues a lues aus eiser Mëtt zerstéieren, fir datt se net ze vill fir eis am Land ginn.

6 Wann d'Kanner vun Israel sech am Land vermehren, da ginn si eis zu engem Hindernis, a wann et zu engem Krich kennt, da wäerte si sech mat hirer grousser Kraaft eisem Feind géint eis uschlëssen, géint eis kämpfen, eis aus dem Land zerstéieren a fortgoen.

7 Dunn huet de Kinnek den Eelsten vun Egypten geäntwert a gesot: "Dëst ass de Plang, deen géint Israel beroden ass, vun deem mir net ofwäichen,

8 Kuckt, am Land sinn Pithom a Rameses, Stied, déi net géint de Kampf befestegt sinn; et ass un dir an un eis, se ze bauen a se ze befestegen.

9 Also gitt och du a handelt listeg géint si, a verkënnegt eng Stëmm an Ägypten a Gosen op Uerder vum Kinnek a sot:

10 All Dir Männer vun Egypten, Gosen, Patros an all hir Awunner! de Kinnek huet eis befaol, Pitom a Rameses ze bauen a se fir de Kampf ze befestegen; wien ënner Iech aus ganz Egypten, vun de Kanner vun Israel an vun all den Awunner vun de Stied, bereet ass mat eis ze bauen, kritt jidderee säi Loun deeglech op Uerder vum Kinnek; also gitt als éischt a maacht Schluheet, a versammelt Iech a kommt op Pitom a Rameses fir ze bauen.

11 A während Dir baut, loosst all Dag eng Proklamatioun vun dëser Aart a ganz Ägypten op Uerder vum Kinnek maachen.

12 A wann e puer vun de Kanner vun Israel mat dir bauen, da solls du hinnen hire Loun fir e puer Deeg deeglech ginn.

13 An nodeems si mat Iech fir hiren deegleche Loun gebaut hunn, zitt Iech all Dag een nom aneren am Geheimen vun hinnen ewech, an dann wäert Dir opstoen a hir Aarbechtsmeeschteren an Offizier ginn, an Dir wäert se duerno ouni Loun bauen loossen, a wa se refuséieren, da forcéiert se mat all Ärer Kraaft ze bauen.

14 A wann Dir dat maacht, wäert et gutt fir eis sinn, eist Land géint d'Kanner vun Israel ze stäerken, well wéinst der Middegeet vum Bauen an der Aarbecht wäerten d'Kanner vun Israel manner ginn, well Dir se Dag fir Dag vun hire Fraen ewechhëlt.

15 An all déi Eelst vun Egypten hunn de Rot vum Kinnek héieren, an de Rot huet gutt geschengt an hiren Aen an an den Ae vun de Denger vum Pharaon, an an den Ae vun ganz Egypten, an si hunn no dem Wuert vum Kinnek gemaach.

16 An all d'Denger sinn dem Kinnek fortgaang, an si hunn eng Proklamatioun an ganz Egypten, zu Tachpanches a Gosen, an an all de Stied ronderëm Egypten erausginn, a gesot:

17 Dir hutt gesinn, wat d'Kanner vum Esau an dem Ismael eis ugedoen hunn, déi géint eis an de Krich komm sinn a wollten eis zerstéieren.

18 Dofir huet de Kinnek eis befaol, d'Land ze befestegen, d'Stied Pithom a Rameses ze bauen an se fir d'Schluecht ze befestegen, wa se nach eng Kéier géint eis géife kommen.

19 Wien vun iech aus ganz Ägypten a vun de Kanner vun Israel mat eis baue wëll, dee kritt säin deegleche Loun vum Kinnek, sou wéi säi Gebot eis ass.

20 Wéi Ägypten an all d'Kanner vun Israel alles héieren hunn, wat d'Denger vum Pharaon gesot haten, koumen d'Pithom an d'Kanner vun Israel vun den Ägypter fir mat de Denger vum Pharaon ze bauen, awer kee vun de Kanner vum Levi ass mat senger Bridder komm fir ze bauen.

21 An all d'Denger vum Pharaon a senger Prinzen sinn ufanks mat Bedruch komm, fir mat ganz Israel als deeglech Aarbechter ze bauen, an hunn Israel hiren deegleche Loun vun Ufank un bezuelt.

22 An d'Denger vum Pharaon hunn zesumme mat ganz Israel gebaut, a ware ee Mount laang mat Israel un där Aarbecht beschäftigt.

23 An um Enn vum Mount hunn all d'Denger vum Pharaon ugefaangen, sech all Dag heemlech vum Vollek vun Israel zrëckzezéien.

24 An Israel huet zu där Zäit mat der Aarbecht weidergemaach, awer si kruten dunn hiren deegleche Loun, well e puer vun de Männer vun Egypten zu där Zäit nach mat Israel geschafft hunn; dofir hunn d'Ägypter Israel an där Zäit hiren Loun ginn, fir datt si, d'Ägypter, hir Mataarbechter, och d'Bezuelung fir hir Aarbecht kréie konnten.

25 An no engem Joer a véier Méint haten sech all d'Ägypter vun de Kanner vun Israel zrëckgezunn, sou datt d'Kanner vun Israel eleng mat der Aarbecht iwwreg bliwwe sinn.

26 Nodeems all d'Ägypter sech vun de Kanner vun Israel zrëckgezunn haten, sinn si zrëckkomm a goufen Ënnerdrécker a Beamten iwwer si, an e puer vun hinne stoungen als Aarbechtsleit iwwer d'Kanner vun Israel, fir vun hinnen alles ze kréien, wat se hinne fir d'Bezuelung vun hirer Aarbecht ginn hunn.

27 An d'Ägypter hunn de Kanner vun Israel Dag fir Dag sou gemaach, fir si an hirer Aarbecht ze plagen.

28 An all d'Kanner vun Israel waren eleng un der Aarbecht beschäftigt, an d'Ägypter hunn de Kanner vun Israel vun där Zäit un kee Bezuelung ginn.

29 Wéi e puer vun de Männer vun Israel refuséiert hunn ze schaffen, well si kee Loun kruten, hunn

d'Scholdenexperten an d'Dénger vum Pharaos si ennerdréckt a mat schwéiere Schléi geschloen, a si mat Gewalt zrückgezunn, fir mat hire Bridder ze schaffen; sou hunn all d'Ägypter all Dag mat de Kanner vun Israel gemaach.

30 An all d'Kanner vun Israel haten an dëser Saach grouss Angscht virun den Ägypter, an all d'Kanner vun Israel sinn zrückgaangen an hunn eleng ouni Bezuelung geschafft.

31 An d'Kanner vun Israel hunn Pitom a Rameses gebaut, an all d'Kanner vun Israel hunn d'Aarbecht gemaach, e puer hunn Zillen hiergestallt, an e puer hunn gebaut, an d'Kanner vun Israel hunn dat ganz Land vun Egypten a seng Mauere gebaut a befestegt, an d'Kanner vun Israel ware vill Jore laang un der Aarbecht beschäftigt, bis d'Zäit komm ass, wou den Här un si geduecht huet an si aus Egypten erausgefouert huet.

32 Mä d'Kanner vum Levi waren net mat hire Bridder vun Israel beschäftigt, vun Ufank un bis zum Dag vun hirem Ausgang aus Ägypten.

33 Well all d'Kanner vum Levi woussten, datt d'Ägypter all dës Wieder mat Bedruch zu den Israeliten gesot haten, dofir hunn d'Kanner vum Levi sech dovunner ofgehalen, mat hire Bridder un d'Aarbecht ze kommen.

34 An d'Ägypter hunn hir Opmierksamkeet net drop geriicht, d'Kanner vum Levi duerno schaffen ze loosse, well se vun Ufank un net mat hire Bridder waren, dofir hunn d'Ägypter se eleng gelooss.

35 An d'Hänn vun den egyptesche Männer ware mat weiderer Hartheet géint d'Kanner vun Israel bei där Aarbecht geriicht, an d'Ägypter hunn d'Kanner vun Israel mat Strengheet geschafft.

36 An d'Ägypter hunn d'Liewe vun de Kanner vun Israel mat haarder Aarbecht, mat Mörtel a Zillen, an och mat all Zorte vun Aarbecht um Feld, verbittert.

37 An d'Kanner vun Israel hunn de Melol, de Kinnek vun Egypten, "Meror, Kinnek vun Egypten" genannt, well d'Ägypter zu senger Zäit hiert Liewe mat allerlee Aarbecht verbittert haten.

38 An all d'Aarbecht, mat där d'Ägypter d'Kanner vun Israel schaffen gelooss hunn, hunn si mat Strengheet gemaach, fir d'Kanner vun Israel ze plagen, awer wat méi se se geplot hunn, wat méi si zougeholl a gewuess sinn, an d'Ägypter waren traureg wéinst de Kanner vun Israel.

KAPITEL 66

1 Zu där Zäit ass den Hadad, de Jong vum Bedad, Kinnek vun Edom, gestuerwen, an de Samla vu Mesreka, aus dem Land vun den Osten, ass a senger Plaz regéiert.

2 Am dräizénge Joer vun der Herrschaft vum Pharaos, dem Kinnek vun Egypten, dat war dat honnertfënnfanzwanzegste Joer vun den Israeliten, déi an Egypten erofgaange sinn, huet de Samla uechtzeng Joer iwwer Edom regéiert.

3 An wéi hien regéiert huet, huet hien seng Truppen zesummegeruff fir géint de Zepho, de Jong vum Eliphaz, an d'Kanner vu Kittim ze kämpfen, well si géint den Angeas, de Kinnek vun Afrika, Krich gefouert haten, an si seng ganz Arméi zerstiért hunn.

4 Mä hie wollt net mat him schwätzen, well d'Kanner vum Esau him dovun ofgehalen hunn a gesot hunn: "Hie wier hire Brudder." Dofir huet de Samlah op d'Stëmm vun de

Kanner vum Esau gelauschtert a mat all senge Kräften an d'Land Edom zrückgaangen, an ass net géint de Zepho, de Jong vum Eliphaz, gekämpft.

5 An de Pharaos, de Kinnek vun Egypten, huet dës Héieren a gesot: De Samla, de Kinnek vun Edom, huet sech virgeholl, géint d'Kanner vu Kittim ze kämpfen, an duerno wäert hie kommen, fir géint Egypten ze kämpfen.

6 Wéi d'Ägypter dës Saach Héieren hunn, hunn si d'Aarbecht vun de Kanner vun Israel erhéicht, fir datt d'Israeliten net mat hinne sou maache sollten, wéi se mat hinne gemaach hunn, wéi se mat de Kanner vum Esau an den Deeg vum Hadad gekämpft hunn.

7 Dunn hunn d'Ägypter zu de Kanner vun Israel gesot: "Beeilt Iech a maacht Är Aarbecht, a fäerdeg Är Aufgab, a stäerkt d'Land, fir datt d'Kanner vum Esau, Är Bridder, net géint eis kämpfen, well wéinst Iech wäerte si géint eis kommen."

8 An d'Kanner vun Israel hunn Dag fir Dag d'Aarbecht vun de Männer vun Egypten gemaach, an d'Ägypter hunn d'Kanner vun Israel geplot, fir se am Land ze verkleinere.

9 Mä wéi d'Ägypter d'Aarbecht vun de Kanner vun Israel erhéicht hunn, sou sinn d'Kanner vun Israel och zougeholl a si multiplizéiert ginn, an ganz Ägypten gouf mat de Kanner vun Israel gefëllt.

10 An am honnertfënnfanzwanzegste Joer nodeems Israel an Ägypten erofgaangen ass, hunn all d'Ägypter gesinn, datt hire Rot géint Israel net erfollegräich war, mä datt si zougeholl a gewuess sinn, an d'Land Ägypten an d'Land Gosen ware voll mat de Kanner vun Israel.

11 Dunn koumen all déi Eelst vun Egypten a seng Wäis Männer virum Kinnek a si hunn sech virun him verbeugt a sech virun him gesat.

12 An all déi Eelst vun Egypten an déi weis Männer dovun hunn zum Kinnek gesot: "De Kinnek soll fir ëmmer liewen; du hues eis de Rot géint d'Kanner vun Israel ginn, an mir hunn mat hinne gemaach, wat de Kinnek gesot huet."

13 Mä am Verhältnes zum Zouhuele vun der Aarbecht sou wiest a wuessen se am Land, an kuckt, dat ganz Land ass mat hinnen gefëllt.

14 Elo dofir, eisen Här a Kinnek, d'Ae vu ganz Egypten sinn op Iech geriicht, fir hinnen mat Ärer Wäisheet Rot ze ginn, mat där si Israel besiege kënnen, fir se ze zerstiéieren oder se aus dem Land ze reduzéieren; an de Kinnek huet hinnen geäntwert a gesot: Gitt Iech Rot an dëser Saach, fir datt mir wëssen, wat mir mat hinne maache sollen.

15 An en Offizier, ee vun de Conseillere vum Kinnek, deem säin Numm Job war, aus Mesopotamien, am Land Us, huet dem Kinnek geäntwert a gesot:

16 Wann et dem Kinnek gefällt, da soll hien de Rot vu sengem Dénger lauschten; an de Kinnek sot zu him: Schwätz.

17 An den Hiob huet virum Kinnek, de Präzen an all den Eelsten vun Egypten geschwat a gesot:

18 Kuckt, de Rot vum Kinnek, deen hie virdru geroden huet iwwer d'Aarbecht vun de Kanner vun Israel, ass ganz gutt, an Dir däreft déi, déi schaffen, net fir ëmmer ewechhuelen.

19 Mee dës ass de Rot, mat deem Dir se reduzéiere kënnt, wann et dem Kinnek gutt fënnt, se ze plagen.

20 Kuckt, mir hunn zënter laanger Zäit Krich gefaart, a mir hunn gesot: Wann Israel am Land fruchtbar gëtt, da verdreiwe si eis aus dem Land, wann e Krich ufänkt.

21 Wann et dem Kinnek gefällt, da soll e kinneklecht Uerder erausginn, an et soll an de Gesetzer vun Egypten geschriwwen ginn, dat net zrëckgezunn ka ginn, datt all männlecht Kand, dat vun den Israeliten gebuer gëtt, säi Blut um Buedem vergoss soll ginn.

22 An andeems Dir dëst maacht, wann all déi männlech Kanner vun Israel gestuerwe sinn, wäert d'Béist vun hire Kricher ophalen; loosst de Kinnek dat maachen a schéckt all déi hebräesch Hiewanen a befaolt hinnen an dëser Saach, se auszuféieren; sou huet d'Saach dem Kinnek an de Prännen gefall, an de Kinnek huet no dem Wuert vum Hiob gemaach.

23 An de Kinnek huet geschéckt, fir d'Hebräesch Hiewanen ze ruffen, vun deenen déi eng Schefra an déi aner Pua genannt gouf.

24 An d'Hieffrae koumen virum Kinnek a stoungen a senger Präsenz.

25 An de Kinnek sot zu hinnen: Wann Dir den Hebräesche Fraen d'Amt vun enger Hebamm iwverhëllt a se op de Still gesitt, wann et e Jong ass, da sollt Dir hien ëmbréngen, awer wann et eng Duechter ass, da soll si liewen.

26 Mee wann Dir dat net maacht, da wäert ech Iech an all Är Haiser mat Feier verbrennen.

27 Mä d'Hebräerinnen haten Gott gefaart a si hunn dem Kinnek vun Egypten oder senge Wieder net nogelauschtert. Wann déi hebräesch Fraen der Hiefra e Jong oder eng Duechter gebuer hunn, huet d'Hebräerin alles gemaach, wat néideg war, fir d'Kand a si huet et liewe gelooss; sou hunn d'Hebräerinnen all Dag gemaach.

28 Dëst gouf dem Kinnek erzielt, an hien huet geschéckt a geruff, d'Hieffraen, an hien huet zu hinne gesot: Firwat hutt Dir dat gemaach a d'Kanner liewe gelooss?

29 An d'Hieffraen hunn geäntwert a virum Kinnek geschwat a gesot:

30 De Kinnek soll net mengen, datt déi hebräesch Frae wéi déi egyptesch Frae sinn, well all d'Kanner vun Israel gesond sinn, an ier d'Hieffra bei si kënnt, hunn se gebuer, an eis, Är Déngschtmeedercher, huet zënter ville Deeg keng hebräesch Fra gebuer, well all déi hebräesch Frae hir eege Hiewfrae sinn, well se gesond sinn.

31 An de Pharaon huet hir Wieder héieren a si an dëser Saach geglëft, an d'Heefraen sinn vum Kinnek fortgaang, a Gott huet hinne gutt gemaach, an d'Vollek huet sech vermehrt a sech immens gewuess.

KAPITEL 67

1 Et war e Mann am Land vun Egypten aus dem Nokommen vum Levi, deem säin Numm Amram war, de Jong vum Kehath, dem Jong vum Levi, dem Jong vun Israel.

2 An dëse Mann ass gaangen a huet sech eng Fra geholl, nämlech d'Jochebed, d'Duechter vum Levi, der Schwëster vu sengem Papp, an si war honnertsechszwanzeg Joer al, an hien ass bei si komm.

3 An d'Fra ass schwanger ginn an huet eng Duechter gebuer, an si huet hir Miriam genannt, well d'Ägypter an där Zäit d'Liewe vun de Kanner vun Israel verbittert haten.

4 An si ass erëm schwanger ginn an huet e Jong gebuer an huet him den Numm Aaron ginn, well an de Deeg vun hirer Empfängnis huet de Pharaon ugefaangen d'Blutt vun de männleche Kanner vun Israel ze vergoss.

5 An där Zäit ass de Zepho, de Jong vum Eliphaz, dem Jong vum Esau, Kinnek vu Kittim, gestuerwen, an de Janeas ass a sengem Plaz regéiert.

6 An d'Zäit, déi de Zepho iwver d'Kanner vu Kittim regéiert huet, war fofzeg Joer, an hien ass gestuerwen a gouf an der Stad Nabna am Land vu Kittim begruewen.

7 An de Janeas, ee vun de mächtege Männer vun de Kanner vu Kittim, huet no him regéiert, an hien huet fofzeg Joer regéiert.

8 Nom Doud vum Kinnek vu Kittim ass de Bileam, de Jong vum Beor, aus dem Land vu Kittim geflücht, an hien ass bei de Pharaon, de Kinnek vun Egypten, an Egypten komm.

9 An de Pharaon huet hien mat grousser Eier empfaangen, well hie vu senger Wäisheet héieren hat, an hien huet him Kaddoe ginn an hien zu engem Beroder gemaach a hie verherreicht.

10 An de Bileam huet an Ägypten gewunnt, an Eier bei all den Adlegen vum Kinnek, an d'Adel hunn hien héichgehalen, well si all seng Wäisheet léiere wollten.

11 An am honnertdrëssegste Joer vum Ofrees vun Israel an Ägypten huet de Pharaon gedreemt, datt hie op sengem kinneklechen Troun souz, an hien huet seng Aen opgehuewen an en ale Mann virun him gesinn, an et war eng Waag an den Hänn vum ale Mann, sou eng Waag wéi se vun Händler benotzt gëtt.

12 An den ale Mann huet d'Waag geholl an se virum Pharaon opgehaangen.

13 An den ale Mann huet all déi Eelst vun Egypten an all seng Adleg a grouss Männer geholl, an hien huet se zesummegebonnen an op eng Wo gesat.

14 An hien huet e Mëllechkand geholl an et an déi aner Wo geluecht, an d'Kann huet iwver alles gewährt.

15 An de Pharaon war erstaunt iwver dës schrecklech Visioun, firwat dat Kéngt iwver alles sollt iwverherrschen, an de Pharaon ass erwächt a kuck, et war en Dram.

16 De Pharaon ass fréi moies opgestan an huet all seng Dénger geruff an hinnen den Dram erzielt, an d'Männer kruten grouss Angscht.

17 An de Kinnek sot zu all senge Weise Männer: "Erkläert, ech bieden iech, den Dram, deen ech gedreemt hunn, fir datt ech en erausfanne kann."

18 An de Bileam, de Jong vum Beor, huet dem Kinnek geäntwert a gesot: "Dat heescht näischt anescht wéi e grousst Ongléck, dat an den leschten Deeg iwver Ägypten opkomme wäert."

19 Well Israel wäert e Jong gebuer ginn, deen ganz Ägypten a seng Awunner zerstëiere wäert, an d'Israeliten mat enger mächtiger Hand aus Ägypten erausféiere wäert.

20 Also elo, o Kinnek, huel e Rot iwver dës Saach, fir datt Dir d'Hoffnung vun de Kanner vun Israel an hir Erwaardung zerstëiere kënnt, ier dëst Béist géint Ägypten opkënn.

21 An de Kinnek sot zum Bileam: A wat solle mir mat Israel maachen? Mir hunn eis sécherlech am Ufank op eng bestëmmt Manéier géint si beroden a konnten se net iwverwöllegen.

22 Also gitt dir elo och e Rot géint si, mat deem mir se besiege können.

23 An de Bileam huet dem Kinnek geäntwert a gesot: Schéckt elo Är zwee Conseilleren a rufft se, da wäerte mir kucken, wat hire Rot an dëser Saach ass, an duerno wäert Äre Knecht schwätzen.

24 An de Kinnek huet seng zwee Conseilleren, de Reuel, de Midianiter, an den Job, den Uzit, geruff, an si koumen a sech virum Kinnek gesat.

25 An de Kinnek sot zu hinnen: Kuckt, Dir hutt den Dram héieren, deen ech gedreemt hunn, an seng Interpretatioun; gitt elo Rot a wësst a kuckt, wat mat de Kanner vun Israel gemaach soll ginn, fir datt mir se iwverwanne können, ier hiert Béist géint eis opkënn.

26 An de Reuel, de Midianiter, huet dem Kinnek geäntwert a gesot: "De Kinnek soll liewen, de Kinnek soll fir ëmmer liewen!"

27 Wann et dem Kinnek gutt fällt, da soll hien sech vun den Hebräer ophalen a si verlossen, an hie soll seng Hand net géint si ausstrecken.

28 Well dëst sinn déi, déi den Här a fréieren Deeg erausgewielt huet, an als Deel vu sengem Ierfschaftsdeel aus all de Vëlker vun der Äerd an de Kinneke vun der Äerd geholl huet; a wien ass do, deen seng Hand ongestraft géint si ausgestreckt huet, un deem hire Gott sech net gerächt huet?

29 Du weess sécher, datt wéi den Abraham an Ägypten erofgaangen ass, de Pharaos, de fréiere Kinnek vun Ägypten, d'Sara, seng Fra, gesinn huet an hatt zu Fra geholl huet, well den Abraham gesot huet: "Si ass meng Schwëster", well hien Angscht hat, datt d'Männer vun Ägypten hien wéinst senger Fra ëmbréngé géifen.

30 Wéi de Kinnek vun Egypten d'Sara geholl hat, huet Gott hien a säi Stot mat schwéiere Plagen geschloen, bis hien dem Abraham seng Fra Sara zrëckginn huet, an duerno war hie geheelt.

31 An den Abimelech, de Gerariter, Kinnek vun de Philistiner, huet Gott wéinst der Sara, der Fra vum Abraham, bestrooft, andeems hien all Schouss vum Mënsch bis zum Déier zougemaach huet.

32 Wéi hire Gott an der Nuecht an engem Dram bei den Abimelech kum an hien erschreckt huet, fir dem Abraham d'Sara zrëckzeginn, déi hie geholl hat, an duerno all d'Leit vu Gerar wéinst der Sara bestrooft goufen, huet den Abraham zu sengem Gott fir si gebiet, an hie gouf vun him erhéiert, an hien huet si geheelt.

33 Den Abimelech hat Angscht virun all deem Béisen, dat iwver hien a säi Vollek kum, an hien ass bei den Abraham seng Fra Sara zrëckgaangen a huet him mat hir vill Kaddoe ginn.

34 Dat huet hien och mam Isaak gemaach, wéi hien hien aus Gerar verdriwwen hat, an Gott hat him wonnerbar Saachen gemaach, datt all d'Waasserleef vu Gerar ausgedréchent sinn, an hir fruchtbar Beem keng Fruucht méi gedroen hunn.

35 Bis den Abimelech vu Gerar, den Ahuzzat, ee vu senger Frënn, an de Pichol, de Kapitän vu sengem Arméi, bei hie gaange sinn a sech virun him op de Buedem verbeugt hunn.

36 An si hunn hien gefrot, fir si ze bieten, an hien huet zum Här fir si gebiet, an den Här huet sech vun him erhéiert an hien huet si geheelt.

37 Och de Jakob, deen einfache Mann, gouf duerch seng Integritéit aus der Hand vu sengem Brudder Esau an aus der Hand vum Laban, dem Syrer, dem Brudder vu senger Mamm, gerett, deen säi Liewen gesicht hat; genee sou aus der Hand vun all de Kinneke vu Kanaan, déi sech géint hien a seng Kanner zesummegeeden haten, fir se ze zerstëieren, an den Här huet se aus hiren Hänn gerett, sou datt se sech géint si ëmgedréint hunn a se geschloen hunn, well wien huet jeemools seng Hand ongestraft géint si ausgestreckt?

38 Sécher, de Pharaos deen fréiere, de Papp vun Ärem Papp, huet de Joseph, de Jong vum Jakob, iwver all d'Prinzen vum Land Ägypten erhuewen, wéi hien seng Wäisheet gesinn huet, well duerch seng Wäisheet huet hien all d'Awunner vum Land vum Hongersnout gerett.

39 Duerno huet hien dem Jakob a senger Kanner bestallt, no Ägypten ze kommen, fir datt duerch hir Kraaft d'Land Ägypten an d'Land Gosen vun der Hongersnout befreit kéinte ginn.

40 Wann et elo gutt an Ären Ae schéngt, da stoppt domat, d'Kanner vun Israel ze zerstëieren. Mee wann et net Äre Wëllen ass, datt si an Ägypten wunnen, da schéckt se vun hei fort, fir datt si an d'Land Kanaan kenne goen, an d'Land, wou hir Vorfahren als Asylbewunner gelieft hunn.

41 Wéi de Pharaos d'Wierder vum Jethro héieren huet, war hie ganz rosen op hien, sou datt hien sech virum Kinnek beschämt opgestan ass, a säi Land Midian gaangen ass an dem Joseph säi Bengel matgeholl huet.

42 An de Kinnek sot zum Hiob, dem Uzit: Wat sees du, Hiob, a wat ass däi Rot iwver d'Hebräer?

43 Dunn huet den Hiob zum Kinnek gesot: "Kuckt, all d'Awunner vum Land sinn an Ärer Muecht; de Kinnek soll maachen, wat him gutt virkënn."

44 An de Kinnek sot zum Bileam: Wat sees du, Bileam? So däi Wuert, datt mir et héieren.

45 An de Bileam sot zum Kinnek: Vun allem, wat de Kinnek géint d'Hebräer geroden huet, wäerte si befreit ginn, an de Kinnek wäert si mat kengem Rot iwverwältigen können.

46 Wann Dir mengt, si duerch dat flammend Feier ze verklengeren, kënn Dir se net besiegen, well hire Gott huet sécherlech den Abraham, hire Papp, aus Ur vun de Chaldeeër gerett; a wann Dir mengt, si mat engem Schwäert ze zerstëieren, gouf sécherlech den Isaak, hire Papp, dovunner gerett, an e Widder gouf a sengem Plaz gesat.

47 A wann Dir mengt, si mat haarder an usprochsvoller Aarbecht ze verklengeren, da wäert Dir och do net erfollegräich sinn, well hire Papp Jakob dem Laban mat all Zorte vun haarder Aarbecht gedéngt huet a mat Erfolleg geschafft huet.

48 Elo also, O Kinnek, héiert meng Wieder, well dëst ass de Rot, deen géint si geroden ass, mat deem Dir se iwverwanne kënn, a vun deem Dir net ofwäiche sollt.

49 Wann et dem Kinnek gefällt, da soll hien all hir Kanner, déi vun haut un gebuer ginn, an d'Waasser gehäit ginn, well doduerch kënn Dir hiren Numm auslëschen, well kee vun hinnen, nach vun hire Pappen, op dës Manéier gepréift gouf.

50 An de Kinnek huet d'Wierder vum Bileam héieren, an d'Saach huet dem Kinnek an de Prinzen gutt gefall, an de Kinnek huet no dem Wuert vum Bileam gemaach.

51 An de Kinnek huet bestallt, datt eng Proklamatioun erausginn an e Gesetz am ganze Land vun Egypten erausginn soll ginn, an deem et geheescht huet: All männlecht Kand, dat vun haut un bei den Hebräer gebuer gëtt, soll an d'Waasser gehäit ginn.

52 An de Pharaon huet all seng Dénge geruff a gesot: "Gitt elo a sicht duerch d'Land Gosen, wou d'Kanner vun Israel sinn, a kuckt no, ob all Jong, deen den Hebräer gebuer gëtt, an de Floss gehäit gëtt, awer all Duechter sollt Dir lieve loosse."

53 Wéi d'Kanner vun Israel dës Saach héieren hunn, déi de Pharaon gebueden hat, hir männlech Kanner an de Floss ze geheien, hunn e puer vun de Leit sech vun hire Fraen getrennt an anerer sinn hinne bliwwen.

54 A vun deem Dag un, wéi d'Zäit vun der Gebuert fir déi Fraen aus Israel ukomm ass, déi mat hire Männer bliwwe waren, sinn si op d'Feld gaangen, fir do ze gebueren, an si hunn um Feld gebuer, an hunn hir Kanner um Feld gelooss a sinn heemgaangen.

55 An den Här, deen hiren Vorfahren geschwuer hat, si ze multiplizéieren, huet ee vu senge Dénge-Engelen am Himmel geschéckt, fir all Kand a Waasser ze wäschen, et ze salben an anzewéckelen an him zwéi glat Steng an d'Hänn ze leeën, aus deem ee vun deenen et Mëllech an aus deem aneren Hunneg gesuckelt huet, an hien huet seng Hoer bis op d'Knée wuessen gelooss, mat deenen et sech bedeckt huet; fir et ze tréischten an un et ze klammere, duerch säi Matgefill fir et.

56 An nodeems Gott Matgefill mat hinnen hat a wollt, si op der Uewerfläch vum Land ze multiplizéieren, huet hien senger Äerd bestallt, si opzehuelen, fir datt se do gehale ginn, bis se grouss ginn. Duerno huet d'Äerd hire Mond opgemaach a si erausgespëtzt, an si sinn aus der Stad erausgewuess wéi d'Kraider vun der Äerd an d'Gras vum Bësch, an all si sinn zréck bei seng Famill an an d'Haus vu sengem Papp gaangen, a si sinn bei hinne bliwwen.

57 An d'Klengkanner vun den Israeliten waren op der Äerd wéi d'Kraider um Feld, duerch Gottes Gnod zu hinnen.

58 Wéi all d'Ägypter dat gesinn hunn, sinn si fortgaang, jidderee mat sengem Joch Ochsen a sengem Plouschéier op säi Feld, an hunn et ëmgeploegt, wéi een d'Äerd beim Aussaat ploegt.

59 An wéi se geploot hunn, konnten se de Kanner vun den Israeliten net méi schueden, sou datt d'Vollek ëmmer méi grouss gouf a ganz vill gouf.

60 An de Pharaon huet senge Beamten all Dag bestallt, op Gosen ze goen, fir d'Kanner vun den Israeliten ze sichen.

61 Wéi si een gesicht a fonnt haten, hunn si en mat Gewalt aus der Mamm hirer Broscht geholl an an de Floss gehäit, mä d'Meedche hunn si bei senger Mamm gelooss; sou hunn d'Ägypter all Dag mat den Israeliten gemaach.

KAPITEL 68

1 Zu där Zäit war de Geescht vu Gott iwwer d'Mirjam, d'Duechter vum Amram, der Schwëster vum Aaron, an si ass erausgaang an huet iwwer d'Haus propheet a gesot: "Kuckt, dës Kéier gëtt eis e Jong vu mengem Papp a

menger Mamm gebuer, an hie wäert Israel aus der Hand vun Ägypten retten."

2 Wéi den Amram d'Wierder vu senger Duechter héieren huet, ass hien gaangen an huet seng Fra zréck an d'Haus bruecht, nodeems hien se fortgedriwwen hat, wéi de Pharaon bestallt hat, datt all männlech Kanner vum Haus vum Jakob an d'Waasser gehäit solle ginn.

3 Dunn huet den Amram seng Fra Jochebed geholl, dräi Joer nodeems hien si fortgedriwwen hat, an hien ass bei si komm, an si ass schwanger ginn.

4 An no siwe Méint vun hirer Empfängnis huet si e Jong gebuer, an dat ganz Haus war mat vill Liicht gefëllt, wéi d'Liicht vun der Sonn an dem Mound zu hirer Zäit vun hirem Schienen.

5 An wéi d'Fra gesinn huet, datt d'Kand schéin a gefällt fir d'Aen war, huet si et dräi Méint laang an engem bannenzege Raum verstoppt.

6 An där Zäit hunn d'Ägypter sech verschwuer, fir all d'Hebräer do ze vernichten.

7 An déi egyptesch Fraen sinn op Gosen gaangen, wou d'Kanner vun Israel waren, an hunn hir kleng Kanner op de Schëlleren gedroen, hir Puppelcher, déi nach net schwätze konnten.

8 An deenen Deeg, wéi d'Frae vun den Israeliten gebuer hunn, hat all Fra hire Jong virun den Ägypter verstoppt, fir datt d'Ägypter näischt vun hirer Gebuert wëssen a si net aus dem Land ausrotten.

9 An déi egyptesch Fraen koumen op Gosen, an hir Kanner, déi net konnten schwätzen, waren op hire Schëlleren, an wéi eng egyptesch Fra an d'Haus vun enger hebräescher Fra koum, huet hiert Kand ugefaang ze kräischen.

10 An wéi et gekrasch huet, huet d'Kand, dat am bannenzege Raum war, geäntwert, an déi egyptesch Frae sinn gaangen an hunn et am Haus vum Pharaon erzielt.

11 An de Pharaon huet seng Beamten geschéckt fir d'Kanner ze huelen an se ëmzebréngen; sou hunn d'Ägypter all Dag mat den hebräesche Fraen gemaach.

12 An et war zu där Zäit, ongeféier dräi Méint nodeems d'Jochebed hire Jong verstoppt hat, datt d'Saach am Haus vum Pharaon bekannt gouf.

13 An d'Fra huet sech beeilt, hire Jong ewechzehuelen, ier d'Dénge-Engel koumen, an huet fir hien eng Këscht aus Bësch geholl, an huet se mat Leim a Pech bestreet, an huet d'Kand dran geluecht, an huet et an d'Fändelen um Ufer vum Floss geluecht.

14 A seng Schwëster Miriam stoung wäit ewech, fir ze wëssen, wat mat him gemaach géif ginn, a wat aus hire Wieder géif ginn.

15 An Gott huet zu där Zäit eng schrecklech Hëtzt an Egypten geschéckt, déi d'Fleesch vum Mënsch verbrannt huet wéi d'Sonn an hirem Kreeslaf, an huet d'Ägypter staark ënnerdréckt.

16 An all d'Ägypter sinn erofgaang fir sech am Floss ze baden, wéinst der verbrennender Hëtzt, déi hiert Fleesch verbrannt huet.

17 An d'Bathia, d'Duechter vum Pharaon, ass och am Floss bade gaangen, wéinst der verbrennender Hëtzt, an hir Meedercher sinn um Ufer vum Floss gaang, an all d'Frae vun Egypten och.

18 An d'Bathia huet hir Aen op de Floss gehuewen, an huet d'Ark um Waasser gesinn, an huet hir Déngschtmeedche geschéckt fir se ze huelen.

19 An si huet et opgemaach a gesinn, datt d'Kand gekrasch huet, an hatt hat Matleed mat him a sot: "Dëst ass ee vun den Hebräesche Kanner."

20 An all d'Fraen vun Egypten, déi um Ufer vum Floss gaange sinn, wollten him Stillen, mä hie wollt net Stillen, well dat vum Här war, fir hien zréck un d'Broscht vu senger Mamm ze ginn.

21 Seng Schwëster Miriam war zu där Zäit ënner den egyptesche Fraen um Ufer vum Floss, an huet dat gesinn a sot zu der Duechter vum Pharaon: "Soll ech goen an eng Kannerfra vun den Hebräesche Fraen sichen, fir datt si d'Kand fir dech stëllt?"

22 An d'Duechter vum Pharaon sot zu hir: "Géi!" An déi jonk Fra ass gaangen an huet d'Mamm vum Kand geruff.

23 An d'Duechter vum Pharaon sot zu der Jochebed: "Huel dëst Kand mat a sët et fir mech, an ech wäert dir dāi Loun bezuelen, zwee Sëlwerstécker deeglech." An d'Fra huet d'Kand geholl an et gestillt.

24 An no zwee Joer, wéi d'Kand grouss gi war, huet si et bei d'Duechter vum Pharaon bruecht, an et war fir si wéi e Jong, an si huet him Moses genannt, well si gesot huet: Well ech hunn et aus dem Waasser gezunn.

25 A sāi Papp Amram huet him Chabar genannt, well, huet hie gesot, hie wier mat senger Fra verbonnen, vun där hie sech verworf hat.

26 Seng Mamm, d'Jochebed, huet him den Numm Jekuthiel ginn, well, sot si, ech hunn op hien gehofft, an Gott huet hien mir zréckginn.

27 A seng Schwëster Miriam huet hien Jered genannt, well si ass him no beim Floss erfogaangen, fir ze wëssen, wat sāin Enn wier.

28 A sāi Brudder Aaron huet him den Numm Abi Zanuch genannt a gesot: Māi Papp huet meng Mamm verlooss a wéinst him bei hir zréckkomm.

29 An de Kehath, dem Amram sāi Papp, huet him den Numm Abigdor ginn, well Gott wéinst him de Broch vum Haus Jakob reparéiert huet, sou datt si hir männlech Kanner net méi an d'Waasser geheie konnten.

30 An hir Krankschwëster huet hien Abi Socho genannt a gesot: A sengem Tabernakel war hie sech drāi Méint laang verstoppt, wéinst de Kanner vum Ham.

31 An ganz Israel huet him Schemaja, Jong vum Netanel, genannt, well si gesot hunn: A senge Deeg huet Gott hiert Gejāiz héieren a si vun hiren Ënnerdrécker gerett.

32 An de Moses war am Haus vum Pharaon, a war fir d'Bathia, d'Duechter vum Pharaon, wéi e Jong, an de Moses ass ënner de Kanner vum Kinnek opgewuess.

KAPITEL 69

1 An de Kinnek vun Edom ass an där Zäit gestuerwen, am uechtzēngte Joer vu senger Herrschaft, a gouf a sengem Tempel begruewen, deem hie fir sech selwer als seng kinneklech Residenz am Land Edom gebaut hat.

2 An d'Kanner vum Esau hunn op Pethor geschéckt, dat um Floss läit, an hunn do e jonke Mann mat schéinen Aen an engem schéine Gesiicht geholl, deem sāin Numm Saul war,

an hunn hien zum Kinnek iwwer si am Plaz vu Samla gemaach.

3 An de Saul huet véierzeg Joer iwwer all d'Kanner vum Esau am Land Edom regéiert.

4 Wéi de Pharaon, de Kinnek vun Egypten, gesinn huet, datt de Rot, deen de Bileam iwwer d'Kanner vun Israel geroden hat, net erfollegräich war, mā datt si trotzdem fruchtbar waren, sech multiplizéiert hunn a sech am ganze Land vun Egypten verbreet hunn,

5 Dunn huet de Pharaon an där Zäit befaol, datt eng Proklamatioun an ganz Ägypten un d'Kanner vun Israel erausginn soll ginn, déi seet: "Kee Mënsch dāerf eppes vu senger deeglecher Aarbecht reduzéieren."

6 A wann de Mann a senger Aarbecht, déi hien all Dag mécht, sief et mat Mörtel oder Zillen, net genuch ass, deem sāi jéngste Jong soll an d'Plaz gesat ginn.

7 An d'Aarbecht vun Egypten huet sech an där Zäit op d'Kanner vun Israel verstärkt, an, wann ee Stéck Zillen fir d'deeglech Aarbecht vun engem Mann felt, hunn d'Ägypter sāi jéngste Jong mat Gewalt vu senger Mamm geholl an hien an d'Gebai gesat, op der Plaz vum Stéck Zillen, deem sāi Papp net méi hat.

8 An d'Männer vun Egypten hunn dat all de Kanner vun Israel Dag fir Dag gemaach, all d'Deeg fir eng laang Zäit.

9 Mā de Stamm Levi huet zu där Zäit net vun Ufank un mat den Israeliten, hire Bridder, zesummegeschafft, well d'Kanner vum Levi d'Schlaueheet vun den Ägypter kannt hunn, déi se am Ufank géint iwwer den Israeliten ausgeübt hunn.

KAPITEL 70

1 Am drëtte Joer no der Gebuert vum Moses souz de Pharaon bei engem Bankett, wéi d'Kinnigin Alparanith zu senger rietser Sāit an d'Bathia zu senger lénkses Sāit souz, an de Jong Moses op hirer Broscht louch, an de Bileam, de Jong vum Beor, mat senge zwéi Jongen, an all d'Prinzessin vum Kinnek um Dësch souzen an der Präsenz vum Kinnek.

2 An de Jong huet seng Hand op de Kapp vum Kinnek ausgestreckt, an huet d'Kroun vum Kapp vum Kinnek geholl an se op sāin eegene Kapp gesat.

3 Wéi de Kinnek an d'Prinzen d'Aarbecht gesinn hunn, déi de Jong gemaach hat, kruten de Kinnek an d'Prinzen eng grouss Angscht, an ee Mann huet sech zu sengem Noper erstaunt.

4 An de Kinnek sot zu de Prinzen, déi virun him um Dësch souzen: Wat schwätzt Dir a wat sot Dir, Dir Prinzen, an dëser Saach, a wat soll d'Uerteel iwwer de Jong wéinst dëser Dot sinn?

5 An de Bileam, de Jong vum Beor, dem Zauberer, huet virum Kinnek a senge Präzen geäntwert a gesot: "Erënner dech elo, māin Här a Kinnek, un den Dram, deen Dir zënter ville Deeg gedreemt hutt, an un deen, deen Äre Knecht Iech interpretéiert huet."

6 Elo ass dëst e Kand vun den Hebräesche Kanner, an deem de Geescht vu Gott ass, a soll māin Här de Kinnek net mengen, datt dëse Jong dëst ouni Wëssen gemaach huet.

7 Well hie ass e Hebräesche Jong, a Wāisheet a Versteedsdemech si bei him, obwuel hie nach e Kand ass, a

mat Wäisheet huet hien dat gemaach an huet sech d'Kinnekräich Ägypten erausgesicht.

8 Well sou maachen all d'Hebräer Kinneken an hir Adleger mat Schlawheet, fir d'Kinneke vun der Äerd an hir Männer zidderen ze loossen.

9 Du weess sécher, datt den Abraham, hire Papp, sou gehandelt huet, andeems hien d'Arméi vum Nimrod, dem Kinnek vu Babel, an dem Abimelech, dem Kinnek vu Gerar, bedrunn huet, an datt hien d'Land vun den Heth-Kanner an all d'Kinnekräicher vu Kanaan a Besëtz geholl huet.

10 An datt hien an Ägypten erofgaangen ass a vun der Sarah, senger Fra, gesot huet: Si ass meng Schwëster, fir Ägypten a säi Kinnek an d'Irre ze bréngen.

11 Säi Jong Isaak huet dat och gemaach, wéi hien op Gerar gaangen ass a sech do niddergelooss huet, a seng Kraaft huet sech iwwer d'Arméi vum Abimelech, dem Kinnek vun de Philistiner, duerchgesat.

12 Hie wollt och d'Kinnekräich vun de Philistiner ënnerdrécken, andeems hien gesot huet, datt seng Fra Rebekka seng Schwëster wier.

13 De Jakob huet och säi Brudder verrot gehandelt an him säi Gebuertsrecht a säi Segen geholl.

14 Dunn ass hien op Paddan-Aram an d'Haus vum Laban, dem Brudder vu senger Mamm, gaangen, an huet listig seng Duechter, säi Véi an alles, wat hie gehéiert, vun him geklaut, an ass fortgelaf a bei säi Papp an d'Land Kanaan zrëckgaangen.

15 Seng Jongen hunn hire Brudder Joseph verkaaft, deen an Ägypten erofgaangen ass a Sklav gouf, an zwielef Joer laang am Prisong war.

16 Bis de fréiere Pharaon Dreem gedreemt huet, hien aus dem Prisong zrëckgezunn huet, an hien iwwer all d'Prinzen an Ägypten ervirgehuewen huet, well hien him seng Dreem interpretéiert huet.

17 An wéi Gott eng Hongersnout am ganze Land verursaacht huet, huet hie säi Papp a seng Bridder an de ganze Stot vu sengem Papp bruecht a si ouni Präis oder Belounung ënnerstëtzt, an huet d'Ägypter als Sklaven kaaft.

18 Also, mäin Här Kinnek, kuckt, dëst Kand ass an hirer Plaz an Ägypten opgestan, fir no hiren Doten ze maachen a mat all Kinnek, Pränz a Riichter ze lëschtég ze maachen.

19 Wann et dem Kinnek gefällt, loosst eis elo säi Blut um Buedem vergoss, fir datt hie net grouss gëtt an d'Herrschaft aus Ärer Hand hält, an d'Hoffnung vun Ägypten net ënnergeet, nodeems hie regéiert huet.

20 An de Bileam sot zum Kinnek: "Mir ruffen all d'Riichter vun Ägypten an déi weis Männer dovun, a loosse eis wëssen, ob dësem Jong den Doudsurteel zoustëmmt, wéi du gesot hues, an dann wäerte mir hien ëmbréngen."

21 An de Pharaon huet geschéckt a geruff all déi Wäis Männer vun Ägypten, an si koumen virum Kinnek, an en Engel vum Här koum ënner si, an hie war wéi ee vun de Wäise Männer vun Ägypten.

22 An de Kinnek sot zu de Weise Männer: Dir hutt sécherlech héieren, wat dëse Hebräesche Jong, deen am Haus ass, gemaach huet, an esou huet de Bileam an der Saach geurt.

23 Riicht elo och Dir selwer a kuckt, wat dem Jong fir d'Dot zoustëmmt, déi hie begaangen huet.

24 An den Engel, deen ausgesinn huet wéi ee vun de Weise vum Pharaon, huet geäntwert a gesot, wéi follegt, virun all de Weise vun Ägypten a virum Kinnek an de Pränz:

25 Wann et dem Kinnek gefällt, da soll de Kinnek Männer schécken, déi en Onyxsteen an eng Feierkuel virun him bréngen a se virum Kand leeën. Wann d'Kand dann seng Hand ausstreckt an den Onyxsteen hält, da wësse mir, datt de Jong mat Wäisheet alles gemaach huet, wat hie gemaach huet, an da musse mir hien ëmbréngen.

26 Mee wann hie seng Hand op d'Kuel ausstreckt, da wësse mir, datt hien dës Saach net mat Wëssen gemaach huet, an hie wäert liewen.

27 An d'Saach huet dem Kinnek an de Pränz gutt gefall, an de Kinnek huet gemaach, wat dem Engel vum Här gesot gouf.

28 An de Kinnek huet bestallt, den Onyxsteen an d'Kuel ze bréngen a virum Moses ze leeën.

29 An si hunn de Jong virun sech gestallt, an de Jong huet probéiert seng Hand op den Onyxsteen ze strecken, awer den Engel vum Här huet seng Hand geholl an se op d'Kuel geluecht, an d'Kuel ass a senger Hand ausgeläscht, an hien huet se opgehuewen an a säi Mond geluecht, an huet en Deel vu senger Lëpsen an en Deel vu senger Zong verbrannt, an hie gouf schwéier am Mond a senger Zong.

30 Wéi de Kinnek an d'Prinzen dat gesinn hunn, woussten si, datt de Moses net mat Wäisheet gehandelt hat, andeems hien d'Kroun vum Kapp vum Kinnek ofgeholl huet.

31 Dofir hunn de Kinnek an d'Prinzen sech dovunner ofgehalen, d'Kand ëmzebréngen, sou datt de Moses am Haus vum Pharaon bliwwen ass a grouss gouf, an den Här war mat him.

32 An iwwerdeems de Jong am Haus vum Kinnek war, war hie purpurroude gekleet an hien ass ënner de Kanner vum Kinnek opgewuess.

33 Wéi de Moses am Haus vum Kinnek opgewuess ass, huet d'Bathia, d'Duechter vum Pharaon, hien als e Jong ugesinn, an de ganze Stot vum Pharaon huet hien geéiert, an all d'Männer vun Ägypten haten Angscht virun him.

34 An hien ass all Dag erausgaangen an an d'Land Gosen komm, wou seng Bridder, d'Kanner vun Israel, waren, an de Moses huet si all Dag a kuerzer Loft a schwéierer Aarbecht gesinn.

35 An de Moses huet si gefrot: "Firwat gëtt iech dës Aarbecht Dag fir Dag opgedroen?"

36 An si hunn him alles erzielt, wat hinne geschitt war, an all d'Geboter, déi de Pharaon hinne viru senger Gebuert opgezwonge hat.

37 An si hunn him all d'Rotschléi erzielt, déi de Bileam, de Jong vum Beor, géint si geroden hat, a wat hie géint hie geroden hat, fir hien ëmzebréngen, nodeems hien d'Kroun vum Kinnek vu sengem Kapp geholl hat.

38 Wéi de Moses dës Saachen héieren huet, ass säi Roserei géint de Bileam entflammt, an hie wollt hien ëmbréngen, an hien huet hien Dag fir Dag am Hinterhalt geluecht.

39 An de Bileam hat Angscht virum Moses, an hien a seng zwee Jongen sinn opgestan an aus Ägypten erausgaangen, an si sinn geflücht an hunn hir Séilen iwwerginn a sech an d'Land Kusch bei de Kikianus, de Kinnek vu Kusch, gewandt.

40 An de Moses war am Kinnekshaus a goug eraus a koum eran. Den Här huet him Gunst an den Ae vum

Pharao an an den Ae vun all senge Dénger an an den Ae vun all de Leit vun Egypten ginn, an si hunn de Moses ganz gär gehat.

41 An den Dag kouw, wéi de Moses op Gosen gaangen ass, fir seng Bridder ze gesinn, an hien d'Kanner vun Israel bei hire Laaschten a bei hire schwéiere Aarbechten gesinn huet, an de Moses war wéinst hinnen traureg.

42 An de Moses ass zrëck an Ägypten gaangen, ass an d'Haus vum Pharao komm, an huet sech virum Kinnek verbeugt.

43 De Moses sot zum Pharao: „Ech bieden Iech, mäin Här, ech sinn komm, fir Iech eng kleng Ufro ze stellen; dréit mäi Gesiicht net eidel ewech.“ An de Pharao sot zu him: „Schwätz.“

44 An de Moses sot zum Pharao: "Dengen Dénger, de Kanner vun Israel, déi zu Gosen sinn, sollen een Dag Rou kréien, fir sech do vun hirer Aarbecht auszereen."

45 An de Kinnek huet dem Moses geäntwert a gesot: Kuckt, ech hunn däi Gesiicht an dëser Saach erhiewen, fir deng Ufro ze erfüllen.

46 An de Pharao huet eng Proklamatioun duerch ganz Ägypten a Gosen erausginn, an där hie sot:

47 Zu iech, all d'Kanner vun Israel, sou seet de Kinnek: Sechs Deeg sollt Dir Är Aarbecht maachen a schaffen, awer um siwenten Dag sollt Dir raschten a keng Aarbecht maachen. Sou sollt Dir all déi Deeg maachen, wéi de Kinnek a Moses, de Jong vu Bathia, et gebueden hunn.

48 An de Moses huet sech iwwer dës Saach gefreet, déi de Kinnek him zougestanen hat, an all d'Kanner vun Israel hunn dat gemaach, wat de Moses hinnen ugeuerdnet hat.

49 Well dës Saach war vum Här un d'Kanner vun Israel, well den Här hat ugefaangen, sech un d'Kanner vun Israel ze erënneren, fir se fir hir Väter ze retten.

50 An den Här war mam Moses, a säi Ruff ass duerch ganz Ägypten erausgaangen.

51 An de Moses gouf grouss an den Ae vun all den Ägypter a vun all de Kanner vun Israel, well hie säi Vollek Israel gutt fonnt huet a Wieder vum Friden iwwer si zum Kinnek geschwat huet.

KAPITEL 71

1 Wéi de Moses uechtzeng Joer al war, wollt hie säi Papp a seng Mamm gesinn, an hien ass bei si op Gosen gaangen. Wéi de Moses bei Gosen komm war, kouw hien op d'Plaz, wou d'Kanner vun Israel geschafft hunn. Hien huet hir Laascht observéiert an huet en Ägypter gesinn, deen ee vu senge hebräesche Bridder geschloen huet.

2 Wéi de geschloe Mann de Moses gesinn huet, ass hie bei hie gerannt fir Hëllef, well de Mann, deen de Moses am Haus vum Pharao héich ugesi gouf, an hie sot zu him: „Mäin Här, këmmert Iech ëm mech, dësen Ägypter ass an der Nuecht bei mech komm, huet mech gebonnen a bei meng Fra a menger Präsenz komm, an elo wëll hie mir d'Liewe huelen.“

3 Wéi de Moses dës béis Saach héieren huet, ass säi Roserei géint den Ägypter entflammt, an hien huet sech dës Sait an déi aner gedréint, an wéi hien gesinn huet, datt do kee Mënsch war, huet hien den Ägypter geschloen an am Sand verstoppt, an huet den Hebräer aus der Hand vun deem gerett, deen hien geschloen huet.

4 An den Hebräer ass a säin Haus gaangen, an de Moses ass a säin Haus zrëckgaangen, an ass fortgaangen an zrëck an d'Haus vum Kinnek komm.

5 Wéi de Mann heemkomm war, huet hien drun geduecht, seng Fra ze verwerfen, well et am Haus vum Jakob net ubruecht war, datt iergendeen zu senger Fra géif kommen, nodeems si onrein gemaach gi war.

6 D'Fra ass gaangen an huet et hire Bridder erzielt, an d'Bridder vun der Fra hunn probéiert, hien ëmzebréngen, an hien ass a säin Haus geflücht a fortgelaf.

7 Den zweeten Dag ass de Moses bei seng Bridder erausgaangen, an huet gesinn, an do hunn zwéi Männer sech gestriden, an hien huet zum Béisen gesot: Firwat schléis du däin Noper?

8 An hien huet him geäntwert a gesot: "Wien huet dech zu engem Herrscher a Riichter iwwer eis gesat? Mengs du, mech ëmzebréngen, sou wéi s du den Ägypter ëmbruecht hues?" An de Moses hat Angscht a sot: "D'Saach ass sécherlech bekannt?"

9 An de Pharao huet vun dëser Affär héieren, an hien huet de Moses bestallt, ëmzebréngen. Dofir huet Gott säin Engel geschéckt, an hien ass dem Pharao an der Gestalt vun engem Kapitän vun der Garde erschéngen.

10 An den Engel vum Här huet d'Schwäert aus der Hand vum Kapitän vun der Garde geholl an him de Kapp domat ofgeholl, well d'Bild vum Kapitän vun der Garde an d'Bild vum Moses verwandelt gouf.

11 An den Engel vum Här huet dem Moses seng riets Hand gegräff, hien aus Ägypten erausgefouert a véierzeg Deeg vun ausserhalb vun de Grenze vun Ägypten ewech bruecht.

12 An nëmmen den Aaron, säi Brudder, ass am Land vun Egypten bliwwen, an hien huet de Kanner vun Israel propheet a gesot:

13 Sou seet den Här, de Gott vun äre Vorfahren: Schmeisst all Mënsch d'Gräuelegkeeten, déi seng Aen hunn, ewech, a veronreinigt iech net mat den Idolen vun Egypten.

14 An d'Kanner vun Israel hunn sech rebelléiert a wollten zu där Zäit net op den Aaron lauschten.

15 An den Här huet geduecht, si ze zerstéieren, wann den Här sech net un de Bund erënnert hätt, deen hie mam Abraham, dem Isaak an dem Jakob gemaach hat.

16 An där Zäit war d'Hand vum Pharao weider haart géint d'Kanner vun Israel, an hien huet se zerdréckt an ënnerdréckt bis zur Zäit wou Gott säi Wuert geschéckt huet an op si ongepasst huet.

KAPITEL 72

1 An där Zäit gouf et e grouss Krich tëscht de Kanner vu Kusch an de Kanner vum Osten an Aram, an si hunn sech géint de Kinnek vu Kusch rebelléiert, an deem seng Hänn si waren.

2 Dunn ass de Kikianus, de Kinnek vu Kusch, mat all de Kanner vu Kusch erausgaangen, engem Vollek sou vill wéi de Sand, an hien ass géint Aram an d'Kanner vum Osten gaangen, fir se ënnerzebréngen.

3 An wéi de Kikianus erausgaangen ass, huet hien de Balaam, de Magier, mat senge zwéi Jongen, fir d'Stad an déi ënnescht Zort vum Vollek vum Land ze bewaachen gelooss.

4 Also ass de Kikianus géint Aram an d'Kanner vum Osten erausgaangen, an hien huet géint si gekämpft an se geschloen, an si sinn all verwonnt virum Kikianus a sengem Vollek erofgefall.

5 An hien huet vill vun hinne gefaange geholl an hien huet se ënnerworf wéi am Ufank, an hien huet op hirem Land Lager opgeschloen fir wéi gewinnt Tribut vun hinnen ze huelen.

6 An de Bileam, de Jong vum Beor, wéi de Kinnek vu Kusch hien dozou gelooss hat, d'Stad an déi Aarm vun der Stad ze bewaachen, ass opgestan an huet de Leit vum Land geroden, géint de Kinnek Kikianus ze rebelléieren, fir hien net an d'Stad eranzeloossen, wann hie heem sollt kommen.

7 An d'Leit vum Land hunn op hie gelauschtert, an hunn him geschwuer a hien zum Kinnek iwwer si gemaach, an seng zwee Jongen zu Kapitäne vun der Arméi.

8 Also si si opgestan an hunn d'Stadmaueren un den zwou Ecken opgeriicht, an hunn e ganz staarkt Gebai gebaut.

9 An op der drëtter Eck hunn si onzueleg Gräben tëscht der Stad an dem Floss gegruewen, deen dat ganz Land Kusch ëmginn huet, an si hunn d'Waasser vum Floss do erausbriechen gelooss.

10 Um véierte Corner hunn si duerch hir Beschwörungen a Verzauberungen eng Onmass Schlaange gesammelt, an hunn d'Stad befestegt a sech dran gewunnt, an et ass keen virun hinnen eraus oder eran gaangen.

11 An de Kikianus huet géint Aram an d'Kanner vum Osten gekämpft an hien huet se wéi virun ënnerworf, an si hunn him hir üblech Tribut bezuelt, an hien ass fortgaang an ass zrëck a säi Land gaangen.

12 Wéi de Kikianus, de Kinnek vu Kusch, sech mat all de Kapitäne vun den Truppen op seng Stad zoukoum, hunn si hir Aen opgehuewen a gesinn, datt d'Stadmaueren opgebaut a staark erhéicht waren, sou datt d'Männer doriwwer erstaunt waren.

13 An si soten een zu deem aneren: Well si gesinn hunn, datt mir an der Schluecht verspéit waren, a grouss Angscht virun eis haben, dofir hunn si dës Saach gemaach an d'Stadmaueren opgeriicht a befestegt, fir datt d'Kinneke vu Kanaan net géint si kéinte kämpfen.

14 Dunn sinn de Kinnek an d'Truppen bei d'Staddier komm a si hunn no uewe gekuckt, an do ware all d'Paarte vun der Stad zou. Si hunn d'Wuechter ugeruff: "Maacht eis op, fir datt mir an d'Stad kommen."

15 Mä d'Wuechter wollten hinnen op Uerder vum Bileam, dem Zauberer, hirem Kinnek, net opmaachen, a si hunn hinnen net erlaabt, an hir Stad eranzegoen.

16 Also hunn si géint si géint d'Stadpaart geschluecht, an honnertdrësseg Männer vun der Arméi zu Kikianus sinn un deem Dag gefall.

17 An den nächsten Dag hunn si weider gekämpft a si hunn um Ufer vum Floss gekämpft; si hunn probéiert laanschtzekommen, awer konnten et net, sou datt e puer vun hinnen an de Gruet ënnergaange sinn a gestuerwen sinn.

18 Dunn huet de Kinnek hinnen uginn, Beem ofzefellen, fir Flosse ze maachen, op deenen se bei si kéinte fueren, an dat hunn se och gemaach.

19 An wéi si op d'Plaz vun de Gräben koumen, huet d'Waasser sech a Millen gedréint, an zweehonnert Mann op zéng Flosse sinn erdrunk.

20 An um drëtten Dag koumen si fir op déi Sait ze kämpfen, wou d'Schlaange waren, awer si konnten do net méi kommen, well d'Schlaange vun hinnen honnertssiwenzeg Mann ëmbruecht hunn, an si hunn opgehale géint Kusch ze kämpfen, an hunn Kusch néng Joer laang belagert, kee Mënsch ass eraus oder eran komm.

21 Zu där Zäit, wéi de Krich an d'Belagerung géint Kusch waren, ass de Moses aus Ägypten virum Pharaon geflücht, deen hien ëmbréngt wollt, well hien den Ägypter ëmbruecht hat.

22 An de Moses war uechtzeng Joer al, wéi hien aus Ägypten virum Pharaon geflücht ass, an hien ass geflücht an an d'Lager vum Kikianus geflücht, dat zu där Zäit Kusch belagert huet.

23 An de Moses war néng Joer am Lager vum Kikianus, Kinnek vu Kusch, déi ganz Zäit, déi si Kusch belagert hunn, an de Moses ass erausgaang an ass mat hinnen erakomm.

24 An de Kinnek, d'Prinzen an all déi Krieger hunn de Moses gär, well hie grouss a wäertvoll war, seng Statur war wéi en adlege Léiw, säi Gesiicht war wéi d'Sonn, a seng Kraaft war wéi déi vun engem Léiw, an hie war de Beroder vum Kinnek.

25 An no néng Joer gouf de Kikianus vun enger déidlecher Krankheet geplot, a seng Krankheet huet hien iwwerwältegt, an hien ass um siwenten Dag gestuerwen.

26 Seng Dénge hunn hien balsaméiert, hien gedroen a géintiwwer dem Stadpaart am Norde vum Land Ägypten begruewen.

27 An si hunn iwwer him e schéint, staarkt an héicht Gebai gebaut, an hunn grouss Steng drënner geluecht.

28 An d'Schreiwer vum Kinnek hunn op dës Steng all d'Muecht vun hirem Kinnek Kikianus a seng Schluechten, déi hie gekämpft hat, agravéiert; si sinn do bis haut geschriwwen.

29 Nom Doud vum Kikianus, Kinnek vu Kusch, huet de Krich seng Männer a Truppen immens traureg gemaach.

30 Si soten dann een zum aneren: "Gitt eis e Rot, wat mir elo maache sollen, well mir néng Joer an der Wüst vun eisen Heemer ewech gewunnt hunn."

31 Wa mir soen, mir wäerten géint d'Stad kämpfen, da wäerten der vill vun eis verwonnt oder ëmbruecht ginn, a wa mir hei an der Belagerung bleiwen, da wäerte mir och stierwen.

32 Well elo wäerten all d'Kinneke vun Aram an d'Kanner vum Osten héieren, datt eise Kinnek dout ass, an da wäerte si eis op eemol op eng feindlech Manéier attackéieren, a si wäerten géint eis kämpfen a kee Rescht vun eis loossen.

33 Also loosst eis elo goen a loosst eis e Kinnek setzen, a loosst eis an der Belagerung bleiwen, bis d'Stad eis iwwerginn ass.

34 An si wollten un deem Dag e Mann aus der Arméi vum Kikianus fir Kinnek eraussichen, an si hunn keen Objet vun hirer Wiel wéi de Moses fonnt, fir iwwer si ze regéieren.

35 An si hunn sech beeilt an hunn all Mann seng Kleeder ausgezu an se op de Buedem gehäit, an hunn e groussen Hiwwel gemaach an de Moses drop geluecht.

36 An si sinn opgestan, hunn an den Trompetten geblosen a virun him geruff a gesot: "De Kinnek soll liewen, de Kinnek soll liewen!"

37 An all d'Leit an d'Adel hunn him geschwuer, him d'Kinnigin Adonia, de Kushiter, d'Fra vum Kikianus, zu

Fra ze ginn, an hunn de Moses un deem Dag zum Kinnek iwwer si gemaach.

38 An all d'Leit vu Kusch hunn un deem Dag eng Proklamatioun erausginn: "Jidderee soll dem Moses eppes vun deem ginn, wat a sengem Besëtz ass."

39 An si hunn e Blat op den Haufe verdeelt, an all Mann huet eppes vun deem, wat hie hat, dran gehäit, deen een e gëllenen Ouerréng an deen aneren eng Mënz.

40 Och Onyx, Bdelium, Perlen a Marmer hunn d'Kanner vu Kusch dem Moses op den Haufe gehäit, souwéi Sëlwer a Gold a grousser Iwwerfloss.

41 An de Moses huet all d'Sëlwer an d'Gold, all d'Geschir an d'Bdelium- an d'Onyx-Steng geholl, déi all d'Kanner vu Kusch him ginn haten, an hien huet se a seng Schätz geluecht.

42 An de Moses huet un deem Dag iwwer d'Kanner vu Kusch regéiert, amplaz vum Kikianus, dem Kinnek vu Kusch.

KAPITEL 73

1 Am fünfundföfzigste Joer vun der Herrschaft vum Pharaon, dem Kinnek vun Egypten, dat heescht am honnertsiwenzefzigste Joer vun den Israeliten, déi an Egypten erofgaange sinn, huet de Moses zu Kusch regéiert.

2 De Moses war siwenzwanzeg Joer al, wéi hien ugefaangen huet, iwwer Kusch ze regéieren, a véierzeg Joer huet hie regéiert.

3 An den Här huet dem Moses Gunst a Gnod an den Ae vun all de Kanner vu Kusch geschenkt, an d'Kanner vu Kusch hunn hien immens gär, sou datt de Moses vum Här a vun de Mënsche favoriséiert gouf.

4 An um siwenten Dag vu senger Herrschaft hunn sech all d'Kanner vu Kusch versammelt a si virum Moses komm a sech viru him op de Buedem verbeugt.

5 An all d'Kanner hunn zesumme virum Kinnek geschwat a gesot: "Gitt eis e Rot, fir datt mir kucke kënnen, wat mat dëser Stad gemaach soll ginn."

6 Et ass elo néng Joer hier, datt mir d'Stad belageren, an eis Kanner an eis Fraen net gesinn hunn.

7 Dunn huet de Kinnek hinnen geäntwert a gesot: Wann Dir op meng Stëmm lauschtert a wat ech Iech gebueden hunn, da gëtt den Här d'Stad an eis Hänn a mir wäerten se ënnerwerfen.

8 Wann mir géint si kämpfen, wéi an der viregter Schluecht, déi mir virum Doud vum Kikianus haten, da wäerten der vill vun eis wéi virun blesséiert falen.

9 Also, hei ass e Rot fir iech an dëser Saach: Wann Dir op meng Stëmm lauschtert, da gëtt d'Stad an eis Hänn iwverginn.

10 Dunn huet all d'Truppen dem Kinnek geäntwert a gesot: Alles, wat eisen Här befiehlt, dat wäerte mir maachen.

11 An de Moses sot zu hinnen: "Gitt duerch a verkënneg eng Stëmm am ganze Lager fir all d'Leit a sot:

12 Sou seet de Kinnek: Gitt an de Bësch a bréngt e puer vun de Jonken vum Storch mat, jidderee Mann e Jonken an der Hand.

13 A jiddereen, deen d'Wuert vum Kinnek verletzt a säi jonkt Kand net matbréngt, dee soll stierwen, an de Kinnek soll alles huelen, wat him gehéiert.

14 A wann Dir se bréngt, da solle se an Ärer Opsicht sinn, Dir sollt se grousszéien, bis se grouss ginn, an Dir sollt se léieren ze sprangen, sou wéi et de Wee vun de Jonken vum Habicht ass.

15 All d'Kanner vu Kusch hunn d'Wierder vum Moses héieren, an si sinn opgestan an hunn eng Proklamatioun am ganze Lager erausginn gelooss:

16 Un iech, all d'Kanner vu Kusch, den Uerder vum Kinnek ass, datt Dir all zesummen an de Bësch gitt, a do déi jonk Stéiercher fänke sollt, jidderee säi Jonk an der Hand, an Dir sollt se heem bréngen.

17 A jiddereen, deen den Uerder vum Kinnek verletzt, soll stierwen, an de Kinnek soll alles huelen, wat him gehéiert.

18 An all d'Leit hunn dat gemaach, an si sinn eraus an de Bësch gaangen an op d'Dännebeem geklommen an hunn, jidderee Mann e Jonken an der Hand gefaangen, all d'Jonken vun de Stéiercher, an hunn se an d'Wüst bruecht an op Uerder vum Kinnek opgezuucht, an hunn se geléiert, drop ze sprangen, ähnlech wéi déi jonk Habichten.

19 An nodeems déi jonk Stéiercher opgezuucht waren, huet de Kinnek bestallt, si dräi Deeg laang hongereg ze maachen, an all d'Leit hunn dat gemaach.

20 An um drëttten Dag sot de Kinnek zu hinnen: "Stärkt iech a gitt tapfer Männer, an zitt jidderee seng Rüstung un a gitt säi Schwäert un, a reit jidderee säi Päerd a hëlt jidderee säi jonke Storch an d'Hand."

21 Mir wäerten eis opstellen a géint d'Stad kämpfen, wou d'Schlaange sinn; an all d'Leit hunn dat gemaach, wat de Kinnek bestallt hat.

22 An si hunn all Mann säi jonkt Storch an d'Hand geholl a si sinn fortgaang, an wéi si op d'Plaz vun de Schlaange koumen, sot de Kinnek zu hinnen: "Schéckt all Mann säi jonkt Storch op d'Schlaangen."

23 An si hunn all Mann säi jonke Storch op Uerder vum Kinnek erausgeschéckt, an déi jonk Storche sinn op d'Schlaange gerannt an hunn se all verschléngt an aus där Plaz zerstéiert.

24 Wéi de Kinnek an d'Vollek gesinn hunn, datt all d'Schlaangen op där Plaz ëmbruecht gi waren, huet dat ganz Vollek e grousse Ruff opgeruff.

25 An si sinn op d'Stad zougaangen a géint si gekämpft, hunn se ageholl an ënnerworf, an si sinn an d'Stad erakomm.

26 An un deem Dag sinn dausendhonnert Männer vun de Leit vun der Stad gestuerwen, all déi, déi an der Stad gewunnt hunn, awer vun de Leit, déi d'Stad belagert hunn, ass keen eenzege gestuerwen.

27 Dunn sinn all d'Kanner vu Kusch all a säin Haus gaangen, bei seng Fra a Kanner a bei alles, wat him gehéiert huet.

28 Wéi de Bileam, de Magier, gesinn huet, datt d'Stad ageholl gi war, huet hien d'Paart opgemaach, an hien a seng zwee Jongen an aacht Bridder sinn geflücht a sinn zrëck an Ägypten bei de Pharaon, de Kinnek vun Ägypten, gaangen.

29 Dat sinn d'Zauberer a Magier, déi am Buch vum Gesetz ernimmt sinn, wéi se géint de Moses stoungen, wéi den Här d'Plagen iwwer Ägypten bruecht huet.

30 Sou huet de Moses d'Stad duerch seng Wäisheet ageholl, an d'Kanner vu Kusch hunn hien op den Troun gesat amplaz vum Kikianus, dem Kinnek vu Kusch.

31 An si hunn him d'kinneklech Kroun op de Kapp gesat, an him d'Kinnigin Adonia, déi kuschitesch Fra vum Kikianus, zur Fra ginn.

32 An de Moses huet den Här, de Gott vu senge Pappen, gefaart, sou datt hien net bei si koum, an hien huet seng Aen net op si geriicht.

33 De Moses huet sech nämlech drun erënnert, wéi den Abraham säin Dénge den Eliezer schwiere gelooss hat, andeems hie gesot hat: "Du solls keng Fra aus den Duechtere vu Kanaan fir mäi Jong Isaak huelen."

34 Och wat den Isaak gemaach huet, wéi de Jakob viru sengem Brudder geflücht war, wéi hien him gebueden huet a gesot huet: Du solls keng Fra vun den Duechtere vu Kanaan huelen, a keng Allianz mat enger vun de Kanner vum Ham schléissen.

35 Well den Här, eise Gott, huet dem Ham, dem Jong vum Noah, seng Kanner a seng ganz Nokommen als Sklaven fir d'Kanner vum Sem an de Kanner vum Jafet an hire Nokommen no hinnen als Sklaven fir ëmmer ginn.

36 Dofir huet de Moses säin Häerz a seng Aen net op d'Fra vum Kikianus geriicht, all déi Deeg, wou hien iwver Kusch regéiert huet.

37 An de Moses huet den Här, säi Gott, säi ganzt Liewen gefeiert, an de Moses huet virum Här a Wierklechkeet mat sengem ganzen Häerz a senger ganzer Séil gewandelt; hien ass all d'Deeg vu sengem Liewen net vum richtege Wee ofgewichen; hien ass weder riets nach lénks vum Wee ofgewichen, op deem den Abraham, den Isaak an de Jakob gaange waren.

38 An de Moses huet sech am Räich vun de Kanner vu Kusch gestärkt, an hien huet d'Kanner vu Kusch mat senger üblecher Wäisheet geleet, an de Moses huet a sengem Räich Erfolleg gehat.

39 An zu där Zäit hunn d'Aram an d'Kanner vum Osten héieren, datt de Kikianus, de Kinnek vu Kusch, gestuerwen war, an dofir hunn d'Aram an d'Kanner vum Osten an där Zäit géint Kusch rebelléiert.

40 An de Moses huet all d'Kanner vu Kusch zesummegeruff, e ganz mächtegt Vollek, ongeféier drëssegtausend Mann, an hien ass erausgang fir géint Aram an d'Kanner vum Osten ze kämpfen.

41 An si sinn als éischt bei d'Kanner vum Osten gaangen, an wéi d'Kanner vum Osten hire Bericht héieren hunn, sinn si hinnen entgéintgaangen a si hunn sech géint si gekämpft.

42 An de Krich war schwéier géint d'Kanner vum Osten, dofir huet den Här all d'Kanner vum Osten an d'Hand vum Moses ginn, an ongeféier dräihonnert Männer sinn ëmkomm.

43 An all d'Kanner vum Osten hunn sech zréckgedréit a sinn zréckgezunn, dofir sinn de Moses an d'Kanner vu Kusch hinnen nogaangen, hunn se ënnerworf an hunn hinnen eng Steier erhuewen, wéi et hire Brauch war.

44 Dunn ass de Moses an all d'Leit mat him vun do aus an d'Land Aram gezunn fir ze kämpfen.

45 An d'Leit vun Aram sinn och hinne begéint, a si hunn géint si gekämpft, an den Här huet si an d'Hand vum Moses iwwerginn, a vill vun de Männer vun Aram sinn verwonnt gefall.

46 An och Aram gouf vum Moses an dem Vollek vu Kusch ënnerworf, an hunn och hir üblech Steier bezuelt.

47 An de Moses huet Aram an d'Kanner vum Osten de Kanner vu Kusch ënnerworf, an de Moses an all d'Leit, déi mat him waren, sinn an d'Land Kusch zréckgaangen.

48 An de Moses huet sech am Räich vun de Kanner vu Kusch gestärkt, an den Här war mat him, an all d'Kanner vu Kusch haten Angscht viru him.

KAPITEL 74

1 Um Enn vu Joren ass de Saul, de Kinnek vun Edom, gestuerwen, an de Baal Chanan, de Jong vum Achbor, huet seng Plaz als Kinnek iwverholl.

2 Am sechzénge Joer vun der Herrschaft vum Moses iwver Kusch huet de Baal Chanan, de Jong vum Achbor, am Land Edom iwver all d'Kanner vun Edom aachtanzwanzeg Joer laang regéiert.

3 Zu senge Deeg huet de Moab sech géint d'Herrschaft vun Edom rebelléiert, well en ënner dem Edom war zënter den Deeg vum Hadad, dem Jong vum Bedad, deem si an d'Midianer geschloen huet a Moab dem Edom ënnerworf huet.

4 Wéi de Baal Chanan, de Jong vum Achbor, iwver Edom regéiert huet, hunn all d'Kanner vu Moab hir Loyalitéit un Edom zréckgezunn.

5 An den Angeas, Kinnek vun Afrika, ass an där Zäit gestuerwen, an säi Jong Azdrubal ass a sengem Plaz regéiert.

6 An deenen Deeg ass de Janeas, de Kinnek vun de Kanner vu Kittim, gestuerwen, an si hunn hien a sengem Tempel begruewen, deem hie sech op der Fläch vu Canopia als Residenz gebaut hat, an de Latinus huet a sengem Plaz regéiert.

7 Am zweeandwanzegsten Joer vun der Herrschaft vum Moses iwver d'Kanner vu Kusch huet de Latinus fënnfanzwanzeg Joer iwver d'Kanner vu Kittim regéiert.

8 An hien huet och fir sech en groussen a mächtigen Tuerm gebaut, an hien huet do en elegante Tempel fir seng Residenz gebaut, fir seng Regierung ze féieren, wéi et Brauch war.

9 Am drëtten Joer vu senger Herrschaft huet hien eng Proklamatioun un all seng geschickte Männer erausginn gelooss, déi vill Schëffer fir hie gebaut hunn.

10 An de Latinus huet all seng Truppen zesummegedroen, an si koumen a Schëffer a sinn dohi gefuer fir géint den Azdrubal, de Jong vum Angeas, de Kinnek vun Afrika, ze kämpfen, an si koumen an Afrika a sinn géint den Azdrubal a seng Arméi a Schluecht gaangen.

11 An de Latinus huet den Azdrubal gewonnen, an de Latinus huet vum Azdrubal den Aquedukt geholl, deem säi Papp vun de Kanner vu Kittim bruecht hat, wéi hien d'Janiah, d'Duechter vum Uzi, zur Fra geholl huet, sou datt de Latinus d'Bréck vum Aquedukt ëmgehäit huet an déi ganz Arméi vum Azdrubal e schwéiere Schlag zougeschloen huet.

12 An déi reschtlech staark Männer vun Azdrubal hunn sech gestärkt, an hir Häerzer ware mat Naid gefëllt, an si hunn den Doud begeeschtert a sech erëm géint de Latinus, de Kinnek vu Chittim, geschluecht.

13 An d'Schluecht war schwéier fir all d'Männer vun Afrika, an si sinn all verwonnt virum Latinus a sengem

Vollek gefall, an den Azdrubal de Kinnek ass och an där Schluecht gefall.

14 An de Kinnek Azdrubal hat eng ganz schéin Duechter, där hiren Numm Ushpezena war, an all d'Männer vun Afrika hunn hiert Bild op hir Kleeder gestickt, wéinst hiner grousser Schéinheet an hirem schéinen Ausgesinn.

15 An d'Männer vu Latinus hunn d'Ushpezena, d'Duechter vum Azdrubal, gesinn a si bei hirem Kinnek Latinus gelueft.

16 An de Latinus huet bestallt, si bei hie bréngze ze sollen, an de Latinus huet d'Ushpezena zu Fra geholl, an hien ass zrëck op säi Wee op Kittim gaangen.

17 An et war nom Doud vum Azdrubal, dem Jong vum Angeas, wéi de Latinus vun der Schluecht a säi Land zrëckkouw, datt all d'Awunner vun Afrika opgestan sinn an den Anibal, de Jong vum Angeas, de jéngere Brudder vum Azdrubal, geholl hunn, an hien amplaz vu sengem Brudder zum Kinnek iwwer dat ganz Land an Afrika gemaach hunn.

18 An wéi hien regéiert huet, huet hie sech virgeholl, op Chittim ze goen, fir géint d'Kanner vu Chittim ze kämpfen, fir sech fir d'Saach vum Azdrubal, sengem Brudder, an d'Saach vun den Awunner vun Afrika ze rächen, an dat huet hien och gemaach.

19 An hien huet vill Schëffer gebaut, an hien ass dohi mat senger ganzer Arméi komm, an hien ass op Kittim gaangen.

20 Sou huet den Anibal géint d'Kanner vu Kittim gekämpft, an d'Kanner vu Kittim goufen virum Anibal a senger Arméi verwonnt, an den Anibal huet sech fir d'Saach vu sengem Brudder rächt.

21 An den Anibal huet uechtzeng Joer laang mat de Kanner vu Kittim gekämpft, an den Anibal huet am Land vu Kittim gewonnen a laang Zäit do säi Lager opgehalen.

22 An den Anibal huet d'Kanner vu Kittim ganz schwéier geschloen, an hien huet hir grouss Männer a Prinzen ëmbruecht, an aus dem Rescht vum Vollek huet hien ongeféier achtzegtausend Männer ëmbruecht.

23 An nom Enn vun Deeg a Joren ass den Anibal a säi Land Afrika zrëckgaangen, an hien huet sécher amplaz vum Azdrubal, sengem Brudder, regéiert.

KAPITEL 75

1 Zu där Zäit, am honnertanzwanzegste Joer vun der Retourzäit vun den Israeliten an Egypten, sinn drëssegtausend tapfer Männer zu Fouss aus Egypten erausgaangen, vun de Kanner vun Israel, déi all aus dem Stamm vum Josef, vun de Kanner vun Ephraim, dem Jong vum Josef, waren.

2 Well si soten, d'Zäit wier erfëllt, déi den Här de Kanner vun Israel an den ale Zäiten festgeluecht hat, déi hie mam Abraham gesot hat.

3 An dës Männer hunn sech ugegurt, an all Mann huet säi Schwäert un d'Säit geluecht, an all Mann seng Rüstung un, an si hunn op hir Kraaft vertraut, an si sinn zesummen aus Ägypten mat enger mächtger Hand erausgaang.

4 Mä si hunn keng Proviant fir de Wee matbruecht, nëmme Sëlwer a Gold, net emol Brout fir deen Dag hunn si matbruecht, well si geduecht hunn, hir Proviant als Bezuelung vun de Philistiner ze kréien, a soss géife si se mat Gewalt huelen.

5 An dës Männer ware ganz mächtig a tapfer Männer, ee Mann konnt dausend verfollegen an zwee konnten zéngtausend op de Fluch bréngen, dofir hunn si sech op hir eege Kraaft vertraut a sinn zesumme gaangen, wéi se waren.

6 An si hunn hire Wee Richtung Land Gath geriicht, a si sinn erofgaangen an hunn d'Hierte vu Gath fonnt, déi d'Véi vun de Kanner vu Gath geweiden hunn.

7 An si soten zu de Schäferten: "Gitt eis e puer vun de Schof géint Bezuelung, fir datt mir iessen kënnen, well mir hunn Honger, well mir hunn haut kee Brout giess."

8 An d'Hierte soten: "Sinn dat eis Schof oder Ranner, datt mir se iech géint Bezuelung ginn sollen?" Dunn koumen d'Kanner vun Ephraim bei si, fir se mat Gewalt ze huelen.

9 An d'Hierte vu Gath hunn iwwer si geruff, sou datt hire Geschrei vu wäitem héieren gouf, sou datt all d'Kanner vu Gath bei si erausgaange sinn.

10 Wéi d'Kanner vu Gath déi béis Dote vun de Kanner vun Ephraim gesinn hunn, sinn si zrëckgaangen an hunn d'Männer vu Gath zesummegeruff, an all Mann huet seng Rüstung ugedoen, a si sinn géint d'Kanner vun Ephraim zum Kampf erausgaangen.

11 An si hunn sech am Dall vu Gath géint si gekämpft, an d'Schluecht war schwéier, an si hunn sech deem Dag eng grouss Zuel u Leit geschloe.

12 Um zweeten Dag hunn d'Kanner vu Gath an all d'Stied vun de Philistiner geschéckt, fir hinnen ze hëllefen, a gesot:

13 Kommt op eis erop a hëlleft eis, fir datt mir d'Kanner vun Ephraim schloe kënnen, déi aus Ägypten erauskomm sinn, fir eis Véi ze klauen an ouni Grond géint eis ze kämpfen.

14 D'Séile vun de Kanner vun Ephraim ware vun Honger an Duschts erschöpft, well si dräi Deeg laang kee Brout giess haten. Véierzegtausend Männer sinn aus de Stied vun de Philistiner erausgaangen, fir de Männer vu Gath ze hëllefen.

15 An dës Männer ware géint d'Kanner vun Ephraim am Kampf, an den Här huet d'Kanner vun Ephraim an d'Hänn vun de Philistiner iwwerginn.

16 An si hunn all d'Kanner vun Ephraim geschloen, all déi aus Ägypten erausgaange waren; keen ass iwwereg bliwwen, ausser zéng Männer, déi vum Kampf fortgelaf waren.

17 Well dëst Béist vum Här iwwer d'Kanner vun Ephraim kouw, well si d'Wuert vum Här iwwertruede sinn, andeems si aus Ägypten erausgaange sinn, ier d'Zäit komm war, déi den Här an den Deeg vun der aler Zäit fir Israel festgeluecht hat.

18 An och vun de Philistiner sinn eng grouss Zuel gefall, ongeféier zwanzegtausend Männer, an hir Bridder hunn se gedroen a si an hire Stied begruuewen.

19 An déi Doudeg vun de Kanner vun Ephraim sinn Deeg a Joer laang am Dall vu Gath verlooss bliwwen, an et gouf net begruuewen, an d'Dall war voll mat Mënscheknochen.

20 An d'Männer, déi aus der Schluecht geflücht waren, koumen an Ägypten a soten all de Kanner vun Israel, wat hinne geschitt war.

21 An hire Papp Ephraim huet vill Deeg ëm si gekrasch, a seng Bridder koumen hien tréischten.

22 An hien ass bei seng Fra komm, an si huet e Jong gebuer, an hien huet him Beria genannt, well et hir a sengem Haus Ongléck gefall huet.

KAPITEL 76

1 An de Moses, de Jong vum Amram, war nach ëmmer Kinnek am Land Kusch an där Zäit, an et huet him a sengem Räich gelongen, an hien huet d'Regierung vun de Kanner vu Kusch a Gerechtegkeet, Gerechtegkeet an Integritéit gefouert.

2 An all d'Kanner vu Kusch hunn de Moses gär gehat, soulaang hien iwwer si regéiert huet, an all d'Awunner vum Land Kusch haten him grouss Angscht.

3 Am véierzegste Joer vun der Herrschaft vum Moses iwwer Kusch souz de Moses um kinneklechen Troun, während d'Kinnigin Adonia virun him souz, an all d'Adelsmänner ronderëm hie souzen.

4 An d'Kinnigin Adonia sot virum Kinnek an de Prinzen: "Wat ass dat fir eng Saach, déi Dir, d'Kanner vu Kusch, sou laang gemaach hutt?"

5 Du weess sécher, datt dëse Mann zënter véierzeg Joer, wou hie iwwer Kusch regéiert huet, net bei mech kouw an de Götter vun de Kanner vu Kusch net gedéngt huet.

6 Elo also lauschtert, O Kanner vu Kusch, a loosst dëse Mann net méi iwwer iech regéieren, well hie net vun eisem Fleesch ass.

7 Kuckt, mäi Jong Menacrus ass erwuesse ginn, loosst hien iwwer iech regéieren, well et ass besser fir iech, dem Jong vun Ärem Här ze déngen, wéi engem Friemen, dem Sklav vum Kinnek vun Egypten, ze déngen.

8 An all d'Leit an d'Adelsmänner vun de Kanner vu Kusch hunn d'Wierder héieren, déi d'Kinnigin Adonia an hiren Oueren gesot hat.

9 An all d'Leit hunn sech bis den Owend virbereet, an de Moie si se fréi opgestan an hunn de Menacrus, de Jong vum Kikianus, zum Kinnek iwwer si gemaach.

10 An all d'Kanner vu Kusch haten Angscht, hir Hand géint de Moses auszestrecken, well den Här mam Moses war, an d'Kanner vu Kusch hunn sech un den Eed erënnert, deen si dem Moses geschwuer hunn, dofir hunn si him kee Schued ugedoen.

11 Mä d'Kanner vu Kusch hunn dem Moses vill Kaddoe ginn a si hunn hien mat grousser Eier vun hinne fortgeschéckt.

12 Sou ass de Moses aus dem Land Kusch fortgaangen, ass heemgaangen an huet opgehalen iwwer Kusch ze regéieren. De Moses war sechszanzweg Joer al, wéi hien aus dem Land Kusch fortgaangen ass, well d'Saach vum Här war, well d'Zäit komm war, déi hien an den Deeg vun der aler Zäit festgeluecht hat, fir Israel aus der Leed vun de Kanner vum Ham erauszeféieren.

13 Dunn ass de Moses no Midian gaangen, well hie wéinst dem Pharaon Angscht hat, no Ägypten zrëckzagoen, an hien ass gaangen an huet sech bei enger Waasserbrunn a Midian gesat.

14 An déi siwe Duechtere vum Reuel, dem Midianiter, sinn erausgaang, fir d'Herd vun hirem Papp ze weiden.

15 An si koumen bei de Brunn a schöpfen Waasser fir d'Shof vun hirem Papp ze drénken.

16 Dunn koumen d'Hierte vu Midian a verdreiwen se, an de Moses ass opgestan, huet hinnen gehollef a seng Trapp gedréckt.

17 An si koumen heem bei hire Papp Reuel a soten him, wat de Moses fir si gemaach huet.

18 An si soten: En egyptesche Mann huet eis aus der Hand vun den Hierten gerett, hien huet Waasser fir eis geschéppt an d'Herd gedronk.

19 An de Reuel sot zu senger Meedercher: Wou ass hien dann? Firwat hutt Dir de Mann verlooss?

20 An de Reuel huet hie geruff, hien ofgehol a mat him heem bruecht, an hien huet Brout mat him giess.

21 An de Moses huet dem Reuel erzielt, datt hie aus Ägypten geflücht war an datt hie véierzeg Joer iwwer Kusch regéiert huet, an datt si him duerno d'Herrschaft ewechgehol an hien a Friden mat Eier a Kaddoe fortgeschéckt hunn.

22 Wéi de Reuel d'Wierder vum Moses héieren hat, sot hien zu sech: "Ech wäert dëse Mann an d'Gefangenschaft setzen, fir datt ech d'Kanner vu Kusch versöhnen, well hie virun hinne geflücht ass."

23 An si hunn hien geholl a gesat, an de Moses war zéng Joer am Prisong, an iwwerdeems de Moses am Prisong war, huet d'Zippora, d'Duechter vum Reuel, Matleed mat him kritt a hie mat Brout a Waasser ënnerstëtzt, déi ganz Zäit.

24 An all d'Kanner vun Israel waren nach am Land vun Egypten a hunn den Ägypter mat all Zorte vun haarder Aarbecht gedéngt, an d'Hand vun Egypten huet an där Zäit weider haart iwwer d'Kanner vun Israel gewiescht.

25 Zu där Zäit huet den Här de Pharaon, de Kinnek vun Egypten, geschloen, an hien huet vun der Fousssuel bis zur Spëtzt vun sengem Kapp mat der Plag vun der Lepra geplot; wéinst der grausamer Behandlung vun de Kanner vun Israel ass dës Plag zu där Zäit vum Här iwwer de Pharaon, de Kinnek vun Egypten, komm.

26 Well den Här hat op d'Gebieder vu sengem Vollek, de Kanner vun Israel, gelauschtert, an hire Ruff ass wéinst hirer haarder Aarbecht bei hie komm.

27 Sāi Roserei huet sech awer net vun hinne gewogen, an d'Hand vum Pharaon war weider géint d'Kanner vun Israel ausgestreckt, an de Pharaon huet sāin Hals virum Här verhärtert, an hien huet sāi Joch iwwer d'Kanner vun Israel verstärkt, an huet hiert Liewe mat all Zorte vun haarder Aarbecht verbittert.

28 An nodeems den Här dem Pharaon, dem Kinnek vun Egypten, d'Pescht ugedoen hat, huet hien seng Weis Männer a Zauberer gefrot, ob si hie kéinte heelen.

29 An seng Weis Männer a Zauberer soten zu him: Wann d'Blutt vu klenger Kanner an d'Wonne geschmiert géif ginn, géif hie geheelt ginn.

30 An de Pharaon huet op si gelauschtert a seng Dénger op Gosen bei d'Kanner vun Israel geschéckt, fir hir kleng Kanner ze huelen.

31 An d'Dénger vum Pharaon sinn gaangen an hunn d'Kand vun de Kanner vun Israel mat Gewalt aus dem Broscht vun hire Mammen geholl, an hunn se all Dag bei de Pharaon bruecht, all Dag e Kand, an d'Dokteren hunn se ëmbruecht an se géint d'Pescht ugewandt; sou hunn se all Dag gemaach.

32 An d'Zuel vun de Kanner, déi de Pharaon ëmbruecht huet, war dräihonnertfënnfanzweg.

33 Mä den Här huet net op d'Dokteren vum Kinnek vun Egypten gelauschtert, an d'Pescht ass weider staark zougehooll.

34 An de Pharaos war zéng Joer laang vun där Plag geplot, awer dem Pharaos säin Häerz war nach méi verhärtet géint d'Kanner vun Israel.

35 An no zéng Joer huet den Här de Pharaos weider mat zerstéierende Plagen geplot.

36 An den Här huet hien mat engem schlëmmen Tumor a Krankheet am Mo geschloen, an déi Pescht huet sech an eng schwéier Schwellung verwandelt.

37 Zu där Zäit koumen déi zwee Déngeer vum Pharaos aus dem Land Gosen, wou all d'Kanner vun Israel waren, a si sinn an d'Haus vum Pharaos gaangen a soten zu him: Mir hunn d'Kanner vun Israel bei hirer Aarbecht lues a vernoléisseg gesinn.

38 Wéi de Pharaos d'Wierder vu senger Ministère héieren huet, ass säi Roserei géint d'Kanner vun Israel ganz staark entflammt, well hie ganz vill iwwer seng kierperlech Péng bedrunn war.

39 An hien huet geäntwert a gesot: Elo wou d'Kanner vun Israel wëssen, datt ech krank sinn, dréinen si sech ëm a spotten iwwer eis. Spannt elo mäi Won fir mech un, an ech ginn op Gosen a kucken, wéi d'Kanner vun Israel mech spotten. Do hunn seng Déngeer de Won fir hie gespannt.

40 An si hunn hien geholl a gelooss op e Päerd ze reiden, well hie konnt net eleng reiden;

41 An hien huet zéng Reider an zéng Foussgänger matgehooll a goung bei d'Kanner vun Israel op Gosen.

42 An wéi si un d'Grenz vun Egypten ukomm waren, ass d'Päerd vum Kinnek an eng schmuel Plaz komm, déi am déiwe Beräich vum Wéngert opgehewe war, op béide Säiten agezaunt, während dat niddregt, flaacht Land op der anerer Säit war.

43 An d'Päerd sinn op där Plaz séier gelaf a sinn sech géigesäiteg gedréckt ginn, an déi aner Päerd hunn d'Päerd vum Kinnek gedréckt.

44 An d'Päerd vum Kinnek ass an d'Déifland gefall, während de Kinnek drop geridden ass, an wéi et gefall ass, huet sech de Won iwwer dem Kinnek säi Gesiicht gedréit an d'Päerd ass op de Kinnek geluecht, an de Kinnek huet gekrasch, well säi Fleesch ganz wéi war.

45 An d'Fleesch vum Kinnek gouf vun him ofgerappt, a seng Schanken goufe gebrach an hie konnt net méi reiden, well des Saach vum Här zu him war, well den Här d'Geschrei vu sengem Vollek, de Kanner vun Israel, an hir Leed héieren hat.

46 A seng Déngeer hunn hien e bëssen no deem aneren op de Schëlleren gedroen, a si hunn hien zréck an Egypten bruecht, an d'Reider, déi mat him waren, koumen och zréck an Egypten.

47 An si hunn hien a säi Bett geluecht, an de Kinnek wousst, datt säin Enn komm war, fir ze stierwen, dofir koum d'Kinnigin Aparanith, seng Fra, a kräischen virum Kinnek, an de Kinnek huet mat hir vill gekrasch.

48 An all seng Adleger a seng Déngeer koumen un deem Dag a gesinn de Kinnek an där Leed, a si hunn e grouesse Gejäiz mat him gemaach.

49 An d'Prinzen vum Kinnek a seng Conseilleren hunn dem Kinnek geroden, een a sengem Plaz am Land ze regéieren, deem hie vu senger Jongen eraussiche géif.

50 An de Kinnek hat dräi Jongen an zwou Duechteren, déi d'Kinnigin Aparanith him vu senger Fra gebuer hat, nieft de Kanner vum Kinnek, déi hie vu Konkubinen hat.

51 An dëst waren hir Nimm, den éischtgebuerenen Othri, den zweeten Adikam, an den drënnen Morion, an hir Schwësteren, den Numm vun der eelster Bathia an déi aner Acuzi.

52 An den Othri, den Éischtgebuerene vum Kinnek, war en Idiot, iwwerstëtzt a séier a senger Wierder.

53 Mä den Adikam war e schlaue a weise Mann, deem all d'Weisheet vun Egypten wousst, awer vun engem onpassenden Ausgesinn, déck am Fleesch a ganz kleng vun der Statur; seng Gréisst war eng Ell.

54 An wéi de Kinnek gesinn huet, datt säi Jong den Adikam intelligent a weis a allem war, huet de Kinnek decidéiert, datt hien no sengem Doud Kinnek a senger Plaz soll ginn.

55 An hien huet sech eng Fra geholl, d'Geduda, d'Duechter vum Abilot; hie war zéng Joer al a si huet him véier Jongen op d'Welt bruecht.

56 An duerno ass hien gaangen an huet sech dräi Fraen geholl an huet aacht Jongen an dräi Duechteren kritt.

57 An d'Onrou huet sech staark iwwer de Kinnek gewinnt, a säi Fleesch huet gestonk wéi d'Fleesch vun engem Läch, dat am Summer an der Hëtzt vun der Sonn op d'Feld gehäit gëtt.

58 An wéi de Kinnek gesinn huet, datt seng Krankheet sech staark iwwer hie verstärkt hat, huet hien den Uerder ginn, säi Jong Adikam bei hie ze bréngen, an si hunn hien a senger Plaz zum Kinnek iwwer d'Land gemaach.

59 An no dräi Joer ass de Kinnek gestuerwen, a Schimmt, Onan an Ofgräifung, a seng Déngeer hunn hien gedroen a begruuen am Graf vun de Kinneke vun Egypten zu Zoan-Misraim.

60 Mä si hunn hien net balsaméiert, wéi et bei Kinneke gewinnt war, well säi Fleesch verfault war, a si konnten net méi nokommen, fir hien ze balsaméieren, well de Gestank sou schlecht war, datt si hien séier begruuen hunn.

61 Well dëst Béist vum Här zu him koum, well den Här him Béist fir dat Béist vergelt hat, dat hien a senger Deeg Israel ugedoe hat.

62 An hien ass mat Angscht a Schimmt gestuerwen, a säi Jong Adikam huet seng Plaz iwwerhooll.

KAPITEL 77

1 Den Adikam war zwanzeg Joer al, wéi hien iwwer Ägypten regéiert huet, an hien huet véier Joer regéiert.

2 Am zweehonntsechste Joer nodeems Israel an Ägypten erofgaangen ass, huet den Adikam iwwer Ägypten regéiert, awer hie war net sou laang regéierend iwwer Ägypten, wéi seng Väter hir Regéierungen weidergefouert haten.

3 Well säi Papp Melol véieranzwanzeg Joer an Ägypten regéiert huet, mä hie war zéng Joer krank a gestuerwen, well hie béis virum Här war.

4 An all d'Ägypter hunn den Numm Adikam Pharaos no dem Numm vu senger Pappen genannt, sou wéi et hir Brauch an Ägypten war.

5 An all déi weis Männer vum Pharaos hunn den Numm Adikam Ahuz genannt, well et op egyptesch Sprooch kuerz Ahuz heescht.

6 An den Adikam war aussergewöhnlech hässlech, an hie war eng Ell an eng Spann an hien hat e grouse Baart, deen bis un d'Fousssohlen gereecht huet.

7 An de Pharaon huet sech op den Troun vu sengem Papp gesat fir iwwer Ägypten ze regéieren, an hien huet d'Regierung vun Ägypten a senger Wäisheet gefouert.

8 An iwwerdeems hie regéiert huet, huet hie säi Papp an all déi virdru Kinneken a Béisheet iwwertraff, an hie huet säi Joch iwwer d'Kanner vun Israel verstärkt.

9 An hien ass mat senge Dénge op Gosen bei d'Kanner vun Israel gaangen, an huet d'Aarbecht iwwer si verstärkt a gesot zu hinnen: "Maacht Är Aarbecht fäerdeg, d'Aufgab vun all Dag, a loosst Är Hänn vun haut un net vun eiser Aarbecht ophalen, wéi Dir et an der Zäit vu mengem Papp gemaach hutt."

10 An hien huet iwwer si Offizéier aus der Mëtt vun de Kanner vun Israel gesat, an iwwer dës Offizéier huet hien Opsiichter aus der Mëtt vu senge Dénge gesat.

11 An hien huet hinnen e Mooss u Zillen opgeluecht, fir datt si et all Dag no där Zuel maache konnten, an hien ass zrëckgaangen an ass an Ägypten gaangen.

12 Zu där Zäit hunn d'Aarbechtsleit vum Pharaon den Offizéier vun de Kanner vun Israel no dem Uerder vum Pharaon bestallt a gesot:

13 Sou seet de Pharaon: Maach deng Aarbecht all Dag, a fäerdeg deng Aufgab, a behalt déi deeglech Mooss vun Zillen; verklenger näischt.

14 An et wäert geschéien, datt wann Dir un Ären deegleche Zillen feelt, ech Är kleng Kanner an hir Plaz setzen.

15 An d'Aarbechtsleit vun Ägypten hunn an där Zäit sou gemaach, wéi de Pharaon hinnen ugeuerdnet hat.

16 A wann ëmmer eppes feelt un Zillen, wat d'Kanner vun Israel deeglech verbraucht hunn, sinn d'Aarbechtsleit vum Pharaon bei d'Frae vun de Kanner vun Israel gaangen an hunn d'Kanner vun de Kanner vun Israel sou vill Zillen geholl, wéi se feelt hunn. Si hunn se mat Gewalt vum Schouss vun hirer Mamm geholl an amplatz vun de Zillen an d'Gebai gesat.

17 Während hir Pappen a Mammen iwwer si gekrasch a gekrasch hunn, wéi si d'Gekrasch vun hire Kanner an der Mauer vum Gebai héieren hunn.

18 An d'Aarbechtsleit hunn et iwwer Israel iwwerzeegt, datt d'Israeliten hir Kanner an d'Gebai placéiere sollten, sou datt e Mann säi Jong an d'Mauer gesat huet a Mörtel driwwer geschmiert huet, während seng Aen iwwer hie gekrasch hunn, an seng Tréinen op säi Kand erofgelaf sinn.

19 An d'Aarbechtsleit vun Ägypten hunn dat Deeg laang mat de Kanner vun Israel gemaach, an et huet keen Matleed mat de Kanner vun den Israeliten gehat.

20 An d'Zuel vun all de Kanner, déi am Gebai ëmbruecht goufen, war zweehonnertsiwenzeg, e puer vun deenen si amplatz vun de Zillen gebaut haten, déi vun hire Pappen feelen, an e puer, déi si dout aus dem Gebai erausgeholl haten.

21 An d'Aarbecht, déi de Kanner vun Israel an den Deeg vum Adikam opgezong gouf, war méi schwéier wéi déi, déi se an den Deeg vu sengem Papp gemaach hunn.

22 An d'Kanner vun Israel hunn all Dag geseift wéinst hirer schwéierer Aarbecht, well si haten zu sech selwer gesot: Kuckt, wann de Pharaon stierft, wäert säi Jong opstoen an eis d'Aarbecht erliichten!

23 Mä si hunn déi lescht Aarbecht méi verstärkt wéi déi fréier, an d'Kanner vun Israel hunn doriwwer geseift an hire Ruff ass wéinst hirer Aarbecht op Gott eropgaang.

24 An Gott huet d'Stëmm vun de Kanner vun Israel an hiert Gejäh an deenen Deeg héieren, an Gott huet sech un säi Bund erënnert, deen hie mam Abraham, dem Isaak an dem Jakob gemaach hat.

25 An Gott huet d'Laascht vun de Kanner vun Israel an hir schwéier Aarbecht an deenen Deeg gesinn, an hien huet decidéiert, si ze befreien.

26 An de Moses, de Jong vum Amram, war nach ëmmer an där Zäit am Verlies agespaart, am Haus vum Reuel, dem Midianiter, an d'Zippora, d'Duechter vum Reuel, huet hien all Dag heemlech mat Iessen versuergt.

27 An de Moses war zéng Joer laang am Verlies am Haus vum Reuel agespaart.

28 An no zéng Joer, dat war dat éischt Joer vun der Herrschaft vum Pharaon iwwer Ägypten, amplatz vu sengem Papp,

29 D'Zippora sot zu hirem Papp Reuel: "Kee Mënsch freet oder sicht no dem Hebräesche Mann, deen du elo zéng Joer am Prisong gefaange hues."

30 Wann et elo gutt an dengen Ae schénkt, da loosst eis schécken a kucken, ob hie lieft oder dout ass. Mä hire Papp wousst net, datt si hie ënnerstëtzt hat.

31 An hire Papp Reuel huet geäntwert a gesot: Ass sou eppes schonn emol geschitt, datt e Mann zéng Joer laang ouni Iessen an engem Prisong agespaart ass an iwwerlieft huet?

32 An d'Zippora huet hirem Papp geäntwert a gesot: "Du hues sécherlech héieren, datt de Gott vun den Hebräer grouss an schrecklech ass a Wonner fir si zu all Zäit mécht."

33 Hie war et, deen den Abraham aus Ur vun de Chaldeer befreit huet, an den Isaak virum Schwäert vu sengem Papp, an de Jakob virum Engel vum Här, deen mat him bei der Furt vum Jabbuk geroden ass.

34 Och mat dësem Mann huet hie vill Saache gemaach, hie huet hien aus dem Floss an Ägypten a virum Schwäert vum Pharaon a vun de Kanner vu Kusch befreit, sou kann hie hien och vun der Hongersnout befreien a liewe loosse.

35 An d'Saach huet dem Reuel gutt gefall, an hien huet no dem Wuert vu senger Duechter gemaach, an huet an de Verlies geschéckt fir erauszefannen, wat mam Moses geschitt ass.

36 An hien huet gesinn, an do huet de Mann Moses am Verlies gelieft, wou hien op senge Féiss stoung, de Gott vu senge Virfahren gelueft a gebiet huet.

37 An de Reuel huet dem Moses gebueden, aus dem Verlies erauszébréngen, dofir hunn si hie raséiert an hien huet seng Prisongskleeder ausgetosch a Brout giess.

38 Duerno ass de Moses an de Gaart vu Reuel gaangen, deen hannert dem Haus war, an huet do zum Här, sengem Gott, gebiet, deen him grouss Wonner gemaach hat.

39 An et ass geschitt, wéi hie gebiet huet, huet hie sech géint iwwer him gekuckt, an do war e Saphirstäbchen an de Buedem geluecht, deen an der Mëtt vum Gaart gepflanzt war.

40 An hien ass bei de Bengel komm an huet gekuckt, an do war den Numm vum Här, Gott vun den Arméien, drop agravéiert, geschriwwen an entwéckelt op de Bengel.

41 An hien huet et gelies an huet seng Hand ausgestreckt an hien huet et wéi e Bam aus dem Déckgestéck gepléckt, an de Bengel war a senger Hand.

42 An dëst ass de Bengel, mat deem all d'Wierker vun eisem Gott gemaach goufen, nodeems hien Himmel an Äerd geschaf hat, an all hir Heer, Mierer, Flëss an all hir Fësch.

43 Wéi Gott den Adam aus dem Gaart vun Eden verdriwwen hat, huet hien de Bengel an d'Hand geholl an ass gaangen an huet d'Äerd beaarbecht, aus där hie geholl gi war.

44 An de Bengel ass beim Noah erofkomm a gouf dem Sem a senge Nokommen ginn, bis en an d'Hand vum Abraham, dem Hebräer, kouw.

45 An nodeems den Abraham sengem Jong Isaak alles ginn hat, wat hie hat, huet hien him och dëse Bengel ginn.

46 Wéi de Jakob no Paddan-Aram geflücht war, huet hien et a seng Hand geholl, an wéi hien zu sengem Papp zrëckkoum, hat hien et net hanner sech gelooss.

47 Wéi hien an Ägypten erofgaangen ass, huet hien et a seng Hand geholl a dem Josef een Deel iwwer seng Bridder ginn, well de Jakob et sengem Brudder Esau mat Gewalt geholl hat.

48 Nom Doud vum Joseph koumen d'Adelen vun Ägypten an d'Haus vum Joseph, an de Bengel kouw an d'Hand vum Reuel, dem Midianiter, an wéi hien aus Ägypten erausgaangen ass, huet hien en an d'Hand geholl an en a sengem Gaart gepflanzt.

49 An all déi mächtig Männer vun de Kiniten hunn probéiert et ze räissen, wéi se probéiert hunn, seng Duechter Zippora ze kréien, awer si waren net erfollegräich.

50 Sou ass dee Bengel am Gaart vum Reuel gepflanzt bliwwen, bis dee kouw, deen d'Recht drop hat, an en geholl huet.

51 Wéi de Reuel de Bengel an der Hand vum Moses gesinn huet, huet hie sech doriwwer gewonnert, an hien huet him seng Duechter Zippora zu Fra ginn.

KAPITEL 78

1 Zu där Zäit ass de Baal Chanan, de Jong vum Achbor, Kinnek vun Edom, gestuerwen, a gouf a sengem Haus am Land Edom begruewen.

2 Nom sengem Doud hunn d'Kanner vum Esau an d'Land Edom geschéckt a vun do e Mann geholl, deen zu Edom war, deem säin Numm Hadad war, an hunn hien zum Kinnek iwwer si gemaach amplaz vum Baal Chanan, hirem Kinnek.

3 An den Hadad huet aachtanzwanzeg Joer iwwer d'Kanner vun Edom regéiert.

4 An wéi hien regéiert huet, huet hie sech virgeholl, géint d'Kanner vu Moab ze kämpfen, fir se ënner d'Herrschaft vun de Kanner vum Esau ze bréngen, wéi se et virdru waren, awer hie konnt et net, well d'Kanner vu Moab dat héieren hunn, an si sinn opgestan an hunn sech beeilt, e Kinnek aus hire Bridder iwwer si ze wíelen.

5 An duerno hunn si e grousst Vollek zesumme gesammelt a si hunn de Kanner vun Ammon, hire Bridder, ëm Hëllef geschéckt, fir géint den Hadad, de Kinnek vun Edom, ze kämpfen.

6 Den Hadad huet héieren, wat d'Kanner vu Moab gemaach haten, an hien huet grouss Angscht virun hinnen kritt an huet sech dovunner ofgehalen, géint si ze kämpfen.

7 An där Zäit huet de Moses, de Jong vum Amram, a Midian d'Zippora, d'Duechter vum Reuel, dem Midianiter, zu Fra geholl.

8 An d'Zippora ass op de Weeër vun den Duechtere vum Jakob gaangen; si war näischt manner wéi d'Gerechtegkeet vun der Sarah, der Rebekka, der Rachel an der Lea.

9 An d'Zippora ass schwanger ginn an huet e Jong gebuer, an hien huet säi Numm Gerschom genannt, well hie gesot huet: Ech war e Friemen an engem frieme Land; awer hien huet seng Virhaut net beschnidden, op Uerder vu sengem Schwoerpapp Reuel.

10 An si ass erëm schwanger ginn an huet e Jong gebuer, mä si huet seng Virhaut beschnidden an him den Numm Eliezer ginn, well de Moses gesot huet: Well de Gott vu menge Pappen meng Hëllef war a mech virum Schwäert vum Pharao gerett huet.

11 An de Pharao, de Kinnek vun Ägypten, huet d'Aarbecht vun de Kanner vun Israel an där Zäit staark erhéicht a säi Joch weiderhin méi schwéier op d'Kanner vun Israel gemaach.

12 An hien huet eng Proklamatioun an Ägypten erausginn, déi sot: Gitt dem Vollek kee Stréi méi fir Zillen ze maachen, loosst si goen a sech Stréi sammelen, sou wéi se et fanne kënnen.

13 Och d'Zuel vun de Zillen, déi se maachen, solle se all Dag ginn, an näischt dovun ofhuelen, well se faul an hirem Aarbecht sinn.

14 An d'Kanner vun Israel hunn dat héieren, an si hunn gekrasch a geseift, an hunn zum Här geruff wéinst der Bitterkeet vun hire Séilen.

15 An den Här huet d'Geschrei vun de Kanner vun Israel héieren, an huet d'Ënnerdréckung gesinn, mat där d'Ägypter se ënnerdréckt hunn.

16 An den Här war jaloux op säi Vollek a säin Ierfschaft, an huet hir Stëmm héieren, an hien huet decidéiert, si aus der Leed vun Ägypten ze féieren, fir hinnen d'Land Kanaan als Besëtz ze ginn.

KAPITEL 79

1 An där Zäit huet de Moses d'Trapp vum Reuel, dem Midianiter, sengem Schwoerpapp, iwwer d'Wüst Sin geweiht, an de Bengel, deen hie vu sengem Schwoerpapp geholl hat, war a senger Hand.

2 An et ass geschitt, datt e Geessekand sech vun der Trapp ofgewandert huet, an de Moses huet et verfolgegt an et kouw op de Bierg vu Gott op Horeb.

3 Wéi hien op Horeb kouw, ass him den Här am Déierebusch erschéngen, an hien huet de Déierebusch a Feier fonnt, mä d'Feier hat keng Muecht iwwer de Déierebusch, fir en ze verbrennen.

4 An de Moses war ganz erstaunt iwwer dëse Bléck, dofir gouf de Busch net verbrannt, an hien ass bei hie komm fir dës mächtig Saach ze gesinn, an den Här huet de Moses aus dem Feier geruff an him gebueden, erof an Ägypten ze goen, zum Pharao, dem Kinnek vun Ägypten, fir d'Kanner vun Israel aus sengem Déngscht ze schécken.

5 An den Här sot zum Moses: "Géi zrëck an Ägypten, well all déi Männer, déi däi Liewe gesicht hunn, sinn dout. An du solls dem Pharao soen, datt hie soll d'Kanner vun Israel aus sengem Land fortschécken."

6 An den Här huet him gewisen, datt hie Zeeche a Wonner an Ägypten virun den Ae vum Pharao a senge Bierger maache kéint, fir datt si gleewen, datt den Här hie geschéckt hat.

7 An de Moses huet op alles gelauschtert, wat den Här him gebueden hat, an ass bei säi Schwoer zrëckgaangen an huet him d'Saach erzielt, an de Reuel sot zu him: "Géi a Fridden."

8 De Moses ass opgestan fir an Ägypten ze goen, an hien huet seng Fra a seng Jongen matgeholl. Hie war an engem Gasthaus um Wee, an en Engel vu Gott ass erofkomm a sicht no enger Ursaach géint hie.

9 An hie wollt hien ëmbréngen wéinst sengem éischtgebuerene Jong, well hien hien net beschnidden hat an de Bund gebrach hat, deen den Här mam Abraham gemaach hat.

10 De Moses hat op d'Wierder vu sengem Schwoer gelauschtert, déi hie mat him gesot hat, säin éischte Jong net ze beschnidden, dofir huet hien hien net beschnidden.

11 An d'Zippora huet gesinn, wéi den Engel vum Här eng Ursaach géint de Moses gesicht huet, an si wousst, datt dëst doduerch koom, datt hien hire Jong Gersom net beschnidden hat.

12 An d'Zippora huet sech beeilt an huet vun de schaarfe Fielssteng geholl, déi do waren, an huet hire Jong beschnidden a hire Mann an hire Jong aus der Hand vum Engel vum Här befreit.

13 An den Aaron, de Jong vum Amram, dem Brudder vum Moses, war deen Dag an Ägypten um Ufer vum Floss spazéieren.

14 An den Här ass him op där Plaz erschéngen an huet zu him gesot: "Géi elo bei de Moses an d'Wüst!" An hie goung hin an huet hien um Bierg vu Gott begéint an huet hie gekësst.

15 Den Aaron huet seng Aen opgehuewen an d'Zippora, d'Fra vum Moses, an hir Kanner gesinn, an hien huet zum Moses gesot: "Wien sinn dës fir dech?"

16 An de Moses sot zu him: „Dat sinn meng Fra a meng Jongen, déi Gott mir a Midian ginn huet; an dat huet den Aaron wéinst der Fra an hire Kanner traureg gemaach.“

17 An den Aaron sot zum Moses: Schéckt d'Fra an hir Kanner fort, fir datt se an d'Haus vun hirem Papp kënne goen. An de Moses huet op d'Wierder vum Aaron gelauschtert an dat gemaach.

18 An d'Zippora ass mat hire Kanner zrëckkomm, an si sinn an d'Haus vum Reuel gaangen, a si sinn do bliwwen, bis d'Zäit komm ass, wou den Här säi Vollek besicht hat, an si aus Ägypten aus der Hand vum Pharao erausgefouert hat.

19 An de Moses an den Aaron koumen an Ägypten bei d'Gemeinschaft vun den Israeliten, an hunn hinnen all d'Wierder vum Här erzielt, an d'Vollek huet sech ganz grouss gefreet.

20 De Moses an den Aaron sinn den nächsten Dag fréi opgestan, an si sinn an d'Haus vum Pharao gaangen, an hunn de Stäb vu Gott an d'Hänn geholl.

21 Wéi si beim Kinnekspaar koumen, waren zwéi jonk Léiwen do mat eisernen Instrumenter agespaart, an et ass kee Mënsch virun hinne erausgaangen oder erakomm, ausser déi, déi de Kinnek bestallt hat ze kommen, wéi d'Zauberer koumen an d'Léiwen duerch hir Beschwörungen zrëckgezunn hunn, an dëst se beim Kinnek bruecht huet.

22 An de Moses huet sech beeilt an huet de Bengel iwwer d'Léiwe gehuewen, an hien huet se lassgelooss, an de Moses an den Aaron sinn an d'Haus vum Kinnek komm.

23 D'Léiwe koumen och frou mat hinne, an si sinn hinnen nogaangen a ware frou, wéi en Hond sech iwwer säi Meeschter freet, wann e vum Feld kënnt.

24 Wéi de Pharao dat gesinn huet, war hie verwonnert driwwer, an hien huet sech ganz erschreckt iwwer d'Nouvelle, well hiert Ausgesinn war wéi d'Ausgesinn vun de Kanner vu Gott.

25 An de Pharao sot zum Moses: "Wat wëlls du?" an si hunn him geäntwert a gesot: "Den Här, de Gott vun den Hebräer, huet eis bei dech geschéckt, fir ze soen: 'Schéck mäi Vollek fort, fir datt et mir dénge kann.'"

26 Wéi de Pharao hir Wieder héieren huet, krut hien eng grouss Angscht virun hinnen, an hie sot zu hinnen: "Gitt haut a kommt muer zrëck bei mech." An si hunn no dem Wuert vum Kinnek gemaach.

27 Wéi si fort waren, huet de Pharao de Bileam, de Magier, an d'Jannes an de Jambres, seng Jongen, an all d'Magier, d'Beschwéierer an d'Conseilleren, déi dem Kinnek gehéiert hunn, geruff, an si sinn all komm a si hunn sech virum Kinnek gesat.

28 An de Kinnek huet hinnen all d'Wierder erzielt, déi de Moses a säi Brudder Aaron zu him gesot haten, an d'Magier hunn zum Kinnek gesot: Mä wéi sinn d'Männer bei dech komm, wéinst de Léiwen, déi virum Paart agespaart waren?

29 An de Kinnek sot: Well si hir Staang géint d'Léiwe gehuewen an se fräigelooss hunn, a bei mech komm sinn, an d'Léiwe sech iwwer si gefreet hunn, wéi en Hond sech freet, sengem Meeschter ze treffen.

30 An de Bileam, de Jong vum Beor, dem Zauberer, huet dem Kinnek geäntwert a gesot: "Dëst sinn näischt anescht wéi Zauberer wéi mir."

31 Schéckt also no hinnen, a loosst se kommen, a mir wäerten se testen, an de Kinnek huet dat gemaach.

32 An de Moie moies huet de Pharao de Moses an den Aaron geruff, fir datt se virum Kinnek kéinte kommen. Si hunn de Staaf vu Gott geholl, si koumen zum Kinnek a soten zu him:

33 Sou sot den Här, Gott vun den Hebräer: Schéckt mäi Vollek, datt et mir dénge kann.

34 An de Kinnek sot zu hinnen: Mä wien wäert iech gleewen, datt Dir d'Bote vu Gott sidd a datt Dir op säin Uerder bei mech kommt?

35 Also, gitt elo e Wonner oder e Zeechen an dëser Saach, an dann ginn d'Wierder, déi Dir schwätzt, gegleeft.

36 An den Aaron huet sech beeilt an huet de Staf aus senger Hand virum Pharao a viru senge Dénger gehäit, an de Staf huet sech an eng Schlaang verwandelt.

37 An d'Zauberer hunn dat gesinn an hunn all Mann säi Staf op de Buedem gehäit, an si sinn zu Schlaange ginn.

38 An d'Schlaang vum Aaron sengem Staf huet hire Kapp gehuewen an hire Mond opgemaach fir d'Stäb vun de Magier ze verschlécken.

39 An de Bileam, de Magier, huet geäntwert a gesot: "Dat ass schonn zënter aler Zäit, datt eng Schlaang hir Géignerin verschléckt, an datt Liewewiesen sech géigesäiteg verschlängen."

40 Also, maach et elo nees sou wéi et ufanks war, an da wäerte mir och eis Staangen nees sou maachen, wéi se ufanks waren. Wann däi Staang eis Staangen verschléckt, da wësse mir, datt de Geescht vu Gott an dir ass, a wann net, bass du nëmmen en Handwierker wéi mir.

41 Den Aaron huet sech beeilt, seng Hand ausgestreckt an huet de Schwanz vun der Schlaang gegräff, an en ass zu enger Staang a senger Hand ginn. D'Zauberer hunn datselwecht mat hire Staangen gemaach. Si hunn all de Schwanz vu senger Schlaang gegräff, an et sinn zu Staangen ginn, wéi am Ufank.

42 An nodeems si nees zu hire Stäbche waren, huet dem Aaron säi Stäbche hir Stäbche verschléckt.

43 Wéi de Kinnek dat gesinn huet, huet hien bestallt, datt d'Opzeechnunge vun de Kinneke vun Egypten bruecht solle ginn, an si hunn d'Opzeechnunge bruecht, d'Chronike vun de Kinneke vun Egypten, an deenen all d'Idolen vun Egypten ageschriwwen waren, well si geduecht hunn, den Numm vum Här dran ze fannen, awer si hunn en net fonnt.

44 An de Pharaosot zum Moses an zum Aaron: "Kuckt, ech hunn den Numm vun Ärem Gott net an dësem Buch fonnt, a säin Numm kennen ech net."

45 An d'Conseillere an d'Weis Männer hunn dem Kinnek geäntwert: "Mir hunn héieren, datt de Gott vun den Hebräer e Jong vun de Weisen ass, de Jong vun antike Kinneken."

46 An de Pharaosot zum Moses an dem Aaron gedréint a gesot: „Ech kennen den Här net, iwwer deen Dir verkënnegt hutt, an ech wäert säi Vollek och net schécken.“

47 An si hunn dem Kinnek geäntwert a gesot: Den Här, Gott vun de Götter, ass säin Numm, an hien huet säin Numm iwwer eis verkënnegt zënter den Deeg vun eise Vorfahren, an huet eis geschéckt a gesot: Gitt bei de Pharaosot zu him: Schéckt mäi Vollek, fir datt se mir déngen.

48 Schéckt eis also elo, datt mir dräi Deeg an der Wüst reese kënnen, fir him do Affer ze bréngen, well zënter mir an Ägypten erofgaange sinn, huet hien eis weder Brandoffer, nach Affer geholl. Wann Dir eis net schéckt, da wäert säi Roserei géint Iech entflammen, an hie wäert Ägypten entweder mat der Pescht oder mam Schwäert schloen.

49 An de Pharaosot zu hinnen: "Sot mir elo seng Kraaft a seng Muecht; an si soten zu him: Hien huet den Himmel an d'Äerd erschaf, d'Mier an all hir Fësch, hien huet d'Liicht geformt, d'Däischtert erschaf, Reen op d'Äerd bruecht a se bewässert, a Kraider a Gras wuessen gelooss, hien huet Mënsch an Déier an d'Déieren vum Bësch erschaf, d'Vullen vum Himmel an d'Fësch vum Mier, a vu sengem Mond liewen a stierwen se."

50 Sécherlech huet hien dech am Schouss vun denger Mamm geschaf, an dech den Otem vum Liewen ginn, an dech opgezu an dech op den kinneklechen Troun vun Egypten gesat, an hie wäert däin Otem a Séil vun dir

huelen, an dech zréck op de Buedem bréngen, wou du geholl gi bass.

51 An de Kinnek gouf rosen iwwer hir Wieder, an hie sot zu hinnen: Mä wien ënner all de Götter vun de Vëlker kann dat maachen? Mäi Floss gehéiert mir, an ech hunn en fir mech selwer gemaach.

52 An hien huet se vun sech verdriwwen, an hien huet d'Aarbecht un Israel méi schwéier gemaach wéi se gëschter a virdrun war.

53 An de Moses an den Aaron sinn aus dem Kinnek erausgaangen, an hunn d'Kanner vun Israel an engem schlechten Zoustand gesinn, well d'Aarbechtsleit hir Aarbecht extrem schwéier gemaach haten.

54 An de Moses ass bei den Här zréckgaangen a sot: Firwat hues du däi Vollek schlecht behandelt? Well zënter ech komm sinn, fir dem Pharaosot ze soen, firwat du mech geschéckt hues, huet hien d'Kanner vun Israel ganz schlecht behandelt.

55 An den Här sot zum Moses: "Kuck, du wäerts gesinn, datt de Pharaosot d'Kanner vun Israel mat enger ausgestreckter Hand a schwéiere Plagen aus sengem Land verschécke wäert."

56 An de Moses an den Aaron hunn ënnert hire Bridder, de Kanner vun Israel, an Ägypten gewunnt.

57 An wat d'Kanner vun Israel ugeet, hunn d'Ägypter hiert Liewe verbittert, mat der schwéierer Aarbecht, déi se hinne opgezwonge hunn.

KAPITEL 80

1 An no zwee Joer huet den Här de Moses erëm bei de Pharaosot geschéckt, fir d'Kanner vun Israel erauszeféieren an se aus dem Land Ägypten ze schécken.

2 An de Moses ass gaangen an an d'Haus vum Pharaosot komm, an hien huet him d'Wieder vum Här erzielt, deen hien geschéckt hat, awer de Pharaosot wollt net op d'Stëmm vum Här lauschteren, a Gott huet seng Kraaft an Ägypten géint de Pharaosot a seng Ënnertanen erweckt, an Gott huet de Pharaosot a säi Vollek mat ganz grouse a schwéiere Plagen geschloen.

3 An den Här huet duerch d'Hand vum Aaron geschéckt an all d'Waasser vun Egypten a Blut verwandelt, mat all hire Baachen a Flëss.

4 Wéi en Ägypter koum fir Waasser ze drénken a schöpfen, huet hien a seng Kruuk gekuckt, an do war d'ganz Waasser a Blut verwandelt ginn; an wéi hien aus senger Taass gedronk huet, ass d'Waasser an der Taass a Blut ginn.

5 An wann eng Fra hiren Teig geknéit an hir Iessen gekacht huet, huet hiert Ausgesinn ausgesinn wéi Blut.

6 An den Här huet nach eng Kéier geschéckt a léisst all hir Waasser Fräsche bréngen, an all d'Fräsche koumen an d'Haiser vun den Ägypter.

7 An wéi d'Ägypter gedronk hunn, ware si voller Fräsch, an si hunn an hire Bäicher gedantz, wéi se am Floss danzen.

8 An all hiert Drénkwaasser a Kachwaasser hunn sech a Fräsche verwandelt, och wa se an hire Better louchen, huet hire Schweess Fräsche gebiert.

9 Trotz all deem huet sech de Roserei vum Här net vun hinne gewogen, a seng Hand gouf géint all d'Ägypter ausgestreckt, fir se mat all schwéierer Plag ze schloen.

10 An hien huet geschéckt a säi Stëbs zu Lâis geschloen, an d'Lâis goufen an Ägypten op der Äerd op eng Héicht vun zwou Ellen.

11 D'Lais ware ganz villfältig, am Fleesch vu Mënschen an Déier, bei all den Awunner vun Ägypten, och géint de Kinnek an d'Kinnigin huet den Här d'Lais geschéckt, an et huet Ägypten wéinst de Lais immens bedrunn.

12 Trotzdeem huet sech dem Här säi Roserei net ofgedréit, a seng Hand war nach ëmmer iwwer Ägypten ausgestreckt.

13 An den Här huet all Zorte vu Béischten an Ägypten geschéckt, an si koumen an hunn ganz Ägypten zerstéiert, Mënschen an Déieren, Beem an alles wat an Ägypten war.

14 An den Här huet Feierschlaangen, Skorpionen, Mais, Wieselen, Kröten, zesumme mat anere Déieren, déi am Stëbs gekrabbelt hunn, geschéckt.

15 Mécken, Hornissen, Flou, Käferen a Mécken, all Schwarm no senger Aart.

16 An all Reptilien an Déieren mat Flilleken no hirer Aart koumen an Ägypten a maachen d'Ägypter immens traureg.

17 An d'Flouen an d'Mécken koumen an d'Aen an d'Oueren vun den Ägypter.

18 An d'Hirnse kouw op si a verdriwwen se, an si sinn dovun an hir bannenzeg Zëmmeren fortgaang, an et huet se verfollegt.

19 An wéi d'Ägypter sech wéinst dem Schwarm vun Déieren verstoppt hunn, hunn si hir Dieren hanner hinnen zougespaart, an Gott huet dem Sulanuth, deen am Mier war, bestallt, eropzekommen an an Ägypten ze goen.

20 An hatt hat laang Äerm, zéng Ell laang wéi d'Ell vun engem Mann.

21 An si ass op d'Dächer gaangen an huet d'Spalken an de Buedem opgedeckt a se duerchgeschnidden, an huet hiren Aarm an d'Haus ausgestreckt an d'Schlass an de Riegel erausgeholl, an huet d'Haiser vun Ägypten opgemaach.

22 Duerno kouw de Schwarm vun Déieren an d'Haiser vun Ägypten, an de Schwarm vun Déieren huet d'Ägypter zerstéiert, an et huet si immens traureg gemaach.

23 Trotzdeem huet sech dem Här säi Roserei net vun den Ägypter ewechgedréit, a seng Hand war weider géint si ausgestreckt.

24 An Gott huet d'Pescht geschéckt, an d'Pescht huet Ägypten duerchdrongen, an de Päerd an den Ieselen an an de Kamelen, an den Häerden vun Ochsen a Schof an an de Mënschen.

25 An wéi d'Ägypter fréi moies opgestan sinn, fir hiert Véi op d'Weid ze bréngen, hunn si all hiert Véi dout fonnt.

26 An et ass vun den Ägypter nëmmen ee vun zéng Véi iwwereg bliwwen, a vun den israelitesche Véi a Gosen ass net ee gestuerwen.

27 An Gott huet eng brennend Entzündung an d'Fleesch vun den Ägypter geschéckt, déi hir Haut opgerappt huet, an et gouf zu engem staarke Jucken bei all den Ägypter, vun de Féisssohlen bis zur Kappscheiwen.

28 An et waren vill Schwellungen op hirem Fleesch, sou datt hiert Fleesch zerfall ass, bis et verfault a futti gouf.

29 Trotzdeem huet sech dem Här säi Roserei net ofgedréit, a seng Hand war weider iwwer ganz Ägypten ausgestreckt.

30 An den Här huet e ganz staarken Hagel geschéckt, deen hir Rebe geschloen an hir Uebstbeem gebrach an se ausgedréchent huet, sou datt en op si gefall ass.

31 Och all gréng Kraider sinn ausgedréchent a stierwen, well e gemëschte Feier tëscht dem Hagel erofkomm ass, dofir hunn den Hagel an d'Feier alles verbraucht.

32 Och Mënschen an Déieren, déi dobausse fonnt goufen, sinn duerch d'Flammen vum Feier an vum Hagel ëmkomm, an all déi jonk Léiwe ware erschöpft.

33 An den Här huet vill Heeschrecken an Ägypten bruecht, de Chasel, de Salom, de Chargol an de Chagole, Heeschrecken vun all hirer Aart, déi alles verschlénkt hunn, wat den Hagel iwwereg gelooss hat.

34 Dunn hunn d'Ägypter sech iwwer d'Heeschrecken gefreet, obwuel se d'Fruucht vum Feld giess hunn, an si hunn se a ville Fäll gefaangen a gesalzt fir Iessen.

35 An den Här huet e staarke Wand vum Mier ëmgedréit, deen all d'Heeschrecken, och déi, déi gesalzt waren, ewechgeholl an an d'Rout Mier gehäit huet; net eng eenzeg Heeschreck ass bannent de Grenze vun Ägypten iwwereg bliwwen.

36 An Gott huet Däischtert iwwer Ägypten geschéckt, sou datt dat ganz Land Ägypten a Pathros dräi Deeg laang däischter war, sou datt ee seng Hand net méi gesinn huet, wann hien se un de Mond bruecht huet.

37 Zu där Zäit sinn der vill vun den Israeliten gestuerwen, déi sech géint den Här rebelléiert hatten a net op de Moses an den Aaron gelauschert hunn, a net un si gegleeft hunn, datt Gott si geschéckt hat.

38 An déi gesot hatten: Mir ginn net aus Ägypten eraus, fir datt mir net vum Hunger an enger isolierter Wüst ëmkommen, an déi net op d'Stëmm vum Moses gelauschert hunn.

39 An den Här huet si an den dräi Deeg vun der Däischtert geplot, an d'Israeliten hunn si an deenen Deeg begruewen, ouni datt d'Ägypter vun hinne woussten oder sech iwwer si gefreet hunn.

40 An d'Däischtert war dräi Deeg laang ganz grouss an Ägypten, an all Persoun, déi do stoung, wéi d'Däischtert kouw, ass op senger Plaz bliwwen, an deen, deen do souz, ass bliwwen setzen, an deen, deen do louch, ass weiderhin an deem selwechten Zoustand bliwwen, an deen, deen do gelaf ass, ass op der selwechter Plaz um Buedem bliwwen; an dëst ass all den Ägypter geschitt, bis d'Däischtert fort war.

41 An d'Deeg vun der Däischtert sinn eriwergaangen, an den Här huet de Moses an den Aaron bei d'Kanner vun Israel geschéckt a gesot: Feiert äert Fest a maacht äert Pessach, well kuckt, ech kommen an der Mëtt vun der Nuecht ënner all d'Ägypter, an ech wäert all hir Éischtgebueren schloën, vum Éischtgebuerene vun engem Mënsch bis zum Éischtgebuerene vun engem Déier, a wann ech äert Pessach gesinn, wäert ech iech iwwergoen.

42 An d'Kanner vun Israel hunn alles gemaach, wat den Här dem Moses an dem Aaron gebueden hat, sou hunn si an där Nuecht gemaach.

43 An et ass geschitt, datt den Här an der Mëtt vun Ägypten erausgaangen ass, an all Éischtgebuerene vun den Ägypter geschloen huet, vum Éischtgebuerene vum Mënsch bis zum Éischtgebuerene vun den Déieren.

44 An de Pharao ass an der Nuecht opgestan, hien an all seng Dénge an all d'Ägypter, an et gouf e grousst Gejätz an ganz Ägypten an där Nuecht, well et kee Haus gouf, an deem net e Läch war.

45 Och d'Bild vun den Éischtgebuerene vun Egypten, déi an de Mauere vun hiren Haiser geschnëtzt waren, goufen zerstéiert a sinn op de Buedem gefall.

46 Souguer d'Schanken vun hiren Éischtgebuerenen, déi virdrun gestuerwe waren a si an hiren Haiser begruewe haten, goufen an där Nuecht vun den Hënn vun Egypten zesummegerappt a virun d'Ägypter geschleeft a virun hinne gehäit.

47 An all d'Ägypter hunn dëst Ongléck gesinn, dat op eemol iwwer si koum, an all d'Ägypter hunn haart geruff.

48 An all d'Famillje vun Egypten hunn an där Nuecht geweint, jidderee fir säi Jong an all Mann fir seng Duechter, well si déi éischt gebuer war, an den Tumult vun Egypten war an där Nuecht wäit ewech ze héieren.

49 An d'Bathia, d'Duechter vum Pharao, ass an där Nuecht mam Kinnek erausgaang, fir de Moses an den Aaron an hiren Haiser ze sichen, an si hunn se an hiren Haiser fonnt, wou se giess an gedronk hunn a sech mat ganz Israel gefreet hunn.

50 An d'Bathia sot zum Moses: Ass dat d'Belounung fir dat Gutt, wat ech dir gemaach hunn, well ech dech opgezu an ausgestreckt hunn, an du dëst Béist iwwer mech an d'Haus vu mengem Papp bruecht hues?

51 An de Moses sot zu hir: „Wierklech huet den Här zéng Plagen iwwer Ägypten bruecht; ass dir vun enger dovun eppes Béises iwwerfall? Huet eng dovun dech betraff?“ An si sot: „Nee.“

52 An de Moses sot zu hir: Och wann du dat Éischtgebuer vun denger Mamm bass, wäerts du net stierwen, a kee Béist wäert dech an Ägypten erreechen.

53 An si sot: Wat ass et fir mech, wann ech de Kinnek, mäi Brudder a säi ganzt Haushalt a seng Ënnertanen an dësem Béisen gesinn, deenen hir Éischtgebueren mat all den Éischtgebuerene vun Ägypten ëmkommen?

54 An de Moses sot zu hir: „Däi Brudder a säi Stot a seng Ënnertanen, d'Famillje vun Egypten, wollten sécher net op d'Wierder vum Här lauschteren, dofir ass dëst Béist iwwer si komm.“

55 An de Pharao, de Kinnek vun Egypten, ass bei de Moses an den Aaron a bei e puer vun de Kanner vun Israel, déi mat hinne waren, op där Plaz gaangen, an huet zu hinne gebiet a gesot:

56 Stinn op a huet är Bridder, all d'Kanner vun Israel, déi am Land sinn, mat hire Schof an hire Rënd, an allem wat hinne gehéiert; si sollen näischt iwwreg loossen; biet nëmme fir mech zum Här, äre Gott.

57 An de Moses sot zum Pharao: "Kuckt, och wann Dir den Éischtgebuerene vun Ärer Mamm sidd, fäert Iech awer net, well Dir wäert net stierwen, well den Här huet Iech gebueden, datt Dir lieve sollt, fir Iech seng grouss Kraaft a säi staarken ausgestreckten Aarm ze weisen."

58 An de Pharao huet bestallt, d'Kanner vun Israel fortzelecken, an all d'Ägypter hunn sech staark gemaach, fir se ze schécken, well si soten: Mir stierwen all.

59 An all d'Ägypter hunn d'Israeliten erausgeschéckt, mat grousser Räichtum, Schof an Ochsen a wäertvolle Saachen, laut dem Eed vum Här tëscht him an eise Papp Abraham.

60 An d'Kanner vun Israel hunn et verspéit, an der Nuecht erauszegoen, an wéi d'Ägypter bei si koumen, fir se erauszébréngen, soten si zu hinnen: "Si mir Déif, datt mir an der Nuecht erausgoe sollen?"

61 An d'Kanner vun Israel hunn d'Ägypter ëm Sëlwegeschir, Goldgeschir a Kleeder gefrot, an d'Kanner vun Israel hunn d'Ägypter ausgeplëmt.

62 An de Moses huet sech beeilt an ass opgestan an ass bei de Floss vun Egypten gaangen, an huet vun do de Sarg vum Joseph eropbruecht an en matgeholl.

63 D'Kanner vun Israel hunn och eropbruecht, jidderee vu sengem Papp säi Sarg mat sech, an all Mann d'Sarg vu sengem Stamm.

KAPITEL 81

1 An d'Kanner vun Israel sinn vu Rameses op Sukkot gereest, ongeféier sechshonnerttausend Männer zu Fouss, ausser de klenge Kanner an hire Fraen.

2 Och eng gemëscht Masse ass mat hinnen eropgaang, an Trapp a Kéi, souguer vill Véi.

3 An d'Openthaltzäit vun de Kanner vun Israel, déi am Land vun Ägypten ënner schwéierer Aarbecht gelieft hunn, war zweehonnertanzéng Joer.

4 An um Enn vun zweehonnertzéng Joer huet den Här d'Kanner vun Israel mat enger staarker Hand aus Ägypten erausgefouert.

5 An d'Kanner vun Israel sinn aus Ägypten, Gosen a Rameses gereest a si hunn um fofzéngten Dag vum éischte Mount zu Sukkot campéiert.

6 An d'Ägypter hunn all hir Éischtgebuerene begruewen, déi den Här geschloen hat, an all d'Ägypter hunn hir Doudeg dräi Deeg laang begruewen.

7 D'Kanner vun Israel sinn vu Sukkot fortgaangen a si hunn zu Etom um Enn vun der Wüst hire Lager opgeschloen.

8 An um drëtten Dag, nodeems d'Ägypter hir éischtgebueren Kanner begruewe haten, sinn eng ganz Rëtsch Männer aus Ägypten opgestan an hunn Israel nogefuer, fir se zréck an Ägypten ze bréngen, well se sech bedauert hunn, datt se d'Israeliten aus hirer Knechtschaft fortgeschéckt haten.

9 An ee Mann sot zu sengem Noper: „Déi Moses an den Aaron hunn dem Pharao gesot: Mir wäerten dräi Deeg an der Wüst goen a mir wäerten dem Här, eise Gott, Affer bréngen.“

10 Also loosst eis elo fréi moies opstoen a si zréckbréngen, an et soll sinn, datt wa se mat eis an Ägypten zu hire Meeschteren zréckkommen, da wësse mir, datt et Glawen un hinnen ass, awer wa se net zréckkommen, da wäerte mir géint si kämpfen, a si mat grousser Kraaft an enger staarker Hand zréckbréngen.

11 An all d'Adelsmänner vum Pharao sinn moies opgestan, a mat hinnen ongeféier siwehonnerttausend Männer, an si sinn un deem Dag aus Ägypten erausgaangen a koumen op d'Plaz wou d'Kanner vun Israel waren.

12 An all d'Ägypter hunn de Moses, den Aaron an all d'Kanner vun Israel gesinn, wéi se viru Pi-Hahiroth souzen, giess an gedronk hunn a Fest vum Här gefeiert hunn.

13 An all d'Ägypter soten zu de Kanner vun Israel: Dir hutt sécherlech gesot: Mir wäerten dräi Deeg an der Wüst reesen a eise Gott Affer bréngen a réckkommen.

14 Also, haut sinn et fënnef Deeg, zënter Dir fortgaang sidd. Firwat gitt Dir net bei Är Hären zréck?

15 An de Moses an den Aaron hunn hinne geäntwert a gesot: Well den Här, eise Gott, eis bezeien huet a gesot huet: Dir wäert net méi an Ägypten zrëckkommen, mä mir wäerten an e Land goen, dat mat Mëllech an Hunneg fléisst, sou wéi den Här, eise Gott, eisen Vorfahren geschwuer hat, et eis ze ginn.

16 Wéi d'Adel vun Egypten gesinn hunn, datt d'Kanner vun Israel net op si gelauschtert hunn, fir an Egypten zrëckzekommen, hunn si sech ugegurt fir géint Israel ze kämpfen.

17 An den Här huet d'Häerzer vun de Kanner vun Israel géint d'Ägypter gestärkt, sou datt si hinnen eng schwéier Schlag ginn hunn, an d'Schluecht war haart géint d'Ägypter, an all d'Ägypter sinn virun de Kanner vun Israel geflücht, well vill vun hinne vun der Hand vun Israel ëmkomm sinn.

18 An d'Adelsmänner vun Pharaon sinn an Ägypten gaangen an hunn dem Pharaon gesot: D'Kanner vun Israel sinn fortgelaf a wäerten net méi an Ägypten zrëckkommen, an op dës Manéier hunn de Moses an den Aaron zu eis geschwat.

19 An de Pharaon huet dat héieren, a säin Häerz an d'Häerzer vun all senge Bierger hunn sech géint Israel gedréint, an si hunn et bereet, datt si Israel geschéckt haten; an all d'Ägypter hunn de Pharaon geroden, d'Kanner vun Israel ze verfolgegen, fir se zrëck op hir Laascht ze bréngen.

20 An si soten all Mann zu sengem Brudder: Wat hu mir dat gemaach, datt mir Israel aus eisem Knechtschaftsverbänn erausgelooss hunn?

21 An den Här huet d'Häerzer vun all den Ägypter gestärkt, fir d'Israeliten ze verfolgegen, well den Här wollt d'Ägypter am Roude Mier zerstéieren.

22 An de Pharaon ass opgestan, huet säi Won gespannt an all d'Ägypter bestallt, sech ze versammelen; et war kee Mann méi iwwereg, ausser de klenge Kanner an de Fraen.

23 An all d'Ägypter sinn mam Pharaon erausgaang, fir d'Kanner vun Israel ze verfolgegen, an d'Lager vun den Ägypter war e ganz grouss a schwéiere Lager, ongeféier zéng honnerttausend Mann.

24 An dës ganze Lager ass fortgaangen an huet d'Kanner vun Israel verfolgegt, fir se zrëck an Ägypten ze bréngen, an si sinn do ukomm, wou se beim Roude Mier gelagert hunn.

25 An d'Kanner vun Israel hunn hir Aen opgehuewen a gesinn, wéi all d'Ägypter se verfolgegt hunn, an d'Kanner vun Israel haten eng grouss Angscht virun hinnen, an d'Kanner vun Israel hunn zum Här geruff.

26 An wéinst den Ägypter hunn sech d'Kanner vun Israel a véier Divisiounen opgedeelt, an si waren an hire Meenungen gedeelt, well si Angscht virun den Ägypter haten, an de Moses huet mat jidderengem vun hinne geschwat.

27 Déi éischt Divisioun war vun de Kanner vum Ruben, Simeon an Issachar, an si hunn decidéiert, sech an d'Mier ze geheien, well si ganz Angscht virun den Ägypter haten.

28 An de Moses sot zu hinnen: "Hutt keng Angscht, bleift stoen a kuckt d'Hëllef vum Här, déi hien haut fir iech bewierke wäert."

29 Déi zweet Divisioun war vun de Kanner vum Sebulon, Benjamin an Naftali, an si hunn decidéiert, mat den Ägypter zrëck an Ägypten ze goen.

30 An de Moses sot zu hinnen: "Hutt keng Angscht, well sou wéi Dir d'Ägypter haut gesinn hutt, sou wäert Dir se fir ëmmer net méi gesinn."

31 Déi drëtt Divisioun war vun de Kanner vum Juda a vum Josef, an si hunn decidéiert, géint d'Ägypter ze goen, fir géint si ze kämpfen.

32 An de Moses sot zu hinnen: "Stinn op äre Plazen, well den Här wäert fir iech kämpfen, an Dir sollt roueg bleiwen."

33 An déi véiert Divisioun war vun de Kanner vum Levi, Gad an Asher, an si hunn decidéiert, an d'Mëtt vun den Ägypter ze goen, fir se ze verwirren, an de Moses sot zu hinnen: Bleift op äre Plazen a fäert net, rufft nëmmen den Här un, datt hien iech aus hiren Hänn rett.

34 Duerno ass de Moses aus dem Vollek opgestan, huet zum Här gebiet a gesot:

35 O Här Gott vun der ganzer Äerd, rett elo Äert Vollek, dat Dir aus Ägypten erausgefouert hutt, a loosst d'Ägypter net domat rühmen, datt Muecht a Kraaft hinnen gehéieren.

36 Dunn huet den Här zum Moses gesot: "Firwat ruffs du zu mir? So de Kanner vun Israel, datt si fortgoe sollen, an du solls däi Staaf iwwer d'Mier ausstrecken a se opdeelen, an d'Kanner vun Israel sollen duerchgoen."

37 An de Moses huet dat gemaach, an hien huet säi Staf iwwer d'Mier gehuewen an et gespléckt.

38 An d'Waasser vum Mier gouf an zwielef Deeler gedeelt, an d'Kanner vun Israel sinn zu Fouss duerchgaangen, mat Schong, sou wéi e Mann duerch e virbereete Wee geet.

39 An den Här huet de Kanner vun Israel seng Wonner an Ägypten an um Mier duerch d'Hand vum Moses an dem Aaron gewisen.

40 Wéi d'Kanner vun Israel an d'Mier erakoumen, sinn d'Ägypter hinnen nogefollegt, an d'Waasser vum Mier ass erëm iwwer si gefall, an si sinn all am Waasser ënnergaangen, an et ass keen eenzege Mann iwwereg bliwwen ausser dem Pharaon, deen dem Här gedankt huet a un hie gegleeft huet, dofir huet den Här hien zu där Zäit net mat den Ägypter ëmbruecht.

41 An den Här huet engem Engel bestallt, hie vun den Ägypter ewechzehuelen, déi hien op d'Land Ninive gehäit hunn, an hie regéiert eng laang Zäit driwwer.

42 Un deem Dag huet den Här Israel aus der Hand vun Ägypten gerett, an all d'Kanner vun Israel hunn gesinn, datt d'Ägypter ëmkomm waren, an si hunn déi grouss Hand vum Här gesinn, wat hien an Ägypten an am Mier gemaach hat.

43 Dunn hunn de Moses an d'Kanner vun Israel dëst Lidd fir den Här gesongen, un deem Dag, wéi den Här d'Ägypter virun hinne fale gelooss huet.

44 An ganz Israel huet zesumme gesongen a gesot: Ech wäert dem Här sangen, well hie ganz héich ass, d'Päerd a säi Reider huet hien an d'Mier gehäit; kuckt, et steet am Buch vum Gesetz vu Gott geschriwwen.

45 Duerno sinn d'Kanner vun Israel op hire Rees weidergaangen a si hunn zu Mara Lager opgeschloen. Den Här huet de Kanner vun Israel Gesetzer a Riichter op där Plaz zu Mara ginn, an den Här huet de Kanner vun Israel gebueden, op all seng Weeër ze goen an him ze déngen.

46 Si sinn vu Mara fortgaangen a koumen op Elim, an zu Elim waren zwielef Waasserquellen a siwwenzeg Dattelbeem, an d'Kanner hunn do beim Waasser gelagert.

47 Si sinn vun Elim fortgaangen a koumen an d'Wüst Sin, um fofzénkten Dag vum zweete Mount nodeems si aus Ägypten fortgaange sinn.

48 Zu där Zäit huet den Här de Kanner vun Israel d'Manna zum Iessen ginn, an den Här huet Dag fir Dag Iessen vum Himmel fir d'Kanner vun Israel reene gelooss.

49 An d'Kanner vun Israel hunn d'Manna véierzeg Joer laang giess, all déi Deeg, déi se an der Wüst waren, bis se an d'Land Kanaan koumen, fir et an Eegentum ze huelen.

50 An si sinn aus der Wüst Sin fortgaangen a si hunn zu Alusch campéiert.

51 Si sinn vun Alus fortgaangen a si hunn zu Rephidim campéiert.

52 Wéi d'Kanner vun Israel zu Rephidim waren, koum den Amalek, de Jong vum Elifas, de Jong vum Esau, dem Brudder vum Zepho, fir géint Israel ze kämpfen.

53 An hien huet aachthonnerttausend Männer, Magier a Beschwörer, matbruecht, an huet sech op de Kampf géint Israel zu Rephidim virbereet.

54 An si hunn eng grouss a schwéier Schluecht géint Israel gefouert, an den Här huet den Amalek a säi Vollek an d'Hänn vum Moses an de Kanner vun Israel iwwerginn, an an d'Hänn vum Josua, dem Jong vum Nun, dem Efrathiter, dem Dénger vum Moses.

55 An d'Kanner vun Israel hunn den Amalek a säi Vollek um Schwäert geschloen, awer d'Schluecht war ganz haart fir d'Kanner vun Israel.

56 An den Här sot zum Moses: Schreif dës Saach als Erënnerung un dech an e Buch, a lee se dem Josua, dem Jong vum Nun, dengem Dénger, an d'Hand, an du solls de Kanner vun Israel befielen a soen: Wann Dir an d'Land Kanaan kommt, solls du d'Erënnerung un den Amalek komplett ënner dem Himmel ausläschen.

57 An de Moses huet dat gemaach, an hien huet d'Buch geholl an dës Wieder drop geschriwwen:

58 Denk drun, wat den Amalek dir um Wee gemaach huet, wéi s du aus Ägypten erausgaang bass.

59 Deen dech um Wee begéint ass an dech hannen geschloen huet, och déi, déi hannert dir schwaach waren, wéi du schwaach a midd waars.

60 Dofir soll et geschéien, wann den Här, Äre Gott, Iech Rou vun all Äre Feinde ronderëm am Land ginn huet, dat den Här, Äre Gott, Iech als Ierfschaft gëtt, fir et ze besëtzen, datt Dir d'Erënnerung un den Amalek ënner dem Himmel ausläscht, Dir sollt et net vergiessen.

61 An de Kinnek, deen dem Amalek, oder mat senger Erënnerung oder mat sengem Nokommen Matgefill huet, kuckt, ech wäert et vun him verlaangen, an ech wäert hien aus sengem Vollek ausschneiden.

62 An de Moses huet all dës Saachen an engem Buch geschriwwen, an hien huet de Kanner vun Israel iwwer all dës Saachen ugewisen.

KAPITEL 82

1 D'Kanner vun Israel sinn vu Rephidim fortgaangen a si hunn hire Lager an der Wüst Sinai opgeschloen, am drëtten Mount nodeems si aus Ägypten erausgaange sinn.

2 Zu där Zäit koum de Reuel, de Midianiter, dem Moses säi Schwoer, mat senger Duechter Zippora an hiren zwéi Jongen, well hie vun de Wonner vum Här héieren hat, déi

hien un Israel gemaach hat, datt hien si aus der Hand vun Ägypten befreit hat.

3 An de Reuel koum bei de Moses an d'Wüst, wou hie säi Lager opgesloen hat, wou de Bierg vu Gott war.

4 An de Moses ass fortgaang, fir säi Schwoerpapp mat grousser Eier ze begéinen, an ganz Israel war mat him.

5 An de Reuel a seng Kanner sinn nach vill Deeg ënnert den Israeliten bliwwen, an de Reuel huet den Här vun deem Dag un kannt.

6 An am drëtten Mount nom Ausrees vun de Kanner vun Israel aus Ägypten, um sechsten Dag dovun, huet den Här Israel déi zéng Geboter um Bierg Sinai ginn.

7 An ganz Israel huet all dës Geboter héieren, an all Israel huet sech deen Dag immens am Här gefreet.

8 An d'Herrlechkeet vum Här ass um Bierg Sinai gerout, an hien huet de Moses geruff, an de Moses koum an der Mëtt vun enger Wollek an ass op de Bierg eropgaang.

9 De Moses war véierzeg Deeg a véierzeg Nuechten um Bierg; hie huet kee Brout giess a kee Waasser gedronk, an den Här huet him d'Gesetzer an d'Uerteeler erklärt, fir d'Kanner vun Israel ze léieren.

10 An den Här huet déi zéng Geboter, déi hien de Kanner vun Israel gebueden hat, op zwou Steentafele geschriwwen, déi hien dem Moses ginn hat, fir de Kanner vun Israel en Uerder ze ginn.

11 An no véierzeg Deeg a véierzeg Nuechten, wéi den Här fäerdeg war mam Moses um Bierg Sinai ze schwätzen, huet den Här dem Moses d'Steentafele ginn, déi mam Fanger vu Gott beschriwwen waren.

12 Wéi d'Kanner vun Israel gesinn hunn, datt de Moses sech net vum Bierg erofkoum, hunn si sech ëm den Aaron versammelt a gesot: "Wat dës Mann Moses ugeet, wësse mir net, wat mat him ginn ass."

13 Also, elo stinn op a maach eis e Gott, deen virun eis geet, fir datt Dir net stierwe musst.

14 An den Aaron hat grouss Angscht virum Vollek, an hien huet hinnen ugeuerdnet, him Gold ze bréngen, an hien huet e geschmollte Kalb fir d'Leit draus gemaach.

15 An den Här sot zum Moses, ier hien vum Bierg erofkomm war: "Géi erof, well däi Vollek, dat du aus Ägypten erausgefouert hues, huet sech verduerwe."

16 Si hunn sech e geschmolltent Kalb gemaach a sech dofir verbeugt; dofir gitt elo vu mir fort, fir datt ech se vun der Äerd zerstéiere kann, well si e sturnnäckegt Vollek sinn.

17 An de Moses huet d'Gesicht vum Här gebiet, an hien huet zum Här fir d'Volk gebiet wéinst dem Kalb, dat si gemaach haten, an duerno ass hien vum Bierg erofgaang an hat an den Hänn déi zwou Steentafelen, déi Gott him ginn hat, fir den Israeliten ze befeelen.

18 Wéi de Moses sech dem Lager ugeschloss huet an d'Kalb gesinn huet, dat d'Volk gemaach hat, ass de Moses rosen ginn an hien huet d'Tafele ënnert dem Bierg zerbrach.

19 Dunn ass de Moses an d'Lager komm, huet d'Kallef geholl, et mat Feier verbrannt a gemuel, bis et zu feinem Stëbs gouf. Hie street et dann op d'Waasser a gëtt et den Israeliten zum Drénken.

20 An et sinn ongeféier dräidausend Männer, déi d'Kalb gemaach haten, duerch d'Schwäerter vuneneen gestuerwen.

21 An de nächsten Dag sot de Moses zum Vollek: Ech ginn erop bei den Här, vläicht kann ech fir är Sënnen, déi Dir dem Här gesënnegt hutt, Sühne maachen.

22 An de Moses ass erëm bei den Här eropgaang, an hie blouf beim Här véierzeg Deeg a véierzeg Nuechten.

23 An de véierzeg Deeg huet de Moses den Här fir d'Kanner vun Israel gebiet, an den Här huet dem Moses säi Gebied héieren, an den Här huet sech vun him fir Israel gebiet.

24 Dunn huet den Här zum Moses gesot, hie soll zwou Steentafele schneiden an se dem Här no uewe bréngen, deen drop déi zéng Geboter schreiwe soll.

25 De Moses huet dat gemaach, an hien ass erofkomm an huet déi zwou Tafele gehackt an ass op de Bierg Sinai bei den Här eropgaangen, an den Här huet déi zéng Geboter op d'Tafele geschriwwen.

26 An de Moses ass nach véierzeg Deeg a véierzeg Nuechte beim Här bliwwen, an den Här huet him Gesetzer a Geriichter instruéiert, déi hie fir Israel sollt deelen.

27 An den Här huet him iwwer d'Kanner vun Israel gebueden, datt si dem Här en Heiligtum sollte bauen, fir datt säin Numm do wunne kéint, an den Här huet him d'Bild vum Heiligtum an d'Bild vun all senge Geschir gewisen.

28 An no véierzeg Deeg ass de Moses vum Bierg erofkomm, an déi zwou Tafelen waren an senger Hand.

29 An de Moses koum bei d'Kanner vun Israel a sot hinnen all d'Wieder vum Här, an hien huet hinnen d'Gesetzer, d'Statuten an d'Uerteeler geléiert, déi den Här him geléiert hat.

30 An de Moses huet de Kanner vun Israel d'Wuert vum Här erzielt, datt en Hellegtum fir hie gemaach soll ginn, fir datt hie bei de Kanner vun Israel wunne kann.

31 An d'Vollek huet sech ganz iwwer all dat Gutt gefreet, wat den Här hinnen duerch de Moses gesot hat, a si soten: Mir wäerten alles maachen, wat den Här dir gesot huet.

32 An d'Leit sinn wéi ee Mann opgestan an hunn generéis Spenden fir den Hellegtum vum Här bruecht, an all Mann huet d'Spende vum Här fir d'Aarbecht vum Hellegtum a fir all säin Déngscht bruecht.

33 An all d'Kanner vun Israel hunn all Mann alles bruecht, wat a sengem Besëtz fonnt gouf, fir d'Aarbecht um Hellegtum vum Här: Gold, Sëlwer a Messing, an alles, wat fir den Hellegtum déngt.

34 An all déi weis Männer, déi an der Aarbecht gewinnt waren, koumen a bauen den Heiligtum vum Här, no allem wat den Här gebueden hat, jidderee Mann an der Aarbecht, an där hie gewinnt war; an all déi weis Männer mat Häerz hunn den Heiligtum gemaach, seng Miwwelen an all d'Geschir fir den hellege Service, sou wéi den Här dem Moses gebueden hat.

35 An d'Aarbecht um Heiligtum vum Tabernakel war no fënnf Méint fäerdeg, an d'Kanner vun Israel hunn alles gemaach, wat den Här dem Moses gebueden hat.

36 An si hunn den Heiligtum an all seng Geschir zum Moses bruecht; genee wéi d'Bild, dat den Här dem Moses gewisen hat, sou hunn d'Kanner vun Israel gemaach.

37 An de Moses huet d'Aarbecht gesinn, an do hunn si et gemaach, sou wéi den Här him gebueden hat, an de Moses huet si geseent.

1 Am zwielefte Mount, um dräianzwanzegsten Dag vum Mount, huet de Moses den Aaron a seng Jongen geholl, hinnen hir Kleeder ugedoen, se gesalbt an huet mat hinne gemaach, wéi den Här him gebueden hat. De Moses huet all d'Offeren eropbruecht, déi den Här him un deem Dag gebueden hat.

2 Duerno huet de Moses den Aaron a seng Jongen geholl a sot zu hinnen: Siwe Deeg laang sollt Dir un der Dier vum Tabernakel bleiwen, well sou gouf mir gebueden.

3 An den Aaron a seng Jongen hunn alles gemaach, wat den Här hinnen duerch de Moses gebueden hat, a si sinn siwen Deeg un der Dier vum Tabernakel bliwwen.

4 An um aachten Dag, dem éischten Dag vum éischte Mount, am zweete Joer nodeems d'Israeliten aus Ägypten ausgefuer waren, huet de Moses den Heiligtum opgeriicht, an de Moses huet all d'Miwwelen vum Tabernakel an all d'Miwwelen vum Heiligtum opgeriicht, an hien huet alles gemaach, wat den Här him gebueden hat.

5 An de Moses huet den Aaron a seng Jongen geruff, an si hunn d'Brandoffer an d'Sënnoffer fir sech selwer an d'Kanner vun Israel bruecht, sou wéi den Här dem Moses gebueden hat.

6 Un deem Dag hunn déi zwee Jongen vum Aaron, den Nadab an den Abihu, e friemt Feier geholl a virum Här bruecht, dat hinnen net gebueden hat, an e Feier ass virum Här erausgaangen an huet si verbrennt, an si sinn un deem Dag virum Här gestuerwen.

7 Un den Dag, wéi de Moses fäerdeg war, den Heiligtum opzeriichten, hunn d'Führer vun de Kanner vun Israel ugefaangen, hir Offeren virum Här fir d'Aweigung vum Altor ze bréngen.

8 An si hunn hir Offeren bruecht, all Pränz fir een Dag, all Dag fir zwielef Deeg e Pränz.

9 An all d'Offeren, déi si bruecht hunn, jidderee vu sengem Dag, eng sëlwer Schossel mat engem Gewiicht vun honnertdrësseg Schekel, eng sëlwer Schossel mat engem Gewiicht vun siwwenzeg Schekel nom Schekel vum Hellege Gott, béid voll mat feinem Miel, mat Ueleg gemëscht, als Spiisoffer.

10 Ee Löffel, deen zéng Schekel Gold weit, voll mat Räucherwierk.

11 Ee jonken Ochs, e Widder, e Lämmche vum éischte Joer als Brandopfer.

12 An ee Bach Geess als Sündoffer.

13 An als Dankoffer zwee Ochsen, fënnf Widder, fënnf Geessen a fënnf Lämmcher, déi ee Joer al sinn.

14 Sou hunn déi zwielef Präenzen vun Israel Dag fir Dag gemaach, jidderee Mann zu sengem Dag.

15 An duerno, um dräizéngten Dag vum Mount, huet de Moses de Kanner vun Israel gebueden, d'Pessach ze feieren.

16 An d'Kanner vun Israel hunn d'Pessach zu senger Zäit um véierzéngten Dag vum Mount gefeiert, sou wéi den Här dem Moses gebueden hat, sou hunn d'Kanner vun Israel och gemaach.

17 An am zweete Mount, um éischten Dag dovun, huet den Här zum Moses geschwat a gesot:

18 Ziel d'Käpp vun all de männleche Leit vun den Israeliten, déi zwanzeg Joer al sinn a méi al sinn, du an däi Brudder Aaron an déi zwielef Prinzessinne vun Israel.

19 An de Moses huet dat gemaach, an den Aaron koum mat den zwielef Prinzessinne vun Israel, an si hunn d'Kanner vun Israel an der Wüst vum Sinai gezielt.

20 An d'Zuel vun de Kanner vun Israel no hire Pappenhäuser, vun zwanzeg Joer un méi al, war sechshonnetdräidausendfënnhonnertfofzeg.

21 Mä d'Kanner vum Levi goufen net zu hire Bridder, de Kanner vun Israel, gezielt.

22 An d'Zuel vun all de männleche Kanner vun Israel, vun engem Mount un méi al, war zweeanzwanzegdausendzweehonnertdräianzwanzeg.

23 An d'Zuel vun de Kanner vum Levi vun engem Mount un méi al war zweeanzwanzegdausend.

24 An de Moses huet d'Priester an d'Leviten, jidderee Mann, zu sengem Dénsgsch a senger Laascht gesat, fir am Heiligtum vum Tabernakel ze déngen, sou wéi den Här dem Moses gebueden hat.

25 An um zwanzegsten Dag vum Mount ass d'Wollek vum Tabernakel vun der Zeienausso ewechgeholl ginn.

26 Zu där Zäit sinn d'Kanner vun Israel weider vun der Wüst Sinai aus gereest, an si sinn dräi Deeg laang gereest, an d'Wollek huet sech op der Wüst Paran néiergelooss; do huet sech den Här säi Roserei géint Israel entflammt, well si den Här provoziert haten, andeems si hien ëm Fleesch gefrot haten, fir datt si kéinte iessen.

27 An den Här huet op hir Stëmm gelauschert a si Fleesch ginn, dat si ee Mount laang giess hunn.

28 Mä duerno huet den Här säi Roserei géint si entflammt, an hien huet si mat engem grousser Schluechter geschloen, an si goufen do op där Plaz begruuen.

29 An d'Kanner vun Israel hunn déi Plaz Kebrot Hattaawa genannt, well se do d'Leit begruuen hunn, déi no Fleesch begierzt waren.

30 Si sinn vu Kebrot-Hattaawa fortgefuer a si hunn zu Hazerot geléiert, dat an der Wüst Paran läit.

31 An wéi d'Kanner vun Israel zu Hazerot waren, ass de Roserei vum Här géint d'Mirjam entflammt wéinst dem Moses, an si ass aussätzeg ginn, wäiss wéi Schnéi.

32 An si war siwen Deeg laang ausserhalb vum Lager agespaart, bis si no hirer Lepra erëm opgeholl gi war.

33 Duerno sinn d'Kanner vun Israel vun Hazerot fortgaangen a si hunn um Enn vun der Wüst Paran gelagert.

34 Zu där Zäit huet den Här zum Moses gesot, hie soll zwielef Männer aus de Kanner vun Israel schécken, ee Mann pro Stamm, fir d'Land Kanaan z'erkunden.

35 An de Moses huet déi zwielef Männer geschéckt, an si koumen an d'Land Kanaan fir et ze sichen an z'ënnersichen, an si hunn dat ganz Land vun der Wüst Sin bis Rechob erfuerscht, sou wäit wéi Dir op Chamot kënnt.

36 An no véierzeg Deeg koumen si bei de Moses an den Aaron, an si hunn him d'Wuert bruecht, sou wéi et an hiren Häerzer war, an zéng vun de Männer hunn e béise Bericht un d'Kanner vun Israel iwwer d'Land bruecht, dat si exploréiert haten, a gesot: Et ass besser fir eis, an Egypten zréckzegoen, wéi an dëst Land ze goen, e Land, dat seng Awunner verbraucht.

37 Mä de Josua, de Jong vum Nun, an de Kaleb, de Jong vum Jefune, déi zu deenen gehéiert hunn, déi d'Land erfuerscht hunn, hunn gesot: "D'Land ass immens gutt."

38 Wann den Här eis gär huet, da bréngt hien eis an dëst Land a gëtt et eis, well et ass e Land, dat mat Mëllech an Hunneg fléisst.

39 Mä d'Kanner vun Israel wollten net op si lauschteren, an si hunn op d'Wierder vun den zéng Männer gelauschert, déi e béise Bericht iwwer d'Land erzielt haten.

40 An den Här huet d'Gemurmel vun de Kanner vun Israel héieren an hie gouf rosen a schwiert a sot:

41 Sécherlech wäert kee Mann vun dëser béiser Generatioun, deen zwanzeg Joer al ass, d'Land gesinn, ausser de Kaleb, de Jong vum Jefune, an de Josua, de Jong vum Nun.

42 Mä sécherlech wäert dës béis Generatioun an dëser Wüst vergoen, an hir Kanner wäerten an d'Land kommen an et an Besëtz huelen; dofir ass de Roserei vum Här géint Israel entflammt, an hien huet si véierzeg Joer laang an der Wüst wandere gelooss, bis zur Enn vun där béiser Generatioun, well si dem Här net gefollegt sinn.

43 An d'Vollek huet eng laang Zäit an der Wüst vu Paran gewunnt, an duerno sinn si an d'Wüst iwwer de Wee zum Roude Mier gaangen.

KAPITEL 84

1 Zu där Zäit huet de Korach, de Jong vum Jetzer, dem Jong vum Kehath, dem Jong vum Levi, vill Männer vun de Kanner vun Israel geholl, an si sinn opgestan a si hunn sech mam Moses, dem Aaron an der ganzer Versammlung gestriden.

2 An den Här war rosen op si, an d'Äerd huet hire Mond opgemaach a si verschlénkt, mat hiren Haiser an allem wat hinnen gehéiert huet, an all d'Männer déi dem Korach gehéiert hunn.

3 An duerno huet Gott d'Vollek eng laang Zäit um Wee vum Bierg Seir ronderëmgoe gelooss.

4 Zu där Zäit sot den Här zum Moses: "Fuerder kee Krich géint d'Kanner vun Esau, well ech ginn iech näischt vun deem, wat hinne gehéiert, sou vill, wéi d'Foussuel drop trëppele kann, well ech hunn dem Esau de Bierg Seir als Ierfschaft ginn."

5 Dofir hunn d'Kanner vun Esau fréier géint d'Kanner vu Seir gekämpft, an den Här hat d'Kanner vu Seir an d'Hänn vun de Kanner vun Esau iwwerginn an se virun hinnen zerstéiert, an d'Kanner vun Esau hunn bis haut an hirer Plaz gewunnt.

6 Dofir sot den Här zu de Kanner vun Israel: "Kämpft net géint d'Kanner vun Esau, är Bridder, well näischt an hirem Land gehéiert iech, mee Dir kënnt iessen vun hinne fir Sue kafen an et iessen, a Waasser vun hinne fir Sue kafen an et drénken."

7 An d'Kanner vun Israel hunn no dem Wuert vum Här gemaach.

8 An d'Kanner vun Israel sinn duerch d'Wüst gaang, laanscht de Wee vum Bierg Sinai fir eng laang Zäit, an hunn d'Kanner vum Esau net ugegraff, a si sinn néngzéng Joer an deem Gebitt bliwwen.

9 Zu där Zäit ass de Latinus, de Kinnek vun de Kanner vu Kittim, am véierzanzwanzegste Joer vu senger Herrschaft gestuerwen, dat ass dat véierzéngt Joer nom Ausrees vun de Kanner vun Israel aus Ägypten.

10 An si hunn hien op senger Plaz begruewen, déi hie fir sech am Land Kittim gebaut hat, an den Abimnas huet aachtanzwanzeg Joer a sengem Plaz regéiert.

11 An d'Kanner vun Israel sinn an där Zäit, no néngzég Joer, d'Grenz vun de Kanner vun Esau iwverschratt, a si koumen a sinn de Wee vun der Wüst vu Moab iwverschratt.

12 An den Här sot zum Moses: Belagert d'Moabiten net, a kämpft net géint si, well ech ginn iech näischt vun hirem Land.

13 An d'Kanner vun Israel sinn néngzég Joer laang de Wee vun der Wüst vu Moab gaang, an hunn net géint si gekämpft.

14 An am sechszwanzegste Joer nom Austrëtt vun den Israeliten aus Ägypten huet den Här dem Sihon, dem Kinnek vun den Amoriter, d'Häerz geschloen, an hien huet Krich gefouert a géint d'Moabiter erausgaangen.

15 An de Sihon huet Boten zum Beor, dem Jong vum Janeas, dem Jong vum Bileam, dem Conseiller vum Kinnek vun Ägypten, a sengem Jong Bileam geschéckt, fir Moab ze verfluchen, fir datt et dem Sihon an d'Hand bruecht géif ginn.

16 D'Bote sinn erausgaangen a hunn de Beor, de Jong vum Janeas, a säi Jong Bileam vu Pethor a Mesopotamien bruecht. De Beor a säi Jong Bileam koumen an d'Stad Sihon a si hunn de Moab a säi Kinnek virum Sihon, dem Kinnek vun den Amoriter, verflucht.

17 Dunn ass de Sihon mat senger ganzer Arméi erausgaangen, an hien ass op Moab gaangen a géint si gekämpft, an hien huet si ënnerworf, an den Här huet si a seng Hänn iwverginn, an de Sihon huet de Kinnek vu Moab ëmbruecht.

18 An de Sihon huet all d'Stied vu Moab an der Schluecht ageholl; hien huet och Heschbon vun hinnen ageholl, well Heschbon eng vun de Stied vu Moab war, an de Sihon huet seng Prinzen a seng Adleger zu Heschbon placéiert, an Heschbon huet zu där Zäit dem Sihon gehéiert.

19 Dofir hunn d'Parabelspriecher Beor a säi Jong Bileam dës Wieder geschwat a gesot: Kommt op Heschbon, d'Stad vum Sihon soll opgebaut a befestegt ginn.

20 Wee dir, Moab! Du bass verluer, Vollek vu Kemosch! Kuckt, et steet am Buch vum Gesetz vu Gott geschriwwen.

21 Wéi de Sihon Moab eruewert hat, huet hien Wuechten an de Stied opgestallt, déi hie vu Moab ageholl hat, an eng beträchtlech Zuel vun de Kanner vu Moab ass an der Schluecht an d'Hand vum Sihon gefall, an hien huet eng grouss Gefaangenschaft vun hinnen, Jongen an Duechteren, gemaach, an hien huet hire Kinnek ëmbruecht; sou ass de Sihon zrëck a säin eegent Land gaangen.

22 An de Sihon huet dem Beor a sengem Jong Bileam vill Kaddoe vu Sëlwer a Gold ginn, an hien huet se fortgeschéckt, an si sinn a Mesopotamien an hiert Heemechtsland gaangen.

23 Zu där Zäit sinn all d'Kanner vun Israel vum Wee vun der Wüst vu Moab fortgaangen, sinn zrëckgaangen an hunn d'Wüst vun Edom ëmkreest.

24 Sou koum déi ganz Versammlung am éischte Mount vum véierzegste Joer no hirem Ausrees aus Ägypten an d'Wüst Sin, an d'Kanner vun Israel hunn do zu Kadesch an der Wüst Sin gewunnt, an d'Mirjam ass do gestuerwen a si gouf do begruewen.

25 Zu där Zäit huet de Moses Boten zum Hadad, Kinnek vun Edom, geschéckt a gesot: „Sou seet däi Brudder Israel: Loosst mech duerch däi Land goen, mir wäerten net duerch Felder oder Wéngerten goen, mir wäerten d'Waasser aus dem Buer net drénken; mir wäerten um Kinnekswee goen.

26 An den Edom sot zu him: "Du solls net duerch mäi Land goen." An den Edom ass mat engem mächtege Vollek erausgaang, fir d'Kanner vun Israel ze begéinen.

27 An d'Kanner vum Esau hunn refuséiert, d'Kanner vun Israel duerch hiert Land ze loossen, dofir sinn d'Israeliten vun hinne fortgaangen a konnten net géint si kämpfen.

28 Virdrun hat den Här de Kanner vun Israel gebueden a gesot: "Dir dierft net géint d'Kanner vun Esau kämpfen." Dofir sinn d'Israeliten vun hinne fortgaangen a hunn net géint si gekämpft.

29 Dunn sinn d'Kanner vun Israel vu Kadesch fortgaang, an all d'Leit koumen op de Bierg Hor.

30 Zu där Zäit sot den Här zum Moses: So dengem Brudder Aaron, datt hie do stierwe soll, well hie wäert net an d'Land kommen, dat ech de Kanner vun Israel ginn hunn.

31 An den Aaron ass op Uerder vum Här op de Bierg Hor eropgaang, am véierzegste Joer, am fënnefte Mount, um éischten Dag vum Mount.

32 Den Aaron war honnert dräianzwanzeg Joer al, wéi hien um Bierg Hor gestuerwen ass.

KAPITEL 85

1 De Kinnek Arad, de Kanaaniter, deen am Süden gewunnt huet, huet héieren, datt d'Israeliten iwwe de Wee vun de Spionen komm waren, an hien huet seng Truppen zesummegehallt, fir géint d'Israeliten ze kämpfen.

2 An d'Kanner vun Israel haten grouss Angscht virum him, well hien eng grouss a schwéier Arméi hat, dofir hunn d'Kanner vun Israel decidéiert, zrëck an Ägypten ze goen.

3 An d'Kanner vun Israel sinn ongeféier dräi Deeg zrëck op Maserath Beni Jaakon gaangen, well si grouss Angscht virum Kinnek Arad haten.

4 An d'Kanner vun Israel wollten net zrëck op hir Plazen goen, dofir si si drësseg Deeg zu Beni Jaakon bliwwen.

5 Wéi d'Kanner vu Levi gesinn hunn, datt d'Kanner vun Israel net zrëckkoumen, ware si jalous fir den Här, an si sinn opgestan a géint d'Israeliten, hir Bridder, gekämpft, an hunn eng grouss Masse vun hinnen ëmbruecht, a si gezwongen, zrëck op hir Plaz, de Bierg Hor, ze goen.

6 Wéi si zrëckkoumen, war de Kinnek Arad nach ëmmer amgaang säin Arméi fir de Kampf géint d'Israeliten opzeriichten.

7 An Israel huet e Gelübde gemaach a gesot: Wann s du dëst Vollek a meng Hand gëss, da wäert ech hir Stied komplett zerstéieren.

8 An den Här huet op d'Stëmm vun Israel gelauschtert an d'Kanaaniter an hir Hand iwverginn, an hien huet si a seng Stied komplett zerstéiert an d'Plaz Horma genannt.

9 D'Kanner vun Israel si vum Bierg Hor opgebrach a si hunn zu Obot gelagert, an si hunn vum Obot opgebrach a si hunn zu Ije-Abarim, op der Grenz vu Moab, gelagert.

10 An d'Kanner vun Israel hunn un d'Moabiten geschéckt a gesot: "Loosst eis elo duerch Äert Land an eis Plaz goen, awer d'Kanner vun de Moabiten hunn d'Kanner vun Israel

net duerch hiert Land goe gelooss, well d'Kanner vun de Moabiten grouss Angscht haben, datt d'Kanner vun Israel mat hinne géife maachen, sou wéi de Sihon, de Kinnek vun den Amoriter, mat hinne gemaach hat, andeems hien hiert Land ageholl an derbäi vill vun hinnen ëmbruecht hat.

11 Dofir wollt de Moab den Israeliten net duerch säi Land zéien, an den Här huet de Kanner vun Israel gebueden a gesot: Si sollten net géint de Moab kämpfen. Dofir sinn d'Israeliten vu Moab fortgezunn.

12 D'Kanner vun Israel sinn vun der Grenz vu Moab fortgaangen a koumen op déi aner Säit vum Arnon, der Grenz vu Moab, tëscht Moab an den Amoriter, a si hunn hire Lager op der Grenz vum Sihon, dem Kinnek vun den Amoriter, an der Wüst vu Kedemot opgeriicht.

13 An d'Kanner vun Israel hunn Boten zum Sihon, dem Kinnek vun den Amoriter, geschéckt a gesot:

14 Loos eis duerch däi Land goen, mir wäerten net op d'Felder oder an d'Wéngerten ofbéien, mir wäerten op der Kinneksstrooss goen, bis mir duerch däi Grenze sinn, awer de Sihon wollt den Israeliten net duerchzéien.

15 Dunn huet de Sihon all d'Leit vun den Amoriter zesummegeruff a gong an d'Wüst fir d'Kanner vun Israel ze begéinen, an hien huet géint Israel zu Jahas gekämpft.

16 An den Här huet de Sihon, de Kinnek vun den Amoriter, an d'Hand vun de Kanner vun Israel iwwerginn, an Israel huet all d'Leit vu Sihon mat der Schwäertschneit geschloen an huet sech fir d'Saach vun de Moabiter rächt.

17 An d'Kanner vun Israel hunn d'Land vum Sihon vun Aram bis Jabuk, bis bei d'Kanner vun Ammon, a Besëtz geholl, an hunn all d'Beute vun de Stied geholl.

18 An Israel huet all dës Stied ageholl, an Israel huet sech an all de Stied vun den Amoriter gewunnt.

19 An all d'Kanner vun Israel hunn decidéiert, géint d'Kanner vun Ammon ze kämpfen, fir och hiert Land anzehuelen.

20 Dunn huet den Här zu de Kanner vun Israel gesot: "Belagert d'Kanner vun Ammon net, a setzt keng Schluecht géint si an, well ech wäert iech näischt vun hirem Land ginn." D'Kanner vun Israel hunn op d'Wuert vum Här gelauschert a si hunn net géint d'Kanner vun Ammon gekämpft.

21 D'Kanner vun Israel sinn ëmgedrängt a sinn op de Wee vu Bashan erop an d'Land vum Og, dem Kinnek vu Bashan, gaangen. Den Og, de Kinnek vu Bashan, ass erausgaang, fir d'Israeliten an d'Schluecht ze begéinen, an hien hat vill tapfer Männer mat sech, an eng ganz staark Truppen aus dem Vollek vun den Amoriter.

22 Den Og, de Kinnek vu Bashan, war e ganz mächtige Mann, mä säi Jong Naaron war aussergewéinlech mächtig, nach méi staark wéi hie selwer.

23 An den Og sot a sengem Häerz: Kuckt elo, de ganze Lager vun Israel hält dräi Parsa an, elo wäert ech se op eemol ouni Schwäert oder Speer schloën.

24 Den Og ass op de Bierg Jahas eropgaangen an huet dovun ee grouss Steen geholl, deem seng Längt dräi Parsa war, an hien huet en op säi Kapp geluecht, an huet decidéiert, en op d'Lager vun den Israeliten ze geheien, fir all d'Israeliten mat deem Steen ze schloen.

25 An den Engel vum Här koum an huet dem Og de Steen op de Kapp gestach, an de Steen ass dem Og op den Hals

gefall, deem duerch d'Gewicht vum Steen op sengem Hals op d'Äerd gefall ass.

26 Zu där Zäit sot den Här zu de Kanner vun Israel: "Hutt keng Angscht virun him, well ech hunn hien a säi ganz Vollek a säi ganz Land an är Hand ginn, an Dir sollt mat him maachen, wéi Dir mam Sihon gemaach hutt."

27 An de Moses ass mat enger klenger Zuel vun de Kanner vun Israel bei hie erofgaangen, an de Moses huet den Og mat engem Bengel un d'Knöchel vun de Féiss geschloen an hien ëmbruecht.

28 D'Kanner vun Israel hunn duerno d'Kanner vum Og a säi ganz Vollek verfollegt, an hunn se geschloe a zerstéiert, bis kee Rescht vun hinne méi iwwereg bliwwen ass.

29 Duerno huet de Moses e puer vun den Israeliten geschéckt, fir Jazer ze ausspionéieren, well Jazer eng ganz bekannt Stad war.

30 An d'Spionen sinn op Jazer gaangen an hunn et erfuerscht, an d'Spionen hunn op den Här vertraut, a si hunn géint d'Männer vu Jazer gekämpft.

31 An dës Männer hunn Jazer a seng Dierfer ageholl, an den Här huet se an hir Hand ginn, an si hunn d'Amoriter, déi do gewiescht waren, verdriwwen.

32 An d'Kanner vun Israel hunn d'Land vun den zwéi Kinneke vun den Amoriter ageholl, siechzeg Stied, déi op der anerer Säit vum Jordan louchen, vum Baach Arnon bis zum Bierg Herman.

33 An d'Kanner vun Israel sinn gereest a koumen an d'Flaachland vu Moab, dat op dëser Säit vum Jordan bei Jericho läit.

34 An d'Kanner vu Moab hunn all dat Béist héieren, wat d'Kanner vun Israel den zwéi Kinneke vun den Amoriter, dem Sihon an dem Og, ugedoe haben, sou datt all d'Männer vu Moab grouss Angscht virun den Israeliten haben.

35 An d'Älteste vu Moab soten: Kuckt, déi zwee Kinneke vun den Amoriter, de Sihon an den Og, déi méi mächtig waren ewéi all d'Kinneke vun der Äerd, konnten net géint d'Kanner vun Israel standhalen, wéi kënne mir dann géint si standhalen?

36 Sécherlech hunn si eis schonn emol eng Noriicht geschéckt, fir duerch eist Land ze goen, a mir wollten et hinnen net zouloossen, elo wäerte si sech mat hire schwéiere Schwäerter géint eis wenden an eis zerstéieren; a Moab war wéinst de Kanner vun Israel an Nout, a si haben grouss Angscht virun hinnen, an si hunn zesumme berode wat mat de Kanner vun Israel ze dinn hätt.

37 An d'Älteste vu Moab hunn decidéiert an ee vun hire Männer geholl, de Balak, de Jong vum Sippor, dem Moabiter, an hunn hien zu där Zäit zum Kinnek iwwer si gemaach, an de Balak war e ganz weise Mann.

38 D'Älteste vu Moab sinn opgestan an hunn un d'Kanner vu Midian geschéckt, fir Fridde mat hinne ze maachen, well et an där Zäit eng grouss Schluecht a Feindschaft tëscht Moab a Midian gouf, vun den Deeg vum Hadad, dem Jong vum Bedad, dem Kinnek vun Edom, deem d'Midianer am Feld vu Moab geschloen huet, bis haut.

39 An d'Kanner vu Moab hunn un d'Kanner vu Midian geschéckt, an déi hunn Fridde mat hinne gemaach, an d'Eelst vu Midian sinn an d'Land vu Moab komm, fir Fridde fir d'Kanner vu Midian ze maachen.

40 An d'Älteste vu Moab hunn sech mat den Älteste vu Midian beroden, wat se maache sollten, fir hiert Liewe virun Israel ze retten.

41 An all d'Kanner vu Moab soten zu den Eelsten vu Midian: "Elo lecken d'Kanner vun Israel alles op, wat ronderëm eis ass, sou wéi en Ochs d'Gras um Feld leckt, well sou hunn si mat den zwéi Kinneke vun den Amoriter gemaach, déi méi staark si wéi mir."

42 An d'Eelst vu Midian soten zu Moab: Mir hunn héieren, datt zu der Zäit, wéi de Sihon, de Kinnek vun den Amoriter, géint iech gekämpft huet, wéi hien iech iwverwonne huet an äert Land ageholl huet, hien de Beor, de Jong vum Janeas, an de Bileam, säi Jong, aus Mesopotamien geschéckt huet, an si koumen a verflucht hunn; dofir huet de Sihon sech iwver iech gewiert, sou datt hien äert Land ageholl huet.

43 Schéckt elo och bei säi Jong Bileam, well hie bleift nach a sengem Land, a gitt him säi Loun, fir datt hie kënnt a all d'Leit verfluchen, virun deenen Dir Angscht hutt; dofir hunn d'Eelst vu Moab dat héieren, an et huet hinne gefall, bei de Bileam, de Jong vum Beor, ze schécken.

44 Dunn huet de Balak, de Jong vum Zippor, de Kinnek vu Moab, Boten zum Bileam geschéckt a gesot:

45 Kuckt, do ass e Vollek aus Ägypten erauskomm, si bedecken d'Uewerfläch vun der Äerd, a si setzen vis-à-vis vu mir.

46 Also komm elo a verflucht dëst Vollek fir mech, well si si mir ze mächtig. Vläch kann ech et fäerdeg bréngen, géint si ze kämpfen an se ze verdreiwen. Ech hunn héieren, datt deen, deen du seents, geseent ass, a deen, deen du verfluchts, verflucht ass.

47 Dunn sinn d'Bote vum Balak bei de Bileam gaangen an hunn de Bileam bruecht, fir d'Volek ze verfluchen, fir géint Moab ze kämpfen.

48 De Bileam koum bei de Balak fir Israel ze verfluchen, an den Här sot zum Bileam: Verfluch dëst Vollek net, well et ass geseent.

49 An de Balak huet de Bileam Dag fir Dag ugedriwwen, Israel ze verfluchen, mä de Bileam huet dem Balak net gelauschert, wéinst dem Wuert vum Här, dat hie zum Bileam gesot hat.

50 Wéi de Balak gesinn huet, datt de Bileam sengem Wonsch net nokomme wollt, ass hien opgestan an ass heemgaangen, an de Bileam ass och a säi Land zrëckgaangen an ass vun do aus no Midian gaangen.

51 D'Kanner vun Israel sinn vun der Fläch vu Moab ewechgeréckelt a si hunn um Jordan hire Lager opgeschloen, vu Bet-Jesimot bis Abel-Sittim, um Enn vun de Flächen vu Moab.

52 Wéi d'Kanner vun Israel an der Fläch vu Sittim gewunnt hunn, hunn si ugefaangen, mat de Moabiten Duechteren ze handeln.

53 An d'Kanner vun Israel koumen op Moab zou, an d'Kanner vu Moab hunn hir Zelter vis-à-vis vum Lager vun de Kanner vun Israel opgeschloen.

54 An d'Kanner vu Moab haten Angscht virun de Kanner vun Israel, an d'Kanner vu Moab hunn all hir Duechteren an hir Fraen, déi schéin ausgesinn a schéin ausgesinn, geholl an si a Gold, Sëlwer a wäertvoll Kleeder ugedoen.

55 An d'Kanner vu Moab hunn dës Fraen un d'Dier vun hiren Zelter gesat, fir datt d'Kanner vun Israel se gesinn a sech zu hinne ëmdréinen, an net géint Moab kämpfen.

56 An all d'Kanner vun de Moabiten hunn dat mat de Kanner vun Israel gemaach, an all Mann huet seng Fra a seng Duechter virun d'Dier vu sengem Zelt gestallt, an all d'Kanner vun Israel hunn d'Dokter vun de Kanner vun de Moabiten gesinn, an d'Kanner vun Israel hunn sech zu den Duechteren vun de Moabiten gedréint a si begeeschtert, a si sinn zu hinne gaangen.

57 An et ass geschitt, datt wann en Hebräer bei d'Dier vum Zelt vu Moab koum, eng Duechter vu Moab gesinn huet a si a sengem Häerz begeeschtert huet, an zu hir an der Dier vum Zelt geschwat huet, wat hie gewënscht huet, während si zesumme geschwat hunn, koumen d'Männer vum Zelt eraus a soten zum Hebräer wéi dës Wieder:

58 Dir wësst sécher, datt mir Bridder sinn, mir sinn all d'Nokommen vum Lot an d'Nokommen vu sengem Brudder Abraham, firwat wëllt Dir dann net bei eis bleiwen, a firwat wëllt Dir eist Brout an eist Affer net iessen?

59 An nodeems d'Kanner vu Moab hien esou mat hire Ried iwverwältegt an hien mat hire schmeichelege Wieder verlockt haten, hunn si hien an d'Zelt gesat a fir hie gekacht an geaffert, an hien huet vun hirem Affer a vun hirem Brout giess.

60 Si hunn him Wäin ginn, an hien huet gedronk a gouf berouscht, an si hunn eng schéin Duechter virun him gestallt, an hien huet mat hir gemaach, wat hie wollt, well hie wousst net, wat hie gemaach huet, well hie vill Wäin gedronk hat.

61 Sou hunn d'Kanner vu Moab mat Israel op där Plaz, am Fläch vu Sittim, gemaach, an de Roserei vum Här ass wéinst dëser Saach géint Israel entflammt, an hien huet eng Pescht ënner si geschéckt, an do sinn 24.000 Mann vun den Israeliten gestuerwen.

62 Et gouf e Mann aus de Kanner vu Simeon, deem säin Numm Zimri war, de Jong vum Salu, deen sech mat der Midianiter Kosbi, der Duechter vum Sur, dem Kinnek vu Midian, virun den Ae vun all de Kanner vun Israel verbonnen huet.

63 An de Phinehas, de Jong vum Eleasar, dem Jong vum Aaron, dem Priester, huet dës béis Saach gesinn, déi de Zimri gemaach hat, an hien huet e Speer geholl, ass opgestan an ass hinnen nogelaf, an huet se béid duerchstuerwen an ëmbruecht, an d'Pescht huet ënner de Kanner vun Israel opgehalen.

KAPITEL 86

1 Zu där Zäit no der Pescht huet den Här zum Moses an zum Eleasar, dem Jong vum Aaron, dem Priester, gesot:

2 Zielt d'Cheffe vun der ganzer Communautéit vun de Kanner vun Israel, vun zwanzeg Joer un a méi, all déi an d'Armée gaange sinn.

3 An de Moses an den Eleasar hunn d'Kanner vun Israel no hire Familljen gezielt, an d'Zuel vun ganz Israel war siwehonnerttausend siwehonnert an drësseg.

4 An d'Zuel vun de Kanner vum Levi, vun engem Mount un méi al, war dräianzwanzegtausend, an ënner hinnen war keen eenzege Mann vun deenen, déi vum Moses an Aaron an der Wüst vum Sinai gezielt goufen.

5 Well den Här hat hinne gesot, datt si an der Wüst stierwe géifen, dofir si si all gestuerwen, an et ass keen eenzege vun hinne bliwwen, ausser dem Kaleb, dem Jong vum Jefune, an dem Josua, dem Jong vum Nun.

6 Duerno sot den Här zum Moses: "So de Kanner vun Israel, datt si sech un de Midianer fir d'Saach vun hire Bridder, de Kanner vun Israel, räche sollen."

7 An de Moses huet dat gemaach, an d'Kanner vun Israel hunn aus sech zwielefdausend Männer erausgesicht, dat sinn dausend fir all Stamm, a si sinn op Midian gaangen.

8 An d'Kanner vun Israel hunn géint Midian gekämpft, an si hunn all männlech Leit ëmbruecht, och déi fënnef Prinzess vu Midian, an de Bileam, de Jong vum Beor, hunn si mam Schwäert ëmbruecht.

9 An d'Kanner vun Israel hunn d'Frae vun de Midianer gefaange geholl, mat hire klenge Kanner an hirem Véi, an allem wat hinne gehéiert huet.

10 An si hunn all d'Beute an all d'Beute geholl, a si hunn et dem Moses an dem Eleasar op d'Flaache vu Moab bruecht.

11 An de Moses, den Eleasar an all d'Herrscher vun der Versammlung sinn erausgaang, fir si mat Freed ze begéinen.

12 An si hunn de ganze Beute vu Midian verdeelt, an d'Kanner vun Israel hate sech un de Midianer rächt wéinst hire Bridder, de Kanner vun Israel.

KAPITEL 87

1 Zu där Zäit sot den Här zum Moses: "Kuckt, deng Deeg ginn op en Enn; huel elo de Josua, de Jong vum Nun, dän Dénger, a setzt hien an den Tabernakel, an ech wäert him dat befielen." An de Moses huet dat gemaach.

2 An den Här ass am Tabernakel an enger Wolleksail erschéngen, an d'Wolleksail stoung um Entrée vum Tabernakel.

3 An den Här huet dem Josua, dem Jong vum Nun, de Gebot ginn a gesot: Sidd staark a muteg, well du wäerts d'Kanner vun Israel an d'Land bréngen, dat ech hinne geschwuer hunn, an ech wäert mat dir sinn.

4 An de Moses sot zum Josua: Sidd staark a muteg, well du wäerts d'Kanner vun Israel d'Land ierwen loossen, an den Här wäert mat dir sinn, hie wäert dech net verloossen oder verloossen, sief net Angscht a sidd net decouragéiert.

5 An de Moses huet all d'Kanner vun Israel geruff a sot zu hinnen: Dir hutt all dat Gutt gesinn, wat den Här, Äre Gott, fir Iech an der Wüst gemaach huet.

6 Halt Iech also un all d'Wierder vun dësem Gesetz a gitt op de Wee vum Här, Ärem Gott; wäicht net vum Wee of, deen den Här Iech gebueden huet, weder no riets nach no lénks.

7 An de Moses huet de Kanner vun Israel Gesetzer, Uerteeler a Gesetzer geléiert, fir datt se se am Land maache sollten, sou wéi den Här him gebueden hat.

8 An hien huet hinnen de Wee vum Här a seng Gesetzer geléiert; kuckt, si sinn am Buch vum Gesetz vu Gott geschriwwen, dat hien de Kanner vun Israel duerch d'Hand vum Moses ginn huet.

9 Wéi de Moses fäerdeg war, de Kanner vun Israel den Uerder ze ginn, sot den Här zu him: "Géi erop op de Bierg Abarim a stierw do, a loosst Iech zu Ärem Vollek

versammelen, sou wéi d'äi Brudder Aaron versammelt gouf."

10 An de Moses ass eropgaang, wéi den Här him gebueden hat, an hien ass do am Land Moab gestuerwen, op Uerder vum Här, am véierzegste Joer nodeems d'Israeliten aus dem Land Ägypten erausgaange sinn.

11 An d'Kanner vun Israel hunn drësseg Deeg laang op de Fläche vu Moab ëm de Moses geweint, an d'Deeg vum Weinen a vum Trauer ëm de Moses ware fäerdeg.

KAPITEL 88

1 Nom Doud vum Moses sot den Här zum Josua, dem Jong vum Nun:

2 Steh op a fuer iwwer de Jordan an d'Land, dat ech de Kanner vun Israel ginn hunn, an du solls d'Kanner vun Israel d'Land ierwen loossen.

3 All Plaz, op där Är Féiss sou trëppelen, soll Iech gehéieren, vun der Wüst vum Libanon bis zum grouse Floss, dem Floss Perath, soll Är Grenz sinn.

4 Kee Mënsch soll géint dech opstoen, all d'Deeg vun dengem Liewen; wéi ech mam Moses war, sou wäert ech och mat dir sinn; sief nëmme staark a mat guddem Courage, fir dat ganz Gesetz ze halen, dat de Moses dir gebueden huet; wäicht net vum Wee of, weder no riets nach no lénks, fir datt du an allem, wat du méchs, erfollegräich bass.

5 An de Josua huet den Offizéier vun Israel gebueden: "Gitt duerch d'Lager a gebueden dem Vollek: Maacht iech Proviant vir, well an dräi Deeg gitt Dir iwwer de Jordan fueren, fir d'Land an Eegentum ze huelen."

6 An d'Offizéier vun de Kanner vun Israel hunn dat gemaach, an si hunn dem Vollek Uerder ginn an si hunn alles gemaach, wat de Josua gebueden hat.

7 An de Josua huet zwéi Männer geschéckt fir d'Land Jericho ze spionéieren, an d'Männer sinn gaangen an hunn Jericho gespionéiert.

8 An no siwen Deeg koumen si bei de Josua am Lager a soten zu him: Den Här huet eis dat ganz Land an d'Hand ginn, an d'Awunner sinn aus Angscht virun eis erschreckt.

9 Duerno ass de Josua moies opgestan an all Israel mat him, a si sinn vu Schittim fortgaangen, an de Josua an all Israel mat him sinn iwwer de Jordan gaangen; an de Josua war zweeanzwanzeg Joer al, wéi hien mat Israel iwwer de Jordan gaangen ass.

10 An d'Volek ass um zéngten Dag vum éischte Mount vum Jordan eropgaang, a si hunn zu Gilgal um ëstlechen Eck vu Jericho campéiert.

11 An d'Kanner vun Israel hunn d'Pessach zu Gilgal, an de Fläche vu Jericho, um véierzéngten Dag vum Mount gefeiert, sou wéi et am Gesetz vum Moses geschriwwen steet.

12 An deen Dag vum Pessach huet d'Manna opgehalen, an et war kee Manna méi fir d'Kanner vun Israel, an si hunn vun der Ernte vum Land Kanaan giess.

13 An Jericho war ganz fir d'Kanner vun Israel zougemaach, keen ass eraus oder eran gaangen.

14 Am zweete Mount, um éischten Dag vum Mount, sot den Här zum Josua: "Stei op, ech hunn Jericho mat all senge Leit an denger Hand ginn; an all deng Krieger sollen all Dag eemol ronderëm d'Stad goen, sou solls du sechs Deeg laang maachen."

15 An d'Priester sollen op Trompetten blosen, a wann Dir de Klang vun der Trompett héiert, soll dat ganz Vollek e grouse Ruff maachen, sou datt d'Mauere vun der Stad zesummefalen; dat ganz Vollek soll all Mann géint säi Géigner eropgoen.

16 An de Josua huet dat gemaach, geneesou wéi den Här him gebueden hat.

17 An um siwenten Dag sinn si siwe Mol ëm d'Stad gaangen, an d'Priester hunn op Trompetten geblosen.

18 An der siwenter Ronn sot de Josua zum Vollek: "Jufft, well den Här huet déi ganz Stad an eis Hänn ginn."

19 Nëmmen d'Stad an alles, wat dran ass, soll dem Här verflucht sinn, an haalt Iech virum verfluchten, fir datt Dir d'Lager vun Israel net verflucht a stéiert.

20 Mä all d'Sëlwer, d'Gold, d'Mess an d'Eisen sollen dem Här geweiht ginn; si sollen an d'Schatzkammer vum Här kommen.

21 An d'Leit hunn op Trompetten geblosen a grouss Gejâiz gemaach, an d'Mauere vu Jericho sinn zesummegefall, an all d'Leit sinn eropgaang, jidderee riicht virun sech, an hunn d'Stad ageholl an alles wat dran war, Mann a Fra, Jonk an Al, Ochs, Schof an Iesel, mat der Schneid vum Schwäert zerstéiert.

22 An si hunn déi ganz Stad mat Feier verbrannt; nëmmen d'Gefässer aus Sëlwer a Gold, Messing an Eisen hunn si an d'Schatzkammer vum Här geluecht.

23 An de Josua huet zu där Zäit geschwuer a gesot: Verfluch ass de Mann, deen Jericho opbaut; hie soll d'Grondlage vun deem Land leeën, a säi jéngste Jong soll hie seng Paarte opriichten.

24 Den Achan, de Jong vum Karmi, dem Jong vum Sabdi, dem Jong vum Serach, dem Jong vum Juda, huet sech verréideresch mat deem Verfluten verhandelt, an hien huet eppes vum Verfluten geholl an et am Zelt verstoppt, an de Roserei vum Här ass géint Israel entflammt.

25 An duerno, wéi d'Kanner vun Israel vum Verbrenne vu Jericho zrëckkouden, huet de Josua Männer geschéckt fir och Ai auszespionéieren an géint et ze kämpfen.

26 D'Männer sinn eropgaangen an hunn Ai ausgespionéiert, an duerno sinn si zrëckkomm a soten: "Loosst net all d'Leit mat dir op Ai eropgoen, loosst nëmmen ongeféier dräidausend Männer eropgoen an d'Stad besiegen, well et gött nëmme wéineg Männer do."

27 An de Josua huet dat gemaach, an ongeféier dräidausend Männer vun den Israeliten sinn mat him eropgaangen, an hunn géint d'Männer vun Ai gekämpft.

28 An d'Schluuecht war schweier géint Israel, an d'Männer vun Ai hunn sechsanzwanzeg Männer vun Israel geschloen, an d'Kanner vun Israel sinn virun de Männer vun Ai geflücht.

29 Wéi de Josua dat gesinn huet, huet hien seng Kleeder gerappt a sech virum Här mat dem Gesiicht op de Buedem gefall, hie mat den Eelsten vun Israel, an si hunn Stëbs op hir Käpp gestach.

30 An de Josua sot: Firwat, Här, hues du dëst Vollek iwwer de Jordan bruecht? Wat soll ech soen, nodeems d'Israeliten hire Feinde de Réck gedrënt hunn?

31 Elo wäerten all d'Kanaaniter, d'Awunner vum Land, dëst héieren, eis ëmginn an eisen Numm ausrotten.

32 An den Här sot zum Josua: Firwat fälls du op däi Gesiicht? Stinn op, gitt fort, well d'Israeliten hunn

gesënnegt a vun deem Verbiddenes geholl; ech wäert net méi mat hinne sinn, ausser si zerstéieren dat Verbiddenes aus hirer Mëtt.

33 Dunn ass de Josua opgestan an huet d'Volek zesummegeruff, an huet den Urim op Uerder vum Här bruecht, an de Stamm Juda gouf ageholl, an den Achan, de Jong vum Karmi, gouf ageholl.

34 An de Josua sot zum Achan: So mir, mäi Jong, wat hues du gemaach? An den Achan sot: Ech hunn tëscht dem Bait e schéint Kleed aus Sinear an zweehonnert Schekel Sëlwer an e Goldkeil vu fofzeg Schekel gesinn; ech hunn se begeert an hunn se geholl, an elo sinn se all an der Äerd am Zelt verstoppt.

35 An de Josua huet Männer geschéckt, déi gaange sinn an se aus dem Zelt vum Achan geholl hunn, an déi se bei de Josua bruecht hunn.

36 An de Josua huet den Achan an dës Geschir, seng Jongen an Duechteren an alles, wat him gehéiert huet, geholl, an hien huet se an d'Dall vum Achor bruecht.

37 An de Josua huet se do mat Feier verbrannt, an all d'Israeliten hunn den Achan mat Steng gestengegt, an si hunn iwwer him e Stengkoup opgeriicht. Dofir huet hien déi Plaz Dall vun Achor genannt, sou datt de Roserei vum Här berouegt gouf. Duerno ass de Josua an d'Stad komm a géint si gekämpft.

38 An den Här sot zum Josua: "Fäert Iech net a sidd net verréckt, well ech hunn Ai, hire Kinnek a säi Vollek an Är Hand ginn, an Dir sollt mat hinne maachen, wéi Dir mat Jericho a sengem Kinnek gemaach hutt. Nëmmen d'Beute dovun an d'Véi dovun sollt Dir fir Iech selwer huelen. Maacht e Bak fir d'Stad hannert hir.

39 De Josua huet no dem Wuert vum Här gemaach, an hien huet aus de Krichsjongen drëssegtausend tapfer Männer erausgesicht, an hien huet se geschéckt, an si hunn sech an engem Hinterhalt fir d'Stad geluecht.

40 An hien huet hinnen den Uerder ginn a gesot: "Wann Dir eis gesitt, da wäerte mir mat List virun hinne flüchten, an si wäerten eis verfolgegen, dann sollt Dir aus dem Hinterhalt opstoen an d'Stad anhuelen," an dat hunn si och gemaach.

41 An de Josua huet gekämpft, an d'Männer vun der Stad sinn géint Israel erausgaang, ouni ze wëssen, datt si sech hannert der Stad an engem Hinterhalt geluecht hunn.

42 An de Josua an all d'Israeliten hunn sech virun hinnen erschöpft gemaach, a si sinn listig duerch de Wee an d'Wüst geflücht.

43 An d'Männer vun Ai hunn all d'Leit, déi an der Stad waren, zesummegeruff, fir d'Israeliten ze verfolgegen. Si sinn erausgaangen a goufen vun der Stad ewechgezunn, keen eenzege war iwwereg bliwwen. Si hunn d'Stad oppe gelooss an d'Israeliten verfolgegt.

44 An déi, déi am Hinterhalt geluecht hunn, sinn aus hire Plazen opgestan an hunn sech beeilt, an d'Stad ze kommen, se ageholl a se a Brand gestach. D'Männer vun Ai sinn zrëckgaangen, an do ass de Rauch vun der Stad an den Himmel eropgaangen, an si haten kee Wee, sech zrëckzezéien.

45 An all d'Männer vun Ai waren an der Mëtt vun Israel, e puer op dëser Säit an e puer op där anerer, an si hunn se sou geschloe, datt keen vun hinnen iwwereg bliwwen ass.

46 An d'Kanner vun Israel hunn de Melosch, de Kinnek vun Ai, lieweg gefaangen a si hunn hien zum Josua bruecht, an de Josua huet hien un engem Bam opgehaangen, an hie stierft.

47 An d'Kanner vun Israel sinn an d'Stad zrëckgaangen, nodeems se se verbrannt haten, an hunn all déi, déi dran waren, mat der Schwäert ëmbruecht.

48 An d'Zuel vun de Leit, déi vun Ai gefall waren, Männer a Fraen, war zwielefdausend; nëmmen d'Vei an d'Bäit aus der Stad hunn si geholl, no dem Wuert vum Här un de Josua.

49 An all d'Kinneke vun dëser Säit vum Jordan, all d'Kinneke vu Kanaan, hunn vun deem Béisen héieren, wat d'Kanner vun Israel Jericho an Ai ugedoe haten, an si hunn sech versammelt fir géint Israel ze kämpfen.

50 Nëmmen d'Awunner vu Gibeon haten grouss Angscht, géint d'Israeliten ze kämpfen, fir datt se net ëmkomme sollten. Dofir hunn si sech listig verhalen. Si koumen bei de Josua an zu ganz Israel a soten zu hinne: "Mir kommen aus engem wäiten Land; maacht elo e Bund mat eis."

51 An d'Awunner vu Gibeon hunn d'Kanner vun Israel iwwerholl, an d'Kanner vun Israel hunn e Bund mat hinne gemaach, a si hunn Fridde mat hinne gemaach, an d'Herrscher vun der Versammlung hunn hinnen geschwuer, awer duerno woussten d'Kanner vun Israel, datt si Nopere vun hinne waren a bei hinne gewunnt hunn.

52 Mä d'Kanner vun Israel hunn se net ëmbruecht; well se hinnen beim Här geschwuer haten, an si sinn Holzschnecker a Waasserschaffer ginn.

53 An de Josua sot zu hinnen: "Firwat hutt Dir mech bedrunn, fir eis dat unzedoen?" An si hunn him geäntwert a gesot: "Well et Äre Knechte gesot gouf, wat Dir all de Kinneke vun den Amoriter gemaach hutt, an dofir haten mir grouss Angscht ëm eist Liewen, an dofir hu mir dat gemaach."

54 An de Josua huet si un deem Dag beoptraagt, Holz ze schneiden a Waasser ze zéien, an hien huet si als Sklaven ënner all de Stämm vun Israel opgedeelt.

55 Wéi den Adonisedek, de Kinnek vu Jerusalem, alles héieren huet, wat d'Kanner vun Israel mat Jericho an Ai gemaach haten, huet hien un den Hoham, de Kinnek vun Hebron, an un de Piram, de Kinnek zu Jarmuth, an un de Jafia, de Kinnek vu Lachish, an un den Deber, de Kinnek vun Eglon, geschéckt a gesot:

56 Kommt bei mech erop a hëlleft mir, fir datt mir d'Kanner vun Israel an d'Awunner vu Gibeon schloe kënnen, déi Fridde mat de Kanner vun Israel gemaach hunn.

57 An si hunn sech versammelt, an déi fënnef Kinneke vun den Amoriter sinn mat all hire Lager eropgaangen, e mächteg Vollek sou zahlräich wéi de Sand um Mierufer.

58 An all dës Kinneke koumen a ware viru Gibeon am Lager, an hunn ugefaang géint d'Awunner vu Gibeon ze kämpfen, an all d'Männer vu Gibeon hunn dem Josua geschéckt a gesot: "Kommt séier bei eis erop a hëlleft eis, well all d'Kinneke vun den Amoriter hunn sech versammelt fir géint eis ze kämpfen."

59 An de Josua an all d'Kämpfer sinn vu Gilgal eropgaang, an de Josua ass op eemol op si komm an huet dës fënnef Kinneke mat enger grousser Schluecht geschloen.

60 An den Här huet si virun de Kanner vun Israel verblüffen, déi si zu Gibeon mat enger schrecklecher

Schluecht geschloen hunn, an si um Wee verfollegt hunn, deen op Beth Horon bis op Makkeda féiert, an si sinn virun de Kanner vun Israel geflücht.

61 An iwwerdeems si geflücht sinn, huet den Här Hagelsteen vum Himmel op si geschéckt, an et sinn der méi duerch d'Hagelsteen gestuerwen, wéi duerch d'Ëmbränge vun de Kanner vun Israel.

62 An d'Kanner vun Israel hunn se verfollegt, an si hunn se weider op der Strooss geschloe, weidergaangen a se geschloe.

63 Wéi si geschloe hunn, ass den Dag géint den Owend ënnergaangen, an de Josua sot virun den Ae vum ganze Vollek: "Sonn, stees roueg zu Gibeon, a Mound am Dall vun Ajalon, bis d'Natioun sech un hire Feinde räche gelooss huet."

64 An den Här huet op d'Stëmm vum Josua gelauschtert, an d'Sonn stoung an der Mëtt vum Himmel stoen, an si stoung sechsanzwanzeg Momenter stoen, an de Mound stoung och stoen an huet sech net beeilt, fir en ganzen Dag ënnerzegoen.

65 An et gouf kee sou Dag, weder virdrun nach duerno, datt den Här op d'Stëmm vun engem Mann gelauschtert huet, well den Här fir Israel gekämpft huet.

KAPITEL 89

1 Dunn huet de Josua dëst Lidd gesongen, un deem Dag, wou den Här d'Amoriter an d'Hand vum Josua an de Kanner vun Israel ginn hat, an hien huet virum ganze Israel gesot:

2 Du hues gewalteg Saachen gemaach, Här, du hues grouss Wierker erfëllt; wien ass wéi du? Meng Lëpse sollen dän Numm sangen.

3 Meng Guttheet a meng Festung, mäin héijen Tuerm, ech sangen dir e neit Lidd, mat Dankbarkeet sangen ech dir, du bass d'Kraaft vu menger Rettung.

4 All d'Kinneke vun der Äerd wäerten dech luewen, d'Prënze vun der Welt wäerten dir sangen, d'Kanner vun Israel wäerten sech iwwer deng Erléisung freeën, si wäerten sangen a deng Muecht luewen.

5 Mir hunn dir, Här, vertraut; mir hunn gesot: Du bass eise Gott, well du wars eis Ënnerdaach an eise feste Tuerm géint eis Feinde.

6 Mir hunn zu dir geruff a mir hunn eis net geschummt, op dir hu mir vertraut a goufe gerett; wéi mir zu dir geruff hunn, hues du eis Stëmm héieren, du hues eis Séilen virum Schwäert gerett, du hues eis deng Gnod gewisen, du hues eis deng Erléisung ginn, du hues eis Härzer mat denger Kraaft erfreet.

7 Du bass erausgaang fir eis ze retten, mat dengem Aarm hues du dän Vollek erléist; du hues eis aus den Himmel vun denger Hellegkeet geäntwert, du hues eis virun Zéngdausende vu Leit gerett.

8 D'Sonn an de Mound stoungen um Himmel stoen, an du bass an dengem Roserei géint eis Ënnerdrécker gestanen an hues deng Uerteeler iwwer si befiehlt.

9 All d'Prinzen vun der Äerd sinn opgestan, d'Kinneke vun de Vëlker hate sech versammelt, si hunn sech net virun Ärer Präsenz beweegt, si hunn Är Schluechte begeeschtert.

10 Du bass géint si opgestan an dengem Roserei, an hues däi Roserei op si erofgelooss; du hues si an dengem Roserei zerstäiert, an dengem Härz ofgeschnidden.

11 Natioune sinn duerch däi Roserei verschléngt, Kinnekräicher sinn duerch däi Roserei ennergaangen, du hues Kinneken um Dag vun dengem Roserei verwonnt.

12 Du hues däi Roserei iwwer si ausgegoss, däi rosen Zidderen huet si erfaasst; du hues hir Ongerechtegkeet op si emgedréit an hues si an hirer Béisheet ofgeschnidden.

13 Si hunn eng Fal opgeluecht, si sinn dran gefall, am Netz hunn si sech verstoppt, hire Fouss ass gefaange ginn.

14 Deng Hand war bereet fir all deng Feinde, déi gesot hunn: Duerch hiert Schwäert hunn si d'Land a Besëtz geholl, duerch hiren Aarm hunn si an der Stad gewunnt; du hues hir Gesichter mat Schimmt gefëllt, du hues hir Hénger op de Buedem geheit, du hues se an dengem Roserei erschreckt an an dengem Roserei zerstäiert.

15 D'Äerd huet geziddert a geziddert beim Klang vun dengem Stuerm iwwer si, du hues hir Séilen net virum Doud zrëckgehalen, an hues hiert Liewen an d'Graf erofgelooss.

16 Du hues se an dengem Stuerm verfollegt, du hues se an dengem Wirbelwind zerstäiert, du hues hire Reen an Hagel verwandelt, si sinn an déif Lächer gefall, sou datt se net méi opstoe konnten.

17 Hir Läiche ware wéi Dreck, deen an der Mëtt vun de Stroosse geheit gouf.

18 Si goufen an dengem Roserei zerstäiert a vernicht, du hues däi Vollek mat denger Kraaft gerett.

19 Dofir freeë sech eis Härzer an dir, eis Séilen erhiewen sech an denger Erléisung.

20 Eis Zong wäert Är Kraaft erzielen, mir wäerten Är Wonnerwierker sängen a luewen.

21 Well du hues eis virum eise Feinde gerett, du hues eis vun deenen befreit, déi sech géint eis opgestan hunn, du hues se virum eis zerstäiert an se enner eis Féiss gedréckt.

22 Sou wäerten all Är Feinde verkommen, Här, an déi Béis wäerte sinn wéi Spréi, dat vum Wand gedriwwe gëtt, an Är Léifsten wäerte sinn wéi Beem, déi um Waasser geplanz sinn.

23 Dunn sinn de Josua a ganz Israel mat him zrëck an d'Lager zu Gilgal gaangen, nodeems si all d'Kinneke geschloe haten, sou datt kee Rescht vun hinne méi iwwereg bliwwen ass.

24 An déi fënnf Kinneke sinn eleng zu Fouss aus der Schluecht geflücht a sech an enger Hiel verstoppt, an de Josua huet si um Schluechtfeld gesicht, awer si net fonnt.

25 An duerno gouf dem Josua gesot: D'Kinneke sinn fonnt ginn, a si sinn an enger Hiel verstoppt.

26 An de Josua sot: Stellt Männer un der Höhlenöffnung, fir se ze bewaachen, fir datt se sech net lassginn; an d'Kanner vun Israel hunn dat gemaach.

27 An de Josua huet ganz Israel geruff a sot zu den Offizéier vum Krich: "Setzt är Féiss op d'Hals vun dese Kinneken!" An de Josua sot: "Sou soll den Här mat all are Feinde maachen."

28 An duerno huet de Josua d'Befehl ginn, d'Kinneken emzebréngen an an d'Höhl ze geheien, a grouss Steng virum d'Mündung vun der Höhl ze leeën.

29 Duerno ass de Josua mat all de Leit, déi un deem Dag mat him waren, op Makkeda gaangen, an huet et mat der Schwäertschneit geschloe.

30 An hien huet d'Séilen an alles, wat der Stad gehéiert huet, komplett zerstäiert, an hien huet mam Kinnek a sengem Vollek gemaach, sou wéi hie mat Jericho gemaach hat.

31 An hien ass vun do op Libna gaangen an huet géint si gekämpft, an den Här huet si a seng Hand ginn, an de Josua huet si mat der Schneid vum Schwäert geschloe, an all hir Séilen, an hien huet mat hir an hirem Kinnek gemaach, sou wéi hien et mat Jericho gemaach hat.

32 Vun do aus ass hien op Lachisch gaangen, fir géint et ze kämpfen, an den Horam, de Kinnek vu Gaza, ass eropgaangen, fir de Männer vu Lachisch ze hëllef, an de Josua huet hien a säi Vollek sou laang geschloe, datt näischt méi vun him iwwereg bliwwen ass.

33 An de Josua huet Lachish an all seng Leit ageholl, an hien huet domat gemaach, sou wéi hie mat Libna gemaach hat.

34 An de Josua ass vun do op Eglon gaangen, an huet dat och ageholl, an hien huet et an all d'Leit dovun mat der Schwäertschneit geschloe.

35 Vun do aus ass hien op Hebron gaangen, huet géint et gekämpft, et ageholl an zerstäiert. Duerno ass hien zesumme mat ganz Israel op Debir zrëckgaangen, huet géint et gekämpft a mat der Schwäert geschloe.

36 An hien huet all Séil dran zerstäiert, hien huet keen iwwerliewe gelooss, an hien huet mat hir an hirem Kinnek gemaach, sou wéi hien et mat Jericho gemaach hat.

37 An de Josua huet all d'Kinneke vun den Amoriter vu Kadesch-Barnea bis Asa geschloe, an hien huet hiert Land op eemol ageholl, well den Här fir Israel gekämpft hat.

38 An de Josua kuum mat ganz Israel an d'Lager op Gilgal.

39 Wéi de Jabin, de Kinnek vu Chasor, zu där Zäit alles héieren huet, wat de Josua mat de Kinneke vun den Amoriter ugedoe hat, huet de Jabin un de Jobat, de Kinnek vu Midian, an un de Laban, de Kinnek vu Schimron, un de Jefal, de Kinnek vun Achschaf, an un all d'Kinneke vun den Amoriter geschéckt a gesot:

40 Kommt séier bei eis a hëllef eis, fir datt mir d'Kanner vun Israel schloe kënnen, ier se op eis kommen a mat eis maachen, sou wéi se mat den anere Kinneke vun den Amoriter gemaach hunn.

41 An all des Kinneke hunn op d'Wierder vum Jabin, dem Kinnek vu Chasor, gelauschert, a si sinn erausgaang mat all hire Lager, siwweznéng Kinneken, an hiert Vollek war sou vill wéi de Sand um Mierufer, zesumme mat onzielbare Päerd a Wonnen, a si koumen a ware zesummen um Waasser vu Merom a si hunn sech zesummegegoen, fir géint Israel ze kämpfen.

42 An den Här sot zum Josua: "Fäert Iech net virun hinnen, well muer em des Zäit wäert ech se all dout virun Iech iwwerginn, an Dir sollt hir Päerd d'Häsen duerchschniden an hir Wonnen mat Feier verbrennen."

43 An de Josua mat all de Krichsmänner ass op eemol op si komm an huet se geschloe, an si sinn an hir Hänn gefall, well den Här se an d'Hänn vun den Israeliten iwwerginn hat.

44 D'Kanner vun Israel hunn all des Kinneke mat hire Lager verfollegt a si sou laang geschloe, datt keen méi vun

hinne méi iwwereg bliwwen ass. An de Josua huet mat hinne gemaach, wéi den Här him gesot hat.

45 An de Josua ass zu där Zäit op Chasor zrëckgaangen an huet et mam Schwäert geschloen an all Séil dran zerstiéiert an et mat Feier verbrannt, an duerno ass de Josua vu Chasor op Shimron gaangen an huet et geschloen an et komplett zerstiéiert.

46 Vun do aus ass hien op Achschaf gaangen an huet domat gemaach, sou wéi hie mam Schimmeron gemaach hat.

47 Vun do aus ass hien op Adulam gaangen an huet all d'Leit do ëmbruecht, an hien huet mam Adulam gemaach, sou wéi hien mam Achschaf a mam Schimron gemaach hat.

48 An hien ass vun hinnen an all d'Stied vun de Kinneken iwwergaangen, déi hie geschloen hat, an hien huet all d'Leit geschloen, déi vun hinne bliwwen sinn, an hien huet se komplett zerstiéiert.

49 Nëmmen hiert Bait a Vei hunn d'Israeliten als Beute geholl, mä all Mënsch hunn si ëmbruecht, si hunn keng Séil iwwerliewe gelooss.

50 Wéi den Här dem Moses gebueden hat, sou hunn de Josua an all Israel gemaach; si hunn a näischt gescheitert.

51 Sou hunn de Josua an all d'Kanner vun Israel dat ganz Land Kanaan geschloen, sou wéi den Här hinnen gebueden hat, an si hunn all hir Kinneken, eenandresseg Kinneken, geschloen, an d'Kanner vun Israel hunn hiert ganz Land ageholl.

52 Nieft de Kinnekräicher vum Sihon an Og, déi op der anerer Säit vum Jordan leien, vun deenen de Moses vill Stied besiegt hat, an déi de Moses de Rubeniter an de Gaditer an dem hallwe Stamm Manasse ginn huet.

53 An de Josua huet all d'Kinneken, déi op dëser Säit vum Jordan am Westen waren, geschloen, an huet se den néng Stämm an dem hallwe Stamm vun Israel als Ierfschaft ginn.

54 Fënnf Joer laang huet de Josua géint dës Kinneke gekämpft, an hien huet hir Stied den Israeliten ginn, an d'Land gouf duerch d'Schluecht roueg an de Stied vun den Amoriter an de Kanaaniter.

KAPITEL 90

1 Zu där Zäit, am fënnfste Joer nodeems d'Kanner vun Israel iwwer de Jordan gaange waren, nodeems d'Kanner vun Israel sech vun hirem Krich mat de Kanaaniter ausgerout haben, koumen zu där Zäit grouss a schwéier Schluechten tëscht Edom an de Kanner vu Kittim, an d'Kanner vu Kittim hunn géint Edom gekämpft.

2 An den Abianus, de Kinnek vu Kittim, ass an deem Joer, dem eenandressegsten Joer vu senger Herrschaft, erausgaangen, mat enger grousser Truppenarmei vun de mächtege Männer vun de Kanner vu Kittim, an hien ass op Seir gaangen, fir géint d'Kanner vun Esau ze kämpfen.

3 Den Hadad, de Kinnek vun Edom, huet säi Bericht héieren, an hien ass him mat engem grouse Vollek an enger staarker Truppen entgéintgetrueden, an huet géint hien am Feld vun Edom geschluecht.

4 An d'Hand vun de Chittim huet d'Kanner vun Esau iwwerwältegt, an d'Kanner vun de Chittim hunn zweeandzwegdausend Männer vun de Kanner vun Esau ëmbruecht, an all d'Kanner vun Esau sinn virun hinne geflücht.

5 An d'Kanner vu Kittim hunn si verfollegt a si koumen beim Hadad, dem Kinnek vun Edom, un, deen virun hinne gelaf ass, an hunn hien lieweg gefaangen a bei den Abianus, dem Kinnek vu Kittim, bruecht.

6 An den Abianus huet befaol, datt hie soll ëmbruecht ginn, an den Hadad, de Kinnek vun Edom, ass am aachtanzwanzegste Joer vu senger Herrschaft gestuerwen.

7 An d'Kanner vu Kittim hunn d'Edom weider verfollegt, an si hunn se mat enger grousser Schluecht geschloen, an Edom ass de Kanner vu Kittim ënnerworf ginn.

8 An d'Kanner vu Kittim hunn iwwer Edom regéiert, an Edom ass ënner d'Hand vun de Kanner vu Kittim komm a gouf vun deem Dag un ee Kinnekräich.

9 An vun där Zäit un konnten si hir Käpp net méi hiewen, an hiert Räich ass mat de Kanner vu Kittim eent ginn.

10 An den Abianus huet Offizier an Edom gesat an all d'Kanner vun Edom goufen dem Abianus ënnerworf a skattpflichteg, an den Abianus ass zrëck a säi Land, d'Kittim, gaangen.

11 Wéi hien zrëckkum, huet hien seng Regierung erneiert a fir sech e grousst a befestegt Palais fir eng kinneklech Residenz gebaut, an huet sécher iwwer d'Kanner vu Kittim an iwwer Edom regéiert.

12 An där Zäit, nodeems d'Kanner vun Israel all d'Kanaaniter an d'Amoriter verdriwwen haben, war de Josua al a ganz jonk.

13 An den Här sot zum Josua: "Du bass al, am Liewen erreechbar, an e groussen Deel vum Land bleift nach ze besetzen."

14 Deelt elo dëst Land als Ierfschaft un déi néng Stämm an un den hallwe Stamm Manasse. An de Josua ass opgestan an huet gemaach, wéi den Här him gesot hat.

15 An hien huet dat ganz Land un d'Stämme vun Israel als Ierfschaft verdeelt, no hiren Ënnerdeelungen.

16 Mä dem Stamm vu Levi huet hien kee Besëtz ginn; d'Offeren vum Här sinn hiert Besëtz, sou wéi den Här duerch de Moses doriwwer geschwat hat.

17 An de Josua huet dem Kaleb, dem Jong vum Jefune, de Bierg Hebron ginn, een Deel iwwer senge Bridder, sou wéi den Här duerch de Moses gesot hat.

18 Dofir ass Hebron dem Kaleb a senge Kanner bis haut en Ierfschaft ginn.

19 An de Josua huet dat ganz Land duerch d'Loss un all Israel als Ierfschaft verdeelt, sou wéi den Här him gebueden hat.

20 An d'Kanner vun Israel hunn de Leviten Stied aus hirem eegenen Ierwen a Virstied fir hiert Vei a Besëtz ginn, sou wéi den Här dem Moses gebueden hat, sou hunn d'Kanner vun Israel gemaach, an si hunn d'Land duerch Loos verdeelt, egal ob grouss oder kleng.

21 An si sinn gaangen, fir d'Land no hire Grenzen ze ierwen, an d'Kanner vun Israel hunn dem Josua, dem Jong vum Nun, en Ierfschaft ënnert sech ginn.

22 Op Wuert vum Här hunn si him d'Stad ginn, déi hie gefuerdert huet, Timnat-Serach um Bierg Ephraim, an hien huet d'Stad opgebaut a sech do niddergelooss.

23 Dëst sinn d'Ierfschaften, déi den Eleasar, de Priester, an de Josua, de Jong vum Nun, an d'Cheffe vun de Pappen vun de Stämme de Kanner vun Israel duerch d'Loss zu Silo, virum Här, bei der Dier vum Tabernakel, verdeelt hunn, an déi si opgehalen hunn, d'Land ze verdeelen.

24 An den Här huet d'Land den Israeliten ginn, an si hunn et a Besëtz geholl, sou wéi den Här hinne gesot hat, a sou wéi den Här hiren Vorfahren geschwuer hat.

25 An den Här huet den Israeliten Rou vun all hire Feinde ronderëm si ginn, an et huet kee Mënsch géint si opgestan, an den Här huet all hir Feinde an hir Hänn iwwerginn, an net eng Saach vun all deem Gutt, wat den Här de Kanner vun Israel geschwat hat, ass ausgefall; jo den Här huet alles erfëllt.

26 An de Josua huet all d'Kanner vun Israel geruff an huet se geseent an hinnen den Uerder ginn, dem Här ze déngen. Duerno huet hien se fortgeschéckt, an si sinn all a seng Stad an all a säin Ierwen gaangen.

27 An d'Kanner vun Israel hunn dem Här gedéngt all d'Deeg vum Josua, an den Här huet hinne Rou vun alle Säiten ronderëm ginn, an si hunn sécher an hire Stied gewonnen.

28 An deemols ass et geschitt, datt den Abianus, de Kinnek vu Kittim, am aachtanzwanzegsten Joer vu senger Herrschaft gestuerwen ass, dat ass dat siwent Joer vu senger Herrschaft iwwer Edom, an si hunn hien op senger Plaz begruewen, déi hie fir sech gebaut hat, an de Latinus huet fofzeg Joer a sengem Plaz regéiert.

29 An ënner senger Herrschaft huet hien eng Arméi zesummebruecht, an hien ass gaangen a géint d'Awunner vu Britannien a Kernania gekämpft, d'Kanner vum Elisa, dem Jong vum Javan, an hien huet sech iwwer si duerchgesat a si schuldbezunn.

30 Dunn huet hien héieren, datt Edom sech vun der Hand vun de Chittimen zrëckgezunn hat, an de Latinus ass bei si gaangen, huet si geschloen an ënnerworf, an huet si ënner d'Hand vun de Kanner vun de Chittim gestallt, an Edom ass all d'Deeg zu engem Kinnekräich mat de Kanner vun de Chittim ginn.

31 A vill Jore laang war kee Kinnek an Edom, an hir Regierung war bei de Kanner vu Kittim an hirem Kinnek.

32 Am sechszwanzegsten Joer nodeems d'Kanner vun Israel de Jordan gezunn waren, dat heescht am sechsechsechsten Joer nodeems d'Kanner vun Israel aus Ägypten fortgaange waren, war de Josua al, viru Jore fortgeschratt, zu där Zäit honnertaacht Joer al.

33 An de Josua huet ganz Israel geruff, zu hiren Eelsten, hire Riichter an Offizéier, nodeems den Här all den Israeliten Rou vun all hire Feinde ronderëm ginn hat, an de Josua sot zu den Eelsten vun Israel an zu hire Riichter: Kuckt, ech sinn al, fortgeschratt a Joren, an Dir hutt gesinn, wat den Här mat all de Natiounen gemaach huet, déi hie virun Iech verdriwwen huet, well et ass den Här, deen fir Iech gekämpft huet.

34 Also, stäerkt Iech elo, fir all d'Wierder vum Gesetz vum Moses ze halen an ze maachen, net dovun no riets oder no lénks ofzewäichen, an net ënner déi Natiounen ze kommen, déi am Land iwwreg bliwwen sinn; an Dir sollt och den Numm vun hire Götter net nennen, mä Dir sollt Iech un den Här, Äre Gott, halen, wéi Dir et bis haut gemaach hutt.

35 An de Josua huet d'Kanner vun Israel staark ermuntert, dem Här all hir Deeg ze déngen.

36 An all d'Israeliten hunn gesot: Mir wäerten dem Här, eisem Gott, all eis Deeg déngen, mir an eis Kanner, an eis Kandskanner, an eis Nokommen fir ëmmer.

37 An de Josua huet un deem Dag e Bund mam Vollek gemaach, an hien huet d'Kanner vun Israel fortgeschéckt, an si sinn all Mann a säin Ierfschaft an a seng Stad gaangen.

38 An et war an där Zäit, wéi d'Kanner vun Israel sécher an hire Stied gewonnen hunn, datt si d'Särg vun de Stämm vun hire Virfahren begruewen hunn, déi si aus Ägypten bruecht haten, jidderee vum Ierfschaft vu senger Kanner. Déi zwielef Jonge vum Jakob hunn d'Kanner vun Israel begruewen, jidderee vum Ierfschaft vu senger Kanner.

39 An dëst sinn d'Nimm vun de Stied, an deenen se déi zwielef Jongen vum Jakob begruewen hunn, déi d'Kanner vun Israel aus Ägypten bruecht haten.

40 An si hunn de Ruben an de Gad op dëser Säit vum Jordan a Roma begruewen, dat de Moses hire Kanner ginn hat.

41 An de Simeon an de Levi hunn si an der Stad Mauda begruewen, déi hie de Kanner vum Simeon ginn hat, an de Viruert vun der Stad war fir d'Kanner vum Levi.

42 An de Juda hunn si an der Stad Benjamin vis-à-vis vu Bethlehem begruewen.

43 An d'Schanken vum Issachar a Sebulon hunn si zu Sidon begruewen, am Undeel, deen hire Kanner zougefall ass.

44 An den Dan gouf an der Stad vu senger Kanner zu Eschtael begruewen, an den Naftali an den Asher hunn si zu Kadesch-Naftali begruewen, jidderee Mann op senger Plaz, déi hie senger Kanner ginn hat.

45 An d'Schanken vum Joseph hunn si zu Sichem begruewen, op deem Stéck vum Feld, dat de Jakob vum Hamor kaaft hat, an dat dem Joseph als Ierfschaft zougaangen ass.

46 An si hunn de Benjamin zu Jerusalem vis-à-vis vum Jebusiter begruewen, deen de Kanner vu Benjamin ginn war; d'Kanner vun Israel hunn hir Pappen all Mann an der Stad vu senger Kanner begruewen.

47 No zwee Joer ass de Josua, de Jong vum Nun, gestuerwen, honnertanzwanzeg Joer al, an d'Zäit, an där de Josua Israel gericht huet, war aachtanzwanzeg Joer, an Israel huet dem Här all d'Deeg vu sengem Liewen gedéngt.

48 An déi aner Geschichte vum Josua a seng Schluechten a seng Tötungen, mat deenen hien Israel getötet huet, an alles, wat hien hinnen gebueden hat, an d'Nimm vun de Stied, déi d'Kanner vun Israel a senger Zäit besat hunn, kuckt, déi sinn am Buch vun de Wieder vum Josua un d'Kanner vun Israel an am Buch vun de Kricher vum Här geschriwwen, déi de Moses, de Josua an d'Kanner vun Israel geschriwwen haten.

49 An d'Kanner vun Israel hunn de Josua um Grenz vu sengem Ierfschaftsgebitt begruewen, zu Timnat-Serach, dat him um Bierg Ephraim ginn war.

50 An den Eleasar, de Jong vum Aaron, ass an där Zäit gestuerwen, an si hunn hien op engem Hiwwel begruewen, deen sengem Jong Phineas gehéiert huet, deen him um Bierg Ephraim ginn war.

KAPITEL 91

1 Zu där Zäit, nom Doud vum Josua, waren d'Kanner vun de Kanaaniter nach ëmmer am Land, an d'Israeliten hunn decidéiert, se ze verdriewen.

2 An d'Kanner vun Israel hunn den Här gefrot: "Wien soll fir eis als éischt géint d'Kanaaniter eropgoen, fir géint si ze kämpfen?" An den Här sot: "Juda soll eropgoen."

3 An d'Kanner vu Juda soten zum Simeon: "Géi mat eis erop an eist Deel, a mir wäerten géint d'Kanaaniter kämpfen, a mir wäerten och mat dir eropgoen, an dän Deel." Sou sinn d'Kanner vu Simeon mat de Kanner vu Juda gaangen.

4 An d'Kanner vu Juda sinn eropgaangen a géint d'Kanaaniter gekämpft, sou datt den Här d'Kanaaniter an d'Hänn vun de Kanner vu Juda iwwerginn huet, an si hunn se zu Bezek geschloen, zéngtausend Mann.

5 Si hunn zu Bezek géint den Adoni-Bezek gekämpft, an hie war virun hinne fortgelaf. Si hunn hien verfolgegt a gefaangen, an hunn hien gegräff a seng Daumen an grouss Zéiwen ofgeschnidden.

6 An den Adoni-Bezek sot: Siwwenzeg Kinneken, deenen hir Daumen an grouss Zéiwen ofgeschnidden waren, hunn hiert Iessen ënner mengem Dësch gesammelt, sou wéi ech et gemaach hunn, sou huet Gott mir vergelt; an si hunn hien op Jerusalem bruecht, an hien ass do gestuerwen.

7 An d'Kanner vu Simeon sinn mat de Kanner vu Juda gaangen, an hunn d'Kanaaniter mat der Schwäertschneit geschloen.

8 An den Här war mat de Kanner vu Juda, an si hunn de Bierg a Besëtz geholl, an d'Kanner vum Josef sinn op Bethel eropgaang, dat ass Luz, an den Här war mat hinnen.

9 An d'Kanner vum Josef hunn Bethel ausspionéiert, an d'Wuechter hunn e Mann aus der Stad erausgoen gesinn, an si hunn hien erwëscht a gesot zu him: Weis eis elo den Agank vun der Stad a mir wäerten dir Frëndlechkeet beweisen.

10 An dee Mann huet hinnen den Agank vun der Stad gewisen, an d'Kanner vum Joseph koumen an hunn d'Stad mat der Schwäert geschloen.

11 An de Mann mat senger Famill hunn si fortgeschéckt, an hien ass bei d'Hethiter gaangen an huet eng Stad gebaut, an hien huet se Luz genannt, sou datt all d'Israeliten an hire Stied gewunnt hunn, an d'Kanner vun Israel hunn an hire Stied gewunnt, an d'Kanner vun Israel hunn dem Här gedéngt all d'Deeg vum Josua, an all d'Deeg vun den Eelsten, déi hir Deeg no dem Josua verlängert haten, an déi dat grousst Wierk vum Här gesinn hunn, dat hie fir Israel gemaach hat.

12 An déi Eelst hunn Israel nom Doud vum Josua siwwenzéng Joer laang geriicht.

13 An all déi Eelst hunn och d'Schluechte vun Israel géint d'Kanaaniter gefouert, an den Här huet d'Kanaaniter virun de Kanner vun Israel verdriwwen, fir d'Israeliten an hirem Land ze placéieren.

14 An hien huet all d'Wierder erfëllt, déi hie mam Abraham, dem Isaak an dem Jakob gesot hat, an den Eed, deen hie geschwuer hat, hinnen an hire Kanner d'Land vun de Kanaaniter ze ginn.

15 An den Här huet de Kanner vun Israel dat ganz Land Kanaan ginn, sou wéi hien hiren Vorfahren geschwuer hat, an den Här huet hinne Rou vun deenen ronderëm si ginn, an d'Kanner vun Israel konnten sécher an hire Stied wunnen.

16 Gelueft sief den Här fir ëmmer, Amen an Amen.

17 Stärkt iech, a loosst d'Häerzer vun iech all, déi op den Här vertrauen, vu guddem Courage sinn. D'Enn.